

ھەرىمى كوردستان - عىراق
ئەنجومەنى نىشتمانىيى
كوردستان - عىراق

پروتوكولەكان

49

سالى / 2008 – بەرگى چل و نو

چاپى يەكەم / سالى 2008

پىرىست

- پروٹوكۆلى دانىشتى دەستپىك خولى دووھى ھەلبىزاردن - دوو شەممە 2008/9/8 لى 5
- پروٹوكۆلى دانىشتى ژمارە (1) خولى دووھى ھەلبىزاردن - چوار شەممە 2008/9/10 لى 23
- پروٹوكۆلى دانىشتى ژمارە (2) خولى دووھى ھەلبىزاردن - دوو شەممە 2008/9/15 لى 39
- پروٹوكۆلى دانىشتى ژمارە (3) خولى دووھى ھەلبىزاردن - چوار شەممە 2008/9/17 لى 77
- پروٹوكۆلى دانىشتى ژمارە (4) خولى دووھى ھەلبىزاردن - دوو شەممە 2008/9/22 لى 121
- پروٹوكۆلى دانىشتى ژمارە (5) خولى دووھى ھەلبىزاردن - سى شەممە 2008/9/23 لى 179
- پروٹوكۆلى دانىشتى ژمارە (6) خولى دووھى ھەلبىزاردن - چوار شەممە 2008/10/15 لى 233
- پروٹوكۆلى دانىشتى ژمارە (7) خولى دووھى ھەلبىزاردن - دوو شەممە 2008/10/20 لى 265
- پروٹوكۆلى دانىشتى ژمارە (8) خولى دووھى ھەلبىزاردن - دوو شەممە 2007/10/27 لى 317
- پروٹوكۆلى دانىشتى ژمارە (9) خولى دووھى ھەلبىزاردن - سى شەممە 2008/10/28 لى 369
- پروٹوكۆلى دانىشتى ژمارە (10) خولى دووھى ھەلبىزاردن - چوار شەممە 2008/10/29 لى 455
- پروٹوكۆلى دانىشتى ژمارە (11) خولى دووھى ھەلبىزاردن - دوو شەممە 2008/11/3 لى 505
- پروٹوكۆلى دانىشتى ژمارە (12) خولى دووھى ھەلبىزاردن - سى شەممە 2008/11/4 لى 555

بەشى دووھم

رېكارەكان

مادەى دووھم: ئامانچ لەم ياسايە دياركردنى شيوەى دەستورئىكى ھەميشەىە بۆ ھەريم، بەپيى حوكمەكانى مادەى (117) يەكەم و مادەى (120) لەدەستورى ئيراقى فيدرالىدا.

مادەى سېھەم: خولى يەكەمى ھەلئباردن لەھەريمدا بە كۆمەلەى دامەزريئەر دادەمەزريئەت، لەبەر ئەوەى سيستمى فيدرالى بەپيى بريارى ژمارە (22) لە 1992/10/4، بەبنەماى پەيوەندى لەنيوان ھەريم و ئيراق داناوە كە پرۆژى دەستورى ھەريمى كوردستان – ئيراق، بەپيى بريارى ژمارە (26) لە 2002/11/7 دا پەسەند كەردووە.

مادەى چوارەم: پرۆژەكە بەدارشتنە كوتايەكەپەو بەھەردوو زمانى كوردى و عەرەبىو، ھەر كاتيك كۆتايى بەكارەكانى ھات لەلایەن ليژنەكەو پيشكەش بە سەرۆكايەتى ئەنجومەن دەكریئ.

مادەى پينجەم: سەرۆكايەتى ئەنجومەن دارشنى كۆتايى پرۆژەكەى بەھەردوو زمانە فەرميەكە دواى وەرگرتنى پرۆژەكە لەخستەى كارەكانيا دايدەنيئ و لەيەكەم دانيشتنيدا دەيخاتە بەردەم ئەنجومەن بۆ ئەوەى دەنگى لەسەر بەدن.

مادەى شەشەم: پرۆژەكە لە ئەنجومەن بە پەسەندكراو دادەنريئەت، ئەگەر دوو لەسەر سيى ئەندامانى دەنگيان بۆيدا، ئينجا وەكو دەستورئىكى جيئەجى كراو لەھەريمدا كارى پي دەكریئ ھەتا رۆژى ئەنجامدانى راپرسى كشتى.

مادەى ھەفتەم: حكومەتى ھەريم ھەلئدەستيت بەچاب كردنى ژمارەيەكى پيويست لەپرۆژەى دەستورى پەسەندكراوى ئەنجومەن، ئينجا بەھەردوو زمان دەخريئەت بەردەستى گەل، لەراپرسىيەكى گشتيدا كە ماوەكەى لەميژووى پەسەند كردنى لەلایەن ئەنجومەنەو ئەو پەرى لەشەش مانگ زياتر نەبيئ.

بەشى سېھەم

حوكمە كوتايەكان

مادەى ھەشتەم: دەستورى جيئەجى كراو بە دەستورى ھەميشەىى دادەنريئەت بۆ ھەريم ئەگەر لەراپرسى كشتيدا زۆرينەى دەنگدەران دەنگيان بۆيدا.

مادەى نۆيەم: ليژنەى پيادەكار بەليژنەى قائم دادەنريئەت ھەتا ئەو رۆژەى گەل رەزامەندى لەسەر دەستورەكە دەدات و دواى بلاو كەردنەوەى لەرۆژنامەى فەرميدا ليژنە ھەلئدەوشيتەو.

مادەى دەيەم: ئەنجومەنى وەزيران بۆى ھەيە رينمايى پيويست دەريكات بۆ ئاسانكارى جيئەجىكردنى حوكمەكانى ئەم ياسايە.

مادەى يازدەھەم: لەسەر ئەنجومەنى وەزيران و لايەنە پەيوەندى دارەكانە حوكمەكانى ئەم ياسايە جيئەجىكەن.

مادەى دوازدههەم: فەرمانى ھەريىمى دەردەچىت بۇ دەرجواندى دەستور و بلا و کردنەوہى لەرۇژنامەى فەرميدا.

مادەى سيازدههەم: دەستورەگە دەبىتە دەستورىكى ھەمىشەى و جىبەجىگراو دواى نەوہت رۇژ لەدواى دەرجواندن و بلا و کردنەوہى لەرۇژنامەى فەرميدا.

مادەى چواردەهەم: حوكمەكانى ئەم ياسايە لەمىژووى دەرجواندىنەوہ جىبەى دەكرى و لەرۇژنامەى وەقايەى كوردستان بلا و دەكرىتەوہ.

بەرپىز سەرۇكى ئەنجومەن:

زۇر سوپاس، ئەو پرۇژەيە ئاراستەى ليژنەى بەدواچوونى دەستورى ھەمىشەى، دەستورى ھەريىمى كوردستان دەكەم لەگل ليژنەى ياسايى و ئەندامانى بەرپىزى پەرلەمان وداوايان لى دەكەم بەزۇرتىن كات راپۇرتى خويان ئامادە بكەن بۇ ئەوہى ئەو پرۇژەيە وەك ياسايەك دەربچىت تاوہكو دواتر دەستورى ھەريىمى كوردستان بىخەينە بەردەمتان بۇ برپاردان لەسەرى، خالى دووم لەبەرنامەى كار:

خويىندنەوہى يەكەمى پرۇژەى ياساي ھەموارکردنى يەكەمى ياساي ژمارە (17)ى سالى 2006، ياساي يەككىتى پەرلەمانتارانى كوردستان كە لەلايەن ژمارەى ياساي ئەندامانى ئەنجومەنى نىشتىمانى كوردستانەوہ پىشكەش كراوہ.

ئەو پرۇژەيە لەلايەن ئەندامانى بەرپىز كاك خليل ابراهيم، كاك قادر سعيد خضر، ناسراو بە (زاننا)، كاك شىروان حەيدەرى، خاتوو د. رۇژان دزەيى، كاك تارق جامبار، كاك محمد فرج، كاك اسعد ئەربىل، كاك عونى بەزاز، كاك دلير محمد شريف، كاك بەلەين عبدالله محمود، دوہ پىشكەش كراوہ، وابزانم زۇر كورنە، برىتییە لەشەش مادە، دەكرىت بىخويىنەوہ، د. رۇژان فەرموو.

بەرپىز د. رۇژان عبدالقادر دزەيى:

بەرپىز سەرۇكى ئەنجومەن.

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان.

پرۇژە ياساي ھەموارکردنى يەكەمى ياساي ژمارە (17)ى سالى 2006، لەياساي يەككىتى پەرلەمانتارانى كوردستان

مادەى يەكەم: برپگەى نۆيەم لەمادەى سىيەم لەبەشى يەكەم زىادەكرىت و بەم جوړە دەخوینرىتەوہ:

نۆيەم: بەشدارى كردن لە پرۇسەى چاكسازى ونەھىشتنى دياردەى گەندەلى.

مادەى دووم:

يەكەم:

لەبرپگەى يەك مادەى چوارەم ھەمواردەكرىت و بەم جوړە دەخوینرىتەوہ:

يەك: ھاوولاتى كوردستان بىت يان نوینەرايەتى گەلى كوردستان بكات لەيەككىك لەپەرلەمانەكاندا.

دووم: لەبرپگەى سى مادەى چوارەم ھەموار دەكرىت و بەم جوړە دەخوینرىتەوہ.

هەریمی کوردستان - عێراق
پەرلەمانی
کوردستان - عێراق

پروژۆکۆلەکان

92

سالی / 2013 – بەرگی نەوهت و دوو

چاپی یەكەم / سالی 2013

پریست

- پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژماره (17) خولی سییه می هه لێژاردن – دووشهممه 2013/5/13 ن 5
- پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژماره (18) خولی سییه می هه لێژاردن – سی شهممه 2013/5/14 ن 61
- پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژماره (19) خولی سییه می هه لێژاردن – چوار شهممه 2013/5/15 ن 101
- پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژماره (20) خولی سییه می هه لێژاردن – دوو شهممه 2013/5/20 ن 145
- پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژماره (21) خولی سییه می هه لێژاردن – سی شهممه 2013/5/21 ن 209
- پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژماره (22) خولی سییه می هه لێژاردن – چوار شهممه 2013/5/22 ن 260
- پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژماره (23) خولی سییه می هه لێژاردن – دوو شهممه 2013/5/27 ن 291
- پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژماره (24) خولی سییه می هه لێژاردن – سی شهممه 2013/5/28 ن 351

خستنه روو و گفتوگۇکردنى پىرۆژە ياساى كانزا نا پۇلايىھەكان لە ھەريىمى كوردستان، ئىيمە راپۇرتمان لە سەر ئەو بابەتە نەنووسىيە، ئىيمە سەر سوپمان بووين بۇ ئەمە لە بەرنامەى كار دانرا بەرپاستى، دەبوايە مشاوەرەمان لەگەل بکەن ئاگامان لى بى، راپۇرتى ليژنەى ياسايى لە سەر ئەو بابەتە نەنووسراو، داوا دەكەين ئەوھش دوا بخىرى بچينە سەر برگەى چوارەم،

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

ئىيمە داوا لە ليژنەى پيشەسازى دەكەين بۇ ھەفتەى داھاتوو راپۇرتەكانى خۇيان ئامادە بکەن، كۆبونەوھشيان كىردبوو بەيى مەلوماتى ئىيمە، بەلام نەگەيشتبونە ھىچ نەتىجەيەك، دەبوو راپۇرتىكى ئامادەسازى بکەن، بەھەر حال ئىستا ديىنە سەر خالى چوارەم، ئەوئيش خستنه روو و گفتوگۇکردنى پيشنيارى ياساى مافى بەدەست ھىنانى زانيارىھەكان لە ھەريىمى كوردستانى عىراق ليژنەى ياسايى و ليژنەى رۇشنيارى با بفرموون بۇ سەر سەكۆى ليژنەكان، ببووھ ناسك خان لەو مەوزوعانە نوقتەى نيزامى نەماو، ئىيمە پيمان خۇشە ئەو پىنج ليژنەيەى كە راپۇرتىكى موشتەرەكيان نووسيوھ ھەر يەگە نوپنەرى خۇى بنپرتە سەر سەكۆى ليژنەكان، ئەو پىنج ليژنەيەى كە راپۇرتىكى موشتەرەكيان نووسيوھ بۇ ئەم خالە، ئەگەر لە سەر خالى چوارەم، ئەگەر نا بۇ ئەوانى دىكە مەجالى قسە كىردن نيە، فەرموو.

بەرپىز عبداللە محمد نورى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

وھكو بۇ ھاوكارىھكى دانىشتنەكە، يەعنى بۇ ئەوھى زياتر بەرچاومان روون بى، و بە توانا تر بين لە بەشدارىكىردندا، ئىيمە خۇمان بۇ گفتوگۇى صندوقى داھاتە نەوتىھەكان ئامادەكىردوو، ئىستا ئەو پىرۆژەيە ھاتۆتە پيشەوھ ئەو پيشنيازەى كاك كاردۇ زۇر زۇر باشە كە تۇ لايەنى كەم نيو سەعات تا سەعاتىك دەرفەت بەدى بە ئىيمە بۇ ئەوھى ھەر تۇزىك خۇمان كۆ بکەينەوھ، سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

ئەگەر ئىيوھ دەتانەوئى نيو سەعات تەنجىلى دەكەين بۇ ئەوھى ئىيوھ خۇتان ئامادەسازى بکەن بۇ خالى چوارەم، فەرموو سۇزان خان،

بەرپىز سۇزان شهاب نورى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئىحتىمالە ھەندىك لە ئەندامان نوسخەى راپۇرتە موشتەرەكەكەيان لەلا نەبى، خۇ ئامادەكىردن چىيە؟ (5) ليژنە يەعنى (55) ئەندام پەرلەمان لەم راپۇرتەدا ئامادەكارى بوو، بۇيە من داوا لە جەنابت دەكەم لە چارەگىك تا دە دەقە زياتر نەبى بۇ ئەوھى ھەموو ئەندامىك ئەم نوسخەيەى لا بى، سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

تا سەعات (12) دانىشتنەكە دوا دەخەين سەعات (12) ديىنەوھ ھۆلەكە، ليژنەى ھاوبەش ئەى لەبارەى ئەو شەش ماددەيەى كە وەختى خۇى موناھەشەكرا، ئەوھ چۇن تەعامولى لەگەل دەكەن؟، فەرموو كاك عونى.

بەرپرز عونی کمال سعید (بەزاز):

بەرپرز سەرۆکی پەرلەمان.

لیژنەی هاوبەش سیاغەیی بۆ ئەو شەش ماددەییەکی کاتی خۆی موناڵەشەیی لە سەر کرا ئامادەکردوو
ئێستا یەکیەکی ماددەکان دەخوینین، ئەندامانی پەرلەمان ئەگەر رەزامەندیان لە سەر کرد با دەنگی
لە سەر بدەن، سوپاس.

بەرپرز د. ارسلان بایز اسماعیل / سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

هەر تەسویتە، چونکە موناڵەشەیی لە سەر کراوە، بە بەڵی یان نەخێر، فەرموو،

بەرپرز بکر کریم محمد (ناسق):

بەرپرز سەرۆکی پەرلەمان.

وەکو بەرپرز کاک عەونی وتی ئێمە شەش ماددە لە ناو هۆلی پەرلەمان وتو ویژی لە سەر کراوە دواتر ئێمە
وەکو لیژنەی هاوبەش ئامادەمان کردۆتەو بۆ دەنگدان، سەبارەت بە ناوی یاساکە لە پرۆژە یاساکەدا
نووسراوە، پرۆژە یاسای مافی بەدەست هێنانی زانیاریەکان (یاسای روونایی) لە کاتی وتو ویژی ئەم
پیشنیارانە خراونەتە روو بەم شیوەیان لێ بێ: چوار پیشنیار هەیە، یەکیەکی: یاسای مافی بەدەست هێنانی
زانیاری لە هەریمی کوردستان - عێراق.

دوویم: یاسای مافی بەدەست هێنانی زانیاریەکان لە هەریمی کوردستان - عێراق.

سێیەم: یاسای بەدەست هێنانی زانیاری لە هەریمی کوردستان.

چوار: یاسای مافی بەدەست هێنانی زانیاریەکان، بەعەرەبیەکی لە بری (قانون الضوء) بکری بە (قانون
النور)، ئێمە وەکو لیژنەی هاوبەش لەگەڵ ئەو داین کە ناوی یاساکە، یاسای مافی بەدەست هێنانی زانیاری
بێ،

بەرپرز د. ارسلان بایز اسماعیل / سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

بەو شیوەییەکی کە لەلایەن لیژنەی هاوبەش خویندراوەوە کە پێنج لیژنە هاوبەش ئیتیفاقیان لە سەر
کردوو، دەیکەینە دەنگدانەو، تکایە کۆ لەگەڵ دایە دەست بەرزکاتەو؟ کۆ لەگەڵ نیە؟ بە کۆی دەنگ
پەسەندکرا فەرموو بۆ ماددەیی دوویم،

بەرپرز بکر کریم محمد (ناسق):

بەرپرز سەرۆکی پەرلەمان.

بەر لەوێ بچینە سەر ماددەیی یەکیەم، سەبارەت بە ناویشانی بەشی یەکیەم پیشنیار هەیە، کە لە واتای زاراوە و
نامانجەکان لیکدانەوکان بگۆردری بۆ پێناسە و نامانجەکان لیژنەی هاوبەش لەگەڵ ئەم پیشنیارە دایە،

بەرپرز د. ارسلان بایز اسماعیل / سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

ئەو ناو نیشانەیی کە لیژنەی هاوبەش ئیتیفاقی لە سەرکردوو، خویندراوە، تکایە کۆ لەگەڵ دایە دەست
بەرزکاتەو؟ کۆ لەگەڵ نیە؟ بە کۆی دەنگ پەسەندکرا فەرموو بۆ خاڵیکی تر دوویم،

بەرپرز بکر کریم محمد (ناسق):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئىمە وەكو لىژنەى ھاوبەش پىمان باشە لەبەر ئەوئەى چونكە لەناو بىرگەكانى ئەو ماددەىدا جىاوازى بىر و را ھەبوو پىمان باشە بىرگە، بىرگە ماددەى يەكەم دەنگى لە سەر بىرئى، بەم شىوئەى: لەم ياساىدا مەبەست لەم زاراوانە ئەو واتانەى كە لە بەرامبەر ھەر يەككىيان دا ھاتوو

1. ھەرئىم: ھەرئىمى كوردستان - عىراق، ئەو گەرتى لە سەر نەبوو،

2. لە بىر ئەنجومەن بىرئە پەرلەمان، پەرلەمانى كوردستان - عىراق.

3. ئەو بىرگەى چونكە پەيوەندى بە ماددەكانى ترەو ھەبە پىوئىستە بە دەنگدان ساغ بىرئەتەو، ئەوئىش سى رەئى ھەبە، رەئى يەكەم: ھىچ دەستە يان ئەنجومەن و دەزگايەك نەبى واتا ئەو بىرگەى لابرەرى، راي دووم ئەوئەى كە لە بىر دەزگا بىرئە بە ئەنجومەن، راي سىيەم ئەوئەى دەستەى سەربەخۆى مافەكانى مرؤف بى، ئەو سەربەرشتى جىبەجىكردى ئەو ياساىە بىكات، ئەو بىرگەى بىرگەى سىيەم راي جىاوازى لە سەر ھەبوو لە ناو ھۆلى پەرلەمان لە كاتى گەتوگۆكاندا ھەندىك لە پەرلەمانتاران كە پىيان وابوو كە پىوئىست ناكات ھىچ دەستەىك بۆ سەربەرشتى جىبەجىكردى ئەو ياساىە دابىرى، رايەكى دىكە ھەبوو لە جىاتى ئەوئەى كە لە بىر دەزگا ئەنجومەنىك دابەزى ئەنجومەنىك كە بە سەربەرشتى وەزىرى رۆشنىرى ئەمە كە پىشتر ئەم رايە لە ناو ھۆلى پەرلەمان ھەبوو، راي تر ئەو بوو ئەم ئەركە ئەركى ئىشراکردن يەئى با بلىن سەربەرشتى كەردنى جىبەجىكردى ئەو ياساىە بىرئە ئەستوى دەستەى مافەكانى مرؤف لە ھەرئىمى كوردستان لە پال ئەركەكانى ترەا، ئىمە وەكو لىژنەى ھاوبەش لەگەل راي سىيەمىن، سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

راي سىيەم بىخوئەو، فەرموو،

بەرپىز بىر كرىم محمد (ئاسق):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

راي سىيەم ئەوئەى، تەعريفەكە ئاوا دىت، دەستە: دەستەى سەربەخۆى مافەكانى مرؤف - ھەرئىمى كوردستان

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

بەو سىغەى خوئەندراپەو تەكايە كى لەگەل دايە دەست بەرزكاتەو؟ كى لەگەل دا نىە؟ يەك كەس لەگەل

دا نىە، كەواتە بەزورىنەى دەنگ پەسەندىرا، فەرموو بۆ بىرگەىەكى تر،

بەرپىز بىر كرىم محمد (ئاسق):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

جوارەم سەرۆك: نووسراو سەرۆك يەئى سەرۆكى دەزگاي رووناكى، راي لىژنەى ھاوبەش لەگەل لابرەرى

ئەو بىرگەى، يەئى بىرگەى جوارەم لا بىرەرى،

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

بەو پېشنىبارەى كە لىژنەى ھاوبەش كىردۆيەتى، كى لەگەل داىە تكايە دەست بەرزكاتەوہ؟ كى لەگەل دا نىہ؟ كەواتە بە كۆى دەنگ پەسەندكرا، فەرموون بۆ بىرگەيەكى تر.

بەرپىز بىكر كرىم محمد(ئاسق):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پىنچەم: دام و دەزگای گشتى، مەبەست لە دام و دەزگای گشتى سەرچەم دام و دەزگاكانى ياسا دانان، جىبەجىكردن، دادوهرى و كارگىرىيە خۆجىيەكان و دەستە سەربەخۆكان، ئەوہ راي لىژنەى ھاوبەشە،

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

بەو سىغەيەى كە خويىندرايەوہ راي لىژنەى ھاوبەشە، كى لەگەل داىە تكايە دەست بەرزكاتەوہ؟ كى لەگەل دا نىہ؟ كەواتە بە كۆى دەنگ پەسەندكرا، فەرموون بۆ بىرگەيەكى تر.

بەرپىز بىكر كرىم محمد(ئاسق):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

شەشەم: دام و دەزگای تايبەتى: مەبەست لە دام و دەزگاكانى تايبەتى كۆمپانىياكانى كەرتى تايبەت يان ھەر رىكخراوئىكى نا حكومى يان دەستەبەك كە مەرفەقئىكى گشتى بەرپۆہ دەبات يان بازرگانى دەكات يان پىشەيەك دەكات يان حكومەت تەمويلى دەكات و كەسايەتەيەكى قانونى ھەبى،

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

بەو سىغەيەى كە خويىندرايەوہ كە راي لىژنەى ھاوبەشى لەگەل، كى لەگەل داىە تكايە دەست بەرزكاتەوہ؟ كى لەگەل دا نىہ؟ كەواتە بە كەس لەگەل دا نىہ، بەزۆرىنەى دەنگ پەسەندكرا، فەرموون بۆ بىرگەيەكى تر

بەرپىز بىكر كرىم محمد(ئاسق):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

حەوتەم: فەرمانبەرى تايبەت: ئەو فەرمانبەرە يان كەسەيە لەلايەن دام و دەزگايەكەوہ ديارى دەكرى بۆ سەيركردنى داواكارى وەدەست ھىنانى زانىارى، ئەوہ راي لىژنەى ھاوبەشە،

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

بەو سىغەيەى كە خويىندرايەوہ راي لىژنەى ھاوبەشە، كى لەگەل داىە تكايە دەست بەرزكاتەوہ؟ كى لەگەل دا نىہ؟ كەواتە بە كۆى دەنگ پەسەندكرا، فەرموون بۆ بىرگەيەكى تر

بەرپىز بىكر كرىم محمد(ئاسق):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ھەشتەم: بلاوكردنەوہ، گەياندى زانىارى بۆ تاكەكانى كۆمەلگا بە شىوازىكى گشتى شىاو لە رىگەى ھەر كەنالىكى ناسراوى پەخش و بلاوكردنەوہ،

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

بەو سېغەيەي كە خوڭندرايەو، كى لەگەل دا يە تەكايە دەست بەرزكاتەو؟ كى لەگەل دا نىە؟ كەواتە بە
كۆي دەنگ پەسەندىكرا، فەرموون بۇ بېرگەيەكى تر.

بەرىز بىر كرىم محمد(ئاسق):

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

دو پېناسەي دىكە زىادەكراون يەكبان ئەو يە تەعريفى زانىاريمان كىر دوو، مەبەست لە زانىارى داتاي
زارەكى يان نووسراو يان تۆمار يان ئامار يان بەلگەنامەي نووسراو يان وئىنە گىراو يان تۆماركراو يان
هەلگىراو بەشپوئەي ئەلىكتىرۆنى يان بەھەر شپوئەي رىگەيەكى دى، ئەمە ئەو تەعريفەيە كە لىژنەي ھاوبەش
پەسەندى كىر دوو،

بەرىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

كى لەگەل دا يە تەكايە دەست بەرزكاتەو؟ كى لەگەل دا نىە؟ كەواتە بە كۆي دەنگ پەسەندىكرا، فەرموون بۇ
بېرگەيەكى تر

بەرىز بىر كرىم محمد(ئاسق):

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

دۆكۆمىنت: ئەو ناوئەندەيە، مەبەست وەسپتە زانىارى تىدا تۆماركراو بە چا و پۆشپىن لە شپوئەي و فۇرمات و
سەرچا وە مۆزىووي دەرچوون و بارە ياسايەكەيەو،

بەرىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

كى لەگەل دا يە تەكايە دەست بەرزكاتەو؟ كى لەگەل دا نىە؟ بە كۆي دەنگ پەسەندىكرا، فەرموون بۇ
بېرگەيەكى تر

بەرىز عونى كمال سەيد(بەزاز):

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئىستا كاك ئاسق دەقى ماددەي يەك دەخۆيىتەو تا ئەندامان ئاگيان لى بى دەنگيان بەسەرچو وە ھەموو
ماددەكە بەجاريكى،

بەرىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

ماددەكە كە لە چەند بېرگەيەك پىك ھاتبوو دەنگتان لە سەر دا ئىستا وەكو ماددەكە، كى لەگەل دا يە تەكايە
دەست بەرزكاتەو؟ كى لەگەل دا نىە؟ يەك كەس لەگەل دا نىە بە زۆرىنەي دەنگ پەسەندىكرا، فەرموون
بۇ ماددەيەكى تر،

بەرىز د. دانا سەيد سوڧى:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەي دوو: پەرلەمانتاران لە موداخەلەي خۇياندا جەختيان لە سەر كورتكىردنەوئەي ئەم
ماددەيە كىر دووئەو لىژنەي ھاوبەش بەم شپوئەي دەرشتوئەو:

ئامانچەكان

ماددەى دوووم: ئەم ياسايە ئەم ئامانجانەى ھەيە:

1. توانا دارکردن و ئاسانكارىکردن بۇ ھاوولائىيانى ھەرىم كە پراكتىزەى مافى خۇيان بۇ بەدەست ھىنانى زانىارى بىكەن كە لەلەى دام و دەزگا گشتى و تايىبەتەكاندا ھەيە بەگوپىرەى حوكمەكانى ئەم ياسايە،
2. پشتگىرى كوردنى پىرەنسىيەكانى شەفافیەت و بەشدارى كارا بۇ چەسپاندىنى پىرۆسەى دىموكراتى.
3. دابىنكردنى كەشىكى لەبارتر بۇ ئازادى را دەربىرىن و پەخش و بلاوكردنەو.

بەرىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

بەو سىغەيەى كە لىژنەى ھاوبەش خويىندىيەو، لە سەرى مۆتەفىقن، كى لەگەل دايە تكايە دەست بەرزكاتەو؟ كى لەگەل دا نىە؟ بە كۆى دەنگ پەسەندكرا، فەرموون بۇماددەيەكى تر

بەرىز د. دانا سعيد سوڧى:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى سىيەم: راي لىژنەى ھاوبەش ئەوويە كە لا بىرى، چونكە لە ماددەى يەكەم بە دەنگدان ساغكرايەو
ئەو مەسەلەيە،

بەرىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

كى لەگەل دايە كە ئەو ماددەيە لا بىرى، تكايە دەست بەرزكاتەو؟ كى لەگەل دا نىە؟ بە كۆى دەنگ پەسەندكرا بۇ لا بىردنى، فەرموون بۇماددەيەكى تر.

بەرىز د. دانا سعيد سوڧى:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى چوارەم لىژنەى ھاوبەش بەم شىوويە داپىرشتۆتەو: دەستە سەربارى ئەو ئەركانەى كە لە قانونى ژمارە (4)ى سال 2010 دا ھاتوون، بۇ چاودىرى جىبەجىكردنى ئەم ياسايە ئەم ئەرك و دەسەلاتانەى ھەيە، يەكەم: بەدواداچوونى جىبەجىكردنى حوكمەكانى ئەم ياسايە و چادىركردنى سەرىپچىيەكان و ئەو كۆسپانەى دىنە رىگاي جىبەجىكردنى ياساكە و دەركردنى راسپاردەى پىويست، دوووم: دانانى بەرنامەى كار بۇ رايىنانى ئەو فەرمانبەرانەى تايىبەتمەندن بە جىبەجىكردنى ئەحكامەكانى ئەم ياسايە، سىيەم وەرگرتنى سكالاً و ساغكردنەوويان (التحقق منها) بەزووترىن كات و گرتنەبەرى رى و شويىنى پىويست، چوارەم: ئاگاداركردنەوويەى دام و دەزگاكان بۇ راستكردنەوويەى ئەم حالەتانەى كە بەلگەى تۆمەتباركردنى سەرىپچىكارانى ئەم ياسايەيان تىدا دەردەكەوئى، پىنچەم: ئاراستەكردنى ھاوولائىيان بە رىگەى ئەو تۆى شياو بۇ گەيشتن بەو مافانەى لەو ياسايەدا ھاتوون و دەركردنى بلاوكرادەى پەيوەندىدار

بەم بابەتەو، شەشەم: دەخالەتکردن بۇ بەدەست ھېنانى زانىارى لە حالتىكىدا داواكار نەشيا بەگوپىرەى ئەم ياسايە زانىارى دەست بگەوئ پاش پەنا ھېنانى بۇ دەستە، ھەروھە دەستە بۇشى ھەيە داوا لە سەر ئەو لايەن و تاكانەى كە ئەم ياسايە پېشىل دەكەن لەبەردەم دادگاكاندا بەرز بگاتەو، ھەوتەم: دەبى دەستە ھەر شەش مانگ جارىك لە بارەى كار و چالاكەكانى خۇيەو راپورتىك بە پەرلەمان بدات و بۇ راي گشتى بلاوى بگاتەو،

بەپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

بەو سىغەيەى كە لىژنەى ھاوبەش سىاغەيان كرد و خویندرايەو، كى لەگەل دايە تكايە دەست بەرزكاتەو؟ كى لەگەل دا نىە؟ كەواتە بە كۆى دەنگ پەسەندكرا، فەرموون بۇ ماددەيەكى تر،

بەپىز د. دانا سعید سوڤى:

بەپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەر لەوہى بچينە سەر ماددەى پىنجەم لە پىرۆزە ياساكە لىژنەى ھاوبەش پىشنياز دەكات ناونيشانى بەشەكە لە چۆنيەتى گەيشتن بە زانىارىەكانەو بگۆرئ بۇ چۆنيەتى بەدەست ھېنانى زانىارى،

بەپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

بەو سىغەيەى كە خویندرايەو بۇ گۆرپىنى ناونيشانى ئەو فەسلە، كى لەگەل دايە تكايە دەست بەرزكاتەو؟ كى لەگەل دا نىە؟ بە كۆى دەنگ پەسەندكرا، فەرموون بۇ ماددەيەكى تر،

بەپىز د. دانا سعید سوڤى:

بەپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى پىنجەم: لە ئەسلى پىرۆزە ياساكە كە ئىستا دەبىتە ماددەى چوارەم، چەند رايەك ھەيە، راي يەكەم: زيادەيەو لا بىرئ، راي دووہم: لەگەل بىرگەى يەكەمى ماددەى شەشەم تىكەل بگرئ، راي سىيەم: بمىنيتەو بەو شىوہيە دەستكارى بگرئ، ئيمە وەكو لىژنەى ھاوبەش لەگەل مانەوہى ماددەكە دايەن، بەلام پىش ئەوہ پىويستە بەدەنگدان ئەوہ ساغ بگرپتەوہ كە كى حەقى وەرگرتنى زانىارى ھەيە، ھەموو كەس، يان بەس ھاوولاتيان و كەسايەتيە مەعنەويەكان، راي لىژنەى ھاوبەش بەم شىوہيە: ھەموو كەسيك چ سروشتى بئى يان مەعنەوى مافى ئاگاداربوون و بەدەست ھېنانى زانىارى و چەند دانەيەك لەو دىكۆمىنتانەى ھەيە كە لە دام و دەزگاكان داواى دەكات، بەدەر لەو زانىارىانەى كە بەگوپىرەى ماددەى، ديارە مەبەستمانە لە ناو كەوانەى ئىستا دياريمان نەكردووہ لەبەر ئەوہى مەبەستمان ئەو ماددەيەى كە ماددەى ئىستىسنائاتە، دواتر ژمارەكەى دادەنپن كە بەگوپىرەى ماددەى ئەم ياسايە رىزپەرکراون،

بەرپز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

ئاخر ئيوه داواتان كردوو له بيدايهتەكەى دەلئین حەزفى ماددەگەيە، فەرموو،

بەرپز د. دانا سعيد سوڤى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئيمه لهگەل ئهوهداين ماددەگە بمينيتەوه، بەلام بهو سياغەى كه ئيستا خویندمانەوه، بەم شیوهیە بى:

بەرپز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

كەواتە خەلكانىكيش هەن داوايان كردوو كە ماددەگە حەزف بكري، چونكە خوتان نووسيو تانە (حذف

المادة) فەرموو كاك كاردۆ نوقتەى نيزامه؟

بەرپز كاردۆ محمد پيرداود:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەگەر خالى ئىستيسناكان ديار نەبى، چونكە ئيستا دوو پيشنيار هەيە، پيشنياريك رەتى دەكاتەوه، و پيشنياريكى تر دەبهيئتەوه بهوى كه پهيوەندى بهو ماددهى كه ئىستيسنائاتى تيدايە، ئەگەر ئەو ئىستيسناە ديار نەبى رەنگە قورس بى بۆ دەنگدانەكە، پييت باشە رەتبكريتەوه يان ئىستيسناەكانت قبولە؟ ئەو ماددە بمينيتەوه باشە، قبولت نەبى؟ پييت باشە ئەو ماددە هەر رەتبكريتەوه؟ ئەگەر تەوزيحيان بۆ بدەن، سوپاس.

بەرپز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو سۆزان خان،

بەرپز سۆزان شهاب نوري:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئيمه هەتا ئيستا ئەو ماددانەى كه هەمووى دەنگمان له سەرى دا ئەو ماددانە بوو كه راي ليژنە موشتەرەكەكە بوو (55) ئەندام پەرلەمان وەكو ئەوهى كه له جەلسەى پيشوودا وتم، هەموو ليژنەيەك (11)كەسە، پينج دانە ليژنە (55) ئەندام پەرلەمان كەواتە ئيمه ئەو رەئيانەى لەمەو پيش هەبوو وەكو ماددەكانى تردا تەنها دەنگمان له سەر راي ليژنەى موشتەرەك داوه، دەنگمان له سەر رەئى تر نەداوه، هەر ليژنەى موشتەرەك دەنگمان له سەر داوه، سوپاس.

بەرپز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو د. احمد،

بەرپز د. احمد ابراهيم على (وهرتى):

بەرپز سەرۆكى پەرلهمان.

ئەو ماددەيە ئەوئەندە پەيوئەندە پەيوئەندە بەو هەيە كە ئايا كى مافى ئەوئەندە هەببەت داواى زانىارى بكات، ئەوئەندە پەيوئەندە بە ريزپەرەكانەوئە نيه، داواى هەر چى بن، لەبەر ئەوئە پەيوئەندە بەو هەيە هەموو كەس مافى ئەوئەندە هەببەت كە داواى زانىارى بكات يان نا؟ ئەوئەندە ليرە ليرەئەندە هاوبەش پشتگيرى ليرەدووئە كە هەموو كەس مافى ئەوئەندە هەيە داواى زانىارى بكات چى سروشتى بى، چى مەئەنەوئە، يەئەنى كەسى سروشتى و مەئەنەوئە، لەبەر ئەوئە بخريرتە دەنگدانەوئە ئەگەر دەنگى نەهينە دەچينەوئە سەر ئەوئەندە كە ئەو رايەى كە پيى واىە زيادەيە يان زيادە نيه، سوپاس.

بەرپز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلهمانى كوردستان:

فەرموو كاك عبدالسلام،

بەرپز عبدالسلام مصطفى صديق:

بەرپز سەرۆكى پەرلهمان.

منيش هەر ويستم لەو نيتيجاهە قسە بكەم، ئەوئەندە كە بخريرتە دەنگدان ئايا (لحق لكل مواطني إقليم) يان (لكل شخص) موناقلەشەكە لەوئە داىە ئيمە ياسايەك دەردەكەين بۆ ئەم هەريمە ئايا ليرە رينگا دەدەين بۆ غەيرى (مواطني إقليم) يان نا؟ چونكە ئەگەر بيخوئىنى بە چى سياغەيەك ئەساسى ئەم ياسايە جەخت كردنە لە سەر (مبدأ) مافىكى سروشتى خەلكە بگەنە زانىارى، و رەچاوكردنى ئيستيسانات، واتە بى ئەوئەندە بزائين ئيستيسانات چيىە؟ ئەمە پەرنسيپە، من پيشنيار دەكەم برادەران راستم كەنەوئە ئەگەر هەلە بىم، دەنگدانەكەو خيلافەكە لە سەر ئەوئەندە (لكل شخص) يان (لكل مواطن كوردستان)، سوپاس

بەرپز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلهمانى كوردستان:

فەرموو كاك شقان،

بەرپز شقان احمد عبدالقادر:

بەرپز سەرۆكى پەرلهمان.

وئەختى خۆى ئيمە موناقلەشەى ئەوئەمان كرد وتمان ئەمە زۆر بە موتلهقى هاتووئە (يحق لكل شخص) زۆر موتلهقه يەئەنى هەموو كەسيك دەگريرتەوئە، وتمان (يحق لكل شخص معنوى أو طبيعى) مەئەنەوييەكە ليرە ئەوئە بكا، من كابرايەكى فزولم دەچم لە وئەزارەتى پيشمەرگە دەلئيم ئەو مەئەلوماتانەم بدەنى، هيچ مەئەنيش نيمە بەو مەئەلوماتانە هەر فزولم وئەختەكە دەگرم، سوپاس.

بەرپز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلهمانى كوردستان:

فەرموو ليرەئەندە هاوبەش،

بەرپرز بکر کریم محمد(ئاسق):

بەرپرز سەرۆکی پەرلەمان.

خۆی ئەم ماددەییە پەيوەندی بەو ھەبە کۆ مافی داواکردنی زانیاری ھەبە، ئێمە وەکو لیژنەى ھاوبەش لەگەڵ ئەو ھەبە ھەموو کەسێک، ئینجا ئەو کەسە تەبەبى بۆ یان مەعنەوى، بەو سیاغەبە لە سەرى ریکەوتین لەبەر چى؟ لەبەر ئەو ھەش ئەو زانیاریانەى کە موستەسنانە کە ریزپەرکراون وەکو لە پەرۆزە یاساکەش داھاتوو کە لە ماددەى (15) دا ھاتوو ئەمانە ناگریتەو، بەدەر لەو زانیاریانەى کە بە گوێرەى ماددەکە لە ناو قەوسمان داناو چونکە دواتر دیت رەقەمەکە دادەنێن ئەم یاسایە ئەو زانیاریانە ناگریتەو کە لە ناو ئیستیسنائاتن، یەعنى ھىچ دام و دەزگایەکى گشتى بۆ یان تايبەتى ئەو زانیاریانە نادا بەپى ئەحکامەکانى ئەو یاسایە کە لە ناو ماددەى ئیستیسنائاتەکان ھاتن، بۆبە ئێمە پیمان وابوو چ ھاوولاتی بۆ یان بیانى وەکو یەك وایە، بۆ ھەرىمى کوردستانیش ئێمە پیم وایە باشتر بەتايبەتى بۆ موستەسمرین بۆ ئەوانەى لە بواری دیراسات و بحوس ئیش دەکەن کە بیانەوى زانیاری لە سەر ھەرىمى کوردستان وەرگیرن بەتايبەتى کە ئێمە ئیستیسنائاتەکان چ ھاوولاتی بۆ پى نادری، چ شەخسێکى دیکەى بیانى بۆ پى نادری، بۆبە ئێمە پیمان باشە وەکو ئەو سیاغەبەى کە ئێمە دامان ناو بەو شکە ئێمە لەگەڵ ئەو سیاغەبەن کە دامان رشتوتەو پیمان باشە بخریتە دەنگدان، سوپاس.

بەرپرز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆکی پەرلەمانى کوردستان:

وەئلا ئەو رەئىبەى كاك عبدالسلام بەنەزەرى ئێمە مەنتقى تىدايە بەراستى، كابرايەكى ئەجنەبى مومكینه حەقى نەبى بچى لە خۆبەو لە ھەر دائىرەبەك مەلومات داوا بكات، گەر ھاوولاتی كوردستان بۆ قەيناكا، بەلام كابرايەكى ئەجنەبى، فەرموو كاك عبدالله،

بەرپرز عبدالله محمد نوری:

بەرپرز سەرۆکی پەرلەمان.

ھەر نموونەبەكە رەنگە زۆربەى برادەران لە ماھەكانى رابوردوودا لە تەلەفزیۆن بینیبیتان بەرپرز كەمال مەزھەر لە ماوھەكانى رابوردوودا رۆبشتە ناو ئەرشىفى ھەموو بەرىتانيا یەك كتیبى لە سەر بنەماى ئەو ئەرشىفە ئامادەکرد، یەعنى ئەم حەقە لە ھەموو دونیا ھەبە، بۆبە تكایە رینگە لە خەلك مەگرن كە بگا بە زانیاری ئەگەر ئەو كەسە ھەر كەسێك بۆ با ئەو زانیاریەى پى بگات، خۆ ئەگەر كەسێك بیانى بپت و بپهوى دەستی بگا بە زانیاری بپگومان دەتوانى لە رینگەى ھاوولاتیەكى ھەرىمى كوردستانەو ھەر دەستى پى بگا، بەلام لە نەتیجە ریزپەرەكان ئەو دەست نیشان دەكات كەى ئەم زانیاریە بدرى یاخود كەى نەدرى، سوپاس.

بەرپرز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆکی پەرلەمانى کوردستان:

كاك عبدالله ھەر بۇ زانىارى لە بەرىتانيا قانونىك ھەيە دواى (50) سال ئەرشىف ئىعلان دەكرى، ئەمە يەك، دوو: ئەوئى دكتور كەمال مەزھەر لە مەكتەبە وەرى گرتوو، لە دەزگاكانى حكومت وەرى نەگرتوو، كاك عمر نورەدىنى فەرموو.

بەرىز د. عمر حمد امين (نورەدىنى):

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە راستىدا سەبارەت بە ھەرىمى كوردستان ئەوئى پەيوەندى بە وەرگرتنى زانىارى و مەلومات و بەلگەنامە و دىكومىنت ھەيە ئەم ياساپەش نەبوو ھەموو دەزگاكان بەراستى بۇ مەسەلەى توپزىنەوئى زانستى و بۇ وەرگرتنى زانىارى مەسەلەن گراوہ بوون، ئەوئى كە پەيوەندى بەو جانبەوہ ھەيە بەتايبەتى ئەوئى كە جانبى ئەكادىمى و زانستى و ئامادەكردى راپورت، ھەروہا مەسەلەى توپزىنەوئى زانستى و بەحس كردن، چونكە نموونە زۆرە لەم بارەوہ، بەلام قسە لىرە داىە مەسەلەن ھاوولاتىەكى ولاتىكى تر دىتە ئىرە ئايا دەكرى بەگوپرەى ئەم ياساپە تۆ مەسەلەن دەرگاى بۇ بكەيتەوہ داواى زانىارى بكا، من لەگەل ئەوہم كە ھەموو ئاسانكارىەكى ئىجابى و قانونى بكرى، بەلام رىزىش دەگرم لە رەئى لىزنىەى ھاوبەش كە من دەزانم زۆر ماندوو بوون، بەلام من پىم واىە بۇ ئەوئى تەوازونىك رابگرىن، بلئىن ھەموو ھاوولاتىەك و كەسىكى مەعنەوئى كە دەللى كەسىكى مەعنەوئى كۆمپانىياىاىە، شەرىكەىە ھەر جىبەتتىك كە بەگوپرەى قانون لەم ولاتەدا كار دەكا بوئى ھەيە مەلومات وەربرگرى، كە دەللى ھاوولاتى تۆ باسى ھاوولاتىانى ھەرىمى كوردستان دەكەى، بەم شىوہىە من تەسەور دەكەم ئەوئى كە كاك عبدالسلام باسى كرد ئەوئى جەنابىشت باست كرد مەوزوعەكە باشتر رىك دەخرى، سوپاس.

بەرىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو كوستان خان،

بەرىز كوستان محمد عبدالله:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئىمە زۆر موئافەشەمان كردووہ كاتى ئەوہ نىە ئىستا پىشنىارى تازە پىشكەش بكرى، چونكە ئەمە موئافەشەى لە سەر گراوہ ئىمە ئىستا لەبەردەمى دوو شت داىن، يەكەم ئەوہ بخرىتە دەنگدانەوہ ئايا ماددەكە بمىنىتەوہ يان نەمىنىتەوہ ھەر كاتىك ماىەوہ ئەو كاتە ئەوہ دەخرىتە دەنگەوہ كە ھەر كەسىك بى ھاوولاتىەك من پىم واىە ئەو موئافەشانە زىادە ئىستا تكايە بىخەنە دەنگدانەوہ سوپاس.

بەرىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

وہللا ئىمەش رەئىەكەمان رەئىەكى مەنتقىە، چونكە ئاخىر پىنج لىزنىە بەيەكەوہ موئافەشەيان كردووہ ئىتىفاقيان لە سەر كردووہ وەكو سۆزان خان وتى زىاد لە (50) كەس لەو لىزنانەن، جارى بۇچوونى

ليژنه‌كان ده‌خه‌ينه ده‌نگه‌وه ده‌نگى هيننا رۆيى، ده‌نگى نه‌هيننا دوايى موناقه‌شه ده‌كه‌ينه‌وه، چۆن سياغهى ده‌كه‌ينه‌وه جاريكى ديكه، بۆيه تكايه بيخويننه‌وه بۆ نه‌وهى بيخه‌ينه ده‌نگه‌وه،
فه‌رموو ليژنه‌ى هابه‌ش.

به‌رپۆز د. دانا سعيد سوڤى:

به‌رپۆز سه‌رۆكى په‌رله‌مان.

ليژنه‌ى هاوبه‌ش ئەمه‌ى دارشتوو: هه‌موو كه‌سيك چ سروشتى بى يان مه‌عنه‌وى مافى ئاگاداربوون و به‌ده‌ست هينانى زانيارى و چهند دانه‌يه‌ك له‌و ديكويمينتانه‌ى هه‌يه كه له دام و ده‌زگاكان داواى ده‌كات، به‌ده‌ر له‌و زانياريانه‌ى كه به‌گوڤه‌رى مادده‌ى له‌ ناو كه‌وانه‌ى ئەم ياسايه‌دا ئەم ياسايه ريزپه‌ركراون،

به‌رپۆز د. ارسلان بايز اسماعيل / سه‌رۆكى په‌رله‌مانى كوردستان:

كاكه ئەوه‌ى كه ئيتيفاقمان واكردووو جاريئ ئەوه‌ى ئيتيفاقى له‌ سه‌ر كراوه ئەوه‌ى ده‌خه‌ينه ده‌نگه‌وه، ده‌نگى هيننا رۆيى، ده‌نگى نه‌هيننا ناروا، به‌و سيغه‌يه‌ى ليژنه‌ى هاوبه‌ش كه خوڤندرايه‌وه، كى له‌گه‌ل دايه تكايه ده‌ست به‌رزكاته‌وه؟ (48) كه‌س له‌گه‌ل دايه، كى له‌گه‌ل دا نيه؟ (31) كه‌س له‌گه‌ل دا نيه، كه‌واته به زۆرينه‌ى ده‌نگ په‌سه‌ندكرا، فه‌رمووون بۆ مادده‌يه‌كى تر،

به‌رپۆز د. دانا سعيد سوڤى:

به‌رپۆز سه‌رۆكى په‌رله‌مان.

مادده‌ى شه‌شه‌مى پرۆژه ياساكه ليژنه‌ى هاوبه‌ش له‌گه‌ل ئەوه‌يه كه بره‌گه‌ى يه‌كه‌م بكرى به‌ مادده‌يه‌كى سه‌ربه‌خۆ به‌م شيوه‌يه‌ى لى بىت: هه‌موو كه‌سيك مافى ئەوه‌ى هه‌يه كه داوا بۆ به‌ده‌ست هينانى زانيارى پيشكه‌ش بكات، ئەگه‌ر ئەو به‌لگه نامه‌يه‌ى كه زانياريه داواكراوه‌كه‌ى تىدايه لاي ئەو دام و ده‌زگايه بىت كه داواكه‌ى ئاراسته‌كراوه، ئەوه پىويسته دانه‌يه‌ك له‌و به‌لگه نامه‌يه‌ى پى بدات، سوپاس.

به‌رپۆز د. ارسلان بايز اسماعيل / سه‌رۆكى په‌رله‌مانى كوردستان:

فه‌رموو كاك عونى،

به‌رپۆز عونى كمال سعيد (به‌زاز):

به‌رپۆز سه‌رۆكى په‌رله‌مان.

يحق لكل شخص تقديم طلب للحصول على معلومات إن كانت الوثيقة التي تتضمن المعلومات المطلوبة بحوزة المؤسسة المعنية فعليها تقديم نسخة من الوثيقة المطلوبة الى مقدم الطلب.

به‌رپۆز د. ارسلان بايز اسماعيل / سه‌رۆكى په‌رله‌مانى كوردستان:

به‌و سيغه‌يه‌ى كه خوڤندرايه‌وه، كى له‌گه‌ل دايه تكايه ده‌ست به‌رزكاته‌وه؟ (43) كه‌س له‌گه‌ل دايه، كى له‌گه‌ل دا نيه؟ (29) كه‌س له‌گه‌ل دا نيه، كه‌واته به زۆرينه‌ى ده‌نگ په‌سه‌ندكرا، فه‌رمووون بۆ مادده‌يه‌كى تر،

بەريز سالار محمود مراد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى حەوتەم: پيويستى وجوبى بلاوكردنهوه،

يەكەم: ھەر دام و دەزگايەكى گشتى دەبى ساڤانە دەليلىك دەربكات يان لە سەر سايتى ئەليكترونى خوى يان بە راپورتىك كە ئەم زانياريانەى تىدابى بلاوبكاتەوه بەردەوام ئەبديتياي بكاتەوه.

أ. پەيكەرەكەى، ناونيشان و مائپەرە ئەليكترونىيەكەى، ريگاكانى پەيوەندى كردن پيپەوهو ريكارەكانى بەدەست ھينانى زانيارى، ئەركەكانى بپيارەكانى، رى و شوپنەكانى دامەزراندن، بەرپرسەكانى و ناونيشانە وەزيفيەكانيان، ب. بودجەو تەرخانكراوہكانى، حيساباتە كۆتاييەكەى، ت. پەرۆژە جيبەجيكراوہكانى: ئەو پەرۆژانەى لە بارى جيبەجيكردن دان و ئەو پەرۆژانەى بپيارە بپنە جيبەجيكردن پ. ئەو خزمەتگوزاريانەى پيشكەشى دەكات و ريگەى بەدەست ھينانيان، ج. ئەو سكالانەى پيشكەشكراون و ئەو رى و شوپنانەى لە بارەيانەوه وەرى گرتوون،

دووہم: دەبى دام و دەزگاي گشتى كەمكردنهوهو زيادبوونەكان بۆ مولك و سامانەكانى رابگەيەنى بەگوپرەى ياسا و سيستمە كار پيكراوہكان لە ھەريئەدا،

سييەم: دوو را ھەيە: لا بپرى يان بەم شيويە بمنييتەوه: ھەر ھاوولاتيەك مافى ئامادەبوونى لە كۆبوونەوهى دام و دەزگا گشتيەكاندا ھەيە بەگوپرەى ريكارە كاريگپرى و ھونەرپەكان،

بەريز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

بەعەرەببەكەى،

بەريز شورش مجيد حسين:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

المادە السادسە: واجب النشر:

أولاً: على كل مؤسسة عامة اصدار دليل سنوي، ونشر المعلومات الآتية على موقعها الألكترونى وتحديثها باستمرار أو عن طريق نشر تقرير في إحدى وسائل الإعلام في ما يتعلق به:

أ - بنيتها، عنوانها وموقعها الألكترونى وطرق الاتصال بها، مهامها، قراراتها، اجراءات التوظيف لدى مسؤوليها وعناوينهم الوظيفية.

ب - ميزانيتها وتخصيصاتها، حساباتها الختامية.

ت - المشاريع المنجزة والمشاريع التي في طور التنفيذ والمشاريع المقررة القيام بها.

ث - الخدمات التي تقدمها وطريقة الحصول عليها.

ج - الشكاوى المقدمة اليها والاجراءات المتخذة بشأنها.

ثانياً: تقوم الهيئات العامة بالأعلان عن مناقصاتها ومزايدات اموال وأملاكها وفق القوانين والأنظمة النافذة في الأقليم.

ثالثاً: تحدث أو تبقي كما ترى اللجنة المشتركة، يحق لكل مواطن الحضور في اجتماعات المؤسسة العامة وفق الإجراءات الإدارية والفنية.

بەرپز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلهمانى كوردستان:

فهرموو كاك فاضل.

بەرپز فاضل حسن اسماعيل:

بەرپز سەرۆكى پەرلهمان.

ئيمه سى راپورتان له لايه، بهراستی ئهوهى دهيوينيتهوه هيچ كاميان ئهوه نيه لهلاى ئيمه، نازانم ئهوه راپورته له كوئ هاتووه؟، بۆ ئهوهى به ههله نهچين بهراستی ئهوهى ههچهند ئيمه دهنگمان پى نهدا، بهلان دهنكى زورينهى هينا، بهراستی ئهوه ههله، نهبوو ئهه شتانه با به سهومان تيبهر نهبي، سوپاس.

بەرپز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلهمانى كوردستان:

فهرموو كاك عوني،

بەرپز عوني كمال سعيد (بهزان):

بەرپز سەرۆكى پەرلهمان.

راپورتهكه له 2013 /5/7 دابهشكرا له سهه ئهنادمانى پەرلهمان،

بەرپز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلهمانى كوردستان:

ئيمه پيمان باشه فهقهره، فهقهر بيخهينه دهنگهوه، تكيه فهقهره، فهقهره بيخوينهوه، كاك جلال نوقته نيزامت ههيه؟ فهرموو كاك سالار،

بەرپز سالار محمود مراد:

بەرپز سەرۆكى پەرلهمان.

ماددهى حهوتهم:

يهكهم: ههر دام و دهزگايهكى گشتى دهبي سالانه دهليليك دهربات يان له سهه سايتى ئهليكترونى خوئ يان به راپورتيك كه ئهه زانيارينهى تيدابى بلاوبكاتهوه بهردهوام ئهبديتيان بكاتهوه، ا. پهيكهرهكهى، ناونيشان و مالبهره ئهليكترونيهكهى، ريگاكانى پهيوهندي كردن پييهوهو ريكارهكانى بهدهست هينانى زانيارى، ئهركهكانى برپارهكانى، رى و شوينهكانى دامهزاندن، بهرپرسهكانى و ناونيشانه وهزيفيهكانيان، ب. بودجهو تهرخانكراوهكانى، حيساباته كوئايهكهى، ت. پرؤزه جيبهجيكرهوهكانى: ئهه پرؤزانهى له بارى جيبهجيكردن دان و ئهه پرؤزانهى برپاره بينه جيبهجيكردن پ. ئهه خزمهتگوزاريانهى پيشكهشى دهكات و ريگهى بهدهست هينانين، ج. ئهه سكالانهى پيشكهشكراون و ئهه رى و شوينانهى له بارهيهانهوه وهرى گرتوون،

بەرپز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلهمانى كوردستان:

فەرموو كاك عمر ،

بەرپۇز د. عمر حمد امين (نورەدىنى):

بەرپۇز سەرۋىكى پەرلەمان.

لە راستىدا راپۇرتى لىژنەى ھاوبەش ئەۋەى لە ژېر دەستى ئىمەيە بەكوردى و عەرەبى لە ماددەى
حەۋتەمەۋە سىاغەى كراۋە بەس لە ماددەى يەكەم تا ماددەى شەشەم كوا لە كۆپىيە؟

بەرپۇز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو ناسك خان،

بەرپۇز ناسك توفيق عبدالكريم:

بەرپۇز سەرۋىكى پەرلەمان.

وئەلا من يەك خالەم ويست، مەسەلەى گرىبەستەكان ئەو زانىريانە باسى گرىبەستەكان ناكات كە لە ناو
ئەو دەلىلەيە، ئەۋەش يەككەك لەو زانىريانە كە پىۋىستە ئىعلان بكرى، ئەو گرىبەستانەى كە حكومەتى
ھەرپىم دەيكا، يەنى عەجائىبە ئەو بەھىچ جۇرپىك ئىشارەت بەو گرىبەستانە نادات كە ئىستا يەنى
گرىبەستە نەۋتەكان ئىستا لە سەر سايتەكاندا، بۇچى ئىستا لىرە تىدا نىە، ئەو گرىبەستانە زۇر زەرۋورىە
چ لە بوارى مەعادندا لەمەۋلا دەكرى چ لە مەسەلەى نەۋتەدا، لەبەر ئەۋە بەراستى غەرىبە كە ئەو خالەى
تىدا نىە، داۋا دەكەم تىدا جىگەى بكرىتەۋە،

بەرپۇز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

لە سەر سايتەكان ئىتر چ پىۋىست دەكات بنووسرى، فەرموو كاك پىشەۋا،

بەرپۇز پىشەۋا توفيق مغديد:

بەرپۇز سەرۋىكى پەرلەمان.

دیارە لە راپۇرتى ھەر پىنج لىژنەى ھاوبەش لە خالى دوۋەم ئەگەر دوو دىپرى كۆتايى لەبەر چاۋ بگرن،
پىش ئەۋەى ئىمە ماددەى حەۋتەم موناقتەشە بگەين، ئىۋە باستان لەۋە كرد، و ھەرچى ماددەكانى ترى ناو
پرۇزەكەن واتە لە دواى ماددەى شەشەۋە ئەۋە لە دواى وتو وپۇر لە چوار كۆپۈنەۋەى ھاوبەشدا، لىژنەى
ھاوبەش بەم شىۋەيە ماددەكانى دارشتوۋە، پىشنىياز دەكەين بكرىتە بنەپەت بۇ گفتوگۇ، واتا مەفرۈز وايە
ئەم راپۇرتە لە خالى حەۋتەۋە تا كۆتايىيەكەى بخرىتە دەنگدانەۋە، ئايا ئەۋەى لىژنەى ھاوبەش بكرىتە
بنەما بۇ گفتوگۇ؟، نەخىر ئىۋە داۋاتان كرددوۋە واتە لە خالى حەۋتەۋە تا كۆتايىيەكەى، بۇيە پىۋىست
دەكات سەرەتا ئەمە بخرىتە دەنگدانەۋە ئىنجا ماددەى حەۋت و دواتر بخویندىرتەۋە، كاك سالار بە ماددەى

حەۋت خویندىيەۋە بۇيە، سوپاس

بەرپۇز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو لىژنەى ھاوبەش،

بەرپۇز عونى كمال سعید (بەزان):

بەرپز سەرۆكى پەرلهمان.

ماددهى شهشى ئەسلى پېرۆژەگە كە ژمارەگە بووه ماددهى حەوت،

الماده السابعه: واجب النشر:

أولاً: على كل مؤسسة عامة اصدار دليل سنوي ونشر المعلومات الآتية على موقعها الإلكتروني وتحديثها باستمرار أو عن طريق نشر تقرير في إحدى وسائل الإعلام فيما يتعلق بـ :-
أ - بنيتها، عنوانها، وموقعها الإلكتروني وطرق الاتصال بها، مهامها، قراراتها اجراءات التوظيف لدى مسؤوليها وعناوينه الوظيفية.

ب - ميزانيتها وتخصيصاتها، حساباتها الختامية.

ت - المشاريع المنجزة، المشاريع التي في طور التنفيذ والمشاريع المقررة القيام بها.

ث - الخدمات التي تقدمها وطريقة الحصول عليها.

ج - الشكاوى المقدمة اليها والأجراءات المتخذة بشأنها.

بەرپز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلهمانى كوردستان:

بەرگهى يهكهم لهو ماددهيه كه خویندرایهوه كه لیژنهى هاوبهش له سهرى موتهفيقن، كى لهگهله دايه تكايه دهست بهرزكاتهوه؟ كى لهگهله دا نيه؟ (3) كهس لهگهله دا نيه، كهواته به زۆرينهى دهنگ پهسهندكرا، فهرموون بو برگهى دووهم،

بەرپز سالار محمود مراد:

بەرپز سەرۆكى پەرلهمان.

بەرگهى دووهم: له ماددهى حهوتهم ئەسلى ماددهى شهشه: دهبي دام و دهزگای گشتى كهمكردنهوهو زيادبوونهكان بو مولك و سامانهكانى رابگهيهنى بهگویرهى ياسا و سيستمه كارپيكرارهكان له ههريمدا،

بەرپز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلهمانى كوردستان:

بهعهربهيهكهى،

بەرپز شوپرش مجيد حسين:

بەرپز سەرۆكى پەرلهمان.

ثانياً: تقوم الهيئات العامة بالاعلان عن مناقصاتها ومزايدات اموال وأملاكها وفق القوانين والأنظمة النافذة في الأقليم.

بەرپز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلهمانى كوردستان:

كى لهگهله دايه تكايه دهست بهرزكاتهوه؟ كى لهگهله دا نيه؟ (5) كهس لهگهله دا نيه، كهواته به زۆرينهى دهنگ پهسهندكرا، فهرموون بو برگهى سييهم،

بەرپز سالار محمود مراد:

بەرپز سەرۆكى پەرلهمان.

سييهم: دوو را ههيه: لا برى يان بهم شيويهه بمينيتهوه: ههر هاوولاتيهك مافى نامادهبوونى له كۆبونوهوى دام و دهزگا گشتيهكاندا ههيه بهگویرهى ريکاره كارگيرى و هونهريهكان،

بەرپۇز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

بەعەرەبىيەكەى،

بەرپۇز شۆرش مجيد حسين:

بەرپۇز سەرۆكى پەرلەمان.

ثالثاً: تحذف أو تبقى كما ترى اللجنة المشتركة يحق لكل مواطن الحضور في اجتماعات المؤسسة العامة وفق الإجراءات الإدارية والفنية.

بەرپۇز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

ئىتىفاقمان وا كردووہ ئىمە جارى ئەمە دەخەينە دەنگەوہ ئەوہى كە موشتەرەك بوو، ئەو سياغە موشتەرەكەى كە هاتووہ هى ليژنەكان، كى لەگەل داىە تكايە دەست بەرزكاتەوہ؟ (38) كەس لەگەل داىە، كى لەگەل دا نىە؟ (40) كەس لەگەل دا نىە، كەواتە بەزۆرىنەى دەنگ رەفز كرا ئەو سياغەيە، فەرموو بۆ ماددەيەكى تر، فەرموو كاك عبدالسلام،

بەرپۇز عبدالسلام مصطفى صديق:

بەرپۇز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو برپەگەى سىيەم كە لاماندا يەك پەرنسىپ هەبوو وەختى خۆى ئىختىيارى دووہم بوو لە جياتى ئەوہى كە ئىمە رەفزان كرد، تەكا دەكەم چونكە وەختى خۆى موناقەشە هەبوو رەئىيەك بوو، بلىن مافى هەر هاوولائىيەك هەيە، داوايەك پيشكەش بكات بۆ نامادەبوون لە كۆبوونەوہيەكى مۇئەسسەسەيەكى گشتى لە بابەتەك كە ئەو پەيوەندى پيوە هەيە، ئەم مافە بە حەقىقەت تەسەور دەكەم مافىكە دەبى بىپارىزين، بەلام بەم شيوە رەهايەى كە رەفزان كرد منيش لەگەل رەتكرەكە بووم، بىرى لى بكنەوہ لە جىگايەك جىگاي بۆ بدۆزنەوہ من بە مافى دەزانم كۆبوونەوہيەك دەكرى عىلاقەتى بە منە، من داوا دەكەم رىگام بەدن نامادەبەم دەتوانم بلىم تۆ نامادە نابى، بەلام با ئەو مافەم هەبىت، سوپاس.

بەرپۇز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو ليژنەى هاوبەش وەلامتان چىيە بۆ ئەمە؟

بەرپۇز عونى كمال سعيد (بەزاز):

بەرپۇز سەرۆكى پەرلەمان.

قەسەكانى كاك عبدالسلام زۆر لە جىي خۆيەتى، بەلام ئەو ماددەيە دەنگى لە سەر درا، ئىمكانە لە ماددەكانى ئەخىرى جىي بۆ بكنەينەوہ، ئىزافەى بكنەين،

بەرپۇز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو كوستان خان،

بەرپۇز كوستان محمد عبدالله:

بەرپۇز سەرۋۇكى پەرلەمان.

ھېشتا ماددەكە بەگشتى دەنگى لە سەر نەدراو، بۇيە دەكرىت برگەى سىيەم ئەو پېشنيارەى كاك
عبدالسلام ئىزافە بكەين، چونكە ئەو مافىكە پېويستە ھەبى لېردا،

بەرپۇز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۋۇكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو د. احمد.

بەرپۇز د. احمد ابراهيم على (وهرتى):

بەرپۇز سەرۋۇكى پەرلەمان.

وہلا من پيم و ابوو ليژنہكە وەكو پېويست تەوزيحيان نەدا لە راستيدا، چونكە لە عەرەبىيەكەدا ھاتووہ
دەلى (تحذف أو تبقى كما ترى اللجنة المشتركة يحق لكل مواطن الحضور في اجتماعات المؤسسة العامة وفق
الأجراءات الإدارية والفنية) يەئنى چ كېشەيەكى تىدايە بەپىي ئەو ئىجرائات و ئىدارە فەنيانەى كە ئەو دام
و دەزگا گشتىە دەيكات ئامادە بىت بەراستى حەق نەبوو ئەو مافە لە ھاوولاتى بسەندرىتەوہ بەراستى،
سوپاس.

بەرپۇز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۋۇكى پەرلەمانى كوردستان:

دكتور ئەمە رۇيشت قەت باسى مەوزوعىك مەكە كە رۇيشتووہ، فەرموو كاك نەريمان،

بەرپۇز نەريمان عبدالله قادر:

بەرپۇز سەرۋۇكى پەرلەمان.

لە راستيدا من پيم وايە ئەو ماددەيە روونكردەوہى پېويستى لە لايەن ليژنەى موشتەرەكەوہ نەكرا، بۇيە
ھەندىك لە بەرپۇزان بەھەلە لىي تىگەيشتون، و ئەوہى بەرپۇز كاك عبدالسلام فەرمووى كە بە موتلەقى،
نەخىر بە موتلەقى نەھاتووہ دەست نىشان كراوہ بەگوپرى كاركىرى و ھونەريەكان دەست نىشان كراوہ
كەواتە موتلەق نيە، بۇيە ئەو مافىكە بەراستى لېسەندەوہى لە خەلك كە بەشدارى بكا لە كۆبوونەوہ
گشتىەكاندا ئەمە يەككە لە ئەساسياتى ئەم ياسايە، بۇيە من لەگەل ئەوہم وەكو كوستان خان وتى دەنگى
گشتى نەدراوہ بتوانين چارەسەرىكى بۇ بدۆزىنەوہ، لەبەر ئەو مافىكى گرنگە، سوپاس.

بەرپۇز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۋۇكى پەرلەمانى كوردستان:

تكا دەكەم مەوزوعىك كە دەنگى لە سەر درا وازى لى بېنن، ئەو پېشنيارەى كاك عبدالسلام بزائين چىيە؟
بېنن، فەرموو ئاشتى خان،

بەرپۇز ئاشتى عزيز صالح:

بەرپۇز سەرۋۇكى پەرلەمان.

من پشتگىرى لەو پېشنيازەى كوستان خان دەكەم ھېشتا ماددەكە مادام لە برگە پېكھاتووہ ماددەيەكى
سەربەخۇى جىگىر نيە، دەنگ درابى لە سەر كوى ماددەكە، مادام دەرفەتىك ھەيە بۇ ئىزافەكردى برگە بۇ

ئەو مافە لە ھاوولاتیان بۆسینەنەو پێ ئەچی زەمینیەن ھەموومان مۆتەفەق بێن کە ئەو حەقە لە ھاوولاتیان نەسەندریتەو، ئەگەر ئەو نیەتە راستەقینەییە، با سیاغە بکریتەو لە برگەییەگدا، سوپاس.

بەرپۆز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

فەرموو کاک فاضل.

بەرپۆز فاضل بەشارەتی:

بەرپۆز سەرۆکی پەرلەمان.

من رجا دەکەم یەک دوو ماددە دەنگی لە سەر دراوھەرچەند بەپێی پەیرەو دەنگی لە سەر دراوھ، بەلام من پێشنیار دەکەم ئەو ماددانەى کە دەنگی لە سەر دراوھ بەراستی نیکاش زۆر ھەڵدەگرێ، یەعنی ناکرێ ئەو ھەروا تێپەرپێرێ، چونکە ئیمە لە رابوردووش موناغەشەمان لە سەر ئەم بابەتە زۆر کردووە، بۆیە من پێشنیار دەکەم ئیعادە نەزەرێک لەو ماددانە بکری کە دەنگی لە سەر دراوھ، یەعنی بەراستی ئەوێ ئیمە دەنگمان لە سەر دا پیم وانیە لە ھیچ شوێنیکی دۆنیا شتی وا ھەبێ، سوپاس،

بەرپۆز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

کاکە ئەو ئیقرارکراو، فەرموو کاک برھان،

بەرپۆز برھان رشید حسن:

بەرپۆز سەرۆکی پەرلەمان.

من خۆم لەگەڵ وجودی ئەو برگەییەدا بووم بۆمبۆسینەتەو، بەلام کە دەنگی نەھینا من نازانم بەپێی پەیرەوی ناوھۆ چۆن دەتوانین موناغەشەى بکەین، من نازانم بە چ حەقیک موناغەشەى زۆری ئەمە کراو، سوپاس.

بەرپۆز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

فەرموو د. عمر

بەرپۆز د. عمر حمد امین خدر (نۆرەدینی):

بەرپۆز سەرۆکی پەرلەمان.

ھەندیک شت ھەییە حەز دەکەم تێکەڵ نەکرێ، یەکەمیان: دام و دەزگای گشتی جیاوازه لەگەڵ کۆر و کۆبوونەوێ گشتی، مافی بەشداریکردن لە کۆر و کۆبوونەوێ گشتی نەک ھەر بەم یاسایە بەچەندین یاسای تر کە ئەم پەرلەمانە بەرپۆزە دەریکردووە مسۆگەر کراو بۆ ھاوولاتیان، بۆ نمونە لەو یاسای ئەحزابی سیاسیدا لە یاسای خۆ پێشاندا، واتا مافی بەشداریکردنی ھاوولاتیان لە کۆر و کۆبوونەوێ گشتی مافیکی قانونی مسۆگەر، بەلام کە دەگوترێ کۆبوونەوێیەکی دەزگایەکی گشتی دیسان لە حالەتیکەو بۆ حالەتیکێ تر جیاوازی ھەییە، پەرلەمان بەپێی نیزامی داخیلی بەپێی یاسای ھەلبژاردن ریگای داو، بەلام بۆ نمونە با بلیین ھەموو حزبە سیاسییەکانی کوردستان کۆبوونەوێ مەکتەبی سیاسیان ھەییە، کۆبوونەوێ مەکتەبی

سیاسی دھکەن یان سەرکردایەتی دھکەن ئەمە دەبێ ئەم حەقە بدرێ بەم حزبە سیاسییە ئایا هاوولاتیەك بەشداری پێ دەکا یان ناكا؟ بەگوێرە یاسا، سوپاس.

بەرپێز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:
مەبەست لە یاساکانی حکومەتە، فەرموو کاک حەمە سعید،

بەرپێز حەمە سعید حەمە علی:

بەرپێز سەرۆکی پەرلەمان.

من پێم وایە ئەو پێشنیاریە کاک عبدالسلام پێشنیاریکی زۆر مەعقولە وا مادام کۆی ماددەگەش وەکو کۆیستان خان وتی دەنگی لە سەر نەدراو، ئیستا لیژنە ی هاوبەش پێشنیاریکە دادەرپێژنەو بە برکەپەکی زیاد دەنگی لە سەر بدەین، سوپاس.

بەرپێز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:
فەرموو سۆزان خان،

بەرپێز سۆزان شهاب نوری:

بەرپێز سەرۆکی پەرلەمان.

قەت نەبوو لە ناو ئەم پەرلەمانەدا ماددەپەك دەنگی لە سەر درابیت و جاریکی تر بەدیليکی پێشکەش بکری و بلی من پێم باشە ئەو بەدیله جیگیری، تازە دەنگی لە سەر درا، یەعنی ئیمە کە دەنگمان لە سەر دا حورمەت لە دەنگی ئەو خەڵکانە بگرن کە دەنگیان لە سەری داو، سوپاس.

بەرپێز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:
فەرموو کاک عونی،

بەرپێز عونی کمال سعید (بەزان):

بەرپێز سەرۆکی پەرلەمان.

قسەکانی سۆزان خان زۆر راستە، بەپێی ماددە (58) برکە ی دوو بەپێی پەپرەوی ناوەخۆی پەرلەمان، سوپاس.

بەرپێز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:
فەرموو کاک عبدالله،

بەرپێز عبدالله محمد امین:

بەرپێز سەرۆکی پەرلەمان.

من نمونەيەك دەھینمەوہ ہەر دوینیٰ لە پەرلەمانی کوردستان حالەتیکی لەو بابەتە بوو لە چەند رۆژی رابووردودا مەعەھدیك كە بپریار بوو دەورەيەك بکریتەوہ بۆ ئەو مەحامیانەى كە لە سەرەتان، مەعەھدەكە رەتکرایەوہ و دەورەكە رەتکرایەوہ، بەلام لەبەر ئەوہى كە مەبەدئەكە وەكو مەبەدە زەرور بوو، سەندیکا پيشنیازيكى جياوازي تەقدیم کرد، ئەو پيشنیازه قبول کرا دەنگی لە سەر درایەوہ، ئیستا ئەو مەبەدئەكەى كاك عبدالسلام پيشنیازي کرد وەكو مەبەدە مەبەدئىكى گرنگە، مەبەدئىكى باشە، بۆیە ماددەكەش بەشپۆهیهكى گشتى دەنگى لە سەر نەدراوہ وەكو كوێستان خان وتى، بپرگەيەك دەنگى لە سەر دراوہ بپرگەيەك رەتکراوہتەوہ، بەلام ئەم بپرگەيە دەكرى بە بپرگەيەكى تر ئيزافە بكرى، بەلام بە سياغەيەكى جياواز تەئيدى ئەو مەبەدئە بكا كە رینگە لە هاوولاتیان نەگيرى بەشداری لە كۆبوونەوہيەك بکەن كە پەيوەنددار بى بە ئەوانەوہ لە دام و دەزگای حكومى نەك دام و دەزگای حيزبى، سوپاس.

بەريز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

ليژنەى هاوبەش ئاخير رەئيتان چييه؟ فەرموو،

بەريز بكر كريم محمد(ناسق):

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەم ماددەيە لە سى بپرگە پىك هاتبوو، بپرگەى سىيەم ئيمە دوو راما ن خستە بەردەم، رايەك ئەوہ بوو لە ناو هۆلى پەرلەمان پيشتر بى وابوو ئەو بپرگەيە بپرگەى سىيەم زيادەيه، لە ليژنەى هاوبەش پيشنيارىكى كردبوو سيغەكە دەنگى نەهينا، بەلام بەو مانايە نيه سيغەى ديكە دەنگ نەهينى، بۆيە من پيم وايە دەكرى، چونكە هەموو ماددەكەش نەخراوتە دەنگدان، بۆيە دەكرى هەر سيغەيەكى ديكەى بەديل، جگە لەمەش خۆى چەند ئەندام پەرلەمانىكى بەريز تەئكيديان لە سەر ئەوہ كردوہ بەشداری كردن لە كۆرو كۆبوونەوہى گشتى مافىكى پاريزراوہ بەپيى دەستورى عىراقى، بەپيى پڕۆژەى دەستورى هەريمى كوردستانيش، بەپيى ستانداردە نيو دەولەتيةكانيش هەمووى مەفھوم بوو، يەك شت نا مەفھوم بوو لە لای ئيمە بۆ نمونە لە كۆبوونەوہيەكى وەكو ئىستاي پەرلەمانى كوردستان كە كۆبوونەوہيەكى گشتيە هەر هاوولاتيەك بۆى هەيە بەشداری بكا ئيمە پيمان وابوو چ لەوى، چ لە مەحاکم، چ لە هەندىك كۆرو كۆبوونەوہى ديكەى گشتى كە لە مۆئەسسەساتى رىكى دەخا هاوولاتی حەقى هەيە، بەلام نەجىگەى ئەوہ هەيە، پيم بلين بۆ پەرلەمان دەبى ئەو دەمەى وەكو مەلەبىك هەبى، ئيمە بەراستى ئەوہ گرافتەكەمان بوو، يەعنى بۆيە رەنگە ئەو پيشنيارەى كاك عبدالسلام هاوولاتی بيتن داوايەك پيشكەش بكا ئەگەر جىگە هەبوو سەرۆكايەتى پەرلەمان خۆى دەزانى جىگەى ميوانەكان دەبيتەوہ يان نا؟ يان لە دادگا بۆيە بەم شپۆهيه موعالەجە بكرى، بەبرواى من خراب نيه، سوپاس.

بەريز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو

بەريز د. دانا سعيد سوڤى:

بەرپرز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو پېشنىيازەدى كاك عبدالسلام بەم شېۋەيە لە لىژنەى ھاوبەش سىاغە كراۋەتەو: (يحق للمواطن الذي يهيمه موضوع اجتماع المؤسسة تقديم طلب بحضور الاجتماع وللمؤسسة رفض الطلب أو قبوله)،

بەرپرز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو كاك كاردۆ.

بەرپرز كاردۆ محمد پىرداود:

بەرپرز سەرۆكى پەرلەمان.

ھەرچەند ئەو بېرگەيە دەنگى لە سەر درا، بەلام ئەو عىلاجە پېم وایە كېشەكەى قوول تر دەكات بەو ئىجرائاتە و بەو دىراسەگردن و خەلكەكە ئامادە بى، لە كاتىكدا ئېمە مافى زانىارى يان مافى ھاوولاتى بە شتىكى ئاساى دەزانين ئىستا لە سەرچەم دام و دەزگاکان دادگاکان ئاشكرايە خەلك دەتوانى ئامادە بى لە پەرلەمان دەتوانى ئامادە بى، بەپېى ئەو ئىجرائاتە ئىدارى و فەنپانەى كە لە ھەر دامەزراوەك ھەيە، ئېمە دەلىين حكومەتى ھاوولاتى، حكومەتى ھاوولاتى بوون كاری خزمەتگوزارى و كاریكە پەيوەندى بە ھاوولاتیەو ھەيە ئامادە دەبى، لەبەر ئەو ھەو من پېم وایە داواگردنى تەلەب و داوى دىراسەگردنى وەلامدانەو بەراستى تەگەرەو كۆسپىكى زۆر دروست دەكات، بەلام شىۋازىك بدۆزىنەو كە ئەو ياسايە نەبىتە ماىەى كۆسپ، وەكو ئىستا ھەيە، سوپاس.

بەرپرز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

سىغەيەك ھەيە با بىخویننەو، فەرموو لىژنەى ھاوبەش،

بەرپرز د. دانا سعید سوڤى:

بەرپرز سەرۆكى پەرلەمان.

لىژنەى ھاوبەش ھاوړايە لە سەر ئەو ھى كە بېرگەى سىيەم بەم شېۋەيە دابېرېزىتەو، سىيەم: ھاوولاتیان بۇيان ھەيە داوى ئامادەبوون بکەن لە كۆبوونەو گشتیەكان لە دام و دەزگاکان،

بەرپرز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

ئەو سىغەيە باشە، فەرموو كاك سالار،

بەرپرز سالار محمود مراد:

بەرپرز سەرۆكى پەرلەمان.

بەپېى مافى بەشدارىکردن، و بەپېى ئەو پەرنەسپانەى كە مافى بەدەست ھىنانى زانىارى زامن دەكات ئەو ماددەيە رۆيشت و قەبول نەكرا كە پېم وایە بى بەشکردنى ھاوولاتیانە لە كۆمەلەك ماف، بەلام كە موعالەجەى ئەم بابەتە دەكرى ناكرى بە ئالىەتیک بى جارىكى تر رۆتین دروست بکات، و مەرجى تىدا ھەبى، بۇيە سىاغەيەكەم ئامادەگردوو ھاوشېۋەى ئەو سىاغەى بەرپرز د. دانا، بەلام مەسەلەى ئەو

داواکردنەى تىدا نەبى، بەم شىۋەيە: ھاوولائىيان بۇيان ھەيە بەشدارى بىكەن لە كۆر و كۆبۈونەوھى دام و دەزگا گىشتىھەكان بەپىي پىۋەرەگىشتىھەكانى مافى بەشدارى كەردن، سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

با خۆمان دەردەشە بەكەين تىكاتان لى دەكەين، فەرموو كاك عبدالسلام.

بەرپىز عبدالسلام مصطفى صديق:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

زۆر سوپاس بەزمەكە من نواندم، ئەگەر ئەو سىياغەى من ناردوومە چونكە پىشنىيارى خۆمە تەنازۋولى لى ناكەم ھەر دەستكارىھەك من تەنازۋول دەكەم لە پىشكەشكەردنى پىشنىيار، يەئنى ئەگەر مەوزووعەكە لە سەر پىشنىيارى من بى، من سەحەبى دەكەم، يەك، دوو: ئەو پىشنىيارەى كاك سالار خويندەيەوھە فيلكردنە لە ئىمە لەپەنجەرە ھاتنە ژوورەوھەيە، مافى ئامادەبوون رەتكراوھە بە دەنگدان، مافى پىشكەشكەردنى داواكارىھە، مەوزووع، ھاوولائى مافى ھەيە داواى بىكات، نەصەكەى من وازحە، مافىك دەدەيت بە خەلك، و پىشنىلكارى تەوزىع ئەل ەمەل تەخەسوسى وەزىفى ناكات، بۇيە كە نووسىومە زۆر بىرم لى كەردۆتەوھە رجاتان لى دەكەم خوشك و برايان مافى ئامادەبوون رەتكراوھە نابى جارىكى تر نەصىك بخرىتە دەنگدان، دوو: ئەگەر ئەو نەصەى من وەكو خۆى نەيت من پىشنىيارەكە سەحەب دەكەم، سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو كاك عونى،

بەرپىز عونى كمال سعید (بەزاز):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پىشنىيارى نوئ بەو سىياغەيەى: ھاوولائىيان بۇيان ھەيە بەشدارى بىكەن لە كۆر و كۆبۈونەوھى دام و دەزگا گىشتىھەكان بەپىي رىكارە ياسايىھەكانى مافى بەشدارى كەردن، سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو لىژنەى ھاوبەش،

بەرپىز د. دانا سعید سوڧى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئىستا دوا سىياغە دەخويندەيەوھە، سىيەم: ھاوولائىيان بۇيان ھەيە داواى بەشدارى كەردن پىشكەش بىكەن لە كۆر و كۆبۈونەوھى دام و دەزگا گىشتىھەكان بەپىي رىكارە ياسايىھەكانى مافى بەشدارى كەردن، سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو كاك عونى،

بەرپىز عونى كمال سعید (بەزاز):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەگەر بە دېقەت راپۇرتى لىژنەى ھاوبەش بخوینىنەو بەرگەى سېيەم بەعەرەببەكەى (تەحذف أو تبقي كما ترى اللجنة المشتركة) واتا ئەووە حەسەم بوو دەنگى ھېنا دووبارە ئىمکان نىە موناقتەشە بکرى، يەعنى موخالەفەى پەيرەوى ناوہخۆى پەرلەمان دەكەين بەراستى ئەگەر ئەو دەرفەتەى بدەينە ئەندامانى پەرلەمان،

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

ئىستا بەرگەى سېيەم تەكايە ھەمووتان موناقتەشەتان كورد نەگەشتوونە نەتەيجەبەكەى نىھائى ئەو فەقەرەى كە خویندراپەووە دەلىل حەزف دەكرى يان موافەقە دەكرى ئى موافەقەت دەكرى كەواتە حەزف كراوہ تەواو ئىتر كۆتايى ھاتووە، تەواو بوو، ئىستا ماددەكە خویندراپەووە، بەلام فەقەرەى سېيەم حەزف كرا، تەكايە كى لەگەل دا يە دەست بەرزكاتەووە؟ (43) لەگەل ماددەكە دا يە، كى لەگەل ماددەكە دا نىەتەكايە دەست بەرزكاتەووە؟ (19) كەس لەگەل دا نىە، كەواتە ماددەكە وەكو خۆى قەبول كرا، فەرموون بو ماددەبەكەى تر،

بەرپىز عونى كمال سعید (بەزاز):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى حەوتى پرۆژەكە الوثائق: مقاصد هذا القانون

1. تتضمن الوثيقة جميع المعلومات المسجلة بصرف النظر عن شكلها ومصدرها و تاريخ انشائها و حالتها القانونية سواء انشئ من قبل الهيئة العامة والخاصة التي تحتفظها أو كان سرية.
2. تحتفظ الهيئة العامة أو الخاصة بالوثيقة إذا أ. احتفظ لديها أو بالنيابة عن شخص آخر، ب. أو احتفظ بها شخص بالنيابة عنها.

جەنابى سەرۆكى پەرلەمان لىژنەى ھاوبەش لەگەل ئەووەدا يە ئەو ماددەبەكەى حەزف بکرىتەووە لەبەر ئەوہى بابەتەكە معالەجە كرا، لە ماددەكەى تر كە دەنگمان لە سەر دا قەبولئىش كرا، سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

ئەگەر حەزف بکرى بو موناقتەشە بکرى، كى لەگەل ئەووە دا يە ئەو ماددەبەكەى حەزف بکرى، تەكايە دەست بەرزكاتەووە؟ (23) كەس لەگەل ماددەكە دا يە حەزف بکرى، كى لەگەل دا يە ماددەكە بىمىنيتەووە؟ (2) كەس لەگەل دا يە بىمىنيتەووە، بەزۆرىنەى دەنگ حەزفكرا فەرموون بو ماددەبەكەى تر، نوقتەى نىزامت ھەيە كاك شوان؟ فەرموو،

بەرپىز شوان كرىم كاپان:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئىستا وەختى ئەو ئىقتراحەى كاك پىشەوايە كە پىشتر كوردى وتى دەبى راپۇرتى لىژنەى ھاوبەش بخرىتە دەنگدانەووە بو ئەوہى بىبى بە ئەسلى پرۆژەكە، سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

كاك پىشەوا ھى تۆش ئەووە بوو،

بەرپىز پېشەوا توفىق مەغىد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بەللى ئەگەر دەنگ بېنى، بەللى، ئەو ئەساس پىرۋەزە گەتوگۈى لە سەر ناكىرى، و راپۋرتەكە دەبىتە ئەسل، سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

كى لەگەل ئەو دايە راپۋرتى لىژنە موشتەرەك بىكرىتە ئەساس بۇ موناقتەشە، تىكايە با دەستى بەرزكاتەو؟ كى لەگەل دا نىە؟ بە كۈى دەنگ لەگەل دايە، فەرموون بەردەوام بن.

بەرپىز د. دانا سعيد سوفي:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى ھەشتەم: رىكارەكانى زانىارى داواكردن،

يەكەم: دەبى ھەر دام و دەزگايەكى گشتى يان تايبەتى فەرمانبەرىكى تايبەتمەند يان زياتر بۇ وەرگرتنى داواكارى زانىارى دەست نىشان بىكات.

دووم: دەكرى ھەر دام و دەزگايەكى گشتى يان تايبەتى فۋرمىكى بۇ زانىارى وەرگرتن ھەبى، خۇ ئەگەر مالىپەرى ئەلكىرۋنى ھەبى پىويستە لە سەر وىب سايتى خۇى دابنى بەمەرحىك نەبىتە بارگرانى بە سەر داواكارانەو.

سىيەم: پىويستە داواكارا بەشپوئەبەكى نووسراو داواى زانىارى بىكات و بىداتە فەرمانبەرى دىارىكراوى دام و دەزگا، ناوەرۋىكى ئەو زانىارىيەى بە وردى تىدا بنووسرى كە داواى دەكات لەگەل ناوى خۇى و رىگە و شىۋازى پەيوئەندى پىوئەكردن پىو.

چوارەم: ئەگەر داواكار كەسىكى نەخوئىندەوار يان خاوەن پىداوئىستى تايبەت بى ئەو دەتوانى بە زار داخواى خۇى بە فەرمانبەرى دىارىكراوى دام و دەزگاگە بىدات و ئەوئىش دەبى فۋرمەكەى بۇ پىر بىكاتەو و دانەبەكى لە فۋرمەكە پى بىدات.

پىنجەم: پىويستە دام و دەزگاي گشتى بى يان تايبەتى يەكسەر داوايەكە تۆمار بىكا، جا چ داوايەكە پەسەند بىكرى يان نا، تۆمار نەكردى بە رەتكردنەوئەى بە ناياسايى داوايەكە دادەنرى،

شەشەم: پىويستە دام و دەزگاي گشتى يان تايبەتى لە ماوئى (10) رۇژدا لە وادەى وەرگرتنى داواكارىيەكەو وەلامى ئەو كەسە بىداتەو كە داواى زانىارى كردو، لە بارىكدا ئەگەر داوايەكە زۇر زانىارى لە خۇ گرتبوو يان پىويست بە راوئىز بىكات لەگەل لاپەنىكى دىكە ئەو دام و دەزگا بۇى ھەبە ئەو ماوئەى بۇ يەك جار درىز بىكاتەو كە لە (15) رۇژ زياتر نەبى.

ھەتەم: ئەگەر زانىارى داواكارا پەيوئەندى بە ژيان و ئازادى كەسىكەو ھەبىت، پىويستە دام و دەزگاي گشتى يان تايبەتى لە ماوئى (48) سەعاتدا وەلامى داواكارىيەكە بىداتەو.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

فهرموو كاك عونى،

بهريز عونى كمال سعيد (بهزان):

بهريز سهروكى بهرلهمان.

المادة الثامنة: اجراءات طلب المعلومات:

أولاً: على كل مؤسسة عامة أو خاصة تحديد موظف مختص او اكثر لاستلام طلبات المعلومات.

ثانياً: للمؤسسة العامة او الخاصة طرح نموذج لطلب المعلومات على أن لا يكون عبئاً على مقدمها. ووضع النموذج على موقعها الإلكتروني أن وجد.

ثالثاً: يجب أن يكون طلب المعلومات خطياً ويقدم الى الموظف المختص، يتضمن تفاصيل واضحة عن محتوى المعلومات المطلوبة واسم مقدم الطلب و وسيلة الاتصال به.

رابعاً: إذا كان مقدم الطلب امياً او من ذوي الأحتياجات الخاصة، يمكنه حينها تقديم طلب شفهي يدونه الموظف المختص وتقدم نسخة من الطلب الى مقدمه.

خامساً: على المؤسسة العامة أو الخاصة تسجيل الطلب فور تسلمه سواء تم قبوله أو رفضه ويعد عدم التسجيل رداً غير قانونياً للطلب.

سادساً: على المؤسسة العامة أو الخاصة أن تجيب على طلب المعلومات خلال مدة عشرة أيام من تأريخ الأستلام. و ان كان الطلب يتضمن عدداً كبيراً من المعلومات او يستوجب استشارة طرف ثالث، يجوز لها تمديد هذه الفترة ولمرة واحدة على أن لا تزيد على خمسة عشرة يوماً.

سابعاً: في حالة احتواء الطلب المقدم على معلومات ضرورية لحماية حياة شخص أو حرية، على المؤسسة العامة أو الخاصة الاجابة عليه خلال مدة (48) ساعة التالية على تقديمه.

بهريز د. ارسلان بايز اسماعيل/ سهروكى بهرلهمانى كوردستان:

كى تيبينى هيه؟ ثم بهريزانه ناويان نووسراوه، (كاك كاردو، سوژان خان، د. عمر، كاك نارام، د. صباح، كاك جمال، كاك خورشيد، د. بشير، سهرگون خان، كاك حهमे سعيد، ناههنگ خان، ناشتى خان، كاك عبدالله ، كاك قادر، د. احمد) فهرموو كاك كاردو،

بهريز كاردو محمد پيرداود:

بهريز سهروكى بهرلهمان.

سهبارت به ماددهى ههشت خالى دووهم باسى نهوه دهكات، پيوسته نهوه فؤرمهى كه دابهشى دهكا يان ههيهتى له سهر پيگهى نهلكترؤنى دايبنى، له كاتيكا له ماددهى شهش باسى نهوه دهكهين، ههموو موئهسهسهيهك دهبى پهيكههكهى و زانياريهكانى سهبارت به كارهكانى بلاو بكاتهوه له پيگهى نهلكترؤنى، له بهر نهوه نهوه بواره نهدرئى به هيج موئهسهسهيهك كه پيگهى نهلكترؤنى نهبيتن، جگه لهمه سهبارت به كاتى وهلامدانهوه، پيم وايه كاتيكي زوره، حهقه دابهش بكرئى، يهعنى بو مهعلومات،

مەلۇماتى سەرھەتايى پېۋىستى بەۋ كاتە نەبى، مەلۇماتىك ئەگەر رېكارى قورس تى بوى مودەتەكەى بەم شىۋەيە بى دابەشى بىكەين بۇ دوو بەش، چۈنكە ئەۋە ماۋەكى زۆرە بۇ ۋەرگرتنى مەلۇمات، سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۋكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو سۆزان خان.

بەرپىز سۆزان شهاب نورى:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

لە خالى دوۋەمدا كاتىك كە باس لە نەموزەجى تەلەبى مەلۇمات دەكات، يەنى دەبى فۆرمىكى ديارىكرائو ھەبى، بۇ نەمۇنە كەسىك خەلكى سىلمانىيە دەپەۋى مەلۇمات لە دام و دەزگايەك لە ھەۋلىر ۋەربىگرى، پېۋىست نەكات سەفەر بىكا بۇ ئەۋ مەلۇماتە، دەبى فۆرمەكەى لە سەر ۋىب سايىتى ئەۋ دەزگايە ھەبى، (ان ۋجد) دەبى لا بىرى لە ئەخىردا، چۈنكە ئىمە دەبى ۋاى لى بىكەين ھەموو دام و دەزگاكانى حكومت ۋىب سايىتى خۇيانىان ھەبى مەلۇماتەكە ۋ فۆرمەكەشى لە سەر بلاۋبىكەنەۋە، ئەمە خالىك، خالى ھەۋتەم تىكايە ئەگەر من لى تىنەگەيشتووم ئىۋە شەرحىكەم بۇ بىكەن، چۈنكە بەراستى چوار جار خويندوۋمەتەۋە تىنەگەيشتم لى، تەلەبى مەلۇمات تۆ بتەۋى زانىارى لە سەر شتىك ۋەربىگرى، لە ھەۋتەمدا دەلى، (فى حالة احتواء الطلب المقدم على معلومات ضرورية لحماية حياة شخص أو حرية، على المؤسسة العامة أو الخاصة الاجابة عليه خلال مدة (48) ساعة التالية على تقديمه)، باشە شتىك عىلاقەى ھەبى بەسەر ئازادى منەۋە ۋەكو تاك بۇ كەسىكى تر بىت بەناۋى حىمايەۋە بىت داۋاى مەلۇمات بىكات لە سەرى، ئاخىر من ۋاى تىگەيشتووم بەرپىزان يەنى كە دەپخوئىنەۋە دوو، سى تا چوار و پىنج لە ەەرەبىشدا باشم، ئەۋ نەۋەى كە دانراۋە ئەۋە دەگەيەنى،(فى حالة احتواء الطلب المقدم على معلومات ضرورية لحماية حياة شخص أو حرية، على المؤسسة العامة أو الخاصة الاجابة عليه خلال مدة (48) ساعة التالية على تقديمه)، ئەگەر كەسەكە مەلۇمات لە سەر خۇى داۋا بىكات ئەۋە بەراستى نازانم بە فەرمى كى داۋاى مەلۇمات دەكات لە سەر خۇى؟ ھەموو كەس مەلۇماتى خۇى لاي خۇيەتى، غەير مەفھومە، سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۋكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو كاك عمر ،

بەرپىز د. عمر حمد امين (نورەدېنى):

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

من دەست خۇشانە لە لىژنەى ھاۋبەش دەكەم كە بەشىۋەيەك سىاغەيان كىردۆتەۋە ئىستا روونترە، سەبارەت بە بىرگەى چوارەم: من بە زىادى دەزانم، ئەگەر داۋاكە كەسىكى نەخوئىندەۋار يان خاۋەن پىداۋىستى تايبەت بى، چۈنكە دەلى پېۋىستە داۋاكار لە بىرگەى سىيەم بەشىۋەيەكى نووسراۋ ئەۋ كەسە خاۋەن پىداۋىستى تايبەتەش بى دەكرى داۋاكارىيەكەى بەشىۋەى نووسراۋ پىشكەش بىكا، ۋ دەكرى بىشپرسىن بە زار

پيشكەشى دەگا، بە شەفەھى، ئەى ئەو كەسەى خاوەن پيداويستى تايبەت، لال بوو نەيتوانى قسە بگا، بۇيە بە رەئى من مەفھومەكە لە برگەى سىيەمدا بەرجەستە بوو ھەموو كەسك دەتوانى بەشيوھيەكى نووسراو نەخویندەوار بى يان خاوەن پيداويستى تايبەت بى بەشيوھى نووسراو داواكارىيەكە پيشكەش بگا، بۇيە برگەى چوارەم من پيم وايە زيادەيە، سەبارەت بە برگەى ھەوتەم: منيش ھەمان تىپروانىنم ھەبوو ئەوھى كە سۆزان خان باسى كرد، ئەگەر بىشمىنيتەوھە من پيشنيار دەكەم ئەگەر زانيارى داواكارا پەيوھندى بە ژيان و ئازادى داواكارەوھە ھەبوو، من دەچم ھەست دەكەم پيوستەم بە زانيارىيەكە لە سەر خۆم پەيوھندى بە ژيان و ئازادى منەوھە ھەيە، داوادەكەم پيوستە ئەو زانيارىيە زوو بدرى بە خۆم، بەلام من بچم مەلومات كە پەيوھندى بە ئازادى و ئەمنىەتى كەسىكى ترەوھە ھەبى حەق نيە بەو شيوھيە بى، بۇيە ژيان و ئازادى كەسىكەوھە ھەبى، بىكەنە ژيان و ئازادى بە داواكارەوھە ھەبى، بەو شيوھيە عىلاج دەبى، سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورە / جىگرى سەرۇكى پەرلەمانى كوردستان:
فەرموو كاك ئارام،

بەرپز ايوب نعمت قادر (ئارام):
بەرپز سەرۇكى پەرلەمان.

من پيشنيارم لە سەر كاتەكان ھەيە كە لە ئەسلى پەرۇزەكەشدا ماوھى (10)رۇزە، (7) رۇزە، و بۇ درپزكرنەوھەكە (15) رۇز (10) رۇزە، بەراستى لەبەر ئەوھى ئيمە دامان ناوھە ھەموو دام و دەزگايەك فەرمانبەرىكى ھەبىت تايبەت بى بەو كاروبارە، لەبەر ئەوھە ئەمە رۇتيناىكى زياترە لەبەر ئەوھە من پيم باشە كاتەكان كەم بكرىتەوھە (7) رۇز بكرى بە (10) رۇز، و ھەرەوھە سەبارەت بە خالى ھەوت: كە مادام ئەو زانيارىيە پەيوھستە بە پاراستنى ژيانى كەسىكەوھە (48) زۆرە يەعنى تۆ لە ماوھى ئەو (48) لەوانەيە مەترسى بكەويتە سەر ژيانى ئەو كەسە، لەبەر ئەوھە ئەويش بكرى بە (24) سەعات بۇ پاراستنى ژيانى ئەو كەسە، سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورە / جىگرى سەرۇكى پەرلەمانى كوردستان:
فەرموو د. صباح،
بەرپز د. صباح محمد نجيب:
بەرپز سەرۇكى پەرلەمان.
قسەكانى من كرا، سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورە / جىگرى سەرۇكى پەرلەمانى كوردستان:
فەرموو كاك جمال،

بەرپىز جمال طاهر ابراهيم:
بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

موداخەلەم زياتر شىكلىه، ماددهى ههشت دەلى (أجراءات طلب المعلومات) يهعنى تۆزىك له زمانهوانى ههندىك تهواو نيه، ئەگەر بنووسن (أجراءات طلب الحصول على المعلومات) ههتا له سەر عنوانى پرۆژهكه بگونجىتن، ئەمه يهك، خالى دووم: للمؤسسة العامة او الخاصة طرح، يهعنى (طرح) زياتر بۆ مهسائىلى تيجارى و ئەوانه دىت (اعداد نموذج) ئاماده بكرىتن، (و وضع نموذج على موقع الألكترونى) ئەوه لىره خۆى تهرج بووه ئەگەر هاتو له سەر مهوقعى ئەلكترۆنى دابهزانده ئەوه تهرج بوو، ئەوانى تر ئەگەر بوو (أجراءات طلب الحصول على المعلومات لغويا) خالى سىيهم:
(يجب أن يكون طلب)، (المعلومات) لا بىرىتن، ههمان شت خالى شهشه: أن تجيب على الطلب، بهس ئەوه، سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سوره/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:
فهرموو كاك خورشيد،

بەرپىز خورشيد احمد سليم:
بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.
قسهكانم كرا، سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سوره/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:
فهرموو د. بشير،
بەرپىز د. بشير خليل حداد:
بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سهبارت به خالى دووم لهو ماددهيهدا منيش رام وايه دەلى ئەگەر مالىپهري ئەلكترۆنى ههبي پىويسته ئەوه ئەگهه لا بىرى، و بىكهيته مال به سەر ههموو دام و دهزگان، پىويسته مالىپهري ئەلكترۆنى خويان ههبي، بۆيه ئەم ئەگهه لىره لا بجى، و ههروهها سهبارت به ماوهكەش كه له خالى شهشهيدا هاتوو له ئەسلى ماددهكهدا (7) رۆژ بۆ (10) رۆژه، لىره كراوته (10) بۆ (15) رۆژ، من رام وايه (10) رۆژ بۆ (15) رۆژ زۆره، بگهپتتهوه سەر ئەسلى پرۆژه ياساكه (7) رۆژ بۆ (10) رۆژ، و ههروهها (48) سهعاتهكهش زۆره بهتايبهت ئەگەر مهترسى ههبي له سەر ژيانى كهسيك ئەوه پىويسته بكرىته (24) سهعات، سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سوره/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:
فهرموو سەرگول خان،
بەرپىز سەرگول رضا حسن:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

لە سەر ئەو ماددىيە مەن پىشتىگىرى دەكەم بەم شىۋەيە دارپىزاۋە، بەلام يەك دوو تىبىنىم ھەيە، بەنىسبەت بىرگەي دووم مەنىش رام لەگەل سۆزان خان و د. بەشىرە كە ئەو مەوقىيە ئەلىكتىرۇنىيە (ان وىجى) لى لا بىرى، چۈنكە بۇ ئەۋەي بىبىتە ۋاقىيەك بە سەر دام و دەزگاكەنەۋە كە ھەموويان وىب سايىتى ئەلىكتىرۇنىيان ھەيى، بەنىسبەت بىرگەي شەشەم: ئەو موددىيە كە باسكراۋە، مەنىش ھاپرام لەگەل مامۇستا ئارام كە ئەو موددىيە زۆرە، بەپراستى (10) رۇژ كەم بىكرىتەۋە، لايەنى كەم بىكرىتە (7) رۇژ يان (5) رۇژ، و جارى دووم كە تەمىدىد دەكرى (15) دانرا، مەن پىم ۋايە بىكرى بە (10) رۇژ باشتە بۇ ئەۋەي كە خەلك بە ئاسانى بگات بەو مەلوماتەي كە دەيەۋى، لە حالەتى ھەوتەمدا ئەو مەلوماتەي كە ئەو كەسە داۋاي دەكا بۇ ھىمايەي شەخسى خۇي، يەنى تايبەتە بەكسىتى خۇيەۋە، كە ئەمە زۆر ۋارىدە زۆر نەمۇنەش ھەيە لەم بابەتە، بەلام مەنىش پىم ۋايە (48) سەعات زۆرە دەكرى، بىكرى بە (24) سەعات، سوپاس.

بەرپىز حەسەن مەھمۇد سۇرە/ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرمۇ كاك ھەمە سەيد،

بەرپىز ھەمە سەيد ھەمە ئالى

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

مەنىش لە سەر خالى دوو ئەو تىبىنىم ھەيە كە دەيى: ھەموو دام و دەزگايەك مالىپەرى ئەلىكتىرۇنى ھەيى، و زانىيارى ۋەرگرتنى ھەيى لە سەر مالىپەرى ئەلىكتىرۇنى داينى، ئەۋە خالىك، چۈرەم: مەن پىم ۋايە زىادە، ئەو كاتە كەسەكە نەخۇيىندەۋار بى يان خاۋەن پىداۋىستى تايبەت بى، كەسىكى ھەر دەيى بە نووسىن بۇي تەقدىم بكا داۋاكارەكە داۋاي زانىيارى، لە سەر شەشەم: پىشتىگىرى كاك ئارام و مامۇستا بەشىر و سەرگول خان دەكەم كە باسى (7) رۇژ و (10) رۇژ دەكەن، ئەۋە بىكرى بە (7) رۇژ و (10) رۇژ، ھەرۋەھا خالى ھەوتەمىش: (48) سەعات زۆرە بىكرى بە (24) سەعات، سوپاس.

بەرپىز حەسەن مەھمۇد سۇرە/ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

بىتگوتبا قسەكانەم كرا، چۈنكە ھەمان قسەت كىردەۋە، فەرمۇئاھەنگ خان،

بەرپىز ئاھەنگ عارەف رۇۋف:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

مەن ئەو فەقەرە يەك و دوو و سى و چۈرە پىم باشە بىكرىتە يەك فەقەرە، چۈنكە ئەگەر بىلىن، (ئالى كل مۇسسە عامە ۋە خاسە تەدبىد وسىلە) ئەو ۋەسىلە ئەو مۇئەسسەسە ھەر مۇئەسسەسەك عايد بە خۇي دەتوانى ۋەسىلەيەك دانى بۇ ئەۋەي تۇ تەلەبى مەلوماتى لى بىكەي، داۋاي ئەو مەلوماتە ئەگەر ۋەسىلەكە ئۇن لايىن بى يان ھەر ۋەسىلەيەك كە ئەو دايدەنى باۋرەكەم فەقەرە سى و چۈرەشى لە ناۋ جى دەبىتەۋە،

بۆيە من دەلیم ئەو چوار فەقەرەيە بکریتە يەك فەقەرە (على كل مؤسسة عامة أو خاصة تحديد بيان وسيلة) که تەحیدیت کرد تەلەبی شەفەهیشی لی جی دەبیتهوه به ئۆن لاین بی معلوماتی لی دەبیتهوه، بۆيە ئەو بپرگانەم پی زیاده، بهنیسبەت فەقەرەي حەوتەم که دەلی (خلال مدة (48) ساعة التالية على تقديمه) من ئەو فەقەرەم زۆر پی باشه، چونکه ئەو له تەلەبی موئەسسەساتی عام و خاص زۆر زۆر دەوری هەیه، مەسەلەن شەخسیکی ئیرانی جیرانمە هەست دەکەم خەتەرەکی له سەرە مەفرۆزە من خۆم تەقدیمیکی معلوماتی بکەم چ ئایا بۆ ساحیبی ئەو عیمارەي لهگەلمە یان جیرانمە یانیش بۆ حکومەتی بی که بلیم ئەو تەلەبه دەبی جەواب بدریتهوه من ئەو خەتەرەي هەست پی دەکەم، بهنیسبەت عامیش تۆ دەبینی جیرانیکت دزەکی دیتە سەری ئەو تەلەبهی دەبی تۆ تەقدیمی بکەي دەبی معلوماتەگەت زۆر به سەھلی بگاتەوه دەستی که بتوانی حمایەي حیاتی شەخسەکی بکەي که تۆ له موجتەمەعیکی بزی، سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورە / جیگری سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

تەنھا ئەوێ که میسالەکی شەخسیکی ئیرانی له پەرۆتۆگۆل رەش بکریتهوه، چونکه ئەمە لهوانەیه شتی تایبەت بی، فەرمووئاھەنگ خان،

بەرپز ئاھەنگ عارف رۆوف:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

که شەخسیکی ئەجنەبی عەلە سەبیلی میسال

بەرپز حسن محمد سورە / جیگری سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

ئەو میسالە یان حەقیقیه؟ ئەگەر میسال بی ئیعتیادیه، فەرموو ئاھەنگ خان،

بەرپز ئاھەنگ عارف رۆوف:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

نەخیر میسالە، چونکه ئیحتیمالی هەیه تۆ شەریکەك جیرانت بی مەجموعە ئەجنەبیەکی تیدا بن ئەو مەجموعە ئەجنەبیە مەفرۆزە من به دائیرەي ئیقامەي بلیم خەتەرەکیان له سەرە یان هەست دەکەم شتیکیان لی هاتوو ئەو بهس (على سبيل المثال) یەعنی شەرت نیه ئیرانی بی یان تورکی بی ئەجنەبی بی هەر چ بی، بەلام ئەو له پەرۆتۆگۆل زۆر موھیمە که حیمایەي شەخس دەکەي تۆ دائیرەي من، دائیرەي تۆ حەقت هەیه مەخسەدم لهوێه حەقت هەیه تەلەبهکەي تەقدیم بکەي که هەست دەکەي له سەر حیاتی ئەو کەسەي خەتەرەك هەیه بۆ ئەوێ ئینقازی بکەي، سوپاس.

بەرپز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

فەرموو ئاشتی خان،

بەرپز ئاشتی عزیز صالح:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

سەبارەت بەم ماددەيە من تەناقوزىك دەبىنم لە برپگەى سىيەمدا كە تەناقوزە لەگەل برپگەى دووومدا لە برپگەى دووومدا پېشنيازى ئەو كراو كە فۇرمىك ھەبى ئىمە ئىشى ئەم ياسايە بە گشتى ئەمەيە كە وەرگرتنى زانىارى بگەينە شىوازيكى مۇئەسسەساتى، بەلام لىردە خالىكى تىدايە راستە ئەگەر مۇتتەبەع بى جارېكى تر ئىمە جۇرىك لە گۇترە دانەو زانىارى دەدەينەو بە خەلك، يەنى لەو شىوازە سىستەماتىكە وەرگىرەينەو، لە خالى دووومدا: زۇر باشە لە سەر ئەو قسەكراو كە شىوازى پىركردنەو فۇرمىك بى كە ھەموو لايەنىك نەموزجى ھەبى بۇ پېشكەشكردى فۇرمىك، لە خالى سىيەمدا دەلى: (يىتضمن تفاسيل واضحة عن محتوى المعلومات) واتە جارېكى تر ئەو كەسەى كە تەلەبەكە تەقدىم دەكاتەو تەواوى مەلومات بنووسىتەو كە ئەو زانىارىيەى بۇ جى دەوى، ئەى ئىمە لە سەرەو دەلئىن فۇرمىكى دىارىكراو ھەبىت بۇ ئەو كەسە نەچىتەو تەفاسىل، و لە خالى دووومدا: ئامازە كراو كە عبىئىك نەبى بۇ سەر شانى ئەو كەسە كە تەلەبەكە تەقدىم دەكاتەو ئەمە سىاغەيەكى مەدەنيە، بەلام لە خوارەو دەلئىن تەفاسىلى وازح بنووسىت لە سەر ئەو مەلوماتەى كە ئەو كەسە دەيەوى بە برىواى من خالى سىيەم كافىە كە ئەو كەسە چونكە لە سەرەو فۇرمىكى دامەزراوى دەدرىتتى نە بە مەزاجى موزەفەكەيە نە بەمەزاجى ئەو كەسەيە كە داواى فۇرمەكە دەكات بۇ ئەو كەسە سىياسەتتىكى دامەزراوى ھەبى بۇ پېشكەشكردى زانىارى و وەرگرتنى زانىارى ئىشى ئىمە لەم ياسايە ئەمەيە، بۇ ئەو كەسە خەلك لە عەريزە نووسىن رزگار بگەين، كە دىيتە سەر خالى سىيەم: جارېكى تر مەجبورى دەكەيتەو لەگەل ئەو كەسە تەلەبەكەى تەقدىم كىردوو داواى تەسرىجەكە دەكا، كافىە كە ناوى خۇى ئىمىل و ژمارەى موبايەكەى بنووسى نەك مەلومات بنووسىت لە سەر شىواز و جۇرى ئەو زانىارىيەى كە داواى دەكا، چونكە لە سەرەو وەكو پېشتر ئامازەم پىكرد فۇرمەكە تەحدىدى ئەو حقوقەى بۇ دەكات، بۇيە بە برىواى من (يىتضمن تفاسيل واضحة عن محتوى المعلومات) ئەمە زۇر گشتگىرە ئەبى بە رىگر، ئەمە ھەلېگىرى، بە تەنھا مەلوماتى ئەو تەلەبەى كە تەقدىمى دەكا، سەبارەت بە خالى جوارەم: بە برىواى من پىچەوانەى ئەو مەفھومەيە جارېكى تر كە دەمانەوى وەرگرتنى زانىارى بە دامەزراوھى بگەين، لىردە ئەو كەسە كە خاوەن پىداويستى تايبەت بى، بۇ لىرە نووسراو فەرمانبەر، چونكە ئەو فەرمانبەرە ھەلېت دەورەى بىنيو كە چۆن تەلەبەكە پىركاتەو بۇ يەكك كە كەر و لال بى يان خاوەن پىداويستى تايبەت بى، بەلام لە كاتىكدا ئەگەر ئەم خالە ھەلېگىرى، و پەنا بباتە لای عەريزە نووسىك ئايا فەرمانبەرەكەى كە عەريزەكە دنووسى بەبى ئەم ياسايە ئەو بەپرسە لەبەردەم لى پرسىنەو، بەلام ئايا ئەو عەريزە نووسەى لە كوئى بۇى دەدۇزىتەو كە ئەو تەلەبەكەى بۇ نووسىوە يان يەكك لە خىزانەكەى بۇ نمونە من تەھدىد لە سەر ژيانەم دەلئىم تەلەبىك دنووسم كەس و كارەكەم دەلئىن دەرگا لە سەر ئەو مەوزوعە مەكەو، شتىكى باش نىە، بۇ موخاتەرە بۇ ئەو ھەرەشەيەى دەكەوئىتە سەر ژيانى من و خىزانەكەم ئەگەر من نەخوئىندەوار ىم لەوانەيە روبعىك زانىارىيەكە بۇ من دنووسن، بەلام فەرمانبەرەكە بە چاويكى گشتگىرانە بەبى ئىنچياز، بەبى ترس تەواوى تەلەبەكە بۇ ئەو كەسە كە

كەر و لال بى خاوهن پىداويستى تايبەت بى بۆى دەنووسى، بۆيە بە برۋاى من ئەو مەسئولپەتە دەبى بە دامەزراوھى بىكى، يەك: بە فۆرم بى، دوو: ئەو دەسەلەتە دەبى لاي ئەو موھزەفە بى، چونكە سبەينى ئىمە دەتوانىن رووبەرۋى بەپرسىيارىتى و لى پرسىنەو بەكەين نەك عەرىزە نووسىك كە ئەمرۆ لە شوپىنىك دانىشتوو سبەينى لە شەقامىكى ترە، سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرمو كاك عبداللە،

بەرپىز عبداللە محمد نورى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

قسەكانم كرا، سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرمو كاك قادر،

بەرپىز قادر احمد سمايل:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لەگەل دەست خۆشىم بۆ لىژنەى ھاوبەش لە دارشتنى سەرچەم بېرگەكانى ئەم ماددەپە، من دوو مولاھەزەم ھەپە، يەكەمیان لە سەر خالى چوار: ئەگەر داواكار كەسىكى نەخویندەوار يان خاوهن پىداويستى تايبەت بوو بە برۋاى من يان لە رىگاي پارىزەرەو يان لەگەل رايەكەى ناشتى خانم كە ئەو فەرمانبەرە موختەسە بە ئەركەكە ھەلسى يان لە رىگاي پارىزەرەپكەو ھەشەكە جىبەجى بىكى، بېرگەى ھەوتەم: ئەگەر زانىارى داواكارو پەپوھندى بە ژيان و ئازادى كەسىك زۆر لە ھاوکارانم لايەنە ئىجابپەكەى ئەو زانىارىنەيان باسكرد، بەلام زۆر جارپش ھەپە گەران يان كۆكردنەوھى زانىارى يانبە داواچوون بۆ زانىارى بە دوای ژيان و ئازادى كەسىكەو لايەنە سلبپەكەپەتى، بۆپە پىويستە لەو پاراستنى ھاوولاتى يان كەسەكە مەعنەوى بى يان ھىن بى، لەبەر چاو بگىرى نەبىتە ھۆكارى پىشيلكردنى ئازادى و ژيانى ھاوولاتى، سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرمو لىژنەى ھاوبەش،

بەرپىز بىكر كرىم محمد (ئاسق):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەنيسبەت ھەندىك خۆشك و برايانى پەرلەمانتار ھەندىك با بلىين پرسىيار و تىببىنى و ھەندىك رايان دەربىرى بە برۋاى من پىويستى بە تەوزىح ھەيە نەك بە رەتدانەو، سەبارەت بەوھى كە نووسراوھ (ووضع النموذج على موقعها الألكترونى أن وجد) ئىمە ھىچ گىرقتىكمان نىە لەوھ ئەگەر ھاتو لاش بىردىرى، بەنيسبەت ئەو مولاھەزەى كاك جەمال لە رووى زمانەوانىەوھ لە جىاتى (طرح) بى، دەكرىت (وضع) بى دەكرى (اعداد) بى، دەكرى ھەر شتىك بى، موھىم ئەوھىە نموھەجىك لە سەر مالىپەرى ئەلكترۆنى خۆى دابنى ئەمە لە زۆر ولاتان ھەيە، زۆر موئەسەسات ئەو ئىشە دەگەن، من بۇ خۆم ئەو نموھەجەم دىوھ، ھەر يەك لە ئىوھ دەتوانن بگەرپن ئەو نموھەجانە ھەيە، بۇيە دەتوانن تەماشای بگەن، برىا نموھەجىكىشم لەگەل خۆم بەئىنابايە بۇ ئەوھى خۆشك و برايانى پەرلەمانتار بيان بىنبا، سەبارەت بە سىيەم: (يجب أن يكون طلب المعلومات خطياً ويقدم الى الموظف المختص، يتضمن تفاصيل واضحة عن محتوى المعلومات المطلوبة واسم مقدم الطلب و وسيلة الاتصال به) ئەمە دەبى تەفاسىلىكى وازح بنووسى ئەو وەسىقەيە يان ئەو مەلومەيەى ئەو كەسە داواى دەكا چىيە؟ بۇ ئەوھى موھەزەفى موختەس بە ئاسانى بتوانى كە لە ناو ئەرشىفەكان دەگەرپن لە ناو وەسىقەكان دەگەرپن بە ئاسانى بىدۆزىتەوھ تەنيا بۇ ئەوھىە نەك بۇ رىگىرى، بۇ شتىكى دىكە نىە، بۇ ئەوھىە بە خىرايى بە زووترىن كات وەسىقەكە بدۆزىتەوھ كە ئەو مەلوماتەى تىدايە، گەر تۆ نەزانى باسى چى دەكەى مەسەلەن تۆ لە وەزارەتى تەربىيە داوا بگەى چەند قوتابىتان ھەيە؟ چەند مەكتەبتان ھەيە سى دەوامە؟ دەبى بە وازحى بنووسرى شتەكان، بۇ ئەوھى بە خىرايى وەلامەكە وەربىگىرەوھ، ئەوھ نموونەيەكم ھىنايەوھ ئەوھىە مەوزو، شتىكى دىكە نىە، بەنيسبەت دەكرى سى و چوار لىك بىردىرى يان نا؟، بە برۋاى من دەكرى، بەللى گىرقتىكىش نىە، لىرەدا موھەزەفى موختەس لە سەرىەتى تەدووينى بگا، چونكە ئەو بىلفىعل ئاشتى خان روونى كىردەوھ ئەو راھىنراوھ كە چۆنەتى شتەكە پىرېكاتەوھ وەكو ئەو داوا دەكات، بەنيسبەت ماوھ، خوشك و برايان بەراستى ھەندىك داواكرا كە پىيان وايە ماوھەكە زۆر، من پىم وايە ئەگەر ھاتو خوشك و برايان ئىتلاعيان ھەبوايە لە سەر قەوانىنى ولاتان رەنگە بەو شكە ئىمە لە لىژنەى موشتەرەكىش قەسەمان كىرد، لە زۆر ولاتى ئەوروىي يەك مانگ دانراوھ، لە (15) رۆژ بۇ يەك مانگ، توخوا ئىمە لەوان پىشكەوتووترىن لە ھەموو وەسىلەكانى ئىتيسال و گەران و ئەرشەفە و وەسائىق كىردن و شتى وا، من پىم وايە، نەخىر، بۇيە حەقە ئىمە شتىك بگەين بۇ ئەوھى بتوانىن گونجاو بى بتوانىن بىلفىعل ھاوولاتى دەستى بە زانىارىيەكە بگا، بۇيە پىمان وايە ئىمە وەكو لىژنەى ھاوبەش كە ئەوھەمان دارپشتەوھ ئەمە دوای دىراسە بووھ دوای لىكۆلىنەوھ پاش ئەوھى چاومان بە چەندىن قانونى ولاتان كەوتووھ، بەتايبەتى ئەگەر ھاتو ھى دووھم كە كراوھتە (15) رۆژ، تۆ داوا دەكەى مەسەلەن داواى (20) وەسىقە دەكەى، كە رەنگە بەس بە تەنيا ئىستىنساخەكان و شتەكانى ماوھەكى زۆرى پى بوى، باشە چۆنى ئامادە دەكەى؟ بۇيە ماوھەكەمان دانراوھ، بۇ ئەوھى بتوانى بە دوای بگەرپن يان پىويستى بە ئىستىشارەى تەرەفى سىيەم ھەيە، موئەسەسەيەك وەسىقەيەك ھەيە بەلام دەبى موافقەقى تەرەفى سىيەم وەربىگىرى، ئايا ئىستىشارەيە؟ ئايا بىدات يان نا؟ بەتەئكىد كە موافقەكەى وەرگرت ئىنجا ئەمەيە بۇ

ئەۋەدى با بلىين بۇيە ئەۋ ماۋەيە دانراۋە لە نىۋان (10) رۇژ تا (15) رۇژ، من پىم وايە لە جىگەى خۇيەتى دوا بىرپاريش رەئى پەرلەمانتارانە، بەنيسبەت خالى حەۋتەم گە زۇر قسەى لە سەر گرا، من پىم وايە ئەۋ مەۋزوعە راستە نمونەيەكى هيناۋە ئاھەنگ خان من پىم وايە زياتر پەيۋندى بەۋەيە مەسەلەن بۇ نمونە بەتايبەتى لە مەحاکم لە ھەندىك شت يەكك دەگىرى با بلىين رەنگە خەتەر ھەيە، رەنگە سبەينى حوكمىكى ناراستى بەسەر دابدري لە روى خەتەر دەكەۋىتە سەر حەياتى ئەۋ، بەلام ۋەسپقەيەك ھەيە ئەۋ ۋەسپقەيە حەياتى ئەۋ لە خەتەر رزگار دەكا، بۇيە تۇ پىۋيستت بەمەيە لە ماۋەيەكى كەمدا، و ماۋەكەش زۇر زەرۋورە لە (48) سەعات تىنەپەرئى، دەكرئ لە (48) سەعات كەمتر بى، دەكرئ (24) سەعات بى، دەكرئ (12) سەعات بى، دەكرئ سەعاتىكىش بى، بە خىرايى بىدەنى ئەۋ مەلومەيە، ئەۋ مەلومەيە حەياتى ئىنسانىك دەگىرپتەۋە، كە تۇ دەزانى ئەمە بەريئە مەلومەيەكىشت دەست دەكەۋى ئەلای مۇئەسسەسەيەكى عام يان مۇئەسسەسەيەكى خاص، ھەر ھەمان شت بەنيسبەت ئازادىەكەى، من پىم وايە ئەمە ئەسلى مەۋزوع لە سەر ئەمە بوۋە نەك شتىكى دىكە، سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

بە رەچاۋكردنى تىببىنى پەرلەمانتارە بەرپىزەكان دوا سياغەتان بخويئنەۋە،

بەرپىز عونى كمال سعید (بەزاز):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئىمە سياغەكمان ئامادەكردىە، بەلام تەنھا ماۋەكان چەند ئەندام پەرلەمان داوايان كرد ماۋەكە كەم بىتەۋە، ئەۋە بە رەئى من بخريتە دەنگدانەۋە، ئەگەر دەنگى نەھىنا ئىنجا نىھائى بۇ ماددەكە دەكەينەۋە، سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

ئەۋ تەۋزىجە، ئەۋ بەرپىزانە ھەر موسپن لە سەر ئەۋەى ماۋەكە كەم بىكرىتەۋە، كى داۋاى كەمكردنەۋەى ماۋەكە دەكات، كاك ئارام،

بەرپىز ايوب نعمت قادر (ئارام):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەئى من پيشنيارم كرد لەگەل چەند بەرپىزىكى تروش، ئەۋە بوو كاك ئاسۇ باسى كرد ھەندىك ۋلات وايە مانگە، بەس زۇر ۋلاتيش ھەيە (10) رۇژ و (15) رۇژ و (24) سەعاتە، سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو ليژنەى ھاۋبەش،

بەرپىز د. دانا سعید سوفي:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

هەندىك داواكارى ھەبوو (10) رۆژەكە بىكرى بە (7) رۆژ، جا دەكرى ئەو بەخرىتە دەنگدان، سەبارەت بە ماوەكە ئەگەر تەماشای ئەو نەصە بكەين كە لىژنەى موشتەرك ئامادەى كردوو، نالى با بلىين دەبى (10) رۆژى پى بچى ياخود (15) رۆژى پى بچى، باس لەو دەكا دەلى لە ماوى (10) رۆژدا يەنى دەكرى بە رۆژىك يان بە دوو رۆژ ئەو زانىارىانە بە دەست بگات، بەلام سەقىكى بۇ دانراو نالى لە دەپۆز زياتر بى، ياخود ئەوى تىرش ھەندىك زانىارى ھەيە ئەگەر پىويست بكا تەرەفى سىيەمى لەلای تەرەفى يەكەم نەبى، لە لای تەرەفى دووم بى ئەو كات باس لەو دەكات دەلى لە ماوى (15) رۆژدا، تەنيا بۇ روونكردەو، يەنى دەكرى بە دوو رۆژىش بە دەست بى، سوپاس.

بەپۆز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو پەيام خان،

بەپۆز پەيام أحمد محمد:

بەپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

وئەلا ھەر ئىزافەيەك بۇ بەرچاوى روونى، (أيام العمل) مەسەلەن ئىمە دەلىن (10) رۆژەكە بىكرى بە (7) رۆژ، بەلام ئەگەر تۆ (10) رۆژەكە لىك بەدەيتەو ھەر (7) رۆژى كاملت بۇ دەردەچى، چونكە تۆ جومعە و شەممە كە دەوام نەبى وا دەگرىتەو، يان ئىمە دەلىن (15) رۆژ تۆ ئەگەر لە مانگى ئازاردا تەقدىمى تەلەب بكەى لە مانگى ئازاردا (15) رۆژ ھەمووى عوتلەيە لە بىدادتا، يەنى بۆيە تۆ دەستنىشانى (أيام العمل) بكەين، بۇ ئەوى زياتر بەرچاوى ئەو كەسەش روون بى، سوپاس.

بەپۆز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو كاك عونى يەك، يەك بۇ ئەوى بىخەينە دەنگەو،

بەپۆز عونى كمال سعید (بەزان):

بەپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

پىشنىارى ئەوى كە (10) رۆژەكە بىكرىتە (7) رۆژ بەخرىتە دەنگدانەو يەكەم جار، سوپاس.

بەپۆز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

كى دەلى ئەو (10) رۆژە بىكرىتە (7) رۆژ، تكايە دەست بەرزكاتەو؟ (14) كەس وا دەلى، كى دەلى وەكو خوى (10) رۆژەكە بىمىنیتەو تكيە دەست بەرزكاتەو؟ ئەو زۆرينە لەگەل ئەو يە (10) رۆژەكە بىمىنیتەو، فەرموو چى تر ھەيە؟،

بەپۆز عونى كمال سعید (بەزان):

بەپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

پىشنىارى ئەوى كە (15) رۆژەكە بىكرىتە (10) رۆژ،

بەپۆز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

رهئيهك ههيه دهئى (15) رۆژهكه بکريته (10) رۆژ، کى لهگهڵ ئهوه دايه بکريته (10) تکايه دهست بهرزکاتهوه؟ (15) کهس لهگهڵ دايه، کى لهگهڵ دايه وهکو خوى بمينيتهوه تکايه دهست بهرزکاتهوه؟ ئهوه زۆرينه لهگهڵ ئهوهيه بمينيتهوه، فهرموو چى تر ههيه؟،

بهريز عونى کمال سعيد (بهزان):

بهريز سهروکى پههلهمان.

(48) سهعاتهکه بکريته (24) سهعات،

بهريز د. ارسلان بايز اسماعيل / سهروکى پههلهمانى کوردستان:

کى دهئى (48) سهعاتهکه بکريته (24) سهعات، تکايه دهست بهرزکاتهوه؟ (12) کهس لهگهڵ دايه، کى لهگهڵ ئهوه دايه وهکو خوى بمينيتهوه تکايه دهست بهرزکاتهوه؟ ئهوه زۆرينه لهگهڵ ئهوهيه بمينيتهوه، فهرموو ماددهکه بخويتهوه،

بهريز عونى کمال سعيد (بهزان):

بهريز سهروکى پههلهمان.

پاش ئهوهى به نهزهري ئيعتبار وهگرتنى را و بۆ چوونى ئهندامانى پههلهمان ماددهکهمان بهو شيوهيه دارشتوو:

المادة الثامنة: إجراءات طلب الحصول على المعلومات:

أولاً: على كل مؤسسة عامة أو خاصة تحديد موظف مختص أو أكثر لاستلام الطلبات.

ثانياً: للمؤسسة العامة أو الخاصة اعداد نموذج لطلب المعلومات يتضمن تفاصيل عن محتوى المعلومات المطلوبة وأسم مقدم الطلب و وسيلة الاتصال به على أن لا يكون عبئاً على مقدمها. ووضع النموذج على موقعها الإلكتروني.

ثالثاً: طلب الحصول على المعلومات يكون خطياً إلا في حالة التعذر يجوز أن يكون شفويًا.

رابعاً: على المؤسسة العامة أو الخاصة تسجيل الطلب فور تسلمه سواء تم قبوله أو رفضه ويعد عدم التسجيل رداً غير قانونياً للطلب.

خامساً: على المؤسسة العامة أو الخاصة أن تجيب على الطلب خلال مدة عشرة أيام من تاريخ الاستلام. و ان كان الطلب يتضمن عدداً كبيراً من المعلومات او يستوجب استشارة الطرف الثالث، يجوز لها تمديد هذه الفترة ولرة واحدة على أن لا تزيد على خمسة عشرة يوماً.

سابعاً: في حالة احتواء الطلب على معلومات ضرورية لحماية شخص أو حرية، على المؤسسة العامة أو الخاصة الاجابة عليه خلال مدة (48) ساعة التالية على تقديمه.

بهريز د. ارسلان بايز اسماعيل / سهروکى پههلهمانى کوردستان:

كى لهگهڻ دا يه تڪايه دهست بهرزكاتوهه؟ (57) كهس لهگهڻ دا يه، كى لهگهڻ دا نيه، تڪايه دهست بهرزكاتوهه؟ دوو كهس لهگهڻ دا نيه، بهزورينهى دهنك پهسهند گرا، فهرموون بو مادديهكى تر،

بهريز عونى كمال سعيد (بهزان):

بهريز سهروكى پهلهمان.

المادة التاسعة: الأجابه على الطلبات:

اولاً: إذا تم رفض الطلب، كلياً أو جزئياً، فعلى الموظف المختص أن يبين في رد أن يسلمه الى مقدم الطلب، سبب الرفض على أن لا يخرج السبب عن:

أ - المعلومات المطلوبة ليست بحوزة المؤسسة المعنية.

ب - المعلومات المطلوبة تقع في نطاق الاستثناءات المحددة في هذا القانون.

ج - المعلومات المطلوبة سبق وأن تم نشرها مع الإشارة الى مكان و زمان نشرها، او موجودة على موقعها الإلكتروني أو تم تزويد مقدم الطلب نفسه قبل (6) أشهر.

ث - الإشارة الى حق مقدم الطلب في مراجعة محكمة البداية المختصة.

ثانياً: على المؤسسة العامة أو الخاصة في حالة قبول الطلب، اعطاء معلومات مباشرة الى مقدمه.

ثالثاً: ان كانت المعلومات المطلوبة جاهزة ولا تحتاج الى جهد للبحث عنها، فيمكن تزويد طالبها مباشرة عن طريق المخابرة التلفونية أو البريد الإلكتروني أو شفهاياً وجها لوجه.

بهريز د. ارسلان بايز اسماعيل / سهروكى پهلهمانى كوردستان:

كى تيبينى ههيه؟ تا ناوى بنووسين، (ناسك خان، ناشتى خان، هاژه خان، كاك جمال، كاك فاضل، كاك عبدالرحمن، د. احمد) فهرموو ناسك خان،

بهريز ناسك توفيق عبدالكريم:

بهريز سهروكى پهلهمان.

تيبينى يهكه م شكلي، پيم وايه له بهر نهوهى ماددهكه باسى وهلامدانهوه دهكات، ناكري يهكه م بره گه مان باس له وهلامدانهوه بى، له بهر نهوه پيم باشه بره گهى دوووم و سييه م بكهينه يهكه م و دوووم، چونكه بهراستى تو ماددهكهت، باسى وهلامدانهوه دهكات، بهلام له نهوهلهوه دهلى نهگه ر وهلام نهدرانهوه نهمانه بنووسين له بهر نهوه نهگه ر بكرى دوووم و سييه م بكهين به يهكه م و دوووم، و يهكه م بكهين به سييه م، نه م خالى يهكه م، خالى دوووم: بهراستى من پيم وايه نه م نهلفه كه دهلى نهگه ر داواكار يهكه هه مووى يان به شيكى رهتكار يهوه پيوسته وهلامدانهوهكه به نووسين بى، تهبعهن دواى (10) روژ وهلام ده داتهوه، مه عقول نيه دواى (10) روژ بلى وهلا نه م زانيار يه لاي نيمه نييه، يهعنى هه ر له نهوهلهوه نهوه كهسهى كه فورمه كهى بو پردهكاتوهه نازانى نهوه زانيار يهانه تابعى نهوه موئهسهسهيه يان نا؟ يهعنى دهكرى نهوه خاله هه ر لا ببهين، چونكه بهراسته ، من وا ههست دهكه م دهبيته بيانويهك بو رهتكر دنهوهى داواكارى، و

دەببیتە رێگریەک لەبەردەم بە دەستخستنی زانیاریدا دەبیتە بیانووێک بە دەست ھەر فەرمانبەرێکەو بەلێ
 کە نە یەست ئەو دەزگایە داواکاری با بەلێ لام نیە، لەبەر ئەوە من پێم وایە ئەو خالە زیادە، چونکە بە
 خالی (ب) کە دەلێ ئەگەر داواکراوەکە کەوتە بازنە ی ریزپەرەکانەو وایانم ئەوە زۆر ھەبە ئەو شتانە ی
 کە نابێ داواکاری بێ ھەر ئەمە کیفایەتە ئەم خالە ی لا ببەین کە دەلێ ئەگەر وتی لای دام و دەزگاکە لای
 ئێمە نیە، ئە ی بۆ لە ئەوە لە دەو پێی نالێ بۆ دوا ی (10) رۆژ پێی دەلێ، ئەو خالێک خالێکی تر لە فەرعی
 (ت) دەلێ: زانیاری داواکراو پێشتر بلاو کرابیتەو، ئەو پێی دەلێ وەلامەکە بە رەد، بە نەخیر دەبێ، لەگەڵ
 ئامازەکردن بۆ کات و شوینی بلا بوونەو ی یان لە سەر مائپەرە ئەلیکترۆنی دانرابێ لەو ی زیاد ی بکەین،
 بلیین لەگەڵ ئامازەکردن بە مائپەرەکە مەسەلەن ئەو کە بۆی دەنووسی دەلێ لە ئیمیلدا یان لە سایتدا
 بلاو کراو تەو مەفرۆزە بە نووسین ئامازە بکا بە مائپەرەگەش بۆی، خالی (ث) ئامازە بە مافی داواکار بۆ
 تێھەلچونەو، یەعنی تێ ناگەم دوا ی (10) رۆژ بە نووسین بەلێ تۆ برۆ بۆ مەحکەمە یان ئەو ئیشە ئیشی
 مەحکەمە یە ئە ی ھەر لە ئەوە لە دەو پێی نالێ خۆ یەعنی ئەم شتانە من وا ھەست دەکەم ئەم خالەش ھەر
 زیادە، بڕگە ی سییەم: دەلێ ئەگەر زانیاری داواکراو بەردەست بێ و پێویست بەگەرەن بە دوا ی دا نەکات
 دەکری راستەو خۆبێ، من پێم باشە ئەم ئەگەرە لا ببەین، بلیین ئەو زانیاریانە ی بەردەستن و پێویست
 بەگەرەن بە دوا ی دا نەکات، دەکری راستەو خۆبێ ، بۆ ئەو ی ئەو ئەگەرە نەمیئێ، ھەر ئیجائی یاساکە وابێ
 ئەو زانیاریانە ی کە بەردەستن و پێویست بەگەرەن بە دوا ی دا نەکات، دەکری راستەو خۆبێ لە رێگە ی
 پە یوھندی تە لە فۆنی بێ یاخود سایتی ئەلیکترۆنی بێ، سوپاس.

بەرپێز د. ارسلان بایز اسماعیل / سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

فەرموو ناشتی خان،

بەرپێز ناشتی عزیز صالح:

بەرپێز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددە ی یەکەم بڕگە ی (ب) پشنگیری لە رایەکانی ناسک خان دەکەم، ئەو ی کە من مۆلا حەزەم
 ھەبێ لە سەر ماددە ی نۆ یەم بڕگە ی یەکەم کە، (اذا تم رفض الطلب، کلیاً أو جزئياً، فعلى الموظف المختص أن
 یبیین فی رده أن یسلمه الی مقدم الطلب) بە پروای من ئەو لە ئەسلی پڕۆژەکە باشتر نووسراو، کە وەک لەم
 سیاغە یە کە نووسراو تەو، چونکە لە ئەسلی پڕۆژەکە دا زۆر بە راشکاوانە ئیشارەت بەو دەکات کە
 تە لە بەکە دەبێ نووسراو بێ، بە خەتی بیئ کە جەواب دەداتەو بە قبول و بە رەفزی، بە لام ئەمە کە لێرە
 بە تەنھا دەلیئ پێشکەشکردنی، بۆیە من پێش نیازی ئەو دەکەم تیایدا ھۆکارە کە لە جەوابە کە کە بە
 نووسراو دەنووسری جەوابە کە مەحکوم بکری ھەر لە ناو نیشانە کەو کە جەوابە کە ی تیدا بێ، بۆیە من
 پێش نیازی ئەو دەکەم (فعلى الموظف المختص أن یبیین بجواب خطي معلل) یەعنی بە تەواو تە ھۆکارەکان بە
 نووسراو پێشکەش بکاتەو بۆ ئەو کەسە ی تر، بۆ ئەو ی لەو مەتاتیە رزگارمان بێ، سوپاس.

بەرپێز د. ارسلان بایز اسماعیل / سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

فهرموو هاژه خان،

بهرپرز هاژه سليمان مصطفى:

بهرپرز سهروكي بهرلهمان.

من له سهر خالى (i): نهو كه دهلى زانيارى داواكراو لهلايهن دام و دهزگاي دياريكراو نهبي، من پيم وايه نهمه تهحسيل حاسله ههر هاوولاتيهك برپواته دام و دهزگايهكي حكومي داوا بكات بو نموونه دهرپواته وهزارهتي تهنروسى داواي ههنديك مهعلومات دهكات له سهر وهزارهتي سامانه سروشتيهكان به تهتكيد نهو يهعنى نهو وهزارهته لهلاي نيه، بويه من به پيويسى نازانم ليړه دا ههبي، دهنورى ههر به زارهكي پي بوتري كه نهو زانياربه لهلاي نهو نيه كه داواي دهكات، دهربارهي (ث): نامازهدردن بو مافي داواكار بو تيهه لچوونهوه، نهو مادام حهقيكه كه مافي تيهه لچوونهوهي ههبيت، من به پيويسى نازانم ليړه ههبيت، دهنوين له حوكمه كوڼاييهكان نهو مافهي پي بدهين به برگهيهك كه مافي تيهه لچوونهوهي ههيه نهگهر نهيتواني زانياربهكان وهريگريت، دهربارهي دووهم: كه دهلى له باريكدا داواكاربهكه پهسهند كرا پيويسىته دام و دهزگاي گشتي يان تايبهتي راستهوخو زانياربهكان بهو كهسه بدات، من پيم وايه كاتهكه تهديد بكهين راستهوخو لهوانهيه نهكريت، بويه ماوهكه له (24) كاترمير بتوانريت كه نهو زانياربه به كهسي داواكار بدريت باشتره، يهعنى تهديد كردني ماوهكه راستهوخو پيم وايه ناكريت زور جار ناكريت به راستهوخو پي بدرى، دهربارهي سيهم: كه باس لهوه دهكات له ريگهي پهيوهندي تهلهفونى نهگهر زانياربهكه ههبوو بتوانري بدرى، من پيم وايه نهو پهيوهنديه تهلهفونيه لا ببهين باشتره، چونكه پوښتي نهليكترونى وهكو بهلگهيهك نهتوانري گهر نهو كهسهي داواي كردبو بلى من نهو مهعلوماتهم وهريگرتووه يان وهرم نهگرتووه له پوښته نهلكترونيهكه دهمنيتهوه، بهلام له پهيوهنديه تهلهفونيهكه باوهر ناكمه بمينيتهوه، يهعنى نهگهر داوا بكا دهبي له كومپانياكه داوا بكا تهسجيلي بكا يان بهو شيوهيه، بويه من پيم باشه پهيوهنديه تهلهفونيهكه لا بدرى، سوپاس.

بهرپرز د. ارسلان بايز اسماعيل / سهروكي بهرلهماني كوردستان:

فهرمووكاك جمال،

بهرپرز جمال طاهر ابراهيم:

بهرپرز سهروكي بهرلهمان.

مولاحهزدم تنهنا له سهر خالى يهكهمه نهوهلهن، وابزانم نهو (أ، ب، ت، ج) وايه نهو بابيهتانه پيش نيستا باسيان كرد له ماددهي يهكهم دووهم و سيهم و چوارهم و نهوانه، بويه من پيشنيار دهكهم تنهنا نهوهلهن به يهك جومله بيت، با بلين دوو سى رسته بي زياتر نهبيت، و نهو تهفاسيلانه نهدهنه نيهم، چونكه نيحتماله ههموو شتيك نيهم نهبيت (على سبيل المثال) ه يان (على سبيل الحصره) نهوه، نهگهر حهصر بي لهمه زياتر موهزهفي موختهس بوى ههيه مهعلومات نهداث، بويه من پيشنيار دهكهم وا سياغه بكرى،

اولاً: إذا تم رفض الطلب، كلياً أو جزئياً، فعلى الموظف المختص أن يبين في رده أن يسلمه لمقدم الطلب، أسباب
الرفض شريطة أن لا تكون الأسباب خارج أحكام هذا القانون) هه مووی به خووی دهگریت، سوپاس.

بهريز د. ارسلان بايز اسماعيل / سهروكي پههلهمانی كوردستان:

فهرموو كاك فاضل

بهريز فاضل محمد قادر (بهشارهتی):

بهريز سهروكي پههلهمان.

من تهنها له سهر برهگی سييه مولاچهزهيهكم ههيه، به بروای من چونكه ليړه دهلي زانياريهكه نهگه
پيوست بي به شيويههكي زارهكي يان به تهلهفون به لايهني بهرامبهر بگهيهنري يان به داواكار
بگهيهنري، من پيم وايه زانياري دهبي به شيويههكي كهتبي يهعني به نامه بدری به داواكار نهك به
شيويه تهلهفون يان ههر به شيويههكي زارهكي يهعني نهو زانياريه به شيويه زارهكي دهدری زهمان چييه بو
نهوهي كه نالوگوري تيذا دروست نهكري، لهبهر نهوهي نهمه زهمانيك بي بو نهوهي كه زانياريهكه دهدا بو
نهوهشي كه زانياريهكه دهگهيهني بو نهو شوينههي كهوا داواي ليكراوه، سوپاس.

بهريز د. ارسلان بايز اسماعيل / سهروكي پههلهمانی كوردستان:

فهرموو كاك عبدالرحمن،

بهريز عبدالرحمن حسين ابابكر:

بهريز سهروكي پههلهمان.

قسهكاني من كرا، سوپاس.

بهريز حسن محمد سوره / جيگري سهروكي پههلهمانی كوردستان:

فهرموو د . احمد،

بهريز د . احمد ابراهيم علي (وهرتي):

بهريز سهروكي پههلهمان.

سهبارت به برهگی يهكه م (ت) كه باس لهوه كرا زانياري داواكارو نهگهه پيشتر بلاوكرايپتهوه يان لهگهه
نامادهكردن بو كات و شوييني بلاوكردنهوه يان له سهر مالمپهري نهليكتروني دانرابي يان نهو زانياريه له
ماويهكدا ليړهدها نايا نهگهه زانياريهكه پيشتر بلاوكرايپتهوه يان مالمپهري نهليكتروني بلاوبپتهوه، بوچي
ناكري لهگهه نهوهشدا وينهيهك لهو زانياريه يي بدا كه داواكارهكه يهعني چ مانعيك ههيه ليړه كي دهلي
نهو دهقه ي بلاكرايپتهوه يان مالمپهري نهليكتروني لهگهه نهو دهقه جياوازي نيه كه نهو داواي دهكا يان
مهحتهواكه ي جياوازي نيه، يهعني به رهني من ليړه نهوه نهبيته بهربهستيك لهبهر دهه نهوهي كه

زانیاریه که به داواکاره که بدری له هه موو حالته کاندایه گهر هه تا بلاوکرایتیه وه له مائپه پری ئه لیکترۆنی و پێشتر بلاوکرایتیه وه له رۆژنامه کاندایه دهقه که ی پێ بدا بو ئه وه ی به راوردی بکا بو ئه وه ی له گه ل ئه وه دهقه ی که بلاوکراوه ته وه ئایا وه کو یه که یان نا؟ له برگه ی سییه میشتا که باس له وه دهکا که راسته وخو له ریگه ی په یوه ندی ته له فهۆنی یان پۆستی ئه لیکترۆنی، منیش هاویرام له گه ل ئه وه هاوکاره ی پێشتر ئه م قسه یه ی کرد که ئه ویش هه ر به نووسین نه ک به ته له فهۆنی، تیبینیه کی تریش له عه ره بیه که دا له برگه ی سییه م ده لئ: (ان كانت المعلومات المطلوبة جاهزة ولا تحتاج الى جهد للبحث عنها، فيمكن تزويد طالبا مباشرة عن طريق المخبرة التلفزيونية أو بريد الألكتروني أو شفها وجها لوجه) (بريد الألكتروني) لیره ئه لیف و لامه که ی نه قوستانه، سوپاس.

به پێژ د. ارسلان بايز اسماعيل / سه روکی په ره مانى کوردستان:

فه رموو لیژنه ی هاوبه ش،

به پێژ بکر کریم محمد (ناسق):

به پێژ سه روکی په ره مان.

کۆمه لێک بیر و تیبینی ده ربهران که دیسان هه ندیکیان له وانه پێویستیان به روونکر نه وه هه یه، به نیسه به ت مادده ی (9) یه که م: ئیمه حالته که انمان دیاری کردوو له چ حالته تیکدا موه زه فی موخته س بو ی هه یه چ به جوزئی چ به کولی وه لام نه داته وه ته له به که ی بو جیه جی نه کا، له و حالته تانه ئه گه ر هاتوو نووسراوه له ئه لف و یان مه سه له ن با بلێین هه ر جارێ با مه علوماتی تاقه ی ئیستیسناات بی هه ر پێ نادری، بو ئه وه ی ئه مه روون بی جارێکی تر ته ئکیده، به نیسه به ت ئه وه ئه م زانیاریه لای دام و ده زگای تایبه ت ده ست نه که وئ، به ته ئکید ئه م زانیاریه لای دام و ده زگای تایبه ت ده ست نه که وئ بو ئه وه ی هه نجه ته ی پێ نه گری پاساو نه بینیتیه وه وه لئا تو زانیاریه ناده یتی، ئه گه ر زانیاری له لای ئه و موئه سه سه یه نه بی چی پێ بدا، یان ئه و دوکو مینته ی لای ئه و نه بی چی پێ بدا؟، بو یه ئه مه حالته که دیاری کراوه، حالته ی دیکه به راستی بو ئه وه ی دام و ده زگاگان سه رقال نه کرین، یه عنی هه موو رۆژی بێن مه سه له ن به و بیانوو یه ی ئه و مافه ت هه یه داوای زانیاری بکه ی هه ر هه موو رۆژی داوای زانیاری بکه ی له کاتیکدا داوای زانیاریه له سه ر مائپه پری ئه لیکترۆنی هه بی یان پێشتر ئه م زانیاریه بلاوکرایتیه وه، به لام به مه رجیک له ره ده که دا ئه وه ی بو روون بکه یته وه بلێی له فلان شوین بلاوکراوه ته وه له فلانه کات بلاوکرایتیه وه له سه ر مه وقیعی ئه لیکترۆنی هه یه، یان هه ر هه مان که س هه مان زانیاریت پێ داوه له ماوه ی (6) مانگدا، باشه ئه م جار به جیه ته ی؟، ئه مه بو ئه وه یه به راستی دام و ده زگاگان سه رقال نه کرین بو ئه وه ی ئه م قانونه وه کو خو ی بیته جیه جیکردن به بی ئه وه ی ده زگاگان مه شغول بکرین و نه په رژیته سه ر کار و باره کانی خو یان، ئه وانی دیکه من بو خو م له گه ل ئه و پێشنیازه ی ناسک خانم ئه وه ی قبول بخه ینه پێشه وه زور زور ته ببعیه، به لام به نیسه به ت سییه م که هه ندیک له خوشک و برایان پێیان وابوو پێویست به وه ناکات به تایبه ته ی موخابه ره ی ته له فهۆنی یان به ریدی ئه لیکترۆنی یان شه فه هییه ن، من پیم وایه ئه مه زور زه روویه، زه رووره به تایبه ته ی بو

هەریمی کوردستان - عێراق
پەرلەمانی
کوردستان - عێراق

پروژۆکۆلەکان

93

سالی / 2013 – بەرگی نەووەت و سی

چاپی یەكەم / سالی 2013

پىرىست

- پروتوكولى دانيشتنى ژماره (25) خولى سييه مى هه لېژاردن – چوار شه ممه 2013/5/29 ن 5
- پروتوكولى دانيشتنى ژماره (26) خولى سييه مى هه لېژاردن – دوو شه ممه 2013/6/3 ن 81
- پروتوكولى دانيشتنى ژماره (27) خولى سييه مى هه لېژاردن – سى شه ممه 2013/6/4 ن 109
- پروتوكولى دانيشتنى ژماره (28) خولى سييه مى هه لېژاردن – چوار شه ممه 2013/6/5 ن 195
- پروتوكولى دانيشتنى ژماره (29) خولى سييه مى هه لېژاردن – دوو شه ممه 2013/6/10 ن 233
- پروتوكولى دانيشتنى ژماره (30) خولى سييه مى هه لېژاردن – چوار شه ممه 2013/6/12 ن 291
- پروتوكولى دانيشتنى ژماره (31) خولى سييه مى هه لېژاردن – دوو شه ممه 2013/6/17 ن 353
- پروتوكولى دانيشتنى ژماره (32) خولى سييه مى هه لېژاردن – سى شه ممه 2013/6/18 ن 365
- پروتوكولى دانيشتنى ژماره (33) خولى سييه مى هه لېژاردن – چوار شه ممه 2013/6/19 ن 385
- پروتوكولى دانيشتنى ژماره (34) خولى سييه مى هه لېژاردن – سى شه ممه 2013/6/25 ن 457
- پروتوكولى دانيشتنى ژماره (35) خولى سييه مى هه لېژاردن – يهك شه ممه 2013/6/30 ن 511

پرۆتۆكۆلى دانىشتىنى ژمارە (25)

چوار شەممە رېكەوتى 2013/5/29

كاتزىمىر (10) ى پېش نيوپرۆى رۆزى چوارشەممە رېكەوتى 2013/5/29 پەرلەمانى كوردستان - عىراق بە سەرۇكاپەتى د.ارسلان بايز اسماعيل سەرۇكى پەرلەمان و، بە ئامادەبوونى بەرپىز د. حسن محمد سورە جىگىرى سەرۇك و، بەرپىز فرست أحمد عبدالله سكرتېرى پەرلەمان، دانىشتىنى ژمارە (25) ى خولى سېيەم، سالى (2013) ى خوى بەست.

بەرنامەى كار:

بەپىيى حوكمەكانى برگە (1) ى ماددە (20) لە پەپرەوى ناوخوى ژمارە (1) ى ھەمواركرائى سالى 1992 ى پەرلەمانى كوردستان - عىراق، دەستەى سەرۇكاپەتى پەرلەمان برپارى درا دانىشتىنى ژمارەى (25) ى خولى سېيەمى ھەلئىزاردن لە كات (10) ى پېش نيوپرۆى رۆزى چوار شەممە رېكەوتى 2013/5/29 دا بەم شىوہە بېت:

بەردەوام بوون لەسەر خستە روو و گفتوگۆكردنى پېشنيارى ياساى مافى بەدەست ھېنانى زانياربېھكان لە ھەريمى كوردستان - عىراق،

بەرپىز د. ارسلان بايز/ سەرۇكى پەرلەمان:

بەناوى خواى گەورەو مېھربان.

بەناوى گەلى كوردستان، دانىشتىنى ئەمپرۆمان دەست پېدەگەين، پەرلەمانى كوردستان، خولى سېيەمى ھەلئىزاردن، سالى چوارەم خولى گرېدانى دووہم، ژمارەى دانىشتى (25)، رۆزى دانىشتى 2013/5/29، بەرنامەى كار، بە پىيى حوكمەكانى برگە يەكى ماددە (20)، لە پەپرەوى ناوخوى ژمارە يەكى ھەمواركرائى سالى 1992 ى پەرلەمانى كوردستانى عىراق، دەستەى سەرۇكاپەتى پەرلەمان برپارى دا بەرنامەى كارى دانىشتىنى ژمارە (25) ى ئاساى خولى سېيەمى ھەلئىزاردن، لە كاتزىمىر (10) پېش نيوپرۆى رۆزى چوارشەممە رېكەوتى 2013/5/29 بەم شىوہە بى:

بەردەوام بوون لەسەر خستە روو و گفتوگۆكردنى پېشنيارى ياساى مافى بەدەست ھېنانى زانياربېھكان لە ھەريمى كوردستان - عىراق، داوا لە لىژنەى ھاوبەش دەكەين بفرموون بۆ سەكۆى لىژنەكان، فەرموون دەست پېبكەن بىخۆپننەوہ بە عەرەبى و بە كوردى.

بەرپىز عونى كمال سعید بەزاز:

بەرپىز سەرۇكى پەرلەمان:

لە دانىشتىنى دوپنى گەيشتىنە ماددەى دەيەمى پرۆژەكە كە راپورتى ھاوبەش بووہ ئەساس بۆ موناقلەشەكردن.

المادة العاشرة: تقترح اللجنة تغيير عنوان المادة من "أسباب تبليغ المعلومات" إلى "إيصال المعلومات"

أولاً؛ لمقدم الطلب بيان الطريقة السهلة لوصول المعلومات اليه، و على المؤسسة العامة أو الخاصة تلبية طلبه.

ثانياً؛ على المؤسسة العامة أو الخاصة تلبية المطالب الواردة أدناه عند الطلب:

- أ- نسخة أصلية عن الوثيقة بالصورة المعتمدة لديها.
 - ب- حق معاينة الوثيقة عند الضرورة باستخدام الوسائل التي تملكها المؤسسة المعنية عادة.
 - ت- حق نسخ الوثيقة باستخدام أجهزة يملكها الشخص.
 - ث- نسخة طبق الأصل عن مضمون الوثيقة، مطبوعة أو مسجلة، مرئية أو مسموعة، إذا ما أمكن إنجاز هذه النسخة باستخدام الأجهزة المتوفرة لدى المؤسسة المعنية.
 - ج- اعداد نسخة صحيحة من الوثيقة الاساسية، بشكل مختصر أو أي تصنيف آخر لصيغ الوثيقة.
- ثالثاً؛ للمؤسسة المعنية رفض أعطاء المعلومات على النحو المطلوب في الفقرة أعلاه، حين يمثل ضرراً على الوثيقة.

رابعاً؛ في حالة وجود الوثيقة بلغات متعددة، يزود المعلومات لطالبها باللغة أو اللغات التي يرغب فيها.

بهرپز د. ارسلان بايز اسماعيل / سهروكي بهرلهمانى كوردستان:

فهرموو د. دانا به كورديهكهى.

بهرپز د. دانا سعيد صوفى:

بهرپز سهروكي بهرلهمان:

ماددهى دهيم: ليژنه پيشنيار دهكات ناونيشانى ماددهكه بگوردرى بو "گهياندى زانيارى"

يهكه م: لهسه كهسى داواكار پيويسته، نامازه بو ريگهيهكى ناسانى پيگهياندى زانيارى بكات و لهسه ر

داموده زگاي گشتى يان تايبه تيش پيويسته بهدم داخوازيه كهيه وه بچى.

دووم: لهسه ر داموده زگاي گشتى يان تايبه تى پيويسته، ئه م داخوازييانه جي به جى بكه ن:

أ- دانه يهكى ئه سلى له دوكيومينتى داواكارا وه وينه يهكى كه داموده زگا خوى پشتى پى ده به ستى.

ب- مافى چاوليكردن و ليوردبوونه وهى دوكيومينتى داواكارا له كاتى پيويستدا و به به كارهيانانى

دهستاويژه كانى داموده زگاي دياريكراو.

ت- مافى له بهرگرته وهى دوكيومينته كه به به كارهيانانى ئاميرى كهسى داواكار خوى.

پ- دانه يهكى چاپكراو، يان تو ماركراوى بيستراو يان بينراو و دهقاوده قى ناوه روكى دوكيومينته كه،

ئه گهر كرا ئه وه له بهرگرته وهيه به به كارهيانانى ئه وه ئاميرانه بى كه له داموده زگا كهى خويدا

هه ن.

ج- ناماده كردنى دانه يهكى راست و دروستى دوكيومينته به ره تيبه كه، چ به كورتكراوه يى بى يان

به ههر پولينيكي ترى شيوازه كانى دوكيومينته كه.

سيه م: داموده زگاي دياريكراو، بوى ههيه زانيارى داواكارا وه شيوانه ي له سه ره وه باسكان، نه دات ئه گهر

زيان به دوكيومينته كه بگه يه نى.

چوارەم: ئەگەر دۆكۆمېنتەكە بە چەند زامانىك ھەبى، ئەو دەبى بەو زامانە يان زامانەنى كەسى داواكار دەپھەوى، زانىارىيەكەى پى بدرى.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

كى تىببىنى ھەيە؟ ئەم بەرپىزانە ناويان نووسراوھ (كاك فاضل، سۆزان خان، كاك ھەمە سعيد، كاك شىرزاد، كاك عمام، ئاھەنگ خان، كاك عبدالله، مامۇستا عمر، كوستان خان، لىلى خان، كاك شوان)، فەرموو كاك فاضل.

بەرپىز فاضل محمد قادر (بەشارەتى):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان:

من تەنھا تىببىنىم لەسەر خالى (ب) ھەيە، كە باس لە دۆكۆمېنت و يان بابلىين چاپکردن ھەيە، ئەو چاپکردنە بە شىوازىك بىت كە ئەو جىھازە لە جىگاكانى تر ھەبى، بەبرواى من لە ئىستاوھ ئەگەر ئەم ياسايە بەو شكە دەرىجى ھەموو ئەو زانىارىيانە لە رىگەى ئەجھىزەى ئەلىكترۇنىيەوھ نەقلىكرى، پىموايە ھەم لە رووى ئەمنىيەتەوھ باشترە و گەياندەكەشى زياتر و زووتر بە كەسى پەپوھندار دەگات، لەوھى لە رىگەى دۆكۆمېنت و چاپکردن و ئەوانەوھ بى، چونكە بەراستى ئىستاكە ئەجھىزەى ئەلىكترۇنى يەنى بەو رادەيە پىشكەوتووھ زۆر بەباشى دەتواندرى ئالوگۆرى ھەموو زانىارىيەكان و ھەر بەرنامەيەكى ترى پىبكرى، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو سۆزان خان.

بەرپىز سۆزان شهاب نورى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، من دەست خۇشيتان لىدەكەم جارىكىتر لە لىژنەى ھاوبەش، لە خالى (ت) كەم و كورتىيەك دەبىنم (حق نسخ الوثيقة بأستعمال أجهزة يملكها الشخص)، يەنى ئەمە بكرى بەوھى (حق تصوير الوثيقة بأجهزة يملكها الشخص)، چونكە ئەگەر مەسەلە ئىستىساخ بى و جىھازى فۆتۆكۆپى بى، ھىچ كەسك باوھرناكەم بتوانى وەسىقەيەك تاقە يەك نوسخەبى بدات بەدەست كەسك پى بلى برۆ فەرموو خۆت فۆتۆكۆپى كەو بېھىنەرەوھ، بەلام دەررى لەعەبىنى كاتە بە ھوى ئەم ئەجھىزە ئەلىكترۇنىيە تازانەى كە ھەيە ھەقى تەصویری ھەبى، تەصویری كات، لە شوینی خۆیدا تەصویری كات، چونكە تۆ حىسابى ئەوھ كە وەسىقەيەكى دەگمەن ھەيە بىدەيتە دەست كەسك خوانەكردە رۆيشتەدەرەوھ سيارەيەك لىيدا، يان تووشى حادىسەيەك بوو وەسىقە دەگمەنەكە دەفەوتى، نامىنى، والله چيە ئەم ھەقى ئەوھى ھەيە بە ئەجھىزەى خۆى ئىستىساخى كات، بۆيە ئەگەر مەبەستەكە لىردەدا ھەقى ئەوھى ھەبىت جىھازى خۆى بەكار بەئىنى ئەبى بوترىت (حق تصوير الوثيقة بأستعمال أجهزة يملكها الشخص) ھەر ئەوھندەيە، زۆر سوپاس.

بەرپۇز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو كاك حەمە سعید.

بەرپۇز حەمە سعید حەمە على:

بەرپۇز سەرۆكى پەرلەمان.

من لەسەر خالى سېيەم تېيىنىم ھەيە، كە موئەسسەسە بۆى ھەيە رەفزی داواكە بکات لە حالەتیکدا كە زیان بگەيەنئى بە دۆكۆمىنتەكە، راستە نابئى زیان بگەيەنئى، بەلام ئەمە دەكرئى بە پاساو و بیانووويەك كە مەلومات نەدرئى بە كەسى داواكار، بۆيە پیموایە بنووسرئى موئەسسەسە بۆى ھەيە كە تەعاھودى دا یان زەمانەتئى وەرگرئى لە كەسى داواكار (بعدم أضرار بالوثيقة)، كە زەرەر نەگەيەندرئى بە وەسیقەكە ئەمە باشترە كە لەوەى رەفزی تەلەبەكە بکات، چونكە دەبئى بە پاساوئىك لە داھاتوودا ھاوولاتیيەك، كەسئىك داوا دەكات یان شەخسئىكى تەبیعی یان مەعنەوى كە تەلەبەكە داواكارا رەفزیبكرئى، بۆيە رەفزیكە نەبئى باشە، بەلام تەعاھودى لئى وەرېگرئى، سوپاس.

بەرپۇز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

والله من يەك تەوزیجەم ھەيە، ھەندەك وەسیقە ھەيە مومكینە ساحئىی وەسیقەكە بە ملیون دینار بیکرئى نەكە شتى لەسەر خۆى تئیدابئى، ئایا ئەو وەسیقانە قابئىلى ئەوەى ھەيە بچئتە دەرەو مەسەلەن، تېيىنى ئەو بەكەن، كاك شېرزاد فەرموو.

بەرپۇز شېرزاد عبدالحافظ شریف:

بەرپۇز سەرۆكى پەرلەمان.

دیارە من پشنگیرى لە قسەكانى سۆزان خان دەكەم لەوەى كە باسى كرد، دووہم پشنگیریش لە كاك حەمە سعید دەكەم قسەكانى من كرا، بەلام من زیاتر لەو بەراستى پیموایە سېيەم ھەر بەتەواوى لابرئیت، لەبەر ئەوەى ئەو ئەجھیزە ئەلیكترۆنییەى كە ئیستا ھەيە یەعنە مەجالئى ئەوەى تئیدایە كە بتوانرئى ئەگەر نوسخەيەكیش بئى، ئەگەر مەجالئى ھەلدانەوھشى نەبئى خۆ بۆ یەك جار ھەلدەرئتەوھە هیچى لئى نایەت، یەك جار دەتوانرئى ئەوانە سکان بكرئیت، یان وەكو باستان كرد رەسم بگيرئى، شتى بكرئى، دەتوانرئى ھاوولاتییان ئیستفادەى لئى بەكەن، لەبەر ئەو مەن پیمباشە ئەم سېيەمە ھەر لابرئى، لئیرە هیچ سوودئىك ناگەيەنئى، سوپاس.

بەرپۇز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو كاك عماد.

بەرپۇز عماد محمد حسین:

بەرپۇز سەرۆكى پەرلەمان:

تەنھا من دوو تېيىنى ئیجتەمالە لوغەویم ھەبئتن، لەسەر بڕگەى یەكەم و سېيەم، سەبارەت بە (أولاً: لمقدم الطلب بیان الطريقة السهلة) پیمباشە ببئتە (الطرق السهلة)، چونكە لەوانەيە مەسەلەن ئەو تەریقەى كە

موقدمى تەلەب دەستىنشان بىكەت لە تۈنەي نەو دەزگايە نەبى، بېيىتە (الطرق السهلة)، ھەرودھا سىيەمىشى لە كۆتايىيەكەدا (حين يمثل ضرراً على الوثيقة) بە تەسەۋرى مەن بېيىتە (إذا أدى إلى الضرر بالوثيقة) نەك (حين يمثل ضرراً على الوثيقة)، زۆر سوپاس.

بەريز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

ئاهەنگ خان فەرموو.

بەريز ئاهەنگ عارف رۇوف:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەريزان ئەندامانى پەرلەمان، مەن ھەر لەو قانۇنە بە عام شتېكم بۆ گەلەلە بوو، ئەويش كە مەلۇمات تۆ داۋاي دەكەي يان مەلۇمات حكومت بە تەۋەي دەيدات، لەو فەقەرەيە لەبابى (ثانياً: على المؤسسة العامة أو الخاصة لتلبية المطالب) شەرت نىە مۇئەسسەسات نەو وەخت مەلۇمات بەدات، زانىارى بەدات كە ئەشخەص دەيەۋى، زۆر مەلۇمات ھەيە عايەدە بە تەكئەلۇجيا، ئەۋەي كە كاك فاضل ئىشارەتى پېدا مەن لەگەلەيدامە، ئەو دەبى حكومت خۆي پېرۇگرامەكى بۆ دانى لەگەلە ھەندەك مۇئەسسەساتى عالەمى وەكو (Google)، مەسەلەن سايەقەكى تەكسى دەيەۋى بېيىتە مەنتىقەيەكى موعەيەن ھەموو سايەقەكانى تەكسى زۆر جار جىيەكەي پېنازانى، لىي دەپرسى لەھەموو عالەمى دەپرسى ئەرى ماجدى مۆل لە كىيە؟ يان ھەر مېۋانەكى كە دى ئەرى فلانە جىيە لەكىيە؟ ئەۋە ئەگەر خەريتەيەك لە (Google) مەسحەك ھەبى ئەو زانىارىيانە تەۋەيەن بەريتە ئەو سەيارانە ئەو عالەمە لە تەكئەلۇجياش ئىستفادە دەكات، لە مەلۇماتىش ئىستفادە دەكات، بەريزان ئىستىخالى يان ئىصال مەلۇمات دائىمەن ئەۋە نىە كە سەخوفىەك وەسقىيەكى دەۋى عىلاقەي بە تەتور و ماستەريپلان و خەدەماتى وەزارەتى داخلى و وەزارەتى بەلەديات ھەيە، بۆيە مەن لىرە ئىقتراح دەكەم فەقەرەيەك زياد بى (على المؤسسات العامة) نەك بەس (تلبية المطالب) بەخۆشى (تقديم الخدمات العامة المتطورة لأجل تطور خدمات المواطن)، زۆر سوپاس.

بەريز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو كاك عبدالله.

بەريز عبدالله محمد امين:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان:

مەن لە بېرگەي يەكەم خالى سىيەم ھەمان تىبىنى سۆزان خانم ھەيە، بەلام بە جۇريكى تر رىكم خستوتەۋە، نىمە كاتىك كە مەبەدەئىك تەسبىت دەكەين دەبى ئەم مەبەدەئە لە جوارچىۋەي دروشم تەحول بىكات بۆ سىستەم، ئەويش بەو جۆرە دەبى كاتىك كە تۆ موزەفەئىك دادەنئى مەلۇمات بەدات لە دەزگايەكەدا ئەو موزەفە نەبىت تەنھا موزەفەئىك بىت، بەلكو دەبى مۇستەلزەماتى پېدانى مەلۇماتىشى بۆ فەراھەم بىكرى، واتە كە دەلئىن ھەقى نەسخەردنى مەلۇماتىك بۆ كەسەك فەراھەمە و ئەو كەسە دەبى جىھازىكى ھىنى پېيى، ئىستىساختى پېيى، تۆ بىنە پىش چاۋى خۆت وەكو يەكەك بېيىتە مەكتەبەيەكى عامە جىھازى

ئىستىساختى بە كۆلەۋە بى، بچى كىتەپ كۆپى بىكات، ئەمە زۆر واقىعى نى، باشتر وايە بلىين ئەم كەسە
 حەقى ۋەرگرتنى مەلوماتى ھەيە، ئەم مۇئەسسەساتەش مەلوماتەكە دەدات، پىداۋىستىيەكانى پىدانى
 مەلومات لەلەيەن ئەم دامودەزگايە رىكەدەخرى، دەگرى شتىكى وى لى بىكرى بلى موقابىلى رسوماتىك، بۇ
 نمونە ئىستىساختەكە دەزگايەكە ئامادەى دەكات، كە كىتەپكە شتىكە زانىارىيەكە كۆپى دەكات بۇ ئەم كەسە
 موقابىلى رسوماتىك بى، كە ۋەكو ئەۋە بى كەسىك بچى لە دەروە كۆپى بىكات، بەلام لەناۋ دەزگايەكە ھەم
 ئىحتىياز دەگرى بە ۋەسىقە ئەسلىيەكە، نوسخە ئەسلىيەكە ھەمىش كار ئاسانى دەبى بۇ كەسەكە و
 شىۋازىكى سىستەماتىكىشى پىۋەدپارە، خالىكى تر ئەۋەى كاك شىرزاد ئامازەى پىكرىد و كاك ھەمە
 سعیدىش، سەبارەت بە مەسەلەى خالى سىيەم كە رەفرى ئەعتائى مەلوماتە، لە كاتىكدا كە زەرەر بە
 ۋەسىقە بگەينرى ئەمە دوو شتى مۇتەئافىزە، ئىمە لە ماددەى پىشۋودا باسما لەۋە كىرد كە لە چ
 حالەتتىكدا رەفرى ئەعتائى مەلومات دەگرى، لىرەدا باس لە ۋەسىقە دەكات، دەبوۋايە ئەمە باس لە
 نوسخەى ئەسلى بىكرىدە، واتە مۇئەسسەسەكە ئەم دامەزراۋەى كە زانىارى دەدات ماقى ئەۋەى ھەيە كە
 پارىزگارى لە نوسخەى ئەسلى دۇكۆمىنتەكە بىكات، نەك لە دۇكۆمىنتەكە بەتەنھا، نوسخەى ئەسلىيەكە
 چونكە بەم شىۋەيە ناپىتە رىگرىك لەبەردەم پىدانى زانىارى، بەلام ئەگەر بلىي پارىزگارى لە ۋەسىقەكە
 دەكات، جۇرىكە لە رىگرى لە پىدانى مەلومات، واتە بەم شىۋەيە مەن رىكم خستۇتەۋە لە كاتىكدا
 دامەزراۋەكە بۇى دەردەكەۋىت كە نوسخەى ئەسلىيەكە زىانى بەردەكەۋىت دەتوانىت ياخۇد ماقى ئەۋەى
 ھەيە ئىحتىياز بە نوسخە ئەسلىيەكەۋە بىكات، لەگەل پاراستنى ماقى داۋاكارى لە پىدانى زانىارى، واتە
 بەلانسىك دروست بىكات لە بەينى پاراستنى نوسخەى ئەسلىيەكە دۇكۆمىنتەكە و ئەم مافەش قانۇنەكە بۇ ئەم
 كەسەى فەراھەم كىردۋە كە پىدانى مەلوماتەكەيە، بەم جۇرە مەن پىمۋابى دروست ترە لەگەل مەبىدەى
 قانۇنەكە دەگونجى، سوپاس.

بەرىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۋكى پەرلەمانى كوردستان:

مامۇستا عمر فەرموو.

بەرىز عمر عبدالعزيز بهاءالدين:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

خوشك و برايانى بەرىز، مەن تىبىنىيەكە ھەيە لەسەر ئەم ماددەيە، دەستخۇشى دەكەم لە لىزىنەكە بە
 شىۋەكى گشتىي سىاغەكەى زۆر باشە، بەس بۇ چارەسەرى ئەم گىرقتەى بەرىزان باسيان كىرد و ابزانم خالى
 لە بىرگەى دوۋەم بەندى (ت) لەگەل خالى سىيەم بىكەين بە يەك بىرگە چارەسەرى ئەم گىرقتەش دەبى،
 چونكە بەراستى ئەۋەى كە برادەران باسيان كىرد لە خالى سىيەمدا كە ئىحتىمالى ھەيە بە ھەنجەتى
 زىانگەياندىن بە ۋەسىقە، ئەم ھاۋلاتىيە مەحرۇم بىكرى لە زانىارى، لەگەل خالى (ت) بەم شىۋەيەى لى
 بىكەن ئەم گىرقتە چارەسەردەبى، ئەگەر بەرىزان لە لىزىنە لەگەلئەمەن بىن بەندى (ت): حق نسخ الوثيقة
 بأستعمال أجهزة يملكها الشخص) لەۋى يەك جوملە زىاد بىكەين بەرىزان لە لىزىنە (الأ إذا أدى إلى الأضرار

بالوثيقة حين ذاك تقوم المؤسسة بتصويرها)، بهم شیوهیه برگیه سییهه میس له غوکهینه وه، هیچ پیویست نهکات، لهوی بنووسری لییره ئەم جومله ئیزافه بکهین ئەوه تیبینییهک، یهعنی له بهندی (ت) مافی نهسخی وهسیقه بۆ ههموو کەس بۆ ئیلا کاتیک لیژنهیهکی تایبەت یان بهرپرسی ئەو دهزگایه بههەر شیوهیهک بیسهلئینی که زیان دهگهینهی ئەگەر بجیتهدره وه، ئەو کاته هەر دهبی زانیارییه که بدری، بهلام مونهسهسهکه ههستی به ئیستنساخی، تیبینی دوومه له بهندی (ث: نسخه طبق الأصل عن مضمون الوثيقة) مضمونهی بۆ چیه؟ بوتری (عن الوثيقة)، چونکه لهویش ئەگهری ئەوه ههیه که دهقاو دهقه که نهگهینری به هاوولاتی نایهوی بوتری (عن مضمون الوثيقة) به لگو (نسخة طبق الأصل عن الوثيقة)، تیبینی ئەخیرم پهیوهندی به خالی ئەخیره وه ههیه (رابعا: في حالة وجود الوثيقة بلغات متعددة)، یهعنی چی (یزود المعلومات لطالبها) ئەو دارشتنه چۆن شتی ئاوا بهسهر ئیمه دا تیدهپه ریت (یزود الطالب بالمعلومات التي يريدها بأي لغة) دارشتنه که له رووی زمانه وانیه وه هه لیه، ئەوه داواکارم که چاک بکریت، (في حالة وجود الوثيقة بلغات متعددة يزود طالب المعلومات) نهک (یزود المعلومات)، سوپاس.

به پێژ د. ارسلان بايز اسماعيل / سهروکی په رله مانی کوردستان:

کوستان خان فەرموو.

به پێژ کوستان محمد عبدالله:

به پێژ سهروکی په رله مان:

تیبینییه که ی منیش هەر له سهر برگیه سییه مه، که پیموایه رهنه که ئەمه بیته هۆکار بۆ ئەوهی که له زۆر حاله تدا وهسیقه که نه درری به داواکار، بۆیه له گه ل ئەو دارشتنه وهی ماموستا عمر دام، که ئەگه ری ئەوهی هه بوو که ئەو دۆکۆمینته زهرری پیبگات ئەو کاته مونهسهسه خوی وهسیقه که ئاماده بکات به هەر نامیریکی پیشکەوتوو که زیان به دۆکۆمینته که نهگه یه نی، سوپاس.

به پێژ د. ارسلان بايز اسماعيل / سهروکی په رله مانی کوردستان:

لیلی خان فەرموو.

به پێژ لیلی امیر اعاض:

به پێژ سهروکی په رله مان:

تیبینی من لهو ماددهیه له برگیه دووم خالی سییه مه، له ماددهی هه شته م ئەوهی که تهسبیت بوو، دهنگی بۆ درا، ئەوه بوو که ریکخراوه گشتیهکان و مونهسهساته گشتیهکان تایبه تیهکان له ماوهی (10) تا (15) رۆژ بتوانن ئەو زانیارییه که هاوولاتی داواکردوو به کهسی داواکارو بگه یه نی، بۆیه من لییره به پیویستی نازانم کهسی داواکار به ئەجهیزه ی تایبه تی خوی لهو داموده زگایانه نوسخه له وهسیقهکان له بهر بگریته وه، چونکه ئەوه تووشی چهند کیشیه کهمان دهکاتن لهوانه یه ئەو کاته ی ئەو کهسه که ئەجهیزه ی به کار دهینیتن و وهسیقه که بکه ویته بهر دهستی، ئەو وهسیقه یه تووشی ته له ف بوون بیتن، هه ندهک حالته هه یه که مه علوماته کان له سهر کۆمپیوتەر له داموده زگایه کان هه لده گیرین، ده کری لهو

حالتە كەسك ميمۇرىيەك بەكاربەيتن ئەگەر ئەو تەسبىت بېت بۇ وەرگرتنى زانيارىيەكان، ئەو ميمۇرىيە لە حالتە ئەگەر فايرۇسەكى ھەبوو لەوانەيە ھەموو ئەجھىزەكە تووشى موشكىلە بكات، ھەم دەسپقەكانىش بىفەوتېن، يەنى ئەو تووشى مەترسى گەرە دەبېت بە ھەلگرتن و پاراستنى ئەو دەسپقە و، مەلوماتانە، بۇيە من بە پېويستى نازانم ئەم خالە لېرە ھەبېت، چونكە لە ماددەى پېشوو تر ئەو بابەتە تەسبىت كراو و لەسەر ئەو موئەسەساتانەيە كە لەو ماو دەيارىكراو مەلوماتەكە بە كەسى داواكراو بگەينن، زۇر سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

كاك شوان فەرموو.

بەرپىز شوان عبدالكريم جلال:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان:

يەكەم داواكارم لېزەنى قانونى تەسەلسولەكە رېك بختەو بەپېى حروفى ئەبجەدى، چونكە ھەلەيەك لە تەسەلسولەكە ھەيە، ھەم لە كوردىيەكەدا، ھەم لە عەرەبىيەكەشدا ئەو يەكەم، دووم بەنسبەت ئالئەنەو رېگرى ناكات لەوەى كە يەككە داواى بەلگەنامەيەك دەكات نەيدەنى لەبەر ئەو ھۆكارەى كە وتراو بەراستى، دەلئ بەو شىوازەى كە لەسەرەو دەيارى كراو ئەو بەلگەيە نادىت، دەنا رېگەى تر ھەيە بەلگەكە بدىت، چونكە ئىحتمال ھەيە بەو شىوازەى كە لە ئەعلا ئامازەى پېدراو زەرەر بە بەلگەكە بگەيەنى، بەلام ئەو رېگرى نىە نالئ نایدىتت بەتاتەن، دەلئ ئەگەر بەو شىوازەى سەرەو داواى بكات، ئەعلا بۇى ھەيە ئەو دەزگايە كە لەبەر ئەوەى كە بەلگەكە ئىحتمالى تەلەفى ھەيە و، ئەو زياتر لە ياساى پاراستنى بەلگەنامەكاندا ئەمە ھاتە بەردەستمان، لەوەشدا پېموايە چارەسەرمان كرد دواتر كە لەناو پەرلەمان موناقتەشەى كرا ئەو زياتر روون دەبېتەو، سېيەم بەراستى من پېم سەيرە لە رابىعەندا ئەمە لەو دەچىت بەراستى عەقوبەدانى ئەو دەزگايە بېت، يان ئەو موئەسەسەيە بېت كە تۆ داواى بەلگەنامەكەى لېدەكەى من داواى بەلگەنامەيەك دەكەم، با بە ئىنگلىزى بېت، يەنى ناكرى تۆ ئىجبارى ئەو موئەسەسەيە بگەى بۆشم بكات بە كوردى، بەراستى ئەو نەحقىە دەكرىت، تالبى بەلگەكە خۇى دواتر ئەو ئەرەكە بگرىتە ئەستۆ، بەلگەنامەكە بە زمانى عەرەبى ھەيە، بە زمانى كوردى ھەيە، من بۆ خۆم كەسكەم ئىشم پېيەتى بە عەرەبى ناكرى پېشى بلىم واللە دەقەكەشم بۆ دەكەى بە عەرەبى زەحمەت نەبى، ئىنجا بىدەيتى، باشە لەوئ ھىن ناكرى كە ئەو دەقەى تەرجمەى دەكات دەقكى ناراست دەرچىت، زۇر سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو كاك عبدالله.

بەرپرز عبداللە محمد امین:

بەرپرز سەرۆکی پەرلەمان.

ئىمە دەلىل ئىكەن دەسەى كە داواى مەلومات دەكات لە دامودەزگاپەكى حكومى، دامودەزگاپە حكومىش بەپى دەستوورى عىراقى زمانى رەسمى كوردى و، عەرەبىيە، بۆيە مەفرۆزە ئەم دامودەزگاپە بە زمانى يەككە لە زمانە دەستوورىيەگان مەلوماتەگان فەراھەم بكات، سوپاس.

بەرپرز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

مامۆستا عمر فەرموو.

بەرپرز عمر عبدالعزيز بهاءالدين:

بەرپرز سەرۆكى پەرلەمان.

والله هەر تىبىنييەك بۆ ئەو دەى كاك شوان وتى لىرە دەلى (في حالة وجود الوثيقة بلغات عديدة)، يەعنى ئەو ئەركە ناكەويته سەر شانى، هەر ويستم ئەمە راست كەمەو بۆ بەرپرز كاك شوان ئەگەر لەگە ئمان بى، يەعنى دەلى وەسبەكە هەبى بە چەند زمانىك ئەو كاتە هەر كاميانى داوا كرد ئەو دەرىتى، سوپاس.

بەرپرز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

سۆزان خان فەرموو.

بەرپرز سۆزان شهاب نورى:

بەرپرز سەرۆكى پەرلەمان:

ماڤى هيج ئەندامىك نىە وەلامى ئەندامىكى تر بداتەو، بەرپرز لىژنە لەوى دانىشتوون هەموو تەوزىك كە پىويست بوو بدريتهو بە داواى لىبورتنەو مە ئەم قەسەيە دەكەم، پەپرەوى ناوخۆ نەك ئىهمال كراو، پىشى بەسەردادەنرىت و لە جياتى جارىكش دووجار، زۆر سوپاس.

بەرپرز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

ئىمە ئىدارەى جەلەسات دەدەين سۆزان خان نەك بەرپرزت، فەرموو لىژنەى هاوبەش.

بەرپرز بكر كريم محمد (ناسق):

بەرپرز سەرۆكى پەرلەمان:

كۆمەلىك تىبىنى و بىرو بۆچوون سەبارەت بەم ماددەيە خراڤە روو، ئىمە بە پىويستى دەزانين هەندىك روون كردنەو هەيە، ئىمە بە نىسبەت يەكەم كە پىشنياركارا برگەى يەكەم لە جياتى (الطريقة السهلة) بنووسرى (الطرق السهلة) ئىمە لارىمان لەو نىە، بە نىسبەت برگەى دووهم هەر دامودەزگاپەكى گشتى يان تايبەتى رەنگە كە داواى دۆكۆمىنتى لى دەكرى بە چەند رىگەيەك داواى لىبكرى يەعنى رەنگە هەبى نوسخەى ئەسلى بوى، هەيە بەس دەيەوى چاوى لىبكات، بەس تەمەشاي بكات، بۆ خوى بىبىنى رەنگە هەندى شتى لەبەردەگرىتهو، هەيە موختەصرىكى لى ئامادە دەكات، هەيە دەيەوى كۆپىيەكى بدريتى، هەيە دەيەوى يەعنى هەر يەك لەوانە، بەلام بە شكلى جياجيا وەسبەش تەنيا بە شكلى مەكتوب نىە بە

(CD) ھەيە، بە كاسپىتى فېدو ھەيە، بە وېنە ھەيە، يەنى بە ئەشكالى موختەلىف ھەيە، دەكرى بە ئەشكالى جىياجىياش بېدېرىتى، پېموايە لىلى خان ھەندىك شتى جوانى وت، بۇيە بەراستى بەم شكالانە ئەگەر بە شېۋەيەك لە شېۋەگان سەپرگرا ئەوۋە زەرەرى ھەيە بۇ ۋەسىقەكە بەو شېۋەيەي ئەو داۋاي كىرۋە نىدېرىتى، بەلام ئەوۋە بەو مانايە نىە كە بە شېۋەيە دىكە نىدېرىتى كە زەرەرى ناپىت بۇ سەر ۋەسىقەكە، كاك شوان بەراستى جوانى روون كىرۋە، بۇيە ئەو مەترسىە نىە كە ھەندىك لە خوشك و براى پەرلەمانتار باسيان كىر كە ئەوۋە بۇ ئەوۋەيە ھەجىي مەلومات بىرى، بۇيە نىمە لەگەل ئەوۋەين بەو شكالە بىمىنىتەۋە، سەبارەت بەو پېشنىارەي كە لە جىياتى ھەقى نەسخ بىرىت بە ھەقى تەسۋىر، بە تەنيا تەسۋىر دەكرى لە رىگەي بابلىين مۇبايلەۋە بىت، يان لە رىگەي كامىراۋە بى، بەلام رىگەي دىكەش ھەيە بۇ ئەۋەي تۇ ۋەسىقەيەك بە ئەجھىزەي خۇت مەسەلەن لەبەرى بىرىت، مەسەلەن بۇ نمونە شتىك بە (CD) ھەيە دەتوانى بە لاپتۇپەكەي خۇت، بە مېمۇرى بىتەننى، بەلام رەنگە ئەلپىرەدا ئەو ئەجھىزە لەناۋ دامودەزگاگە بى، نابى بىباتە دەرەۋە، يەنى ئەمە رەنگە ھەستمان كىر ئىشكالىك ھەيە، يەنى كەس بۇيە نىە ۋەسىقەكە بىباتەدەرەۋە لە دەرەۋە بىچى ئىستىساخى بىكات، يەنى كۇپى لەبەربىرىتەۋە، بۇيە لەناۋ مۇئەسسەسەكەدا، يەنى مەبەست رەنگە ئەلپىرانە ئەگەر پىۋىست بىكات لەناۋ مۇئەسسەسە نابى بىردىرىتە دەرەۋەي مۇئەسسەسە، من ھەر ئەۋەندە روون كىرۋەم ھەبوۋ ئەگەر خوشك و برايان شتىكى دىكەيان ھەبى، سوپاس.

بەرىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۋكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرمو د. دانا.

بەرىز دانا سەيد سۇقى:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان:

والله يەك دوو تىبىنى تر ھەبوۋ وىزانم، كە بە نىسبەت بىرگەي (ت) داۋايەك ھەبوۋ كە لە كوردىيەكەي ۋەشەي ناۋەرۋكى ياخود مەزمونى لىدېرىت، پېموايە نىمە موشاۋەرەيەكمان كىر، ھىچ لاريمان نىە لەسەر ئەۋە، دەكرىت لىدېرىت، ديارە مەبەست ناۋەرۋكى ئەۋەكە نىە مەبەست خودى دۇكۇمىنتەكەيە بىرىت، داۋايەكى تىرىش ھەبوۋ لەسەر لىكەنى (ت) و سىيەم بابلىين (ت) لە بىرگەي دوۋەم لەگەل سىيەم، بەلام لىرەدا ھەست دەكەم ئىشكالىك دروست دەبى لەبەر ئەۋەي (ت) يەنى تەقربەن بۇ ھەموۋ ئەۋەيە كە جۇرىكى پاراستنى مەلومات كە ھەيە، چ بە نووسراۋى، بە ئەلىكتىرۇنى بى، بە ھەر شېۋەيەك بى، بەلام سىيەم زىاتر مەبەستى ئەو دۇكۇمىنتانەيە كە زەرەريان پىدەگات زىاتر بابلىين ئەۋانەي كە نووسراۋن ئەگەر لىك بىرى ھەمان مەفھوم نادات، توشى ئىشكال دەبىن، چونكە لە (ت) دەكرى تۇ بە فلاش مېمۇرى بابلىين خەزنى بىكەين عىلاقەي بەۋە دانىە لە سىيەم، چونكە زەرەرى پى ناگات ئەو كاتە ئىلا لە ھالەتەكدا ئەگەر مەسەلەي بوۋنى فايرۇس لەناۋ فلاش مېمۇرىيەكە ياخود شتىكى لەۋ بابەتانە، جا بۇيە بە رەئى نىمە ئەۋە بە جىيا بىمىنىتەۋە، چونكە دوو شتى جىيا موعالەجە دەكات، سوپاس.

بهريز د. ارسلان بايز اسماعيل / سهروكي بهرلهمانى كوردستان:

به رهچاوكردى تيبينى بهرلهمانتاره بهريزهكان دوا سياغەتان بخويننهوه تكايه، فهرموون.

بهريز عونى كمال سعيد بهزاز:

بهريز سهروكي بهرلهمان:

سياغەى ماددهكه دواى رهچاوكردى پيشنيارهكانى ئەندامانى بهرلهمان بهو شيوه دهبيت،

المادة العاشرة: "ايصال المعلومات"

أولاً: لمقدم الطلب بيان الطرق السهلة لوصول المعلومات اليه، و على المؤسسة العامة أو الخاصة تلبية طلبه.

ثانياً: على المؤسسة العامة أو الخاصة تلبية المطالب الواردة أدناه عند الطلب:

- 1- نسخة أصلية من الوثيقة بالصورة المعتمدة لديها.
- 2- حق معاينة الوثيقة عند الضرورة باستخدام الوسائل التي تملكها المؤسسة المعنية.
- 3- حق نسخ الوثيقة داخل المؤسسة باستخدام أجهزة يملكها الشخص.
- 4- نسخة طبق الأصل عن الوثيقة، مطبوعة أو مسجلة، مرئية أو مسموعة، إذا ما أمكن إنجاز هذه النسخة باستخدام الأجهزة المتوفرة لدى المؤسسة المعنية.

5- اعداد نسخة صحيحة من الوثيقة الاساسية، بشكل مختصر أو أي تصنيف آخر لصيغ الوثيقة.

ثالثاً: للمؤسسة المعنية رفض أعطاء المعلومات على النحو المطلوب في الفقرة أعلاه، حين يلحق ضرراً بالوثيقة.

رابعاً: في حالة وجود الوثيقة بلغات متعددة، يزود طالب المعلومات باللغة أو اللغات التي يرغب فيها.

بهريز د. ارسلان بايز اسماعيل / سهروكي بهرلهمانى كوردستان:

بهريزان ئيستا دهخههه دهنگهوه، كى لهگهله دايه؟ تكايه دهست بهرزكاتوهه زور سوپاس، كى لهگهله دانيه؟

تكايه دهست بهرزكاتوهه (3) كهس لهگهله دانيه، زور سوپاس، به زورينهه دهنگ پهسهندكرا، فهرموون بو

ماددهيهكى تر.

بهريز عونى كمال سعيد بهزاز:

بهريز سهروكي بهرلهمان:

المادة الحادية عشرة: وجود الوثيقة لدى مؤسسة أخرى

أولاً: حين يستلم الموظف المختص الطلب، عليه أن يؤكد إن كانت المؤسسة العامة تحتفظ بالوثيقة المطلوبة أم

لا، وإن لم تكن بحوزتها، ويعتقد بحوزة مؤسسة عامة أخرى، يلجأ الموظف إما إلى تحويل الطلب إلى المؤسسة

المعنية مع اعلام مقدم الطلب بذلك أو إلى إرشاد مقدم الطلب إلى المؤسسة المعنية التي تحتفظ بها.

ثانياً: تحتسب مهلة الإجابة على الطلب من تأريخ تحويله إلى المؤسسة المعنية.

بهريز د. ارسلان بايز اسماعيل / سهروكي بهرلهمانى كوردستان:

فهرموو كاك نهريمان.

بەرپز نهریمان عبدالله قادر:
بەرپز سەرۆکی پەرلهمان.

ماددهی یازدهم: بوونی دۆکیۆمینت له لای داموده زگایه کی دی

یه کهم: کاتی که فهرانبهری تایبه تمه نند داواکاری وهرده گری، پئویسته جهخت له وه بکاته وه که داخوا دۆکیۆمینتی داواکراو لای ئه و داموده زگا گشتیهی ئه و ی لئ فهرانبهره راگیراوه یان نا؟ ئه گهر دۆکیۆمینته که لای ئه و داموده زگایه نه بی و پئی وابئ له داموده زگایه کی دیکه ی گشتیدا دهسته که وئ، ئه وه پئویسته فهرانبهره که، یان ئه وه تا داواکارییه که رهوانه ی ئه و داموده زگایه بکات و که سی داواکاریشی لئ ئاگادار بکاته وه، یان رینوینی ئه و که سه بکات بۆ ئه و داموده زگا دیاریکراوه ی که دۆکیۆمینته که ی لا راگیراوه (پارپزراوه).

دووهم: ماوه ی وه لامدانه وه ی داواکارییه که، له رۆژی حه وائه کردنیه وه بۆ داموده زگای دیاری کراو، حیساب ده کری.

بەرپز د. ارسلان بایز اسماعیل / سەرۆکی پەرلهمانی کوردستان:
کی تیبینی ههیه؟ کاک شیرزاد نوقته ی نیزامت فهرموو.

بەرپز شیرزاد عبدالحافظ شریف:
بەرپز سەرۆکی پەرلهمان.

من ههسته کهم دوینئ تا ئه و ماددانه ی پیشه وه مان که ته و او کرد هه مووی برکه به برکه ده خرایه دهنگدانه وه، به لام ئه مپۆ مادده که هه مووی به یه که وه ده خریته دهنگدانه وه ئه گهر به گویره ی پهیره و بی ئه مه ی ئه مپۆ راسته، نازانم بۆ وای لیها تووه ئه مپۆ؟ ئه گهر لیژنه ی یاسایی پیمان بلئ، سوپاس.

بەرپز د. ارسلان بایز اسماعیل / سەرۆکی پەرلهمانی کوردستان:

ئه وه ی دوینئ پیشتر موناقه شه کرابوون ده میکی زۆری به سه رچوو بوو، بۆیه برکه به برکه خستمانه دهنگه وه، به لام لی ره نه ریته که هه ر ئه وه بووه مادده که به عام ده خه ینه دهنگه وه، کاک عبدالله نوقته ی نیزامت هه یه؟ فهرموو.

بەرپز عبدالله محمد امین:
بەرپز سەرۆکی پەرلهمان.

به پئی پهیره و ی ناوخۆ سی کهس پیشنیاری کرد یاخود ئه و عورفه ی که پهیره وه ده بی ئه م پیشنیاره ئیشی له سه ربکری، پینج کهس داوای کرد برکه ی سییه می مادده ی پیشوو بگۆردریت، لایه نی کهم بگۆردری، چونکه ئه م مادده یه زۆر مه تاتیه ده کری مه سه له ن کی ته فسیری ئه وه ده کات که زهره ر ده گه یه نی به ئه و وه سیقه ره سمیه، بۆیه به راستی ئه مه زۆر،

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

ماددەى پېشوو روڭشت كاك عبدالله، تىكايە زۆر موناقتە شەمانكرد بە ئارەزوى خۆمان، تىكايە ماددەى پېشوو روڭشت، ئەگەر لەسەر ماددەى پېشوو كاك عبدالله تىپەريو، كاكە دەنگى لەسەردراو، تىپەرى كاك عبدالله، ئەگەر ماددەى پېشوو تىپەرى، فەرموو.

بەرپىز عبدالله محمد نورى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان:

سەرەنجىك دەدەم بەس حەزدەكەم بىرى لىبىكەيتەو خۆت، يەنى قسە لەسەر ماددە و بىرگە ناكەم، ئامانج لە گەياندى زانىارى بابلىين لە بەينى مافى هاوولاتى لە وەرگرتنى زانىارى و، پاراستنى دۆكۆمىنتىك، كاميان گىرنگە، من ئەو پىرسىارە دەكەم حەزدەكەم بىرى لىبىكەيتەو ئەگەر دۆكۆمىنتىك هاوولاتى سوودمەند نەبىت لىي ئەم دۆكۆمىنتە كەوابى نەبى باشترە، كەوا وجودى بۆ چى هەبى، كەوابى هەر تۆ بلىي ئەم دۆكۆمىنتە (الى الابد)، مەترسى پىدەگات نابى دەستكارى بكرىت و، نابى بگات بە هاوولاتى بە پاساوى خراپ دەبىت، ئى هەر واباشترە بىدىينى، بسووتىنى ئەم دۆكۆمىنتە، بۆيە كەوابى دەبى تۆ كەنالىك بدۆزىتەو بۆ سوود وەرگرتن لەم جۆرە دۆكۆمىنتانەى كە مەترسى لەناو چوونيان هەيە، بۆيە تكادەكەم والله بىرگەى سى حوكمى تەواوى ماددەكەى پېشوو باتل دەكاتەو، سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

ئىستا ئەم ماددەيەى كە دوا ماددە خويندرايەو كى تىبىنى هەيە؟ تا ناوى بنووسىن ئەم بەرپىزانە ناويان نووسراو (گوڭىزار خان، ناشتى خان، مامۇستا عمر، سۆزان خان، بىرىقان خان، پەروين خان، كاك جلال، كاك جمال، لانا خان، كاك عبدالسلام، كاك نەزاد، كاك خورشىد، كاك عبدالله مەلا نورى، كاك فاضل، كوڭستان خان)، گوڭىزار خان فەرموو.

بەرپىز گوڭىزار قادر اسماعيل:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان:

تىبىنى من لەسەر بىرگەى دووم لەم ماددەيە، كە دەلى ماوەى وەلام دانەوەى داواكارىەكە لەروژى حەوالەكردنىەو بۆ دامودەزگای ديارىكراو حىساب دەكرىت، پىشتەر لە ماددەكانى تردا باس لە وەرگرتنى داواكارىەكە كرا، بۆيە لىرەش پىموايە ئەگەر بكرىتە لەروژى وەرگرتنى داواكارىەكەو لەلايەن دامودەزگای ديارى كراو حىساب دەكرى باشترە، سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو كاك ناشتى.

بەرپز ئاشتى عزيز صالح:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان:

تېيىنى من سەبارەت بەم ماددەيە كە دەلى (وان لم تكن بحوزتها ويعتقد بحوزة مؤسسة عامة أخرى)، ئىزافەى (ذات علاقة) بۇ بىرئىت، واتە ئەو مۇئەسسەسەيە دۆكۆمىنتەكە، يان ئەو كەسەى تالبە بۇ مەلومات بۇى ئىجالە بىكەيت كە عىلاقەى ھەبىت بە ئەو مەلوماتەى كە ئەو ھاوولائىيە داوايىكردووه، واتە لە دواى (مؤسسة عامة أخرى ذات علاقة) نەك بىنئىرى بۇ ھەر مۇئەسسەسەيەك و كارەكە قورس بىكات لەسەر ئەو كەسەى كە داواى زانىارى دەكات، يەك تېيىنى ترم ھەيە لەسەر (يلجأ الموظف إما إلى تحويل الطلب الى المؤسسة المعنية)، بە پرواى من ئەمە زۆر زەعيفە يەعنى خۇ ئىستا بەر لەوہى ئەم ياسايە دەرجى لە ھەموو شوئىنىك كە تۇ دەجى سەرەدان دەكەيت بە ئىجتھادى خۇى موزەفەكە بە تۇ دەلى واللە تەسەوردەكەم لە فلان شوئىن ھەبىت، خۇى ئەمە دەبى ئەمەش جارىكى تر بىكەينەوہ بە شوئەيەكى دامەزراوہى، يەعنى يان نووسراوئىكى بۇ بنووسىت، يان ئەو تەلەبە ھەكو ئىعتىبار چۆن ئىجالەكراوہ بۇ مۇئەسسەسەكەى خۇى ھاوپىچىكى بۇ بنووسى ھەكو وابىت كە ئەم پىشتىگىرى دەكات كە ھاوكارى بىرئىت، ئەگەر ئاوا نەبىت ھەكو وابى مەلوماتىكە جارانى تىرىش خەلك بە وىزدانى خۇى رىنموونى خەلكى كىردووه، بۇيە ئەمە بەراستى دەبىت بىچىتەوہ سىاغەى ياساكە، زۆر سوپاس.

بەرپز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

مامۇستا عمر فەرموو.

بەرپز عمر عبدالعزيز بهاءالدين:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان:

بە نىسبەت ماددەى (11) من وادەزانم لە دىرى دووہى دەقە ھەرەبىيەكە مادام دەقە ھەرەبىيەكە دەكەنە ئەسل، بەرپزان تېيىنى دەكەم كەلیمەيەك پەريوہ لەوئى كە دەلى (حين يستلم الموظف المختص الطلب عليه أن يؤكد إن كانت المؤسسة العامة تحتفظ بالوثيقة المطلوبة أم لا، وإن لم تكن بحوزتها ويعتقد) دەبى لەوئىدا بوترى (وجودها بحوزة مؤسسة عامة أخرى)، يەعنى چى؟ (ويعتقد بحوزة مؤسسة) لەوئىدا كەلیمەيەك پەريوہ چاكى كەن، سوپاس.

بەرپز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

سۆزان خان فەرموو.

بەرپز سۆزان شهاب نورى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپزان ئەندامانى پەرلەمان، من لەو بابەتەى كە ئاشتى خان باسى كرد (مؤسسة أخرى ذات علاقة) پىشتىگىرى دەكەم لەو خالەدا، بەلام لەم خالەتەى كە دەلى تەحويل دەكرى بۇ مۇئەسسەسەيەكى تر (مع اعلام مقدم الطلب بذلك أو إلى إرشاد مقدم الطلب الى المؤسسة المعنية)، بەرپزان ئىمە نامانەوئىت ھىن دروستبى

رۆتین و عەزىھتدانى ھاوولائىيان، ئىمە لە ماددەكانى لەمەو پىش وتوومانە ئەگەر لەگەل چەند موئەسسەسەيەكى (ذات العلاقة) بىت ئەوان خۇيان تەقدىمى كىردووە بۇ كۆى؟ ئەوان ھەموو پەيوەندىيەكانى خۇيان دەكەن نوسخەكە وەردەگرن ھەمووى بۇ حازردەكەن، كاتىك كە مودەكە تەواو بوو، يان پىش مودەكە پەيوەندى پىوەدەكەنەو و پى دەلئىن ئەو تە بۇمان ئامادە كىردوو، بۇ دەينىرن بۇ موئەسسەسەيەكى دىكە؟ بەرپىزان لەوانەيە ئەم كەسە موئەسسەسەكە دوو سەدو پەنجا كىلومەتر لىى دووربىت، يەنى دەبى سوارى سەيارەبى و سەفەربكات، يەنى لەوانەيە حەياتى بکەوئتە خەتەرەو، ئەگەر ئەوان ئاسان كارى بکەن و بتوانن لە رىگەى (email) ئەو شتانە داوا بکەن، بۇ ئىمە كارئاسانى نەكەين لەو بابەتەدا؟ بەلام يەك شتى كەش ھەيە، يەك حالەتتىكى دىكە ھەيە، ئەگەر بە ھەلە تەقدىمى ئەو موئەسسەسەى كىردبىت و بلى لەلای ئىمە نىە بۇى راست بکەنەو بلىين لە موئەسسەسەيەكى تردايە، ئەو ئاسايە، بەلام ئەووى كە تۆ تەلەبەكە لەلای تۆ بەشىكى ھەبى و، لەلای موئەسسەسەيەكى تر بەشىكى ھەبى خۇى بنىرن، بەراستى ئەو كە ئاسانى نىە، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

بىرىقان خان فەرموو.

بەرپىز بىرىقان اسماعيل سەرھەنگ:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان:

بە نىسبەت من ئەو ماددەيە زىادە ئىلغا بکرىت، چونكە پىويست ناكات، ئەو ئىشى ماددەيەكى ياساي نىە ئەو ئىشى ئىسعلاماتە (information) ھەر ھاوولائىيەك كە دەجى داواى زانىارىيەك دەكات ئەگەر لەو دامودەزگايەى نەبى بە شەفەيى پى دەلئى برۆ فلان دامودەزگا، بۇيە ئەو ئىشەكى تەنھا ئى ئىستعلاماتە، ئى پرسگەيە (information)، كە ھەموو لە دامودەزگايەك پىويستە ھەبىتن ئەگەر ھاوولائىيەك چووە شوئىنىك داواى شتىكى كىرد لەوئى نەبوو دەلئى برۆ فلان جى، سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

پەروين خان فەرموو.

بەرپىز پەروين عبدالرحمن عبدالله:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان:

دىارە ئەم ماددەيە دەبىتە ھوى زىادكردنى رۆتین و چەواشەكردنى خەلك، لەبەر ئەووى ھەر موئەسسەسەيەك دۆكۆمىنتى تايبەت بە خۇى دەپارىزى لەو موئەسسەسەيە، كاتىك كە يەككىك داواى دۆكۆمىنتەك دەكات، داواى زانىارىيەك دەكات، ئەم دامودەزگايە پى دەلئى ئەمە لای من نىە برۆ لای دامودەزگايەكى تر، ئايا ئەدى ئەمە ئىشى ئەم دامودەزگايە چىە؟ ھەلگرتن و پارىزگارىكردنى ئەو زانىارىيانە نىە كە تايبەتە بە موئەسسەسەكە، بۇيە منىش داوادەكەم كە ئەم مادەيە رەفزىكرىتەو لەبەر ئەووى دەبىتە ھوى زىادكردنى رۆتین، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

كاك جلال فەرموو.

بەرپىز جلال على عبدالله:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان:

من له ماددهكانى كه هه مواركرابوون باسكرا، باسى ئه ودم كرد كه موئەسسەسات و دامەزراوەكانى حكومهتى هەریم دواى سالى (1991) و، عیراق به گشتى كه زیاتر له ههشتا ساڵه ئه م شتهى كه له م مادده هاتوووه موقەسیره به حەقى هاوولاتی و به حەقى دهوائیریش، یه عنى هاوولاتییهك كه نهزانى ئیشیكى تهر بهوى ههیه بچى بو صحه، یان ئیشیكى صحهى هه بى بچى بو تهر بیه یه عنى خه لگی ئیمه (90%) خویندهواره، دوو ته حسیل حاسله خه لك كه ده چى بو دائیرهیهك به راستى به ته و جیه ده چى به پرسكردن ده چى خه لك وشیاره و، دائیرهكانیش به راستى ئه مه واده گه یه نى كه له دائیرهكان هه تا ئیستا نه مه علومات ده دریت، نه ریگه ی راست پیشان به خه لك ده درى له وانیه چه واشه كاری بكرى ئه مانه هه مووی ته قسیره به حەقى مواتن و دهوائیریشه، له بهر ئه وه به راستى بوونى ئه م ماددهیه له م یاسایه ته قسیره به حەقى دهوائیریش و به حەقى هاوولاتییش، حه قه ئیلفابكرى، زور سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

كاك جمال فەرموو.

بەرپىز جمال طاهر ابراهيم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان:

ئه گەر بىين و سه یرى ئه م ماددهیه بکه ین به تابه تى خالى یه که م، و ایزانم ئه و بابه ته له ماددهكانى پيش ئیستا كه مادده ی (6)، مادده ی (3) (مهام و صلاحیات الهیئه و استلام الشكاوى الى آخره)، بویه من نابینم یه عنى به پيوستى نابینم ئه م مادده هه بن، چونکه مادام موئەسسەسه سائى خو ی هه یه و مه علومات هه موو له سه ر كۆمپيوته ر، یان ئینته رنیت، یان وىب سائى خو ی بلا و كرووه، پيوست ناکات هه وولاتییهك یان خه لگیك یان كه سیك داواى زانیارى بکات و له دائیره یان له و موئەسسەسه داواکات، چونکه پيش داواکردنى زانیارییهكان پيوسته له سه ر داواکار بزانیته ته نکید بکاتن ئه و بابه ته په یوه ندی به م دائیره هه یه، بویه منیش نابینم ئه وه شتیكى زیده یه داواى ئه وه ده که م كه ئه و مادده نه مینیت، ئه گەر هاتو ماش و ایزانم زمانه وانى ته واو نیه ئه گەر ما دهنگى نه هینا لادریته، پيشناریکم ناردوووه بو لیژنه ی یاسایى ده لى (حین یستلم الموظف المختص الطلب علیه أن يتأكد من إحفاظ المؤسسة بالوثيقة من عدمه وإن لم تكن بجورتها ويعتقد بوجودها بجوزة مؤسسة أخرى على الموظف إما تحويل الطلب الى المؤسسة المعنية و اعلام مقدم الطلب بذلك أو إرشاده اليها)، دووباره موئەسسەسه و، موئەسسەسه دووباره نه کریتن ، سوپاس.

بەرپز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلهمانى كوردستان:

ليژنهى ياسايى زياتر له سى كەس داوادهكات ئەم مادديه لهغوبكرى؟ ئيمه ئەگەر ئەم مادديه كهوته دەنگدان و لهغوگرا ئەو موناغهشەى بۆ چى بكرى؟ كهواته با بيخهينه دەنگهوه بزاني كى لهگهڵ ئەوهيه كه بمينييت و موناغهشە بكرىت، ناخر باشه ئەگەر لهغوبكرى بۆ ئەو ههموو موناغهشەيه بكرى ، فهرموو كاك دانا.

بەرپز دانا سعيد صوفى:

بەرپز سەرۆكى پەرلهمان:

ئەو مادديه زياتر وهكو ئەوه دارپزراوه كه له نموژهجەكانى بابلين ياساى مافى بهدهست هيئانى زانيارى ولاتانى تريش ههيه، زياتر مەبهستهكەش ئەوهيه رينمايى كردنى داواكاره، يهعنى تۆ هاوكاريهكى زيادهى بابلين پيشكەش دهكەى بهو شيوهيه بىرى ئيكراوتهوه، بهلام سهبارت بهوى كه ئەگەر لهو دامودهزگايه نهبوو ئەوه ئەو دامودهزگايه له شوينى تريش زانياريهكەى بۆ بخاته بهردهست و ياخود بۆى پهيداىكات، بهراستى ئەوه كه ميك لهوانهيه زحمەت بيت چونكه داواكارى ئەوه ههبوو لهوانهيه ئيشى ئەو دامودهزگايهش نهبيت، لهوانهيه بابلين وهزارتهكانيشيان جياوازيبيت بوارهكانيان جياوازيبيت ئينجا بۆيه زحمەت دهبي ئەوه، به هرحال قسهيهك ههبوو لهسهر ئەوهى كه ئيستعلامات ياخود (ئينتهرميشن) ئەو دامودهزگايه دهتوانى ئەو خهبهريدات به داواكار، بهلام ئيمه له ياسايهكەدا موهزەفى موختهصمان ديارىكرد لهو بوارهدا، جا بۆيه ئيشى موهزەفى موختهصه بهپيى ئەو ياسايه كه زانيارى بخاته بهردهستى هاوولاتييان، ياخود وهلامى داواكاريهكەيان بداتهوه، بهلام يهك نموونه دهينينهوه كه لهوانهيه ئەو مهسهلهيه زياتر روون بكاتهوه بۆ نموونه يهكيك دهچييت داواكارى دوكومينيتيكت دهكات، شتيك دهكات له پهروهردەى ههولير، بهلام لهلاى پهروهردەى ههولير نيه موهزەفى موختهص زانيارى لايه پييوايه له وهزارەتى پهروهردەيه، لهبهر ئەوهى پهروهردەى ههولير سهر به وهزارته، ئايا ناكرييت تهحويلى بكات بۆ وهزارەتى پهروهردە تهلهبهكەى زياتر وهكو هاوكاريهكى زياده بيرمان ليكردهوه ئاسانكاريهكە و رينماييهكە، بهلام كه داواشكراوه چەند ئەندامىكى پەرلهمانى بەرپز داوايانكرد كه لهغوبكرىتهوه، دهكرىت بخريته دەنگدان ئەگەر رەتكرايهوه ئيمه مانعاتمان نيه، سوپاس.

بەرپز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلهمانى كوردستان:

بەرپزان ئيستا دهبخه مه دەنگهوه، كى لهگهڵ ئەوه دايه ئەم مادديه لهغوبكرىتهوه؟ تكيه دست بهرزكاتەوه، (22) كەس لهگهڵدايه لهغوبكرىت، زۆر سوپاس، كى لهگهڵ دايه بمينيتهوه؟ تكيه دست بهرزكاتەوه زۆرينه لهگهڵدايه بمينيتهوه، زۆر سوپاس ، كهواته بهردهوام دهبين، لانه خان فهرموو.

بەرپز لانه احمد چهلهبى:

بەرپز سەرۆكى پەرلهمان:

تەبىئىيى من لەگەل ئەوھى بووم بە نىسبەت ماددەى (11) لەغوبىكرپتەوھ، لەبەر ئەوھى ئەو ھەدەفەكەم چ بوو لە لەغوبىكردنهوھەكەى ماددەى (11)، چونكە كە تۆ ھەر زانىارىيەكى وەردەگرى لە ھەرچى جىھەتەكەى بە شپۆھى شەفەھى نىە، بە كىتابى رەسمى، بە عىنوان تەووجىھ دەكرى لۆ فلان وەزارەتى، دەبىت تۆ زانىارى لەو جىھەتەى وەربگرى، يەئنى كە موھزەفى موختەص يەئنى مەسەلەن ئەو زانىارىيە تەووجىھ كرابوو بۆ وەزارەتپكى موختەص، مەسەلەن ئەو مەلوماتە لەویندەر نەبوو، لە جىھەتەكى دىبوو بە شپۆھى شەفەھى موھزەفە موختەصەكە ناتوانى مەسەلەن تەحوىلى بكات، دىسان دەبى يەئنى بە ئىجرائاتى رۆتینىدا تپپەرپتەوھ، مەسەلەن عنوانى لۆبدرپتى لۆ جىھەكەى دى كە زانىارى لەویندەر ھەبە، ئەوھ بوو مەبەستەم، يەئنى بە من ئەو ماددە كە زىاد بوو لە ناو قانونەكە ئىجرائاتى رۆتینىە تۆماتىكىەن بەم شپۆھ دەبىتن ئەوھ بوو رەئىھەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

كاك عبدالسلام فەرموو.

بەرپز عبدالسلام مصطفى صديق:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان:

بەراستى فايدە نەبوو لەوھختى خۆى من ناویشم نووسرابوو، ويستم تەنھا يەك شت بلیم پيشنارىك ھەبوو كە ئەم ماددەىە نەمىنپت جارى ئەوانەى داوايان كرد بوو ناويان بنووسرپت مەجلمان نەدرايە، پاشان مەجالدرا بە خاوەنى بىرۆكەى بمىنپت، كە دىفاعىك دوورو درپز قسەبكات كە تەئسىر لە خەلك بكات مەجال بە ئىمە ئەمانەى داوادەكەين رەتبكرپت نەدرا ئىمەش وەكو ئەو بەرامبەرى ئەو تەبىراتە كە بدۇزىن.....

بەرپز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

ئىستاش دەنگدانى ئەخىرى ماوھ دەتوانن دەنگى نەدەى، بەلئى فەرموو.

بەرپز عبدالسلام مصطفى صديق:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپزان ئەم ماددەىە زەرورەتى نىە ھەتا ئەو تەبىراتە ھاتوونەش زۆر تەسەور ناكەم ھى ئەو نەبوون تۆ ماددەىەك بىنى، ناكرىت من دەست پى بكەم بە ياسايەك لەوھ دەست پى بكەم شكە ھەبە لە سەر موھزەفینى دەولەت و موئەسەسات، ھەرودھا تاوانبارە ھەتا ئەگەر سەلماندى كە تاوانبار نىە ئەوھ ياسا ئەوھا ناووسرپت، موھزەفى دەولەت ئەركپتى، ئىمە بەم ياسايە لەھەر موئەسەسەىەك موھزەف موختەص دادەنپن تەدرىب كراوھ ئەركپتى مەلومات بەدات ئەگەر ئەركەكەى ئەنجام نەدا دەتوانى شكايەتى لپكەى، داعى ھەبە من لە موستشفايەك بم برادەرىك بپت بەمن بپت ئەرى چەند تەلەبە لە كولىەى ھەندەسە تەخروجيان كرووھ، من مولزەم بكەى بە ماددەىەك كە ھەئسم كىتابىك بنووسم بۆ سەرۆكايەتى زانكو بۆ ئەوھىە كاكە تۆ پپى دەلپى (علیە تحویل) ئەوھ دەكەى، بۆیە ئەمە تەبىریرە ئیوھ رەئیتان ھەبوو، ئىمە

رهئیمان هه‌بوو، ته‌سه‌وری منی شه‌خصی ئەو هه‌ردوو، سی برادر و خوشکانه‌ی که وتیان داعی نیه، مونتله‌ه‌ق له‌وی دایه، ئەمه موه‌زه‌فینن ئەوانه‌ ته‌نها مه‌سئولن له‌ دانی مه‌لومات و وه‌سائیکی په‌یوه‌ندی به‌ مونه‌سه‌سه‌ی خو‌یان، ناگرئ تۆ به‌ قانون ئیلزانی بکه‌ی، ئیشیک بکات بۆ شتیکی تر، ئەو برادره‌ش با ئەوه‌نده موده‌له‌ل نه‌بیته‌ ئەو خوشکه‌ با باوه‌ری پێبکات، وه‌سیقه‌ لای نیه، ئەگه‌ر پێیوت نازانم له‌ کو‌یه‌ نابئ من تاوانباری بکه‌م، بۆیه‌ ته‌سه‌وره‌که‌م دانانی ئەم مادده‌یه‌ ته‌نها زیادکردنی رۆتینه، ته‌نها له‌و مونتله‌ه‌قه‌یه‌ که‌ شه‌ک به‌ هه‌موو مونه‌سه‌ساتی قیتاع عام داده‌نییم و، بئ ئەم مادده‌ش هه‌مان ئەو ئیشه‌ده‌گرئ، ئه‌رکیتی، ئیشیتی ئەو بلایت بی ئیمه‌ وه‌زاره‌تی ته‌ندروستیین تۆ برۆ لای وه‌زاره‌تی زراعه‌، ئەم مادده‌ هه‌بیته‌ نه‌بیته‌ هه‌ر ئەو ئیشه‌ده‌کات، بۆیه‌ زیاده‌ و تۆ ته‌نها واجبیک فه‌رزده‌که‌ی له‌سه‌ر موه‌زه‌فیک که‌ هه‌ج عیلاقه‌تی به‌ ئەو ئه‌رکه‌ نیه، سوپاس.

به‌رپز د. ارسلان بایز اسماعیل / سه‌رۆکی په‌رله‌مانی کوردستان:

کاک نه‌ژاد فه‌رموو.

به‌رپز نه‌ژاد عزیز سورمی:

به‌رپز سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

راستی ئەو مادده‌یه‌ (اولای) تۆزیک درێژه به‌ حه‌قیقه‌ته‌، من له‌ هه‌ندیك بۆچووندا له‌ هه‌مووی نا له‌گه‌ڵ کاک عبدالسلام دامه‌، بالفعل ئەوه‌ی کابرای موه‌زه‌ف یه‌عنی ئەوه‌نده ئەوه‌ نیه‌ مه‌جور بیته‌، ده‌بی ئیلا ئیرشادی بکات بزانی له‌ کو‌ی هه‌یه‌، به‌لام دیسانه‌که‌ ئەگه‌ر بزانی پێی بلایت یه‌عنی له‌به‌ر ئەوه‌ من وامدارشتوو مادده‌که‌ که‌ ئەگه‌ر برادرانی لیژنه‌ لوتف بکه‌ن گو‌یانی لیبی (في حالة عدم وجود الوثيقة المطلوبة بحوزة مؤسسة ما للموظف المختص)، یه‌عنی بۆی هه‌یه‌ و بۆشی نیه‌ ئەوه‌ خو‌یتی، یه‌عنی ئیختیاره‌که‌ له‌ ده‌سته‌خو‌یتی (ارشاد مقدم الطلب الى المؤسسة المعنية التي تحتفظ بها) ئەوه‌ یه‌ک، ئەوه‌ی دووه‌میش پیموایه‌ زیاده‌ (ثانياً: تحتسب مهلة الاجابة) ئەوه‌ ته‌حسیل حاسله‌ پیموایه‌ زیاده‌، سوپاس.

به‌رپز د. ارسلان بایز اسماعیل / سه‌رۆکی په‌رله‌مانی کوردستان:

کاک خورشید فه‌رموو.

به‌رپز خورشید احمد سلیم:

به‌رپز سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

والله من تیبینییه‌کی گشتیم هه‌یه‌، من وا ته‌سه‌ور ده‌که‌م که‌ ئیمه‌ زۆر به‌ گومان ته‌ماشای ئەو فه‌رمانبه‌رانه‌ ده‌که‌ین ئەوانه‌ی له‌ داموده‌زگای حکومه‌ته‌ ئیشده‌که‌ن، ئیتر له‌سه‌ر ئەو ئەساسه‌ هاتووین زۆر قیودمان داناه‌ و زۆر ته‌نکیدمان کردوو که‌ ئەم موه‌زه‌فه‌ له‌ دائیره‌ی شوبه‌هیه‌، یه‌عنی ئەوه‌ خو‌ وانیه‌ ئیمه‌ ئەسلی یاسایه‌که‌ ده‌بیته‌ له‌سه‌ر ئەساسی حوسنو نیه‌ بیته‌، نه‌ک له‌سه‌ر ئەساسی ئەوه‌ بیته‌ بلایی والله گومانمان هه‌یه‌ و، ده‌بیته‌ هه‌موو قه‌یدو قیود دانیین، هه‌موو به‌ وردی بچینه‌ ناو مه‌سه‌له‌که‌، چونکه‌ ئەم موه‌زه‌فه‌ هه‌موو خه‌می ئەوه‌یه‌ زانیارییه‌کان بشاریته‌وه‌، وانیه‌ مه‌سه‌له‌که‌ ئەمه‌ یه‌ک، دوو خو‌ ئەخلاقیه‌ن

ئەگەر كابرايەك بچىتە دائىرەيەك پىي بلىت واللة من ئەو زانىيارىيەم دەۋىت ئەم كابرايە ئەوۋەندە يەنى ھاۋولاتىيەكى بلىين بەرپىزەك دەتوانى بلىي بەرپىز ئەو زانىيارىە لىرە نىە، دەتوانى لە فلان شوين وەرگىت، ئەمە بە دەقەيىكى ياسايى دابنن واللة ئىلزامى بکەين شتىكى نا مەعقوله ئەمە، پاشان دىت دەلىت (ويعتقد) هيج ياسايەك لەسەر ئەساسى (ويعتقد) دانانرىت (ويعتقد) يەنى چى يان دەبىت (ويتأكد أو يعلم أنها موجودة بحوزة مؤسسة أخرى)، لەسەر ئىعتقاد ياسا دانانرىت، سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

كاك عبدالله مەلا نورى فەرموو.

بەرپىز عبدالله محمد نورى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان:

واللة من پشتگىرى ماددەكە دەكەم كە بەرپىزان لىژنەى ھاۋبەش نامادەيان كىردوو، يەنى فەرمانبەرىش مروفە، مروفىش قابىلى ئەوۋەيە ھەلە بگات و، كەم وگورتى ھەبىت، ئىتر كورد بى ياخود ئەمىرىكى بى يان ئەوروپىيەك بىت ھەر وەكو يەكە، يەنى قانونى ھىنىشمان ھەيە، قانونى ئىنزيباتى فەرمانبەرانى دەولەتەمان ھەيە كەوابى فەرمانبەر كەم وگورتى و غەلەتى ھەيە، بۆيە ئەم قانونە دانراۋە، بۆيە بوونى ئەم ماددەيە پىويستە وەكو كاك دانا نامازەى پىدا، ئىمەش بىنيومانە لە زۆر ياساى ولاتانى پىشكەوتووشدا ھەيە، بۆيە پشتگىرى مانەۋى ماددەكە دەكەم، سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

مامۇستا نوقتەى نىزامت ھەيە؟ فەرموو.

بەرپىز عمر عبدالعزيز بهاءالدين:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو ماددەيەمان موناقتەشەكرد خرايە دەنگدانىشەۋە بىرپاردرا بىمىنئىتەۋە، بەرپىزان لە لىژنە ۋەلاميان دايەۋە نازانم بۆ دووبارە موناقتەشەى دەكەينەۋە، سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

دەنگمان لەسەر ئەۋە دا لەغوبكىتەۋە، يان بەردەوامىن لە موناقتەشەكردنەكەى، لەسەر ئەۋە دەنگماندا، دەنگدانى ئەخىرى ماۋە، دەنگدانەكە لەسەر ئەۋە بوو موناقتەشەكە بەردەوام بى، يان ماددەكە لە غوبكىتەۋە، فەرموو كاك فاضل.

بەرپىز فاضل محمد قادر (بەشارەتى):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان:

من تىبىنىيەكەم لەسەر ئەۋەيە لەم ماددەيە ئەگەرىكى تىدايە، بە بىرواى من ئەو ئەگەرە ئىشكالىيات دروست دەكات، كە دەلى ئەگەر ئەو مەلوماتە كە فەرمانبەرىك دەچىت لەلای ئەو نەبوو، بۆى ھەيە رەوانەى جىگايەكى تىرى بگات كە زانىيارىەكە ۋەربگىرت، ئايا ئەو جىگايەى تر كە ئەم بۆى دەچى مولزەمە

بەوہى زانىارىيەكەى پىّ بىدا يان نا؟ بە بىرواى من ئەم ياسايە كە دەردەجىّ ياساى بەدەست ھىنانى زانىارى، بە بىرواى من پىويستە لە ھەر شارىك مەركەزىك ھەبىت، وەكو چۆن مەركەزى پەخشى رۆژنامەكان ھەيە، مەفرۆزە مەركەزىك ھەبى بۆ پىدانى زانىارى بە ھەر فەرمانبەرىك يان، بە ھەر ھاوولائىيەك، ناكرىت ھاوولائى يان فەرمانبەرىك دائىرە بە دائىرە بگەپى بزانى لە كۆى ئەم زانىارىيەكەى دەستكەوئىت، بۆيە بە بىرواى من باشتر واىە مەركەزىك دىارى بكرىت كەوا زانىارىيەكانى لىّ پەخشىكرى بۆ ھەر كەسىك كە پىويست بىت، نەك فەرمانبەر دائىرە بە دائىرە بگەپى لە كۆى زانىارىيەكەى دەستدەكەوئىت ئەگەر لای خۆى نەبوو بىنپىرى بۆ جىگايەكى تر، ئەو جىگايەكى تر مولزەم دەبى ئەم زانىارىيە بىدات بەو، لەسەر چ ئەساسىك پىى بىدات؟ بۆيە مەركەزەكە زەرورە لە ناو ياساكەدا دىارى بكرىت، چونكە ئەمە بە ياسا دەردەجىّ مەسەلەى مافى بە دەست ھىنانى زانىارى، زۆر سوپاس.

بەپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

كوئىستان خان فەرموو.

بەپىز كوئىستان محمد عبدالله:

بەپىز سەرۆكى پەرلەمان:

تېبىنىيەكانى من لەسەر بىرگەى يەكەم وترا، تېبىنىم ھەيە لەسەر بىرگەى دووھمىش ئەو ھەوالەكردنە مەبەست ئەو دەزگايەى يەكەمە كە زانىارىيەكانى لايە، يان كە زانىارىيەكانى لانىە، ھەوالەى دەزگاي دووھمى دەكات، ئەگەر بۆ دەزگاي دووھمە كەى ھەوالەدەكرىت ئەگەر ئىھمالىيەك كرا زۆر درەنگ ھەوالەكرا كە لە (15) رۆژەكە تىپەپى، من سەپىرى ماددەى سزايەكانىشەم كرا سزايەكى بۆ ئەو دەنەناو، بۆيە ئەمە پىويستى بە چارەسەر ھەيە كە ئەمەش ماوھىەكى بۆ دابندىت بۆ ھەوالەكردن بۆ دەزگاي دووھم ئەوھىش يەعنى ماوھىەكى بۆ دابندىت بۆ ئەوھى لەم (15) رۆژە تىنەپەرىت كە لە ماددەكانى پىشووفا دەست نىشانمان كروو، زۆر سوپاس.

بەپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

كاك شقان فەرموو.

بەپىز شقان احمد عبدالقادر:

بەپىز سەرۆكى پەرلەمان:

ھەقىقەتە من دەبىنم ماددەيەكى زۆر ئىزافى ھاتوو، يەعنى ھىچ مۇجەب ناكات كە ئەم ماددە لەودا ھەبىت، من موزەھفەىكى مەعنىمە بە دانەوھى دۆكۆمىنت، لەو دائىرە مەعنىيە كە ئەو داواكارە ھاتوو لای من، ھەر لە بابى عورقى تەعاون و ھاوكارى كرا ئەگەر ھەتا موزەھفەىش نەبم وەكو كاك عبدالسلام وتى، بەو داواكارە دەئىم لە فلان شوئىنە يان من دەزانم يان نازانم، يان لای منە يان لای من نىە، يەعنى ئەمە شتىكە تەھسىل ھاسلە ھاتوو، يەعنى ئەو ماددەيە ھەبىت و نەبىت ئەو موزەھفە واجبىتى بكات، ئىمە لىرە بە ماددەيەك ئىلزامى بكەين بە خۆى مولزەمە، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

ليژنەى ھاوبەش فەرموون.

بەرپىز د. رۆژان عبدالقادر دزەبى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان:

سەبارەت بەو ياسايە، بەو ماددەيە يەكەم جارە بە ياسا داواکردنى زانىارى فەراھەم دەكرى، ئەوھى ئاسانكارىە بۆ ئەو كەسەى داواى زانىارى دەكات پىويستە لەناو ئەو ياسايە ھەبى، چونكە يەكەم جارە بە ياسا رىكەدەخرىت، ھەروەھا گومان نىە لەسەر ھىچ فەرمانبەرىك لەبەر ئەوھى ئەگەر بگەرپىنەوھە ياساى سزادان بۆ ئەو فەرمانبەرى تەجاوزى حدودى وھزىفەدەكات، يان گومانى لىدەكرى سزاي بۆ دانرايە ماناى ئەوھە نىە گومان لە فەرمانبەرىكە دەكرى بەپىي ئەرکەكانى حىبەجى ناكات، ئەگەر ئەو ھالەتە رويدا پىويستە ياسا چارەسەرى بكات، ئەو ماددەيەش تەنھا بۆ ئەوھىە ئاسانكارى ئەو كەسەى كە داواى زانىارى دەكات سەردانى دەزگايەكى كرد، باشە ئەو زانىارىە لەو دەزگايە نىە رىك نىشانى كەسەكە بدات، ئەوھى كە داواى زانىارىيەكە دەكات ئاسانكارىە بۆ ئەو كەسە گومان نىە لە فەرمانبەرىكە بە قەد ئەوھى كە دەمانەوئى ئاسانكارى بۆ ئەو كەسەى دەيەوئى زانىارى بەدەست بىننىت، دارشتنەوھەيەكيش لەلايەن ليژنەى ھاوبەش نامادەكرائە بۆ دەنگدان، سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

سياغەكەى بخويئەوھە بۆ ئەوھى بيخەينە دەنگدانەوھە، فەرموون.

بەرپىز د. رۆژان عبدالقادر دزەبى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان:

المادة الحادية عشرة: وجود الوثيقة لدى مؤسسة أخرى

أولاً: حين يستلم الموظف المختص الطلب، عليه أن يتأكد من إحتفاظ المؤسسة العامة بالوثيقة من عدمه، وإن لم تكن بحوزتها، ويعتقد بوجودها بحوزة مؤسسة عامة أخرى، ذات علاقة للموظف إما تحويل الطلب إلى المؤسسة المعنية و اعلام مقدم الطلب بذلك أو إرشاده اليها. ثانياً: تحتسب مهلة الإجابة على الطلب من تاريخ تحويله إلى المؤسسة المعنية.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

بەرپىزان ئىستا دەيخەمە دەنگەوھە، كى لەگەل داىە؟ تىايە دەست بەرزكاتەوھە، (41) كەس لەگەل داىە، زۆر سوپاس، كى لەگەل دانىە؟ تىايە دەست بەرزكاتەوھە، (17) كەس لەگەل دانىە، زۆر سوپاس، بە زۆرىنەى دەنگ پەسەندكرا، فەرموون بۆ ماددەيەكى تر.

بەرپىز عەونى كمال سعید بەزاز:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان:

المادة الثانية عشرة: حفظ الوثائق

على كل مؤسسة عامة أو خاصة أن تحفظ بالوثائق الموجودة لديها بطريقة تسهل الاطلاع عليها وفق أحكام هذا القانون.

بەرپۇز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو كاك سالار.

بەرپۇز سالار محمود مراد:

بەرپۇز سەرۆكى پەرلەمان:

ماددەى دواز دەم: پاراستنى دۆكيۆمىنتەكان

بەگوڧىردى حوكمەكانى ئەم ياسايە، لەسەر ھەر دامودەزگايەكى گشتى يان تايبەتى، پيويستە ئەو دۆكيۆمىنتانەى لاي خۆى راگرتوون، بە شيۆەيەك بىپاريزى كە بە ئاسانى سەپريان بكرى.

بەرپۇز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

كى تيبينى ھەيە؟ ئەم بەرپۇزانە ناويان نووسراو (مامۇستا كاو، كاك نەزاد، كاك لقمان، كاك جمال، ناسك خان، كاك عبدالله، ئاھەنگ خان، كاك عبدالله مەلا نورى، د. شقان، د. احمد، سۆزان خان، بەيان خان، سيوھيل خان، مامۇستا عمر، كاك پيشەوا)، فەرموو مامۇستا كاو.

بەرپۇز كاو محمد امين:

بەرپۇز سەرۆكى پەرلەمان:

بە راي من ئەو ماددەيە زۆر روون نيە، لەبەر ئەوئى باسى ريكارى ئاسانكارى دەكات بۆ پيدانى مەلومات لە دائىرەكان، من پيموايە ھەر دائىرەيەك خۆى لەسەر شيۆەى چۆنيەتى خصوصيەتى دائىرەكەى خۆى، خۆى تەنزيەم دەكات لە وارده و صادرو بەشەكانى و ئەرشيەفەكانى خۆى، ھەروەھا ئەو فەرمانبەرەى كە تەدرىبى پيكرايە و راھينرايە لەسەر پيدانى مەلومات بە داواكارى مەلومات، ئەويش لە دائىرەكەى خۆى پاش ئەوئى ئەو كە قانونە پەسەند دەكرى لە پەرلەمان، تەعميم دەكرىتە سەر دامودەزگاكان، خۆى لە خۆيدا ئەو دەبىتە ھۆى ئەوئى كە ئەو دائىرە خۆى حازركات بۆ پيدانى مەلومات، ريكارى، خۆى، رينمايى خۆى دەردەكات، ھەروەھا ئەو موزەفەى كە موختەسە لەوئى ئاسانكارى دەكات، بۆيە ئەگەر ھاتو ئەو ماددەيە بەينيەتەو پيمباشە ھەندىك روون كردنەوئى تيدا بى، ئايا ئاسانكارى مەلوماتەكە لەسەر (ويب سايت) دەبى؟ لەسەر لەوحەى ئىعلانات دەبى؟ بە چ شيۆەيەك دەبى؟ نازانم تۆزىك ماددەكە مەتاتىيەتى پيۆە ديارە، بە راي من ئەو ماددەيە زيادە، چونكە ھەر خۆى لەخۆيدا ئەگەر ھاتو ياسايەكە پەسەندكرا، بچىتە سەر دامودەزگاكانى لى ئاگادار بكرىتەو قانونەكەى پييكات، ئەوان خويان تەسھيلات دەكەن لە ريگەى فەرمانبەرى موختەسەو، بۆيە من ئەم ماددەيەم پى زيادە، زۆر سوپاس.

بەرپۇز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

كاك نەزاد فەرموو.

بەرپۇز نەزاد عزیز سورمى:

بەرپۇز سەرۆكى پەرلەمان:

پېشەكى من پېمباشە ئەو ماددەيە لە زمىنى ئەو ماددانە بى كە لە ئەحكامى خىتامى دابىن باشترە، يەنى ئەوھا پېدەجى، ئەگەر بشەيتن بە رەئى من ديسانەكە دەئيمەوۋە كە ئەو فەرەزىاتە تۈزىك وەستاوۋە بە نىسبەت فەرمانبەرانى حكومەتەوۋە، يەنى ئەو فەرمانبەرانە ئەوانىش ھاوولاتى ئەو ولاتەن، لەبەر ئەوۋە (على كل مؤسسة عامة أو خاصة) ئەوانە تۈزىك وەستاوۋە بە حقيقەت، لەگەل ئەوۋەشدا دەلى (أن تحفظ الوثائق الموجوة لىديها بطريقة تسهل الإطلاع عليها وفق أحكام هذا القانون)، باشە ئەگەر ھەر موئەسسەسەيەك بە پىي ئىمكانىياتى خۇي دەتوانى ئەمە بكاتن، تەبىعى لەو حالەتەدا ئيمە ناتوانىن ئەوۋە بەسەر ھەر موئەسسەسەيەكدا فەرزبەكەين بلىين ئەگەر شايد ئەوۋە بكاتن، يەنى پىويستە لە حالەتەكدا كە بەسەرىدا فەرزدەكەين وابكات و، وانەكات، دەبى ئەوۋە ئىلزامى حكومەتەش بەكەين كە پىداوۋىستىيەكانى بۇ تەرتىب بكات، چونكە لەو حالەتەدا ئەگەر تەسەبىلى ئىتلاخ كۆمەئىك شتى دەوئ، مەسەلەن خەرچى دەوئ، مەسەلەن شارەزى دەوئ، كۆمپىوتەراتى دەوئ، كۆمەئىك شتى وای پى دەوئ، كە رەنگە ئەو دائىرە يان ئەو موئەسسەسەيە ئەو ئىمكانىياتەي نەبى، لەبەر ئەوۋە شتىكى تىدابى كە ئىلزامى ئەو جىھەتەش بكرىت ئەو شتانەي بۇ دابىن بكات، سوپاس.

بەرپۇز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

كاك لقمان فەرموو.

بەرپۇز لقمان سليمان حسن:

بەرپۇز سەرۆكى پەرلەمان:

من پېشنىار دەكەم ئەم ماددەيە بەم شىوۋەيە بنووسرى، لەسەر ھەموو دامودەزگايەكى گشتى يان تايبەتى، پىويستە ئەو دۇكىۆمىنتانەي لای خۇي راگرتووۋە بە شىوۋازىكى تەكنىكى و پېشكەوتووۋى بەردەست بىپارىزى، تاوۋەكو كەسى بەرپرس بتوانى بە ئاسانى ئەو دۇكىۆمىنتانە دەربەئىنى، لىرەدا ديسان باشترە نامازە بە بەكارهينانى شىوۋازەكانى ئەلىكترۆنى و كۆمپىوتەرى بدرىت، چونكە شىوۋازى ئاسانترە، زۇر سوپاس.

بەرپۇز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

كاك جمال فەرموو.

بەرپۇز جمال طاهر ابراهيم:

بەرپۇز سەرۆكى پەرلەمان:

بىنىم ئەوانە تەقريبەن دوو، سى ماددەنە، بەلام ئيمە دەتوانىن بە يەك ماددە ھەموو دووبارە سىاغە بكرىت، چونكە ئەوۋە تەفاسىلى دايە، بۇيە من پېشنىار دەكەم لە بىدايەتى ماددەي (12، 13، 14) بكرىت بە ماددەي (12) بە يەك ماددە بكرىت، لە بىدايەتى ماددەكە بلىين (على كل مؤسسة عامة أو خاصة أن)،

بىيىن ماددهى (12) بىكرىت (تحفظ الوثائق) هەتا دوايى ئەمە يەك، (تضمن التدریب) هەتا دوايى، (ترفع تقريراً) هەتا دوايى، سى مادده بە يەك مادده رىكده خرى، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

ناسك خان فەرموو.

بەرپىز ناسك توفيق عبدالكریم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان:

دياره من سەرەتا پىمباشە ماددهى (12، 13، 14) بچپتە ئەحكامى خىتامى ئەم ياسايە، چونكە بەراستى حەق وايە ماددهى (15) كە باس لە رىزپەرەكان دەكات تۆزى زووتر بپتە ناو ياساكە، چونكە ماددهيهكى حەساسە حەق وايە بپتە پيشەووە كە ئەو ماددهيه ديارى دەكات چين ئەو شتانەى نابپت بدرپت بە هاوولتتى، لەبەر ئەووە من پىمباشە ئەم سى ماددهيه بچپتە ئەحكامى خىتامى ئەووە يەك، دوو پىموايه ئەم ماددهيه چارەسەرى ئەو مەترسيە دەكات كە لەبرگەى سىيەمى ماددهى (10) لپى دەترساين، ئەويش مەسەلەى ئەووەى كە بە بيانوى پاراستن يان بە بيانوى زيانگەيشتن بە بەلگەنامەكان، زانيارى نەدرپت ياخود دۆكيۆمىنتەكان نەدرپت بەخەلك، چونكە لپرە دەلى بە شپۆهيهك بە پارپىزى بە ئاسانى سەيريان بىكرپت، كەواتە ئەم ماددهيه ئەو مەترسيەى برگەى سىيەميش حەل دەكات، سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

كاك عبدالله فەرموو.

بەرپىز عبدالله محمد امين:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان:

منيش دەمەوى تەئكيد لەسەر ئەو مەبدەئە بكەمەووە، كە ئەو هاوسەنگيهيه ئيمە دەمانەوى تەسببى بکەين لە نيوان پاراستنى دۆكيۆمىنت لەگەل پيدانى زانياريهيهكان، لپرەدا هەردوو حالەتەكەى تپدايه، هەم بە جۆرپك بى كە بە ئاسانى سەيربكرى و لە شپۆهيهكى تريشدا دەلى بەپپى ئەحكامەكانى ئەم قانونە، يەعنى مەترسيهيهكە جارىكى تر دپتەووە رپگەمان، بۆيه بۆ ئەووەى وەكو دەروازيهك بۆ ئەو ماددهيه ئەگەر بیدۆزپنەووە من پيشنيارپك دەكەم، پاراستنەكە بە جۆرپك بى بەم شپۆهيه بى ئەگەر دامەزراووەكە مەترسى هەبوو زەرەبگات بە دۆكيۆمىنتەكە دامەزراووەكە دۆكيۆمىنتەكە بپارپىزپت و زانياريهيهكە بدات، واتە ئەم ئپلتزامە جپبه جپبكرپت دەبپتە وەسپتپك و بەلانسپك لە بەينى ئەو داواكارپيهيه كە پيشكەش دەكرپت و ئەو ئەركەى لەسەر دامەزراووەكە بۆ پاراستنى دۆكيۆمىنتەكە، بۆيه من پيشنيار دەكەم ئەووە جپگير بىكرپت، سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

ئاھەنگ خان فەرموو.

بەرپىز ئاھەنگ عارف رۇوف:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، من لەگەل قسەكەى كاك عبدالله دام، ئەوھى كە مەبەستم بوو لەو فەقەرەيىھى حىفىزى ۋەسىقە موختەمەلە زۆر زەحمەتر بى لەوھى كە تۆ بە سەھلى ئىتلاعى لەسەر دەكەى، حىفىزى ۋەسائىق زۆر جار ۋەسائىقى عەسكەرى (Map) خەرىتە ئەوھ بە تەننى حىفىزى زۆر يەعنى پىرۆسەكى دەوئ كە حىفىزى لەسەربكرىت زۆر زەحمەترە لەوھى كە تۆ ئىتلاعى لەسەردەكەى، بۆيە دەقاو دەق لەگەل قسەكەى كاك عبدالله دامە، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

كاك عبدالله مەلا نورى.

بەرپىز عبدالله محمد نورى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان:

من لەگەل قسەكانى كاك عبدالله و ئاھەنگ خان ھاوپرام، بەس يەك سەرەنجم ھەيە نازانم لىرە دەيخەمە روو ئايا دەكرى ۋەكو بىرگەيەكى تر ئىزافەى كەين بۆ ئەم ماددەيە؟ قسەكە دەكەم چونكە وا ھەستدەكەم بە بۆچوونى خۆم لىرە دەكرى جىگەى بكرىتەوھ نازانم، ئىمە مەسەلەيەك ھەيە لەگەل بابلىين حىفزكردى زانياردا يەك نوقتە ھەيە پىويست دەكات لىرە ئەگەر بكرى ئىزافەبكرىت، ئەويش ئەوھيە كاتىك دامودەزگاي گشتى يان تايبەتى كۆبۈونەوھ دەكات، دانىشتن دەكات، يەعنى فەرزى كەين لەسەريان كە دەبى ئەمانە كۆنۈوسيان ھەبى، لىرە مەبەستم چيە، يەعنى بۆ ئەوھى بەرچاوى بەرپىزان پەرلەمانتاران روون بى، ئىمە لە رابردوودا بابلىين چەند كۆبۈونەوھيەكى پەرلەمان كرا لەسەر ياساى عەفوى عام قسەمان لەسەر ئەوھ كە مادام كۆبۈونەوھكە بە نەيىنيە پىويست ناكات لە پىرۆتۆكۆلدا تۆماربكرىت، لەكاتىكدا بابلىين نەيىنى بوون بە ماناى تۆمارنەكردى نايەت يەعنى تۆ شتىك دەتەوئ نەيىنى بى، دەچىتە خانەى رىزىپەرەگانەوھ دەتوانى ئەم نەيىنيە بۆ نەموونە بۆ بىست سال بىپارىزى، بەلام ئەمە بەو مانايە نايەت تۆ لە كۆنۈوسدا تۆمارى نەكەى كە لە داھاتوودا ئەگەر كەسك وىستى بۆ نەموونە دىراسەيەك لەسەر دانىشتنە نەيىنيەكانى پەرلەمان بكات ھىچ بەلگەيەك، دۇكيۆمىنتىك لەبەر دەستدا نەبى، بۆيە نازانم ئەگەر دەكرىت ئەو بىرگەيەى ئىزافەبكەين لىرە كە پىويستە لەسەر دامودەزگاي گشتى و ھەروھەا تايبەتەكان كە كۆنۈوسى تۆماركراويان ھەبى بۆ كۆبۈونەوھگانىان، نازانم پەيامەكە گەيشتوھ يان نا؟ سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

كاك د. شقان فەرموو.

بەرپىز د. شىئان احمد عبدالقادر:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان:

من پىموايه ديسان ئەم ماددەش لە ھەمان ئەو ماددانەى كە تەحسىل حاسلە ئەگەر ھەبىت يان نەبىت، بۇ؟
جوابەكەش ئەوھىە فەلسەفەى ئەم ياسايە ئەوھىە كە ھەموو دامودەزگايەك مولزەمە بە پاراستن و، يان
ئامادەکردنى ئەو دۇكيۆمىنتانە، ھەر وھە موزەفەھىكى موختەصمان بۇ داناوھ لەو رۆژەى كە نەفاز
ووردەگرىت ئەو دائىرەھىە، يان ئەو موزەفە بە تايبەتتى ئەو ئامادەكارىە بە خۆى دەكات، ئەوھى ئەو
ئاسانكارىە بۇ داواكارىك كە بىتە پىشەوھ بۇ جىبەھىبكات، بۇيە بە تەحسىل حاسل دەبىنم پىويست ناكات
ھەبىت، سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

د، احمد فەرموو.

بەرپىز د. احمد ابراهيم على (وهرتى):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان:

من پىموايه ئەم ماددەھىە بوونى زۆر زەرورە، لەبەر ئەوھى ھەموو دامودەزگايەكى گشتى يان تايبەتتى دواى
دەرچوونى ئەم ياسايە خۆى ئامادە دەكات كە ئەو دۇكيۆمىنتانەى لايەتتى بە شىوھىەك بىپارىزى بە
شىوھىەك ھەئىگرى كە ئەو كەسانەى داواكارى پىدانى ئەو دۇكيۆمىنتانە بە ئاسانى دەستيان پىرابگات،
بەلام من پىشنيار دەكەم كە لە كۆتايى ماددەكەدا كە دەلى (على كل مؤسسة عامة أو خاصة أن تحفظ
الوثائق الموجودة لديها بطريقة تسهل الإطلاع عليها و تزويد مقدمي طلبها وفق أحكام هذا القانون)، يەعنى
بە كوردىيەكەى لەسەر ھەر دامودەزگايەكى گشتى يان تايبەتتى پىويستە ئەو دۇكيۆمىنتانەى لاي خۆى
دەست دەكەون نەك لاي خۆى راگرتوون، چونكە (الموجودة لديها) مەعنا كوردىيەكەى دەبىتە لاي خۆى
دەست دەكەون (موجود لديها) نەك لاي خۆى راگرتوون، بە شىوھىەك بىپارىزى كە سەيرکردنيان و
ئاگادارىبوون لىيان و، دانيان بە داواكارانيان ئاسان بكات، بە گوپرەى حوكمەكانى ئەم ياسايە، واتە ھەم
پىدانەكە ئاسان بكات و، ھەم ھەلگرتەكەيان ئاسان بكات، لەبەر ئەوھ و ابزانم ھەر ئامانجىش لەم ماددەھىە
ھەر ئەوھىە كە ئەم وەسائىقانەى كە لاي ئەو موئەسسەسە عامەھىە يان خاصانە ئەوھىە كە ھەم بيانپارىزى
و، ھەم كاتىك كە كەسىك داواى دەكات بە ئاسانى بتوانى پىيان بەدا، بۇيە من پىمباشە ئەم برگەھىشى بۇ
زياد بكرى واتە ھەم سەيرکردنيان و ئاگادارىبوون لىيان و، ھەم دانيان بە داواكارىەكانيان ئاسان بكات، زۆر
سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

سۆزان خان فەرموو.

بەرپىز سۆزىن شەھاب نورى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان:

من پشتگىرى ئەم ماددەيە دەكەم، لەگەل ئەو دەم بىمىنىتەو، بۇ؟ من خۆم بەسەرم ھاتووە پىيان وتووم برۆ لە فەردەكاندا بگەرى بۇ دەسەيەكەت، بەسەر خۆمدا ھاتووە كە دەسەيەكەم ھەبوو داوام كەردووە زەرور بوو بۇ من وتوويانە برۆ لە ناو فەردەكانە، بۆيە ھەتا ئىستا لە ولاتى ئىمەدا تەرىقەى حىفىزى دەسائىق نەبوتە كەلتورىك كە ئىمە ھەموو دەسەيەك بە گىرنگىيەو سەير بگەين ئەگەر لەوانەيە لەو دەقىقەيەدا بۇ كەسەك گىرنگ نەبى، بەلام لەوانەيە لە دواى دە سال كە ماوەيەك كە ئەو دەسەيەك گىرنگى خۆى ھەبىت، بۆيە مانەوەى ئەم ماددەيە يەكەم ھەنگاويكە بۇ ئەوەى ئىلزامى مۇئەسسەسە دەكەى بۇ ئەوەى دەسەيەكانى كە ھەيەتى ھەم ئەرشىفى بگات، حىفىزى بگات، واى لىبىكات، كە ئەگەر ھاتو من وتم لە تەئىرخى رۆژى ئەوئەندەيە من ئەو كىتابەم ھەبوو تەكايە مەلوماتى گىرنگى تىدايە بۇ من پىم بەدەرەو زۆر بە ئاسانى بتوانى دەستى داتى ھەئىبگىر دەبىتە كەلتورىك، بەراستى ئەم ماددەيە وەك چۆن خۆى ھاتووە بەبى دەستكارى بىمىنىتەو لە قازانجى ئەرشىف و ھەلگىرتى دۆكىۆمىنتىدايە لە قازانجى ھاوولاتى دايە بۇ ئەوەى بە ئاسانى نەئىن دەسەيەكە ونبووە ياخود نەماو، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

بەيان خان فەرموو.

بەرپىز بەيان احمد كۆچەرى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان:

راستى ژ بۇ بەرجەستەكرنا يا شەفافیەتى كو مەتلەبەكى فى پرۆژە ياساىيە، وەكو زانىارى يا موتاح بيت و بەردەستى ھاوولاتيان بيتن، ئەز دىبىنم گەلەكە گىرنگە، يەئنى دوو پرۆسەسە فى ماددەيدا ھەنە، ئەم بەرامبەر دوو پرۆسەسەينە، يەك پاراستنا دەسائىقا، دوو (تسەيل الإطّلاع عليه) يەئنى دوو پرۆسەسن، چەند يەئنى مافىت بە دەست ھىنانا زانىارىيە يا گىرنگە بۇ ھاوولاتيان پاراستنا زانىارا ژ ھەر ھۆسايا گىرنگە، ئەز دىبىژم ئىكشى سامانىت ولاتىمەيە كو دىبىتن ئەم گەلەكى بگىرنگى چافىتخۆ بدەينى و بپارىژىن ھەر لەبەر ھەندى ئەز دىبىژم ئەفى ماددەيى گەلەكى كەم بەسادەيى بەحسى پاراستنى يا كرى، ئەز دىبىژم موستەلزەماتى فى پاراستنا دەسائىقا يا كەمە تىدا، ماددەيەت بەرى نووكە ھەر ماددەيەكى مە دوو سى برگە بۇ زىدەكرىن ئەز پىشنىارا ھەندىت كەم كو دوو سى برگەيەك ژبو پاراستنا دەسائىقا ئەم بۇ فى ماددەيە ژ زىدە بگەين، چونكە ئەفە سەرەتايەكە كو پاراستنا دەسائىقا بىتەكرنى بە شىوہەيەكى ياساى، بۆيە من سى پىشنىارىت ھەى بۇ پاراستنا يان زانىارىا ئىكشى وان تەبەئە ئەز بەعەرەبى دىخىنم (تحتفظ كل مؤسسة بمخزون احتياطي أمن، متضمناً نسخاً لكل ما لديها من معلومات تتصل باختصاصها و أنشطتها الرسمية و يراع في ذلك إدخال الوسائل و الأليات الحديثة بحفظ المعلومات للتقليل من حيز اماكن الارشفة و استخدام الفهرسة الحديثة)، يەئنى ئەرشەفە يا سەردەمانە دىبىتن بۇ ئەرشىفى مەو بۇ دەسائىقىتەمە

دۆڭكۆمىنئەكان، لەبەر ئەوە لەوئى چارەسەرى ئەمە دەبى و ئەم شوپنە شوپنى ئەوە نىە بەراستى لە ناچاریدا دەزانم، بەرپزانیس لە لیژنە دایان ناو، ئەگەر ھەر ئەم بیرۆكەيە دەنگى نەھینا، چونكە من دەترسم لێرە ئەمەش لایەین، یاساکە نەخەینە ناو بەرنامەى كارەو، سیاغەيەكى تر لەمە بەسیت تر من پیمباشە بكرى بۆ ئەوەى ئەمە نەبیتە بیانووويەك، پاساويك بۆ ئەوەى یاسای پاراستنى بەلگەنامەكان نەخەینە بەرنامەى كارەو بەم شیوہيەى لیبكرى ھەر ئەوئەندەى كە لێرە ئحتياتەن تا ئەو یاسايە پەسەند دەكەين (على كل مؤسسة عامة أو خاصة أن تسهل طريقة الإطلاع على أية وثيقة متعلق بها وفق أحكام هذا القانون)، لەوہ زياتر لێرە نەئيين باسى حيفزى وەسائيق و ئەوانە بابەتيكى ترە، بەراستى بەم تاكە ديەر ناتوانين چارەسەرى بكەين، سوپاس.

بەرپز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو كاك پيشەوا.

بەرپز پيشەوا توفيق مغديد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان:

منيش پيموايە ئەم ماددەيە زيادەيە لێرە، چونكە ئەگەر سەيرى ناونيشانى ماددەكە بكەين، باس لە پاراستنى دۆڭكۆمىنئەكان دەكات، واتە بە شیوہيەكى گشتى تۆ ئەگەر باست لەوئەكرد كە دۆڭكۆمىنئەكان بپاريزى ئەوە ئەو دامودەزگايە گشتى يان تايبەتە مافى خۆيەتى لە فەردەدا بپت بپخاتە رەفەو، بپخاتە شاشەى كۆمپيووتەرەكەيەو، واتە بە شیوہيەكى گشتى باست كردوو كە بپپاريزى، بەلام ئەگەر بپى ناوەرۆكى ماددەكە بخوینينەو بەرنامەى باستان لەوئەكردوو كە واتە تەحسيل حاسلە ھەر دامودەزگايەكى گشتى يان تايبەتى دۆڭكۆمىنئەكانى كە لای ھەيەتى پاراستوويەتى، بەلام ئيوە باستان لەوئەكردوو كە ريگايەك ھەبى بۆ ئەوەى كە ئەو بەلگەنامانەى كە پاريزراون لای ئەو دامودەزگايە گشتى و تايبەتيانە ريگايەكى ئاسان ھەبى، بۆيە ناونيشانى ماددەكەو ناوەرۆكى ماددەكە دوو شتى جياوازن، بۆيە منيش داواى لابردنى ئەو ماددەيە دەكەم، پەيوەندى بە یاسای پاراستنى دۆڭكۆمىنئەتارى ھەيە، سوپاس.

بەرپز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

سميرە خان فەرموو.

بەرپز سميرە عبدالله اسماعيل:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان:

من لە سەرھتا پشنگيرى لە قسەكانى كاك جمال و كاك شقان دەكەم، چونكە بە تايبەتى ئەو دوو ماددەى بلين (12، 13) ھەردووكى بە زياد دەزانم، ئەگەر سەيرى مۆئەسسەساتى گشتى بكەين يان تايبەتى بكەين، ھەر يەكە تايبەتمەندى خۆى ھەيە لە ھەلگرتنى وەسائيق و تەدریبى موزەفەين، بۆ نموونە ئەگەر ئيمە بچين وەسائيقى تەلەبەى بپنين لە سەفى شەش تەخەرۇج دەكات، دەچیتە كوليە كە ھەموو موزەفەكان موزەربن بە سەھليش دەدریتە دەستمان زۆر بە جوانيش ئيحتيفازكرايە، بەلام فەرقى ھەيە لەگەل

مۇئەسسەسە يەككى تر كە دەسىقەي نەوعەكى تىرى ھەيە، بەلام ئەگەر لېرەش ھەر ماوہ پېويستە ماددەي (12، 13، 14) دەمچ بىرى وەكو كاك جمال وتى، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو كاك برهان.

بەرپىز برهان رشيد حسن:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان:

تەبىئىي دەربارەي ئەم ماددەيە حيفزى وەسائىق، ماددەيەكى زۆر جوانە من داواكارم بىمىنئەتەو، لەبەر ئەوہى كېشەيەك ھەيە لە دادگاكاندا دواي سى، چوار سال چى ئەوراقە لەناو دەچى رەنگە يەكى كېشەي ھەبى سەفەرىكات بۆ دەروہى ولات يان تووشى كېشە بى دوايى دەچى بەدواي ئەوراقىدا دەگەرپىن، نامىنى، بەھەمان شىوہ ئەو كېشەيە لە دائىرەكانى تاپۇدا ھەيە، لە ھەموو ئەو دائىرانە ھەيە كە رۆزانە خەلك موعامەلەيەكى زۆر دەكات، ئەوراق وندەبى، بۇيە ئەم ماددەيە من داواكارم وەكو خۇشى بىمىنئەتەو ئىزافەيەكىشى بۆ بىرى، تىيدا تەسبىت بىرى حيفزەكە بە تەرىقەي ئەلىكترونىيە، زائىدەن مىزانىيەكى بۆ تەخصىص كرى، لەبەر ئەوہى ئەگەر ئەلىكترونىش بى مىزانىيەي بۆ تەخصىص نەكرىت ناتوانرى ئەو ماددەيە جىبەجى بىرى، زۆر سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىگرى سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

لىژنەي ھاوبەش فەرموون.

بەرپىز بىر كرىم محمد (ئاسق):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان:

ئىمە تەنھا جارىكى تر جەخت لەسەر ئەو دەكەينەو كە ئەو ماددەيە زەرورە بىمىنئەتەو، لەبەر ئەوہى ئىمە قانونىكىمان نىيە بۆ حيفزى وەسائىق بەراستى، وابزانم يەك، دوو ئەندامى پەرلەمان تەئكىدىان لەسەر ئەوہ كىردەو، بۇيە لېرانەدا دوو ئەركى ھەيە حيفزى وەسائىق، حيفزى وەسائىقە، سىانەيەتى، تەرمىمىتى، كۆمەلىك شتى تر، بەلام ئەمە چۆن دەكرى؟ بە كۆمەلىك رىگا دەكرى، يەك رىگەش نىيە دەكرى ئەلېرە رەنگە پېشنىارىكىمان ھەبى رەنگە بلى (طرق)، يەئنى بە چەندىن رىگا لە زمنى ئەوانە ئەلىكترونىش دەكرى ھەلېگرى، حيفز بىرى، بۇيە ئەمە زۆر زەرورە، يەك، دوو ئەندامى پەرلەمانىش نامازەيان بۆ ئەوہ كىرد كە گرفتىان ھەيە لەگەل حيفزى وەسائىق مادام وايە ئىمە قانونىكى تايبەت تا ئىستا نىيە لە پەرلەمان دەرنەجوو، راستە ئىمە قانونى دۆكىومىنت پارىزى لەناو لىژنەكەي ئىمە موناقتەشەكراوہ راپورتەمان نامادەكردوو، بەلام تا ئىستا لىژنەي ياسايى راپورتى نامادە نىيە، دەنا دەبوايە بەراستى لە مېزە بىخىتە ئەجنداي كۆبوونەوہكان، بۇيە زەرورە بىمىنئەتەو وەك ئەوہ ئەگەر بە كۆمەلىك رىگا بى، ئەو دەمە بە تەئكىد يارمەتى دەدات بۆ ئەوہى بتوانى ئىتلاعى لەسەر بىكات ئەمە ھەدەفەكەشە، بۇيە بە برواي من

پېويستە وەكو خۇي بىمىنئىتەو، پېويستىش ناكات بەراستى تەفسىلاتى دىكەي بىدرىتتى ئەمە تەنھا تەئكىدكر نەوھىيەكە، سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە/ جىگىرى سەرۋكى پەرلەمانى كوردستان:

لىژنەي ياساي پىشنىارەكان فەرموون.

بەرپىز د. رۇزان عبدالقادر دزەبى:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان:

سەبارەت بەو پىشنىارەي كرا يەكخستنى ماددەي (12، 13، 14)، بۇيە ئەگەر گۇرانتكارى لە ناوەرۋكەكە نەكرى كىشەي نىيە، ھەرچەند لەو راپۇرتە شىوازەكى نوئى جىبەجىكراوہ ئەوئىش ھەر ماددە و ناونىشانى خۇي ھەيە، شىوازى پىرۇژەكانى دىكە ئەوہ بوو كە ھەر دەروازەبەك ناونىشانى ھەبوو لەبەر ئەوہ ئەگەر كىشە دروست بى، سەبارەت بە ماددەي (14) ناكىت يەكبخرى لەگەن ماددەي (12، 13)، لەبەر ئەوہي ماددەي (12، 13) ئەرك داوئتە سەر ئەستوى دەزگاي گشتى و تايبەت، بەلام ماددەي (14) تەنھا تايبەتە بە دەزگا گشتىيەكان، بۇيە كىشە نىيە لە يەكخستەكە سەبارەت بە ماددەي (12، 13)، پىشنىارى ئەوہ كرا كە باس لە راپۇرت و چالاكىەكان بكرى ئەوہ لە ماددەي (6) ئىمە دەنگمان بۇ دا، كە ھەموو دەزگايەك پابەند دەبى بەوہي لەسەر سايەكەي كۆمەلە شت بلاوبكاتەوہ پېويست نەكات لىرە زيادكرى، وە ئىمەش دامانرپشتەوہ بەوہي نەك تەنھا بە يەك رىگا ئاسانكارى بكرى بۇ ئەو كەسانەي داواي زانىارى دەكەن بە ھەر رىگايەك، واتە تەرىقەكە بكرىتە (طرق)، واتە بەچەند شىوازىك، گرنگ ئەوہيە ئاسانكارى بكرى بۇ ئەوہي ئەو كەسەي داواي زانىارى دەكات زانىارىيەكان فەراھەم بكرى ياخود بەر دەست بكرىت، زۇر سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە/ جىگىرى سەرۋكى پەرلەمانى كوردستان:

نوقتەي نىزامى، فەرموو كاك عبداللە.

بەرپىز عبداللە محمد امين:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان:

سى كەس پىشنىارىكىان كرد داواكارم بخرىتە دەنگدانەوہ، پىشنىارەكە ئەوہ بوو وتمان ئەگەر دامەزراوہكە مەترسى ھەبوو زيان بكات بە دۇكىومىنتەكە، دامەزراوہكە دۇكىومىنتەكە بپارىزى لەگەن دەستەبەر كردنى پىدانى زانىارى بە داواكار، ئەمە وەكو بىرگەيەك بۇ ئەم ماددەيە، سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە/ جىگىرى سەرۋكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو د. رۇزان.

بەرپىز د. رۇزان عبدالقادر دزەبى:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان:

ئىتلاعهكه فرهوانتره ليره باسى زهرمان نهكرديه وه له ماددهكهى پيشوو، حيفزى وهسيقه دهكات، حيفزهكesh ليژنهى رۆشنبىرى روونيان كردهوه كه حيفزهكه چهند جور شت دهگريتهوه، چهند قۇناغىكه تهنها يهك كار نيه (بطريقه تسهل الإطلاع عليها)، واته به ههموو شيوازيك ئاسانكارى بۇ ئهوهى دهستهبهبركريت ئهوه زانياريه زهرى ههبي و نهبي ئهوه له ماددهكانى پيشووتر چارهسهرگراوه، ليره نيه ئهوه به گشتى يه، واته به پيى حوكمهكانى (وفق أحكام هذا القانون) ئهوه دهگريتهوه ئهگهر زهرهكesh ههبي له ماددهكانى پيشووتر جيبهجي دهكريت پيويست ناكات ليره زيادبكريت، سوپاس.

بهريز حسن محمد سوره/ جىگرى سهروكى په رلهمانى كوردستان:

فهموو كاك عبدالله.

بهريز عبدالله محمد امين:

بهريز سهروكى په رلهمان:

دهكري ئهگهر ئىتلاعهكه بكهينه (اعطاء و تزويد بمعلومات)، سوپاس.

بهريز حسن محمد سوره/ جىگرى سهروكى په رلهمانى كوردستان:

نوختهى نيزامى، ناسك خان فهرموو.

بهريز ناسك توفيق عبدالكريم:

بهريز سهروكى په رلهمان:

منيش تهنكىد له پيشنيارهكهى كاك عبدالله دهكهم، بهس ئهوه پيشنيارهى كه ناردم بۇ د. رۇزان نائيم دهمجى ههرسى ماددهكه (12، 13، 14)، نهخير ههر به سى ماددهى جياواز، بهلام عينوانهكان لابرئ، چونكه بهراستى كه دهليى ماددهى (12) پاراستنى دوكيومينت، يان راهينانى فهريمانبهران، ئهم عينوانه كهكى يهعنى بهراستى وهكو ماموستا عمر ئيشارهتى پيدا، پاراستنى دوكيومينت بهم دوو ديره نابى وه راهينانى فهريمانبهرانيش كه په رلهمانتاريكى ترى بهريز ئيشارهتى پيدا ههموو دامودهزگاكان دهيكات، لهبهر ئهوه ئهم عينوانانه لابهين ههر به ماددهى موستهقل نهك دهمج بكرين، ماددهى (12، 13، 14) بجيته ئهحكامى خيتامى، ماددهى (15) بيته پيشهوه، ئهوه تهرحهكهى ئيمه بوو، سوپاس.

بهريز حسن محمد سوره/ جىگرى سهروكى په رلهمانى كوردستان:

سۇزان خان فهرموو.

بهريز سۇزان شهاب نورى:

بهريز سهروكى په رلهمان:

ههتاوهكو ماددهى (12) ههمووى مهنهوه، ههمووى عينوانى ههيه، يهعنى ئيستا ئيمه ئهگهر ههوليك بدوين عينوانى بۇ نههيلين، ناكري، چون دهبي پاشان له ماددهى (12) ئيمه بريار دهين عينوانى نهبيت، ئهم ياسايه به شيوازيكى نوي تهقديم كراوه ههموو ماددهيهك عينوانىكى ههيه بۇ ئهوهى ئهوه كهسهى كه

دەخوئىنئىتە ۋە يەكسەر تىبگات ئەۋە لەسەر چ بابە تىكە، بۇيە من پىموايە ئەگەر ئىستا ماددەكە بخىتە دەنگەۋە، پاش خوئىندەۋە دەنگى بۇ بدرى، سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

راستە بەس ئەگەر پىشنيارىك وابى سى كەس تەقدىمى كىردى دەخىتە دەنگدانەۋە، دەنگى پى دەدەن يان دەنگى پى نادەن، فەرموو د. رۇزان.

بەرپىز د. رۇزان عبدالقادر دزەبى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان:

پىشنيارىك كرا كەۋا ئەۋ ماددانە بچىتە ئەحكام خىتامى لەۋ شۇينە نەمىنى يەنى شۇينەكەى بگۇردى بچىتە ئەحكامى خىتامى، ئەحكام خىتامى لەۋ پرۇژەى پىشكەشكرايە باسى ئەۋە دەكات سى ماددەيە (على مجلس الوزراء) ئەحكام خىتامىيەكان، واتە پىشنيارەكە ئەۋەيە ماددەى (12، 13، 14) شۇينان بگوازىتە بۇ ئەحكامى خىتامى، ئەحكام خىتامى پرۇژەكە ئەگەر سەيركەن تەنھا ئەۋ ماددانە دەگرىتەۋە كە ۋەكو ماددەى پرۇتۇكۇلى يە ئەۋ لايەنەنەى ئەركى سەرشانىتيان كەۋا ياساكە جىبەجى بىكەن ۋ كار بەھىچ دەقتىك نەكرى كە بە پىچەۋانەى ھوكمەكانى ئەۋ ياسايە، ئايا ئەۋ سى ماددەيە لەگەل رىزبەندى ئەۋ ماددانە دانرى لە ھوكمە كۇتاييەكان يان نا؟ سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

كى لەگەل ئەۋە دايە؟ ئەۋ سى ماددە بچىتە ئەحكام خىتامى تىكايە دەست بەرزكاتەۋە، ئەمە دەخەينە دەنگدان دوايى چ پىشنيارىكى تر ھەيە دەتوانن، كى لەگەل ئەۋەيە، ئەم سى ماددەيە بچىتە ئەحكام خىتامى، تىكايە دەست بەرزكاتەۋە، (5) كەس زۇر سوپاس، كى لەگەل دانىيە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەۋە، بەزۇرىنەى دەنگ ۋەك خۇى دەمىنى، فەرموو ئىستا ماددەكە بخوئىنەۋە.

بەرپىز د. رۇزان عبدالقادر دزەبى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان:

پىشنيارىكىش كرا كەۋا ماددەى (12، 13) يەكبخرى، ماددەى (14)ش پىشنياركر، بەس لەبەر ئەۋەى ماددەى (14) تەنھا باس لە دەزگا گشتىيەكان دەكات، ماددەى (12، 13) باس لە دەزگاي گشتى ۋ تايبەت دەكات، كى لەگەل ئەۋەيە كە ئەۋ پىشنيارە كە ماددەى (12، 13) يەكبخرى لە يەك ماددە؟ سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

بەريزان ئىستا دەپخەمە دەنگەۋە، كى لەگەل دايە؟ ماددەى (12، 13) يەكبخرى، تىكايە دەست بەرزكاتەۋە، (15) كەس لەگەل دايە يەكبخرى، زۇر سوپاس، كى لەگەل دانىيە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەۋە، (18) كەس لەگەل نىيە، زۇر سوپاس، بە زۇرىنەى دەنگ ۋەك خۇى دەمىنى، فەرموون.

بەرپىز د. رۇزان عبدالقادر دزەبى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان:

پېشنيارىكىش كرا ئىلغاي ئەو ماددە، ئەو ماددە پېويست ناكات..

بەرپىز حسن محمد سورە / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

خۇي بەراستى دەبوو ئەگەر ئىلغاي تىدا بوو يەكەم شت ئەوبايە بەھەر حال، كى لەگەل دايە ئەو ماددە ئىلغابكرىت؟ تكيە دەست بەرزكاتەو، (4) كەس لەگەل دايە ئىلغابكرى زۆر سوپاس، كى لەگەل دانيە؟ تكيە دەست بەرزكاتەو زۆر سوپاس، بەلئى بە زۆرىنەى دەنگ دەمىنئىتەو، ئىستا سياغەى ماددەكە بكنەو بۇ ئەوۋى بىخەينە دەنگەو، فەرموو.

بەرپىز د. رۇزان عبدالقادر دزەبى:

المادة الثانية عشرة: حفظ الوثائق

على كل مؤسسة عامة أو خاصة أن تحفظ الوثائق الموجودة لديها بطرق تسهل الاطلاع عليها وفق أحكام هذا القانون.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

ھىچ پېشنيارىكى تريان وەرنەگرتو، ئەمە ئاخىر پېشنيارە كە باسكرا، فەرموو كاك عبدالله نوقتەى نيزاميت ھەيە؟

بەرپىز عبدالله محمد امين:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان:

نووسيم و ناردم بۇ ليژنە لەبەر دەستيانە داوا دەكەم بىخویننەو...

بەرپىز حسن محمد سورە / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

ئەگەر يەك ئەندام بى وەرنەگىرى.

بەرپىز عبدالله محمد امين:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان:

سى ئەندام. سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو د. رۇزان.

بەرپىز د. رۇزان عبدالقادر دزەبى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان:

وہلامى ئەو پېشنيارەمان داوہ كە لەلايەن يەك كەس پېشنياركرايە، (ئەگەر دامەزراوہكە مەترسى ھەبوو زيان دەگەيەنئى بە دۇكيۆمىنتەكە كە ئەو دەمەزراوہكە دۇكيۆمىنتەكە بپارىزىت لەگەل دەستەبەركردنى پيدانى زانيارى بە داواكراو)، روونكردنەوہمان لەسەر ئەو پېشنيارەدا بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان، سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە/ جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

ئەم سىياغى كە خويىندرايەو ھەر چەندە پەيوەندى ھەيە بە ماددەكەى پېشوو لەوئىش دەنگى نەھيئاو، بەلام لېرەش دەلئىنەو ئەم پېشنيارەى ئىستا خويىندرايەو، كى لەگەل داىە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەو، (16) كەس لەگەل داىە، زۆر سوپاس، كى لەگەل دانىە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەو، (36) كەس لەگەل داىە، زۆر سوپاس، بۇيە ماددەكە ۋەك خوى دەمئىتتەو، فەرموون سىياغى نوئى بخويىنەو.

بەرپىز د. رۇزان عبدالقادر دزەبى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان:

المادة الثانية عشرة: حفظ الوثائق

على كل مؤسسة عامة أو خاصة أن تحفظ الوثائق الموجودة لديها بطرق تسهل الاطلاع عليها وفق أحكام هذا القانون.

بەرپىز حسن محمد سورە/ جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

بەرپىزان ئىستا دەيخەمە دەنگەو، ماددەى دوازەيەم بەو سىياغى ئىستا خويىندرايەو كى لەگەل داىە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەو، (49) كەس لەگەل داىە، زۆر سوپاس، كى لەگەل دانىە؟ بەو سىياغى كە خويىندرايەو تىكايە دەست بەرزكاتەو، بەكۆى دەنگ پەسەندكرا، فەرموون بۇ ماددەيەكى تر.

بەرپىز د. رۇزان عبدالقادر دزەبى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان:

المادة الثالثة عشرة: تدريب الموظفين

على كل مؤسسة عامة أو خاصة أن تضمن التدريب المناسب لموظفيها المختصين فيما يتعلق بتنفيذ أحكام هذا القانون.

بەرپىز حسن محمد سورە/ جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

بە كوردىيەكەى فەرمو كاك د. دانا.

بەرپىز د. دانا سەيد صوفى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان:

ماددەى سىز دەم : راھىنانى فەرمانبەران

لەسەر ھەر دامودەزگايەكى گشتى يان تايبەتى پېويستە بۇ جىبەجىگردنى حوكمەكانى ئەم ياسايە، راھىنانىكى گونجاو بە فەرمانبەرە تايبەتمەندەكانى خوى بىكات.

بەرپىز حسن محمد سورە/ جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

ليژنەى ھاوبەش فەرموون.

بەرپىز د. رۇزان عبدالقادر دزەبى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان:

ئەو ھەر ئاي لىژنەكانە، ئىمە لەگەل ماددەكەين، سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورە / جىگرى سەرۇكى پەرلەمانى كوردستان:

ئەندامانى پەرلەمان كى تىيىنى ھەيە؟ ئەم ناوانە نووسراو (د. احمد، شلىر خان، سميرە خان، كاك فاضل، كاك خليل، ماموستا عمر، كاك نارام، كاك بكر، ئاھەنگ خان، د. بشير)، كاك د. احمد فەرموو.

بەرپز د. احمد ابراهيم على:

بەرپز سەرۇكى پەرلەمان:

تىيىنىيەكەم لەسەر كوردىيەكەيە، ھەر وھە لە عەرەبىيەكەش ھەيە، د. رۇژان باشى خويىندەو (أن تضمن التدريب المناسب)، ئەلف و لامى ھەيە باش بوو بە تەواوى خويىندەو، بەس لە كوردىيەكەدا دەلى لەسەر ھەر دامودەزگايەكى گشتى يان تايبەتى پىويستە بۇ جىبەجىكردى حوكمەكانى ئەم ياسايە راھىنانىكى گونجاو (التدريب المناسب) دەبىتە راھىنانى گونجاو، نەك راھىنانىكى گونجاو، چونكە نەنووسراو (تدريباً مناسباً)، نووسراو (التدريب المناسب)، كەوابوو دەبىتە راھىنانى گونجاو بۇ فەرمانبەرە تايبەتەكانى خوى دەستەبەرىكات، يەئنى لىرە (أن تضمن) جياوازە لەوئى راھىنانى گونجاويان پى بكات، نووسراو (أن تضمن التدريب المناسب) واتە لىرە كوردىيەكەي دەبىتە راھىنانى گونجاو بۇ فەرمانبەرە تايبەتمەندەكانى خوى دەستەبەرىكات، يەئنى (ضمان) دەبىتە دەستەبەرىكردى، بۇ جىبەجىكردى حوكمەكانى ئەم ياسايە من پىشنيار دەكەم كە ئەمە لىرە، چونكە ئەوئى عەرەبىيەكە دەلى (فيما يتعلق بتنفيذ أحكام هذا القانون)، بۇيە بە كوردىيەكەي بەو شىوہ بىت، لەسەر ھەر دامودەزگايەكى گشتى يان تايبەتى پىويستە راھىنانى گونجاو بۇ فەرمانبەرە تايبەتمەندەكانى خوى دەستەبەرىكات، پەيوەست بە جىبەجىكردى حوكمەكانى ئەم ياسايە، يەئنى (فيما يتعلق بتنفيذ أحكام هذا القانون)، پەيوەست بە جىبەجىكردى حوكمەكانى ئەم ياسايە، نەك لە پىشەوہ بلى بۇ جىبەجىكردى حوكمەكانى ئەم ياسايە، زور سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورە / جىگرى سەرۇكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو شلىر خان.

بەرپز شلىر محمد نجيب:

بەرپز سەرۇكى پەرلەمان:

بە نىسبەت ئەم ماددەيە من تەسەور دەكەم زور تەركيز بكرىتە سەر (على كل مؤسسة عامة)، لەبەر ئەوئى بەراستى ئىمە زورى پىشلىكارىيەكان لە موئەسسەساتى عامە داىە كە ئەمە دەبى يەئنى خوى تۆ زانىارى بۇ چيە ھاوولاتى؟ ھەر بۇ ئەوئىيە كە داواى زانىارىيەك دەكات لەبەر ئەوئى حەقىكى خوراو، زورىشى لە موئەسسەساتى عامەيە ھىنى دەولتەدا دەكرىت، دەشتوانى ئەوان فيعلەن دەبى تەدرىبى پى بكرى، چونكە ئەو كەسانە وەكو دەلى وەسفى وەزىفى ئەو كەسە ئەگەر تەدرىبى پى نەكرى ناتوانى لەبەر ئەوئى ئىشىكى

تازەبە، بە نىسبەت خاسەكە خۇي فېرى دەكات، يەنى پېويستى بە دەوراتىش نابىت ئەگەر بىهوى، لەبەر ئەو زۆر تەركىز بىرئىتە سەر مۇئەسسەسە عامەكە، زۆر سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

سمرە خان فەرموو.

بەرپىز سمرە عبدالله اسماعىل:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان:

بە نىسبەت ئەو ماددەيە (تدرىب مۇظفەين)، مەن لىرە بە زىادى دەزانم، تەحسىل حاسلە ھەر بە ھەمان كاتدا لەگەل دىباچە و مەتەواي ئەم ياسايە ناگونجى، بەلام ئەگەر ماوھش سىاغەكەي كوردى و عەرەبى لەگەل يەك بگونجى، چونكە ھاوسەنگ نىە، زۆر سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو كاك فاضل.

بەرپىز فاضل محمد قادر (بەشارەتى):

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان:

مەن پېشنىار دەكەم جگەلەو خالەي كە دىارىكاراۋە كە دەبى ئەوانەي لەسەر پىدانى زانىارى كار دەكەن دەوراتىان بۇ بىرئىتە، مەن پېشنىار دەكەم پېوھرى تر دابىرى، مەسەلەن ۋەكو ھەر كام لەو قوتابىانەي كە تەخەرۇج دەكەن لە زانكۇكانى كوردستان تەخەصوصەكەي لە چىە؟ يەنى تەخەصوصىكىش بۇ ئەم ۋەكو پېوھرىك دابىرى بۇ ئەوانەي كە داخلى دەورات دەبن، چونكە ئىمكانە لە ھەندىك دامودەزگا مۇھزەفئىكى پلە نزم مەبەستەم لە مەسەلەي خويندن بىرئىتە ئەم دەوراتەو، چونكە ھەرچەند لە رابردوو باسما كەرد كە ئەم زانىارىيەي پېويستە زىاتر لە رىگەي ئەجھىزەي ئەلىكترۇنىاتەو دابەشبرى، چونكە ئىمە جگەلە ھەرىمى كوردستان لە تەواوي ولاتانى دونيا نۆينەرايەتىمان ھەيە، ئىمكانە ئەوانىش داواي ھەمان زانىارى بىكەن، جا نازانم ئەو دەروستە يان دەبىت لەم ياسايەدا زانىارىيەكە بىرئىتە دەرەوھى ھەرىمى كوردستانىش، لەبەر ئەوھى مەفروزە ئەو خەلكانەي كە داخلى ئەم دەوراتە دەبن پېوھرىكانى ترىشى لەگەلدا دىارى بىرئىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو كاك خلىل.

بەرپىز خلىل عثمان حمد امين:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان:

والله به نيسبته سيفه كوردديه كه وه، من نهو سيفه يه پيشنيار ده كه م پيوسته هه ر دامه زراوه يه كي گشتي
يان تايبه تي دهسته به ري راهي ناني په يوه ست به و بواره به فهرمان به ره تايبه تمه نده گاني خو ي بكات، بو
جيبه جيكر دني حوكمه گاني نه م ياسايه، سو پاس.

به ريز حسن محمد سوره / جيگري سه روكي په رله مانى كوردستان:
ماموستا عمر فهرموو.

به ريز عمر عبدالعزيز بهاء الدين:

به ريز سه روكي په رله مان:

والله من هاوړام له گه ل نهو به ريزانه، كه نه م مادديه لي ره به زياد ده بينم نه مه بابته يكه ده چي ته خانه ي
ته علمياتي هه ر موئه سه سه يه كه وه چ پيويست ده گات، ني مه دائيمه ن له م ياسايانه ده بي هه و لېده ين ياساگان
زور مورده كه زبن وه بابته ته جه وه هريه گاني موته عه ليق به و بابته ته ي تيدابي، نه گه ر هه ر برادراني
ليژنه ش موسر ن بميني، موزه فيني موخته ص مه به ستمان چيه؟ ني مه له مادده ي (8) بر گه ي سي وتو ومانه
(موظف المختص) يه ك موزه فمان هه يه له هه ر موئه سه سه يه ك كه ته رخانه كرى بو نه م كاره، له به ر نه وه
يان نه گه ر ده نكي نه هي نا له سه ر لابر دني نه و (موظفين مختصين) بكرى به (موظف المختص)، سو پاس.

به ريز حسن محمد سوره / جيگري سه روكي په رله مانى كوردستان:

كاك خليل ليژنه داواى سياغه ي به ريزت ده كهن، بو يان بنيره، فهرموو كاك نارام.

به ريز ايوب نعمت قادر (نارام):

به ريز سه روكي په رله مان:

منيش پيشنيار ده كه م نه و مادديه لابر ي، له به ر نه وه ي دوو باره يه، داوا له ليژنه ي هاوبه شي به ريز ده كه م
كه خوشيان پيشنياريان كرده وو، خالي دوو م له نه ركه گاني ده سته، يان داناني به رنامه ي كار بو راهي ناني
نه و فهرمان به رانه ي تايبه تمه ندن به جيبه جيكر دني نه حكامه گاني نه م ياسايه كه له وي دانراوه وه كو
نه ركيكي ده سته بو جيبه جيكر دني نه م ياسايه، لي ره نه م مادديه جاريكي ديكه دوو باره يه، زور سو پاس.

به ريز حسن محمد سوره / جيگري سه روكي په رله مانى كوردستان:

سي كه س پيشنياري كرده وه كه نه م مادديه ئيلغابكرى، كي له گه ل دايه نه و مادده ئيلغابكرى؟ تكايه ده ست
به رزكات وه، ليژنه دياره تاقيبى هه يه له سه ر ئيلغاكردنه كه ي، بو يه ري پي ده ده ين به ليژنه و دوايش يه كي ك
له وانه ي كه وا باسي ئيلغاكردني كرده وه نه و يش ديفاع له ره ئيه كه ي خو ي بكات، فهرموو كاك بكر.

به ريز بكر كريم محمد (ناسق):

به ريز سه روكي په رله مان:

وه كو له پرؤزه ياسا كه دا هاتو وه دياره تا ئيستا چهن د مادديه كي لي په سه نده كراوه، له چهن د مادديه ك باس
له موزه في موخته ص كراوه، له ته عاريف باس له موزه في موخته ص كراوه له مادده ي (8) فه قه رى يه كه م
باس له وه كراوه له سه ر هه ر موئه سه سه يه كي گشتي يان تايبه تي پيويسته موزه فيك، يان زياتر دابمه زري،

يان دەستنيشانی بکات، بۇچى؟ بۇ وەرگرتنى تەلەباتى زانىارى ئەمە لەوى نووسراوہ ھەروہا لەو ماددەيەدا باسکراوہ کە لە مەھامەکانى دەستەى سەربەخوى مافەکانى مرؤفیش لەویشدا باسکراوہ کە دەبیت دەستەى سەربەخوى مافەکانى مرؤف بەرنامەيەك بۇ تەدریبى ئەوان دابنى، بەرنامەيەك نەك ئەو تەدریبیان پيىبکات بەرنامەيەك بى، ئەلیرەدا نيمە لەم ماددەيەدا بە پيويستمان زانى پيويست دەکات تەدریبیک بەو موزەفە موختەسانە بکرى رەنگە لە ھەر موئەسەسەيەك يەك يان زياتر چۆن تەلەبات وەردەگرن، چۆن تەسجیلی دەکەن، چۆن رەتى دەکەن؟ ئەگەر رەتکرايەوہ چۆن رەتدەبیتەوہ؟ ئەمانە ھەمووی زەرورە بۇ ئەوہى بەراستى ھاوولاتیان لە رینگەى ئەم موزەفە موختەصەوہ بتوانن زانىاریەکانیان پيىبکات بە شيوەيەكى ریک و پیک، ئەوہیە مەبەست لەم ماددەيە، سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورە / جیگری سەرۆکی پەرلەمانى کوردستان:

(سمیرە خان، مامۆستا عمر، کاک ئارام، ئاھەنگ خان)، لەسەر پيشنيارى خۆتانن، يەکیکتان ديفاعى لى بکات، مامۆستا عمر فەرموو.

بەرپز عمر عبدالعزیز بەاءالدین:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان:

خوشک و بریانی بەرپز، من تەنھا مەترسییەكەم ئەوہیە کە ئەم جۆرە ماددانەى کە لیرە دانراوہ ببنە رینگر لە ھینانى پرۆژە ياسای پاراستنى دۆکیۆمینیتەکانى ھەریمی کوردستان بۇ بەرنامەى کار، بە حوجەى ئەوہى لەم ياسايە ئەم بابەتەنە ئامازەیان پیکراوہ بەراستى ئەمە جینگەى ئەوہ نیە زۆر کاریکى ئاسايە جا ئەگەر موئەسەسەيەك موزەفیک لە شوینەکدا دانى و تەدریبى نەکات، ئەى چى دەکات؟ لە دوایى تەعلیماتەکان چى تیدايە ئەگەر ئەم بابەتەنەى تیدابى، لەبەر ئەوہ من زۆر پيم زیادە، زۆر سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورە / جیگری سەرۆکی پەرلەمانى کوردستان:

پيش ھەموو شتيك دەيخەينە دەنگدان، سى ئەندام پەرلەمان داوا دەکات ئيلغابکرى، لیژنە ديفاعى لى کرد، ئەندامان ديفاعیان لە رایەكەى خویان کرد، بۆیە دەيخەينە دەنگدان، كى لەگەل دايە ئيلغابکرى؟ تکیایە دەست بەرزکاتەوہ، (14) کەس لەگەل دايە کە ئيلغابکرى، زۆر سوپاس، كى لەگەل دانيە؟ تکیایە دەست بەرزکاتەوہ زۆر سوپاس، بە زۆرینەى دەنگ دەمینیتەوہ، ئاھەنگ خان فەرموو.

بەرپز ئاھەنگ عارف رۇوف:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان:

من داوامکرد کە ديفاع لە نەمانەوہى بکەم، بەلام بەرپزت مەجالت نەدامى کاک عمر ديفاعى لیکرد، بەلام من يەك وەجھەت نەزەرم ھەيە نيمە ئەو ئەرکە داعى نیە لە ھەموو قانونەكى بلاینەوہ، چونکە ئەگەر نيمە موناھەشەى بودجەمان لەبیربى حکومەتى ھەریمی کوردستان پارەى تەخصیص کردووہ بۇ تەدریب، ھەروہا نيمە داوادەکەين کە سەلأحيات ھەبى لە ھەموو وەزارتەكى بۇ تەدریبى ھەموو کەوادير، نەك ھەر لە يەك موئەسەسە ھەر ئەوہ ئەرکە حکومەتى ھەریمی کوردستان خوى دەيەوى بە خووشى بودجەى

بۇ داناۋە، بۇيە داعى نىيە ئىمە لە ھەموو قانۇنەكى ئەۋەى تەئكىد بىكەينەۋە، كەچى دەنگىشى لەسەر درا و تەۋاۋ، بەلام ئەۋە دىفاعەكەى منە، زۆر سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە/ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

د. بشىر فەرموو.

بەرپىز د. بشىر خلیل حداد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان:

بە نىسبەت ئەۋە ماددەى كە ماۋە باس لەۋە دەكات، كە پىۋىستە ھەر دامودەزگاپەك فەرمانبەرىك بىئىرى بۇ خول يان بەخۇى خولى بۇ بىكاتەۋە، ئەگەر بەۋە حالە بى ئىمە دەبى چەندىن خول بىكەينەۋە، لەبەر ئەۋەى ھەر دامودەزگاپەك خولى تايبەتى خۇى دەكاتەۋە، ئەمە دەكاتە زۆر بوۋنى خولەكان، ھەرۋەھا لەۋانەيە يەك سىستەمى مودەدەش نەبى، يان معيارىكى مودەد نەبى لەناۋ ئەم خولانەدا بەكار بى، بۇيە من پىشنىار دەكەم لە جىاتى ئەۋەى كەۋا ئەم فەرمانگانە خول بىكەنەۋە با دەستەكە بەخۇى خولىكى مودەد بىكاتەۋە، دەكرى بلىين سالى خولىك يان لە دوو سال جارىك خولىك بىكاتەۋە، ئەۋە فەرمانگەۋ دەۋائىرانە ھەر يەكەۋە دوو فەرمانبەر بىئىرن، يەك فەرمانبەر ناكىرى، چونكە ئەگەر يەك فەرمانبەر بى لەۋانەيە ئەم فەرمانبەرە ئىجازە دەبى، يان نەخۇش دەبى كى بەكارەكەى ھەلدەستى بە لايەنى كەم دوو فەرمانبەر لەلایەن ئەم دەۋائىرانەۋە دەست نىشانبىكرىن، ۋە خولەكەش لە دەستەكە بىكرىتەۋە بە سىستەمىكى مودەد ۋە بە نىزامىكى مودەد، زۆر سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە/ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو مامۇستا كاۋە.

بەرپىز كاۋە محمد امين:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان:

من پىمۋايە ئەم ماددە ماددەيەكى زەرورىە، بەلام پىمباشە تۇزىك يەك، دوو وشە لە عەرەبى ۋ كوردىيەكە بگۆردىرى، بۇ ئەۋەى زىاتەر دەقىقتىرى كە دەلى (على كل مؤسسة عامة أو خاصة أن تضمن التدريب المناسب)، (المناسب) بىكرىتە (الضروري)، لە كوردىيەكەش راھىنانى گونجاۋ دەبىتە راھىنانى پىۋىست، ئەۋە كاتە، چونكە ئەۋە مودەزفە كە ھەلدەستى بە ۋەرگرتنى داۋاكارى ھاۋولاتيان بۇ پىدانى زانىارى، ھەرۋەھا پىدانى زانىارى پىۋىستە راھىنانى باشى كىردىت بۇ ئەۋەى بتوانى ئىشەكەى خۇى باش جىبەجىبكات، بۇيە موناىسەكە بىكرىتە زەرورى، لە كوردىيەكەش گونجاۋكە بىكرىتە پىۋىست، زۆر سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە/ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

ئىستا سىاغەى بىخویننەۋە بۇ ئەۋەى بىخەينە دەنگەۋە، فەرموو.

بەرپىز د. رۇزان عبدالقادر دزەبى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان:

المادة الثالثة عشرة: تدريب الموظفين

على كل مؤسسة عامة أو خاصة أن تضمن التدريب المناسب لموظفيها المختصين فيما يتعلق بتنفيذ أحكام هذا القانون.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

بەرپىزان ئىيستا دەيخەمە دەنگەوہ بہو سياغى خويندرايەوہ، كىٰ لەگەل داہە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەوہ، زۆر سوپاس، كىٰ لەگەل نيە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەوہ، بہ كۆى دەنگ پەسەندكرا، فەرموون بۆ ماددەيەكى تر.

بەرپىز د. رۆزان عبدالقادر دزەبى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان:

المادة الرابعة عشرة : تقديم التقارير إلى الهيئة بدلاً من المؤسسة

على المؤسسات العامة، أن ترفع تقريراً إلى الهيئة كل أربعة اشهر، عن أنشطتها وفقاً لإحكام هذا القانون، على أن يتضمن عدد: الطلبات المستلمة، الطلبات الموافق عليها كلياً أو جزئياً أو المرفوض كلياً، الاعتراضات و الدعاوي المقامة، التقارير التي نشرتها وفق المادة السادسة من هذا القانون و الدورات التي اقامتها لتدريب موظفيها.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

كوردىيەكەشى بخوينن، فەرموون.

بەرپىز نەريمان عبدالله قادر:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان:

ماددەى چوار دەم : لىژنە پيشنيار دەكات بكرىتە راپورت دان بە دەستە لە برى دەزگا،

پيويستە دامودەزگاي گشتى، بەگوپىرەى حوكمەكانى ئەم ياسايە، ھەر (4) مانگ، راپورتىك لە بارەى چالاكيەكانى خۆى بۆ دەستە بنىرى، سەبارەت بە ژمارەى: داواكارىيە وەرگىراوہكان، داواكارىيە پەسەندكراوہكان، چ بە تەواوتى پەسندكراين يان بەشيكيان لى پەسندكرايى، داواكارىيە رەتكراوہكان، تيەھنجوونەوہ و داوا (دەوى) تۆماركراوہكان، ئەو راپورتانەى بەگوپىرەى ماددەى (شەشەم)ى ئەم قانونە بلاويكردوونەتەوہو ئەو دەورانەى بۆ راھينانى فەرمانبەرەكانى كردوونەتەوہ.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

ئەندامانى پەرلەمان كىٰ تىبىنى ھەيە؟ ئەم ناوانە نووسراوہ (كاك كاردۆ، مامۇستا عمر، كاك پيشەوا، سيوھيل خان، سەرگول خان، مامۇستا فەرمان، د. عمر، ھازە خان، كاك فاضل، كاك نەژاد، كاك جلال، د. ئاراس، سۆزان خان)، فەرموو كاك كاردۆ.

بەرپىز كاردۆ محمد پىرداود:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان:

سەبارەت بە ماددەى (14)، پېموايە ئىمە سەبارەت بەو ماددەيە دەزگا گشتييهكان رانەسپيرين بۇ ئەوہى چوار مانگ جاريك راپورت پيشكەشكەن، بەلكو ئەو ھەيئەيەى كە جيبەجيكردنى ئەو ياسايەى پى سپيردراوہ كە ھەيئەى مافى مرؤفە ئەو بتوانى داوابكات، چوار مانگ جاريك بۇ كارى رەقابى يان چالاكيەكانيان، چونكە ئەوويش دەكەويئتە بەر لىپرسينەوہ، جگەلەوہ ئەو ماددانەى كە لىرە نامازەى پيكراوہ ھەمووى دووبارەى دەكاتەوہ (فيما يتعلق بتنفيذ أحكام هذا القانون)، يەئنى ئەوہ چ زەرورەتەكى ھەيە لە ھەموو ماددەبەك ئىمە دەليين ئەوہى كە پەيوەندى بەم ياسايە ھەيە، يەك جار دەليين و دووبارە كردنەوہى ناو، بەلام ناسان كاريەكە لەوہيە موئەسەسەكە دەزگاكيە كە پىي راسپاردووہ ئەو داواى تەقريير بكات، تۆ ھەموو موئەسەسەيەك رادەسپيرى كە تەقريير بنووسى چوار مانگ جاريك، پېموايە ئەمە تەگەرە دروستكردنە، كۆسپ دروستكردنە لەبەردەم جيبەجيكردنى ياساكە، سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورە/ جىگري سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

مامۇستا عمر فەرموو.

بەرپز عمر عبدالعزيز بەاءالدين:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان:

والله منيش لەسەر ئەو فسەى كاك كاردۆ، واباشترە ئيلزامى ھەيئە بكەين كە چوار مانگ جاريك داواى راپورت بكات بەو پيئەى كە ئەم دەزگايە عەفون باسى ئەم ياسايە ئەمە مەرجەئى ئەم كارە بوو بە دەستە لەبەر ئەوہ سياغەكە وا لىبەكەين ھەمان مەبەستى جىگەيە نىە كە لىزنىەى ھاوبەش بيستوويناە (على الهيئة أن تطلب تقريراً كل أربعة أشهر من المؤسسات العامة على أنشطتها على أن يتضمن... الى آخره)، ھەر سياغەكە ھىچ ناگۆرۆ چونكە ئەسل ئەوہيە ئەمان ئيلزام بكەين بەوہى كە داواى راپورت بكەن، نەك موئەسەسات ئيلزام بكەين، چونكە ئەمان مەرجەئى ئەوہ تىببينيەكم، ئەگەر بەرپزانى لىزنىە ھاوپرام بن لە دىرى سيئەم و چوارەم پىويستى بەوہ ھەيە (واوى عطف) دانرى، چونكە لە عەرەبى ئەو ئسلوبە موتەبەع نىە بە فاريزە (الطلبات المستلمة و الطلبات الموافق) تا ئاخير، (والاعتراضات) لەويش پىويستىتەى، (والتقارير التى نشرتها) لەويش پىويستىتەى، يەئنى لە ھەموويان دەبى (واوى عطف) بنووسرى، چونكە ئەوہ لە كورديدا فاريزە جىي واو دەگرىت، زۆر سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورە/ جىگري سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو كاك پيشەوا.

بەرپز پيشەوا توفيق مغديد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان:

من پشتگيرى ھاوکارانى پيش خۆم دەكەم، داواكارم، پيشنيار دەكەم وشەى داواكارىە وەرگيراوہكان بكرىت بە داواكارىە تۆماركراوہكان، چونكە لە ماددەكاني پيشوو تر پىويستيان كردووہ لەسەر دەستەى گشتى و

تایبەتی دەزگا گشتییەکان کە ئەو داواکاریانەى تەقدیم دەکرین یەكسەر تۆماربکری، واباشترە بنووسری
داواکاریە تۆمارکراوەکان، سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورە/ جیگری سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:
سیوەیل خان فەرموو.

بەرپز سیوەیل عثمان احمد:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان:

منیش هاویرام لەگەڵ هاوکارانم کە (على الهيئة) بى، داواى تەقاریر بکات ئەووە یەك، لە کۆتایەكەشى دەلى
(الطلبات المستلمة، الطلبات الموافقة عليها كلياً أو جزئياً أو المرفوض كلياً الاعتراضات والدعاوي المقامة)،
پێمباشە (والدورات التي أقامها لتدريب موظفيها) ئینجا بنووسری (والتقارير التي نشرتها وفق المادة السادسة
من هذا القانون)، سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورە/ جیگری سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:
سەرگۆل خان فەرموو.

بەرپز سەرگۆل رضا حسن:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان:

بە گشتی من پشتگیری لە ماددەكە دەكەم، چونكە ئەم ماددەیه زەمانەتى ئەووە دەكات بەپێی ئەو راپۆرتانە
ئیمە بزانی ئەو دەزگا گشتییانە چ کاریکیان کردوو لە بوارى پیدانى زانیاری، بەلام تییینیەكم هەیه
ئیمە لە ماددەكانى دیکە هەموو ئیلزامەکان و موئەسسەسى خاصەشى تیدابوو دەزگا تایبەتیەکان، وەكو
پاراستنى بەلگەنامەکان و تەدریبکردنى موئەففین و ئیعتای مەعلومات، بەلام لیڕە ئەوانمان ئیلزام
نەکردوو کە راپۆرتمان بدەنى، دەبى ئاگادار بین کە ئایا دەزگا تایبەتەکانیش بە چ شیوازیك موعمەلەیان
لەگەڵ یاساکەدا کردوو، دەبى لەپال موئەسسەسه عامە خاصەشى تیدابى، بە رای من هیچ ریگریەكى قانونی
نیە، لەبەر ئەوەى ئیمە لە ماددەكانى دیکە ئیلزاممان کردوو کە دەبى هەستن بە جیبەجیگردنى
حوکمەكانى ئەم یاسایە، بۆیە دەبى ئەوانیش راپۆرت بنووسن لەگەڵ موئەسسەسه گشتییەکاندا وە ئەگەر
پیشنیارەكانى پیشوو تر باس لەو دەکری ئەگەر موئەسسەسهبى یان هەینەبى هەر کامیان بى مەبەست لە
ماددەكە یان هەدەفى ماددەكە دەپیکى کە بلاوکردنەوێ ئەو راپۆرتانەو زانینى چۆنیەتى جیبەجیگردنى
ماددەكە، سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورە/ جیگری سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:
مامۆستا فەرمان فەرموو.

بەرپز فرمان عزالدین محمود:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان:

زۆربەى زۆرى قسەكانم گران، بەلام من دەمەوى بەراستى ھەر چوار مانگ جاريك راپورتىك لەبارى چالاكەكانى خوى بۇ دەستە بنىرى سەبارەت بە ژمارە و وشەى ناوەرۆك زيادبكرىت، بۇ ئەوہى ئىمە داتايەكان ھەبىت بۇ ئەوہى بزائىن ئەو كەسانەى كە زياتر ئىش لەسەر ئەو ئەرشىفانە دەكەن بەراستى لە چ بابەتىك زياترى ھىنايە، ناوەرۆكەكەشى بەراستى بشكىنى بە ژمارەى راپورتەكان و، ھەرودھا ناوەرۆكى راپورتەكان، زۆر سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

د. عمر فەرموو.

بەرپىز عمر حمد امين (نورەدینى):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان:

بابەتەكە ئامادەكردنى راپورتە، من پىموايە دارپشتەكە گۆرانىكى ئەوتوى لىبەكەين كە ھەم دامودەزگا گشتىيەكان ھەم دەستەش مولزەم بكەين بلىين دامودەزگا گشتىيەكان پىويستە راپورت بنىرن، بەلام لەسەر دەستەش پىويستە راپورتىكى يەگگرتوو ئامادە بكات دواى ئەوہى كە دامودەزگا گشتىيەكان راپورت دەنيرن، ھەرودھا نووسراوہ لەبارەى چالاكەكان، ئىمە بەراستى چالاكەكانى دامودەزگاى گشتى زۆر فراوانە، يەعنى رەنگە ھەندى بوار بى كە ئەسلەن پەيوەندى بەم قانونەوہ نەبى، بۆيە بلىين لەبارەى داواكارىيەكان سەبارەت بە وەرگرتنى زانيارى، واتە ئىمە دەمانەوى سەبارەت بە وەرگرتنى زانيارى لەو دەزگا گشتىيە راپورت ئامادە بكرىت، نەك لەسەر ھەموو چالاكەكانى دەزگاى گشتى، ئاماژە بەو خالانەش كراوہ لە خواروہ مەسەلەن وەرگراوہكان ئىتر ھەتا دوايى، من لە كۆتاييدا پىمباشە ئەوہش ئىزافەبكرىت بلىين لەسەر ھەر بابەتىكى ترى پىويست و لەسەر ھەر زانيارىيەكى تر كە پەيوەندارە بە وەرگرتنى زانيارى، واتە لە كۆتاييدا دەزگاگە بكرىتەوہ ئەگەر بابەت و زانيارى ترى پىويست بوو بخرىتە ناو راپورتەكەوہ پەيوەندى بە وەرگرتنى زانيارىيەوہ ھەبوو لەناو راپورتەكەدا جىي بكرىتەوہ، زۆر سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

باسى دووجۆر راپورتە، ئەو راپورتانەى كە دەوائىرى حكومى دەيداتە دەستە وە ئەوئىش دەستە دەيداتە پەرلەمان، و ابزانم دەبىت و رىبابىن لەوہى كە لە قانونى دەستەى ماقى مرؤف باسما كردووہ كەوا ئەو راپورت دەدات بە پەرلەمان، ئىشكالاتمان لەوہ بۇ دروست نەبىت، فەرموو ھاژە خان.

بەرپىز ھاژە سلیمان مصطفى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان:

دەربارەى ئەو خالانەى كە ديارىكراوہ بەراستى من وام پىباشە كە تەرقىم بكرى، يەعنى ئىستا دەبىنين كە لىرە نووسراوہ سەبارەت بە ژمارەى داواكارىيە وەرگراوہكان، فاريزە داواكارىيە پەسەندكراوہكان، عادەتەن لە ناو قانونەكان ھەمووى ئىمە ئەو شتانەمان تەرقىمكردووہ، بۆيە من پىشنيار دەكەم كە تەرقىمى بكەين بەو شىوہىيە:

- 1- ژماره‌ی داواکاری زانیارییه‌کان که فەرمانبەرکه وەرگرتوون.
- 2- ژماره‌ی داواکاری زانیارییه‌کان که بەتەواوەتی رەتکراونەتەو.
- 3- تێپەڵچوونەکان بەهۆی رەتکردنەوێ پێدانی زانیاری.
- 4- ئەو راپۆرتانە بە گوێرەي ماددەي شەشەمی ئەو قانۆنە بلاوکراونەتەو.
- 5- ریکارەکان و خولەکان که بۆ راهێنانی فەرمانبەرەکان کراونەتەو.

بەو شیوە تەرقییم بکرییت. سوپاس.

بەرپێز حسن محمد سورە / جیگری سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

کاک فاضل فەرموو.

بەرپێز فاضل محمد قادر (بەشارەتی):

بەرپێز سەرۆکی پەرلەمان:

لەم ماددەیدا من لەگەڵ ئەووم که دەستە راپۆرتی لەسەر کار و چالاکیەکانی خۆی هەبێت، بەلام باس لە دەعوا دەکات، ئەگەر دەعوايەك چوار مانگی بەسەرداچوو، چونکە دەلی چوار مانگ جارێک راپۆرت بنووسرێت ئەگەر دەعوايەك چوار مانگی بەسەرداچوو چ مەفعولێکی دەمێنێ بۆ تەرەفی بەرامبەر، بۆیە ئەو خالە یان نەمێنێ یان چوار مانگ زۆرە که بەسەر دەعوايەكدا بڕوا، لەبەر ئەوەی من تێبینیەكەم تەنها ئەوێ، بەلام لەگەڵ ئەووم که چوار مانگ جارێک یان سێ مانگ جارێک که دەکاتە راپۆرتێکی وەرزی لەسەر ئەو دەستەییە بۆ سەرەوێ خۆی بنووسی، زۆر سوپاس.

بەرپێز حسن محمد سورە / جیگری سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

کاک نەزاد فەرموو.

بەرپێز نەزاد عزیز سورمی:

بەرپێز سەرۆکی پەرلەمان:

بە نێسبەت ئەو ماددەییە ئەگەر سەرنج بەدین تەماشادەکەین لە ماددەي (شەشەم) یش نەفسی شت هاتوو تەقربەن، نازانم ئەگەر برادەران لوتوف بفرموون ئەوانەي لە لیژنە تەماشای ماددەي (شەشەم) بکەن (أولاً: علی کل مؤسسە عامە إصدار دلیل سنوي ونشر المعلومات الأتية علی موقعها الألكتروني وتحديثها باستمرار و عن طریق نشر تقارير في إحدى وسائل الإعلام)، یەعنی تەقربەن ئەو نەفسی شتە ئەو یەك، دوو ئەو تەقربەن لە تەعلیمات دەچیت، یەعنی زیاتر لەوەی که ئێمە بە قانۆن فەرزێ بکەین بەراستی، لەبەر ئەو من پێموایە ئەگەر زۆر پێشدا بگرن لەماددەي (6) هاتوو تۆزێک یەعنی بە شیوەیەك دایرپێژن لەگەڵ ماددەي (6) تێک بکاتەو، سوپاس.

بەرپێز حسن محمد سورە / جیگری سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

کاک جلال فەرموو.

بەرپێز جلال علی عبداللە:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان:

پیشەکی بەراستی تیبینیەکم هەیه، لەوەتەى هاتووینەتە ئەم قاعەیه بەرپزتان لە سەرۆکایەتەى بەس بەرچاوی خۆتان دەبینن، بەراستی حەقە لای راستەوه، لای چەپەوه یەعنى ناگرئ ئەوه لە هەموو کەرەتیکدا بە تاییبەتەى ئەم دوو، سئ رۆژه، هیوادارم راست و چەپیش حیسابی بۆ بگرئ، چونکە زۆر گرنگە راست و چەپ، دووهم بە نەیسەت ئەو ماددەبەوه قسەکەى کاک نەژاد زۆر مەعقولە، کە دەئى لە ماددەى شەشەمدا ...

بەرپز حسن محمد سورە / جیگری سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

والله هەر بۆ خائى یەكەم دیارە کاک خورشید نامەیهکی نووسی بوو دوینئ، ئیتەر دیارە نامەکەش نەبخواردوو، بۆیه جیگاگەى گواستۆتەوه ئیستا، فەرموو کاک جلال.

بەرپز جلال علی عبدالله:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان:

بەراستی مەسەلەى یاسا گرنگ نیە تەفاسیلیان درێژەى هەبئ، چونکە لە ماددەى (6) بە تاییبەتەى ئەم ماددەبە باسکراوه، لەبەر ئەوه من پیشنیار دەکەم کە ماددەکە بەو شیۆهیه بئ (على كافة المؤسسات العامة أن ترفع تقريراً إلى الهيئة العامة)، ئەو (كل اربعة أشهر) دەتوانى بئى فەسلئ (تتضمن كافة النشاطات المتعلقة بإحكام هذا القانون)، ئەمە بەراستی هەمووی دەگرێتەوهو پيوسیت بەو نەشاتانەى خوارەوه ناکات، چونکە تووشى ئیشکالی قانونى دەبین لەسەرى، سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورە / جیگری سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

فەرموو د. ئاراس.

بەرپز د. ئاراس حسین محمود:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان:

ئەندامانى بەرپز، لەراستیدا تیبینیەکم هەیه دەربارەى ئەم پرۆژه یاسایە تا ماددەى (14)، ئیمە زۆرجار لەم پرۆژه یاسایانەو یاساکانى تریش جیاوازیەك هەیه، لەبەینى یاساو لەبەینى سیستەم، لەبەینى قانون و لەبەینى نیزام، زۆرجار ئیمە لە پرۆژه یاساکاندا، لە قانونەکاندا باز دەدەین دەچینه ناو سیستەمەوه، یەعنى ئالیەتەى ئیشکردن لەراستیدا زۆر ماددەى یاساییمان هەیه پيویست دەکات بەس دەقە یاسایەکەى دارێژریت، وەکو تەحیدى پەيوەندى لە نیوان دوو شت یان دوو بابەت یان دوو فاکتەر، نەك چوونە ناو ئالیەت و یان میکانیزمى کارکردنەوه، لەراستیدا هۆى دواکەوتنى پەسەندکردنى یاساکان ماوهیهکی زۆر زیاتر دەگرێتەوه کە ئیمە لە ماددە یاساکاندا باز دەدەین لە قانونەوه بۆ نیزام، یەعنى باشتەر وایە کارى پەرلەمان و کارى لیژنەکان تەئکیدیان لەسەر یاساکە بئ بە شیۆهیهکی موجهرەد، دواى نیزامەکە یان میکانیزمى ئیشکردن بجیبیلئ بۆ ئەو لایەنانەى جیبەجئ دەکەین، هەر وەها ماددەى (14) بەرای من هەر یکیکە لەو ماددانەى بازیداوتە سەر ئالیەتەى ئیشکردن نەك روونکردنەوهى پەيوەندیە یاسایەکە، سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:
فەرمو سۆزان خان.

بەرپىز سۆزان شەھاب نورى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان:

بىگومان ئىمە دەزانىن كەوا ھەيئەتەكە دەبى تەقريرىكى ھەبى بۇ پەرلەمان بۇ ئاگادارى، لە ھەمان كاتىشدا دەبى مۇئەسسەسەكانىش پابەند بىكەين بەۋى كە تەقريير بەرزىكاتەۋە، من ھەزدەكەم بە بەرپىزتان بلىم يەنى شتەكە ئەۋەندە قورس مەكەن، من لە مۇئەممەرىكدا بووم سى دەۋلەت باسى لەۋەكرد كە ئەم ياساپەيان ھەبوۋە، وتيان سالىكە ھەر ھەموۋى يەك تەلەب تەقدىم كراۋە، سى دەۋلەت، بۇيە يەنى ئىمە وا تەسەۋر نەكەين شتەكە ئەۋەيە ئىتر دەبى بە بازارى عوكازو ھەموو رۇژىك خەلگەكە تەقدىمى دەكات، نەخىر وانىە كەسىك كارى پىي نەبىت ناچى تەقدىم بىكات، ئىحتىمالە لە ھەرىمى كوردستان نەۋەيىكى تر بى، بەلام بەۋ شىۋەيە نيە، بۇيە دەبى ھەردوۋلا ئىلزام بىكەين ئەگەر لەناۋ ياساى دەستەكانى مرفۇدا ئىمە ھىشتا ئەم ياساپەمان پەسەند نەكردبوو، دەگرى لىردە جىگەى بىكەينەۋە، پىي بلىيى، بلىين دەستە دەبى سى مانگ جارىك، چوار مانگ جارىك من حىكمەتەكەشى نازانم بۇ چوارە خۇى عادەتەن دەبى ۋەرزى بى، سى، شەش، نۇ، دوازە، يەنى ئىستا بوۋە بە چوار، ئەۋان ئەۋ راپۇرتانە داۋابكەن لە مۇئەسسەسەكان و بىاندەنى، بەلام زەحمەت نەبى ئەم سىاغەيە دەبى چاكەين، يەنى بەراستى بۇ ئەۋەى ئەمەش خۇى بىبىت بە (داتابەيس)ىك بۇ كۆكردنەۋەى كۆمەئىك لە مەلومات بۇ ئەۋەى بزانىن خواستى خەلگەكە لەسەر كامە ۋەسىقەيە، مەسەلەن ھەر نەۋترى ژمارەى ئەۋ داۋاكرائانە، ژمارە و ناۋەرۋك، چونكە ئىمە لە ماددەكانى پىشۋودا وتوومانە موزەف سىجلىك لەلاى خۇى رادەگرى بە ناۋى داۋاكارو بابەتەكەى و ئەم شتانە، ئەگەر كاك ئاسۇ يارمەتىمان بدات نوسخەيەكى فۇرمەكەى لەلايە بە تەئكىد ناۋەرۋكەكى تىدايە، بۇ ئەۋەى ئەۋ ناۋەرۋكە ون نەبىت مەفرۇزە بۇ ئەۋەى بچىتە (داتابەيس)ۋە ئا ئەمە بە ھەموو شىۋازەكانى چاك بىرپىت، ھەر ژمارە نەبىت، يەنى ژمارەۋ ناۋەرۋكى داۋاكارىەكانى كە داۋاكاراۋە ئەۋانەى كە موافقەتەى لەسەر كراۋە ژمارەيان چەند بوۋە، چونكە ئەلەۋى ئىتر ژمارەيە مادام تۇ لە (داتابەيس) ئەساسى يەكە وتت تەلەبەكەت چىە لەۋانى تر پىۋىست ناكات جارىكى تر باسى ناۋەرۋك بىكەيتەۋە، ژمارەى ئىعترازەكان و، دەۋاكانى كە بەرزكراۋەتەۋە ژمارەى تەقريرەكان ئەۋ روونكردنەۋەيەم ھەبوو، زۇر سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:
فەرمو لىژنەى ھاۋبەش.

بەرپىز بىكر كرىم محمد (ئاسۇ):

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان:

سەبارەت بەو ماددەيە چەند تېبىئىيەك ھەبوو، ئىمە سەبارەت بەوھى كە رەنگە ئەوھ ئىلتىباسىك دروست بىكات كە لەسەر ھەر مۇئەسسەسەيەكى گشتى پىووستە راپۇرتىك بۇ دەستەى مافەكانى مرۇف بنووسى ھەر چوار مانگ جارىك، سەبارەت بە چالاكىەكانى بەپىي ئەھكامەكانى ئەم قانونە، بۇ ئەوھى ئىلتىباس دروست نەبى سەبارەت بەوھى، چونكە ھەر دامودەزگايەكى گشتى زۆر چالاكى ھەيە، زۆر ئەنشيتەى ھەيە، زۆر نەشاتاتى ھەيە، بۇ ئەوھى لىرە مەبەستەكە روونترىي دەكرى ئەوھ بسرىنەوھ، يەئنى لاپەين، بو ئەوھى ئەو ئىلتىباسە دروست نەبى، (عن أنشطتها وفق أحكام هذا القانون) ئەوھ لاپچى، دەكرى، زۆر تەبىئەيە ئەگەر لاپچى، بەلام راپۇرتەكە چى تىدابى ئەو راپۇرتە بۇ ئەوھيە دەستەى مافەكانى مرۇف لەوھ دىئابى كە تاجەند دامودەزگا گشتىيەكان پابەندن بە جىبەجىكردى ئەم قانونە، لە رىگەى چى دەزان چەند داواكارىان پىگەيشتوھ زۆر ئاسانە، چونكە مودەفى موختەص ھەر شتىكى پى بگات تەسجىل دەكات لای خو، چەندى مەرفوزە كولىەن دەينووسى ئەمە رەفزكراوتەوھ، چەندى جوزئىەن رەفزكراوتەوھ، چەندى پىي دراوھ، ئايا دەعوای لەسەر قەيدكراوھ؟ چونكە مەھكەمەشمان ھەيە ھاوولاتى بۇى ھەيە ئەگەر زانىارىيەكى پى نەدرى، بچى دەعو قەيدبكات لىرە ئەوھش دەتوانى ئىشارەت پى بكات، بۇيە ئەو راپۇرتانەى بلاوى كر دووتەوھ ئەمانە ھەمووى ئاماژەيان پى بكات، چەند دەورەى كر دووتەوھ بۇ مودەفەكانى ئەمانە تەنھا لەو دەمەدا دەردەكەوئ كە دامودەزگا گشتىيەكانى ھەرىمى كوردستان تا ج رادەيەك پابەندن بە جىبەجىكردى ئەم ياسايە، يەك شتى تر ھەيە داخوا پىويست بەوھ دەكات ئەو ھەموو راپۇرتانە بۇ ئەوھى لە راپۇرتىكى يەگرتوودا بلاوبكرىتەوھ، بەئى ئىمە لە ماددەى (3) لە خالى ھوتەم نووسىوومانە (على الهيئة) مەبەستمان دەستەى مافەكانى مرۇفە (تقديم تقارير نصف سنوية إلى البرلمان حول عملها و نشرها للرأي العام)، چونكە ئىمە لەو ماددەيە نووسىمان بۇ ئەھكامەكان بۇ ئەم قانونە بۇ ئەوھى شتەكانى تر نەگرىتەوھ ئەم راپۇرتە، بۇيە نصف سەنەوى وتمان ئەگەر ھاتو ھەر چوار مانگ لە ھەموو دامودەزگاكان دەستى پى بگات، ئەو ملزەمە ھەر شەش مانگ جارىك راپۇرتىك بۇ پەرلەمان بنووسى ئەم شتانەى تىدابىت، ئەگەر پىويست بەوھ دەكات لىرانە ئىشارەتى پىبىكەين لەسەر ھەيئەش پىويستە راپۇرتىكى مودەد بنووسى دەكرى ئاماژەى پىبىكەين، سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورە / جىگرى سەرۇكى پەرلەمانى كوردستان:

دواى وەرگرتى پىشنىارەكان، تكايە سياغەتان، فەرموو د. رۇزان.

بەرپز د. رۇزان عبدالقادر دزەبى:

بەرپز سەرۇكى پەرلەمان:

المادة الرابعة عشرة : تقديم التقارير إلى الهيئة

(على المؤسسات العامة، أن ترفع تقريراً إلى الهيئة كل أربعة أشهر، على أن يتضمن الطلبات المستلمة، الطلبات الموافق عليها كلياً أو جزئياً أو المرفوض كلياً، و الاعتراضات و الدعاوي المقامة، و التقارير التي نشرتها وفق المادة السادسة من هذا القانون و الدورات التي اقامتها لتدريب موظفيها)، لە ماددەى پىشوو كە باسمان لە

ئەركەكانى دەستەى مافى مرۇفۇ كىرد لەوى باس لە راپۇرتەكەكراوہ كە وەكو كاك ئاسۇ روونىكردەوہ، سالانہ دوو راپۇرت پېشكەش بە پەرلەمان دەكات ئەو راپۇرتەش بلاودەكریتەوہ بو راي گشتى، ھەر دەستەو راپۇرتى خۇى پېشكەش دەكات،،

بەرپىز حسن محمد سورە / جىگرى سەرۇكى پەرلەمانى كوردستان:

بەلام چەند ئەندامىك داواى كىرد كە يەئنى ئەم راپۇرتەى دەستەى مافى مرۇفۇ دەينووسى ئەم مەلوماتەشى تىداى، بۇيە تكايە تەئكىدىك بكەن لەوہ، فەرموو د. رۇزان.

بەرپىز د. رۇزان عبدالقادر دزەبى:

بەرپىز سەرۇكى پەرلەمان:

ئەو لە ماددەى پېشوو دەنگى بو درا، تەقاریرەكان چى تىداىە؟ چالاكى دەستەكەى تىداىە، واتە ھەمووى دەگریتەوہ، بلاویش دەكریتەوہ بو راي گشتى پېشكەشى پەرلەمانىشى دەكات، لە ئەركەكانى دەستە لە ماددە (3) دەنگى بو دراىە تازە ئەو بىرگەيە چۆن ھەمواردەكریتەوہ؟ ئەوہ تەنھا باس لە دەستە گشتىيەكان دەكات، سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىگرى سەرۇكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو مامۇستا عمر، خاوەن پېشنيار، دىفاع لە پېشنيارەكەتان؟

بەرپىز عمر عبدالعزيز بەاءالدين:

بەرپىز سەرۇكى پەرلەمان:

ببوره من تەسنيەم كىرد، پېشنيارەكە سەرەتا كاك كاردۇ كىردى، پېنج شەش پەرلەمانتارىش پىشتىوانيان لى كىردووين، باسەكە لەوہيە كە ئىمە ئىلزامى ھەيئە بكەين داواى راپۇرت بكات لە موئەسسەسات بو ئەوہى ئەو ئىلتىباسەش كە خودى كاك ئاسۇ باسى كىرد دروست نەبى، ھەيئە بەپىي فۇرمى بوى دادەنى مىكانىزمىك كە خۇى بە پەسەندى دەزانى ھەيئە داواىبكات لە موئەسسەسات راپۇرتى چوار مانگ جارىك بنىرى، ئەمە پېنج، شەش كەس پىشتىوانيان لىكىرد بو ناىخەنە دەنگدانەوہ؟ ئەم دوو بابەتە جىايە باسى راپۇرتى ھەيئە بو پەرلەمان ناكەين داوا نەكەين لە موئەسسەسات راپۇرت بنىرى، داوا بكەين لە ھەيئە كە داواى راپۇرتى خۇى بكات بەپىي ھەر ئالىيەتى خۇى بەباشى دەزانىت، عەيىنى شت نىە بەرپىز سەرۇكى پەرلەمان ئەگەر ئىجازە بى تەوزىچىكى زياتر بدەم، خۇيان باسى ئىلتىباسىكىان كىرد كە ئەگەرى ئەوہ ھەيە موئەسسەسات نەزانى چۆن مامەلە لەگەل ئەم بىرپارەى پەرلەمان يان ئەم ماددە قانونىەبكات، بەس ئەگەر بىدەينە دەستى ھەيئە كە مەرجهى ئەم كارەشە خۇى بەھەر فۇرمىك بەھەر شىوازىك كە بەباشى دەزانىت داواى راپۇرتى چوار مانگى، يان سى مانگى بەھەرچى شىوہيەك بىرپارمان لەسەردا داوادەكات لە موئەسسەسات راپۇرت بنىرن لەمەر ئەم بابەتەى ئىمە كە ئىستا باسى وەسائىقە، سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىگرى سەرۇكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو سۆزان خان.

بەرپىز سۆزان شەھاب نورى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان:

لە ماددە ۳ (3) مەھام و سەلاھىياتى ھەيئەتە لە خالى ھەوتەمدا، ھاتوو دەلى ھەيئەتە تەقرىر پىشكەش دەكات بۇ پەرلەمان لەسەر ئەو كارانە، ئىمە لەم خالدا ھەيئەتەمان ئىلزام كىردوو كە تەقرىرى خۇى پىشكەشى پەرلەمان كات لەو خالەى پىشوو تردا پىويستىمان بەو ھوبو موئەسەساتىش ئىلزام كەين بەو ھىنى تەقدىم بكات تەقارىرى خۇى لە چوار مانگ جارىكدا بۇ ھەيئەتە پەئى كەواتە ئىمە ھەلەقە يەكمان دروستكرد كە ھەلەقەى سەرەوھىيە كە ھەيئەتە بۇ پەرلەمان، بەلام ھەلەقەكەى خوارو ھەببو كە موئەسەساتە بۇ ھەيئەتە، مەبەستەم لىردا ئەو ھىيە ئەگەر ئىعادەش بىرىتەو ھەلەقەكەى ئەوتۇ نىيە، چونكە ئەمە لە ماددە ۳ (3) دەنگى لەسەردراو، زور سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

پىشنىارى ئەندامانى پەرلەمان ئەو ھىيە، باسما كىرد بۇ ئەو ھىيە ئەمە تىكرار نەبى، چونكە ئەگەر تىكرار بى ئىشكالىيات دروست دەكات، كەواتە ئىمە تىكرار ناكەپنەو، بەلام ئەو ھىيە ئەندامانى پەرلەمان عىلاقە لە بەينى موئەسەسەو لەبەينى دەزگاكانى حكومت، فەرموو د. رۇژان خان.

بەرپىز د. رۇژان عبدالقادر دزەبى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان:

ئەو ھىيە ناتيگەپشەنەكە ھەبوو لەو ھىيە كەوا وا تىگەپشەتوونە موئەسەساتى عامە كە پىناسەكراو لە ماددە ۱ (1) ھەر ھەموويان يەك راپورت پىشكەشى دەستەبەكەن، مەبەستە ئەو ھىيە سىاغەتەكە دەگورپىن (على كل مؤسسة عامة) واتە ھەر دەزگاپەكى گشتى، دەزگاپە گشتى لە ماددە (1) پىناسەكراو ھەر يەكەو بە تەنھا راپورتىك لەسەر ئەو بابەتەنەى روونكراوتەو پىشكەشى دەستەبەكەن، پاشان دەستەى مافى مرؤف راپورتىك لەسەر كار و چالاكەپەكانى پىشكەش بە پەرلەمان دەكات، ئەگەر ئەو ھىيە مەبەستەكەتەن نەبوو واتە (على كل مؤسسة عامة ترفع تقرير إلى الهيئة، والهيئة بدورها ترفع تقرير إلى البرلمان)، ئەگەر ئەو ھىيە مەبەستەن بى كاك عمر، سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

دەگەپنە نەتىجە، تىكايە كەس لە جىبى خۇى قسان نەكات، فەرموو كاك سالار.

بەرپىز سالار محمود مراد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان:

لەم ھاوكىشەدا بىگومان سى ئورگان ھەيە، دامودەزگا گشتىيەكان، لە ناو ھەپتەو دەستەكە، لەسەرەو پەرلەمانى كوردستان، ئىمە لە ماددە ۳ (3) بىرگەى ھەوتەم ئىلزامى دەستەمان كىردوو راپورتى و ھەرزى شەش مانگى سەبارەت بە كار و چالاكەپەكانى خۇى بىرىتە پەرلەمان، بەلام لىردا لەم ماددەپەدا ئامازە

بەوئەنەكراوئە ئەم راپۆرتەى دامودەزگای گشتییە لە چوارچیۆەى راپۆرتی دەستە ئاراستەى پەرلەمان بەكریت، بۆیە پێویست دەكات كە دەوتری بنیەردری بۆ دەستە، دەستەش لە چوارچیۆەى راپۆرتی وەرزی خۆیدا ئاراستەى پەرلەمانی بكات، پێموایە كێشەكان چارەسەردەكات، سوپاس.

بەرپێز حسن محمد سورە / جیگری سەرۆکی پەرلەمانی كوردستان:

فەرموو كاك كاردۆ.

بەرپێز كاردۆ محمد پیرداو:

بەرپێز سەرۆکی پەرلەمان:

قسەكە لەسەر ئەوویە، دەستەكە یان دەزگاكە، یەعنی ئیمە با قسە لەسەر ئەووە نەكەین چیمان كردوو، ئیمە مەبەستمان ئەوویە ئەو دەستەیه قسەمان بۆ دەكات چی نەكردوو، ئەسل ئەوویە دەزگاكە كارەكانی خۆیان بكەن و، ئەركی دەستەكەیه موتابەعەبكات كە چی نەكراوئە قسەكە لەسەر ئەوویە، تۆ داوادمكەى لە هەموو موئەسسەساتی گشتی راپۆرتەم بۆ بنووسە، چیت كردوو؟ یەعنی ئەمە فەرق دەكات لەووی كە تۆ دەستەكە دەخەیتە ژێر بەرپرسیارەتی، موتابەعە دەكات، چی نەكراوئە، بۆ ئەووی كە پەيوەندی بە ماددەى (3) كە دەستە تەقیرێك دەنووسی راپۆرتێك دەنووسی بۆ پەرلەمان باسی جیبەجیكردنی یاساكە دەكات، هەرۆها ئەركی پەرلەمانیش لێپێچینەوئە دەكات كە چی نەكراوئە، یەعنی قسەكە لەسەر ئەوویە ئیمە هەموو دەزگای گشتی چوار مانگ بۆ دەستەیهك بنووسی كە چی كردوو، یەعنی ئەمە كێشە دروست كردنە بەراستی بۆ جیبەجیكردنی یاساكە، سوپاس.

بەرپێز حسن محمد سورە / جیگری سەرۆکی پەرلەمانی كوردستان:

فەرموو د. عمر.

بەرپێز عمر حمد امین خەدر (نورەدینی):

بەرپێز سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپێزان ئەندامانی پەرلەمان، لەراستیدا مەبەستەكە ئەوویە كە راپۆرتێك لەسەر چۆنیەتی بەرپۆەچوونی پەرۆسەى وەرگرتنی زانیاری لەلای دامودەزگای گشتی ئامادە دەكریت، لە ئەلقەى یەكەمدا ئەوویە كە دەستە ئاراستەى پەرلەمانی دەكات، بەلام دامودەزگای گشتی ئەگەر مولزەم نەكری بەووی راپۆرت بەدات بە دەستە بەیانى دەستە داواى لى بكات دەزگایەكى گشتی دەلى قانونەكە منى مولزەم نەكردوو پیت نادەم، تۆ چۆن وادەكەى دامودەزگای گشتی مولزەم دەكەى لە رێگای قانونەوئە بۆ ئەووی زانیاری و راپۆرت بەدات بە دەستە، جا ئەو كاتی دەستە لە رێگای چاودێرى خۆیەوئە حوكمەدەدات، ئایا زانیاریەكەى راستە؟ ئەنجامى داوئە؟ ئەنجامى نەداوئە؟ ئەمە دەمینیئەوئە دەستە موراقەبە بكات، بەلام ئەسل ئەوویە دامودەزگای گشتی مولزەم بكری بە نەسیكى قانونى كە پێویستە زانیاری و راپۆرت بەدات بە دەستە، تا دەستە بۆ تەقیم سوودی لى وەربرگى، بۆ ئامادەكردنی راپۆرت بۆ پەرلەمان سوودی لى وەربرگى، بۆ لى پرسینەوئە سوودی لى وەربرگى، سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىڭرى سەرۋكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرمو كاك حەمە سەيد.

بەرپىز حەمە سەيد حەمە على:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان:

من پىموايه ئەو (على كل مؤسسة عامة) خاصەشى تىداىبى ئەو يەك، دووم بۇ ئەو تەحقىقى ھەردوو ھەدەفەكە بىت من لەگەل ھەردوو رەئىيەكەدام، رەئى يەكەم ئەو يەكە مۇئەسسەسى عامەو خاصە تەقرىر بەدن بە ھەيئە لەسەر ئەو شتانەى كە ھاتوو، رەئى دووم كە ھەيئەش پىويستە بىكەين بە دوو بىرگە، بىرگەى دووم (أن تقوم الهيئة بمتابعة المؤسسات العامة أو الخاصة بإعمالها)، سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىڭرى سەرۋكى پەرلەمانى كوردستان:

والله من شتىكى عەجىب دەبىنەم، پىنج، شەش ئەندام پىشنىارىكىان كىردوو ئەوان با قسەبەكەن، ئەوئى كە قسەى لەسەر بابەتەكە نەكردوو يان پىشنىارىكى نەبوو، بۇ ئەوئى تىبگەين لە پىشنىارى ئەوان، لىژنەش وەلاميان باداتەو بەگەنە ھەدىكى وەست، يان ئەوان ئىنسىحابى پىشنىارى خۇيان دەكەن يان لىژنە قەبولى پىشنىارى ئەوان دەكات، فەرمو سۆزان خان.

بەرپىز سۆزان شەھاب نورى:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان:

داواى لىبوردن دەكەم بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان، ئاخىر ماددەى (3) ھەوت خالە ھەيئەى ئىلزام كىردوو، يەئنى من تىناگەم دوئى دەنگەمان بۇ داو،،،

بەرپىز حسن محمد سورە / جىڭرى سەرۋكى پەرلەمانى كوردستان:

ئەم باسى ئەو ناكات، موعارزىش نىە لەگەل ئەوئى دەنگى بۇ دراو، باسى عىلاقەى بەيىن دەستەو خوارى دەكات، فەرمو سۆزان خان.

بەرپىز سۆزان شەھاب نورى:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان:

بەئى تىايەتى دەئى (متابعة تنفيذ أحكام هذا القانون و رفض المخالفات و المعوقات التي تعترض تنفيذه و إصدار التوصيات اللازمة)، يەئنى لەو زىاتىر جى تىدايە، ئاخىر بەرپىزان بۇيە با شتىك نەكەين ھەئە بىت، داواى ئەو تەننەت بۇ شەكاوى بۇ بەرنامەى تەدرىبى موزەفەين بۇ ئىعلامى مۇئەسسەسات، بۇ ئەوئى ئەو ھالەتەى كە ھەيانە نابى ئەوان بەردەوامىن تىايە ئەمانەى ھەمووى تىايە، ئىمە ئىستا باسەم كىرد و تەم ئەلقەى سەرەو پەرلەمانە كە شەش مانگ جارىك تەقرىر وەردەگى، ئەلقەى دووم دەستەى مافى مرقفە كە موتابەعەو چاودىرى ھەموو شتىكى ئەم ياسايە دەكات، خالى سىيەم دەمىنئىتەو مۇئەسسەساتە چۆن ئەو

پەيوەندىيە رىكخەين لە نىوان عىلاقەى موئەسسەسەكە؟ چۆن ئەم مەلومات و داتاىيە دەگەپەنئىتە ھەيئەكە؟ يەنى ئەم ئەلقەيەمان ئەگەر دەنگ بۇ دا، ھەرسىكى موتەكامل دەبى، سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە/ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

ئىستا وازحە بزەنن لىژنە، فەرموو د. رۆژان خان.

بەرپىز د. رۆژان عبدالقادر دزەبى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان:

ئىمە ھىچ لارىمان نىە لەسەر ئەوھى ئەو راپۆرتەى دەستەى گشتىيەكان ئامادەى دەكەن و رەوانەى دەستەى دەكەن دواتر رەوانەى پەرلەمان بىرئىت، ھىچ رىگىرەك نىە، ئەو پىشنىارەى كە كرا كاك عمر و كاك كاردۆ پىشكەشى كر دووھ (على الهيئة أن تطلب تقريراً كل اربعة اشهر من المؤسسات العامة عن أنشطتها على أن يتضمن)، وردەكارىيەكە وەكو خۆى، واتە بەپىي ئەو پىشنىارە دەستەى مافى مرۆف داوا لە موئەسسەساتى عامە دەكات دەئى راپۆرتەم پىشكەش بىكەن، بەپىي پىشنىارى لىژنەكان دەئى واجىبە لەسەر دەستەى گشتىيەكە راپۆرت پىشكەشى دەستەكە بىكەن، نەتىجەكە يەكە واتە دەستە گشتىيەكان راپۆرت پىشكەش بە دەستەى مافى مرۆف بىكەن، بەلام لە پىشنىارەكەى بەرپىزتان دەئى (على الهيئة) واتە واجىبە لەسەر دەستەى مافى مرۆف داوا بىكات، داوا لە كى بىكات؟ لە دەستە گشتىيەكان، ئىمە بۇ ئاسانكارى ئەركەكەمان خستۆتە سەر دەستە گشتىيەكان، واتە واجىبە لەسەر ئىوھ بۇ ئاسانكارى بىكەم كرنەوھى رۆتەن پىووستە دەستەى گشتىيەكان راپۆرت ھەر چوار مانگ جارىك پىشكەش بە دەستەى مافى مرۆف بىكەن، سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە/ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

كاك عبدالسلام ئاخىر نوقتەى نىزام، فەرموو.

بەرپىز عبدالسلام مصطفى صديق:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان:

لەسەرەتاوھ وىستەم ئەوھ بلىم ئەم ماددەيە بە يەك دىر ئىلزامى ھەموو موئەسسەسات دەكات، كە مەبەست لەم ياسايە تەنقىز بىيىت، ھەيئەى سەربەخۆى مافى مرۆف دەستەلاتى بەسەر وەزارات و بەسەر دامودەزگاكان نىە، بۆيە ئەوان مولزەمنىن ئەوامرى تەنقىزكەن ئەمانە مەرجهى ئىدارى خۆيان ھەيە، رجاتان لىدەكەم بتانەويىت ئەم ياسايە تەنقىز بىيىت، نابى ئىمە نەسىك بنووسىن كە موخالفى تەسەلسولى ئەوامرش وە تەنقىزەكى دىكەش ناكات، بۆيە ئەم پىشنىارەى كە دەئى لە جىياتى ئىلزامى موئەسسەساتى ھەموو ھەرىم بىكەى بە دىرئىك تۆ دىي شتىك دەنووسى كە تەتبىق نابىت، من وەزىرم ھەيە بۆم دەنئىرئ دەئى من ئەمىرى تۆ وەرناگرم بړۆ بىنووسە بۆ ئەنجومەنى وەزىران بۆم بىت دەمانەوئ ئەم ياسايە جىبەجىبىكرئ يان نا، دەبىت تۆ بچى ئەو كاتە لە ياساى ھەيئەى عولىاي مافى مرۆف ئەو دەستەلاتەى بدەيى كە ئەو حەقى ھەيە ئەمىر بە وەزارەت و شت بىكات، بۆيە لەسەرەتاوھ وىستەم ئەوھ بلىم ئەگەر بمانەوئ ياساكە تەتبىق بىت ئەمەى ھاتووھ دروستە، ئەوھى تر نە ياساكە جىبەجى دەكات نەياسايە، سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە/ جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:
پېشنيارەكەيان بىخەنە دەنگ، يان پېشنيارەكە قەبول كەن يان پېشنيارەكە بىخەنە دەنگەو، فەرموون.

بەرپىز د. رۇزان عبدالقادر دزەبى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان:

تەنھا يەك روونكردنەو، كە دەلى (على الهيئة أن تطلب تقريراً) حسب پېشنيارەكەى ھاتووه (كل اربعة اشهر من المؤسسات العامة)، واتە واجيبه لەسەر دەستە داوابكات، بەس واجيب نيه لەسەر دەستە گشتيەكان راپۆرتەكە بدن، مانايەكە دەگۆرى لە بەرژەوھندى ياساكە نيه (على الهيئة أن تطلب تقريراً من المؤسسات العامة)، واجيبه لەسەر دەستەى مافى مرفۇ داواى راپۆرتەكە بكات، ئەگەر جيبەجینەكرا، باشە دەدەينە دەنگ،،،

بەرپىز حسن محمد سورە/ جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

ئەگەر بوو بە قانون مولزەم دەبى، بۆيە بىخەنە دەنگدان، فەرموو بىخویننەو.

بەرپىز د. رۇزان عبدالقادر دزەبى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان:

پېشنيارەكە (على الهيئة أن تطلب تقريراً، كل اربعة اشهر من المؤسسات العامة عن أنشطتها، على أن يتضمن الطلبات المستلمة، و الطلبات الموافق عليها كلياً أو جزئياً أو المرفوض كلياً، و الإعتراضات و الدعاوي المقامة، و التقارير التي نشرتها وفق المادة السادسة من هذا القانون، و الدورات التي أقامتها لتدريب موظفيها)، ئەوھ پېشنيارەكە بوو، سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە/ جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

بەو سياغەى ئىستا خویندرايەوھ كى لەگەل دايبە؟ تكايبە دەست بەرزكاتەوھ، (9) كەس لەگەل دايبە، زۆر سوپاس، كى لەگەل دانيبە؟ تكايبە دەست بەرزكاتەوھ زۆر سوپاس، ئەو ئيزافە قەبول نەكرا، فەرموو سياغەى ماددەكە وەكو خوى بىخویننەو.

بەرپىز د. رۇزان عبدالقادر دزەبى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان:

المادة الرابعة عشرة : تقديم التقارير إلى الهيئة

(على كل مؤسسة العامة، أن ترفع تقريراً إلى الهيئة، كل أربعة اشهر، على أن يتضمن الطلبات المستلمة، و الطلبات الموافق عليها كلياً أو جزئياً أو المرفوض كلياً، و الإعتراضات و الدعاوي المقامة، و التقارير التي نشرتها وفق المادة السادسة من هذا القانون و الدورات التي أقامتها لتدريب موظفيها).

بەرپىز حسن محمد سورە/ جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

بهريزان ئيستا دېخه مه دهنگه وه بهو سياغى خويديرايه وه، كى لهگه ل دايه؟ تكايه دهست بهرزكاته وه، زور سوپاس، كى لهگه ل دانيه؟ تكايه دهست بهرزكاته وه، (6) كهس لهگه ل دانيه، به زورينه ي دهنگ په سه نديكرا، فهرموون بو مادده يه كى تر.

بهريز عه ونى كمال سعيد بهزاز:

بهريز سه روكى په رله مان:

المادة الخامسة عشرة: الإستثناءات

أولاً: لا يجوز للمؤسسة العامة أو الخاصة رفض إعطاء المعلومات حماية لمصلحة لا تفوق المصلحة العامة في الكشف عنها.

ثانياً: للمؤسسة العامة أو الخاصة الحق في رد طلب المعلومات وتزويد مقدم الطلب بوثائق في الاحوال الآتية:-

أ- الاسرار الخاصة بأمن الإقليم ودفاعه (تفاصيل الاسلحة و التجهيزات العسكرية، المهام السرية العسكرية والأمنية، التحركات والتكتيكات الدفاعية و المعلومات الاستخباراتية).

ب- تفاصيل سير المفاوضات التي يجريها الإقليم مع أية جهة، إذا أتفق الطرفان على سريتها لحين الاعلان عنها.

ت- المعلومات المتبادلة مع جهات أخرى تم الإتفاق على الابقاء على سريتها.

ث- حسن إدارة المحاكمات وتحقيق العدالة.

ج- المنافسة المشروعة أو التي تؤدي الكشف عنها إلى ربح و خسارة غير مشروعين لشخص أو شركة.

ح- الابحاث العلمية أو التقنية التي تؤدي الكشف عنها إلى الاخلال بحقوق المؤلف و حقوق الملكية الفكرية.

خ- سجلات الشخص التعليمية، الطبية، الوظيفية، حساباته المصرفية أو اسرار مهنته من دون موافقته.

د- تعريض حياة أي فرد أو صحته أو سلامته إلى الخطر.

ذ- الشؤون الداخلية للموظفين.

ر- المعلومات الالكترونية التي يتسبب الإفصاح عنها في إختراق الشبكات المحمية ويعرضها للمحو أو السرقة.

بهريز حسن محمد سوره/ جيگري سه روكى په رله مانى كوردستان:

ئهندامانى په رله مان له سه ر ئه م مادده يه كى تيبينى هه يه؟ ئه م ناوانه نووسراون (د. ئاراس، هاژه خان، كاك عبدالله، لانا خان، لىلى خان، كاك صباح، كاك فاضل، كاك قادر، كاك محمد، كاك عماد، د. شقان، كاك سه ردار، كاك كاردو، ئاهه ننگ خان، كاك ئارام، كاك حه مه سعيد، سه رگول خان، كاك عبدالله، كاك عبدالله مه لا نورى، عظيمه خان، كوستان خان، ماموستا فه رمان، ناسك خان، سوژان خان، كاك نه ژاد، ئامينه خان، د. احمد، د. عمر، ئاشتى خان، ژيان خان، كاك شوان، كاك خليل، كاك عبدالسلام، سميره خان، بيريقان خان،

شلیخ خان، مامۇستا كاوه، كاك لقمان)، دەستان خۇش بى، بەس تىكايە گۆى لە يەكتەر بىگرن و رېز لە رهئى يەكتەر بىگرن، د. ئاراس فەرموو.

بەرپىز د. ئاراس حسين محمود:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان:

ئەندامانى بەرپىز، بەپىي بۆچۈنى من پىويستە ئەم پىرۇزە ياسايە بە شىۋەيەك بى ئەو ئىستىسنائاتانە، كە حەوت جۆر ئاسايش ھەيە لەناو دەولەتدا بىپارىزى، لەبەر ئەو پىشتىگىرى لە دەقى ئەو ماددە ياسايبە دەكەم، بە مەرچىك بۆ پاراستنى ئاسايشى ناوہخۆ، ئاسايشى سەربازى، ئاسايشى كۆمەلەيەتى، ئاسايشى ئابوورى، ئاسايشى كەسايەتى، ئاسايشى تۆپى كۆمەلەيەتى، ئەگەر ھاتو ئەو پىرۇزە ياسايە بە شىۋەيەك دەستكەوتووى زانىيارى ھەر جۆرىك يان ھەر يەك لەم ئاسايشانە تىكدا، ئەو كاتە دەولەتەكە دەبى بە دەولەتى فەوزا، كە دەولەتتەش بوو بە دەولەتى فەوزا كەس حەسانە نامىنەت، سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو ھازە خان.

بەرپىز ھازە سليمان مصطفى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان:

دىارە منىش بەراستى زۆر تەئكىد لە ئەو خالانەي كە ھاتووە لە ئىستىسنائەكە دەكەمەو، يەئنى بەراستى زۆر گىرنگە كە ھەندىك ئىستىسنا ھەبىت كە نەتوانرىت ھەموو جۆرە زانىيارەك بدرىت بە ھاوولائى ياخود بەكەس، بەلام لە خالى يەكەمدا بەراستى ئاسايش و بەرگرى ھەرىم زۆر شت ھەيە كە پەيوەندى بە ئاسايش و بەرگرى ھەرىمەو ھەيە، يەئنى تەفاسىلى زياتر ھەلئەگرىت ئەگەر باسى بىكەين لەوانەي كە ھاتووە لىرەدا لە راپۆرتەكە، بۆيە من پىموايە تەنھا بەگشتى ئىمە باسى بىكەين واتە بەو شىۋەيە نەپىنەيەكانى تايبەت بە بەرگرى نىشتمانى و ئاسايشى ھەرىم، يەئنى بە شىۋەيەكى گشتى بەرگرى نىشتمانى و ئاسايش ئەو ديارە كە چيە، ھەموو شتەكان دەگرىتەو بە شىۋەيەكى موفەسەل، پىويست بەو وردەكارىە ناكات كە لەو خالەدا ھاتووە، دەربارەي خالى (ت) باش بەرىۋەچوونى دادگايى كردن و بەدپەينانى دادپەرورەي، من پىشنيار دەكەم كە ئەوھشى بۆ زيادبكرى و دەستگىر كىردنى تۆمەتبار و گومان لىكراوان، زۆرجار دەستگىر كىردنى گومان لىكراوئىك، يان تۆمەتبارئىك ئەگەر زانىيارى كەسىك ھەبىت كە ناحەزى ئەو كەسە بىت زانىيارىيەكەي لەسەر وەربرىت و بلاۋى بىكاتەو ئەگەر ئەو كەسەش تەنھا گومانى لىكراو دواتر زۆر زەرەر بەو كەسە بىگەينەن، من پىموايە ئەوھش باشە كە لە ئىستىسنايەكە دابىت و لەگەل ئەو خالە رەبىت بىكرى، دەربارەي ئاخىر خال ئەو زانىيارىە ئەلىكترۆنىانەي كە ئاشكرادىنەن دەبنە ھۆى چوونە ناو تۆرە پارىزراوھكان، من پىمباشە ئەوھشى بۆ زياد بىكرى دەبنە ھۆى تىكچوونى شىرازەي كۆمەل

زۆر جار لە رینگەى پەيوەندى كۆمەلاپەتى ئەوانەى كە لەسەر ئەلىكترۆنىياتە، ياخود لەسەر ئەنتەرنەتتە، ياخود بە مۇبايلە ئەوانە زۆر جار بۆتە ھۆى ئەوھى كە شىرازەى كۆمەل، يەعنى شىرازەى خىزان تىكدەدات، بۆيە واباشە ئەوھى بۆ زيادبكرى لەو خالەدا، زۆر سوپاس.

بەرپۆز حسن محمد سورە / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو كاك عبدالله حاجى محمود.

بەرپۆز عبدالله محمود محمد:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان:

من پشتيوانى لە بۆچوونەكەى بەرپۆز د. ئاراس دەكەم سەد لە سەد، ئەگەر (أ) وەكو خۆى مايەو بە بۆچوونى من ئاسايشى ئابوورى بۆ زيادبكرى ئەگەر وەكو خۆى نەمايەو ئەو پيشنيارەى كە د. ئاراس كردى من سەد لە سەد لەگەلى دامە، زۆر سوپاس.

بەرپۆز حسن محمد سورە / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو لانا خان.

بەرپۆز لانا احمد محمود:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان:

تەبىعى بەنسبەت ماددەى (15)، كە نووسراو بە ناو نيشانى (الإستثنائات) من پشتگىرى لەو ئىستىسنااتەى دەكەم و، لەگەل پشتگىرى رەئى د. ئاراس دەكەم سەد لە سەد لەگەل رەئىكەى (د. ئاراس) دامە، بەس بەنسبەت خالى يەكەم (لايجوز للمؤسسة العامة أو الخاصة)، يەعنى بەمن پيوست ناكات خالى يەكەم بىمىنيت، بۆ؟ لەبەر ئەوھى ماددەى (15) بەناوى ئىستىسناات نووسراو يەعنى مەفروزە خالى دووھم كە (ثانياً) نووسراو بىتە خالى يەكەم و، خالى يەكەمىش بە من داعى نىە وجودى ھەبىت، بۆ؟ چونكە ئەو ئىستىسنااتانە كە لە زمنى ئىشارەتمان پىداو و پشتگىرى لەو ئىستىسنااتانە دەكەم، ماعەدا ئەوھى تر مافى ھەر ھاوولاتىكە كە مەعلوماتى وەر بگرىت، ھەرودھا نوقتەكى تىرش ئەلپىرە داوا دەكەم لە لىزنەى پەيوەندىدار بەس ئەگەر بۆم تەوزىح بكەن خالى سىيەم (ت: المعلومات المتبادلة مع جهات أخرى تم الإتفاق على الإيقاع على سريتها)، يەعنى روون نىە لەلام ئەگەر بۆم بەس تەوزىح بكەن، زۆر سوپاس.

بەرپۆز حسن محمد سورە / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

فەرموو لىلى خان.

بەرپۆز لىلى امير اعاض:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان:

من سەرەتا پشتگىرى لەم ماددەى دەكەم، بە ھەموو ئەو خالانەى كە تىيدا باسكراوون وەكو ئىستىسنا، بەلام لىرە تىبىنىكەم ھەيە بۆ ئەوھى تەعاروز دروست نەبىت دواى دەرچوونى ئەم ياسايە لەگەل ئەو ياسايانەى

پیشوو تر دەرچوونەو کاریان پیدەگرت و، کۆمەڵیک ئیستسانات لە خۆی دەگرت، بەباشی دەزانم لەم ماددەیه خائیک زیادبکرت تییدا نامازە بەو یاسایانە بدرت و، لە ماددەکە لەم ئیستساناتانە باس بکرت کە لەو یاسایانە پشوو تر هاتوو، لەو یاسایانە قانونی هەبێت نەزاهە هەبێت، ئەرهاب هەبێت، قانونی ئسوولی موخاکەماتی جەزائی و عەقوبات هەبێت و کۆمەڵیک قانونی تر کە پشوو تر دەرچوونەو کۆمەڵیک ئیستسانا لەخۆ دەگرت، بۆیە بەباشی دەزانم لەم ماددەیه خائیک بۆ ئەم مەبەستە زیادبکرت، زۆر سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورە / جیگری سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

فەرموو کاک صباح.

بەرپز صباح بیت الله شکر:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان:

بەنەیسەت ماددە (15)، (ثانیا) من پشنیار دەکەم ئەم خالانەش ئیزافە بکرت (الأسرار الخاصة بسیر المحاکمات، الأسرار الإقتصادية)، هەرودها (ثالثاً)ش ئیزافە بکرت بەم شیوہیه (طبق الإستثنائات الواردة في القوانين السارية وبما لايتعارض مع أحكام هذا القانون)، سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورە / جیگری سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

فەرموو کاک فاضل.

بەرپز فاضل محمد قادر (بەشارەتی):

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان:

والله لەراستیدا ئەوێ من زۆر پش مورتاح بەم ئەم ماددەیهیه لەناو یاساکەدا هاتوو، هەرودها هیوادارم ماددەکە، نەصی ماددەکە هەر وەکو خۆی بمی، هیواشم دەخواست کەس قسە لەسەر نەبێ بەتیکرای دەنگ پەسەندی ماددەکە بکەین، لەبەر ئەوێ ئەو عیلاقە بە ئەمنیەتی ولات و هەر تاکیکی ئەو ولاتەو هەبێت، بۆیە من نامەوی زۆر قسە لەسەر بکەم، هەر خولاسە قسەکەم ئەوێ کە تەئیدی ئەو ماددەیه دەکەم و، لەگەڵ ناوەرۆکی ماددەکەم، زۆر سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورە / جیگری سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

فەرموو کاک قادر حسن.

بەرپز قادر حسن قادر:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان:

ویرای پشگیریم بۆ ئەم ماددەیه، بە پشویستی دەزانم دوو برگی تریشی بۆ ئیزافە بکرت، یەکەمیان هەر زانیاریهک کە بە شیوہیهکی گشتی زیان بە ئابووری و بازرگانی هەریم بگەیهنیت، دوو هەموو ئیستساناتی تر کە لە یاساکانی پشوو تریدا هاتن نابی پشچەوانە ئەم ماددەیه ئەم پرۆژە یاسایە بن، زۆر سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورە/ جیگری سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

سى ئەندام ئەم پيشنيارهتان كرد، بۆيه پيشنيارهكەتان بنيرن، فەرموو كاك محمد.

بەرپز محمد دلير محمود:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان:

منيش هەر عهينى شت لهگهڵ ئەو سى برادەرەدام، لهبەر ئەوەى ئيمه ههوت جوړ له ئاسايشمان ههيه، يهكيك لهوانه ئاسايشى ئابوورى، لهبەر ئەوه من پيمباشه ئەم خالەشى تيدابى وردەكارى پلانەکانى سياسهتى ئابوورى بهتايبهتى پيشهسازى بۆ ماوهى پينج سال ئەمه خاليك، لهبەر ئەوەى پيشهسازى ئەمپرۆ له دونيا دايم له پيشكهوتن دايه، له ماوهى پينج سالدا ئەگەر بيّت و نهتوانى كارى خووى بكات، له دواى ئەوه شتى نووى ديته پيشهوه، بهلام له ماوهى ئەو پينج ساله پيوسته ئەو نهينيانه بپاريزریت، ههروهها نهينى زانستى پزيشكى، پاراستنى نهينى زانستى پزيشكى ئەمه ئەو دوو خالەى بۆ زيادبكرى، بهلام له ههمان كاتيشدا لهگهڵ ئەوهم خاليكى تر ههيه خالى (د) كاروبارى ناوهخووى فەرمانبهران، ئەمه پيوست ناكات وازانم شتيكى روتيناته، سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورە/ جیگری سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

كاك عماد فەرموو.

بەرپز عماد محمد حسين:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان:

دهست خووشى له ليژنهى هاوبهش دهكەم بهراستى بۆ دارشتنى ئەم ماددهيه، منيش ديسان چەند تيبينى و، چەند پيشنياريكەم ههيه سهبارەت بهم ماددهيه، يهكهميان سهبارەت به (ثانياً) پيمباشه بهم شيوهيه سياغه بكریت (للمؤسسة العامة أو الخاصة الحق في رد طلب مقدم الطلب و تزويده بالمعلومات، و الوثائق في الحالات التالية)، چونكه ئيحتيماله مهسهلهن موقهدهمى تهلهب يهعنى زانياريهكان و بهلگهنامهكان پيکهوه تهلهب بكات، بۆيه دهبيت ههردووك پيکهوه بن، چونكه ئەگەر تۆ تهماشای ئەم موقهديمهيه بکهى مهعلومات بهجيا هاتوو بهلگهنامهكان بهجيا هاتوو، بۆيه دهبيت دووباره سياغه بكریتهوه، ديسان منيش هاوړام لهگهڵ ئەو برادهرانهى كه پيشنيارى ئيزافهکردنى دوو برهگهيان کردوو، ئەو برهگانهش بهم شيوهيه سياغه بكریت، يهكهميان (المعلومات التي تؤدي إلى الإضرار بالأمن الإقتصادي للإقليم)، (ثانياً: الإستثنائات الواردة في القوانين النافذة في الإقليم بما لايتعارض مع أحكام هذا القانون)، پيمباشه ئەم ههردوو برهگهيهشى بۆ زيادبكرى، سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورە/ جیگری سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

تەواومان کرد پېشنیاردەکان بنیرن یەك جار بیخویننەو پېشنیاردەکان دوایی بنیرن بۆ لیژنە، فەرموو د. شقان.

بەرپز شقان احمد عبدالقادر:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان:

من سێ تیبینیم هەیه تیبینییهکی شکلی باس دەکەم، یەگەم تەسەلسولەکەمی (أ، ب) ئەوانە بەو شیوە هاتوو بە تەسەلسولی کوردی هاتوو ئەو لە عەرەبیەکەدا، لە کوردییەکەش بەهەمان شیوە ئەویش دروست نیە، دەبێ ئەو چارەسەر بکری لە رووی شکلیهوه، لە رووی مەوزوعی خوشک و برایان باسیان کرد، من پیمباشە هەر لە برپگەمی یەگەم ئاسایشی ئابووری بۆ ئیزافە بکری، نەك بە برپگەمی تاییبەت، یەعنی لە برپگەمی یەگەم بچیتە زەمی ئەو ئاسایشانە، یانیش ئەگەر ئەو بۆو هەر بە برپگەمی ئیزافی لە خوارەوه دەکری بۆ ئیزافە بکری ئاسایشی ئابووری بۆ ئیزافە بکری، برپگەمی (ب، ت)، من پیموایە دەکری بکری یەك برپگە ئەو درێژیه پێویست ناکات بە یەك برپگە سیاغەیهکی رێك و پێك تر دەبیت، هەر وەها ئاخیر برپگە کە کاک عماد باسی کرد، بەلام بەو شیوەیهی کە چ بە عەرەبی چ بە کوردی بەو شیوە بێت (الإستثنائات الواردة في القوانين النافذة)، کافیه یەعنی ئەمە (في القوانين النافذة) ئەو بەم شیوەیه بێت و، کوردییەکەمی ئەو ریزپەرانی لە یاسا ریزپەرەکاندا هاتوو ئەو ئەندە بێت، زۆر سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورە/ جیگری سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

کاری لیژنەیی یاسایە دوای سیاغەمی بکاتەوه، ئێو جەوهەری ماددەکە بنیرن، فەرموو کاک سەردار.

بەرپز سەردار رشید محمد:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان:

دیارە منیش هەر وەك هاورییانم پشتگیری لەم ماددەیه دەکەم، بۆ پاراستنی ئەو زانیاریانە کە لەراستیدا حەقی هەموو ولاتیەکە کە ئیحتیفاز بەو جۆرە زانیاریانەوه بکات و ئەمە لە تەواوی دنیا مۆتەبەعە، بەلام ئەو کە من زیاتر دەمەوێت تەئکیدێ لیبکەم ئەگەر لە حالهتیکدا ئەو مەلوماتانە، بەراستی تەسەرپوبیان کرد حەقە یان فرۆشرا یان لایەنێکی موعادی ئیستیفادەمی لەم زانیاریانە کرد، حەقە بەراستی عەقوبەیهک، یاخود خالیك، یاخود شتیك ئیزافە بکری، بۆ ئەو و ابکری ئەو مەلوماتانە بەراستی وەکو تەواوی دنیا من ئەو کە شارەزایم هەبیت ئەگەر یەکی لەو مەلوماتانە تەسەرپوب بکات عەقوبەمی بۆ دەدری، بۆیه منیش پشتگیری لە هاورییانم دەکەم بۆ ئیزافە کردنی ئەم ماددەیه، زۆر سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورە/ جیگری سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

فەرموو کاک کاردۆ.

بەرپىز كاردۇ محمد پىرداود:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان:

سەرەتا دەمەۋى ئەۋە بلىم نامانچ لەم ياسايە شەفافىيەتە لە بەدەستەھىننى مافى زانىيارىيە بۇ ھاۋولائىيان، يەككىك لە گرفتەكان رەنگە پەيوەندى بە ماددەكە ھەبى كە ئەساسى ئەۋ ئىستىسنااتەيە كە مەترسى ھەيە ھەموو ياساكە بە تالكاۋە، بە ھەندى دەستەۋاژە تەم و مزاۋى كە ھەموو موئەسسەسەيەك بتوانى رەتى كاتەۋە، ھەروەھا من پشٹیوانى ئەۋ بۇچوونە دەكەم كە خالى يەكەم بۇ ھەموو دەزگايەكى گشتى ھەيە، رەتى ھەر زانىيارىيەك نەكاتەۋە كە لەسەرۋى بەرژەۋەندى گشتىيە، يەنى ئەمە جۇرەك لە مەترسى دروست دەكات دەتوانى بلى ئەمە بەرژەۋەندى گشتى لەسەرۋى ئەۋ زانىيارىيە من رەتى دەكەمەۋە، تۇ ۋەلامت چيە بۇ ئەۋە؟ لەبەر ئەۋە پىموايە ئەمە نەمىنى و، ئىستىسناات تەۋەسوعى پىنەكرى، يەنى بە شىۋەيەكى ياسايى كە ناتوانى تەۋەسوعى پىبەكە بە شىۋەيەك كە ھەموو ياساكە رەتكاتەۋە، لەبەر ئەۋە لەگەل خالى يەكەمدا نىن ئەمە يەكيان، دوو: خالى (ب) پىمباشە كاتىك دابنرىت لە ياساى ئىمەش ئىمە لە چەند سال دەمانەۋى ئەۋ نەئىنيانە بپارىزىن، يەنى بۇ ماۋە چەند سال بپارىزىن ئەمە ديارىكراۋ بىت، لە ماۋەيەكى ديارىكراۋ، يان ئەۋ نەئىنيانە كەشف بكرى كە زەرورەتى تر دەخۋازى، نەك ھىچ مەترسى نامىنى لەسەر مەسەلەى ئاسايش، خالىكى تر دەلى لە (ت) زانىيارىيە ئالوگۇرەكانى كە لەگەل جىھاتى تر دەكرى كە ئىتيفاقى لەسەر دەكەن ۋابمىنىتەۋە، يەنى ئەۋ جىھاتانە كىن لەسەر چ ئەساسەك ئىتيفاق دەكەن ۋابمىنىتەۋە، يەنى چ بەرژەۋەندىك ۋادەكات ئەۋان ئەۋ نەئىنيە بپارىزىن، سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

زۇر باشە، بەلام تىكايە تەحدىكەن لەگەل چ خالىكىن يان لەگەل چ خالىكى نىن؟ يان پىشنيارى موحەدەدتان چيە؟ بۇ ئەۋەى دوايى نەئىن ۋاللە ئىمە سى كەس ئىقتراحى ئەۋەمانكرد، چ خالىكى لەگەل نىن بۇ ئەۋەى ئىمە بتوانىن ئىستىفادەى لى بکەين لە كاتى دەنگدان، ۋا تەسەۋرەكەم تۇ لەگەل خالى يەكەم نى؟

بەرپىز كاردۇ محمد پىرداود:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان:

لەگەل دانانى مودەم بۇ پاراستنى نەئىنى، لەگەل خالى (ت) نىم پىشنيار دەكەم كە نەمىنى رەتكرىتەۋە، بەلى، سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان:

ئاھەنگ خان فەرموو.

بەرپىز ئاھەنگ عارف رۇۋف:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، منىش لەگەل خالى يەكەم نىم، ھاۋرام لەگەل كاك كاردۇ، ئىستىسنااتەكانى تر ئەگەر تىبىنى بکەين بە عىلمى ئەۋ ئىستىسنااتەى كە دەرج كراۋە لىرە لەگەل تەتەۋرو تەكنەلۇجىيە

دونىادا ناگونجىت برادران، من دەئىم كەشى مەسرەفى راستە من حىسابى مەسرەفى خۇم وەكو كىلەكە لە دەستىدا لەم فەقەرە ھاتوو، بەلام دەبىنى من لە مالى خۇم دانىشتوو مە حىسابى مەسرەفى من لە شارى لەندەن دەدزى و پارەى لى دەردى، تەكنەلۇجىا ھەيە ئەمىرۇ ئىختراقى ئەو شتانە دەكات، من دەچمە مفاوۋەتاتى كرىنى سەفەكى ئىقتىسادى، من جارى لە مەجلىسەكەى نەھاتوو مەو ئىعلان باسى دەكات، لە ئاخىر فەقەرەى دەئى (معلومات الکترونية) مەعلومات ئەلىكترۆنى راستە من (password) م نىە بەلام (email) مىران و تىكرارەن ھاككەر ھەيە لەناو كوخەكى دانىشتوو ھاك دەكات، بە قورسەكى زۆر ئىعتىادى كە لە بازارەكانى شەعبى دەفرۆشرى ئەوە دارجە، ئىمە ئەگەر موھاو لە بكەين ھەندى فەقەرەت لەم ماددەيەى موھافەزەى لەسەر بكەين دەبى ئەوەندە شەفاف بى بە ناسكى تەعامولى لەگەل بكەين كە نەبىتە مەترسىدار بۇ ئەوەى بدزى يان شتىكى لى بكرى، بۇيە ئەوە ئەو فەقەرەنە باوەرپكەن لەگەل تەكنەلۇجىاي عەسر ناگونجىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىگرى سەرۇكى پەرلەمانى كوردستان:

كاك نارام فەرموو.

بەرپىز ابوب نەمت قادر (نارام):

بەرپىز سەرۇكى پەرلەمان:

يەككىك لە ئامانجەكانى ياساكە برىتى بوو لە ئاسانكارى بۇ پىدانى زانىارى بۇ ھاوولائىيان، واتە ئەسل و بنەرەت لە ياساكە برىتىە لە بەخشىنى زانىارى، ئىستىنا برىتىە لە سنوور دارکردنى ئەو بابەتانەى كە نابى زانىارىەكان بدرىت، كەواتە نابى ئىستىناتەكان ئەوەندە زۆر بكرىت بە شىوازىك كە فەلسەفەى ياساكە، ياخود دافىعى ياساكە بە ھىچ شىوہىەك نەھىلئىتەو، لەبەر ئەوە يەكەم من پشتكىرى لە لانا خان دەكەم كە باسى لەوە كرد كە خالى يەكەم لابرىت، چونكە ئەوە پىويست ناكات، چونكە ئەم ماددەيە باس لە ئىستىنات دەكات، ھەر وھەا پشتكىرى لە كاك كاردۇ دەكەم كە (ت) لابرىت، بۇ؟ چونكە لەگەل (ب) ھەر يەك مەعنا دەبەخشى زيادەيەو، تىكرارە، ھەر وھەا خالى (د) ئەویش ھەر پىشنىار دەكەم لابرىت، كاروبارى ناوہخۆى فەرمانبەران، بۇ؟ چونكە لە خالى (خ) باس لە كۆمەلئىك تايبەتمەندى ھەموو ھاوولائىيەك دەكەين، كە مەسەلەى خويندەنەو، پزىشكىيەو، مەسەلەى حىسابى بانكى و كۆمەلئىك بابەتى تر، لەبەر ئەوە ھەر زيادەيە ئەو، لابرىت، ھەر وھەا خالى (ث) بەراستى مەتاتىە ئەویش باش بەرپوہچوونى دادگايى كردن و بەدبەھىنانى دادپەرورەرى، چونكە ھەر خۆى سىستەمى دادگاگان يەككىك لە بنەماكانى دەئى دەبى دادگايى كردن ئاشكرا بى، دەبى ئىمە بلئىن ئەو زانىارىيەنى كە دەبىتە ھۆى رىگرى كردن لە دەستگىرکردنى تاوانباران ياخود ئاشكرا بوونى تاوان نەك باش بەرپوہچوونى دادگايى كردن، چونكە ئەوە مەتاتىە لەبەر ئەوە من پىشنىار دەكەم كە ئىمە ھەولبەدەين ئىستىناتەكان سنوور داربكرىت، بۇچى؟ بۇ ئەوەى كە بتوانرى ياساكە ببىتە ھۆكارىك بۇ بەخشىنى زانىارى بە ھاوولائىيان و رىگا ئاسان كردن نەك بە پىچەوانەو، زۆر سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورە/ جیگری سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:
فەرموو کاک عبدالله.

بەرپز عبدالله محمد امین:
بەرپز سەرۆکی پەرلەمان:

منیش هاوارام لەگەڵ ئەویدا کە خالی یەکەم لایبەریت، هەرودها له خالی دووهدا برهگهکانی (ت، ث، ج) لایبەریت، لهبەر ئەوهی له برهگهی (ت: المعلومات المتبادلة مع الجهات الأخرى تم الإتفاق على الإبقاء على سریتها)، نه تهرهفهکان دیاره، نه مهوزوعهکه دیاره، هیچی دیار نیه، بهس ئەوه دیاره که دهلی به سپری بمانیتهوه، بۆیه ئەوه زۆر مهتاتیه، یهعنی دهگری ئیستیغلال بگری و زۆر ئیستیفادهی لی بگریت، هەرودها له خالی (ث) دا ئەوه له قانونی خاصه دیاری کراوه و ئەم حالته هیج پیویست بهوه ناکات لیردا نامازهی پی بگریت، له (ج)یشدا موناغهسهی مهشروع له قانونی موناغهسهه باسی لیوهکراوه پیویست ناکات باسی لیوهبگریتهوه، بۆیه من پیموایه ئەم سی خاله زیاده لهگەڵ برهگهی (ا)، سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورە/ جیگری سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:
کاک عبدالله مه لا نوری فەرموو.

بەرپز عبدالله محمد نوری:
بەرپز سەرۆکی پەرلەمان:

دیاره برادهران پیشتر نامازهیان پیدا منیش لهگەڵ ئەویدا کە برهگهی یهگهمی ماددهی (15) نهمیانی زیادیشه، چونکه برهگهی یهگهمی ماددهکه به شیوهیهک له شیوهکان پاساو دهوات بهدهستی ئەو کهسهوه که زانیاری لایه که زانیاری نهوات بهو کهسهوه، ئیتر خوئی دهکات به حهگهه، که رهنگه زانیاریهک لهلای من بهرزهوهندی بالای تیدابی شارندنهوهی، لهلایهکی تریش وانهبی، بۆیه ئیمه له ماددهکانی پیشتردا ئەم بابتهانه تا ئاستیک چارهسهرکرا و لهم ماددهیهشدا له برهگهکانی خوارتردا بابلیین چارهسهرکراوه، بۆیه بوونی ئەم ماددهیه پیویست نیه ئەو برهگهیه برهگهی یهک، نوقتهی دووهمیان که من دهمهوی باسی بکهه وهکو کاک ئارام باسی کرد ئامانج له یاساکه پیدانی زانیاریه به ههر کهسیک که زانیاری دهویت، راسته پاراستنی ئاسایش یهعنی سهنتهره، بهلام له نهتیجه هیج کاتیک نابی ئاسایش ببیته مایه زهوتکردنی ئازادی مروف، یهعنی ئەم نوقتهیه دهبی لهبهرجا و بگریت، بۆیه من بۆ خووم لهسهه ئەو بنهمایه ههندیک سهرهنجم ههیه لهسهه برهگهکانی تر، یهعنی ئەوهی که دهوتری نهینییه تایبهتیهکانی ئاسایش و بهرگری ههریم که دواتر له کهوانهیهکدا وردهکاریهکانی چهک و چۆلی سهربازی و ئهرکی نهینی سهربازی تهنهایی و ئەوانه، ئەم بابته لهراستیدا من نازانم ههستهدهکهه تۆزیک نهک تۆزیک بهلکو زۆریش نارۆشنه، یهعنی

جاری نھینیه تایبەتیەکانی ئاسایش، ئیمە دوو یاسامان ھەبە، لە ھەریمی کوردستاندا، یاسای دەزگای ئاسایش و، یاسای ئەنجومەنی ئاسایش، لەئامانج و ئەرکی ئەم دوو دەزگایە یەک دۆنیا شت ریز کراوە، بۆ نموونە لە ئەرکەکانی ئەنجومەنی ئاسایشدا (18) ئەرک دیاری کراوە، ھەرچی بوارە جیاچیاکانی ژیان ھەبە دەچیتە ئەو بوارەو، بەھەمان شیوہ لە یاسای دەستەئە ئاسایشدا (15) ئەرک دیاری کراوە، یەعنی تۆ لە نەتیجە ئەگەر بتەوئ زانیارییەک لە دەزگای ئاسایش، یان ئەنجومەنی ئاسایش وەرگری ئەو سەیری یاساکەئە خۆئ دەکات، ئیتر ھەر بابەتیک کە پەيوەستە بە مەسەلەئە ئابووریەو پەيوەستە بە کاری تەلەفۇناتەو، بە بازگانێو، بە مافی بەکاربەرەو ھەر بابەتیک لەو وینانە ھاتبی بە شیوہیەک لە شیوہکان دەچیتە ژیر ئەم خانەییەو، واتە یەعنی لیتر کۆت و بەندیکی گەورە بە قەناعەتی من لە داھاتوودا لە میانی جیبەجیکردنی ئەم یاسایە دیتە بەردەم ئەو کەسەئە کە زانیاری دەوئ لەو بوارە کە باسم کرد، بۆیە بە بروای من پێویستە ئەم بابەتە زیاتر ورد بکریتەو و، زیاتر روونبکریتەو، بۆ ئەوئ دەرفەتی دروست کردنی کۆسپ لەبەردەم کەسەکاندا دروست نەبێ، ھەرودھا ھەر لەم خالەدا مەسەلەئە ئاسایش و ھیزی بەرگری ئەمە بکەنە دوو خال باشتر، ھیزی ئاسایش پیناسەئە خۆئ ھەبیت، مەسەلەئە بەرگری پیناسەئە خۆئ ھەبیت، یەعنی ئەمە دوو شتە تیکەلکراوە بە شیوہیەک لە شیوہکان مەفھومەکە تا رادەیکە بابلیین تیکەلکراوە زیاتر لە بەرژەوئەندی بەرگری ھەریم، بۆیە ھیوادارم ئەو روون بکریتەو، نوقتەئە دوو میان وردەکاریەکانی بەرژەوئەندی دانوستانی ھەریم لەگەل ھەر لایەنیکدا ئەگەر ھاتو لایەنەکان لەسەر نھینی بوونی ئەم ریکەوتنەدا ریکەوتووبوون، ئەمیش نوقتەییەکی گرنگە بە بروای من دەبێ قسەئە لەسەر بکەین، یەعنی ئیمە جاری کۆئ یاساکە ئایا بۆ ھاوولاتیانە یان بۆ دامودەزگاکانی چاودیریشە؟ بۆ نموونە منی پەرلەمانتار ھەر وەکو ھەر ھاوولاتییەکی تر دوایی ئەو مافەئە نیە داوای زانیاری لەسەر ریکەوتنیک بکەم کە بۆ نموونە لەبەینی عێراق و ھەریمی کوردستاندا دەکری، لەبەینی ھەریمی کوردستان و تورکیا دەکری، یەعنی ببورن من ئەو نموونانە دەھینمەو بۆ ئەوئ بەرچاومان روون بیت، ئیستا ریکەوتنیک لەسەر پڕۆسەئە نەوت لەبەینی ھەریمی کوردستان و تورکیادا ھەبە منی ئەندامی لیژنەئە پێشەسازیم وەکو پێویست زانیاریم نیە، نموونەییەکی تر بێنمەو بەبلیین لە عێراقدا پێشتر حکومەتی عێراق، وەزارەتی بەرگری ریکەوتنیک لەگەل روسیا کرد لەسەر مەسەلەئە کرینی چەک و ئەوانە، دواتر کە دەرکەوت گەندەلییەکی گەورەئە تیدا کراوە، ئەگەر تۆ بیئ ئەو مافەئە نەدەئە بە پەرلەمان بۆ نموونە بە پەرلەمانتاران بەدواداچوون بۆ ئەم دۆسیە، ئەم گریبەستە بکەن رەنگە ئەم گەندەلییە دواتر بیست سال دوابکەوئ، ئەو کەسەئە کە لێپرسراوە لەم مەسەلەئەیدا لەم گەندەلییەئە کە کراوە دواتر وەکو بەرزەکی بانان بۆئ دەرچێ، بۆیە ئەم مەسەلەئەئەش زۆر گرنگە یەعنی روونبکریتەو، لەگەل ئەوئەشدا ئەو نوقتەییەئە کە گرنگە مەسەلەئە کە ئیمە دەلیین ئیستسانات ھەبە ھیچ زانیاریەک نیە ھەتا وەکو کۆتایی بەنھینی بھینیتەو، زانیاری دەبیت تا فەترەییەکی دیاریکراو بەنھینی بھینیتەو، یەعنی لە کۆتایدا زۆر گرنگە تۆ بپرگەئەئە ئیزافەبکەئە لەم بپرگەئەئە باسی ئەو بکەئە بۆ نموونە (15، 20، 25) سالە ئەم

زانىارىيە بەنھيىنى دەمىنپىتەۋە دواتر خۇ دەبىي ھەر ئاشكرا بىكرىت، ئەۋ نوقتەيەى تر كە من جارىكى تر دىمەۋە سەرى مەسەلەيەكە بەلەى مەۋە گىنگە كە لەم ماۋەيەشدا دەزگاكانى راگەياندىن كاريان لەسەر كىرد، لە زۆربەى رۇژنامەكان پەرلەمان كەۋتە بەر رەخنە، لەسەر ئەۋ بابەتە بە تايبەت رۇژنامەى ئاۋىنەۋ ھەندىك لە تەلەفزيۋنەكان ئىشيان لەسەر كىرد، مەسەلەى تۆمار كىردى دانىشتەكانى پەرلەمان ۋ دامودەزگا فەرمىەكاندا بە مەحزەر كىردن، يەعنى تۆ لە كاتىكدا پەرلەمانى كوردستان دانىشتىك دەكات لەسەر داۋاى سەرۋاگايەنى پەرلەمان ياخود بە دەنگدان لەلەيەن پەرلەمانتارانەۋە بىرپار دەدرى ئەۋ كۆبۈۋنەۋە نەيىنى بى، ئەم نەيىنىۋونە بە ماناى تۆمارنە كىردن نايەت، ئىستا ئىمە تەنھا لاپەرەيەكەش نەماۋەتەۋە لەسەر ئەۋەى بزىانين بۇ نەۋونە عبداللە مەلا نورى ھەرچەندە من بەخۇم بايىكۆتى دانىشتەكەم كىرد، بۇ نەۋونە من لەۋ كۆبۈۋنەۋەيەدا چىم وتوۋە، لەسەر مەسەلەى قانونى عەفو چىم وتوۋە، يەعنى تۆ دەبىي ھۆكۈمەت ۋ دامودەزگا فەرمىەكان ئىلزام بەكى كە پىرۇتۆكۆلىيان ھەبىي مەحزەرەكان بىۋوسنەۋە، بەلام دەشيت ئەم پىرۇتۆكۆلە بۇ نەۋونە بۇ (20) سال بەنھيىنى بىمىنپىتەۋە، لەبەر تايبەتەندى ئەۋ پىرسەى كە لە پەرلەمانە ياخود لە كۆبۈۋنەۋەكە قەسەى لەسەر كىراۋە ئەۋە نوقتەيەكى تر، نوقتەى كۆتايى من ئەۋەيە نازانم ھىوادارم بىرادەران لەبەر چاۋى بىگىرن ئەم بابەتە، يەعنى ئەۋەى كە ۋەكو بىرگەيەك لە كۆتايى ئەم بابەتە رۈۋىبىكرىتەۋە مەسەلەى ئىستىسناات تەنھا بۇ ھاۋۋلا تىيەكى ئاسايىيە بۇ كەسىكە تۈيۈزىنەۋە دەكات، ياخود نەخىر بۇ دامودەزگاكانى چاۋدېرىشە، بۇ دىۋانى چاۋدېرى دارايىيە، بۇ دەستەى نەزاهەيە، بۇ پەرلەمانى كوردستانە، چۈنكە لە نەتىجە ھىچ كاتىك تۆ ناتۋانى بلىيى دەزگايەكى دىيارىكراۋ كە گىرەبەست لەگەل كۆمپانىيەكدا دەكات، ياخود لەگەل ۋلا تىكى دىيارى كراۋدا دەكات پىتۋابى ئەم دەزگايە غەلەتى نىيە، پىتۋابى ئەم دەزگايە سەد لە سەد كارەكانى، گىرەبەستەكانى لە بەرژەۋەندى ھاۋۋلا تىيەۋە لە پەرلەمانىش دىلسۆز ترە، لە نەتىجە دەبىي خۇ ئەگەر گومان درۈستۋو، ئەگەر زانىارىيەك بلاۋبۈۋىيەۋە كە ئەم دەزگايە ھەلەيەكى كىردۈۋە دەبىي ئەم دەرفەتە بەرەخسىندىر بۇ پەرلەمان بەدۋاداچۈۋن بىكات، بۇيە ھىوادارم ئەم سەرەنج ۋ تىبىنىيەنە لەبەر چاۋ بىگىرىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىگىرى سەرۋكى پەرلەمانى كوردستان:

عظىمە خان فەرموۋ.

بەرپىز عظىمە نجم الدىن حسن:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان:

دىيارە ئەۋەى تىبىنى مەن لەسەر ئەم سى خالە، كە بە گىنگىيەۋە كاك عبداللە ۋ لەگەل رايەكانى ئاھەنگ خانىشەم، بە ھۆكىمى پىشكەۋەتنى تەكئەلۋجيا ۋ، سىستەمى دىموكراسى ۋ، مافەكانى مەۋقۇ ئەم سى خالە لەناۋ قانونى بەدەستەيىنانى مافەكانى ئاشكرا كىردى زانىارى جىگى ئابىتەۋە، بۇيە من لەگەل ئەۋەدام كە بىرگەى (أ) نەيىنە تايبەتەيەكانى ئاسايش ۋ بەرگىرى ھەرىم ۋردەكارىيەكانى، لەگەل (ب) ۋردەكارىيەكانى

بەريۆەچوونى دانوستانى ھەريىم، لەگەل (ت) زانىارى ئالوگۆرکراو، ئەم سى خالە لابرى و پيويست ناکات، لەبەر ئەودى كە ئەو ھاورپيانەم باسيان کرد لە پيويست نەبوونى ئەو خالانە، سوپاس.

بەريىز حسن محمد سورە/ جيگري سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:
كوپستان خان فەرموو.

بەريىز كۆپستان محمد عبدالله:

بەريىز سەرۆكى پەرلەمان:

منيش پشتگري ھاورپىكانى پيش خۆم دەكەم كە برگەى يەكەم لابرىت، بۆ برگەى دووم لەسەر خالى (ھ) من پرسىاريىكم ھەيە لە ليژنە ئايا ئەودى قەوسەكە پيناسەيە بۆ تايبەتيةكانى ناسايش و بەرگري ھەريىم بۆ ھەردووکیان؟ ئەگەر بۆ ھەردووکیانە،،،

بەريىز حسن محمد سورە/ جيگري سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

ببورە من پيشناريىكم ھەيە، چونكە تەصويرى ئيوە دەرناچى دەتوانم ئەمە تەئجیل بکەم ھەتا وەكو دوايى يەعنى قسەى ئيوە تەئجیل بکەم تا دواتر چاک دەكرى، دوا بخەم، ئەگەر دەرېچى لە كۆنترۆل تا جەوابەكەمان بۆ دى بوەستە، حەزدەكەى، كاك حەمە سعید فەرموو.

بەريىز حەمە سعید حەمە على:

بەريىز سەرۆكى پەرلەمان:

من لەگەل ئەو دەدام كە خالى يەكەم نەميىن، ئەگەر ھەر دەلین با بمیىن دەمچ كرى لەگەل خالى دوومەدا بەم شيوەى لى بى، پيويستە دامودەزگای گشتى يان تايبەتى بە ھيچ پاساويك پيدانى زانىارى رەت نەكاتەوہ لەم بارانەدا نەبى، كەواتە بۆ پاراستنى بەرژەوہندى گشتى گەورەتر نەبى ئەوہ تەفسير ھەلدەگرىت، تۆ دەجى داواى زانىاريەك دەكەى پيت دەلئ كاكە ئەمە بەرژەوہندى گشتى لەمە گەورەترە لەبەر ئەوہ پيت نادەين، بۆيە ئەو عيبارەتەى لابرى و، لەگەل دوومەدا بكرىت بە يەك، لەم بارانەدا نەبى، ويىراى پشتگريىم لە راي ھاورپىكانم من لەگەل ئەو دەدام (ث) نەميىن پاش بەريۆەچوونى دادگا، چونكە دادگا و بەديھيىنانى دادپەرورەى لە مورافەعاتى قانونيدا ھاوولائتى بە تەبيعى بەشدارى لە مورافەعاتى قانونى و مەحاکم دەكات، مەگەر ھەندى خال، ھەندى ھالەت نەبى كە خۆى بە ياسا ديسان مەنە كراوہ پيشتر بە ياساى تر مەنە كراوہ، خالىكى تر من پرسىارم ھەيە كاروبارى ناوہخۆى فەرمانبەران چيە؟ ھەروەھا لە خالى (خ، ز) دووبارە بۆتەوہ، چونكە دەلئ تۆمارى تايبەتى خويىندنى پزىشكى وەزيفى ئەوہ خالىك، خالىكى تر (د) لە عەرەبيەكە ھاتووہو لە كورديةكە تەرجومەكەى نەكراوہ، ئەوہ ليژنە ئاگاداربن لە كورديةكە تەرجومەكە نەكراوہ، سوپاس.

بەريىز حسن محمد سورە/ جيگري سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

سەرگول خان فەرموو.

بەرپۆز سەرگول رضا حسن:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان:

ماددەى (15) بەراستى كە ئىمە باس لەم ئىستىسنايانە دەكەين، كە دامودەزگای گشتى و تايبەتى مافیان ھەيە كە دۆكيۆمىنت نەدەن، بەراى من ئەم ماددەيە زۆر تەوسوعى تىداكراو، ھەروەھا خالەكان زۆرن، ئەگەر ئىمە پیمان وایە ئەم ياسايە زەرورە بۆ پیدانى زانیارى پىويستە ئىستىسناەكان كەم بکەينەو، تەحیدد بکەين لە يەك دوو خالەدا، من پىموايە زۆر زۆرە ئەم ئىستىسناانە بەتايبەتى ئەگەر بىینە سەر باسکردنى خال بەخال ئەگەر نەينىيە تايبەتیهكانى ئاسایش و بەرگرى تەنھا ئەووبى لەبەينى قەوسەكە ئەو تەعريفکردنەكەى بى من پىمباشە، بەلام ئەگەر ئەمە تەفسىرى زياتر ھەلدەگرى دواتر بە بيانووى زياتر ھاوولاتى لە پیدانى زانیارى ئەمە دەكریتە ئىستىسنا، ئەمە من لەگەلى نىم، باس لەو دەكات وردەكارىهكانى خالى (ب) بەرپۆهچوونى دانوستانەكان لەگەل ھەر لایەنىكدا ئەگەر ھەردوو لایەن لەسەر نەينى بوونى رىكەوتن تا ئەو كاتى رادەگەيەنرى، واتە ئەم رىكەوتنەنە ھەر رادەگەيەنرى، بۆچى ئىمە بىهينىن لە ئىستىسناەكان داینين، من لەگەل ئەوودا نىم ئەو وردەكارىه، ئەو دانوستانىكە ئەگەر بۆ بەرژوھەندى خەلگى ھەرىمى كوردستانە، بىگومان دانوستانەكان پىويستە ئەمە بەنەينى نەمىنیتەو، خالى (ت) زۆر روون نىە لای خەلك ئايا ئەو زانیارىه ئالوگۆرە كراوانە چى دەگریتەو؟ چ شتىك دەتوانى ئىمە لە كاتىكدا ئەو موەزفەى موختەصە بە پیدانى زانیارى ئەم ماددەيە بچیتە بەردەستى ئايا ئەمە دەچیتە چ بابىكەو؟ لە چ كاتىكدا ئەم زانیارىيانە دەدات؟ خالى دواتر باسى باش بەرپۆهچوونى دادگاكان و بەدیهينانى دادپەرورەيە، ئىمە دەزانين مەبدەنىك ھەيە لە مەحاكمدا كە عەلەنىە كە ھەموو دادگايەكان بە ئاشكرا دەبیت، تەنھا لە حالەتى تايبەتیدا نەبى، لە دادگاكانى تاوانەكاندا كە كاتىك لایەنىك لەلایەنەكان خویان داوا دەكەن ئەم دادگايى كردنە بەنەينى بەرپۆهبچى، بەلام كاتىك كە مەبدەنى عەلەنى ھەيە لە دادگاكاندا ئىمە بۆ بىين ئەم مافە لە خەلك مەنە بکەين لە كاتىكدا رۆژانە ئىمە بىين دادگاكان كە دەعو دەبين بە عەلەنى خەلك بۆى ھەيە بچى دانیشى لەناو ھۆلى دادگاكاندا، چۆنىەتى بەرپۆهچوونى پڕۆسەى دادگای كردنەكە ببينیت، بۆ ئىمە بىين ئەمە بکەين بە ئىستىسنا كە من ئەو لەگەلىدا نىم، خالى دواى ئەو باس لە موناڤسەى مەشروع دەكات كە ئەمەش بەراى من ھەر غموزى تىدايە و روون نىە لای ھاوولاتى، چ شتىكە كە وا لە تۆ دەكات ئاشكراکردنى ئەم دۆكيۆمىنتە ببیتە زەرورە زيان بۆ لایەنىك يان كۆمپانىيەيك، توپژينەوھى زانستى يان تەكنىكى كە ئاشكراکردنە زيان بە مافى دانەر دەگەيەنیت، ئىمە قانونىكمان دەرکرد لە پەرلەمان مافى فيكرى كە بەپىي ئەو قانونە ھەموو مافەكانى دانەر، ھەموو مافەكانى حقوقى موچاويريش روون كراوتەو، چ پىويست دەكات ئىمە بىين لىردە زىكرى بکەين، جارىكى دىكە بىكەينەو بە ئىستىسنا، بەرپۆز بۆ ھاوولاتى بۆ وەرگرتنى زانیارى، بەلام لەم خالەى تر لەگەلىم كە تۆمارى تايبەتى خەلك بە خویندن، بە پزىشكى، بە وەزىفى، ئەمانە لەگەل خالى (د) ھەردووكى بكریت بە يەك ئىستىسنا،

(خ، د) بکریت به يهک، کاروباری ناوهخوی ئیمه وتوومانه فهزمانبهران لهوی دهئین تۆماری تایبهتی خویندن و پزیشکی وهزیزی که وتمان وهزیزی فهزمانبهرانیش دهگریتهوه، بویه ئەم دوو خالە دهکری بکریت به يهک خال، بویه بهرای من لهوانهيه ئیستسنائەکه ئیمه بتوانین به دوو خال، یان سی خال کهمی بکهینهوهو ئەو مهجاله بهرفراوانه دروست نهکهین و، ئەمه وهکو وتم ههمووی روون نیه ههمووی غموزی تیدایه، پيوسته باشتر لیژنه‌ی هاوبهش دای برپژنهوه، زۆر سوپاس.

به‌پزیر حسن محمد سوره / جیگری سه‌رۆکی په‌رله‌مانی کوردستان:

هه‌مووی ته‌واو نابێ ته‌سه‌ور ده‌که‌م هه‌ر چه‌ند ناویک ده‌مینی، چونکه تا سه‌عات (2) داده‌نیشین، بویه ئەکه‌ر چه‌ند ناویک بمینی با ئەوانه بمینن که مایکه‌کانیان ئیش ناکهن، ناسک خان فه‌رموو.

به‌پزیر ناسک توفیق عبدالکریم:

به‌پزیر سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

دیاره منیش هاوڕام له‌گه‌ڵ هاوکارانی پيش خۆم، پیموایه ئەم یاسایه بویه ئەوانه‌ی که پرۆژه‌یان ته‌قدیم کردوو له‌به‌ر ئەوه بووه که گه‌یشتن به مه‌لومات گه‌یشتن به زانیارییه‌کان له هه‌ریمی کوردستاندا وه‌کو پيوست نه‌بووه، بویه ئیستا ئەگه‌ر بی‌تو ئیستسنائات و ریزه‌په‌رکان له‌ناو ئەم یاسایه‌دا زیادبکه‌ین، ئەوه هه‌ر خۆی بۆ خۆی قانونه‌که محته‌واکه‌ی نامینی، یه‌عنی ناوه‌رۆکی قانونه‌که له‌بار ده‌بریت، بویه ئەگه‌ر بکری (خ) که کردوومانه به دوو بره‌گه، بره‌گه‌ی یه‌که‌م لابه‌رین، چونکه هه‌ر تۆ باس له‌وه ده‌که‌ی ئەو بره‌گانه چین که ده‌کری ئیستسنا بکری و، ده‌کری وه‌لامی ئەو که‌سانه بدریته‌وه که داوای زانیاری ده‌کات، له‌به‌ر ئەوه هه‌ر له لانا خانه‌وه هه‌تاوه‌کو ئاخیر که‌س ته‌رحی ئەوه‌یان کرد که یه‌که‌م لاجی، بویه منیش ده‌نگم ده‌خه‌مه پال ئەوان یه‌که‌م لابه‌ریت و، هه‌مووی بکریته چوار خال، چونکه ئیستا دوو بره‌گه‌یه بره‌گه‌ی دووهم یازده خاله، ئەگه‌ر بی‌تو ئەم بره‌گه‌ی یه‌که‌مه لابه‌رین و هه‌مووی بکریته چوار خال، خالی یه‌که‌م من وا لێ تیگه‌یشتوووم بویه پیمباشه خالی (ا) بمینیته‌وه، چونکه پیموایه ته‌حیددی کردوو بۆ ئەوه‌ی که له‌ناو دوو قه‌سه‌که‌یه، بویه پیمباشه خالی یه‌که‌م لابه‌ریت و (ا) بکریته یه‌که‌م، (ب، ت) هه‌ردووکی هه‌ر یه‌ک موخته‌وا‌ی هه‌یه به‌س من پیمباشه هه‌ر لابه‌ریت، چونکه به‌راستی ئەو دانوستانه‌ی که هه‌ریم ده‌ی کات له‌گه‌ڵ هه‌ر لایه‌نی‌کدا مادام له مه‌سالجی خه‌لکه‌دایه، مه‌فروزه خه‌لک بیزانیت، چونکه دواچار هه‌ر که‌سیک نایا حکومه‌ته، یان په‌رله‌مانه، یان سه‌رۆکی هه‌ریمه، یان هه‌ر که‌سیک که دانوستان ده‌کات بۆ کیشه‌کانی هه‌ریم مادام له مه‌سالجی خه‌لکه‌دایه‌و شتی‌ک ناکری که دزایه‌تی خه‌لکی هه‌ریمی کوردستان بکات، یان دزایه‌تی مه‌سالجی خه‌لک بکات، پيوست به‌نه‌ینی و پاراستن ناکات، له‌به‌ر ئەوه (ب، ت) یش لابه‌ریت، هه‌روه‌ها (ث) وه‌کو به‌پزیرانی پيش خۆم ئیشاره‌تیان پیدای مه‌حاکم خۆی ئیستا موعله‌نه هه‌موو هاوولاتیان ده‌توانن به‌شداری دادگا‌کان بکه‌ن، غه‌یری ئەوانه نه‌بی که خۆیان بریار ده‌دن به‌نه‌ینی بی‌ت، وه‌کو چۆن په‌رله‌مان ده‌توانی خۆی هه‌ندی‌ک هه‌رچه‌نده ئیستا زۆر وانیه، به‌لام په‌رله‌مان خۆی هه‌ندی‌ک کۆبوونه‌وه

دەكات بەنھېنى ئىتر كەس ناتوانى بېت بۇ كۆيۈنەۋەكان، بەھەمان شت مەھاكىمىش واىە لەبەر ئەۋە (ث) زىادەيە، بەراستى موزايەدەۋ موناۋەصە خۇى لە جەرىدە ئىعلان دەكرىت، ئەسلەن خۇى بۇيە ئىعلان دەكرىت بۇ ئەۋەى ئەگەر يەككە بىھوئ بەشدارى ئەۋ موزايەدەيە بكات، دواتر ئىعلام دەچى بەشدارى موزايەدەكان دەكات كە بۇ گرىبەستەكانى نەۋتىش دەكرىت، بۇ فرۇشتى نەۋت دەكرىت، ئىستا ئىمە ھاتووين لىرە دەللىن زانىار يەكانى موزايەدەكانىش نەدرىت، لەبەر ئەۋە (ث، ج) ىش پىم زىادەيە، (د، خ) ىش بىكرىتە يەك لەبەر ئەۋە چوار خال دەمىنئەۋە ئەۋ كات ئىستىساناتى ناۋ ئەم قانونە لە چوار خالدا كۆدەبىتەۋە، نەك لە دوو بىرگەۋ بىرگەيەكىش بە يازدە خال، سوپاس.

بەرىز حسن محمد سورە / جىگرى سەرۋكى پەرلەمانى كوردستان:

سۆزان خان فەرموو.

بەرىز سۆزان شھاب نورى:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان:

بەرىزان ئەندامانى پەرلەمان، بە يەك چاۋخشاندىن بە ياساى پىدانى زانىارىيەكانى ولاتان سەير دەكەين لە ھەموو ولاتىك ئىستىسانات ھەيە، كەمترىنيان ھەۋتە زۆرترىنيان ھەقدەيە، ئەم ئىستىسانانە بۇچى كراۋە بۇ ئەۋەى ئەم مەلوماتانە خراب بەكارنەھىندىرئىت بەرامبەر بە كى؟ تۆ كاتىك كە باسى ئاسايشى ناۋەخۇ دەكەى بىگومان ئەۋ مەلوماتانەى كە لەلای ئاسايشى ناۋەخۇ ھەيە ھەندىكى عىلاقەى ھەيە بەسەر بابەكانى تىرۇر و تىكچوونى ئاسايشى ئەم ولاتە، بۇيە دەبىت زۆر بە وازحى دەرىخەى كە تۆ بۇچى ئەۋ ئىستىسانەت دانائە؟ چونكە خەتەرىك دروستدەكات، يەعنى لابرندى يەكەمى ئەم ماددەيە مەعناى ئەۋەيە تۆ ھەر ئىستىساناتىكت دانائە بەبى ئەۋەى شەرىكەى، كە بلئى بۇيە ئەم ئىستىسانانانە دانراۋە لەبەر ئەۋەى كە زەررە يان بە مەسلەھەتى عام، مەسلەھەتى گەرە، من پىشتىگرى لە رەئىھەكى كاك د. ئاراس دەكەم، دەتوانىن ئىمە ئەمە بچووك كەينەۋە بەۋەى كە بلئىن ئاسايشى ناۋەخۇى، ئاسايشى عەسكەرى، ئاسايشى كۆمەلەپەتى، كاتىك كە تۆ دىى دەگەرپى مەلوماتىك لەسەر من دەردەھىنى لە زمىندا رەقەم بانقەم، چەندەكى تىدايە پارە لەناۋ بانقەكەمدا كە (مع العلم) ئەمانە لە ھەموو دونيادا سىرپە، تەنانەت كە يەكەم جار كارتى بانك ۋەردەگرى لە ولاتان بە ئىمزا پىتدەدەن كارتەكە، چونكە (password) ى لەگەلدايە بە ئىمزاۋە پىتدەدەن، بۇيە ئەمەنى ئىجتىماعى، ئەمەنى سىياسى، ئەمەنى ئىقتىسادى، ئەمەنى شەخسى، ئەمەنى شەبەكەى ئىتصالات، بەرىزان لەپال ئەمانەدا من داۋا دەكەم شتىك ئىزافە بىكرىت كە لە ھەندى ياساى دەۋلەتاندا بە ماددەيەكى جىاۋاز دانراۋە ھەرچەند من پىمباشە بە ماددەيەكى جىاۋاز بىت، بەلام دەشكرىت بىكرىتە بەشىك لەم بابەتە كە نابى بەھىچ نەۋەىك (لايجوز طلب المعلومات التي تحمل طابع التميز الديني أو العنصري أو العرقي أو التميز بسبب الجنس أو اللون)، كە ئەمەتان ئىزافە كرد چۆرىك لە حىمايە دروست دەكەيت بۇ ئەۋ خەلگانە كە مەلوماتەكانى كە ھەيانە، مەسلەن كەسىك نائىنەكەى خۇى دەگۆرى، پىۋىست ناكات تۆ ئەۋ مەلوماتە بزائىت بىتتە ھۇى ئەۋەى كە زىانى لە دەست

بدات، يان خەتەرىك لەسەر ژيانى دروست بېت، ياخود ئەمە ئەگەر سەير بىكەن لە زۆرېك لە ياساكاندا ھەيە ئەمە جۆرىكە، سەمامىك دادەنرېت بۇ ئەودى ئەم مەلوماتانە نەبېتە دروستکردنى فېتە و كېشەى كۆمەلايەتى لەناو كۆمەلگاگەدا، من ھەر ئەودەندە دەلېم ئىستىسانئەكانى لاي ئىمە تۆزېك رېكجستنى دەوى تۆزېك چاكردى دەوى، چونكە زۆر لە برادەران باسيان لەوہ كرد كە لە مەحاكەدا جەلسەكانى موعلەنە، ھەندېك ئەودى ناوہخۆيى موزەفېنىش دەتوانرې باس بكرى كەوا لەگەل يەكېكى تردا دەمچ بكرېت، چونكە ئەوہش ھەر عىلاقەى ھەيە بەسەر شتى شەخصىيەوہ، من چەند جار عقوبە دراوم، چەند جار بە ئىفاد رۆيشتووم، چەند جار موخالەفەم كردووه، چەند جار درەنگ ھاتووم؟ پېويست ناكات ئەمە ئىعلان بكرېت، چونكە ئەمە شتىكە پەيوەستە بە خۆمەوہ، بۆيە من پېمباشە بە شىوہيەك لە شىوہگان چاويكى پيدا بخشىنرېتەوہ، كورت و بچكۆلە بكرى ئەگەر بە نەزەرى ئىعتىبارى وەرېگرن ئەو ماددەيەى باسەم كرد، وەكو (پروډىكشن)ىك حىمايەيەكە بۇ ئەودى ئەو مەلوماتانە بۇ تەتەرپروف بەكار نەھىنېت، زۆر سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورە/ جىگرى سەرۇكى پەرلەمانى كوردستان:

كاك نەزاد فەرموو.

بەرپز نەزاد عزيز سورمى:

بەرپز سەرۇكى پەرلەمان:

بەراستى پېش ئەودى بېمە سەر ئەوہلەن دەمەوى بلىم منىش لەگەل رەئىيەكانى د. ئاراس بووم كە سۆزان خانىش تەئكىدى لى كردووه، بۇ ئەودى يەعنى وەكو دەللى ئىختىزالىشى تېدا بكرى، ھەموو شتىك كە پەيوەندى بە ئەمنى ناوہخۆيەوہ ھەيە كە مومكىنە حىسابى ئەودى بۇ بكرېت سبەينى ئىستغلال بكرېت، ھەروہا ئەمنى عەسكەرى كە ئەويش ھەر دەجېتەوہ ئەو بابە، ھەروہا ئەمنى ئىقتىسادى و ئىجتىماعى، ھەروہا شەخصى كە سۆزان خان بە تەفسىل باسى كرد، ھەروہا ئەمنى سياسى، ھەروہا ئەمنى شەبەكەى ئىتىصالات، ئەوانە نالېم نەھاتوون بابلىين لەو ئىستىسانائاتانە، ھاتوون بە حەقىقەتەن، بەلام بە تەفاسىل وا ھاتووه، يەعنى من پېموايە ئەوانە كۆ بكرېنەوہ بە شىوہيەك كە بتوانرېت ئەو لايەنانە ھەموو بگرېتەوہ، بە نىسبەت ئەوہلەنىش كە نووسراوہ (لايجوز للمؤسسة العامة أو الخاصة رفض إعطاء المعلومات حماية لصلحة لاتفوق على المصلحة العامة في الكشف عنها)، تەبەعن لېرەدا پېويستە ئەو مەسلەحەيە ديارى بكرېت، چونكە تەفسىر دەكرېت بەراستى يەعنى كام مەسلەحەيە؟، يەعنى كە لە مەسلەحەتى عام لە پېشتر نىە كامە مەسلەحەتە؟ يەعنى ئەوہ دەبى تۆزېك لىژنەى بەرپز روونى بكاتەوہ بەراستى، سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورە/ جىگرى سەرۇكى پەرلەمانى كوردستان:

امىنە خان فەرموو.

بەرپز امىنە زكرى سعید:

بەرپز سەرۇكى پەرلەمان:

سهره‌رای ده‌ستخۆشی کرن بۆ ده‌ستنیشان کرنا فی خالی، کو هه‌لبه‌ت پاراستنا ئه‌منیه‌تا هه‌ریمی، کو ولاتی ئه‌منیه‌تا که‌سی حوریاتیت که‌سی، وه ئه‌منیه‌تا ئابووری و سه‌ربازی و نافخۆیی ئه‌فه هه‌مووی پیتتی هه‌ندینه کو هه‌ندهک زانیاری هه‌بن به سانهی بدهستی هاوولاتیادا نه‌که‌فن، یان ژ ماویهک بۆ بیته ده‌ستنیشان کرن، تشتیک کو من دفتت به‌حس بکه‌م ئه‌و خاله کو نه‌هاتیه دیارکرن یان ژ هاتیه بیرکرن، ئه‌وه هه‌ندیک دۆکیۆمینی یان ژ وه‌سائیقت حکومه‌تی هه‌نه کو دگهل هه‌ندهک لایه‌نیت یی په‌یوه‌ندیار، پیتتییه وه‌خته‌ک بۆ بیته ده‌ستنیشان کرن، مه‌سه‌له‌ن بۆ نموونه له به‌ریتانیا وه‌ختی ما پرسیار کری مه‌علومه‌ک کیش نه‌وعی مه‌لوماتانه کو چ وه‌خت دهرده‌که‌فن، هه‌ندهک مه‌لوماتیت هه‌ی سال بۆ دینه دیارکرن، مه‌لومات هه‌نه پستی (50) سال دهرده‌که‌فن، ئه‌و مه‌لوماته ژ که‌نگیه؟ ئه‌و وه‌خته کو ئه‌و لایه‌نیت کو گریدای به فی مه‌وزوعی فه‌بن مر بن، یه‌عنی نه‌مابن له حه‌یاتیدا، یان هه‌ندهک زانیاریت موخابه‌رایه‌تییت هه‌ی کو دفتت دیاربن پاش چه‌ند سالدا، یه‌عنی دفتت موده‌ک بۆه‌ندهک خالا بیته ده‌ستنیشان کرن به دیتنا من، لایه‌کی دی ترقه برگا (ث) کو به‌حسی باش به‌ریتیه‌چوونا دادگاه کرنی و به‌دهست فه‌هینانه دادپه‌روه‌رییت دکه‌تن، ئه‌ف خالا بۆ من یا وازح نیه، یه‌عنی مه‌به‌ست پی چیه؟ هات مه‌حکه‌مه یه‌عنی فی‌ره مه‌حکه‌مه دشیتن حاکم به ره‌ئیا خو فی‌ره‌دا ئیجتیهاداتی تیدا بکه‌ت، برایی من جه‌ریمه‌کا کری ئه‌وی جه‌ریمی من دفتت ته‌فاسیلیت وی جه‌ریمی بزانه، چونکه بۆچی مه‌حاکم بیتن گهل خه‌لکی زور وازح و شه‌فاف بن بریاریت وی گه‌له‌ک حه‌قی ره‌ئیا گشتیه کو بزانیته مه‌حکه‌می چ بریارا دهردیخی، ته‌نها له‌وان حاله‌ته‌دا کو ته‌ئسیر سه‌ر ته‌شه‌ر یان ئیهانه کرنا وی که‌سی نه‌بیتن، دفتت مه‌حکه‌مه یا وازح بیتن بۆ هاوولاتییه‌ت کوردستانی، ژ به‌ر هه‌ندی بۆ من یا روون نینه، مه‌به‌ست پی چیه؟ چ نه‌وعی دادگاهی کرنه فی‌ره‌دا ئیجتیهاداتی ده‌ینه کرن، مافی منه ئه‌ز بزانه برایی من جه‌ریمه‌یه‌کا کری، یان زی سیاسه‌تمه‌داریکی جه‌ریمه‌یه‌کا کری کو یا گریدای یا بجه‌قی یه‌عنی ره‌ئیا گشتیه، ره‌ئیا گشتی دفتت بزانیته که ئه‌ف جه‌ریمه سه‌ر چ نه‌وعه جه‌ریمه‌ی کریا ته‌ئسیرا وی سه‌ر کۆمه‌لگه‌هی چیه؟ ژ به‌ر هه‌ندی ژ پیتته‌قیه ئه‌فه‌ژی روونکردنه‌ک بیتن هه‌تا وی حه‌دی زی ئه‌ز دبیرم کو ته‌شه‌را شه‌خصی تیدا نه‌بیتن، خالا دوماهیکی دهرباره‌ی ئه‌ف زانیارییه‌یت ئه‌لیکترۆنی به‌حسی هه‌ندی کری تۆریت پاریزراو، دیسان ئه‌فه‌ژی بۆ من وازح نینه، مه‌به‌ست ژ کیش نه‌وعیت مه‌لوماتایه؟ ئایا ته‌نها ئه‌و مه‌لوماتیت کو فی مادده‌یدا بته‌نی هاتینه ئیشاره پیدان؟ یان زی هه‌ر نه‌وعی مه‌لوماتی دیتژی فی حاله‌تیدا دیچیته زمنی ویدا، بۆ نموونه ئه‌گه‌ر ته‌نها مه‌به‌ست خالی فی مادده‌ی بن یا وازحه، به‌س ئه‌گه‌ر مه‌به‌ست له هه‌ندهک مه‌لوماتی دیترن دهرقه‌ی فی مادده‌ی، دفتت یا دیاربیتن ئه‌ف چ خاله، چونکه ئایا فی گافی زمنی هه‌ندی وه‌گری گه‌له‌ک جارا ئه‌ز فی نموونی به‌حس که‌م گه‌له‌ک جارا ئه‌م دچووین ئاهیت خوارنی مه هیقیا هه‌ندهک ئاماریت سه‌رجه‌می هریمی بزانیته یه‌ک گوتمه‌مه ئه‌فه تشه‌کی نه‌ینیه ئه‌م نه‌شیین ئامارا بده‌ین، یان په‌روه‌رده گه‌له‌ک جارا مه هیقیا هه‌ندهک ئامارا (ئه‌فه پيش ئه‌ز ببه‌ ئه‌ندام په‌رله‌مان) یه‌عنی ئه‌فه له‌قه‌وسیدا، مه هیقیا مه‌لوماتیت قوتابیاو مامۆستا وه‌رگری یان تشتی گریدای ئاماری

پەرۆردەپەقەبى يەك گوتى ئەفە تىتەكى نەينىيە ئەم نەشەين بەدەينەھەو، ئايا دقېرەدا ئەفە دجىتە
زمنىت ويدا؟ زۆر سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە/ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:
د. احمد فەرموو.

بەرپىز د. احمد ابراهيم على (وهرتى):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان:

سەبارەت بەم ماددەيە من بەراستى چەند تىبىنەكەم ھەيە، سەبارەت بە برپگەى يەكەم لەگەل ئەووم كە
برپگەى يەكەم لابرېت، چونكە لېرە باس لەو دەكات كە ئىستىنائەكان ديارى دەكات، لەبەر ئەو پېويست
ناكات لېرە بنووسرى پېويستە دامودەزگای گشتى يان تايبەتى بۆ پاراستنى بەرژەوهندىەك كە لە
بەرژەوهندى گشتى گەرەتر نەبى وەكو كاك نەژاد وتى، چ بەرژەوهندىەكە كە لە بەرژەوهندى گشتى
گەرەتر نەبى؟ لەبەر ئەو تۆ لېرە ئىستىنائەكانت دەستنىشان كەردوو ھەر لەو پۆ دەتوانى دەست
پېبەكى برپگەى دووم بكرى بە برپگەى يەكەم، ھەروەھا لەراستىشدا لە ھەموو ولاتىكدا بېگومان
ئىستىنائات ھەيە، چونكە پاراستنى ئاسايشى ولات و ھەندىك نەينى ھەيە كە پېويست ناكات كەشف بكرىن
ئەو لە ھەموو ولاتىكدا ھەيە، بەلام تەوسع كەردن لە ئىستىنائەكاندا رەنگە كارىكى باش نەبىت بۆ ئەو
كە ئىمە بتوانىن ئەو ياسايە ئەو برپگانەى كە لەو ياسايدا جىگىرمان كەردوون و داواكارى ھەموو لايەك بوو كە
زانيارى بگات بە دەستى خەلك، بە دەستى رۆژنامە نووسان، ئەم ئىستىنائەكانە نەبنە بەرەست بۆ ئەو
زانيارى بگات بە ھاوولاتى و بە رۆژنامە نووسان، ھەروەھا لەگەل ئەو ھەشم كە ماوہيەك ديارى بكرىت بۆ ئەو
زانيارىيانەى كە دەمىنى وەكو نەينى ماوہى چەند دەبى ئەو زانيارىيانە بىننەو و ھەقى نەبى ئەو لايەنانە
و دامودەزگای گشتى يان تايبەتانە بىدەن بە كەسانى داواكار، سەبارەت بە خالى (ث) كە باس لە بەرپوہ چوونى
دادگايكەردن و بەدەيھىنانى دادپەرورەى دەكات وەكو امينە خان باسى كەرد، بەلای منىشەو بەراستى ئەم خالە
زۆر روون نىە، چونكە ئەمە بە شىوہكى رەھا باس كراو، بەرپو چوونى دادگايى كەردن يەعنى باشترە بلېى ئەو
دادگايى كەردنەى كە دادوہر برپارى بەنەينى بوونىان دەدات، لەو حالەتانەدا ئەو زانيارىيە نەدرى بە كەسانى
داواكار نەك لە ھەموو حالەتىكدا بە شىوہيەكى رەھا، چونكە ئەو دەكرى دواتر تەفسىرى لىكدانەوہى ترى بۆ
بكرى، سەبارەت بە خالى (د) كە باس لە كاروبارى ناوہخۆى فەرمانبەران دەكات بەراستى ئەمەش بە
شىوہيەكى موتەلق ھاتوو، بە شىوہيەكى رەھا ھاتوو، چونكە بۆچى ناكرى كاروبارى ناوہخۆى فەرمانبەر لە
حالەتىكدا ئەگەر داوا بكرىت، بۆ نموونە زۆر كەيس ھەيە كە پەيوەندى بە مەسەلەى گەندەلېيەو ھەيە،
پەيوەندى بە فەرمانبەرەو ھەيە كە تۆ نەتوانى داواى بكەى بە حوجەتى ئەوہى كە ئەمە كاروبارى ناوہخۆى
فەرمانبەرە، نەتوانرى داواى ئەو بكرى كە لايەنى پەيوەندار داواى كەشفى ئەو گەندەلېيە بگات لەو

فەرمانبەرە، یان وردەکاری کاروبارەکی بدری بە لایەنی ئەو کەسە ی کە داوای دەکات، بەراستی ئەمە دەبێتە بەر بەستیک کەوا سبەینێ هیچ فەرمانبەریک بە حوجەتی ئەوەی کە ئەمە کاروباری ناووخۆی فەرمانبەرە ناتوانی دۆسیەکی وەرگیری و لایەنی پەيوەندارێش ناتوانی بەداوای ئاشکراکردنی گەندەئێهکاندا بپروات، بۆیە من پێمباشە ئەوانە ی کە لە خالی یەکەمدا کە وتم بپرگە ی یەکەم لایبیریت و، بپرگە ی دووهم بکریتە بپرگە ی یەکەم، ئەم حالەتانی خوارووە یەعنی دەمو دەزگای گشتی یان تاییبەتی پێویستە زانیاری بەدن بە کەسانی داواکار تەنھا لەم حالەتانی خوارووەدا نەبیت، ئەوانە ریزبکرین، هەر وەها بپرگە ی دووهم زیادبکریت ئەمە ی کە لە بپرگە ی یەکەمدا هاتوو و، ئەو دەستەو لایەنانە ناگریتەو کەوا بۆ مەبەستی بەداوای چوون و لیکۆئینەو داوای زانیاری دەکەن، وەکو دەستە ی نەزاهە، پەرلەمان، چاودیری دارایی، چونکە بەراستی ئەگەر تۆ ئەو جیھەتانی جیانەکیه و ئەو وەکو لەپێشەو بەسما ن کرد کەوا کەسی سروشتی و کەسی مەعنەوی دەتوانی داوای زانیاری بکات، بەلام لیرە بە شیوەکی مۆتلەق هاتوو بۆی هەیه ئەوانەش کەوا بەداوای ئەو زانیارییانەدا دەچن و لیژنە ی لیکۆئینەو یان تاییبەتمەندن بەو ئەوانیش نەتوانن داوای ئەو زانیارییانە بکەن، زۆر سوپاس.

بەرپێز حسن محمد سورە / جیگری سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

(16) ئەندام پەرلەمان ماو بە رۆژی دووشەمە، بەس تەنھا ناوگانیان دەخوینمەو بەو ئەوەی تەسەلسولی خوێان بزانی (کوێستان خان، مامۆستا فەرمان، قیان خان، هاوڕاز خان، د. عمر، ئاشتی خان، ژیان خان، کاک شوان، کاک خلیل، کاک عبدالسلام، سمیرە خان، بیریقان خان، شلیر خان، مامۆستا کاو، کاک لقمان، بەیان خان)، تا رۆژی دووشەمە بەخواتان دەسپیرین.

د. ارسلان بايز اسماعيل
سەرۆکی پەرلەمانی
کوردستان - عێراق

د.حسن محمد سورە
جیگری سەرۆکی پەرلەمانی
کوردستان - عێراق

فرست احمد عبدالله
سکرێتیری پەرلەمانی
کوردستان - عێراق

بەناوى گەلى كوردستان، دانيشتنى ئەمپۇمان دەست پى دەكەين، پەرلەمانى كوردستان، خولى سىيەمى ھەئبژاردن، سالى چوارەم، خولى گریدانى دووم، ژمارەى دانيشتن (26) رۆزى دانيشتن (2013/6/3) بەرنامەى كار:

بەپىى ھوكمەكانى بىرگەى (1)ى ماددەى (20) لە پەپەرەى ناوخۆى ژمارە (1)ى ھەموارگراوى سالى 1992ى پەرلەمانى كوردستان - عىراق، دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان بىرپاریدا بەرنامەى كارى دانيشتنى ژمارە (26)ى ئاسايى خولى سىيەمى ھەئبژاردن لە كاتزمىر (11)ى پىش نيوەرۆى رۆزى دووشەمە رىكەوتى 2013/6/3 بەم شىوہىە بىت:

1-بەردەوام بوون لەسەر خستنەرۆو و گفتوگۆ كىردنى پىشنيارى ياساى مافى بەدەستەپىنانى زانىارىەكان لە ھەرىمى كوردستان-عىراق.

2-خستنەرۆو و گفتوگۆكىردنى پىرۆژە ياساى سندوقى داھاتەكانى نەوت و گاز لە ھەرىمى كوردستان-عىراق.
3-خستنەرۆو و گفتوگۆكىردنى پىشنيارى ھەموارگىردنى ياساى ژمارە (9)ى سالى 2008 كە تايبەت بە ھەموارگىردنى پىادەكىردنى ياساى بە كىردانى خانووبەرە ژمارە (78)ى سالى 1979ى ھەموارگراو لەھەرىمى كوردستان-عىراق.

4- خستنەرۆو و گفتوگۆكىردنى پىرۆژە ياساى كانزا نا پۆلايەكان لە ھەرىمى كوردستان.

5-خستنەرۆو و گفتوگۆكىردنى پىشنيارى ياساى جى بەجىكىردنى ياساى خزمەتى زانكۆيى ژمارە (23)ى سالى 2008ى عىراقى فیدرال و ھەموارەكانى لە ھەرىمى كوردستان-عىراق.

داوا لەليژنەى ھاوبەش دەكەين فەرموون بۆ سەگۆى ليژنەكان، ئىستاش بەردەوام دەبين لەسەر خالى يەكەم، گفتوگۆكىردن لەسەر پىرۆژە ياساى سەرچاوە زانىارىيەكان، فەرموو كويستان خان.

بەپىز كويستان محمد عبدالله:

بەپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە بىرگەى يەكەمى ئەم ماددەيە، ديارە بىرگەيەكى گرینگە، من مانەوہى بە زەرور دەزانم، بەلام بەمەرجىك دابىرپىرپىتەوہ، بەشىوہيەك يان دەمچ بىكىرئ لەگەل بىرگەى دوو يان بىرگەى يەك بىى بە دوو، دوو بىى بە يەك، بۆ ئەوہى واتاكەى ئاشكرا بى و ديار بى كە مەبەست لە رىزپەرەكانە، سەبارەت بە بىرگەى دووم راستە ئەم رىزپەرەكانە لە زۆربەى ياساى بەدەستەپىنانى مافى زانىارى ھەيە لەزۆربەى ئەم ولاتانەى كە ئەم ياسايەيان ھەيە، بەلام ئەم ولاتانەى ئەم ياسايانەيان ھەيە ئەنجومەنىكيان بەناوى ئەنجومەنى نىشتىمانى يان ئەنجومەنى نەتەوہيى، ئەم ئەنجومەنەيە بىرپار دەدا دەولەت يان ھوكمەت لەگەل كى موفاوہزات دەكا، لەسەر چى موفاوہزات دەكا، ھەر ئەو ئەنجومەنەيە بىرپار دەدا كە دەولەت يان ھوكمەت چەك لە كى دەكرئ، چ جۆرە چەكىك دەكرئ، كەى ھىز دەجولئىنى و بە چ ئاراستەيەك دەيجولئىنى، ئىمە لەكاتىكدا ئەم ئەنجومەنەمان نىيە، خۇشمان دەزانين بارودۆخەكانى پىشتر چى پى و تووين، بۆيە ھوكرارى ئەوہيە كە واى كىردووە ترس و گومانىك لاى ئىمە دروست بكا لەسەر ھەندىك لەم رىزپەرەكانە، سەبارەت بە

خالى يەك، ئەگەر ئەوۋى ناۋ كەۋانەكە تايبەت بى بە تايبەتمەندىيەكانى ئاسايش و بەرگىرى ھەرېم كە من داۋا دەكەم لىژنەى ھاۋبەش ئەمەمان بۇ روون بىكەنەۋە، ۋەلەم بەنەۋە، ئايا پەيوەندى بە ھەردوۋ شىۋەيەتى؟ يان تەنھا بۇ بەرگىرى ھەرېم ئەمە لەقەۋسدا نووسراۋە، ئەگەر بۇ ھەردوۋ كى بى كىشەيەك نىيە، بەلەم من يەك ئىزافەم ھەيە كە دەلى وردەكارىيەكانى چەك و چۆلى سەربازى، ئەركى نەيىنى سەربازى و تەناھى و جوۋلەى ھىزەگان بۇ دەرەۋەى ھەرېم، پىۋىستە ئەمە بنووسرىت، يەنى ئەم ئىزافەيەم ھەيە، جوۋلەكانى ھىز بۇ دەرەۋەى ھەرېم، چونكە لە رابردوۋدا بىنوومانە كە ھىز بە ئاراستەى ناوخۇش جوۋلەيندراۋە، سەبارەت بە خالى (ت) من پىموايە ئەم خالە ناروونىيەكى تىدايە، كام زانىارانە؟ كام لايەنانە؟ چونكە لاي ئىمە زۇر لەلايەن و زۇر لە حزبى بچووكىش لەگەل ۋلاتانى دەرودراۋسى زانىارى دەگۆرپتەۋە و ئەمە كە دەبىت بەرەمى من لەگەل (ب)دا دەمچ بىرى يان نەمىنىت، سەبارەت بە خالى (د) كاروبارى ناۋەخۇى فەرمانبەران، لەگەل ئەۋەم دەمچ بىرى لە (خ)، بەلەم بەمەرجىك ئەم خالە ياساى خدەمى مەدەنى سالى 1960 و ھەمواركاراۋەكەى لەگەل ياساى ئىنزيباتى مۇزەف دەۋلەى تىدا پىشەل نەكرابىت، ئەگەر ئەم دوۋ پىشلىكارىيە نەكرابىت، دەكرىت ئاشكرا نەكرىت، بەلەم لەكاتىكدا ئەم دوۋ ياسايە پىشلى دەكرى، پىۋىستە ئاشكرا بىرى، چونكە لە رابردوۋدا ئەم پىشلىكارىيانە كراۋە بىنومانە، من ئاخىر شتەم ئەۋەيە كە ئىمە بىرگەيەك زىاد بىكەن، بىرگەكەش بۇ ئەۋەى كە ئەم رىزپەرانە بەتايبەتى ئەۋەى كە پەيوەندى بە دانوستانەكانەۋە ھەيە بوترىت ئەمانە پىۋىستە لە دۋاى فەترەيەك ئاشكرا بىرىن بۇ خەلك كە ئە ئەمە لەزۇربەى ياسايەكاندا ھەيە، كە من پىشنىار دەكەم لەدۋاى بىست سال ئەم نەپىيانە ئاشكرا بىرىن، سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۋكى پەرلەمان:

فەرموۋ مامۇستا فرمان.

بەرپىز فرمان عزالدین محمود:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

دىارە بەشىك لە قسەكانى من كوستان خان كرى، پىشتىرى قسەكانىشى دەكەم، ديارە ئەۋەى كە پەيوەندى بە دانوستانى ھەرېم ھەيە لەگەل ھەر لايەنىك بىت، ديارە دەبى بە ھەرشىۋەيەك بى دەبى كاتى بۇ ديارى بىرى، بەماناى ئەۋەى بەسال بى چەندە؟ ئەۋەى كە ستانداردە لە زۇربەى ياساكانى دەستكەۋتى زانىارى ۋلاتاندا ھاتىە ماۋەى بىست سالە، لىرەش بەراستى دەبى ديارى بىكەن، ھەرۋەھا خالى (ت) ھەيە دەربارەى زانىارى ئالوگۆرپىراۋ بەراستى بەشىۋەيەكى زۇر رەھا ھاتىيە، ئەۋە پىۋىستە بەراستى ديارى بىرى كامن ئەم زانىارىيانە، ھەر زانىارىكى ئالوگۆرپىراۋ؟ خالى (ث)مان ھەيە دادگا بەراستى بەشىۋەيەكى ئاشكرا دەكرى، دەستەۋاژەكە روون نىيە، ئەگەر برادەرانى سەر مەنەسە كەرەم بىكەن كە رەنگە لاي كۆمەللىك لە برادەرانى پەرلەمانتارىش ئەمەيان روون نەبىت، ئەۋەمان لە بۇ روون بىكەنەۋە باشترىش، خالى تۋىژىنەۋەى زانستى، ديارە تۋىژىنەۋەى زانستى بە دوۋ قۇناغە، قۇناغى پىش ئاشكرا كرىنى داھىيانەكە و قۇناغى دۋاى، ديارە

من پيم چاگه توپژينهوهى زانستى يان تهكنيكى ئهو وشهى بو زياد بكرى، پيش توماركردن و يان راگهياندى، پيش توماركردن و يان راگهياندى دياره ئهگهرا ئاشكرا بكرى ئهوه زيان به داهينهركه دهگهيه نيٽ، بهلام دواى ئهوهى كه تومار دهكرى، ههروهها بلاؤدهگريتهوه له ههروشوينيك بيتن دياره ئهوه هيچ كاريگهري بهماناي زيان به داهينهرا ناگهيه نيٽ، بهراستى كاروبارى فهرومانبه رانيش پيم چاگه مهسهلهن زور وردهكارى تيدا ههيه، مهبهست چيه ئهگهرا برادهرانى سهرومه نهسه ئهوهشمان بهكهردمهوه له بو روون بكه نهوه، زور سوپاس.

بهريز د.ارسلان بايز اسماعيل / سهروكى پهرومان:

فهرومو فيان خان.

بهريز فيان عبدالرحيم عبدالله:

بهريز سهروكى پهرومان.

به نيسبهت ماددهى پانزده كه ماده ريزه پرهكانن، من پشتيوانى له رهئيهكهى كوستان خان دهكه، بو مانهوهى برهگه يهكه، بهلام شيوازى دارشتهوهكهى بهشيوازيك بيت كه بكرىت به برهگهى دووم ياخود دهمج بكرىت كه بهشيوهيهك بيت پيدانى ئهه زانياريانه لهكاتيكدا كه لهبهرژهوهندى شتى گهورهتر نه بي ياخود بهرژهوهندى گشتى واى خواست كه ئهمانهش ئهه خالانهى دووم كه باسكراوه ئهمانيش به ههمان شيواز زانياريهكان بدرين به ئهه كهسانهى كه داواى ياخود تهلهبى زانياريهكهى پيشكش كردوه، پيدانى زانياريهكه، لهبهر ئهوهى ئيمه ههرا ياسايهك كه دهردهچيت كومه ئيك ئامانجى ههيه، يهكيك له ئامانجه گرنگهكانى ئهه ياسايهش دياره بهرهنكاري بوونهوهى گنده ئيهه، پيدانى زانياريهه، پاراستنه له پره نسيپى شهفافييهت، ئهمانه كومه ئيك ئامانجى زور گرنگن كه دهبي لهه ياسايانهدا بوونى ههبي و سهرحه مى ئهه زانياريانه بگات به ههرا كهسيك ئهگهرا بيت و داواى زانيارى بكات له ههرا دامودزگايهك، بهلام كه تو هاتى ئهه مادده ريزه پرانهت داناه كهواته تو ئههميهت و گرنگى ئهه ياسايهت باتل كردوتهوه له پينهدانى ئهه زانياريانه ياخود به كوٽ و بهندكردى ئهه كهسانهى كه دهيانهوى بگه به سهراوهكانى ياخود به سهراوهى ئهه زانياريانه كه دهيانهوى دهستان بكهوى، من تيبينيم ههيه له برهگهى دووم له خالى ئهلفى، نهئيههكانى تايبهت به ئاسايش و به بهرگرى ههريم، ئهوه به كومه ئيك دهستهواژه روونكراوتهوه كه مهبهستى چيهه، بهلام ئهوهى ئيمه له كهوانهكهدا باسكراوه مهبهست له بهرگرى ههريم، چونكه ئاسايش به جيا نووسراوه، ئهمانه چونكه دوو دهزگاي جياوازن، كهواته دهبيت به ههمان شيوه نهئيهه تايبهتهكانى ئاسايش بو ئيمه روون بكرىتهوه كه مهبهست چيهه؟، به نيسبهت خالى (ب) و (ت) كه باس له دانوستانهكانى ههريم و دوومهيش ئالوگوپرى زانيارى دهكات، چونكه ههرا يهكيك لهمانه ئهگهرا ههرا ريكهوتنيك بكرىت ياخود ههرا ئالوگوپرى زانيارى بكرى لهسهرا ههرا مهسانيليك كهواته پهيوهندى ههيه به خالى ئهلفهوه، ئهگهرا پهيوهندى ههيه به خالى ئهلفهوه كهواته تو

ناكریت (ب) و (ت) یش که په یوهندی ههیه به دانوستانهکان یاخود په یوهندی ههیه به ئالوگوری زانیاری جاریکی تریش کوټ و بهندی بکه یته وه سهر، به نیسبهت خالی (ث) که باش بهرپوه چوونی دادگایی کردن و بهدی هینانی دادپهروهی، ئەمه تهواو مهتاتییه، چونکه ئەگەر مهسه له بهرپوه چوونی جهلسهکانی مهحکمه بی، ئەوا مهحاکم خوی برپار له وه ددها که ئایا جهلسهکه به عهلهنی بیټ یاخود به شاراوهدی بیټ، کهواته لیږدها ده بیټ شیوازیك بیټ ئەوهی من دمهوئ پيشنیاری بکه م لیږدها ده بیټ بوتریټ پینهدانی ئەو زانیاریانه به ههر لایه نیك که ببیته هوی گورانکاری له ریږهوی دادپهروهی کردن له قهزیه حینایهکاندا، چونکه ئەگەر مهبهست له وه نه بیټ ئەم شیوهیهی که لیږه داریژراوه مهحکمه خوی تهحسیل حاسله ئەو قهزیانهی که پیویست دهکا جهلسهکه به نهینی بیټ پیویسته به نهینی برپوا بهرپوه، به نیسبهت خالی (ح) توژیڼه وهی زانستی، پشتیوانی رایهکهی ماموستا فرمان دهکهم، که ئەمه پيش تۆمارکردن و بلاوکردنه وه پیویسته ئەمهی بۆ زیاد بکریټ له پيشه وه، پيش تۆمارکردن و بلاوکردنه وهی توژیڼه وهی زانستی، چونکه دواي ئەوهی که بلاوکرایه وه و تۆمارکرا، بلاویش بکریټه وه ئاساییه، پشتیوانی لهو رایهی کوستان خان دهکهم، که پیویسته موودهیهکی زمهنی دابندرئ، که پيشنیاری کرد، زۆر سوپاس.

بهريز د.ارسلان بايز اسماعيل / سهروكي پهرلهمان:

فهرموو هاوپراز خان.

بهريز هاوپراز شيخ احمد:

بهريز سهروكي پهرلهمان.

سهبارت به ماددهی پانزده بهراستی برهگی یهکهم برهگهیهکی زۆر مهتاتییه، سهربهخوش داندراوه، ئەگەر ئەم برهگهیه بهراستی پیویستی به پیناسه و وردکردنه وه و شهفافیهت و سادهیی و روونتری ههیه، من پیموایه ئەم برهگهیه جیگای ئیره نییه، نابی بهشیوهیهکی سهربهخو رهایی لیږه دابندرئ، ئەگەر وهکو کوستان خان گوتی به دارشتنیکی تر بحریته ناو ریزبهندیهکان ئەوه من پيشتگیری دهکهم، چونکه هیچ پیوهریك نییه لیږه که برهگهیهکی سهربهخو هاتوه، پیوهریك نییه بۆ بهرزه وهندی گشتی و تایبهتی، روون نییه شتهکه بهراستی، سهبارت بهو خالانهی که باس دهکری زانیاری نهدرئ به کهسی داواکراو، من پیموایه ههر له ئەلفهوه که باسی نههینییهکانی تایبهتی ئاسایش دهکا، ههرچهنده لهناو کهوانه ئەو باس له وردکاری چهک و چۆلی سهربازی دهکا، بهلام له دواتر یاسایهکان بهکوردیش لهناو وهقانیعدا بلاو دهکرینه وه، ئەگەر ئەم تهرجومه کردنه بلاو بکریټه وه من پیموایه ئەو تهناهییهکهی که نووسراوه روون نییه و مهبهست لیی وازح نییه که لهوئ تهرجومه گراوه، من دارشتنیکی دیکهم ههیه له بۆ ئەو خاله که بهراستی پیویست ناکا ئەم ههموو ئەوهی پیبدهین، که بوتری یهعنی ئەو زانیاری نهدانه ئەو شتانه بی وردکاری چهک و تکنیکاتی بهرگری و ستراتیژیتهی بهرگری کردن له ههریم، یهعنی ئەو دارشتنه بیټ، سهبارت به خالی (ب) وردکاری له بهرپوه چوونی دانوستانی ههریم لهگهلا ههر لایه نیك تهبعن ههر دوو خالی (ب) و (ت) ئەگەر تیبینی بکهین باسی له وه یهعنی که دهخوینیته وه وا تیدهگهی باسی په یوهندییهکانی ناوهخویه، زیاتر باسی بهغدایه و

باسى پەيوەندىيەكانى ھەرئىمە و ئەو كېشەنەى ھەن، خالى (ت) ھەر ئەو ئالوگۇرۇپى كىرەنەى رېككەوتن و ئەوانە ھەر ئەو بابەتەى لى دەخوئىندىرئىتەو، من پىموايە ئەو شىوئەى كە ھاتوو بەنھىنى رېككەوتنەكان يان پەيوەندىيەكان يان دانوستانەكان بىمىننەو بەراستى ئا ئەم شىوئە نھىنە تاكەى؟ ئەو ئەگەر لە حالەتئىكى نا ئاسايى بى ھەر كېشە دروست دەكا لەبۇ خەلك، چونكە خەلك حەقى خۇيەتى و مافى خۇيەتى، ئەگەر شتەكان ترسناك نەبن لەسەر ھەرئىم، ترسناك نەبن لەسەر ئاسايى ھەرئىمى كوردستان ئاسايى خەلك بىزانى، بەلام بەداخەو لەبەر ئەوئى ئىمە لە واقعئىكدا دەژىن بە نەھىنن، زۆربەى پەيوەندىيەكان، ئەو گرىبەستانەى دەكرىن، ژىراو ژىر دەكرىن، خەلك لى ئاگادار نىيە، لەبەر ئەو گومانئىك دروست بوو كە ھەموو ئەو پەيوەندىيەكان پەيوەندى بە حزبئىك يان بە دەستەلاتئىكەو ھەى بە نەھىنى و بەژىراو ژىر بكرىن، لەبەر ئەو من لەگەل ئەو دانىم، ھەر دووك خالەكە ئەگەر دەمچ بكرى، باشە، بەلام بەم شىوئە دا رشتنە نەبى كە بەراستى بەم شىوئەى زانىارىيەكان پىويستى خەلكن، مافى خەلكن، لە خەلك بشاردئىتەو، سەبارەت بە كىرپكى رەوا لە خالى (ج) باس دەكا، ئاشكرا كىرەن يان قازانچ يان زىانى نارەوا بۇ ھەر كەس و كۆمپانىيەك لە ئەصلى ئەو پرۆژەى كە ئەم خالەى لىوئەگر او بەراستى بەم شىوئەى نىيە، بەشىوئەىكى نادروست، خالىكە دوو بەشكراو، لەتكر او، بەشىكى ھىندرايە لىرە تەرجومەى كوردى كراو، بەشەكەى دىكەى لى بردرايە، ئەگەر سەيرى ئەصلى ئەو پرۆژەى بكەين كە ئەم خالەى لى وەرگراو ئەم باسى زانىارى تايبەت بە تىجارە و بە سناعە و بە مال دەكا، باسى كىرپكى كۆمپانىيەكان ناكا، ئاسايى كىرپكى كۆمپانىيەكان خەلك پى بزانى و عەلەنى بى و لەبەر چاوى خەلك بى، خەلك لى ئاگادار بى، يەئنى ئەو بەم شىوئەى نىيە بەراستى، من پىموايە ئەم خالەى خالىكى ناتەواو دەردەچى، خالىكە كە بەراستى ھىچ پىويست نىيە لىرە ئەم زانىارىيەكان خەلك لى ئاگادار نەبى، خالىكى دى مەسەلەى كاروبارى ناوخۇى فەرمانبەران ئەوئەش وازح نىيە، مەبەست چىيە لەكاروبارى ناوخۇى فەرمانبەران؟ دام و دەزگاكانى حكومەت، يەئنى ئەم زانىارىيەكانىان لەبەر دەستى خەلك نەبى؟ خەلك لى نەزانى؟ ئەگەر پەيوەندى بە تاكە كەس ھەى، ئىدى ئەم بابەتئىكى دىكەى، نازانم ئەوئەش ھەر رىكارى دى ھەى، بەس ئەم زۆر وازح نىيە، ناكى بەم شىوئەى بىمىنئىتەو، بەشىوئەىكى گشتى من لەگەل ئەم دام بەراستى ئەم ھەموو رىزبەندەى كە لىرەدا ھاتوو، ئەم ھەموو ئىستىسانئەى كە لىرە ھاتوو بۇ ئەم زانىارىيەكان نەدرىن بە خەلك، كەم بكرىنەو، ھەندى لە خالەكان دەمچ بكرىن لەگەل يەك، سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو د. عمر.

بەرپىز د. عمر حمد امين (نورەدئىنى):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە بىرگەى يەكەم كە پەيوەستە بە ماف و نازادى گەشتن بە زانىارى لەگەل ئاسايى نەتەوئەى و پىرسى بەرگرى، خالىكى زۆر، زۆر گرینگە، دەكرى بە جدى لەسەرى بوەستىن، چونكە لە حكومرانيەتى ولاتدا،

لەسیستەمی سیاسی ولاتاندا بەگشتی، بەتایبەتیش ولاتانی دیموکراسی ئەوێ ساخ بۆتەوێ کە دەکرێ ئێمە ئاسایشمان بەبێ نازادی، بەبێ مافی گەیشتن بە زانیاری یان بەشیوێهێکی گشتی هەبێ، بەلام ناکرێ بەراستی نازادی و مافەکان بەگشتی، بەتایبەتیش مافی گەیشتن بە زانیاری و نازادی گەیشتن بە زانیاری بەبێ ئاسایش و نیزام و بەرفەرار کردنی ئاسایش لە ئارادا بێ، ئەمە دەمیکە کۆمەلگای نیۆدەولەتی و شارەزایان کاریان لەسەر کردووە، لەخۆوە نەهاتووێ کە پڕۆتۆکۆلی نیۆدەولەتی تایبەت بە نازادییە سیاسییە مەدەنییەکان لەماددەکانی (19)، (21)، (22) کە تایبەتن ئەم سێ ماددییە بە مافی گەیشتن بە زانیاری و بلاوکردنەوێیان، مافی نازادی را دەبرین، هەر وەها نازادی خۆ ریکخستن، ئەم جوێرە ماف و نازادییەیان، مومارەسەکردنیان، پیگەیشتنیان، ریکخستنیان بەستۆتەوێ بە کۆمەلگای ئیستیسناات و هەلاوێردن، کە ئەمانەن ئاسایشی نەتەوێی و نیشتمانی، نابێ خەتەر دروست ببێ لەسەر ئاسایشی نیشتمانی و نەتەوێی، نابێ ببەنە مایە خەتەریان بۆ سەر ماف و نازادی ئەوانی تر، کەسانی تر، هەر وەها بۆ سەر ئادابی گشتی و تەندروستی گشتی و سەلامەتی گشتی، ئەمە پڕۆتۆکۆلی نیۆدەولەتی تایبەت بە ماف و نازادییە سیاسییەکان لە ساڵی 1966 کە ئیمزا کران، ساڵی (1976) ییش کەوتۆتە بواری جێ بەجێکردنەوێ، ئەمە وەکو پڕەنسیپی نیۆدەولەتی، ئێمە هەرگیز لەگەڵ ئەوێ نین بەراستی کە بلێین بەرگری کردن لە ولات یان بەرفەرارکردنی ئاسایش و سیستەم لەسەر حیسابی نازادی و مافەکان بێ، بەلام دەبێ هاوسەنگی هەبێ، پەيوەندیان بە یەکتەرەوێ هەبێ، دەبێ ریک بخرێ، ئەگەر بلێن سەیری نمونە هەندێ ولاتان یان هەتا ریکخراوی نیۆدەولەتی بکەین، لەدوای (11) سبببەمبەر لێزنەهێکی بالاً لە پەسپۆران و ئەندامانی کۆنگرێس پیکهات بۆ دراسە کردنی ئەو رووداوی کە روویدا، لە راپۆرتی خۆیاندا بەوێ گەیشتن کە زیدەرۆیی و شل و خاوی لەریکارە ئەمنییەکان، یان هەندیک جارن ئاسانکاری لە رادە بەدەر بۆ ئەوێ کە گەیشتن بە زانیاری هەبووێ لەوێ، هۆکاریک بووێ لە هۆکارەکانی رووداوەکانی (11) سبببەمبەر، بۆیە ئەوان بپاریاندا ئیعادە نەزەر بگەن لەسەر ئاستی یاسا، لەسەر ئاستی موئەسسەسات، لەسەر ئاستی رێنمایی، لەسەر ئاستی یاسا کۆمەلگای یاسای تازەیان دەرکرد، یەکیک لەو یاسایانە یاسای نیشتمانی ئەمەریکا (پاتریۆت ئەکت) کە جەدەلێکی گەورە لە ئەمەریکا دروست کرد، ئەم یاسایە رێگای دا کە گوێگرتن لە پەيوەندیەکانی هاوولاتیان مەسموح بێ، رێگا درا بە موئەسسەساتی ئەمنی کە نامەهێک ئاراستە کەسانیک بکەن بە ناوی نامە ئاسایشی نەتەوێی، بە دەیان هەزار نامەیان ئاراستە خەلک کرد بۆ بەدوا داچوون، رێگاشی نەدەدا ئەو کەسە ئەم نامەهێ ئاشکرا بکات، جەدەلێکی گەورە دروست بوو، کە ئەمە ئەم ریکارە ئەمنیانە، ئەم یاسایانە ئەم تەنەفوزە لەگەڵ دەستوور هەبێ، بەلام وتیان ئاسایشی هاوولاتی ئەمەریکا و ئاسایشی کۆمەلگای ئەمەریکا سەرەکی ترین ئامانج و ستراتیژترین ئامانجی ئێمەهێ، یاسایەکی تریان دەرکرد بەناو یاسای (نازانسی مواسەلات) یاسای فرۆکەخانەکان، لەم یاسایانەدا پیداجوونەوێ جیدیان کرد، چۆن مەعلومات دەبەخشن، چۆن مەعلومات وەردەگرن، چۆن ریکاری ئەمنی تازە دادەنێن، سەبارەت بە پشکنین، تا هەولبەدن تا ئەمنییەتی خۆیان بەرفەرار بکەن، سەبارەت بە بانکی نیۆدەولەتی ئەگەر سەیری مالبەری بانکی نیۆدەولەتی بکەین ئەم ریکخراوە ئابوورییە نیۆدەولەتیە لە

پیدانی زانیاری لهسەر خۆی دهیان ئیستیسنای کردوو، ریکخراویکی نیودهولتی، بویه من لهگهڵ ئەووم که ئەم ههلاوردنانه ههبن، بهس وهکو ناماژهم پيدا بهراگرتنی هاوسهنگی لهنیوان مافی گهیشتن به زانیاری لهگهڵ بهرفهرار کردنی ئەمنیهت و ئاسایش، واته هیچیان لهسەر حیسابی یهکتر نهبی، سهبارت به برگیه یهکه م من لهگهڵ ئەووم بهراستی که هاژه خان ناماژهی پيدا که ریکبخریتهوه و دابریژریتهوه، من بیر و بوچوونی خۆم به نووسراو نارد بو لیژنه ی هاوبهش، بهلام جهخت لهسەر ئەوه دهکه م که منیش رهئیم وایه دووباره دابریژریتهوه، بلین زانیاری و نهینیه تایبهتی و ههوالگرییهکانی پهیوهست به بهرگری و به ئاسایشی نیشتمانی له ههريم، ئەوهنده کیفایهته، نهک بجییه ناو تهفاسیل و ئیتر وردهکارییهوه، ههروهها پشتیوانی له بیروبوچوونی برای بهریزم کاک د. ئاراس، کاک عبدالله حاجی محمود دهکه م که ناماژهیان به مهسهله ی کۆمهلیک بوازی تری پهیوهست به ئاسایش کرد، بهتایبهتی ئاسایشی ئابووری، ههروهها بهشیکی زۆر له هاوکاران ناماژهیان بهوه دا که ئەو ئیستیسنانهوه ئەو ههلاوردانه تر من وشه ی ههلاوردان له جیاتی ریزهپر، که له یاسایهکانی تر دا هاتوون، دارشتنیکیشم ناردبوو بو ئەم برگیه، بو لیژنه ی هاوبهش، لهگهڵ ئەوهشدا ئەگەر سهیری یاسای مافی گهیشتن به زانیاری لهلای ولاتان بکهین بهتایبهتی ولاتانی دیموکراسی، کۆمهلیک ئیستیسناناتی تریشیان داخیل کردوو، رهنکه پویست بکا ناماژهیان پی بدین بشیان گونجینین ئیمهش، بو نمونه پیدانی زانیارییهک که دهبیته هۆی ئاشکراوونی سهراچاوهیهکی زانیار، یان زانیارییهک که له ئەساسدا به یاسا دهبی ئەو نهینیه بپاریزری، یان پیدانی ههرا زانیارییهک که دهبیته پیشکرندی ماف و نازادی کهسانی تر، هاوولاتی بی، گرووپ بی، ههرا لایهنیکی تر بی، زۆر سوپاس.

بهریز د. ارسلان بایز اسماعیل / سهروکی پههلهمان:

فهرموو ناشتی خان.

بهریز ناشتی عزیز صالح:

بهریز سهروکی پههلهمان.

سهبارت بهم ماددهیه من کۆمهلیک تیبنیم ههیه، برگیه یهکه می پشتیوانی لهو رایه دهکه م که بهشیوهیهک دهستی لیژنه ی هاوبهش خوش بی زۆر خراب دایان رشتوتهوه، لهبهر ئەوه بویه زۆرتین قسه ی لهخۆ گرتوو، ئەوهیه که بهشیوهیهکی روون نههاتوو که له کاتیکیدا ئەو موئهسهسهیه بۆی نییه ریگری بکا لهبهردم پیدانی زانیاری ئەگەر هاتو بهرژهوهندیهکی گشتی گهورهتر بی لهو بهرژهوهندی موئهسهسه خاسه، که بریار دهدا زانیارییهکه نهادات، واته ئەلیردها دوو حالتهمان ههیه، یان برگیه که به تهواوتهی دادهپریژریتهوه یان که دهچینه سهراستیسنانهکان بهشیوهیهک بی که دهبی ئەو برگیه گشتیه له خزمهتی برگیهکانی خوارهویدا بی، نهک تهناقوز بی لهگهڵ یهکتردا، بهشیوهیهکی گشتی روحی یاسایهکه یهکسانه به شهفافیتهت و کهشف کردنی زانیاری، ههموو یاسایهک حیکمهتهکه ی لهوهدایه که روحی یاسایهکه بپاریزری، ئیمه لیردها نههاتووین باس له کۆمهلیک ئسولی ری گرتن لهبهر دم پیدانی زانیاریدا بکه ی، روحی یاسایهکه خۆی یهکسانه بهوهی که هاوولاتی لهسیستمهکانی پیشوودا نهیتوانیوه

بگات به زانیاری، ئیمة له ریگای ئەم یاسایه وه ده مانه ویت ئەو مافه بۆ هاوولاتیان دەستەبەر بکەین، واتە ئەگەر هەر برێگه یهك داده ریژینه وه ماته ناقر بۆ له گه ل روحی به دهسته یانی زانیاریدا به پروای من وه کو وایی یاسایه که نه قوه تی ده بی ت، نه له جی به جیکردنیشدا هاوولاتیان و خه لکی گشتی سوودمه ندن، سه باره ت به برێگه ی دووم که باس له ئەسپاری خاس به ئەمنی ئیقلیم و دیفاعی کراوه، کۆمه لیک ئیستیسناات خراوته ناو که وانیه که وه، له زۆریه ی یاساکاندا به یی ئەوه ی که ته عریفی حاله ته کان بکری ت دانه ریژراوته وه، بۆ نموونه ته فاسیلی ئەسلیحه زۆر به موجه پردی هاتوو، له گه ل ئەوه شی که برێگه که سه قفی زه مه نی له گه لدا ته حدید نه کراوه، به لām نایا ئەم زانیاریانه (الابدا لاهر) به شیوه یه کی بۆ سه قف، به یی ئەوه ی سه قفی زه مه نی بۆ ته حدید بکری، یه عنی هه تا ماوه به سپری ده مینیتته وه؟ ئەگەر باس له هه ندیک ولات ده کری، له هه ندیک ولاتادا ده زگای نیشتمانی هه یه، که خه لک ده توانی بجی زانیاری لی وه بگری، ئیمة له ریگای ئەم یاسایه وه ئومیدمان هه یه که ده زگایه کی نیشتمانی له ئاینده دا دروست بی ت، هه موو هاوولاتییه ک یان ویب سابتیک هه بی ت بتوانی به کلیک کۆمه لیک زانیاری ده ست بکه ویت، به لām ئەمه ی که ئەلیره دانراوه بۆ موله قییه، ته فاسیلی ئەسلیحه باشه ئیمة چون بزانیان هه ری می کوردستان به ره و ته وه جو ه ی ئەوه ده روا که دا هاتی گشتی ته رخا ن بکا بۆ کرینی چه ک و ته فه مه نی، چون باحیسیک بتوانی له سه ر ئاینده ی هه ری می کوردستان قسه بکا یان تو یژینه وه بکات، ئەگەر هه موو زانیارییه کان جیگای حه جب بی، نه گاته ده ستی، خو ده بی به شی ک له م زانیاریانه بگاته....، بۆیه ئەگەر باس له ته فاسیلی ئەسلیحه ده کری با له ته جهیزاتی عه سه کهری ده کری، ده بی ئامانجه که ی بۆ ته حدید بکری، له چیدا ئەم زانیاریانه ریگای لی ده گری که نه گاته هاوولاتی.....

به ریژ د. ارسلان پایز اسماعیل / سه رۆکی په رله مان:

ناشتی خان ده مه وی یه ک مولا حه زه ی بریانه ت پی بلی م، له و چه ند رۆژانه ی رابردوو ئەمه ریکیه کان کابریه کی چینیان ده رکرد له سه ر ئەساسی ئەوه ی که مه علوماتی له هه ندیک مه سائیلی چه کی ئەمه ریکا کو کردۆته وه، چونکه هه ندیک مه سائیلی چه ک هه یه له هیج ولاتیکی دونیا ناوتری، فه یناکه وه زاره تی دیفاعی ئەو ولاته مومکینه سالانه له بودجه که ی خو ی بلی ئەوه نده ته رخا ن ده که م، مومکینه قه سه ی لی بکری، به لām مه علوماتی ئەسلیحه ئەوه شتیکی زۆر نه یینییه، به نیسه ته ی هه موو ولاتی ک، فه رموو.

به ریژ ناشتی عزیز صالح:

به ریژ سه رۆکی په رله مان.

موشکیله که ئەوه یه یه کی ک له سین له وانیه دادگایی بکری له سه ر پرسیکی وا، به لām زۆر پرسی تر هه یه لی ره که س له سه ری دادگایی نا کری، منیش قبو لمه با هه موو که شف بی به شتی تریشه وه، نه ک هه ر ته نها به وه وه، باس له مه هامی سپری ده کری و ئەمنی، ئەمه کۆمه لیک سیاغه کردنه وه ی دووباره ی تیدا یه، مه هامی سپری و عه سه کهری، چی فه رقه له ته حه روکات و ته کتی کاتی دیفاعی، نایا له مه هامی سپریا پرسی ئیستخباراتیش له خو ی ناگری؟ نایا له مه هامی سپری و عه سه کهریدا ته حه روکات و ته کتی کاتی دیفاعیشی

تیدا نییه؟ بۆیه بهرپرۆای من ئەگەر وەکو دەستەواژەى دارشتنەووە لەرووی شەکلشەووە کۆمەڵێک موستەلەحى دووبارەى تیدا هەیه، کە دەبى ئەمانە: یەك، دەبى ئامانجى لەگەڵدایى، بۆ نموونە، ئەگەر باس لە عەمەلیاتی عەسکەرى دەکریت بکریته پرۆسەى سەربازى، عەمەلیاتی (العمليات العسكرية والقوات المسلحة التي تهدف الى حماية الوطن) یان (حماية الاقليم)، بەم شیوەیه، واتە ئامانجەكە باس لە یاسای ولاتەکانى تر دەکرى، بەلام لەگەڵ ئەووەدا کە ریزپەرەکان داندراووە لەگەڵیشدا جەخت لە ئامانج کراووەتەو، پێویستە لەگەڵ ریزپەرەکاندا ئامانج تەحیدید بکریت نەووەك جى بهێلدرى بۆ ئەووەى کە تەئویلى جیاواز بکرى، تەئیدی ئەو بیرۆکەیه دەکەم کە لە هیچ یاسایەكدا نییه کە سەقفى زەمەنى تەحیدید نەکرایى، دەبیت سەقفىکى زەمەنى لەگەڵیدا تەحیدید بکرى و جارێكى دیکە دەلیم بۆ ئەبەدى دەهر ئایا هەر کابینەیهك، هەر دەستەلاتیکى سیاسى کە دەگۆرێ باحیسیك چۆن بگاتە زانیاری؟ واتە هەر یەكە جانتایەكەى خۆى کۆ بکاتەو بە زانیاریەکانەووە بیبات بۆ ناو حزبەكە و بۆ ناو مالى خۆى؟ یان دەبى ئالیەتیك هەبى کە ئەم زانیاریانە رێك بخریت یان لە دواى بیست سال شوینیک هەبیت کە ئەو حەقە بدات بە تۆ چ لەرووی زەمەنەووە حەق بدرى بە هاوولاتی ئیعلان، چ لەرووی بلین مۆنەسەشەووە رینگا بدرى کە تۆ بتوانى ئەو زانیاریانە وەر بگری، بۆیه نە ئامانجى تیدایە، نە زەمەنى بۆ تەحیدید کراو، ئیمە ئومیدی ئەووەمان هەیه کە مۆنەسەسەكە دروست بکرى و بە ئەرشیفى بکەین، ئامانج لە زانیاریە سەپپەکانیش لە هەموو هەریەكدا بریتییه لە ئەرشیف کردن، بە پرۆتۆکۆل کردن، بەلام ئەو سیاغەى کە داندراووە نە لە خزمەتى ئەرشیف کردنە، نە لە خزمەتى پرۆتۆکۆلکردنایە، باس لە ئەمنى قەومى دەکریت، یەعنى ئەو تەسەووە تەقلیدییه نەماووە بۆ پاراستنى ئاشتەوایی کۆمەڵایەتى و ئەمنى نەتەووەیى لە رینگای پاراستنى نەینى و سەپپەى تام، ئیستارى و شوین هەیه بۆ سەپپەى تام، یەعنى خەلك لە ولاتانى تر، من بۆیه دەچمە سەر ئامازە کردن بە ولاتانى تر چونکە کۆمەڵێك ولات بەو ولاتە باس دەکریت، ئیمە درکمان بەووە هەیه کە لە هەندیک ولاتدا هەندیک بڕگە دارپێژراووەتەو بەلام لەگەڵ ئەووەشدا خەلك دەتوانیت زۆربەى زانیاریەکان لە رینگای وێب سائیتیکەووە دەستى بکەوى، بۆیه ئەو ئەمنییەتە بەحتە کە دادەرپێژریتەووە لە ماددەکاندا بە برۆای من ئەووە ئاسایشى نەتەووەیى لە شەفافیتدایە، لە بەهیز کردنى پایەکانى دیموکراسییەت دایە، لەوالابوونى زانیاریەکانە لەبەردەم هەموواندا، لەگەڵ ئەووەشدا با کۆمەڵێك ریزپەر هەبیت بۆ ئەووەى نەوتریت کە ئیمە ئیعتیبار بە کۆمەڵێك ریزپەر ناکەین، بەلام پێویستە ئامانجى لەگەڵدا تەحیدید بکرى و زەمەنیش لەگەڵیدا دابەرپێژریتەووە، لەرووی شەکلەتى دارشتنەووە لە خالى (ب) باس لە تەفاسیلی سەیرى موفاووزات دەکا، لە خالى (ت) دا باس لە مەلوماتى مۆتەبادیل دەکا، ئایا سەیرى موفاووزات بەشیکى بریتی نییه لە ئیتیفاق؟ کە موفاووزات زۆرجار خۆى لە ئەکامەكە دەدا، یان بەرەو ئیتیفاق دەرۆى یان بەرەو ئیتیفاق نەرۆى، بۆیه بەبرۆای من ئەووە هەردووکى یەك مۆتەوایە، لەگەڵ ئەووەى کە لایەنى بەرامبەر من وەکو باحیسیك، وەکو هاوولاتییهكى ئاسایى، وەکو سەحافییهك چۆن بزەنم کە لایەنى دووهم رەزامەند بوو لەسەر ئەووەى کە ئیتیفاقەكە سەرى بى؟ من ولاتەكەى خۆم حەجبى

مه‌علوماتم لی ده‌کا، ئه‌ی ولاته‌که‌ی تر که له ئیتیفافه‌که‌دا بووه، یه‌عنی بچم په‌یوه‌ندی بکه‌م به موئه‌سه‌سه‌ی ئیعلامی ولاته‌که‌ی تر بلیم بئ زحمه‌ت، ئیوه له‌م پرۆتۆکۆله‌دا موافه‌قه‌تان کردوو که ئه‌م ئیتیفافه‌ی یان ئه‌و موفاوه‌زاته‌ سپری بی‌ت؟ سه‌باره‌ت به‌ خالی (ث) که ده‌لیت (حسن اداره‌ المحاکمات و تحقیق العدالة)، ئه‌مه‌ش به‌شیوه‌یه‌کی گشتی مه‌حاکم له‌زۆر بواردی ده‌رگای والایه‌ که هه‌ندی له‌ قه‌زیه‌ ده‌کری خه‌ک تییدا دابنیشیت، یان زانیارییه‌کانی ده‌ست بکه‌وی، به‌لام ده‌کریت دارشته‌وه‌که‌ی به‌م شیوه‌یه‌ بی‌ت، (الحاق الضرر بنتائج التحقيقات وسير الدعاوي التي لم يصدر فيها حکما باتا) واته‌ به‌ته‌نھا ئه‌و ده‌عوایانه‌ی له‌ مه‌حکه‌مه‌ و له‌ ته‌حقیقاته‌ که هیشتا‌که‌ ئه‌نجامه‌کانی لیکۆلینه‌وه‌ برپاری ته‌واوی له‌سه‌ر نه‌دراوه، ئا له‌مه‌دا جوړیک له‌ حه‌ق ده‌ده‌ین نه‌ک به‌ ته‌واوه‌تی ئیمه‌ ته‌واوی دانیشته‌کانی مه‌حکه‌مه‌ له‌به‌رده‌م ئیعلان و هاوولاتی ئاسایی دا زانیارییه‌کان حه‌ج بکه‌ین، له‌ خالی (ج) دا باس له‌ موئافه‌سه‌ ده‌کا، من له‌ دارشته‌وه‌که‌دا ده‌لیم له‌رووی شکلییه‌وه‌ موئافه‌سه‌ جوژئیکه‌ له‌ ئیقتیساد، یه‌عنی له‌م هه‌موو پرۆسه‌ ئیقتیسادیه‌ ئیمه‌ به‌س موئافه‌سه‌مان به‌لاوه‌ گرینگه‌؟ که حه‌جی مه‌لوماتی له‌سه‌ر بکه‌ین، که به‌بروای من ئه‌وه‌ هه‌له‌یه، چونکه‌ زۆر بواری تر هه‌یه‌ ئه‌گه‌ر وه‌کو مه‌فهومی ئیقتیساد مه‌عامه‌له‌ی له‌گه‌لدا بکه‌ی، به‌ته‌نھا موئافه‌سه‌ نییه، له‌لایه‌کی تریشه‌وه‌ موئافه‌سه‌ کردن خۆی به‌ یاسای موئافه‌سه‌، عه‌ده‌می ئیحتیکار ئه‌مه‌ کۆمه‌لێک حه‌قوقمان پاراستوو، بۆیه‌ به‌بروای من زیاده‌یه‌ ئه‌م حه‌قه، سه‌باره‌ت به‌ خالی (ح) باس له‌ ئه‌بجاسی عیلمی و ته‌فه‌نی ده‌کات ئه‌مه‌ش به‌بروای من له‌ یاسای پاراستنی مافی موئه‌لیفه‌ له‌ مه‌یا پارێزراره‌ ئه‌م حه‌قه، بۆیه‌ جاریکی تر هینانه‌وه‌ی بۆ ئیره‌ به‌بروای من زه‌روور نییه‌ و پپۆسته‌ هه‌لبگری، خالی (خ) باس له‌ سجلاتی شه‌خسی ته‌علیمی ده‌کا و له‌ (د) یشدا دوا‌ی ئه‌وه‌ (تعريض حياة اي فرد او صحته او سلامتہ الى الخطر)، له‌زۆربه‌ی ولاتاندا حه‌دیک هه‌یه‌ بۆ ئه‌وه‌ی که سجلی خاسی که‌سه‌که‌ له‌دوا‌ی بیست سال له‌ وه‌فاتکردنی ریگا ده‌دریت یه‌عنی ده‌کریت که‌سه‌که‌ له‌دوا‌ی ئه‌وه‌ی که ده‌مریت وه‌کو شه‌خسیکی ئیعتیادی بمریت، به‌لام ده‌، سال، پانزه‌ سال پپش ئه‌وه‌ پۆستیکی گه‌وره‌ی هه‌بووه، کۆمه‌لێک زانیاری هه‌یه، پپۆسته‌ که‌شفی هه‌ندیک سجلاتی بکه‌ی، به‌تایبه‌ت ئه‌وانه‌ی که له‌ پۆستی گشتیدا بوونه، له‌به‌ر پرسیاره‌تی گشتیدا بوون، ئایا ئه‌م که‌سه‌ که مرد هه‌موو سجلاته‌کانیش له‌گه‌ل خۆدیا ده‌بات؟ یه‌عنی ئه‌گه‌ر ئه‌مه‌ش داده‌ندریته‌وه‌ ده‌بئ ته‌حدید بکری که له‌ دوا‌ی وه‌فاتکردنی به‌ بیست سال حه‌قی ئه‌وه‌ هه‌بی‌ت که هه‌ندیک زانیاری له‌سجله‌کانیدا ئیستیفاده‌ی لی بکری‌ت، چونکه‌ وه‌کو جاریکی تر ده‌لیم پۆسته‌ گشتیه‌کان زانیارییه‌کان که له‌لایه‌تی موئکی هه‌موو که‌سیکه‌، هی به‌ ته‌نھا ئه‌و که‌سه‌ نییه‌ که له‌گه‌ل خۆیدا ده‌یبا، یان ئیقرار بکری به‌وه‌ی که به‌ موافه‌قه‌تی که‌سه‌که‌ خۆی بی، یه‌عنی زۆر جار ئه‌و که‌سه‌ ده‌کریت پرس به‌خۆی بکری‌ت که موافه‌قه‌تیک یان ئه‌و مه‌لوماتانه‌ی که له‌سه‌ریه‌تی ئیعلان کراوه، یه‌عنی ده‌کریت دۆسیه‌ک هه‌بئ له‌سه‌ر فلان، به‌لام دۆسیه‌یه‌کی موعله‌نه، ئیشی له‌سه‌ر کردوو ئیعلام له‌ چه‌ند سالیکی پپشووتردا، ئه‌گه‌ر رۆشنایی چووبیته‌ سه‌ر دواتر له‌ قه‌زیه‌که‌دا پپویست بکا مه‌لوماته‌که‌ به‌کاربه‌یندریته‌وه‌، به‌بروای من له‌زۆربه‌ی ولاتانیشدا ئاوا دارپزراره‌ته‌وه‌، ئه‌گه‌ر له‌یه‌کیک له‌ ده‌زگا‌کا گشتیه‌کانه‌وه‌ ئیعلانم رۆشنایی

خستبیتە سەری دەکرئ جارئکی تر ئەو دۆسیەیه بکریتەو و ئیشی لەسەر بکری، بۆیە حەلەکە ئەوویە کە زۆربەى خالەکان دەبى چر بکەینەو و هەندیکیش لە خالەکان هەلبگيرت، چونکە نە لەرووی شکلییەو، نە لەرووی مەزمونەو یاسا ئیستیفادە بەروحي یاساکە ناکات، کە بریتییە لە شەفافییەت، نەك زیاد کردنی ریگر لەبەردەم دەستکەوتنی زانیاریدا، سوپاس.

بەرپز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو ژيان خان.

بەرپز ژيان عمر شريف:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

من لە پێشەکیدا پشتگیری لە ماددەى پانزە دەکەم، بە حکومی ئەووی کە ئەم هەریمە پارچەیه کە لە هەموو دونیا، ناشبى ئیمە وایر بکەینەو کە لە مەلیک مەلیکتر بین، لەبەر ئەوێ من پشتگیری ئەم ئیستیسنااتە دەکەم، ئیمە ئەگەر سەیری ولاتیکی وەکو سوید بکەین کە لە سالی 1766 ئەو یاسایەى دەرکردوو لە سالی 1976 هەمواری کردۆتەو لەگەل ئەووی کە یەکەم ولاتە دەتوانین بلین لە جیهاندا کە ریگای خوشکردوو بۆ گەیشتنی هاوولاتی بە دیکۆمینت و بەلگەنامە و زانیاریەکان، بەلام لەگەل ئەو هەشدا ریگری کردوو، هەر بۆ زانیاریش ئەو یاسایە کیشی هەیه بەناوی یاسای پاراستنی نەینیهکان بە پئی ئەو یاسایە چەند نەهینیهک هەیه کە هاوولاتی دەزانیت و لای روونە، خۆزگە لە کوردستانیش ئەو یاسایە دەر بچیت بەناوی یاسای پاراستنی نەینیهکان، بۆ ئەووی ئەو کاتە هاوولاتی بزانی چ شتیک نەینیه و داوای نەکا، هەر بۆ نموونە لەو شتانەى کە لە نەینیهکان هەیه لە سوید وەکو بەلگەنامەى وردبینی و ژمیریاری دەولەت، نەینى بەرگری نیشتمانی، سیاسەتی دەرەو، ئاسایشی دەولەت، نەینى بازرگانى و گریبەستی نەوت و چەك، نەینى تاییبەت بە چەکان، جا من دووبارەى دەکەمەو هيوادارم ئینشالله ئیمەش یاسایەکی وامان هەبى لەم هەریمە بۆ ئەووی هاوولاتی لای روون بى چ شتیک نەینیه و داوای نەکا، هەرۆها پشتگیری لە برای بەرپزم کاک سەردار دەکەم کە داوای کرد کە عقوبەیهک دابندرئ، جا ئیتر لیڕە جیبی دەبیتەو یان لە ماددەیهکی تر بۆ ئەو کەسانەى کە دزە دەکەن بە پیدانی زانیاریەکان و کە نابیت بکری و ئەو کەسە کە عقوبەیهکی بۆ دیاری بکری، چونکە ئیمە کە ئیستیسنااتەکانمان داناو، بەلام عقوبەمان دانەناو، ئایا ئەو کەسەى کە دەری دەپەرنی ئەمانە جیبە عقوبەکەى؟ زۆر سوپاس.

بەرپز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو کاک شوان کابان.

بەرپز شوان عبدالکریم جلال:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

سەرەتا من پشتگیری له ماددەكە دەكەم، چونكە بەرپراستی من بە حكومی ئەوەی ئەندامی لیژنەى رۆشنیریم لەگەڵ لیژنەى ھاوبەشیشدا ئیەمە زنجیرەیهك كۆبوونەوهمان كرد، بەتایبەتى بۆ ئەم ماددەیه، جگە لەوەى كە ئیەمە لیژنەى خۆمان تەنیا دوو كۆبوونەوهى بۆ ئەم ماددەیه تەرخانكردبوو، لیژنەى ھاوبەشیش كۆبوونەوهیهكى تەنیاى زیاتر له دوو سەعات بۆ رێكخستن و دارشتنى ئەم ماددەیه تەرخانكردبوو، هیلاكییهكى زۆرى لەگەڵ كیشا، هیوادارم دەرئەنجام برپارى كۆتایى لەسەر بدرى، بە رەزامەندى خوشكان و برایانى ئەندامانى پەرلەمان، دوووم له ماددەى پانزە ئەوەلەن بەرپراستی ئەوه زۆر گرینگە بمیڤیتەوه، چونكە ئەوه زامنى بەدەستھێنانى زانیارى دەكات، یەعنى رێگری دەكات لەوەى كە دەزگایەك یان دەزگایهكى حكومی یان غەیری حكومی لەوەى كە زانیاریهكت نەداتى لەبەر ئەوەى كە بیەستیتەوه بە بەرژەوهندى گشتییهوه، ئەمە رێگری لهو مەسەلەیهدا دەكا، رێگری لەوه دەكات كە هیچ كەسیك یان هیچ دەزگایهك بە بیانوى بەرژەوهندى بالۆه زانیارى نەدات، ئیەمە ئەو دەرمان لەلیژنەى ھاوبەش لەیاسایهكى نموونەیی وەرگرت، بابلیین هەلێنجراوه لەكۆى ئەو یاسایانەى له دونیادا پەپرەو دەكرى، كارى پێدەكرى، یەكەمى ماددەى پانزە بەرپراستی لەم یاسایه وەرگیراوه، من پیموایە مانەوهى له قازانجى بەدەستھێنانى زانیاریه، نەك پێچەوانه، دوووم بە نەیسبەتى ئیستیسناائەكەوه، یەعنى ئیەمە، دانیاشم زۆر بەى خوشك و برایان ئەو قەناعەتەیان لا دروست بووه، دەشیزانن كە له هەموو یاسایهكانى دونیادا ئیستیسناات هەیه، پێم وانیه بەپرەوى من بە حوكمى وەكو وتم له كارى لیژنەى ھاوبەشیش، كارى لیژنەكەى خۆمان ئیەمە ژمارەیهكى زۆر یاساى بە دەستھێنانى زانیارى ھەریەكەى دیارە بەناویكەوهیه، لەبەر دەستدا بووه، له هەموویدا ئیستیسناات هەبووه، من بۆ ئەوەى ئەمە نەبیت بە شتیكى نا تەبیعی، پیمان وابى ئیەمە بەدەر له هەموو دونیادا ھاتووین له ناویاسایهكى تایبەتى بە بەدەستھێنانى زانیارى ھاتووین ئیستیسنااتمان دروست كردوو، من ئیستیسنااتەكەى یاساى ئەمەریكا دەخوینمەوه كە تایبەتە بە یاساى فیدرالى ئازادى راگەیاندن، ئازادى میدیا، لەو یاسایه نۆ ئیستیسناى ھیناوه ھەر نۆشى تەسبیت كردوو له یاسایهكە، ئیستا لەوى كارى پێدەكرى، یەكەم نەپنییهكانى تایبەت بە ئاسایشى نەتەوهیى تایبەت بە بەرگری و سیاسەتى دەرەوه، دوووم هەموو ئەو بابەت و دیکۆمیتانەى پەيوەستن بە كاروبارى فەرمانبەران لەنیۆ دام و دەزگا حكومییهكاندا، سییەم هەموو ئەو بابەتانەى بەپێى یاساى تری دەرچوو دركەندیان قەدەغە كراوه، چوارەم هەموو نەپنییه بازركانى و زانیاریه بازركانییهكان كە پەيوەستن بە داراییهوه، تایبەتمەندیان هەیه، بە نەپنى ئەژمار كراون، هەموو ئەو نامە و نووسراوانەى له نیوان ئازانسە حكومی و نا حكومییهكاندا ئالۆگۆر دەكرین كە بەپێى یاسا ئاشكرا كەردنیان قەدەغەیه، مەگەر ئازانسىك داواى بكات كە شكایەتى له ئازانسەكەى بەرامبەرى ھەبى، شەش، هەموو ئەو زانیاریه كەسى و فایلە پزیشكییه كەسیهكان و هەموو ئەو فایلە ھاوشیوانە كە ئاشكرا كەردنیان پێشیلكارییەكى بى پاساوى تایبەتمەندیەتى كەسەكانە، ھوت، ئەو فایل و زانیارییانەى بە مەبەستى چەسپاندنى یاسا نامادە دەكرین، تا ئەو ئاستەى ئاشكرا كەردنیان دەبیتە ھۆى بەر گرتن له چەسپاندنى یاسا و یاخود بپیتە ھۆى له

دەستدانی مافی دادگا کردنیکی عادیلانە، ھەر وھا دەرچوونی بریاریکی دادگا کە لایەنگری تیدا بیت یاخود درکاندنی ئەو زانیارییانە مەزەندە ئەووی لئ بکریت مافی تاکە کەس پئ شیل بکات یاخود ببیتە ھۆی درکاندنی سەرچاوەیەکی گرینگی زانیاری ھەرمانگەبەک کە بۆ چەسپاندنی یاسا پئویستییەتی، ھەشتەم، ھەموو ئەو بابەتانە پەیوەستن بە پڕۆسەکانی پشکنین و ریکخستنی بانک و دامەزراوە داراییەکان، نۆیەم، زانیاری و داتای جیۆلۆجی و جیۆفیزیایی ھەر وھا نەخشە بێرەکانی نەوت، ئەمە لەیاسای فیدرالی ئەمەریکیدا ھاتوو بۆ ئازادی میدیا، دووم بەراستی لەو یاسایانە تر کە لەبەر دەستی ئیئەدا بوو، وتم یاسایەکی نمونەیی ھەبوو، لەوھشدا دە گرووپ ئیستیسناات ھاتوو، پئم خۆش نییە ئیستا وختی پەرلەمان بەرم، بەلام دلتیا بن لەوھش ئیئە لە لیژنە ی ھاوبەشدا بەراستی ئیستیفادەمان کردوو، خالی دووم من داواکارم لە لیژنە کە ئەووی کە کاک د. ئاراس پئشنیاری کرد ئەو ھەوت ئاسایشە کە کاک د. ئاراس پئشنیاری کرد بەشیوہیەک لەشیوہکان جیی بکەنەوہ لەناو ئیستیسنااتەکاندا، من پئموایە زەرەری لئ ناکەین، سیئەم، پشگیری پئشنیاریکە ی ئەو برا بەرپزانی دەکەم کە باسیان لەوہ کرد لە ھەندئ یاسای تری بەرکار لە ھەرئیدا چەند ئیستیسنااتی کراوہ، ئیزافە ی بکەن، بەم شیوہیە بەرای من باشتر دەبی، بیکەن بە خالی کۆتایی (الاستثناءات الواردة في القوانين النافذة في الاقليم)، زۆر سوپاس.

بەرپز د.ارسلان پایز اسماعیل / سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو کاک عبدالسلام.

بەرپز عبدالسلام مصطفی صدیق:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

تیبینیەکانەم دوو بەشن، بەشی یەکەم قسە کردنە لەسەر خودی ئەم یاسایە و تاییەتمەندیەکانی، بەشی دوومیش چەند تیبینیەکی بچووکم ھەبە لەسەر خالەکان یەک بەیەک، لیئە بیستم کە روحی ئەو یاسایە لەوہدایە کە ھاوولاتی ھەستی کردووہ لە ژیر سیستەمیکی پئشوو نەیتوانیوہ بگاتە زانیاری، ئیستا ئەو یاسایە بۆ چارەسەرکردنی ئەمەبە، نەخیر، ھەلسەفە ی ئەم جۆرە یاسایانە ئەوہبە کە مافیکی سرووشتی ھەبە بە دەستوور پارێزراوہ، ئەرکی دەزگای یاسا دانانە چۆنیەتی بەکارھینانی ئەم مافە سرووشتیە نابی رینگای لئ بگیری، ریک دەخات، ریکخستنی بەکارھینانی ماف واتە بەرپرسیارەتی کۆمەلایەتی دەزگای یاسا دانان بەوہ ی لە رینگای بەکارھینانی ئەم مافە زەرەر نەگەبەنئ بە مافەکانی لایەنەکانی تر، ھەر وھا ئازادیەکانیان چ تاک بن، چ کۆمەل بن، ھەر یاسایەک دەری بکەین بۆ ریکخستنی چۆنیەتی بەکارھینانی مافە سرووشتیەکان نابی ئەم ھەردوو لایەنە لەبیر بکەین، ئیئە لە موعارەزەبین، لە حکومەت بین، کەمبە و زۆرینە بین، بەشیگین لە سیستەمی کە بەرپرسیارەتی کۆمەلایەتی ھەبە، سیاسەتکردن و ھەولدان بۆ ئەوہی سیاسەتی خۆم شی بکەمەوہ و بلاوی بکەمەوہ، تەئسیر لە دەنگدەر بکەم شتیگە، پابەند بوون بە پرنسپەکانی بەر پرسیارەتی کۆمەلایەتی شتیکی ترە، بۆبە ئیئە لیئە خۆشک و برایان ھەموومان بەرپرسین لەوہی بۆ ئەو ولاتە بنەمایەک دابننن، بۆ ئەوہی مافی ھاوولاتی پاریزین،

بۇ ئەۋەدى بزانين ئەمانەى بە دەنگى من و بەناۋى من حكوم دەكەن چۆن حكوم دەكەن، ھەرودھا ئەركىك دادەنپىنە سەر شانى ئەوانەى بەناۋى من و بەدەنگى من حكوم دەكەن، ئاگادارم بکەن لە چۆنپەتى حكوم كىردىن، واتە روحى ياسايەك بۇ جى بەجىكردى يان پاراستنى مافى گەپشتن بە زانىيارپىەكان لەو چوارچىۋەپە دەپىت، ئەرشىف كىردن و پاش چەند سال و مافى داھىنەر ھەموۋى لە ياسايەكانى تر پىۋىستە باسكراين، ناكىرى ئىمە ئەم ياسايە ئەۋەندە بارى گران بکەين كە ئەنەھوو ھىچ ياساى تر نىپە، ھەموو تىبەتمەندىپەكانى ياسايەكانى تر بىخەينە ئىرە، لەسەر ئەو بىنەمايە بە تەسەۋرى من ناكىرى وا بىخویندىرى كە ئەنەھوو ئەم ئەندام پەرلەمانە سەر بە دەستەلاتە ئىتر دىفاع دەكا لەمافەكانى دەۋلەت يان ئەمە سەر بە ئۆپۇزسىۋنە ھەۋدەدات پىگە و تواناى دەۋلەت كەم بکات، ياسا دەر كىردن لەۋلاتىكى مۇئەسسەساتى، لە ۋلاتىك كە پەرلەمانتارىپەتى و ياسا دانانى تىداپە، ھەموومان پىكەۋە دەپى ئەو پىرۇسە ياسا دانانە واى لى بکەين تواناى دەۋلەت سنووردار نەكرىت، بۇ ئەۋەدى ئەركى كۆمەلەپەتى خۆى جى بەجى بکات، بەپىى رىككەۋتنى يان عەقدى ئىجتىماى، لەسەر ئەو ئەساسە من ئەم تىبىنپانەم ھەپە لەسەر ئەم ماددەپە، ئىستا نووسراۋىش دەنپىرم بۇ لىژنەى ھاۋەش، بۇ ئەۋەدى ئەو ھەموو تەفسىلاتەى زىاد بۇ بىرگەى يەكەم، دوۋەم نەكرى، بۇ ئەۋەدى ۋابزانەم لە پىرەنسىپدا زۆر خوشك و برا لەسەر مەۋزۋەى ئاسايشى نەتەۋەپى و مەسەلەى عەسكەرى باسپان كىرد، پىشنىارىكەم ھەپە، ۋابزانەم يەك، دوو برادەرىش ھەر ئەۋەپان كىرد، تەنھا بلىن لە ئىستىسنائى يەكەم (المعلومات المتعلقة بأمن الاقليم ودفاعه والامن الاقتصادى)، ھەموو تەفاسىلى تىداپە، ئىتر ئەۋە ۋازحە، ئەم بوارانەپە كە ۋەكو نمونەش ھىنرا، مەنتىقىش قىۋول ناكات ئىشى من و ئەو نىپە كە بلاۋ كىردن نەك تەنھا بۇ ھاۋۋلاتىپە، بلاۋكىردن واتە دەرپەت بەدەپە دوژمن و نەپار و ئەۋەدى بەرامبەرى خۆتپىش ئەو شتانە بزانىت، بۇپە دەپى بپارىزىت، چۈنكە ئەۋە مەسلەھەتى ۋەتەنپە، سەبارەت بە (ب) و (ث) ئەۋەش كە بىستەم لە قسەكان تەقربەن ھەندىك مەعناى موختەلىفى پىدەدرا، ھەز دەكەم ئەگەر بەرپىز كاك ئاسۇ ئەگەر گوپى لىپى باشترە، من دەلپم (ب) و (ث) بكرىتە يەك خال بەم داپشتنە تاۋەكو مەبەست لىى ۋازح بپت، دەبنە يەك دەلپىن (تفاسيل سير المفاوضات الجارية)، ھىچ لۇجىكىك قىۋول ناكات تۇ داۋا بکەى لەكاتى موفاۋەزات تەفاسىلت پى بدرىت، ھەموو ئەو داۋاكارپەى خوشك و براپانە بۇ ئەۋە بوو كە موفاۋەزات تەۋاۋ بوو، ئەگەر تەۋاۋ بوو ئەۋە شتىكى ترە، بۇپە دەست پى دەكات، (ب) (تفاسيل سير المفاوضات الجارية ومحاضر الجلسات والاجتماعات)، كە ئەمە لەزۆرپەى زۆرى ياسايەكانى دونپاش ھەپە، ھەقى خۆمە لە موفاۋەزات، لە جەلسەپەك، لە كۆبوونەۋەپەك چىم گوتوۋە بلاۋ نەپىت (المعلومات التي تأثرو سلباً على سير المحاكمات)، (سەلبەن) كەپى خۆتانە، (على سير المحاكمات و إجراءات تحقيق العدالة)، ئەمەش ئەو غەلەت تىگەپشتنە كە ئەنەھوو مەحاكم عەلەنپىنە و نابى، ئىمە دەلپىن (المعلومات التي تأثر سلباً على سير المحاكمات و إجراءات تحقيق العدالة)، ئەتۇ دەتوانى بچىتە مەحكەمە، دەرپارەى ئەۋەى (خ) بەرپىزان ئەصلەن خوشكە زىانىش نامازەى پىدا، لەزۆرپەى زۆرى دەۋلەتانە ياسايەك ھەپە، (ياساى زەراپت و پىرپەرسى)، ياساى خسوسىپەت سەرچاۋەى ھەموو ياسايەكانى

تره، مافی گه‌یشتن به زانیفۆراری ئەگەر خسوسییەت پێشیل بکات نایاساییه، یاسای مافی رادەبرین، نازادی رادەبرین ئەگەر مافی خسوسییەت پڕیفەرسی پێشیل بکات، نایاساییه، بۆیه ئەمە تەسەور دەکەم یەکیکە لەیاسایەکانی یان مافەکانی سروشتی، بەلام پێشنیار دەکەم لە کۆتاییه‌که‌ی بنووسری (وکل ما يتعلق بحق المواطن في الخصوصية)، ئەوه زۆر، زۆر گرینگە بەتایبەتی به تەسەوری من تاوه‌کو هەسەر نەکرێ ئەم هەردوو شتە، بڕگە‌ی (ر) مولاخەزەیه‌کم هەیه بەپێی پسرۆری خۆم لە پێشەیی که نووسراوه (المعلومات الالكترونية)، ئەو مەبەستە‌ی که پاش ئەو دیت (التي يتسبب الافصاح عنها)، نموونه‌یه‌کی بەسیتت بۆ دینم ئیستا من کاغەزیکی بچووکت دەدەم‌ی لەسەری دەنووسم (یوزەر نی‌م و پاس ورتی جیهەتی‌ک که شەبه‌که‌یه‌که) که لەسەر کاغەزم بەتۆ دا ئەوه زانیاری ئەلکترۆنی نییه، ئەوه مەلوماتی مەکتوبه، بۆیه رەجاتان لێدەکەم ئەو (المعلومات الالكترونية التي يتسبب) نە شەرته بەس ئەلیکترۆنی بێت، وه‌کو نموونه‌که‌ی هینام رەنگه به نووسراویش بدات، بۆیه بکریته (المعلومات) ئەو باشتره له (معلومات البيانات فورمیشن بێت، البيانات التي يتسبب الافصاح عنها في اختراق) کام شەبه‌که؟ لێره گرینگە بلیت (الشبكات الكترونية) (المعلومات التي يتسبب الافصاح عنها في اختراق الشبكات الالكترونية المحمية پڕۆتیکت نیت ویرکس، وشەیه‌کی چەمکه، او يعرض محتوياتها للمحو او السرقة) شەبه‌که مەحوو نابیت، شەبه‌که سەرق نابیت، محتەوه‌یاتە، ئەوه نووسیتە، ئاخیر شت من پێشنیاری‌کم هەیه ئەگەر (ب) و (ث) کران به یەک واتە دەبیتە خالی (ر) نابیتە (ز)، یەکیک له ئیستیسنا‌ه‌کان کاک شوانیش و ابزانم ئیشارەتی پێدا، (الاستثنائات الواردة في القوانين السارية بما لايتعارض مع احكام هذا القانون)، هەندی یاسای تر هەنە ئیستیسنا‌تاتی تیادیه، یاسای مەحاکمه، یاسای زه‌واجه، هەر شتی‌ک بێت، ئەتوو له ئەخیر ئەلیت (لا يعمل بأى نص يتعارض مع القانون) عەمەلیه‌ن تۆ ئیلغانی نسوسی قانونی تر دەکە‌ی، بۆیه لێره دەبی حەریس بی له‌وه‌ی (لا يعمل بأى نص يتعارض مع القانون) یاسای تر تیک نادەن، مادام مەسەله‌که‌ی ئیمه مادده‌ی ئیستیسنا‌تاته بۆیه پێشنیار دەکەم ئەوه‌ش ئیزافه بکری، زۆر سوپاس.

بەرپز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆکی پەرله‌مان:

فەرموو سمیره خان.

بەرپز سمیره عبدالله اسماعيل:

بەرپز سەرۆکی پەرله‌مان.

منیش هەر پشنگیری ئەو مادده‌یه‌ی دەکەم ده‌قا و ده‌ق کوهاتوو ئەگەر هەندی‌ک گۆرانکاریش بکری بەس مەبەستم ئەوه‌یه که بڕگە‌ی یەکه‌م هەمووی، ئەوه‌لەن، ثانیەن له‌گە‌ل هەموو بڕگە‌کانی پشنگیری دەکەم، هەرچە‌نده هەموو ولاتە‌کان خسوسییەت و تاییه‌تمە‌ندی خۆیان هەیه بۆ ئەو ئیستیسنا‌تانه، ئەگەر چە‌ند ولاتان وه‌کو ئەنجومه‌نی ئەوروپی و ریکخراوه‌کانی ولاتانی ئەمەریکا و ئەمینیاری گشتی و دادگای ئەوروپا هەولیانداوه که ئەو مافه بەدەست هاوولاتیان بگه‌یه‌نن، بەلام ئەوه نییه که بەدەستی هینا ئەو ئیستیسنا‌تاتی له‌و ولاتانه هەیه ئیهمال بکریت، پێویسته ئەو ئیستیسنا‌ه‌ خسوسیه‌ته‌که‌ی بیاریزری، بۆ

نمونه ئەگەر ئىمە تەماشای ولاتى كۆريا بکەين له ولاتىكى كشتوكالى بووه پيشەسازى، له مەعمەلى چىمەنتۆ بووه شەرىكەى ھۇندا و سەيارات، ئەو ھەموو نەھىنيەکانە، بەگوپەرى ئەو نەھىنيانەى كە پاراستيتيان گەشتوونەتە ئەو ئاستەى، ئەگەر تەماشای ئەمەرىکا بکەين له حەربى عالەمین چەندەھا ئەسپارىيان ھەبوو ھەتا ئىستا بە تەواوتى كەشفيان نەکردوو، ئەلمانیا ھەر ئەوھا، پيوستە ئىمەش پشتگىرى بکەين كە ئەو ماددەى ھاتوو ئەمن زۆر بە كەمىشى دەزانم، پيوستە بە ياسايەك رىك بخرابايە كە عقوبەکانىشى تىدابايە، وەسائىلى حىمايەشى تىدابايە، ھەروەكو كاك سەردار و ژيان خان باسى عقوبەکەيان کرد، ئەلیرە چ بەپرگەيەك ئيزافە بکرىن، يان له ماددەگە جىگای بکرىتەو، چۆن ئىمە حىمايەى دەکەين كە كەشف نەکرى، ئىمە ھەر دەلئىن ئىستىسانائەتان ھەيە، بەلام باسى ئەوھمان نەکردیە تەسەروبی کرد عقوبەکەى چى بىت؟ يان چۆن محاوەلە بکەين كە كەشف نەکرى، زۆر سوپاس دەستان خوش.

بەرپز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو بىرىشان خان.

بەرپز بىرىشان اسماعيل سەرھەنگ:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

لەماددەى پانزە برگەى دووم زۆر بە گرینگ دەزانم لەو ياسايە كە چەندىن ئىستىسانائەتى تىدايە بۆ ئەو زانىارىيانە و دىكۆمىنتانەى كە بە نەينى بىنييتەو، بەتايبەتى ئەو ئىستىسانائەتى كە پەيوەندى بە بەرژەوەندى گشتى ھەيە و ھەروەھا بە بەرژەوەندى تاكيش ھەيە لە چەند حالەتيك، بەتايبەتى بەرگى ھەريم، پاراستنى ئاسايشى ھەريم كە ئەو نەينى و دىكۆمىنتە دەبى بپارىزى، بەم شيوەى ولات بەرپووە دەچى و دەتوانى بەرپووەى بەبەى بەشيوەيەكى راست، ھەروەھا ھەندىك لە ئەندامان رايان وايە لەوانەيە ھەندىك ئىستىسانائەكان زۆر بىت، بەلام بەلاى من ھىشتا كەمە، چەند ئىستىسانائەك پيوستە زياد بکرى، ئەويش ئاسايشى كۆمەلايەتيە، ئاسايشى كۆمەلايەتى لاى من زۆر گرینگە كە ئەو نەينى و دىكۆمىنتانە بپارىزى، نەدرىت بە كەس، چونكە تايبەتە بە خيزان و كۆمەلگا، كيشە دروست دەبى لەناو كۆمەلگا، ئەو كيشەيەش زۆر كاردەكاتە سەر بەتايبەتى ژن، ژن دەبى بەدانى نەينى و دىكۆمىنت لەسەر كيشەى كۆمەلايەتى، بۆيە پيوستە بپارىزى نەينىەکانيان، بەتايبەتى ناويان، ئەدرىسيان، ژمارەى تەلەفونيان، ئەو شتانە كە تايبەتە بە كەسايەتى يان بە كيشەى كۆمەلايەتى، ھەروەھا ئەو فەرمانبەرانەى كە ژيان خان باسى سویدی کرد، خۆم لەناو ئەو حكومەتانە ژيايمە كە مافى پاراستنى خەلگيان ھەيە، نەينى و دىكۆمىنتەکانيان ھەموو دەپارىزى بەپىي ياسا، بەھىچ شيوەيەك كەس بۆى نيە بچى لەسەر كەسىكى تر مەلومات وەر بگرى، ھەتا لەسەر مندالى خۆى، ئەگەر تەمەنى ھەژدە سال بوو بەرە و سەرەو، بۆيە پاراستنى كەسايەتیش زۆر گرینگە لەو ياسايەدا كە ھەبىتن لەو ماددەيەدا، ھەروەھا بۆ نمونە عىلاقاتى سياسەى خاريجى، سياسەى خاريجى زۆر گرینگە، ئەو دەبىت بپارىزى كە چۆن ھەريم لەگەل

موئەسسەساتى ولاتى ترە، لەبارەى ئەو دەرىجەى بازىرگانىيەو ە يانىش كۆمەلەلەيتىيەو، يانىش پاراستنى ئەو كەسانەى كە مۆتەھەمن، ەتا مۆشتەبەھن، يەنى گومانىان لەسەرە كە مۆتەھەمن، دەبى ئەوانەش بپارىزىن، ەروەھا ئەو شاھىدانەى كە لە دادگا بەشدار دەبن دەبى ئەوانە بپارىزىن نەپنەگانىان، تاوەكو رى خۆى دەگرى داد بەراستى، نەپنىيەكى ترىش ەپە كە ئىمە لەھەرئىم تازەپە نەبەر و بىانىمان ەپە لە ولاتى خۆمان، ئەو زۆر گرىنگە نەپنى دۆكۆمىنتى ئەو پەنا بەرانە يان ئەو بىانىمانەش بپارىزىن تاوەكو نەبىتە كىشە لەناو كۆمەلگا، ئەگەر بەگورتى بلىن ئەو ەوت خالەى كە د. ئاراس باسى كرد زۆر گرىنگە داخىل بكرى ئەوئىش كە ناوخۆپە، سەبازىپە، كۆمەلەلەيتىيە، ئابوورىپە، كەسايەتپە، ەروەھا تۆرى كۆمەلەلەيتىيە، زۆر سوپاس.

بەرىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو شلىر خان.

بەرىز شلىر محمد نجيب:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەنىسبەت ئەم ماددەى پانزەپە من بەنىسبەت خالى دووم كە باسى بەرگرى و ئاسايش دەگا، يەنى ەرچەندە لىزنىەى مۆختەس خۆيان باش دەيزانن بەس ئاسايش جىاپە، بەرگرى جىاپە، لەبەر ئەو من پشترگرى قسەگانى د. ئاراس دەكەم بە نىسبەت باسى ئاسايش، ئەو خالانە باس بكرى، كە دى يتە لەسەر ئاسايشى كۆمەلەلەيتىيەكە كە دىتە خالى (د) (تعريض حياة اي فرد او صحنة او سلامتة الى خطر) پىم باشە ئەگەر باسى ياساى (حماية من العنف الاسري) تىدا بكرى، كە بەراستى پىشلىكارپەگان بەنىسبەت ئەو.... مەفروروزە ئەو بەرپتە ئىستىسانائەگانەو، بەنىسبەت ياساى موناھسە ئىشارەت بەررى بە ژمارە سى سالى 2013 ەر رەقەمى ياساپەكە بەسە، چونكە ەر ئەو نىپە ئەو شتانەى كە ئىستىساناى كراون، بەنىسبەت نەبجاسى عىلمى يان حقوقى مۆنەلىف ەر ەسب ياساى ژمارە 17 سالى 2012 ئىشارەتى پى بەررى، وەكو كاك شوان و ئەوان وتيان لە ئاخىرىدا پى بەررىت، بەنىسبەت ئەو شئوونى داخىلىپە لىل مۆزەفەن بەراستى راستە لە ولاتانى پىشكەوتوودا ئەو شتانە ەپە، بەلام ئىمە نە ولاتىن، نە بەو دەرجەپەش پىشكەوتووين كە ئىمە بەو رۆزگارە مۆزەفەكى زۆر ەنا دىنپتە لای ئىمە كە تەتبىقى قانونى ەدمەى مەدەنى سالى 1960 دەكرى، پىشلىكارپەكى زۆر دەكرى لەلەپەن ئەو كەسانەى كە ئىدارە و زاتىپەگان كە بەراستى حقوقيان زۆر دەخورى، كەسپىش پشترگرىيان ناكا، جا نازانم لىزنىەى ياساى ئەگەر شتىك لىرەدا داخىل بكرى، لە قانونى ئىنزاباتى مۆزەفى دەلەتپش نەفسى شت ەر خروقاتىكى زۆر دەكرى، ئىتر ئەگەر تۆ بلى ئىستىسانائات و بەھىچ شپوھپەك نابى دەستكارى فاپەگانىان بكرى، ئەو خالەش بەو بكرى، بەنىسبەت خالى (ر) پشترگرى قسەگانى كاك عبدالسلام دەكرى، كە بەم شپوھپە غەلەتە بوترىت، فەلەن مەلوماتەكە ئەلىكترۆنى نىپە، بەلام دواى ئەو دەبى بە ئەلىكترۆنى كە ئىخترافپە بە كاتەگان دەكرى، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۋكى پەرلەمان:

فەرمو مامۇستا كاۋە.

بەرپىز كاۋە محمد امين:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ماددەى پانزەمىن بىرگەى دوۋەم ئەلف من لەگەل سىاغە كىرەنەۋىمە كە ئاسايشى ناۋەخۇ و سەربازى و ئابوورى و كۆمەلەيتى و ھەروھە تۆرى پەيوەندىيەكانى بخرىتە سەر رىك بخرىتەۋە، ھەروھەكو پىشنىارى بەرپىز كاك د. ئاراس كىردى، ھەروھە بىرگەى (ب) و (ت) ھەروھەكىان لەيەكتەر نىكىن، يەك بوۋار دەگرىتەۋە كە پەيوەندى بە موقاۋەزات و ھەروھە بە ئىتىفاقاتى بەينى ھەرىم و لايەنى ترەۋە ھەيە كە بپارىزىرىتن، من پىم باشە بىرىتە يەك، ھەر بە نوۋسىنىش بۇ لىزنى ھاۋبەشيشم نارد، ھىوادارم جىگەى رەزامەندى ئەۋان بوۋىبتن، بىرگەى (ث) (حسن ادارة المحاكمات وتحقيق العدالة)، من پىموايە يان ئەۋ بىرگەيە زىادە، چونكە بەراستى مەھكەمە خۇيان سەربەخۇن، ھەر خۇيان دەزانن ئەۋ قەزىانەى كە لەبەر دەستىان دايە كە حەقى ھاۋولاتىيە بىزانى، كەى حەقى نىيە نەيزانىتن، ئەۋان دەزانن كە ماقى بەدەستەينانى زانىارى لەلايەن ھاۋولاتىيانەۋە، بۇيە تەداخول كىردن لەۋ بوۋارەدا من پىموايە ئەۋە شتىكى زىادە، بۇ دادا، بۇ خۇيان بەجى بىلن باشترە، ھەروھە پىشنىارى پىشنىارىكەى كاك شۋان دەكەم كە ئەۋ ئىستىسناناتەى لەقانۋنەكانى پىشۋوتىر بۇ ھەندى بوۋارى تر ھاتوۋە لەبەرچاۋ بىگرىتن، چونكە ئەۋ لە ماددەكانى پىشۋوتىر كە كاردەكرى بە دەقى ئەۋ ياسايە لەۋانەيە ئىلغاي ئىستىسنانەكانى ياسايەكانى پىشۋوتىر بىكاتەۋە، بۇ ئەۋەى تەناقوز دروست نەكاتن، لەگەل سىاغەكىرەنەۋەى بىرگەكان پىۋىستە بەراستى ھاۋسەنگىيەك ھەبىتن لە نىۋان ماقى ھاۋولاتى لە بەدەستەينانى زانىارى، ھەروھە ھاۋسەنگى ھەبى لەگەل پاراستنى ئەمن و ئاسايش، ئەۋ ھاۋسەنگىيە لەسەر حىسابى يەكتەر نەبن، نەخىرىتە بوۋارى ھەندى مەسائىلى تر كە فىعلەن زەرەر لە ئەمن و ئاسايش بداتن، زۇر سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۋكى پەرلەمان:

فەرمو كاك لقمان.

بەرپىز لقمان سليمان حسن:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

فەلسەفەۋ ئامانجى ياسايەكە ئەۋەيە كە زۇرتىن زانىارى بدىرىت بە ھاۋولاتىيان، بۇ ئەۋەى ئىمە سىستەمىكى دىموكراسىمان ھەبىت پىۋىستە حكومەت حكومەتتىكى كراۋە بىت، لەكۆبۈۋنەۋەكانى دام و دەزگاكانى ئەم سىستەمەدا ھاۋولاتىيان ماقى ئامادەبوۋن و ماقى پىدانى زانىارىيان ھەبى، بۇ ئەۋەى ھاۋولاتىيان ھەست بىكەن كە ئاگان لە ورد و درشتى بەرپۈۋەچۈۋنى كارەكانى حكومەتە، بۇ ئەۋەى ھاۋولاتى گومانى لە ھىچ شتىك نەمىنىت پىۋىستە ئىستىسناناتەكان لەم ياسايەدا لە كەمترىن ئاستدا بن، زۇر دىارى كراۋ بن، ناپىت ئىستىسناناتەكان زىاد بىرپىن كە بگاتە رادەى پۈچەلكرەنەۋەى ياسايەكە، دەبىت حكومەت

پابه‌ند بیټ به پیدانی زانیاری به هاوولاتیان، به فراوانترین شیوه، چاکسازی له کوردستان له شه‌فافیته و پیدانی زانیارییه‌وه دست پیددکات، پشتیوانی قسه‌کانی کوپستان خان و هاوړپیانی تریش ده‌کهم که برکه‌ی یه‌کهم بمینیته‌وه، سه‌بارته به خالی (ا) نه‌وهی که باسی جموجوړی هیزه‌کان ده‌کات، ده‌بیټ روون بگریته‌وه بۆ چ مه‌به‌ستیځ هیزه‌کان ده‌جوړی‌ندریږن، نه‌گهر بۆ ناوځو بیټ، من له‌گه‌لی دانیم، ده‌بیټ بنووسری (بۆ جموجوړی هیزه‌کان، بۆ پاراستنی سنووره‌کانی هه‌ریم، بۆ مه‌به‌ستی یه‌کلایی کردنه‌وهی مملانیییه ناوځویه‌کان نه‌بیټ)، خاله‌کانی (ت) و (س) و (ج) لابدیریټ که خالی مه‌تاتین، له‌م ماوه‌یه‌دا، له‌م مادده‌یه‌دا دیار نییه کی ده‌گریته‌وه مادده‌که، هه‌ر به‌ته‌نیا هاوولاتیان ده‌گریته‌وه یان دام و ده‌زگانگی چاودیریټ؟ زور سوپاس.

به‌رپز د.ارسلان بابز اسماعیل / سه‌رؤکی په‌رله‌مان:

فه‌رموو به‌یان خان.

به‌رپز به‌یان احمد محمد:

به‌رپز سه‌رؤکی په‌رله‌مان.

براستی نه‌هف مادده‌یه ده‌ف من جه‌وه‌ری قی یاساییه، روحا قی یاساییه، گه‌له‌ک گه‌له‌کا گرینگه ئیستیسنانات تی‌دا بیټه ته‌حدید کرن، ژ بۆ هه‌ندی نه‌گهر مه‌ بیټن سیسته‌می دیموقراتی ل هه‌ر ولاتیکی براستی گرینگترین سیمایی توی شه‌فافیته، حکومتا فه‌کرییه، زانیاریت به‌ر ده‌ستی هاوولاتیان، بۆیه من نافیتیټ نه‌ز دووباره ناخافتنن هه‌فالیټ خۆ دووباره بکه‌فه‌مه، نه‌ز پشتته‌فانیا گوتنیټ هاوړاز خانیت دکهم، کوپستان خان، ناشتی خانی کوو دقتین نه‌هف یه‌عنی ته‌فاسیلیټ وانه گوتن پشته‌وانیا نه‌ز لی دکهم، دگهل هه‌ندی‌دا نه‌هف ماددی موحتاجی سیاغه‌یه‌کا نییه، سیاغه‌یه‌کادی بیټه کرن، بیټه کورت کرن یان وازح بیت، نارمانجدار بیټن، هه‌روسا بیټه سیاغه کرن، دگهل هه‌ندی‌دومه برکه‌یه‌کادی بیټه زیده کرن، کوو دقتین یه‌عنی هه‌تا که‌نگی هه‌تا زانیاری مه‌نع کرییه ژ هاوولاتیان، نه‌فه نابیتیټ، ل هه‌ندک ولاتی‌دا هه‌تا بیست سالا زانیاری تیټنه پاراستن، ل هه‌ندک ولاته هه‌تا پانزه سالیه، بۆیه نه‌ز دگهل برکه‌کیمه لی‌ره زیاد بیټن، زور سوپاس.

به‌رپز د.ارسلان بابز اسماعیل / سه‌رؤکی په‌رله‌مان:

فه‌رموو کاک سه‌ره‌نگ.

به‌رپز سه‌ره‌نگ فرج محمد:

به‌رپز سه‌رؤکی په‌رله‌مان.

به‌رپزان نه‌ندامانی به‌رپزی په‌رله‌مان، دیاره قسه و باس له‌سه‌ر نه‌م مادده‌یه زور کراوه، من یه‌ک شت روون ده‌کهمه‌وه به‌راستی، تیگه‌یستم له نه‌تیجه‌ی قسه‌کانی هه‌ندی‌ک له‌برادره‌کان که به‌راستی شته‌که عه‌کس بۆته‌وه، خه‌ریکه نه‌وهی که داوای ده‌که‌ی ده‌بیټ به ئیستیسنانات، به‌راستی نه‌صل نه‌وه‌یه که نه‌توانی داوای زانیاری بکه‌ی، به‌لگو له ئیستیسناناته‌کان عه‌کس بۆته‌وه، نه‌وهی که داوای ده‌که‌ی یه‌عنی نه‌وه

ئىستىسائاتە، لەكاتىڭدا مەزمونى ئەو ياسايە، ھەدەقى ياسايەكە پېچەوانەيە بەراستى، بۇيە ئەم ياسايە وەگو زۆربەى برادەرەگانىش باسيان كرد كه ياسايەكى گرینگە، پەيوەندى بە مافەكانى مرقۇفەو ھەيە، زۆر، زۆر گرینگە كه لىرە ئىمە ھەنگاويكى گرینگ بنىين بۇ ئەو ھى كه زياتر كرانهو ھەبى و زياتر شەفافىت ھەبى، لەو برگە و بابەتانەى كه لىرە دەستنيشان كراو، من تىناگەم يەعنى ئەگەر ئىمە ئيزافەى ئەو بەكەين كه مەلوماتى ئەمنى عەسكەرى، ئىقتيسادى، كۆمەلايەتى ئىمە چى دەھيلەنەو بەراستى؟ يەعنى ھىچ شتىكى وا نامىنيئەو، بۇيە دەبى ھەتا ئەو برگە و بابەتانەى كه لىرە باس دەكرى زۆر بە روونى باس بكرى، مەجالى ھىچ تەفسىل و تەئويلەك نە بۇ مۇئەسسەساتەكانى تر بىلەنەو، نەبۇ خودى ئەو مۇئەسسەسەيەى كه بەپىي ئەو ياسايە دروست دەكرى و بۇ مەحاكەمىش بەراستى، چونكە دەبى زۆر، زۆر بەروونى دەستنيشانى بكەين، شتىكى مەتاتى نەبى، سەبارەت بە برگەى يەكەمى ئەم ماددەيە، ئەمە برگەيەكى گرینگە، بەلام پىويستى بەمە ھەبوو كه لىزەى بەرپىز يەعنى زياتر روونكردەو ھەسەر بەدەن، تەفاسىلى بەدەن، چونكە ئەمە بەشىكى گرینگە لەو رىزپەرانە، من پشتيوانى ئەو دەكەم بەراستى ئەو ئىستىسائاتانە زۆر، زۆر كورت بكرىتەو، زۆر، زۆر بە وازحى دەستنيشان بكرى، بەراستى ھەندىك پىشنيار ھەيە ئەگەر ئەو پىشنيارانە تەسبىت بكرىن ئىتر بوون و نەبوونى ئەو ياسايە ھىچ گرینگىيەكى نامىنى، بۇيە من تەكا دەكەم لەو مەسەلەيە زۆر بە وردى مامەلەى بكەين، ئەمە ختوھيەكى گرینگە، ھەم بۇ ھەرىمى كوردستان، ھەم بۇ پەرلەمانى كوردستان، بتوانين ئەم ياسايە وەك ئەو ھى كه مۇتەبەعەو لە دونىاي ديموكراسيدا ھەيە بەم شىوھى دەر بچوئىنين، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۇكى پەرلەمان:

فەرموو لىزەى ھاوبەش.

بەرپىز بكر كريم محمد (ئاسۇ):

بەرپىز سەرۇكى پەرلەمان.

بەر لەو ھى ھەندى روون كوردەو ھەيە بەدەرى، بە پىويستى دەزانين ھەندى شت ھەيە جەختى لەسەر بكەينەو، ياساي بەدەستەينانى زانىارى پەيوەندى زۆر نزيكى لەگەل دوو ياساي دىكە ھەيە، ئەويش ياساي پاراستنى خسوسىيەت، تايبەتمەندى كەسەكان، ھەروھە ياساي پاراستنى دۇكيۇمىت، ئەو دوو ياسايە ترمان نىيە لە ولاتى ئىمە، راستە پرۇزەيەك پىشكەشكراو، خوئندەو ھى يەكەمىشى بۇ كراو، لەلىزەكەى ئىمەشدا راپۇرتى خۇمان نووسىو، ئەويش سەبارەت بە دۇكيۇمىنت پارىزى، بۇيە ئەوانە بەراستى پەيوەندىيان بەيەكەو ھەيە، خالى دووم ئەو ھى بەراستى دەمەوى تەئكىدى لەسەر بكەم، ئەويش ئەو ھى بە بۇ ھەيەنەو ھەيە، ئەم پرۇزە ياسايە لەلايەن ژمارەى ياساي پەرلەمانتارانەو پىشكەشكراو، لە 2010، بە تەحدىدش لەلايەن پەرلەمانتارانى موعارەزەو پىشكەشكراو، ماددەى پانزە كە ئىستىسائاتەكانە، ئىمە لە لىزەى ھاوبەش رىكمان خستوتەو، كەممان كوردتەو، ئەو ھى لەو ھى ھەبوو زۆر توندتربوو، ئىمە شتىكمان نەكردو، بۇيە بەراستى ئىستا دەبيندىت شتىكى دىكە دەوترى و وەگو ئەو ھى وابى ئىمە

شتیكمان نهكردوو له لیژنه‌ی هاوبه‌ش بێین له ده‌روه‌ی ئه‌و مه‌شروع، شتیكه له ئه‌صلدا هه‌روه‌كو له‌لایه‌ن مه‌عه‌زه‌ی ئیستاش باس له‌وه‌ ده‌كړی كه ئه‌مه جه‌وه‌ری قانوه‌كه‌یه، جه‌وه‌ری پرۆژه یاسایه‌كه‌یه، شتیکی دیکه به‌راستی كه زۆر گرینگه باسی لى بکړی، له‌ماده‌ی (19) ی په‌یمانامه‌ی نیوده‌ولته‌ی بۆ مافه‌ مه‌ده‌نی و سیاسیه‌كان كه باس له ته‌بادولی مه‌لومات ده‌كړی، شه‌ش قه‌یدیان داناوه له‌سه‌ری، عیراق وه‌كو ده‌ولت ته‌ره‌فه له‌و موعه‌ده‌یه، یه‌عنی ئه‌وه ئیلتیزامتیكه به‌سه‌ر عیراق وه‌كو ده‌ولت، كه هه‌ریمی كوردستانیش به‌شیكه له عیراق، قیوده‌كان چین؟ ئه‌وه‌له‌ن، ریزگرتنی مافه‌كانی كه‌سانی خه‌لكانی دیکه، كه‌سانی تر، ریزگرتنی سومعه‌ی ئه‌وانی دیکه، پاراستنی ئه‌منی قه‌ومی، حیمایه‌ی نیزامی عام، حیمایه‌ی ته‌ندروستی گشتی، هه‌روه‌ها پاراستنی ئادابی گشتی، ئه‌م شه‌ش قه‌یده له‌سه‌ر حورپه‌تی ته‌عبیر و ره‌ئی و ته‌بادولی مه‌لومات هه‌یه له‌ماده‌ی (19)، عیراقیش وه‌كو وتم پابه‌نده به‌و موعه‌ده‌یه، بۆیه ئیمه هاتووین ئه‌و قه‌یدانه‌مان، ئه‌و ئیستیساناتانه‌مان له‌و ماده‌یه ریکخستۆته‌وه، به‌ بۆچوونی من ئه‌و قه‌یدانه‌ی كه ئیستا من باس كردن هیچ ته‌عه‌اروزیکیان نییه له‌گه‌ل ئه‌و ئیستیساناتانه‌ی كه له‌ماده‌ی پانه‌دا ئیمه دامان رشتۆته‌وه، به‌نیسه‌ت فه‌قه‌ره‌ی یه‌كه‌م له‌راستیدا زۆر خوشك و برای په‌رله‌مانتار داوایانكرد، هه‌بوو پێی وابوو پێویسته ته‌ه‌وزیح بكړی، هه‌بوو پێی وابوو پێویسته داب‌پ‌ژیریته‌وه، ئه‌و مه‌به‌ده‌ئه كه له فه‌قه‌ره‌ی یه‌كه‌م مه‌به‌ده‌ئییکی گشتیه، ئه‌ویش مه‌به‌ده‌ئییی مه‌سه‌به‌قیه‌ی مه‌سه‌له‌ه‌ی عامه‌یه، له‌زۆر له قه‌وانینی ولاتان بۆ ئه‌وه‌ی بزانی‌ن مه‌سه‌له‌حه‌تیک ئه‌وه دینی كه مه‌لوماته‌كه بدری یان نا، تیستی بۆ ده‌كهن، ئیختیباری بۆ ده‌كهن، ئه‌ویش سی شت هه‌یه، ئیمه چه‌ند مؤفه‌ق بووین له دارشتنی جومله‌كه، ئه‌مه‌یان شتیکی دیکه‌یه، له‌ئه‌صلی مه‌شروع‌كه‌ش هه‌روه‌كو خۆی هاتوو، ئه‌ویش ئه‌وه‌یه كه‌شفی مه‌لومات ده‌بی یه‌عنی با بلیین كه‌شفی هه‌ر مه‌لوماتیک ده‌بی، ره‌بت بكړی، ده‌بی گری بدری به‌و ئامانجه شه‌عه‌یه‌ی كه له‌قانونه‌كه‌دا هاتوو، كه ئیمه له ماده‌ی دوو‌دا چه‌سپاندوو‌مانه، ئه‌ویش دیاره ئیمه سی ئامانجه‌مان بۆ یاسایه‌كه داناوه، ده‌بی كه‌شفی ئه‌و مه‌لوماته‌ خزمه‌تی ئه‌و ئامانجه‌ بکات، دوو‌مه‌یان كه ئیمه كه‌شفی مه‌لوماتیک ده‌كهن كه سه‌یرمان كرد زه‌ره‌ریکی لى ده‌كه‌ویته‌وه، زه‌ره‌ریك ده‌دا له حه‌قیك قانون حیمایه‌ی ده‌كا، ئه‌مه بابلین دوو‌م شت، حه‌قیك هه‌یه كه قانون حیمایه‌ی ده‌كا، ئه‌گه‌ر هاتو كه‌شفمان كرد یه‌عنی زه‌ره‌ری پیده‌كه‌یه‌نی، حالته‌ی سییهم ئه‌وه‌یه ئیمه كه ته‌ماش‌ا ده‌كهن ئه‌و زه‌ره‌ری، ئه‌و زیانه‌ی كه ده‌كه‌ویته‌وه، كه ئیمه مه‌لوماتیکمان كه‌شف كرد، كه كه‌وره‌تر بوو ئه‌و زه‌ره‌ره له مه‌سه‌له‌ه‌تی عامه، به‌پێی ئه‌م قانونه، ئه‌مه ئه‌لپه‌ریه، ئه‌م سییه ده‌بی ره‌بت بن به‌یه‌كه‌وه، بۆیه مه‌به‌ده‌ئیی زرووره‌ی و ته‌ناسوب هه‌یه، من جاریکی دیکه‌ش ده‌لیم چه‌نده مؤفه‌ق بووین له دارشتنه‌وه‌كه‌ی له‌م جومله‌یه‌دا هه‌ر وه‌كو له ئه‌صلیشدا هاتبوو ئه‌مه‌یان شتیکی دیکه‌یه ده‌كړی، به‌پروای من دوا‌ی ئه‌وه‌ی كه ئیمه مه‌جالیکمان پیده‌دري بۆ ئه‌وه‌ی بتوانین سیاغه‌یه‌کی مؤفه‌ق بی‌ت، دا‌ی برپ‌ژینه‌وه، كۆمه‌لیك شت باس كرا، من باسی ئه‌وه‌ی ئه‌منی دیفاع و ئه‌منی ئیقلیم ناکه‌م، به‌لام هه‌ندیك شت هه‌یه باسی (تفاصیل سیر المفاوضات التي يجريها الاقليم مع اية جهة، اذا اتفق الطرفان على سريتها

لحين الاعلان عنها)، ئىمە چاڭ دەزانين ئىمە دولەت نين، ئىمە ئىقلىمىن، ئىمە ئەگەر دولەت باين باسى پەيوەندى دوليمان دەگرد، بە تەئكىد موفاووزات ئىختىساسى دولەيە، بەلام ئىمە لەگەل ئەووشدا وەكو ھەرىمىك ئەو خوسوسىيەتەي ھەمانە موفاووزات دەگا، جىيەتەكەمان دىارى نەگردوو، لەگەل ھەر جىيەتەيىك بى، بەتايبەتەي ئەگەر ھەردوو تەرەف ئىتىفاقيان کرد لەسەر سەرىيەتەي ئەم موفاووزاتە، تا ئىعلان نەكرى، يەئنى خۇ ئەمە بەو مانايە نىيە ئەمە بەنەيىنى بىمىنىتەو، (المعلومات المتبادلة مع جهات اخرى تم الاتفاق على سريتها)، ئەو ھەمان شتە، دولەتەيىك بە ئەمانەت ھەندىك ئەسپارت پىدەلەيت يان مونەزەمەيەكى ئىقلىمى بە ھەرىم دەل، زۆرىش شتى وا بوو، ھەرىمى كوردستان كۆمەلەيىك مەلوماتى دەست دەكوئى لە ولاتانى دىكە لە مونەزەماتى ئقلىمى، لە جىيەتەي دىكەش بەو مەرجەي ئەو مەلوماتانەي رەنگە بە موستەمپى پى بدرىت كە سەپتەكەي بپارىزى، ناكرى ئەمە بلاو بكاتەو، يەئنى مەصدەرەكە بلاو بكاتەو، مەلوماتەكە بلاو بكاتەو، بۇيە ئەو، قسە كرا ئەم دوو بەيەكەو ھەرىمى، دەمەج بكرى، دەكرى دەمەج بكرى، بۇ كورتكرەنەو وەنيە نەكرى دەمەج بكرى، بەنيسبەت (ث) بەراستى ھەموو ئەو كە بەم شكلەيە، ديسان چەند مؤفەق بووينە يان نا ئەمە شتىكى ترە، ھەموو ئەو، ئەگەر ھاتو مەلوماتەك دەركرا، ئەو مەلوماتەي زەرەرى گەياند، بوو ھۆي ئەو كە جەرىمەكە قەدەغە نەكرى، يات زەرەرىدا لە تەحقىقات، لە تەحقىقاتى جىنائى، ئەوانەي سەرەتايى يان زەرەرىكى لە عەدالەتدا، يان ئەگەر كەشف بكرى زەرەرى لە سومەي شەخسەكە دەدا، كە ھىشتان بەراستى ئىدانە نەكراو، ھىشتان بابلىين لە مەحكەمە ئىدانە نەكراو كە تۆ بلاوى بكەيەو رەنگە سومەتەي ببەي، بۇيە ئەمە ناكرى بەم شكلە، جارىكى ترىش دەلەم چەند مؤفەق بووين كۆمەلەيىك سىاغە پىشنيار كرا، مەسەلەن ھەرشتىك ئەگەر ھاتو زەرەرى گەياند بە سەيرى تەحقىقات و موحاكەمات و يان تەحقىقى عەدالە دەكرى بەشكلىك رىز بكرىتەو، سەبارەت بە مونافەسەي مەشروع قسە كرا، بەراستى من تەنھا يەك شت دەلەم، ئەوانەي موھەندىسن لىرانە دەزانن كە ئەوانەي عەتائە؟ تەقدىم دەكەن چ شەخس بى، چ فەردىك بى، ئەم عەتائە ناكرى تا فەتەح دەكرى بە كەس بدرى، چونكە ئەگەر كەشف بكرى ئەو دەمە تۆ زەرەرى لەم شەرىكەيە دەدەي، لەم فەردە دەدەي، ئەمە نموونەيەكە ھىناومە، نموونەي دىكەش زۆرن، ھەمان شت بە نىسبەت ئەبجاسى عىلمى و تەقەنى، ھەرچەندە بە تەئكىد ناكرى ئەمە كەشف بكرى، بىل فىعل، بەلام ئەو شتەي مامۇستا فرمان پىشنيارى كرا پىموايە شتىكى باشە، بەنيسبەت سىجالاتى شەخس بەراستى سىجالاتى شەخسەي دەتواندرى بگوترى ئەگەر ھاتو بە موافەقەي خۆي بى، يان مەحكەمە داواي بكات، يان ئەگەر ھاتو لە حالەتەي كدا مرد لە ھەندىك مەلومات، يان ئەگەر ھاتو بچووك بوو، يان ئەھلىيەتەي نەبوو، ئەو ھەرىمەيە لەسەرى، وەنيە مەلومات نەدرى، (شئوني داخلي للموظفين) بەراستى خوشك و برايان لەناو ھەردائىرەيەك لەناو ھەر موئەسسەسەيەكى حكومى ھەندىك شت ھەيە بە تەوسىيات شتى مواداوولاتى رۇزانەي چەند دەقىقەيىنە، بەيانيان مواداولات ھەيە، مواداولاتى داخلىيە، تەوسىيات دەردەجى، ئەوامىر دەردەجى، ھىچ پەيوەندى بە شئوونى گشتىيەو نىيە، بەناو دائىرەكە خۇيانەو ھەيە، ھىشتان مواداوولاتى

سەرەتايىيە، ھېشتان نەگەيشتۆتە بېرىپ، بېرىارەكان موھىمن كە پەيوەندىيان بە خەلگەوۋە ھەبى، ئەمانە پىويست بەوۋە ناكەن ئەوانە تۆ بلىتى چ قەومە، يان مۆزەفنىك رەنگە سزادرابى، ئەمە وادەكات ئەو دائىرەيە تووشى ئىپراك بىكات، تووشى ئىستىرادى بىكات، شتەكانى بۆ ناچنەوۋە سەر يەك، ئاخىر شت ئەوۋە كاك عبدالسلام بەپراستى پېشنىيارىيەكانى زۆر بەجىن و زۆر رىك و پىك، ئىمە ھەولدەدەين وەكو خۆى ئەوۋە بىكەين، دوو پېشنىيارى دىكە ھەبوو ديارە ئەوۋە دواتر بە دەنگدان ساغ دەكرىنەوۋە چ ئەوۋە كە پەيوەندى بە ئەمنى ئىقتىسادىيەوۋە ھەبى، يان ئەوۋە پەيوەندى بە قانونى ناپىزە ھەبى، ديارە ئەوۋە لەناو ھۆلى پەرلەماندا بە دەنگدان ساغ دەكرىنەوۋە، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۋكى پەرلەمان:

فەر موو.

بەرپىز د. دانا سعيد صۇق:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

كاك ئاسۆ دەتوانم بلىم زۆربەى وەلامى ھەبوو بۆ راى پەرلەمانتاران، بەلام ئەوۋە كە پەيوەندى بە بىرگەى يەكەمەوۋە ھەيە پىموايە دەبى ئىزافەى بىكەى، چۈنكە لەبەر ئەوۋە پىشترىش قسەمان كىرەبوو، كاك ئاسۆ بابلىين تەفسىرىكى بۆ ئەو بىرگەيە ھەبوو، بەلام بەدىوئىكى ترادا دەتوانىن بەشىۋەيەكى تر تەفسىر بىكرى، ديارە بنەمايەكەى يەكە، يەئنى ئەسبەقىيە ياخود ئەولەويەت لەبۆ مەسلەھەتى گشتىيە، بەلام ئەوۋە ئىمە بابلىين نىيەتى ئىمە لە دارشتنەوۋەى ياخود لەدانانى ئەو بىرگەيە ئەوۋە يەئنى ئەگەر بەگورتى باسى بىكەم، بە بيانوۋى بەرژەوۋەندى گشتىش ئەگەر بۆ نموونە قەزىيەك ھەبىت كە پەيوەندى بەمەسلەلەى بە نموونە دىنمەوۋە، گەندەلى ھەبىت لەپىرسى بابلىين كىرىنى چەك و تەقەمەنىدا يان ھەر شتىكى تر، نابى لىرەوۋە مەسلەھەتى گشتى بىتتە بيانوۋىەك بۆ ئەوۋە كە نەتواندى ئەو مۇئەسسەساتانەى ياخود ئەو كەسانەى كە مەئنىن بە وەرگىرتى زانىارى ياخود پىويستىان ھەيە بە وەرگىرتى زانىارى يەئنى ئەوۋە نەبىتە رىگر، يەئنى ئەوۋە دىوئىكى ترى ئەو ماددەيەيە، بەم شىۋەيە دەكرى تەفسىر بىكرىت، بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان، ئىمە وابدانم بۆ وەلامدانەوۋەى بابلىين بىرگە بە بىرگەى ياخود راوبۇچوونى ئەندامانى پەرلەمان پىويستمان بە نىو سەعات دەبى بۆ ئەوۋە ھەم ئەوۋەكانىش دابىرپىزىنەوۋە.....

بەرپىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۋكى پەرلەمان:

فەر موو كاك نەرىمان.

بەرپىز نەرىمان عبدالله قادر:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

لەراستىدا روھى ياسايەكە زۆرىك لە برادەرانىش باسىان كىرد ئەم ماددەيەيە، ئەو ماددەيە گىفتوگۆيەكى زۆرى لەسەر كراوۋە، راو پېشنىيارى زۆر ھاتوۋە بۆ ئەوۋە مەجالىكى باشتر بىرەخسى بۆ لىژنە و لىژنەكەش

پېنج لیژنەى موشتەرەكە، من پېشنيار دەكەم ئەم ماددەيە بمېنئەتەوہ بۆ سبەينى، بەلام بەردەوام بين لەسەر ماددەكانى تر كە تەئسیراتى لەسەر ئەمە نيیە، بۆیە بۆ ئەوہى بتوانين رییەكى وا بەینینەوہ كە دەنگى لەسەر بدرئ و جەدەلیكى تر زۆرتەر لەسەر مەزوعەكە ھەئەگەرئ، بۆیە من پېشيارى ئەوہ دەكەم ئەم ماددەيە بخريتە سبەينى، بۆ ئەوہى مەجالىكى باشترمان بۆ برەخسى، زۆر سوپاس.

بەرپز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

وہللا لیژنەكە خوین داوايان کردوہ، لەسەر سەكۆیەكە داوا دەكەن دەئین نیوسەعاتمان بەدەنى، بۆیە نیو سەعاتیان دەدەينى، دواى نیو سەعات دێینەوہ بەردەوام دەبين لەسەر كۆبوونەوہكان، فەرموو.....

بەرپز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

تکایە دانیشن، ئیستاش بەردەوام دەبين لەسەر دانېشتنەكانمان، لیژنەى ھاوبەش فەرموون بۆ سەكۆى لیژنەكان.

بەرپزان، خۆتان دەزان ئەصلەن ئەوہ راپۆرتیكى موشتەرەك بوو كە پېنج لیژنە بەیەكەوہ نووسیبووین، ئەو ھەموو موناقلەشەيەى لەسەر كرا، ئەمڕۆ لە بەیانیهوہ تانیستا نەمانتوانیوہ نیو ماددە تەواو بكەین، زیاتر لە سەعاتیك دەرفەتمان دا بە لیژنەى ھاوبەش بۆ ئەوہى سیاغەى بكەنەوہ، بۆیە سیاغەكە دەخوینینەوہ، یەكسەر دەیخەینە دەنگەوہ، دەنگى ھینا خیر عەلا خیر، دەنگى نەھینا خیری عەلا خیر، لە ھەردوو لایان، فەرموو لیژنەى ھاوبەش سیاغە تازەكەتان بخویننەوہ.

بەرپز عونى كمال سعید بەزاز:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

المادة الخامسة عشرة:

اولا: لایجوز للمؤسسة العامة او الخاصة رفض اعطاء المعلومات حماية للمصلحة الواردة في الفقرة (2) من هذه المادة اذا اقتضى المصلحة العامة كشفها.

ثانيا: للمؤسسة العامة او الخاصة الحق في رد طلب المعلومات في الاحوال الاتية:

1- الاسرار الخاصة با الدفاع وامن الاقليم (تفاصيل الاسلحة والتجهيزات العسكرية المهام السرية العسكرية والامنیه، التحركات والتكتيكات الدفاعية والمعلومات الاستخباراتية).

2- المعلومات التي تؤدي الكشف عنها الى التأثير على سير المفاوضات التي يجرها الاقليم مع اية جهة أخرى او تبادل المعلومات اذا اتفق الطرفان على سريتها لحين الاعلان عنها.

3- المعلومات التي تؤدي الكشف عنها الى التأثير على سير التحقيقات والمحاكم.

4- المعلومات التي تؤدي الكشف عنها الى الاخلال بالمنافسة المشروعة او حقوق المؤلف والملكية الفكرية.

5- المعلومات وملفات الاشخاص التعليمية او الطبية او الوظيفية، حساباته المصرفية او اسرار مهنية دون موافقته وكل ما يتعلق بسلامة وصحة المواطن وتعريض حياته للخطر.

6- البيانات التي يتسبب الافساح عنها الى إختراق الشبكات الالكترونية المحمية ويعرض محتوياتها للمحو والسرقة.

ثالثا: الاستثنائات الواردة في القوانين الاخرى النافذة في الاقليم بما لا يتعارض مع احكام هذا القانون.
رابعا: يتم كشف المعلومات الواردة في البنود (1 ، 2 ، 3) من الفقرة ثانيا من هذه المادة بعد مضي عشرين سنة.

بهريز د.ارسلان بايز اسماعيل / سهروكي پەرلهمان:

بهريزان، ئيستا دهیخهينه دهنگهوه، كى لهگه ئدايه؟ تكايه دهست بهرز بکاتهوه، زور سوپاس، كى لهگه ئدانييه؟ تكايه دهست بهرز بکاتهوه، زور سوپاس، (9) كهس لهگه ئدانييه، كهواته بهزورينه دهنگ پهسهند كرا، تا بهيانى ساعات (10)ى پيش نيوهرو به خواتان دهسپيرين ههه بژين.....

د. ارسلان بايز اسماعيل
سهروكي پەرلهمانى
كوردستان - عيراق

د.حسن محمد سوره
جيگري سهروكي پەرلهمانى
كوردستان - عيراق

فرست احمد عبدالله
سكرتيري پەرلهمانى
كوردستان - عيراق

بەرپز د. ارسلان بايز / سەرۆكى پەرلهمان:

بهناوى خواى گهورهو ميهرهبان.

بهناوى گهلى كوردستان، دانيشتنى ئهمرۆمان دهست پى دهكهين، پەرلهمانى كوردستان، خولى سييهىمى ههلبژاردن، سالى چوارهم، خولى گریدانى دووهم، ژمارهى دانيشتن (27) رۆزى دانيشتن (2013/6/4) بهرنامهى كار:

بهپى حوكمهكانى برگهى (1)ى ماددهى (20) له پهیرهوى ناوخوى ژماره (1)ى ههمواركراوى سالى 1992ى پەرلهمانى كوردستان - عىراق، دهستهى سەرۆكايهتى پەرلهمان برپاريدا بهرنامهى كارى دانيشتنى ژماره (27)ى ناسايى خولى سييهىمى ههلبژاردن له كاتزمير (10)ى پيش نيوهرپوى رۆزى سى شهمه ريكهوتى 2013/6/4 بهم شيوهيه بيت:

1- بهردهوام بوون لهسهر خستنهروو و گفتوگو كردنى پيشنيارى ياساى مافى بهدهستهپينانى زانياربهكان له ههرىمى كوردستان- عىراق.

2- خستنهروو و گفتوگو كردنى پرۆژه ياساى سندوقى داهاتهكانى نهوت و گاز له ههرىمى كوردستان- عىراق.

3- خستنهروو و گفتوگو كردنى پيشنيارى ههمواركردنى ياساى ژماره (9)ى سالى 2008 كه تايبهت به ههمواركردنى پيادهكردنى ياساى به كریدانى خانوبههره ژماره (78)ى سالى 1979ى ههمواركراو لهههرىمى كوردستان- عىراق.

4- خستنهروو و گفتوگو كردنى پرۆژه ياساى كانزا نا پۆلايهكان له ههرىمى كوردستان.

5- خستنهروو و گفتوگو كردنى پيشنيارى ياساى جى بهجيكردنى ياساى خزمهتى زانكوپى ژماره (23)ى سالى 2008ى عىراقى فيدرال و ههموارهكانى له ههرىمى كوردستان- عىراق.

داوا لهليژنهى هاوبهش دهكهين فهرموون بو سهكۆى ليژنهكان، فهرموون بو مادديهكى تازهتر.

بەرپز عونى كمال سعید بهزاز:

بەرپز سەرۆكى پەرلهمان.

له كۆبوونهوهكهى دوپى گهيشتینه ماددهى پانزهو تهواومان كرد، ئهمرۆ له ماددهى شانزدهمهوه دهست پیدهكهين.

الفصل الرابع

الاحكام العامة

المادة السادسة عشرة: التكاليف

على مقدم الطلب دفع نفقات البحث عن المعلومات المطلوبة على ان لاتتعدى هذه النفقات القيمة الفعلية لعملية البحث عن المعلومات وتجهيزها وابلاغها.

بەرپز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلهمان:

فهرموو به كوردبييهكهى.

ئەم كولفەيە ديارى بكا، يەئنى كولفەكە ھەر ناكړئ ليرە بوتړئ كولفە بەجئ بهيلدرئ، دەبئ لايەنيك ھەبئ لە ھەنديك ياساى ولاتان ھەيە، مەسەلەن ئەنجومەنى وەزيران كولفەكە تەحديد دەكا و ديارى دەكا، چونكە ئەگەر لەو كولفەيە زيادتر وەر بگيرئ، ديارە سزاي لەسەر دەبئ، لەبەر ئەو دەبئ كولفەيەكى تەحديد ھەبئ، كولفەيەكى ديارى كراو ھەبئ بؤ لەبەرگرتنەو، بؤ ئەو رسووماتە، يان ھەروەك كاك جمال وتى ئەو كولفەيە تەحديد بكړئ، لايەنيكيش ديارى بكا، نابئ ناوا بمينئتەو، چونكە ئەگەر تەماشائ بكەين لە ئيزافىيەكەى لەماددى ھەژدە كەھاتووہ لە خالى پينج دەلئ تيچوويەكى زياد لە پيوستى زياد بەسەردا بسەپندرئ، ئەو سزاي ھەيە، لەبەر ئەو دەبئ لايەنيك ھەبئ تەحديدى ئەو كولفەيە بكا، بەم شيوەيەش نەبئ بلئ خەرجى گەرآن، بەراستى بەم شيوەيە نابئ، سوپاس.

بەرپز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو لانه خان.

بەرپز لانه احمد محمود:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەنيسبەت ماددى شانزده يەئنى كە ئەمن دەبينم ئەمە ئەو زانياريانەى ھەر كەسيك كە زانيارى دەوئ يان مەلوماتى دەوئ، كە وەرى دەگرئتن، بەنيسبەت مۆئەسسەساتى عامە و خاسە تەبىئى ئيمە دەبئ ليرە فەرق بكرئتن، بەنيسبەت مۆئەسسەساتى خاسە يان مۆئەسسەساتى حكومى ئەو كە ئەتوو زانياريەكەى داوا دەكەى، يەئنى كولفەى نىيە مەلوماتەكانت دەداتئ بە كولفە بؤت تەقدير ناكاتن، يەئنى ئەمە ھەر چەند پيشتريش پيشى ئەو ياسايەش دەر بچيئتن چووينە ئەپچاس و شتمان كردييە، زانياريان وەر گرتييە لە مۆئەسسەساتى حكومى، لە دەوائيرى حكومى بەبئ كولفە ئەو زانياريانە لەلامان ھەبوو، ليرە يەئنى ئەمن كە رەئيم ئەوويە دەبئ فەرق پئ بكرئتن، تەبىئى دەبئ فەرق ھەبئتن لە مابەينى مۆئەسسەساتى عامە لەگەل خاسەى لەوانەيە مۆئەسسەساتى خاسە ئەو زانياريەت بە بەلاش نەداتئ، بە كولفە بتداتئ، بەس مۆئەسسەساتى دەوائيرى حكومى بە بەلاش زانياريەكانت دەداتئ، ليرە دەبئ لەيەكتر جودا بكرئتەو، يەئنى بؤ ئەو سياغەى كە بەم شيوەيە نووسرايە، چونكە فەرق ھەيە لەحكومى و خاسە، لە ھەمان وەختيش ھەروەھا پشتگيرى لە قسەكەى كاك جمال دەكەم، ئەو كولفەيە كو حيساب دەكړئ؟ كو تەقدير دەكړئتن؟ دەبئ بەشيوەيەكى عادل تەقدير بكرئتن ھەتا لە قيمەى فيعلئ، لە قيمەى ئەصلئ زياتر نەبئ، زؤر سوپاس.

بەرپز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو ناشتى خان.

بەرپز ناشتى عزيز صالح:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بەم ماددەدە دوو قىمە ھەيە تىكەل نەكرى، يەكەككىيان ئەگەر مەبەست لە قىمەى دكۆمىنتەكان بى لەوانەيە بە پارەيەكى زۆر ئەو كەسە ئەگەر بۇ پىشت بەستن بەو ياسايە نەبىت يان ئەو دەستەلاتەى كە دەدرىت بە موئەسەساتەكان كە زانىارى بدا بە خەلك، ئەگەر بە پىشتگىرى ئەم ياسايە نەبى لەوانەيە ئەو دۆكۆمىنتە نەكەوئتە دەست ھىچ كەسك، قىمەتەكە لىرە بەتەنھا بۇ مەسەلەى كۆپى كردنە، بۇ عەمەلىيەى بەحسكردنىش نىيە، ئەگىنا ئەو دۆكۆمىنتانە لەوانەيە بە مەلاين دىنارو دۆلار يەككەك پىويستى پىپى بىت نەتوانى بگاتە دەستى، ئەگەر ئەو صەلاحييەتە نەدرى بە رىگەى ياسايەكە بگاتە دەستى، ئەوويە كە بەتەنھا بۇ مەسەلەى كۆپى كردنە، بۆيە لە زۆربەى ياساكاندا كاتىك تەحدىدى كولفە دەكرىت كە كەمىيەى مەلوماتەكە زۆر بى، واتە تۆ يەككەك دىنى بۇ يەك وەرەقە كۆپى كردن بەبرواى من ئەو زەرور نىيە، تىدا ئىدراج بكرى ئەگەر ھات و كەمىيەى مەلوماتەكە زۆر بوو ئەو ئەوكاتە كولفە لە بەرامبەرىدا وەر بگىرى، وشەى بەحسىش ھەلگىرى، چونكە مۆزەفى تايبەتمەند ئىشى خۆيەتى كە بگەرى بەشويىن ئەو زانىارىيە، وەسفى وەزىفيەكەى ئەوويە، بۆيە لەبەرامبەر عەمەلىيەى بەحس ھىچ پارەيە بۇ ئەو تەرخان ناكرى، چونكە ئىشى خۆيەتى، تەنھا مەبەست لە كولفەى كۆپى كردنى مەلوماتەكانە، بۆيە بەبرواى من دەبى وشەى بەحسەكە ھەلگىرىت، مەلوماتەكەش تەحدىد بكرى، ئەگەر ھاتو كەمىيەكە زۆر بى، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو لىژنەى ھاوبەش.

بەرپىز بكر كرىم (ئاسق):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لەراستىدا ئىمە لەو ماددەدە رسووماتمان ھەلگرت، ھەرچەندە لە زۆربەى ئەو ولاتانەى كە ئەو ياسايەيان تىدايە رسوومات ھەيە، لەكەنەدا پاش ئەو دى دامودەزگا گشتىيەكە رەزامەندى لەسەر ئەو دەردەبەرىت كە زانىارىيەكەى پىدا، رەسمى پىنج دۆلار بدات، موقەدىمە، ئەمە رەسمە، ديارە رەسم بە قانون تەحدىد دەكرى، ئىمە ئەوومان لابرە، يەنى وتمان ئەمە پىويست بەو ناك، بەلام دامودەزگايەكە چ گشتى بىت، چ تايبەتى بىت، ئەمە كۆپى كردنە (بالفعل) لەبەر گرتنەوويە، جارى وا ھەيە ژمارەيەكى يەكجار زۆر دۆكۆمىنت و خەرائىت و سىدى و شت دەبى لەبەر بگىرى، ئەمانە دەبىت نامادە بكرىن، كۆپى بكرىن، پاش ھەنگىنى ناردنىان، جارى وا ھەيە داواكارە موقەدىمى تەلەب داوا دەكات بە پۆست بۆى بنىردى، نەك لەرىگەى ئەلىكترۆنىيەو، كى تەعامولى ئەو نەفەقەيە دەكا؟ بۆيە ئەو نەفەقەيە دەبى دامودەزگايەكى گشتى بىكا، بۇ ئىمە تەحمىلى موئەسەساتى عامە بكەين نەفەقاتى زىاد، يەنى بەراستى ئىمە فىر بووين لەم ھەرىمە ھەموو شتىك بەس دامودەزگاكەنى گشتى تەحمىلى بارگرانىيان بخەينە سەر، يەنى وەك ئەو بلىى لەكاتىكدا ئەو داواكارە پىويستى بە زانىارىيە، بۆيە پىويستە تەحمولى نەفەقاتى...، تەركىز كردنەكەى، راگەياندەكەى بكا، بۆيە ئىمە تەحدىدمان نەكردوو پىش وەختە چەند بىت، ئەمە دامودەزگايەكە

تەھىدى دەگا، لەسەر ئەو ۋەستاۋە ئەو شتە راستە ھەروەكو ئاشتى خان وتى لە ھەندىك ۋالاتدا ئەگەر ھاتو كۆپىيەكە لەچوار لاپەرە زىت بوو ئەوجا تەھمىلى دەگەن، بۆيە ئىمە ئەو ھەمان تەھىدى نەگەرد، يەنى ئەو بە تەئكىد لاپەرەيەك بىت يان دوو، داۋاي پارەى لى ناكەن، بەتەئكىد يەنى، بەلام ئەو مەوزوۋە دەكرى مەوزوۋى (عەمەلىيە بەھس) ئەمە لابەھىن، بلىن (عەمەلىيە تەھىز و پى راگەياندى)، من پىموايە ئەو ماددە بە لەجىگەى خۆيەتى پىويستە بىننىتەو بەو شىۋەيەى كە ھەيە، زۆر سوپاس.

بەرىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۋكى پەرلەمان:

فيلەن ئەگەر چەند كەسەك مەسەلەن ھاتنە دەر لە موئەسسەسەيەكى حكومى، يان ھەتا موئەسسەسەيەكى ئەھلى داۋاي ھەندىك ۋەسائىق بەگەن، ۋەسائىقەكان چل لاپەرە بوو كى تەھمولى دەگا؟ ئى خۇ ناكرى ھەر كەسەك ھات و داۋاي ۋەسائىقى كرد چل، پەنجا ھەمووى بۇ فۇتۇ كۆپى بكرى، ئەو فۇتۇ كۆپى دەبى، فۇتۇ كۆپىش عومرىكى ھەيە، داۋاي ئىستىنساخى ژمارە يەك، ئەويش ئىستۇك دەبىت، ئىنجا ئەو ۋەرفانە، ئىنجا حوبرى دەۋى، فەرموو كاك كاردۇ.

بەرىز كاردۇ محمد پىرداۋد:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

ئەگەر دىارى نەكرى، كى تەھىدى ئەو پارەيە دەگا؟ چەندە؟ ئەو پارەيە چۆن ۋەردەگىرىت؟ ئەمە يەك ئىشكالاتە بۇ ۋەرگرتنى زانىارى، يەنى دەبىتە كۆسپىك لەبەردەمى ئەۋەى كە مەسەلەن كولفەكەى زۆرە، كى ئەو پارەيە ۋەردەگىرىت؟ كى تەھىدى دەگا؟ لەبەر ئەۋە دەبى ئەو پارەيە دىارا بى، پەيوەندى بە نىسبەتەك بىت، پەيوەندى بە كۆپى كىرنە، ھىچ شتىكى دىكە نىيە، كىشەيەكى دىكەى نىيە، بەس كۆپى كىرنە، يەنى كابرە بەلگەيەكى دەۋى، كۆپى دەۋى يان مەلوماتى دەۋى، زۆر مەلوماتىش ھەيە، زانىارى ھەيە لەسەر سائەكانە، ھىچ پىويستى بە كولفە نىيە و گەران و ئەۋانەش نىيە، بەلام ھەندىكىان ئەۋەى كە پەيوەندى بە بەلگە و ئەۋەيە كۆپىيەكەيە، كۆپىيەكەش تەھىدى بەگەن، بۇ ئەۋەى نەبىتە گىرتەك، چۈنكە مۇزەف كابرەيەكى ئاسايى نىيە، ناتوانى يەك ۋەرفە ئىستىنساخ بكا ئەگەر ئەمەرى پى نەبى، سوپاس.

بەرىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۋكى پەرلەمان:

ئەوجا ئەۋە دەكرى ئەگەر سىغەيەكى بۇ بدۇزئەۋە بەپى كولفەى ھىنەكە، بەپى كولفەى ئىستىنساخەكە، بە پى كولفەى ئىشەكە، نازانەم يەنى ئەگەر لەروۋى قانۇنىيەۋە شتىكى.....، فەرموو كاك سالار.

بەرىز سالار محمود:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

لەراستىدا سىاغەكىرنەۋەكەى بەم جۇرە دەبى ئىمە ئەو تىچوونە لەسەر پىرۇسەى گەران نابى، چۈنكە پىرۇسەى گەران ئەبەدى تى لى دەكەۋىتەۋە، لەكاتىكدا ئەركى فەرمانبەرى تايبەت خۆيەتى ئەو پىرۇسەيە ئەنجامبەدا بەپى داۋاكارىيەك كە پىشتەر لەماددەكانى تردا ئامازەى پىكراۋە، بەلام ھەروەكو بەرىز سەرۋكى

پەرلەمان ئامازەى پيكرىد، ئەو كولفەيە دەخريته سەر مەسەلەى كۆپى و ئىرسالە، ئەودى كاك ئاسۇ باسى كىرد، مەسەلەى ناردن و ئەوانە، بەو جۆره سياغە دەكرىتەو، سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

بزانين چۆنتان سياغە كىردۆتەو، فەرموو.

بەرپىز عونى كمال سعید بەزاز:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەم شىوئەيەمان دارشتۆتەو:

على مقدم الطلب دفع كلفة استنساخ الاوراق المطلوبة وتجهيزها وارسالها.

بەرپىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو سۆزان خان.

بەرپىز سۆزان شهاب نورى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

جارى كولفە نىيە، رسوومە، بەپىي ئەم ياسايە حكومت لەسەريەتى ياخود واجبه لەسەرى كە عەمەلييەى بەحسەكە بكات، ئەو وە واجبى ئەوانە، ئىمە موقابىلى بەحسەكە پارە نابى لە خەلك وەرگرين، ئەمە پىي ناوترى كولفە، چونكە ئىمە ناتوانين بزانين كولفە كەى چەندە؟ ئەگەر هاتو بەبەرىد ناردى ئىمە ئەو دەستەيە، دەستەى مافى مرؤف، لەسەريەتى تەعليما تەربكات، بۆ دەرچوونى ئەم ياسايە كاتىك كە دەچىتە تەتبىقەو مادام ئەومان كىردۆتە بەشىك لەپىرۆسەكە تەعليما تىك دەرېكا بلى (لەچوار لاپەرە زياتر بايى ئەوئەندەيە، وەرەقى كۆپىي ئەوئەندەيە، يەئنى ئىمە ئەو لايەنە نا ديارەى كە ئەوان دەلئىن كى ئەو رسووماتە تەحدىد دەكا بيخەينە دەستى ئەوانەو، سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو عظيمە خان.

بەرپىز عظيمە نجم الدين:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

منيش هاورام لەگەل قسەكەى سۆزان خان، ويستم ئەو بەلئىم، چونكە وەرگرتنى بەلگەيەك كە تۆ دەچىت بۆ قوتابخانەيەك يان بۆ وەزارەتئىك بەلگەى شەخسى كەسى خۆت دەھيئىتەو، يەك نوسخەيە يەكسەر بۆت دەكرىت، مۆزەف ھەيە بەشى موئەلەفاتە، ئەو مۆزەفە ئىشى ئەوئەيە كە بەدواى بابلىين بەلگەى ئەو كەسەدا دەگەرپى و دەيداتى، يەئنى ئەمە لە حكومت خۆى بەشى دۆسىيەكان، بەشى مەلەفان، وەسائىق، ئەمانە ھەمووى مۆزەفى ھەيە و يەك نوسخەيە كە تۆ وەرى دەگرى، ئەمە لەگەل ئەودى كەتۆ زانيارىيەك بە چەند بەلگەيەك و بەچەند دەقەيەك و بە سىدى بدريتە كەسىك جياوازە، بۆيە ئەمە پىويستى بەوئەيە

كه جياوازى بىرى لىووى كه تۆ يەك بەلگە وەردەگىرى يان زانىبارىيەك كه تۆ چەند رۆژى دەوى يان كاتى دەوى يان كولفەى زۆرى دەوى، دەبى جيا بىرىتەو، سوپاس.

بەرىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

قسەكەى يەكەمجارى ئاشتى خان تەحدىدى ئەو مەسەلەيەى كرد بەراستى، فەرموو كاك خورشيد.

بەرىز خورشيد احمد:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

جارى ئەوولەن ئەو كولفەيە، رسم نىيە، ئەو يەك، دوو، دەتوانىن بلىين (الكلفة الماثلة يان الكلفة السائدة)، چونكە بەراستى لىو گۆرانكارى دايە، رۆژىك كۆپى بە ھەزارە و رۆژىك بە پىنج سەدە و رۆژىك بە دوو سەدە و يان سىدى ئەمپۆ بە ھەزارە و بەيانى بە دوو ھەزارە، بلىين (الكلفة الماثلة يان الكلفة السائدة) خلاس و براو، سوپاس.

بەرىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك عبدالسلام:

بەرىز عبدالسلام مصطفى صديق:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو موناقلەشەيە رەسمە يان كولفەيە وازحە و ابزانم، كاك ئاسۆش ديارى كرد، من پيشنارىكم نارد بۆ لىژنە، و ابزانم خىلافەكە ھەموو لىو ھات نووسراو (القيمة الفعلية لعملية البحث)، ئەو قىمە مەسەلەيەكە دەبى يەكك تەھدىد بىكات، لىو باتى (القيمة الفعلية) يە، (الكلفة الفعلية)، تەواو، شتەكە وازح دەبىت، سوپاس.

بەرىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

خوى مەسەلەن كە نىمە دەچىنە مەكتەبەيەك، لىو سەر مۆزەفى ئەو مەكتەبە پىويستە بگەرئ ئەو كىتەبى كە من دەمەوى بىمەت، ئەو ھۆكۈمەت خوى تەكلىف دەكا، ئەو تەكلىفەيە، بەلام ئەگەر كىتەب بۆ نىستىنساخ بكا، نى ناكرى ئەو مەكتەبەيە ھەموو رۆژى يەكك بى كىتەبىكى بۆ نىستىنساخ بكا و پارەكەشى لىو ھەنەگرئ، بەلام كولفەكە چۆن تەھدىد دەگرئ و سىاغەى بۆ دەگرئ، نازانم بەراستى، فەرموو ھاووراز خان.

بەرىز ھاووراز شىخ احمد:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو نىمە لىو سەرەتادا موداخەلەمان كرد، باسمان كرد، قسەى يەك پەرلەمانتار كرايە روونكردەو و روونكردەو لىو سەر درا، قسەكەى كاك عبدالسلام جوانە، كولفەى فعلى تىچوونى فعلى ئەو شتە چەندە وەربىگىرئەو، من لەگەل ئەو دەمە يەعنى بەراستى دەبى شتەكە ديارى بىكرئ، من چەندى قانونى ولاتانىشم

تەماشە کردی بە ئۆ تەچوونە کە دەبى، بەلام ئىستا لىرە ئىشکالە کەمان چىيە؟ ئەو شوپنەى کە تەچوونە کە ديارى دەکا بەرەسمى ديارى نىيە، نازانين کىيە؟ لىرە لەماددە کەشدا کە دەئى گەرەن بەرەستى مەسەلەى گەرەن نابى ئەم تەچوونە لە ھاوولاتى وەر بگىرئ، گە فەرمانبەر ئىک تايبە تەمەندە، ئىشە کەى ئەو هەى دەبى بەدواى زانيارىيە کاندە بگەرئ و زانيارىيە کان بەرەستى لەماددە کانى دىکەدا کە پەسەندمان کرد دەبى ئاسانکارى هەبى، بەشىو هەبە ک بى کە زۆر ئاسان بىت، بەشىو هەبە ک ئەر شىف بگىرئ کە زۆر ئاسان بى، ئەو هەى ناوئى کە پارە لە ھاوولاتى وەر بگىرئ، يەئنى تۆ لە جىياتى ئەو هەى ھاوولاتى بىهوى زانيارى وەر بگىرئ بەشىو هەبە کى پىچەوانە ناچى زانيارى وەر بگىرئ، ئا بەم شىو هە ناديارە ئەگەر لەم ماددە هەدا بىنئىتەو، لەبەر ئەو هەى قەسە کەى کاک عبدالسلام باشە، ياخود تەچوونى پىداوئىستى ئەو هەش تە حدىد دەکا، ئەو پىداوئىستىيەى کە ئەو تە کلەفە کەى چەند لە ھاوولاتى وەر بگىرئ شتەى ئاسايە، ئىمە باسمان لە تە حدىدە، باسمان لەو هە نىيە کە هىچ تە کلەفە ئىک لەسەر ھاوولاتى نەبى کە زانيارى وەر دەگىرئ، سوپاس.

بەرئىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆکى پەرلەمان:

کاک فرسەت هەندىک تەبىنى هەيە، با بفرەمووى.

بەرئىز فرسەت احمد / سکرترى پەرلەمان:

بەرئىز سەرۆکى پەرلەمان.

بەرەئى من لەو مەوزعانە ئىمەش وەک دەولەتە کانى تر بىن، ئەگەر دىموکراتىيەت بىت ئەوان تە جرو بىيان لە ئىمە زىاترە، ئەگەر قەزىيەى مافى مرفۇق بىت، ئەوان دىسان تە جرو بىيان لە ئىمە درىژترە، بەپىى مەلوماتەم لە زۆر بەى دەولەتە کان هەو کە نالئىن لە هەموو دەولەتە کان خزمەتەى تەقدىمى بکەن رەسمە کى هەيە، با رەسمە کە رەمزى بىت، سەبەبە کە چىيە، هەم لەلایە ک دەبىتە مەورد بۆ ئەو دائىرە يە، هەم لەلایە ک تەلەبە کە جدى دەبىت، کاکە برايان هەو کە رەسمە ک لەگەل بىت هەموو کەسىک بە ئاسانى ناچىت داواى مەلومات بکات، ئەو هە يە ک، دوو، مەوزوعى تە کاليف بەرەئى من تە کلەفە کە با.....، چونکە رەسم لازمە بە قانون بىت، چونکە ئەگەر ئىمە رەسمان دانا لازمە لەناو قانون بىت، بەلام بۆ تە کاليف ناتوانى لەناو قانون دا بنىى، چونکە حالەتە ئىک لە حالەتە کان ئىختلافى تىدايە، يە کىک دىتن داواى چوار وەرە قە دەکا، ئىتر دوور نىيە داواکارىيە کە بە کىتابىک يەللا تەواو بىتن، زۆر سوپاس.

بەرئىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆکى پەرلەمان:

فرەموو کاک حەمە سعید:

بەرئىز حەمە سعید حەمە على:

بەرئىز سەرۆکى پەرلەمان.

من پىموايە ئىشکالە کە لەو هە يە کەم: باسى بەحس کراو، کە پىوئىست ناکا وەکو جەنابىشت نامازەت پىکرد کە مۆزەفە ئىک مۆکە لەقە بەو هە بگەرئ، دوووم: بە عمومى و تراو و سىيەم: تە حدىد نە کراو،

ئەگەر ئەم سى ئىشكالىھە رفع بىكەين چارەسەر دەبى، بلىين (كلفۋ استنساخ الوثيقة وارسالھا بالبريد)، تەبعەن رەسم جىايە لە بەرید، بۇ؟ چونكە جەنابتان دەزانن، ئىستا يەكك دەچىت تەعەھودىك دەدا، رەسمىكى رەمزی لى دەستىنن (5)سەد دینار، بەلام جارى وا ھەيە ئىستىنساخەكە بىست ھەزار دینارى دەوى، كەواتە رەسم و كولفە جیان، لەبەر ئەو (كلفۋ استنساخ الوثيقة وارسالھا بالبريد)، سوپاس.

بەرىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك دلشاد.

بەرىز دلشاد حسين:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

خوى تەكالىف كە ھاتووہ بىگومان كە باسكرا لە ھەندىك دەولت، رسووماتى ھەندىك دەولت تەكالىفى ھەيە، ھەدەفەكە جىيە، دەبى تەكالىفەكە كەم بى، رىگر نەبى لەبەردەم ھاوولاتى زانىارى بە دەست بکەوى، لەسەر ئەم مەبدەئە ئەم ماددەيە دارپىراوہ، بۇيە من پىموايە بەس بەحسەكە لى ھەلبىگىرى، باقى شتەكان وەك خوى بىمىنئەتەوہ، بەس نابى لە قىمەى تەكلىفەكە زياتر بى، بۇ؟ چونكە مەبدەئى شەشەم لە ئەوہى گرووبى نۆزدە كە بۇ ياساى بەدەستەينانى زانىارى يەكك لەوانە تەكلىف بكا، دەلى نابى تەكالىف ئەوہندە زۆر بكرى لەسەر ھاوولاتى كە رەدە بكرى ھاوولاتى داواى زانىارى بكات، ئەم ماددەيە بۇ ئەوہ داندراوہ، بۇيە پىموايە ھەر وەك خوى بەحسەكە ھەلبىگىرى، قىمەى تەكلىفەكە لە قىمەى فىعلى مەسروفەكە نەبى، لەبەر ئەوہى سىعەرى گۆرانكارى تەكلىفەش گۆرانى بەسەر دادىت، بۇيە پىموايە ئەوہ لە داھاتوو لە تەعلیمات ئەو تەكلىفانە دىارى بكرى، زۆر سوپاس.

بەرىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك سالم.

بەرىز سالم توما كاكو:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

رەسم و تەكلىفە و ابزانم دەبى لە يەكتر جىاواز بكرىتەوہ، رەسم يەكەمجار دەبى بە قانون بكرى، تەكلىفەش بەپى تەعلیمات دەستەى مافى مرؤف دىارى بكات، چونكە بەرزو نزمى ھەيە، دوايى ھەيەتەى رەسمەكە لە ھەيەتەى دانى زانىارىيەكە، وەرگرتنى ھەردووكى بە وەصلى (محاسبە 37) دەكرى و ابزانم موتەفيقين لەسەرى، زۆر سوپاس.

بەرىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو د. رۆژان.

بەرىز د. رۆژان عبدالقادر دزمى:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

له ئەصلی پرۆژەگە کە پێشکەشکراو و رەسمى تێدابوو، ئیتمە داوی ئەوەی گەتوگۆمان لەسەر ئەو بابەتە کرد و یستمان ئەو مافە کە بەو یاسایە مسۆگەر دەکری، هیچ باریکی دارایی لەسەر هاوولاتیان دانەندری، واتە ئەو مافە کە بۆی مسۆگەر دەکەو بەرامبەری پارە لێ وەرنەگری، بەلام کە دەزگایەکی گشتی یان تاییبەت ئەو زانیاریانە داوا دەکری بۆ داوێتە سەر سیدی یان بۆی کۆپی دەکا، تەنھا پارە سیدیە کە یان ميمۆرییە کە یان بە ھەر شیوازیك بێ لەبۆی دەنیری تەنھا ئەو پارەیی لێ وەر دەگری، مەبەستی لە کولفەئەوویە، واتە ئەو رۆژە کە داوا زانیارییە کە دەکات، لاپەرەیک بەچەندی کۆپی دەکری، سیدیەیک نرخی چەندە، تەنھا ئەوەندە لێ وەر بگری، ئیتمە نامانەوی بەرامبەر مسۆگەر کردنی یاخود فەراھەمکردنی ئەو مافە بۆ هاوولاتیان هیچ رسووم و شتیکی لێ وەر بگری، دوووم، ئەگەر رەسمە کە دەنگی ھینا یاخود داندر، رەسمە کە کو دیاری دەکری؟ رەسم دەبی بەرە کە لەناو یاسا دیاری بکری، رەسم بەرامبەر وەرگرتنی زانیاری لەسەر سیدی بەم شیویە، رەسم بەرامبەر وەرگرتنی زانیاری بە کاغەز لەسەر لاپەرە بەم شیویە، ئەم رەسمە دیاری ناکری، رەسمیش دەبی بە قانون بێ، بە تەعلیمات نەبی، بۆیە ئیتمە، لە لیژنە ھاوبەشە کە ئەو راپۆرتەمان نامادەکرد ھەموومان لەگەڵ ئەو بووین باری هاوولاتیان قورس نەگەین، داوا رەسمى لێ نەگەین، تەنھا کولفەئەووی وەرگرتنی پیدانی زانیاریە کە و لەوانە بە بەرید لە بۆی بنیری، لەوانە بە بەریدی ئەلیکترۆنی لە بۆی بنیری، تەنھا ئەو کولفەئەووی لێ وەر بگری، زۆر سوپاس.

بەرپز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو د. عمر.

بەرپز د. عمر حمد امين (نورەدینی):

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

لەپراستیدا لە وەرگرتنی زانیاری ھەم رەسمى ھەبە، ھەمیش تێچوونی ھەبە، مەسەلەن چۆنیەتی وەرگرتنی مەعلوماتە کە ھەبە، من نموونەیک دەھینمەو، ئیتمە سالی (2008) کۆمەلێک مامۆستای زانکۆ بووین، چەفتانە، رۆژانە ھاتوچۆی کتیبخانە زانکۆی ئەمەریکیمان دەکرد لە لوبنان، ھەموو رۆژیک کە دەچووین تەنھا بۆ داخیل بوونی کتیبخانە کە (20) دۆلار وەکو رەسم دەماندا، فۆرمیکمان وەر دەگرت، بۆ وەرگرتنی زانیاری، بەلام کە دەچووینە ناو کتیبخانە کە ئەگەر ئیستینساخمان پێویست بووایە ئەو لەسەر خۆمان بوو، کولفەئەووی لەسەر خۆمان بوو، جا ئایا ھەردووکی لێک جیاوازە بەراستی، ئایا لێرە دەمانەوی هاوولاتی مەسەلەن دەچی بۆ دائیرەیک، بۆ کتیبخانەیک رەسمى لێ وەر بگری؟ ئەگەر رەسمى لێ وەر بگری ئەو دەبی بە یاسا دیاری بکری، بەلام وەک باسکرا ھەم کاک سالم باسی کرد، ھەم د. رۆژان، بە رەئی من تەنھا تێچوون بی، تێچوونە کەش بە تەعلیمات دەستە دیاری بکات، زۆر سوپاس.

بەرپز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو لانیە خان.

بەرپز لانیە احمد محمود:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەمەن كە تازە روونكردنهووم دا بەنيسبەت ماددهى شانزده، يەئنى مەبەستم لى چى بوو، كە كاك عمر تازە ئىشارەتى پيدا، مەسەلەن بلىين مامۆستاي زانكو، كە بەحسىكى دەكەى، كە تۆ موراجەئەى دائىرەى حكومى دەكەى لەوى زانيارىيەكەت پىدەداتن، وەكى ھەر جەنابت بەرپزت كە تازە گۆتت مەسەلەن ئەمەن كىتابىكم لەويە دەجمە مەكتەبەكى لە ئەتروحهكى مەسەلەن لەوانەى پەنجا لاپەرەم دەويتن، ئەو دەبى لەسەرە خۆم بىت ئەمەن ئىستىنساخى بكەم، لەسەر دامودەزگاي حكومى نەبى لە بۆم مەن ئىستىنساخى بكا، بۆ؟ چونكە مەن بەحسىكى دەكەم، يەئنى ئىمە ناتوانىن لىرە مۇئەسسەساتى حكومى ئىلزام بكەين، كە ئەو دابنىشىتن پارەكەم بۆ دەفە بكا يان بۆ مەن پەنجا لاپەرەى ئىستىنساخى بكاتن، بەس لىرە كە قىتاعى خاصە مەسەلەن لەوانەى ئەو زانيارىيەت بەلاش نەداتى، يەئنى ئەمەن لىرە كە ئىشارەت پىدەدەم يەئنى ئەو دەبىت سىاغەكەى بەم شىوہىە بنووسى، بەنيسبەت ماددهى شانزده، يەئنى ئەگەر ئەو شەخسە مەسەلەن زانيارى داواكرد لە دەوائىر و مۇئەسسەساتى حكومى، چ سىدى بىت، چ كىتابىكى كۆپى كرد، چ مەجموعە ئەورافەكى ويست، ئەو دەبى لەسەر كولفەى شەخسەكە بىت، نەك دەوائىرى حكومى، بۆمەن ئىستىنساخى بكات و تەسلىم بكاتن، ئەم بەنيسبەت قىتاعى خاص لەوانەى ئەو زانيارىيەى بەلاش نەداتى، يەئنى لەگەل قسەكانى كاك عمر نورەدىنيمە، زۆر سوپاس.

بەرپز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

وئەللا ئەمەن پىموايە كەسىك باسى ئەو نەكەس ناكا ئىستا حالىيەن گويم لەكەس نەبوو بلى وئەللا دەجمە ھەر دائىرەىەكى حكومى بە بەلاش پەنجا لاپەرەم بۆ بكا، ھەمووى وا دەلى مەبلەغىك ھەبى، بۆ؟ لە موقابىلى ئەو دەبى تىي دەچى، ھەمووى وادەلى، بەلام سىاغەكەى چۆن دەكەنەو؟ نازانم، يەئنى ئىمە موناغەشەكە ھەر بەردەوامە ھەمان شتىش دەوترى، فەرموو كاك عونى.

بەرپز عونى كمال سعید بەزاز:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سىاغەكە بەم شىوہىە:

على مقدم الطلب دفع نفقات تجهيز المعلومات المطلوبة على ان لاتتعدى الكلفة الفعلية لعملية تجهيز المعلومات وارسالها اليها.

بەرپز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

كاكە ناوتان دەنووسمەو، زۆر داوا دەكەن، ئەم بەرپزانە ناويان نوسراو (كاك شوان، د. صباح، سيوديل خان، د. احمد، كاك جمال، كاك ھەمە سعید، د. ئاراس، كاك صباح، سۆزان خان)، فەرموو كاك شوان.

بەرپز شوان كريم كاپان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من پيشنيار دهكهم بهشى برگه‌ى يه‌كه‌مى بهم شيويه سياغه بكرى، بو شه‌وه‌ى شه‌و به‌حس و شه‌شى تيدا نه‌مينى، (على مقدم الطلب دفع كلفة تجهيز وتوصيل المعلومات والى اخره....)، زور سوپاس.

به‌رئز د. ارسلان بايز اسماعيل / سه‌رؤكى په‌رله‌مان:

فه‌رموو د. صباح.

به‌رئز د. صباح محمد نجيب:

به‌رئز سه‌رؤكى په‌رله‌مان.

من پيموايه شه‌م مادديه شه‌و موناقه‌شه‌يه شه‌لناگرى، كه شه‌م سه‌يرى مه‌جموعه‌يه‌ك قانونى تر بكه‌ين، ده‌بى شه‌و ته‌عبيرانه‌ى به‌كارى دينين به‌راستى مونزه‌بيت بى، كه ده‌لى (نفقات البحث)، به‌حس مومكينه سيرجى بكه‌ى چون زه‌بتى ده‌كه‌ى شه‌مه بايى چه‌نده؟ بويه من له قانونى حصول له‌سه‌ر مه‌علمواتى يه‌مه‌نيدا نه‌سك شه‌يه بزانه پيتان چونه، ده‌لى (تكليفه الحصول على المعلومة المطلوبة) شه‌نجا دواتر ده‌توانى بلئى (على ان لاتتعدى الكلفة الفعلية في السوق يان الكلفة الفعلية السائدة)، زور سوپاس.

به‌رئز د. ارسلان بايز اسماعيل / سه‌رؤكى په‌رله‌مان:

فه‌رموو سيوهيل خان.

به‌رئز سيوهيل عثمان احمد:

به‌رئز سه‌رؤكى په‌رله‌مان.

شه‌گر قسه‌كه‌ى د. صباحى په‌سه‌ند ده‌كهن شه‌وه شه‌من قسه‌م نييه، قسان ناكه‌م، شه‌گر نا پرسيارى‌كم شه‌يه، با پرسياره‌كه‌ى بكه‌م، ليژنه‌ى هاوبه‌ش مادديه‌كيان شه‌زافه كرده‌وه كه مادده‌ى شه‌زده‌مه، نووسرايه (المادة الثامنة عشرة) (يحق لكل شخص، الاعتراض على الاجراءات وفي الحالات الاتية: كه له ثالثا هاتوه (فرض تكاليف غير ضرورية على مقدم الطلب)، شه‌وه پرسياره ده‌يكه‌م، نايا شه‌وه فه‌قه‌ره‌ى كه شه‌گر په‌سه‌ندكرا له مادده‌ى شه‌زده‌هم چاره‌سه‌رى شه‌و كيشه‌يه‌ى مادده‌ى شانزده ناكاتن؟ شه‌گر براده‌رانى ليژنه جوابم بده‌نه‌وه، سوپاس.

به‌رئز د. ارسلان بايز اسماعيل / سه‌رؤكى په‌رله‌مان:

فه‌رموو د. احمد.

به‌رئز د. احمد ابراهيم على (وه‌رتى):

به‌رئز سه‌رؤكى په‌رله‌مان.

ره‌ئيه‌كه‌ى من له ره‌ئيه‌كه‌ى كاك دلشاد و كاك د. صباح نزيكه، كه لي‌ره هاواكارانيشم نامازهيان پيدا كه مه‌سه‌له‌ى گه‌ران به‌دواى زانياريه‌كه (بحث) هكه لادري، ته‌نها له‌سه‌ر داواكار پيويسته كولفه‌ى پيدانى زانيارى داواكارو بدات به مه‌رجيك له به‌هاى راسته‌قينه‌ى دؤسيه ناماده‌كردن و پيگه‌ياندى به‌كه‌سى داواكارو زورتر نه‌بى، واته لي‌ره ته‌نها شه‌و كولفه‌يه له‌داواكارو وه‌رده‌گيرى كه له شه‌نجامى شه‌ستينساخ و

كۆپىي كىردىن ۋە ئامادە كىردىنى ئۇ ۋە سىقە يە ئۇ ۋە دۆكۆمىيىتى دېتە دى، ئەيگە يەننى بەدەستى داواكار، يەنى (بىخ) ەكە لادىرىت، تەنھا كولىفە بىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

فەر موو كاك جمال.

بەرپىز جمال ظاهر:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە رەسم ۋە كولىفە، دوو موستەلاخاتن لەيەكتر جودانە زۆر، رەسم ماناى ئەو ەيە فەرىزە يەكى داراييە، ەيە يە يەكى گىشتى يان دەولەت فەرز دەكات بەرامبەر پىشكە شىكردنى خزمەتلىك، كولىفە ماناى گەورە ترە، فراوان ترە، رەسمىش خەتمەن بە (قائىمە حسابە محاسبە 37/1)، ئەگەر موحاسىب لىرە بزاندن ئەوانە دەكرىتە ئىداع ۋە ئىراد بۇ حكومەت، دىكتورە ئەمەن نەسىكىم ناردىيە، بەگورتىرەن، دوو دىپرە، ئەگەر پىتان باش بوو يەنى مادام ەر كولىفە دىنن قەناعەتتان بە رەسم نييە، ەرچەندە لە ئەصلى قانون رەسم ەيە، لە ئەصلى قانون ۋە بزانم ئەو قانونە لە قانونىكى تر ەرگىراۋە، يەنى رەسم مەحمول بيە، من پىشنيار دەكەم نە (على مقدم الطلب)، نە (على الاخره)، نە لە بازار كەمتر بىت، يانىش چۆن بىتن، (يتمل طالب المعلومات تكاليف الحصول عليها) ۋە خەلاس، بە دوو دىپر خەلاس، سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز كاك فرسەت سىاغە يەكى ەيە با بيخوينىتەو، گۆيمان لى بى، فەر موو.

بەرپىز فرسەت احمد عبدالله / سكرتيرى پەرلەمان:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەم سىاغەم ەيە.

(يستوفى رسماً من مقدم الطلب مقداره ثلاثة آلاف دينار ويتحمل الكلفة الفعلية للمستلزمات المادية التي يتطلبها اعداد المعلومات المطلوبة من قبله وتجهيزها له دون غيرها على ان تحدد التكاليف انواعها بتعليمات موحدة تصدرها الهيئة).

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

ديارە پىتان باشە ئەو؟ فەر موو كاك خەمە سەيد.

بەرپىز خەمە سەيد خەمە على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من پىموايە ئەو تەجھىزە زۆر مەتاتىە، زۆر عموميەتە، تەجھىز يەنى كولىفە بەحسىش ۋە كولىفە ئىستىنساخ ۋە ەممو ئەو كولىفانە دەگرىتەو، بۆيە ئەو دى. صباح كە لەو قانونە ەرگىراۋە (تكاليف الحصول على المعلومات وتوصيلها)، ئەو زۆر باشە، سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

فهرموو د. ناراس.

بهريز د. ناراس حسين:

بهريز سهروكي په رله مان.

ئندانمانی بهريز، له راستيدا جياوازی نييه له نيوان نه فقهه و له نيوان كولفه له و دارشتهی كهوا ليژنه ی هاوبهش ناماده ی كرووه، نه فقهه به هه مان مانای كولفه دیت، نه وه منيش سياغه يه كم ناماده كرووه نه گهر بكریت، به م شيويه (على مقدم الطلب دفع تكلفة الحصول على المعلومات حسب السعر السائد وتحددها الجهة المعنية بتلبية الطلب)، سوپاس.

بهريز د. ارسلان بايز اسماعيل / سهروكي په رله مان:

فهرموو كاك عبدالسلام.

بهريز عبدالسلام مصطفى صديق:

بهريز سهروكي په رله مان.

نه وه نه من دهبه سييه مين كهس ده قيك ده خوینم كه به ته حديدش ناروومه هر له سه ره تاوه بو ليژنه ی هاوبهش (يتحمل مقدم الطلب تكاليف الحصول على المعلومات المطلوبة)، سي كهس (على الاقل) د. ناراسيش هر له و نيتي جاهه هه يه، نه م سياغه مان پيشكه شكر دووه، پيشنيار ده كم، داوا ده كم له بهريزتان بيخه يه دنگدان، سوپاس.

بهريز د. ارسلان بايز اسماعيل / سهروكي په رله مان:

فهرموو سوزان خان.

بهريز سوزان شهاب نوري:

بهريز سهروكي په رله مان.

دنگم ده خمه پال دنگی كاك عبدالسلام بو نه و سيغه يه، كه به م شيويه ی كه (يتحمل مقدم الطلب الكلفة المترتبة على حصول المعلومة)، سوپاس.

بهريز د. ارسلان بايز اسماعيل / سهروكي په رله مان:

فهرموو كاك صباح.

بهريز صباح بيت الله شكري:

بهريز سهروكي په رله مان.

من پيم باشه سياغه كه ی به م شيويه بيتن (على مقدم الطلب دفع نفقات الحصول على المعلومات المطلوبة)، سوپاس.

بهريز د. ارسلان بايز اسماعيل / سهروكي په رله مان:

ليژنه ی هاوبهش چوار كهس داوا ی يه ك سيغه يان كرد، حه قی خو يانه بيخه نه دنگه وه، هه موو نه وانه ی سي كهس داوايان كرووه، بيان خویننه وه ده يان خه ينه دنگه وه، فهرموو.

بهرېز عونی کمال سعید بهزاز:

بهرېز سهرۆکی په‌رله‌مان.

سیاغهی یه‌که‌م.

یتحمل طلب تکلیف الحصول علی المعلومات المطلوبة و توصيلها اليه.

سیاغهی یه‌کی تر.

علی مقدم الطلب دفع تكلیفة الحصول علی المعلومة المطلوبة علی ان لاتتجاوز القيمة الفعلية السائدة في السوق.

بهرېز د.ارسلان بايز اسماعيل / سهرۆکی په‌رله‌مان:

فه‌رموو د. عمر.

بهرېز د. عمر حمد امين (نوورهدینی):

بهرېز سهرۆکی په‌رله‌مان.

وه‌للاهی من ده‌پرسم مه‌علومات کالایه به‌پیی سיעری بازار ديارى بکری؟ زه‌حمه‌ته‌ ئه‌وه به‌رپاستی، رهنگه‌ من بچم کتیبیک ئیستینساخ بکه‌م له‌ کتیبخانه‌یه‌ک، تیچوونی ئیستینساخه‌که‌ی دوو ئه‌وه‌نده‌ی قیمه‌تی ئه‌و کتیبه‌ بی که‌ پیی کراوه‌، بۆیه به‌رپاستی من ئه‌وه به‌ پیویست نازانم به‌و مه‌رجه‌ی که‌ له‌ سיעری بازار ته‌جاوز نه‌کا، سوپاس.

بهرېز د.ارسلان بايز اسماعيل / سهرۆکی په‌رله‌مان:

ئیس‌تا کاکه‌ دوو سیاغه‌، سی ساغه‌ هه‌یه‌، سیاغه‌کان ده‌دینه‌ ده‌نگه‌وه‌ کی ده‌نگی هی‌نا ئه‌و، ئیمه‌ یه‌ک دانه‌ سه‌عاته‌ موناغه‌سه‌ی یه‌ک فه‌قه‌ره‌ ده‌که‌ین به‌رپاستی، کاک کاردۆ قسه‌تان کرد، با سیاغه‌کان بجه‌ینه‌ ده‌نگه‌وه‌ به‌رپاستی، لیژنه‌ی هاوبه‌ش تکایه‌ ره‌ئی په‌رله‌مانتاره به‌رپزه‌کان دوو ره‌ئیه‌، سی ره‌ئیه‌، یه‌ک، یه‌ک بیخه‌نه‌ ده‌نگه‌وه‌ وه‌کو خو‌ی، تکایه‌ ده‌ستکاری مه‌که‌ن، فه‌رموو.

بهرېز عونی کمال سعید بهزاز:

بهرېز سهرۆکی په‌رله‌مان.

سیاغهی تر ئه‌وه بۆمان هات به‌م شیوه‌یه‌، ئیس‌تا ده‌یخوینمه‌وه‌.

یتحمل طالب المعلومات تكالیف الحصول علیها علی ان لا تتعدى الكلفة الفعلية لها.

بهرېز د.ارسلان بايز اسماعيل / سهرۆکی په‌رله‌مان:

کاک عونی، کاکه‌ یه‌ک، یه‌ک پیشنیا‌ره‌کان، ئه‌وه‌ی که‌ کراون سیاغه‌کان بجه‌نه‌ ده‌نگه‌وه‌، فه‌رموو.

بهرېز بکر کریم محمد صالح (ناسۆ):

بهرېز سهرۆکی په‌رله‌مان.

بەپراستی خوشك و برايانی پەرلەمانتار كۆمەلئىك سىغەيان خستە روو، وەكو من دەبىنم بەپراستی لەرووی جەوھەرەوھەممويان لەيەكتەر نزيكن زياتر تەلەعووبە بە ئەلفاز و كەلىمات و عىبارات، بۆيە من پيىم وايە ئەوھى ئىستا كاك عونى دەپخوینتەوھە بخرىتە دەنگدانەوھە، ئىتر سوپاس.

بەپريز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

نابى ھەر ئەوھە، چونكە سى كەس داواى يەك سىاغەيان كرد، دەبى ھەمووی بخرىتە دەنگەوھە بەپراستی، كاك عونى تىكايە ئى خۆتان بخویننەوھە، ئەوھى كە پەرلەمانتارە بەپريزەكان دوو سىاغە، سى سىاغەيان ھەيە بيخەنە دەنگەوھە، كى دەنگى ھيئا ئەو دەروا، ھى خۆتان نا تىكايە، ھى پەرلەمانتاران كە سى كەس، چوار كەس داوايان كردوھە، فەرموو.

بەپريز عونى كمال سعید بەزاز:

بەپريز سەرۆكى پەرلەمان.

دوو بارە دەپخویننەوھە، ئەو پيشنيارانەى كە پيشكەشكراون.

يتحمل طالب المعلومات تكاليف الحصول عليها.....

بەپريز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك عونى تىكايە بە ئىنجازەت، كاك عبدالسلام تىكايە سىاغەكەى خۆت بخویننەوھە، تىكايە گوپتان لەو سىاغەى كاك عبدالسلام بى، دوايى ئەو تەرەفەى سىاغەيەكيان كرد ئەويش دەخەينە دەنگەوھە، فەرموو كاك عبدالسلام سىاغەكەت بخویننەوھە، لەلای خۆت.

بەپريز عبدالسلام مصطفى صديق:

بەپريز سەرۆكى پەرلەمان.

يتحمل مقدم الطلب تكاليف الحصول على المعلومات المطلوبة.

بەپريز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

ئىستا ئەو سىغەى كاك عبدالسلام خویندەوھە سى كەس داوايان كردوھە، كى لەگەلدايە؟ تىكايە دەست بەرز بىكاتەوھە، زۆر سوپاس، (44) كەس لەگەلدايە، كى لەگەلدايە؟ تىكايە دەست بەرز بىكاتەوھە، زۆر سوپاس، (20) كەس لەگەلدايە، كەواتە بە زۆرىنەى دەنگ وەر گىرا، باشە سىاغەكەى تر كى بوو با ھەستى سىاغەكەى خۆى بخوینتەوھە.....، كاك كاردۆ نوقتەى نيزامى نىيە؟ فەرموو.

بەپريز كاردۆ محمد پىرداود:

بەپريز سەرۆكى پەرلەمان.

پیشنیارەکان لەنیوان دوو را بوو، رایەك لەگەڵ تیچوون بوو، رایەك لەگەڵ رەسم بوو، ئیستا رەسمەكە هەر نەخرا دەنگدان كە ئوسوسیكى قانونى دیارى كراوه، كولفەكە ئیستا ئەوه خرا، دەنگیشی هینا، بەلام لەسەر چ بنه‌مايه‌كى قانونى ته‌علیمات دەرده‌كا؟ سوپاس.

بەرپز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرله‌مان:

بەرپز كاك فرسەت سیاغەيه‌كى كرد قەبوڵتان نەكرد، ئەو رەسوومی دانابوو (3) هەزار دینار ئەوهی ته‌لەب دەكا، دوایی قبوڵ نەكرا، كاكە ئەو سیاغەيه‌ی دووهم بخویننەوه، فەرموو.

بەرپز عونی كمال سعید به‌زاز:

بەرپز سەرۆكى پەرله‌مان.

سیاغەيه‌كى تر.

يتحمل مقدم طلب تكاليف الحصول على المعلومات المطلوبة وتوصل اليه على ان لا تتعدى الكلفة الفعلية لتجهيزها وارسالها اليه.

بەرپز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرله‌مان:

كی له‌گەڵدايه؟ تکیه دەست بەرز بکاتەوه، زۆر سوپاس، (27) کەس له‌گەڵدايه، کي له‌گەڵدانیيه؟ تکیه دەست بەرز بکاتەوه، زۆر سوپاس، (39) کەس له‌گەڵدانیيه، ئەوهی پیشووش (44) دەنگی هینا بوو، د. صباح له‌و سیاغەى خۆت ته‌نازول ده‌كه‌ی؟ فەرموو.

د. صباح محمد نجيب:

بەرپز سەرۆكى پەرله‌مان.

وه‌للأهى خوى له راستيدا مه‌سه‌له‌ى دەنگدانەكە دەبوايه بەم شیوه‌يه بوايه، ئایا مەرجهی تیدابى یان تیدا نەبى، بەس ئەو سیغەيه (على مقدم الطلب دفع تكلیفة الحصول على المعلومة المطلوبة شریطة ان لاتتجاوز القيمة الفعلية السائدة في السوق)، ئەوه سیغەى من بوو، نازانم دەنگ دینی یان نا، سوپاس.

بەرپز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرله‌مان:

فەرموو كاك د. عمر.

بەرپز عمر حمد امين (نورهدینی):

بەرپز سەرۆكى پەرله‌مان.

پیشنیارەكە له‌ رووی مەزمونەوه له‌ دوو حالەت دايه، یه‌كێکیان ئەوه‌يه ته‌كلیفه‌ى فیعلی داواكارى بۆ زانیاریه‌كە، ئەوهی تر دەلی به‌و مەرجه‌ی كە له‌وه ته‌جاوز نەكا، هەردووکی خراوته دەنگدانەوه، حەسم بووه، بۆیه چیتر پیویست به‌وه ناكا پیشنیاری تر بخریته دەنگدانەوه، دەنگیشی هینا، سوپاس.

بەرپز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرله‌مان:

وهكو مادده نهمان خستۆته دهنگهوه، وهكو پيشنيار خستوومانته دهنگهوه، فهرموو ئهوهى د. صباح بخويننهوه، بيخهينه دهنگهوه.

بهريز عوني كمال سعيد بهزاز:

بهريز سهروكي پههلهمان.

على مقدم الطلب دفع تكليفه الحصول على المعلومة المطلوبة على ان لا تتجاوز القيمة الفعلية السائدة في السوق.

بهريز د.ارسلان بايز اسماعيل / سهروكي پههلهمان:

ئهو سياغهييه كه ئيستا خويندرايهوه، هي د. صباح كه پيشنيارى كرد، تكايه كئ لهگهئاويه؟ دهست بهرز بكاتوه، زور سوپاس، (21) كهس لهگهئاويه، كئ لهگهئاويه، تكايه دهست بهرز بكاتوه، زور سوپاس، (37) كهس لهگهئاويه، كهواته دهنكي نههينا، كهواته وهكو ماددهكه سياغهي يهكهم كه (44) دهنكي هينا، كهواته ئهو بووه ئهصلى ماددهكه، تكايه برؤن بو ماددهيهكي تر.

بهريز عوني كمال سعيد بهزاز:

بهريز سهروكي پههلهمان.

المادة السابعة عشرة:

تقترح اللجنة المشتركة الغاءها لعدم الحاجة اليها، نظرا لأن رئيس و اعضاء الهيئة موظفين لدى الحكومة.

بهريز د.ارسلان بايز اسماعيل / سهروكي پههلهمان:

فهرموو به كوردبيهكهى.

بهريز سالار محمود مراد:

بهريز سهروكي پههلهمان.

ماددهى (17):

ليژنهى هاوبهش پيشنيارى لا بردنى دهكات، چونكه ئهو ماددهيه پيوست نيه و سهروك و ئهندامانى دهسته فههمانبهرن.

بهريز د.ارسلان بايز اسماعيل / سهروكي پههلهمان:

فهرموو د. رؤزان.

بهريز د. رؤزان عبدالقادر دزهي:

بهريز سهروكي پههلهمان.

تهنها وهك روونكردنهوهيه ماددهى (17) له دوو برهه پيكدت له ئهصلى پرؤزهكه پيشكهشكرايه، برهه يهكهم باس لهوهى دهكا كه لهبهه ئهوهى پرؤزهكه لهسهه بنهماى پيكهينانى دهستهيهك بووه، واته ئهندامانى دهسته مووجهيهك وهردهگرن، ههروهها دهسته بوى ههيه فههمانبهرى نوى دابههزرينى، دهسته دهنكي نههينا، لهبهه ئهوه داوا دهكهين كه فههمانبهره تايبهتهمندهكهش خوئ فههمانبهره له دهزگا گشتى

و تايپه تهنه ندهگان، خوئی مووچهی ههیه، پئیویست ناكا مووچهیهکی بۆ دابندری، له بهر ئه وه بوو داوامان کرد ماددهی (17) ئیلغا بکریته وه، سوپاس.

به پریز د. ارسلان بایز اسماعیل / سه رۆکی په رله مان:

کی له گه ل ئه وه دایه ئه و ماددهیه له غو بکریته؟ تکایه ده ست به رز بکاته وه، زۆر سوپاس، کی له گه ل دانییه؟ تکایه ده ست به رز بکاته وه، زۆر سوپاس، به کۆی ده نگ ره ت کرایه وه، فه رموو بۆ ماددهیه کی تر.

به پریز عونی کمال سعید به راز:

به پریز سه رۆکی په رله مان.

راپۆرتی لیژنه ی هاوبه ش بووه بنه ما بۆ موئافه شه کردن، لیژنه ی هاوبه ش پئیشنیا ریکیان کردوو به یادکردنی ماددهیه ک له جی ماددهی (17) به م شیوهیه:

مادة مضافة: المادة السابعة عشرة: (حماية المخبر):

لا يجوز ايقاع اية عقوبة على الموظف الذي يفشي بمعلومات حول مخالفات او انتهاكات ترتكب ضد القانون.

به پریز د. ارسلان بایز اسماعیل / سه رۆکی په رله مان:

فه رموو به کوردییه که ی.

به پریز سالار محمود مراد:

به پریز سه رۆکی په رله مان.

ماددهیه کی ئیزافی ماددهی (17) (پاراستنی موخیر):

نابئ سزای ئه و فه رمان به ره بدرئ که زانیاری له به ره ی سه رپیچی و پئیشلیکاریه گان دژ به م یاسایه درکاندوو و بلاو کردۆته وه.

به پریز د. ارسلان بایز اسماعیل / سه رۆکی په رله مان:

کی تییبینی ههیه؟ تکایه، بۆ ئه وه ی ناوی بنوو سین، تکایه ناوه گانتان بلین، زۆر سوپاس، ئه م به پریزانه ناویان نووسراوه (کاک قادر حسن، سۆزان خان، د. احمد، کاک نه ژاد، کاک دلشاد، کاک شوان، کاک عبدالسلام، هازه خان، ناشتی خان، کاک عبدالله مه لا نووری، عظیمة خان، کوپستان خان، کاک لقمان، د. صباح، د. عمر نوره دینی، مامۆستا فرمان، سیوهیل خان، شلیر خان،)، فه رموو کاک قادر.

به پریز قادر حسن قادر:

به پریز سه رۆکی په رله مان.

من سه باره ت به و ماددهیه که هاتوو ده لئ نابئ سزای ئه و فه رمان به ره بدرئ که زانیاری ده ربه ره ی سه رپیچی و پئیشلیکاریه گانی دژ به م یاسایه درکاندوو و بلاو کردۆته وه، پئیشنیا ر ده گه م له دوا ی زانیاری که لیمه ی سه لینه ری بۆ زیاد بکری، واته بلئ نابئ سزای ئه و فه رمان به ره بدرئ که زانیاری سه لینه ری له به ره ی سه رپیچی و پئیشلیکاریه گان دژ به م یاسایه درکاندوو و بلاو کردۆته وه، چونکه ئه گه ر ئه مه نه بی هه ر

فەرمانبەرئىك شتىكى بەدل نەبوو يان خىلافتىكى لەگەل مودىر ھەبوو ئەنواع و ئەشكال زانىارى بى بنەما
بلاو بىكاتەو، گىرقت دروست دەبى، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو سۆزان خان.

بەرپىز سۆزان شهاب نورى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من لەگەل رىزم بۇ لىزنەى ھاوبەش، دەستخۇشيان لىدەكەم، ھىلاك بوون زۆر، ھەتاوەكو ئەو راپۆرتە
موشتەرەكەيان نووسى، بەلام ئىزافە كردنى ئەم ماددەيە بەراستى شتىكى زيادەيە، نەسى قانونەكە دەلى شە
فافیيەت، ھەموو دەزگایەك لەسەریەتى مەلوماتەكان بە شەفافیەت بدات، ئەصلەكە ئەوہیە كە مەلومات
بدرى، ئەم گومانە بۇ دروست بكرى لەسەر ئەوہى ئەگەر ھاتو مۆزەفنىك مەلوماتىكى دركاند لەسەر
موخالەفات، دەبى حىمايەى بكرى، ئەسلەن ئەوہیە كە ئەو مۆزەفە كاتىك كە ناچى لەخۆیەوہ مەلومات
نەشر بىكات، ئەو مۆزەفە ئىشى ئەوہیە ئەگەر من ئەوہندە كەسىكى چاو كراوہو وریا بىم، ھەست بىكەم لەو
دەزگایە كاریكى موخالەفە كراوہ، موخالەفات كراوہ، دىم داواى مەلومات دەكەم لەسەرى، ئەو مەجبورە ئەو
مەلوماتەم بداتى، ئەمە نە دەزگای ئەمنییە، ئەمە نە ھىچىكە، یەعنى من تىناگەم، ناویشیان ھىناوہ
موخبىر، ئەو ئىشى ئەوہیە، ئەو مۆزەفنى پىدانى مەلوماتەكەيە، بۇ ناوى موخبىرى لى دەننن؟ مۆزەفنى پىدانى
مەلوماتە، (الموظف المختص بالمعلومات)، ئەگەر یەككى تریش بى، ھەر كەسىكى تریش بى، ئەگەر ئەمەن
ئەوہندە وریا بىم خۆم بەداوى مەلوماتەكە بگەرپىم دەستم بگاتە سەر موخالەفەكان، پىویست ناكا ئەلپردە
بوترى وەئلا مۆزەفەكە حىمايە دەكرى، یەعنى زۆر سەیرە ھىچ لەگەل ئەو مەوزوعەيەدا ناگونجى ئەم
ماددەيە، داواى ئىلغای دەكەمەوہ من، سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

سۆزان خان، ھەموو مۆزەفنىك حەقى ھەيە ھەرچى مەلوماتى دائىرەكە لایەتى بىدا؟ ھەموو مۆزەفنىك لە
ھەموو دائىرەيەك ھەرچى مەلوماتىكى لەلا بىت، ھەرچ كەسىك داواى لىكرد حەقى ھەيە بىدا؟ فەرموو د.
احمد.

بەرپىز د. احمد ابراهيم على (وہرتى):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لەراستیدا بەراى من ماددەكە پىویستە، چونكە نالى نابی سزای ئەو فەرمانبەرە بدرى كە زانىارى لەبارەى
سەرپىچى و پىشلىكارىيەكانى ئەم ياسايە، یەعنى زانىارىيەكان لەبارەى ئەوہیە كە خەلكىك پىچەوانەى ئەم
ياسايە جوولاًوہتەوہ، زانىارى داوہ، بەلام من پىم باشە ئەم ماددەيە بىتە ماددەى نۆزدەھەم، یەككىك بىت لەو
فەقەرەنە كە سزای بۇ داندراروہ، ھەر كەسىك بە غەرامەيەك سزادەدرى كە ئەو مەبلەغانەى دىارى كردوہ،

يەككە لىوانە بېت كەوا سزاي ئەو كەسە دەدا كە زانىارى دەدركىنى، پېم باشە لەگەل ماددەى نۆزدەھەمدا بى،
زۆر سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك دلشاد.

بەرپىز دلشاد حسين:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئىمە كاتىك لىزنى ھاوبەش دانىشتىن، ھەموو لىزنىەكانى تىدابوو، لەراستىدا دەبوايە پېشنيارەكانى لىزنى ھاوبەش بەو شىوئە كۆمەللىك مەبەدى ھەيە كە ئىمە رەچاومان كىردوو لە ھەموو ياساكاندا، لەھەموو ياسا گىشتىەكانىش رەچاومان كىردوو، بەلام بەداخەو كاتىك دەخرىتە موناقتە ھەندىك مەبەدى ھەيە لاچوو، وەكو لە پېشتر يەك، دوو مەبەدى لاچوو لە راستىدا زەرەر بە كۆى مەعنای ياسايەكە دەگەيەنىت، (حمایة المخير) لەخۆمانەو دامن نەناو لە لىزنىەكە، ئەو بەشىكە لە ياسا نەموزەجەكانى جىهان، يەككە لە مەبەدەئەكانى گرووپى نۆزدەيە كە دىفاع لە دەرچوونى ئەم ياسايە دەكا لە جىھاندا، مەبەدەئى نۆيەمە، پېموايە ئەمە ياسايەكى لۇكالى نىيە، ئىلزامىكى نۆدەولەتى ھەيە، بۆيە ھىوادارم بەرپىزان لەو تىبگەن مەبەست لەم ياسايە ئەگەر عەرەبىيەكە بكەين بە ئەصل، لە كوردىيەكە بە نەوعىكى تر نووسراو، دەلى ھەموو ئەو كەسانەى زانىارى لەسەر موخالەفەى قانونى دەدەن، لە شۆينىكا كە روودەدا نابىت عقوبەى ئىدارى بىرپىن، ئەمە ھەدەفى مەزمونەكە لەو دەدايە، ئەمە يەككە لە مەبەدەئە گىشتىەكانى ياسا بەدەستھىنانى زانىارىيە لە جىھاندا، ئەگەر دەتانەوئى لە موناقتەشەكردن بە ئاراستەيەك دەروا، ئەگەر ئەم مەبەدەئە لە چوارچىوئەى ياسايەكە نەبىت لەراستىدا ئەم ياسايە لە پاش دەرچوونى دەكەوينە بەر رەخنەى رىكخراو نۆدەولەتییەكانەو، بۆيە ھىوادارم زۆر بە بچووكى و بە تەسكى لە مەوزوعەكە وردى نەكەپنەو، ئەمە مەبەدەئىكى گىشتىيە، ھەموو مۆزەفەك كە موخالەفەيەكى قانونى لە دەزگايەكى گىشتىدا يان تايبەتدا دەكا، ئىلغانى دەكا يان دەيگەيەنى لەراستىدا دەبى بە قانونىيەن ھىمايە بىرى، لەبەر ئەو ھاوكارى كىردوو لە مەبەدەئى شەفافىيەت، لە مەبەدەئى گەياندى زانىارى ھاوكارى كىردوو لەو كە لە شۆينىكا گەندەلى روودەدا، ئىنتىھاكىكى قانونى روودەدا، بۆيە دەبى ھىمايە بىرى، بۆيە ھىوادارم ئەو لەبەرچاو بىرى، راي لىزنىەكانىش، پىنج لىزنى لەبەرچاو بىرى، كە ئەو ياسايەيان پېشنيار كىردوو، زۆر سوپاستان دەكەم.

بەرپىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك نەزاد.

بەرپىز نەزاد عزيز سورمى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من لە ھەندىك مەوزوعدا لەگەل سۆزان خانم بە حەقىقەت، خۆى خودى قانونەكە ھىمايەى ئەو فەرمانبەرە دەكا كە يەئنى تەبلىغى ئەو مەلوماتانە دەكاتن، ئەو مەلوماتانە دەداتە ئەو خەلگانەى كە پىويستيان بەو

مەلۇماتانە ھەيە، بەلام ديسان خۇ ھىچ فەرمانبەرىك يەنى ناتوانى ھەموو مەلۇماتىكى بداتى، لە ھەر دائىرەيەك ھەندىك مەلۇمات ھەيە مەرزورە بىداتن، لەو حالەتەدا چۆن ئەو ھىمايە دەكرى بە قانون؟ ئەو مۆزفە چۆن ھىمايە دەكرى بە قانون؟ لەبەر ئەو ھەراستى ئەو ھەراستىكى دەوى، من نازانم بە ھەقىقەت ئەگەر لىژنە ئەو ھەراستە بكا، بەلام لەباتى ئەو پىموايە (يكون الموظف الذي يدلي بمعلومات حول المخالفات او اية مخالفات ترتكب محميا يعني بموجب هذا القانون)، يەنى بەپىي ئەو قانونە، ئەو ھەراستە بە لەو قانونە ھاتووە، ئەك شتى تر يەنى بابلين ئەو ئەو ھەراستە كە خاريجى ئەو قانونە مەلۇمات دەدرى، چونكە ئەو يەنى وا لى دەخوینمەو ھەراستە كە تەھلىلىكى قانونى بىتن بۇ دەستخستى ھەندىك مەلۇمات كە دەچىتەو ھەراستە ناو ئىستىساناتەكانەو، سوپاس.

بەپىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك شوان.

بەپىز شوان عبدالكريم جلال:

بەپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەم ماددەيە بەراستى ئەگەر نەشبىت لەبەر ئەو ھەراستە كە لە ياساى تردا چارەسەر كراو، مافى ئەو كەسە پارىزراو زۆر تەبىئىيە، چونكە لە قانونى عقوباتى عىراقىدا ئەو دەقە ھەيە، ئەو ماددەيە ھەيە، ئەمە يەك، ئەگەر بىمىنىتەو، ئەم دوو تىبىنىم ھەيە، ئەو (يفشى) يە بەراستى بكرى بە (يحمى مەلۇمات) چونكە (يفشى) ھەمەلىيەكى جياوازترە لەو ھەراستە كە زانىارى بداتن، دوو شتى جياوازە لە مەعناكەيدا، دوو ھەم، لەكوردىيەكە تەرجومەى كوردىيەكەى جياوازە لەگەل ھەراستەكەدا، لە ھەراستەكەدا دەلى (حول مخالفات او انتهاكات ترتكب ضد القانون)، بەگشتى، ئەك ئەم ياسايە، كە ھەر ئىنتىھاكىك بەرامبەر ھەر ياسايەك بكرى، ھەر كەسىك زانىارىيەك لەو بارەيەو بەدا، ھىچ مولاھەقەيەكى قانونى نىيە، ياخود بلىين نابى سزا بدرى، دەبىت دەقە كوردىيەكە ھەراستە بەراستى ئەگەر بە تەنھا لەسەر ئەم ياسايە بىتن جياواز دەبىت لەو مانايەى كە لىژنەى ھابەش مەبەستى بوو لە بىنەپتەدا، زۆر سوپاس.

بەپىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك عبدالسلام:

بەپىز عبدالسلام مصطفى صديق:

بەپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بۇ ئەو مەوزوعە تەئىدى كاك دئشاد دەكەم، دەبى بەسىنگىكى فراوان و بە چاو روونى تەماشاي بكەين، يەنى گىرۆدەى دەق و وشە نەبىن، بەپىزان، ئەم ياسايە باسى دانانى زانىارىيە بۇ يەككە كە داواى دەكات، ئەم ياسايە ئەم مافە رىكەدەخت، مۆزفەك شتىك بىبىنىت لەناو دائىرەى خوى بەپىي ھەوانىنى تر مولزەمە ئەمە رابگەيەنىت و بىگەيىنىتە جىگاي مەبەست، ئەم مەوزوعە ئىرتىكايى موخالەفەى قانونى لەناو دائىرەيەكى ھەراستە، چۆن فەرمانبەرەكان مامەلەى لەگەل دەكەن، لە دوورو نزيك پەيوەندى بەم ياسايەو

نىيە، ئەمە لايەكى، لاي دوووم ئەم مۇزەفەي ئەو ئىنتىھاكەي دىو، دەيگەنەيت، راي دەگەنەيت بۇ راي گشتى، بۇ ئىعلام تاوگو خەلك ئاگادار بىت، ئەمە ئەو كردارە جارىكى تر گرى دىدات بە ياساي خۇمان، بۇيە بابىين باسى ئەو مەوزوعە بىكەين لەم روو، واتە كە يەككىك سۆزان خان يان يەككىكى تر بلىت ئەمە جىگاي نىيە لىرە، حىسابى ئەو نەكات ئىمە دىفاع لە تەحاويل لەسەر قانون دەكەين، ئەگەر ئەركى فەرمانبەر بەرامبەر شتىكى ناياسايى ئەو پەيوەندى بەو ياسايەو نىيە جارىكى تر، ئىمە لەگەلنە، دەبى ئەو مۇزەفە فىعلەن حىمايە بىكرىتن، بەلام بابىين مەبەست لەم نەسە چىيە خراوتە ناو ئەو ياسايە، من فەرمانبەر بىكەن بەتايبەتە لە كەرتى تايبەت كە لەسەرەتاو رەئىم ئەو بوو كەرتى تايبەت ئەوھا شتى لەسەر فەرز نەكەن وەكو لەسەر دەولەت، من لەكەرتى تايبەت ئىشم كردوو، ئەوۋى دوو، سى رۇژ لە دەواير و لە كەرتى تايبەت ئىشى كردوو دەزانىت لەگىبەستەكە ئەگەر بە گىبەست ئىشى كىرەيت بەلەن دەدەم يەك زەرە لەشتەكانى كە روو دەدەن، لەناو ئەو دەزگاي خۇم بۇ دەروە نەينىرم، ئەگىنا ئەو دەبىتە سەبەبى دەركردنم لەو، واتە مۇزەفە مولزەمە شتەكانى كە روو دەدەن لەناو دەزگاي خۇي بۇ دەروە نەيدركىنەيت، ياسا دژى دركاندى بۇ دەروە بىتن، ئەو ھۆي ھەيە ناچم زۇر لەسەرى، بۇيە ئەو كەسەي كە دىت شتىك دەبىنەيت لە دەزگاكەي خۇي (بىشى)، واتە دەيداتە راگەياندىن، ئەمە حەقى ھەيە ئىمە بىنەنە بىرى خەلك كە ياسا ھەيە، دەبىتە ھۆي دەركردنى ئەم كىرايە، ياساي تەسەرۋى فەرمانبەران و مۇزەفەن شتىكە، ئەوۋى كە دەتەۋى حىمايەتە يەككىك بىكات تاوگو تەرد بىكى، ناكىر تۇ بە ياسا دژى گىبەستىك بى لەنىۋان دوو كەس، دژى مەبەدەنىكى ئىدارى بى، د. ئاراس لىرەيە، خەلكى تر لىرەنە، ئىمە دژى ئەو نىن ئەگەر ھاتو موخالەفەيەك كرا دژى قانون، خەلك ھان نەدەين باسى كەن، خەلك دەبى تەشجىع بىكەين دژى ئىنتىھاكاتى قانونى راوستن، بەلام لەھەمان كاتدا رىگاي خۇي ھەيە، موفەتىشى وەزارەت ھەيە، مودىر ھەيە، دادوۋى گشتى ھەيە، رىگاي قانونى ھەن، نەتەنھا يەكەمىن شت بچىت موخالەفەيەكى قانونى بىكا، بچىت بۇ ئىعلام، ئەمە ببورن، رىزم ھەيە بۇ ئەوانەي دىكە، ئەمە بەرەو زىاتر فەوزا دەچىت، زىاتر لەوۋى ھەبەت بۇ دەولەت نەمىنەيت و ئەو نەبىت، بۇيە من تەسەرۋى دەكەم ھەرچەندە من لەگەل ئەوۋەمە ئىمە ھانى ئەو مۇزەفانە بەدەين، بىان پارىزىن، ئەوانەي پىشلىكارىەكانى ياسايى ئاشكرا دەكەن، لەگەل ئەو مەبەدەنەم، دەللىم ئەو ماددەيە ھىچ داعى نىيە ئىزافە بىكرىت، لەدووروز نىك ئەم ھاندان و پاراستنى مۇزەفە پەيوەندى بە ياساي پىدانى مەلومات نىيە، ئەمە يەك، دوو، ئەمە تەشجىعى خەلك دەكات پىشلى گىبەستى خۇيان بىكەن، مەلومات بەدەنە دەروۋى مۇئەسسەسەي خۇيان كە بۇيان نىيە، بىتە ھۆي فەسل كىردىن، ئەو كاتە دىين من و تۇ و خەلكى تر دەيگەنە ھەللا دەللىين لەبەر ئەوۋى ئەم برادەرە ناشەفاف بوو، ئەم برادەرە دەيوست تەعبىر رەئى بىكات، گىرا، كەچى ئەو موخالەفەيەكى ئىدارى كردوو، پىشنىار دەكەم ئەم ماددەيە ئىزافەيە نەمىنەيت، سوپاس.

بەرىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۋى پەرلەمان:

فەرموو ھازە خان.

بەرپز ھازە سلیمان مصطفى:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

دیارە من لەگەڵ پاراستنی یاخود حیمایە کردنی موخیرم، بەلام دیارە بە وازحی ئەو ماددە ئیزافییە دانەرپژراوە، بۆیە من بەراستی مەسەلەى موخیر لێردا ھاتوو موخیر دەتواندری لە دەرەوش بیټ، یەعنى شەرت نییە ھەر فەرمانبەر بیټ، بۆ نمونە ئەگەر نمونە یەکی سادە بینینەو موخیر حەقی موکافەئەشى ھەبە، لەقانونی گەمارک، لەقانونی ئەو غەراماتەى گومرک کە وەرەگیرى، کاتیک کە موخیریک یەعنى خەبەر دەدات لەو کەوا شتیک بە قاچاخ بروت، حەقی ئەو ھەبە یاخود ئەو لە غەرامە کە حەقی ھەبە کە موکافەئەش وەر بگریت، بۆیە بەراستی من پیموایە کە ئەو موخیرە حەقی ئەو ھەبە کە حیمایە بکری، بەلام شەرت نییە موخیرە کە فەرمانبەر بیټ، لێرە ھاتوو لەسەرەو دەلی پاراستنی موخیر، دوای دەلی نابى سزای ئەو فەرمانبەرە بدریت، واتە موخیرە کە شەرت نییە فەرمانبەر بیټ، ئەو ھەووم بەراستی ئەو مادام بەناوی سزا ھاتوو، لەناو ئیمەدا ماددە یەکی تاییبەت ھەبە بە سزا، وا باشترە لەوئ مەعالەجەى بکری، بۆیە من ئەو پێشیارە دەکەم کە لەو ماددە موعالەجە بکری، زۆر سوپاس.

بەرپز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو ئاشتی خان.

بەرپز ئاشتی عزیز صالح:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

لەوانەبە من کەمیک تیروانینم لەگەڵ ھاوکارەکانی خوشم جیاواز بى، بۆ ئەو ھەبە ئامانەتەو ئەو ھەبە کە من ئیدراکم پى ھەبە لەسەر ماددە کە قسەى لەسەر دەکەم، دوو مونتە لەقى جیاواز یەعنى بۆ شەرحکردنی ئەم ماددە ھەبە، یەکیک لە ئیشکالاتەکان ئەو ھەبە دروست کردوو کە ناوی بابە کە تۆزیک بە ھەزەرەو قسەى لەسەر کرا کە دەلی (حماية المخبر)، بەپروای من ئەگەر بنووسرابایە (حماية الموظف المختص) لەوانەبە ئەو ئیشکالیەتە مستەلەحى موخیر نەھاتبایەتە خوارەو، بەیارمەتى ئەگەر من رەئیشم جیاواز بى مافى ئەو ھەبە قسە بکەم لە قاعەیا، ئەگەر مافم لى بستیننەو تەنازول لە قسە کردن دەکەم.....

بەرپز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆکی پەرلەمان:

تکایە، کەس حەقی ئەو ھەبە تەداخول لە قسەى کەس بکات، کەسیش تەعلیقى لى نەدا، فەرموو بەردەوام بە.

بەرپۇز ئاشتى عزيز صالح:
بەرپۇز سەرۋىكى پەرلەمان.

لېرە دوو تېروانىنى جياواز ھەيە، ئەگەر ئەو دارشتنەۋەى داندرايە بەرپرواى من ئىمە مەسئولىيەتەمان نەخستۆتە سەر شانى مۇزەفئىكى ديارى گراو، كە كۆمەلئىك زانىارى بىدا، لە قسەکردنەكانىشدا دوو تەۋەجۋى جياواز ھەيە، ئەگەر ئەو مۇزەفە تايبەتمەندە كۆمەلئىك مەسئولىيەتى خراۋتە سەرشان، لەبەرامبەردا من لەگەل ئەۋەم نەسەكە بىمىنئەۋە، دەستيان خۇش بى لىژنەى ھاوبەش، سياغە كىردنەۋەگەشى سياغەيەكى گونجاۋە، لەبەرامبەردا لەگەل ئەۋەدام كە پىۋىستە نەسئىكىش ھەبى بۇ حىمايە كىردى ئەو مۇزەفە، چۈنكە ئەم واجبەيەى مەسئولىيەتىكى گەۋرەيە، لەبەيىنى دائىرەكەى خۇيدا، مونەسەسەكەى خۇى لەگەل رەئى عام، لەگەل سەحافە، لەگەل ھەموو ئەۋەكەسانەى تر كە داۋاى زانىارى دەكەن، دەبى ماددەيەكىش ھەبى دىفاع لەم بكا، ئى ئەگەر ھاتو بەشئىك لە مونەسەسەكەى ئەم مۇزەفە تايبەتمەندە داۋاى لىكرد وتى بۇ غورفەى مەلەفات يان ئەو رىز بەندىيەى كە دەيكەين ھى زانىارىيەكان، جوزئىك لە زانىارىيەكان بشارەۋە، پىۋىست ناكە ھەمووى لە غورفەى زانىارى يان لە مەلەفى پىدانى زانىارى ھەبى، ئەم لەكاتىكدا كە پىۋى دەوترىت بە چ قوۋەتىكەۋە بەدەر لەياسايەكەش ياسايەكە مەسئولىيەت و لەۋانەيە مافىشى دابىتى، بەلام مافى پاراستن گرىنگە لىردە ئەم مۇزەفە چۈن مواجەھە بكا، كە مودىرەكەى پىۋى دەلئى بەشئىك لەزانىارىيەكان بخرە ناو رىزبەندى كە خەلك داۋاى زانىارى دەكات، ئەو كاتە ئەم جىبەتى بەرزتر ناگادار دەكاتەۋە كە خروقات ھەيە، كە رىگرى ھەيە لەبەردەم زانىارى تەۋاۋ كە بدرى بە خەلك، ئەمە يەككە لە مونتەلەقەكان، لىردە دەبى ئەو سياغەى لىژنەى ھاوبەش ئىزافەى بۇ بكرى، بلى (انتهاكات ترتكب ضد هذا القانون)، ئەمە ئەلىردە ئەو مەفھومەيان دىنئەتى دى، بەلام ئەگەر ئەو مەفھومەى تر كە ھەندىك لەھاۋكارەكان باسيان كىرد ئەو مۇزەفە مەسئول بى لە رەس كىردى ھەموو ئىنتىھاكاتى كە بەرامبەر ھەموو قەۋانىنەكان دەكرى، سىفەتى موخبرى بەدەينى كە لە قانونەكانى تىر عىراقىشدا كە ھىشتا نافىزە لەناۋ ھەرىمى كوردستانەۋە، كۆمەلئىك ياساى تىش لىرە بەرپرواى من ئەو ناتوانى ھەلگرى ئەو بارگرانىيە گەۋرەيە بى، ئەگەر رايەكەى من موخالف بى لەگەل ھەمووشيان ئىمە پىۋى بلىين تۆ مەسئولى لە رەس كىردى موخالەقاتى بىئە، جەرائىم، جىنائە، ئاخىر ئەمانە بەياساى تر رىكخراۋە، سەۋاب و عىقابىشى كە موخبر بىت لە مەسئەلەيەكى جىنائىدا، لە مەسئەلەيەكى تردا، ھەموو ئەۋانە سەۋاب و عىقابى خۇى ھەيە، بەپىۋى ياسايەكانى تر، ناكىرئ ئىمە ئەو مەسئولىيەتە گەۋرەيە بخەينە سەرشانى ئەم فەرمانبەرە، ھەموو ئەو شتانەى ئەلىرە داىە بلىين تۆ، ھەر خروقاتىكت بىنى لەجادە بەيانى كە ھاتى بۇ دەۋام مادام تۆ مۇزەفى تايبەتمەندى لەبەردەم..... نەخىر، ئەۋىش مۇزەفئىكە، قانونى ئىنزيباتى مۇزەفئىنى بەسەريە، خۇ ئەۋانە ھىشتاكە نافىزە، ئەم ياسايە ئەو ياسايەنى تىر ئىلغا نەكردۆتەۋە، بۇيە بەرپرواى من ئەو نەسەى كە دارپۇژراۋتەۋە ئەگەر تەحدىد بكرىت، بۇ (انتهاكات ترتكب ضد هذا القانون)، بەرپرواى من لەو ئىشكالىيەتە رزگارى دەبى، چۈنكە ئەو كەسە يەعنى با مەسئولىيەتەكە

وابىٰ كه قابىلى ئۈمۈە بىٰ كه لەسەر شانى ھەئىٰ بگىرى، چونكە من لەگەل ئۈمۈەى كه ياساكەم خۇش دەوى، رۇشنايەتى دەخاتە ناو ھەموو وەسەتى مەلوماتەو، لەبەرامبەردا بىر لەو مەسئۇلىيەتەش دەكەمەوۈە كه قابىلى رەسەد كىردن بىٰ، بۇ سەر شانى ئۈمۈە فەرمانبەرە، چونكە ئۈمۈەل و ئاخىر ئۈمۈەش موانىكى ئۈمۈە كۆمەلگايە، يەئنىٰ من بىر لە مەسئۇلىيەتە عىقابىيەكەى ئۈمۈەش دەكەمەوۈە، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۇكى پەرلەمان:

فەرموو كاك عبداللەى مەلا نورى.

بەرپىز عبداللە محمد نورى:

بەرپىز سەرۇكى پەرلەمان.

وہللاً من ھاوپرام لەگەل ئۈمۈەى كه ماددەكە بىمىنپتەو، ديارە يەككىك لە ئامانجەكانى خودى ئۈمۈە ياسايە، ھەرودھا لە ئەسبابى موحىبە ھاتوۈە باسى با بلىين چەسپاندىن و جىگىر كىردنى پىرنسىپى شەفافیيەت دەكا، ياخود بە مانايەكى تر رووبەرۈۈ بوونەوۈە فەساد، يەئنىٰ دەستەبەر كىردنى پىرۇسەى شەفافیيەت و رووبەرۈۈبوونەوۈە ديارىدەى بابلىين فەساد و گەندەلئى مەسەلەيەكە، پىرۇسەيەكە تەنھا بە پەرلەمان بەرپىۈە ناچىت، لەرئىگەى تەنھا دەزگای دىوانى چاودىرى و دەستەى نەزاهە ئۈمۈە دام و دەزگایانەوۈە بەرپىۈە ناچى، يەئنىٰ لە دۇنيای پىشكەوتوودا ئىستا لەگەل پەرلەمانتاراندا، لەگەل دام و دەزگایە فەرمدىيەكانى حكومەت و دەولەتدا ئەركى بەرپىسارەتى دابەش بوۈە بەسەر رىكخراۈى كۆمەلگەى مەدەنى و ھاۈولاتيانىشدا، ھەتا ئۈمۈەى بەسەر فەرمانبەرانىشدا، يەئنىٰ جىگىر كىردنى ماددەيەكى لەم جۆرە رۇحى بەر پىسارەتى، ھەرودھا گىانى چاودىرى، بابلىين رۇلى چاودىرى لەناو دام و دەزگایەكانى حكومىرانىدا بەھىز دەكا، كاتىك فەرمانبەرىك ھەست دەكا، بەرپىسى دائىرەيەك، فەرمانبەرەكانى ياسا ئۈمۈە دەستەلاتەى پىداۈن، ئۈمۈە مافەى پىداۈن، ئەگەر گىرھتەك لەناو دام و دەزگاکە ھەبوۈە بتوانى بەدواداچۈۈنى بۇ بكا و بتوانى لى پىچىنەوۈە بكا، بتوانى گوشارى لەسەر دروست بكا، ئۈمۈە بەشىۈەيەك لەشىۈەكان ھاۈكارىيەكى ھەرە گەۈرەى پىرۇسەى چاودىرى كىردنە، ئۈمۈە بەدبۈيۈكى تردا يەئنىٰ ئىۈە ئۈمۈە مەسەلەيە ناكىرى ۈمۈە ئۈمۈەى كه دەۈترى گومان ھەيە، يەئنىٰ ھەز دەكەم شتىك ھەيە روۈنى بکەمەوۈە، يەئنىٰ فەرمانبەر ھەبوۈە ۈمۈە نەموۈنە بۇتانى باس دەكەم، ناۈى كەس ناھىينىن، فەرمانبەر ھەبوۈە لە دەزگاکەى خۇيدا ھەستى كىردوۈە گەندەلئىيەك روۈيداۈە، سەرپىچىيەكى ياساى روۈيداۈە، بەلگەكەى بەرز كىردۈتەوۈە بۇ بەرپىسەكەى، لەدۈاى سال و دوو سال زانىۈيەتى چارەسەر نەكراۈە ناچار بوۈە بەلگەكەى داۈە بە دەزگایەكى راگەياندىن، كاتىك كە لايەنىك شكايەتى كىردوۈە لە دەزگای راگەياندىنەكە، دادۈەرى بەرپىز بانگى كەسەكەى كىردوۈە، لەرۇژنامە نوۈسەكەى پىرسىۈە و تۈۈيەتى بەلگەكەت لەكۈى ھىناۈە؟ لەبىرى ئۈمۈەى بلى گەندەلئىيەكە چىيە، پىسارى ئۈمۈەى لى كىردوۈە بەلگەكەت لەكۈى ھىناۈە، رۇژنامە نوۈسەكە سزادراۈە لەسەر ئۈمۈەى بەلگەى دەستكەوتوۈە، ئۈمۈە لەكاتىكدا فەرمانبەرەكە پىشتر ھەۈلى داۈە بەو رىكارەى كە كاك عبدالسلام ئامازەى پىدا بچىتە پىشەوۈە، بەلام كەس گۈيى لى نە گرتوۈە، ھەرودھا ئىمە لەبىرمان نەچىت

له ئىستاندا زۆربەى وەزارەتەكان و دام و دەزگايەكانى حكومت بەتايبەت وەزارەتەكان رېنماييان دەركردووه بۆ فەرمانبەرانى خوارووى خۆيان، بۆيان نىيە لىدوان بەدن، بۆيان نىيە زانىارى بەكەس بەدن، بۆيان نىيە ھەتا رەخنەش بگرن، وەزارەتى واش ھەيە لەم حكومەتەى خۆماندا خۆتان دەزانن، يەعنى ناو ناھىيىن، ئەصلەن نامادە نىيە فەرمانبەرەكانى بچىتە لاي، ئەصلەن نامادە نىيە بەرپۆبەرە گشتىەكانى بچىتە لاي، ھەمووشتان دەيزانن و ئەمە مەسەلەيەكى روونە، بۆيە ئەم مەسەلەيە من پىموايە نەك بابلىين تەئسىرى لەسەر ھەيىبەتى دەولەت نابى، بەئكو ھاوكارىيەكى زۆر باشە بۆ بەھىز كردنى ھەيىبەتى دەولەت، رووبەروو بوونەوھەيەكى توندى دياريدەى گەندەلى، ھاوكارىيەكى ھەرە گەورەيە بۆ ئەم پەرلەمانە، گەورەترين خزمەت بە خودى دەستەلات و بە ھەموو ھاوولائىيان دەكا، بۆيە من لەگەل ئەووم نەك ماددەكە وەكو خۆى بمىنئىتەو، ھىوادارم بپرگەيەكى تىرىشى بۆ ئىزافە بكرىت (ھەر فەرمانبەرئىك زانىارى ئاشكرا كرد پىويستە خەلاتىكى باشىش بكرى)، سوپاس.

بەرپۆز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو عظيمە خان.

بەرپۆز عظيمە نجم الدين حسن:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

من لەگەل مانەوھى ئەو مادەيەمە، زۆر بە پىويستىشى دەزانم كە ئەم بپرگەيە كە زياد كراوھ بمىنى، بەلام لەگەل يەك خال لەناو ياساكەدا پىويستى بە چاكردەنە لە كوردىيەكەدا، لەگەل ئەوھى عەرەبىيەكەدا جىاوازە، نابى سزاي ئەو فەرمانبەرە بدرى كە زانىارى لە بارەى سەرپىچى و پىشلىكارىيەكان دژ بە ياسا دركاندووھ و بلاو كردۆتەوھ، نەك دژ بەم ياسايە، دژ بە ياسا دركاندووھ و بلاو كردۆتەوھ، من ئەو تىيىنيەم ھەيە لەسەر چۆنيەتى دارشتنەوھى، بەلام لەگەل ئەوھدام كە ئەم ياسايە بابلىين ئەم بپرگەيە زۆر، زۆر باشە، ھەستى بەرپرسيارەتى لەلای ھاوولائى جارئى تر دروست دەكاتەوھ، ھەموو كەسى خۆى بە بەرپرسيار بزائى بەرامبەر ئەو دام و دەزگا و شوپانەى كە پىشلىكارى و يان بابلىين كارى ناپاسايى و گەندەلى و ئەمە دەرگا كردنەوھەكە بۆ ئەوھى كە شەفافيەت لەناو دام و دەزگاكانى حكومەتدا ھەبى، بۆيە من لەگەل ئەوھدام كە ئەم.....

بەرپۆز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك. د. عمر نورەدينى:

بەرپۆز د. عمر حمد امين (نورەدينى):

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

خالى يەكەم كە من دەمەوئى ئامازەى پى بەدەم ئەوھەيە كە ئەم ياسايە ھۆ و رىكارى ياسايى دەستنىشان كردووھ بۆ ئەوھى چۆن دەگەيت بە زانىارى، واتە ئەصل ئەوھەيە كە زانىارى بدرى، نەك بەپىچەوانەوھ، ھەرودھا ئەرك و مافى لايەنە پەيوەندى دارەكانىشى دەستنىشان كردووھ، من ھەندى پرسىيارم ھەيە

لەئێژنەى ھاوبەش، نابى سزای ئەو فەرمانبەرە بدرى كە زانیاری، كام جۆر لە زانیاری؟ دەپرسم كام جۆر لە زانیاری؟ زانیاری راست و دروست و سەلینەر، زانیاری ھەلە، بەرھەنى من پېویستە وەسفىكى زانیاریەكە بكریت، لەبارەى سەرپېچى و پېشیلكارىیەكان، دیسان دەپرسم كام سەرپېچى و پېشیلكارى؟ دیسان دەبى بوترى سەرپېچى و پېشیلكارى یاسایى، دواى ئەو دەگوترى دركاندوو و بلاوكردۆتەو، بۆ كى دركاندوو؟ چۆنى بلاو كردۆتەو؟ ھەموو ئەمانە بەراستى روونكردنەو زیاتریان وا دەكات كە ماددەكە بەشێوھىەكى یاسایى ئەو تۆ دابېژرى كە فیعلەن خزمەتى ئەو ئامانجە بكا كە بۆى ھینراو، لیژنەى ھاوبەش پېوھى ماندوو بوونە، ئەگینا تۆ دەللى بەناوى سەرپېچى و پېشیلكارى بە موتڵەقى، نابیتە سەرپۆشك بۆ فەردانى زانیاری و بردنى زانیاری و ئیتى بۆ ئەوھى جۆرىك لەفەوزا دروست بىت؟ منیش پېموايە ئەگەر دووبارە بە دەقىكى دانەرژریتەو، بەم شېوھىە بىنیتەو، ھەم ئامانجەكە تەحقىق ناك، ھەمیش بەراستى لەجى بەجىكردنى ماددەكەدا بە ئاسانى بەلاپى دادەبدرى، بە ئاسانى بۆ مەرامى سیاسى بەكاردەھیندرى، كە من ھیوادارم لیژنەى ھاوبەش بەشېوھىەكى وردى ئەو تۆ سیاغەى بكەنەو، كە ئەم ئىشكالىەتە لەسەر ناوەرۆكەكەى نەمىنى، سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك د. عمر ئەگەر دىقەتى نىھايەتى سەتەرەكە بەدى، (انتهاكات ترتكب ضد القانون)، يەعنى ئىفشای مەعلوماىكى كردوو كە دژى قانونە، فەرموو.

بەرپىز د. عمر حمد امين (نورەدىنى):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ببوره كاك د. لەراستیدا ئەصلەكە ئەوھىە (ضد هذا القانون)، دژ بەم یاسايە، نەك دژ بە یاسا، سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

ناسك خان نوقتەى نيزامت ھەيە؟ فەرموو.

بەرپىز ناسك توفيق عبدالكريم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

وہللاھى من نوقتە نيزامیہكەم لەسەر ئەوھىە من كوردیہكەم لەبەردەست دایە، ئەصلەن بۆیە دەستم ھەلنەبى بۆ موشارەكە، لەبەر ئەوھى وازح ئەم شتە باسى ئەم یاسايە دەكا، ماددەيەكى ھیناوە تايبەت بەوھى كە ئەگەر ئەو مۆزفەى كەتايبەتە من واى لى تەگەيشتم كە تايبەتە بەوھى كە زانیاری بەدا، ئەگەر موخالەفەيەكى قانونى روويدا لەو مەعلوماتە، ئایا مەعلوماتى ھەلە دەدا، ئایا مەعلومات دەشاریتەو، ئەگەر فەرمانبەرىكى ئەو دائىرەيە، ئەو دەزگا گشتیە تايبەتە، زانى يەعنى پېشیلكارى دژ بەم یاسايە كرا، ئەمە بپاريزرى، ئیستا دەبى لیژنەى ھاوبەش يەعنى كە یاساکەمان بۆ دەخوینیتەو سەرەتا عەرەبى و كوردى وەكو يەك دابېژرى، وەكو يەك بىخوینیتەو، نەك عەرەبىيەكە بلى، من عەرەبىم لەبەر دەستدا نییە، كوردیہكەم لەبەر دەستدایە، بۆیە مولاخەزەم نەبوو لەسەرى، ئەگەر دژ بەم یاسايە بى شتىكە،

ئەگەر دژ بە ياسا بى بە عام شتىكى ترە، بۇمان يەكلايى بىكەنەو، پېش ئەوۋى گويمان لەقسەى موداخەلاتى خەئكى تر بىت، سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۋكى پەرلەمان:

فەرموو مامۇستا فرمان.

بەرپىز فرمان عزالدین محمود:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

سەرەتا دەستخۇشى لە لىژنەى ھاوبەش دەكەم، بەزىاد كىردنى ئەو ماددەى، چۈنكە بەراستى ھەندىك جار ئەگەر ئەو زانىريانەى دەبىتە ھۆى پاراستنى بەرژەوۋەندى گشتى، بۇ ئەوۋى زىاتىر سەرۋەرى ياسا بپارپىزى زۇر ئاسايە ھەركەسىك ۋەك لەياسايەكەدا ھاتوۋە ئاگادارى ھەموو دامودەزگاپەكان بىكاتەو لەم كەم و كوپى و گەندەلىيانەى كە دەكرىتن، ھەرۋەھا ئەگەر سەرپىچى بەرامبەر ياسا كرا بەشپوۋەىەكى گشتى، خالى تر بەراستى ئىمە ۋەكو پەرلەمانتار لەبەر ئەوۋى بەھىچ شپوۋەىەك پارپىزگارى لەو كەسە ناكىرئ كە زانىارى دەداتن بەتايبەتى ئەوۋى كە ۋەكو موخپىر ھاتوۋە، ئىمە ۋەكو پەرلەمانتار زۇرجار لە دامودەزگا فەرمىيەكان دۇكۇمىنتەكى فەرمىمان دەست دەكەوئى، بەرامبەر بە سەرپىچىيەك لە سەر پىچىيەكانى كە لەو فەرمانگەىە كراو، بەلام ئەو فەرمانبەرەى كە پىمان دەدا، پىمان دەئى تۇ پەرلەمانتارى ناوى فەرمانگەكەم، ناوى سەرۋكى فەرمانگەكە، بەروارى دەرچوونى ئەم نووسراو، ئەمانە ھەمووى بسپەرەو، نەوۋەك پاشان دەزانن منم و سزا دەدرىم، بەلام ئەگەر بۇ پاراستنى بەرژەوۋەندى گشتى بى، بەراستى ۋەك لە ياسايەكەدا ھاتوۋە دەست خۇشيان لى دەكەم، ھىچ پىويست بەوۋە ناكە ئەو فەرمانبەرە سزا بدىرئت، خالى ترمان ھەىە بەراستى، بۇچى بەپىيى ياسا كۇمەئىك بەرپىرس پارپىزاو لەگەل ئەوۋەش گەورەترىن سەرپىچى ياسايى دەكەن، بەلام بۇ ئىمە سزاي فەرمانبەرئىك بدەين كە بۇ پاراستنى ياسا، بۇ گەرانەوۋى ھەىبەتى ياسا، بۇ زىاتىر شەفاف بوون، بۇ نەھىشتى گەندەلى ئىمە بىين سزاي بدەين، دووبارە دەستخۇشى لە لىژنەى ھاوبەش دەكەمەوۋە بەدانانى ئەو ماددە ئىزافىيە، زۇر سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۋكى پەرلەمان:

فەرموو سىوۋەىل خان.

بەرپىز سىوۋەىل عثمان احمد:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

وئەلا ئەمن لەو ماددەىە ۋا گەىشتوۋمە ئەو مۇزەفە ۋاتە كەسى سىيەم، كەسى سىيەم كىيە؟ موقەدەىم تەلەب ھەىە، مۇزەفى موختەس ھەىە، كەسى سىيەم مۇزەفەكى دىيە لە دائىرە، ۋاتە مۇزەفى موختەس نىيە، ئەگەر مۇزەفى موختەس ئەگەر زانىارى ھەئەى دا موقەدەىم.....

بەرپىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۋكى پەرلەمان:

بىكوژىنەوۋە و پىيەكەوۋە جارىكى تر.

بەرپز سىوھىل عثمان محمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەنسىبەت ئەو ماددەيە بە تەسەۋرى من كەسى سىيەم دەگرىتەۋە، كەسى دوۋەم ناگرىتەۋە، كەسى يەكەم موقەدم تەلەبە، كەسى دوۋەم ئەو فەرمانبەرە موختەسەيە كە داۋاي زانىارى لى دەكرى، كەسى سىيەمە ئەو فەرمانبەرى كە دەبى بىپارىزى، ئەگەر مۇزەفى موختەس زانىارى ھەلەى دا موقەدم تەلەب.....، كەسى سىيەم دەتوانى خەبەر لە مۇزەفە موختەسەكەى بداتن، بلى ئەوۋ زانىارى ھەلەى دايتە موقەدم تەلەبەكە ئەو كاتە كەسى سىيەم دەتوانى بىپارىزى، ئەمن لەو ماددەيەى ئەوھا تىگەيشتيمە، لەبەر ئەۋەى ئەو ماددەيە باشە، پىم باشە بمىنىتەۋە، بەلام ئەگەر سىاغەكەى بەجۆرىكى تر بگرىتن و رىك و پىكتىر بىتن باشترە، سوپاس.

بەرپز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

فەر موو شلىر خان.

بەرپز شلىر محمد نجيب:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەنسىبەت ئەو ماددەيە بەراستى ۋەكو برادەران زۆريان وتيان و بە تايبەتیش قسەكانى كاك د. صباح لايەنە ياسايەكەى زۆر بەباشى شى كردهۋە، كە ئەمە مۇزەف ھەيە لەزۆر دامودەزگا ھەر بە كەيدى ئىش دەكات، ئەمە كىشەيەكى گەورەيە لە عىراقىشدا ئىستا خەرىكن بەپى قانونى عقوبات ئەصلەن موخىرەكە لادەبەن، چونكە ئەمەنە لەسەر شتى شەخسى ئىشى كرد و زەرپەى گەورەى دا، لەبەر ئەۋە ئىمە ئەگەر ئەو شتە ئاۋا بەم رەھايە باس بگرىت باۋەر بكەن زۆر زەرەر دەدا، ھىچ شتىك باشىش دەرناچى، چونكە زۆرپەى مۇزەفەكان و ئومى قانونىن، يەئنى كە ئەو شتەش دەكات نازانى لەو سەرۋە كە دەكاتە مەحاکم خۆى زەرپەكە دەخوا، ئىمە لە سلیمانى چەند حالەتتىكى ۋابوو، ئەو كەسەى خەبەرى لەگەندەلى گەورە دا خۆشى تووش بوۋە، ئىستا لە مەحاکمە، يەئنى مەفروز بوو ئىستا ئىمە ئەگەر ئەم قانونە دەر بكەين، يەئنى بە حاكەكان دەللىن با ئەو غەلەتیش بوۋى بەس تۆ ۋەرە ھەر حىمايەى بكە، ئەۋە نابىت، برۋا ناكەم بەئنى بۇشتان دەر دەكەۋى يەئنى ئەگەر ماددەكە بمىنىتەۋە بەم شىۋەيە، چونكە ھەر كەلىمەى (ئىفش) خۆى شتىكى خراپە، ئەگەر ئەو پەرە كە بگرى بە (يدلى بمعلومات ثبوتية)، ھەرچەندە ئەو مەۋزوعى قانونىيە جارىكى تر تەئكىدى لەسەر دەكەمەۋە، ھەموو كەسى لى نازانى، لەۋانەيە لە حالەتتىكى عاتقىدايە يان لە حالەتتىكى حەسەبىتەدا لە خۆيەۋە شتىك باس بكا، كە زەرپەيەكى گەورە بدات، لەبەر ئەۋە نەمىنىت، سوپاس.

بەرپز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

شلیڤر خان جەنابت زۆر لەمن باشتر لە دەوائەر نیشت کردوو، بەلام ئەمە ماددەکە دەلیت ئەگەر مەلوماتیکی دا مەلوماتەکە موخالەفەى قانون بوو، بۆى هەیه بیدا، مەزوعەکە ئەو دەلی، نالی ئەگەر مەلومات دا راست نەبى، چونکە ئەخبارى کازیبە لەهەموو قانونەکانى تر عقوبەى لەسەرە، فەرموو لیژنەى هاوبەش.

بەرپز بکر کریم محمد (ناسۆ):

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

لیرەدا من رهئى لیژنە نالیئم، رهئى خۆم دەلیئم، رهنگه سیاغەى ئەو ماددەیه زۆر دهقیق نەبى، بەلام ئەو ئەسبابانە چ بوون که ئەو ماددەیه.....

بەرپز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆکی پەرلەمان:

کوێستان خان قسە دەکات؟ قسەت کرد جەنابت، هیشتا هەر قسەى نەکردوو، لە کوئى قسەى کردوو؟ ناخر با قسەى خۆى تەواو بکات، باشە جەنابت قسەت کرد کەس موقاتەعەى نەکرد، با ئەویش قسەى خۆى بکات، حەقى هەیه ئەویش، فەرموو برۆ سەر ئەو مەنەسەیه، قسە بکە کاک ناسۆ.

بەرپز بکر کریم محمد (ناسۆ):

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشەکی سوپاسى کوێستان خان دەکەم که لهوئى من وتم به ناوى خۆم قسە دەکەم، (بالفعل) راستە حەقى من نیه لهوئى دابنیشم و دەبى لیرە قسە بکەم، ئیمە رهنگه له سیاغەى ماددەکە زۆر موهفەق نەبووبین له لیژنە دامان رشتبى، بەلام ئەو هۆیانە چ بوون که ئیمە ئەو ماددەیه مان ئیزافە کرد، فیکرەکە چ بوو؟ ئینجا بزانی نەو بوو، رهنگه له دامودەزگایەکی گشتیدا ئیسائەى ئیستىخدامى سولتە بکرى، رهنگه فەساد هەبى، رهنگه ئەوامر و قەرارات و قەوانین جیبەجى نەکرى، رهنگه ها؟ ئیوه حیسابات بکەن، ئیمە گوتمان ئەمە موعالەجە کراو، ئیمە دەزانین ئەو موعالەجە کراو له قانونى عقوباتى عێراقى له کۆمەلێک ماددە، دەتوانن خوشک و بریانم بۆى بگەرێنەو به تايبەتى له ماددە (437) دوا فەقەرەى ئەو ماددەیه، له کۆمەلێک ماددەى تریش موعالەجە کراو، هەر وهها له نيزامى رهقەم يەك که مهجلىسى وهزەرا دەرى کردوو له (2011/3/28)، لهویشدا ئاماژەى بۆ ئەو کردوو که ئەسل ئەو هیه، ئەسل شەفافیەتە، ئەسل ئەو هیه دەبى هەموو مەلوماتیک بۆ خەلک بوترى تەنها ئەو ئیستسانائانە نەبى ئەو نەهینیانە نەبى که بهپىى قانونەکان وتراوه که ئەوانە نەهینین، ئەگەر نا ئەو تر دەبى هەمووى بوترى، بەلام له حالەتى ئەوهادا له حالەتى ئەو شتانەى که وتم ئەگەر هاتو ئینتیهاکات بوو ئیمە نەهاتووین دەست نیشانی بکەین لهو حالەتانەى که ئەوانەى من وتم، ئیمە وتمان ئەگەر موخالەفات بوو، چونکە فەساد موخالەفەیه ئینتیهاکاتە دزى قانون، فەسادى مالى، فەسادى ئیدارى، هەر شتیک بى، هەر وهها ئیسائەى ئیستىخدامى سولتە ئینتیهاکاتە، موخالەفاتى قانونە، (عدم تنفيذ الأوامر و القوانين) ئینتیهاکاتە دزى قانونە، بۆیه دەبى ئەمانە جیبەجى بکرى ئەگەر هاتو ئەمانە نەکرا موهزەف بۆى هەیه ئەو مەلومەیه بلاو بکاتەو ئەمە سبەبەکە بوو، بەلام هەر وهکو وتم ئەمە له ماددە (437) له کۆمەلێک شوینی تردا موعالەجە کراو،

لەناو نيزامەكەشدا موعالەجە كراوه، ئىمە پىمان وابوو من بۇ خۇم وەكو (ئاسۆ كرىم) پىم وابوو بوونى ئەم ماددەيە لەگەل نە بوونى هیچ فەرق ناكات، بەلام بەراستى من وەكو (ئاسۆ كرىم) لەناو لىزنەى ھاوبەش موافەقەم كرد لەبەر دلى برادەرانى موعارەزە، چونكە وتم بوون و نە بوونى وەكو يەكە، سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك دلشاد فەرموو.

بەرپىز دلشاد حسين قادر:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە راستيدا ئىمەش كۆمەللىك شت رازى بووين لەبەر دلى برادەران لە لىزنەى ھاوبەش، چونكە لە راستيدا لىزنەى ھاوبەش وا دروست دەبى، رهئى ھاوبەش وا دروست دەبى، بىگومان دەبى رايەكان نزيك بكرىنەوه لەيەك، رهئى ھاوبەش وا دروست دەبى، بۆيە دەللىين لىزنەى ھاوبەش، ئەمە يەك، دووم: بەرپىزان ئەم مەبدەئە ئىمە لە گىرفانى خۆمان نەمان هیناوه، لە هیچى دىكەش نەمان هیناوه، لە راستيدا كاتىك ئەو ياسايانەى پىشوو دەرچوون لە عىراقدا ياساى بە دەست هینانى زانىارى نەبووه، لەو ولاتانەى كە ياساى بە دەست هینانى زانىارى نەبووه كۆمەللىك ئىنزيبات و زەوابت هەبووه پىشتر بۇ حەجى زانىارى لە هەموو ولاتەكان كراوه، بەلام ئەو ولاتانە بەرەو كرانهوه رۆيشتوون بەم ياسايە (الخاص يقيد العام) كۆمەللىك شت هەيە زەبەتدەكات كە پەيوەستە بەمەعلوماتەوه، بۆيە راستە ياسا هەيە لە هەموو دائىرەكانى ولاتدا كە موزەف عقوبە دەكات كە مەعلومات بەدات، بەلام مەعلوماتىك كە مەسلەحەى عامە بوو، مەبدەئى ياساكە ئەوه نىە كەسىك بى مەعلومات وەرگرى، مەبدەئى ياساكە شەفافىتە موشارەكەى فەعالە بە پىدانى زانىارىا بۇ هەموو خەلكىك ئەمە مەبدەئى ياساكەيە، كە مادام لە ئەساسى ئەم مەبدەئە لەبەر ئەوهى ياساى پىشوو تر هەيە هەر لە ياساى رژیمی كۆنەوه تا ياسا تازەكانى خۆمان كە هەيە كە قىودى لەسەر موزەف داناوه كە لە چوارچىوهى وەزىفەى خۆيدا دەبى لە چوارچىوهكەى نەچىتە دەرەوه، بەلام ئەم ياسايە كە مادام دەبى بە ياسايەكى خاص ئەو موزەفە حىمايە بكات لە پىدانى زانىارىەك كە ئىنتىهاكى قانون بكرى ئەك هەموو زانىارىەك، لە راستيدا هەندى قسە هەيە كە دەللىين مەسلەن ئەگەر راست نەبوو، ئەگەر راست نەبوو عقوبەى ترى هەيە، بۆيە پىمووايە ئەم ماددەيە گرىنگە، يەكەم: لەبەر ئەوهى ياساكە تەكمىلە دەكات، چونكە مەبدەئىكى عالەمىە ئىمە دامان نەناوه و لە هەموو ياساكانى جيهاندا هەيە، ئەگەر كەسىك پى وایە بە بچووكى، تىروانىنەكە ئەوهيە، ئىمە دەمانەوى ياسايەك دەرکەين بۇ ئەوهى سىستەمىكى كراوهمان هەبى يان سىستەمىكى داخراو، بىگومان ئەگەر تىروانىنەكە بۇ سىستەمىكى كراوهبى باشتىن ماددە دىنين بۇ ئەوهى شەفافىتە و سىستەمىكى كراوهمان هەبى، ئەگەر بەرەو داخراو برۆين بىگومان سەد بيانوو هەيە بۇ ئەوهى دايبخەينەوه، بۆيە هیوادارم بەم نەفەسە ئىش بكەين، چونكە ئەم ياسايە لە دەرچوونەكەى و لە پاشانىش تووشى ئىنتىقاد دەبين، تووشى ئىنتىقادى دەرەوش دەبين، ئىنتىقادى كۆمەلگای مەدەنى و رۆژنامە نووسانىش دەبين، بۆيە پىم باشە ياسايەك دەرکەين و ئەم

ماددەيە مەبدەئىكە تىيدا جىيى بىتەو، مەبدەئى (9) لە ياساى عالمى، ھىوادارم ئەو مەبدەئە تىيدا جىيى بىتەو، چونكە زۆر گرنگە بۇ ئەوھى ياساكە ياسايەكى جوان بىت و جىگەى ئەوھىي كە ئىمە ياسايەكى باشمان دەرکردو، سوپاس.

بەرىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك عونى تەوزىجتان ھەيە؟ فەرموو.

بەرىز عونى كمال سعید بەزاز:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

دياره ژمارەيەك لە ئەندامان داوايان كرددو ئەم ماددەيە ئىلغا بىرى، پىشنيارەكەى ئەوان با بخرىتە دەنگدانەو، پىش ئەوھى ئىمە لە لىژنەى ھاوبەش پىشتىگىرى لە ماددەكە دەكەين و پىشنيارەكانمان بە شىوھىەك داپشتوو كە سىاغەكى گۆپايە، سوپاس.

بەرىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك سالار فەرموو.

بەرىز سالار محمود مراد:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرىزان ئەندامانى پەرلەمان، لە راستىدا ئەم نەصە، نەصىكە وەكو دەوترى پىشنيارەكى گىشتىە، پىشنيارەكى جىھانىە، ئەوھى كاك ئاسۆ وتى تەنھا رەئى برادەرانى موعارەزە نەبوو، بەلكو رەئى لىژنەكە بوو بە شىوھىەكى گىشتى، ئەگەر موعارەزەش بى دەستيان خۆش بى، لەبەر ئەوھى رەئى ھەموومان بوو، جەنابىشت تەئىد كەرد، داتپشتەو، لەبەر ئەوھى تەرەفىك نىە، چونكە ئەمە گرنگە لەم ياسايە ھەبى لە راستىدا، بۆيە ئىمە وەكو لىژنەكە دواجار مۆتەمەسكىن بە دەنگى زۆرىنەو كە لەگەل ئەوھىن ئەم ماددەيە بىئىتەو وەكو خۆى، ئەوھى پەيوەندى بە موخىرەو ھەيە، لا بىرى بىرىتە فەرمانبەر، ھەرودھا يەك، دوو وشەى لاوھى ھەيە بگۆپدرى، لەوانەيە لە قەسدى داپشتەو كە زەعيف بووبىن ئەگەر نا وەكو مەبدەئەكە بەھىزە بۇ ياساكە بىئىتەو، سوپاس.

بەرىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

ئىستا چەند كەسىك داوايان كرددو ئەم ماددەى ئىلغا بىرىتەو، ئاخىر كاكە ئەوھى يەك، ئەوھى دوو، ئەوھى سى ديسان ناوتان دەنووسمەو بەسەر چاوان، ھەر تۆنى ئاخىر ئەوھى كاغەزى تىشىم بۇ ھاتوو، ئەم بەرىزانە ناويان نووسراو قسە بكنەو، تەبەن ئەوھى ئىمە لە بەيانىەو دانىشتووین ھىشتا دوو ماددەمان تەواو نەكردوو، ئاخىر نابى كاكە خۆ كەسى تىشى ھەيە دەللىت ئىلغا بىرىتەو، فەرموون ناوتان دەنووسىن، ئەم ناوانە نووسراون (سۆزان خان، كاك قادر احمد، مامۆستا كاو، كاك عماد، كاك نەژاد، كاك ھەمە سعید، كاك برهان، كاك سەرھەنگ، كاك نەرىمان)، ئاخىر سىاغەى خۆتان نابى بىخەنە دەنگەو، چونكە ھەيە دەللى دەبى ماددەكە ئىلغا بىرىتەو، ئەو دوورتەر، فەرموو مامۆستا كاو.

بەرپىز كاوه محمد امين:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەراستى ئىمە لىمان تىكچووۋە قسەكردن و نوقتەى نيزامى تىكەل بوۋە، ھەيە سى جار قسە دەكات بەناۋى نوقتەى نيزامى،،،،،

بەرپىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

ئىستا مامۇستا كاوه (10) كەس ناويان نووسراۋە بەناۋى نوقتەى نيزامى، بەس رىم داۋە بە تۇ؟

بەرپىز كاوه محمد امين:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ھى من نوقتەى نيزامى ھەسەر ئىدارەدانى ئەۋە بەراستى، يەئنى خەلگىك ھەيە سى جار قسە دەكات ھەسەر يەك ماددە سى، چوار جار ھەمان قسە دەكاتەۋە، خەلگىش ھەيە نازانم بەناۋى نوقتەى نيزامى....

بەرپىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

ئەۋەنىيە ۋا تۇش قسە دەكەى؟

بەرپىز كاوه محمد امين:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ھى من نوقتە نيزامى، داۋا دەكەم رىگە نەدرىتە خەلگ سى جار قسە بكات، سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

سىاغەتان چىيە؟ كاك عونى، بۇ دەنگدان نىيە ھەر بۇ گوى لىبوۋنە، فەرموو.

بەرپىز عونى كمال سعید بەزاز:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

المادة السابعة عشرة: حماية الموظف

لا يجوز ايقاع عقوبة على أي موظف الذي يدلي بمعلومات حول مخالفات أو انتهاكات ترتكب ضد القانون.

بەرپىز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئىستا ئىلغاكە دەيخەمە دەنگدانەۋە، كى لەگەل ئەۋە داىيە ئەم ماددەيە ئىلغابكرىتەۋە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەۋە، (35) كەس لەگەل داىيە ئىلغابكرىتەۋە، زۆر سوپاس، كى لەگەل داىيە بىمىنىتەۋە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەۋە، (43) كەس لەگەل داىيە بىمىنىتەۋە، كەۋاتە دەمىنىتەۋە، تىكايە ئاخىر سىاغە بىخویننەۋە بۇ دەنگدان، كاك عمر تىكايە دەنگى ھەسەر درا، فەرموو.

بەرپىز د. عمر حمد امين (نورەدینی):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

چەند ئەندامىكى پەرلەمان كە موناڧەشەى ئەم ماددەيان كرددووه پېشنيارى ئەوہيان ھەبوو بە شيوہيەكى ورد دووبارە سياغە بكريتەوہ، من بۆيە دەنگم پېنەدا، چونكە ليژنەى ھاوبەش رهچاوى پېشنيار و دووبارە دارشتنەوہيەكى وردى بەر جەستەكەرى تېبينيەكانى ئيمەيان نەكرد، سوپاس.

بەرپز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

بەئى، باشە تەواو، فەرموو ليژنەى ھاوبەش ئاخير سياغەتان بخويئنەوہ.

بەرپز عونى كمال سعيد بەزاز:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئيمە سياغەكەمان گۆرى ئەگەر ديڧەتى خويئندەوہى سياغەكە بدەين،

المادة السابعة عشرة: حماية الموظف

لا يجوز ايقاع عقوبة على أي موظف يدلي بمعلومات حول مخالفات أو انتهاكات ترتكب ضد القانون.

بەرپز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپزان ئيستا دەيخەمە دەنگەوہ، كى لەگەل دايبە؟ تڪايە دەست بەرزكاتەوہ، (45) كەس لەگەل دايبە، زۆر سوپاس، كى لەگەل دانيبە؟ تڪايە دەست بەرزكاتەوہ، (27) كەس لەگەل دانيبە، زۆر سوپاس، بەزۆرينەى دەنگ پەسەندكرا، فەرمووون بۆ ماددەيەكى تر.

بەرپز عونى كمال سعيد بەزاز:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ليژنەى ھاوبەش پېشنيارى كرددووه ماددەيەكى تر زياد بكريئ لەسەر پرۆژەكە بەم شيوہيە:

المادة الثامنة عشرة: الاعتراض

يحق لكل شخص، الاعتراض على قرارات و إجراءات المؤسسة العامة أو الخاصة أمام المراجع الادارية العليا، الهيئة، و محاكم البداءة المختصة خلال مدة لا تتجاوز (سبعة) أيام من تأريخ صدورها و في الحالات الآتية: أولاً: رفض الطلب، سواء كان كلياً أو جزئياً.

ثانياً: تجاوز المهلة المحددة لاجابة وفق المادة (الثامنة/ الفقرة سادسا).

ثالثاً: فرض تكاليف غير ضرورية على مقدم الطلب.

رابعاً: إحالته أو أرشاده إلى أكثر من مؤسسة أخرى، بهدف تضليل مقدم الطلب و اخفاء المعلومات عنه.

خامساً: القرار الصادر من قبل محكمة البداءة المختصة يكون قابلاً للطعن تمييزاً لدى محكمة استئناف المنطقة بصفتها التمييزية، و خلال مدة (15) خمسة عشرة يوماً من تأريخ التبليغ أو اعتباره مبلغاً و يكون القرار الصادر نتيجة الطعن باتاً.

بەرپز د.ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرمووون بە كورديەكەشى بيخويئنەوہ.

بەرپز د. دانا سعيد صوفى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەيەكى ئىزاقى: ماددەى ھەژدەھەم: تېھەئچوونەوھ
ھەر كەسكىك بۆى ھەيە، نارەزايى لە برپار و ريكارەكانى دامودەزگاي گشتى يان تايبەتى لەبەردەم
مەرجهى ئىدارى بالاتر، دەستە، دادگاكاني بەرايى تايبەتمەند دا دەرپرئى لە ماوہيەكدا كە لە ھەوت رۆژ
داوى دەرچوونيان تىنەپەرئى لەم بارانەى خوارەدا:

أ- داوايەكە ھەر ھەمووى يان بەشيكى رەتكرابىتەوھ.

ب- ماوہى وەلام دانەوھ لە كاتى خۆى تىپەرپىبىت بە گوپرەى ماددەى ھەشتەم برگەى شەشەم.

ج- تىچوويەكى زياد لە پىويستى بەسەردا سەپىندرابى.

د- لەم دامودەزگاوه بۆ ئەم دامودەزگا ئەم دەست و ئەو دەستى پىكرابى بە مەبەستى دەست خەلەتاندن و
شاردنەوھى زانيارى لىي.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۋىكى پەرلەمان:

خالى پىنجەم تەرجمە نەكراوھ، بەو سياغەى كە خوپندرايەوھ كى تىبىنى ھەيە؟ تا ناوى بنووسين، ئەم
بەرپىزانە ناويان نووسراوھ (كاك نەژاد، كاك جمال، كاك د. صباح، ئاھەنگ خان، پەيمان خان، كاك ياووز،
كاك عبداللەى مەلا نورى، گوئىزار خان، سەرگول خان)، كاك پىشەوا نوقتەى نيزامت ھەيە؟ فەرموو.

بەرپىز پىشەوا توفيق مغيد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ديارە نوقتە نيزامىەكەى من لەسەر ئەوھيە ئەو ماددەيە ماددەيەكى ئىزافيە، بۆيە من داوا لە لىژنەى
ھاوبەش دەكەم بۆمان روون بكنەوھ بۆ ئىمەى ئەندامانى پەرلەمان ھۆكارى ئەو ماددەيە چيە كە ئىزافە
كراوھ؟ بۆ ئەوھى بەرچاومان روونترى، دواتر ئەندامانى پەرلەمان قسەى لەسەر بكنە، سوپاس.

بەرپىز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۋىكى پەرلەمان:

فەرموو كاك بكر.

بەرپىز بكر كريم محمد (ئاسۇ):

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەو ماددەيە بۆ ھىنراوھتە پىشەوھ؟ ئەو مافە بە داواكار دراوھ كە ئىعتىرازى ھەبى، ئەگەر ھاتو زانيارى
پىنەدرا يان كۆمەئىك نەك ھەر بە تەنھا زانيارى شتى تىرش ئىعترازى ھەبوو لەسەر ھەر برپارىك يان ھەر
ئىجرائىكى ھەر دامودەزگايەكى گشتى بۆى ھەيە سى رىگا بگرىتە بەر، رىگەيەكيان ئىدارىيە، ئەم رىگا
ئىدارەيە ناوخويە، بۆ نمونە پىي دەوترى (المراجع الداخلية الادارية)، بۆ نمونە ئەگەر تۆ داواى
زانيارىەكت كرد لە بەرپۆھبەرايەتى گشتى پەرورەدى ھەولپر زانيارىەكەى پىت نەدا، تۆ بۆت ھەيە لە
رووى موراجەعەى ئىدارىيەوھ لەلاى مەرجهعكى بالاتر كە وەزارەتى پەرورەدەيە، وەزىرە، موراجەعە

بكهی ئەمە موراچهعهیهکی ئیدارییه، ئەمە حەقیكە داوتە بە موقەدەمی تەلەب بەداواکاری زانیاری بۆ ئەووی زانیاریهكهی دەست بكهوی كه پێیوایه ئەو ئیعترازیکی ههیه لهسەر بریار یان هەر ئیجرائیکی مونهسهسهكهی پێش، ئەمەیان یهك، دووهههه موراچهعه پێی دهوتری موراچهعهی خارجی، واتە له دەرەووی دامودەزگا گشتییهكه، ئەویش ئەو موراچهعهی خارجیهمان داوتە دەست دەستە سەر بهخۆی مافهكانی مروق، موراچهعهی ئەوی دهكات لهسەر هەر قەراریك یان لهسەر هەر ئیجرائیك كه دامودەزگایهکی گشتی به پێچهوانهی ئەحكامهكانی ئەم قانونه کاری کردبێ، دهچیت موراچهعهی ئەوان دهكات، ئەگەر ئەویش هەر سوودی نهبوو بۆشی ههیه ئەمە بۆ هەر هاوولاتیهك ههیه موراچهعهی قهزا بكات، موراچهعهی قهزائی ریگهی سییه، یهعنی ئییه سی ریگههمان لهبەردەم هەر داواکاری ههیه، ئەووی زانیاری داوا دهكات سی ریگهی لهبەردەمه، موراچهعهی ئیداری داخلیه، موراچهعهیهکی خارجی لهلایه ن دەستهیهکی تری سەر بهخۆ كه پهيوهندی به دامودەزگا گشتییهكانی ترهه نییه، موراچهعهی سییه موراچهعهی قهزائییه، ئەوه مافیکی گشتییه بۆ ههموو هاوولاتیان، سوپاس.

بەرپێز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆکی پەرلهمان:

كاك جمال فەرموو.

بەرپێز جمال طاهر ابراهيم:

بەرپێز سەرۆکی پەرلهمان.

ئەگەر بێین سەیری ئەم مادده بکهین، خالی یهكهم كه دیتن بهرههانی دئ، یهعنی سیغهی مولهقی وەرگرتوو، (أولاً: رفض الطلب، سواء كان كلياً أم جزئياً)، ئەم فەقەرە بەم شیوهیه نهوعه ناكۆكیهك پهیدا دهكات لهگهڵ ماددهی (9) فەقەرە یهكهم، ئەوهیه كه دهئیت (إذا تم رفض الطلب كلياً أو جزئياً، فعلى الموظف المختص أن يبين في الرد الذي يسلمه الى مقدم الطلب، سبب الرفض على أن لا يخرج السبب عن)، بۆیه من پێشنیار دهكهم (أولاً: رفض الطلب، سواء كان كلياً أو جزئياً ما لم يكن مشفوعاً بالاسباب الواردة في الفقرة اولاً من المادة التاسعة من هذا القانون)، ئەگەر هاتو ئەسباب وازح بێ، بۆچی رهتی کردوو؟ چ جزئی بێ یان کولی بێ، وایانم پێویست ناکات ساحبی تەلەب بروات ئیعتراز پێشکەش بکات، چونکه موهزهف لهگهڵ ردههكهی ئەسبابهكانی دیار کردوو، زۆر سوپاس.

بەرپێز د. ارسلان بايز اسماعيل / سەرۆکی پەرلهمان:

كاك حهمه سعید نوقتهی نیزامت ههیه؟ فەرموو.

بەرپێز حهمه سعید حهمه علی:

بەرپێز سەرۆکی پەرلهمان.

من پێمووایه مادام ماددهیهکی ئیزافیه مهبدهئیهن بیخهیهنه دهنگاندهوه بۆ ئەووی ئایا ئەم ماددهیه زیاد بکری، دواتر موناقهشه بکری، ئەک له ناو موناقهشهکه، چونکه ئیزافهکردنی ماددهیهکی تازه پێمووایه قبولی دهنگانی دهوی، سوپاس.

بهريز د.ارسلان بايز اسماعيل/ سهروكي په رله مان:

نيمه نيتفاقمان كړدووه كه هم راپورته بو موناقه شهيه، نهو مادده يه ش له زمنى راپورته كه يه دهنگيشي له سر دراوه، كاك نه ژاد فهرموو.

بهريز نه ژاد عزيز سورمي:

بهريز سهروكي په رله مان.

تا راده يه ك من له گهل قسه كه ي كاك حه مه سعيد دام، له مادده ي پيشووشدا هه روا بوو، نهو ماددانه ي كه نيزافه نه ده ب پيشتريش موافقه ي نه ناماني په رله ماني پي وهر بگري كه نيا رازين نيزافه بگري، نينجا دواي نهو موناقه شه بگري نهو حاله تيكي ناساييه و ياساييه كان باشتريشي لي دوزانن، به لام نه گهر هه موسپن له سر نه وه ي نهو مادده يه نه گهر بابليين نيزافه كراوه به حه قيقه ت له (ثانيا: تجاوز المهلة المحددة للاجابة وفق المادة (الثامنة/ الفقرة سادسا)، به رهنى من نهو نيزافه بگري (فيما اذا لم يكن تجاوز المهلة لظروف قاهرة)، يه عني گه لي جار مومكينه موه زه في موخته ص له دائره يه كي موعه يه ن نه تواني له بهر هو يه كي قاهر نه تواني نهو مه معلوماته بدات، يه عني نابي نهو نهو حيسابه ي بو بگري، ده بي نهو زياد بگري به رهنى من، له (ثالثا: فرض تكاليف غير ضرورية على مقدم الطلب)، نازانم، يه عني ته حديد بگري زه روري و غه يره زه روري به چي را دياره، يه عني كامه ي زه روريه و كامه ي زه روري نييه، له (رابعا: حالته او ارشاده إلى أكثر من مؤسسة أخرى، بهدف تضليل مقدم الطلب و اخفاء المعلومات عنه)، لي ره ش ديسان چون بزاني كه نهو به نامانجي ري لي ونكر دنه، يه عني چون نيمه نيسپاتي بكه ين، ده بي شتيك هه بي واهه دابريزي كه نهو يه عني مومكينه وا نه بي، يه عني مهوزوعه كه وانه بي كه موه زه في موخته ص ويستبيتي ري لي ون بكات، ته زليلي بكات، له بهر نهو ده بي نهو بزاني كه نيا چون به نامانجي ري لي ونكر دنه و ته زليله، سو پاس.

بهريز د.ارسلان بايز اسماعيل/ سهروكي په رله مان:

د. صباح فهرموو.

بهريز د. صباح محمد نجيب:

بهريز سهروكي په رله مان.

هم مادده يه كه نيزافه كراوه زور گرنگه، يه عني باسي نهو دهكات كه نهو كه سه ي كه ته له بيك ته قديم دهكات بو نه وه ي مه معلوماتيكي ده ست بكه وي، دوايي ره فزي ته له به كه ي ده كري چي بكات؟ نه مه محته واي مادده كه نه وه يه، به لام هه ست ده كه م سه رته اي مهوزوعه كه زور گه وره تر و فراوانتر ده بي كه هه ر كه سيك مافي هه بي به ره ه نستي هه موو نهو بريار و نيجراناته ي موئه سه سه يه كي گشتي يان تايبه تي بكات به رامبه ر مه راجعي نيداري عوليا، نهو نهو مهوزوعه له راستيدا له قوانيني تر دا باس كراوه، يه عني باري سه رشان ي نهو مادده يه زور قورس كراوه به م عينوانه گه وره يه ي كه له سه ره تا كه دا هاتووه، ته نها ده توانين بليين يه عني زور له وه كورتر (يحق لكل شخص رفض طلبه للحصول على المعلومات أن يعترض على هذا الرفض في

هذه الحالات، یعنی حالته‌کان دیاری بکریّت، به‌لام نه‌گهر نه‌وه‌بی هر که‌سیک بتوانی ئیعتیراز بکات له قهراراتی موئه‌سه‌سه‌ی عامه و خاصه نه‌مه له شوینی تردا باس ده‌کری، یعنی له قوانینی تر هه‌یه که ته‌که‌فولی نه‌و مه‌وزوعه‌ی کردوو، ته‌نها ئی‌مه ده‌توانین باسی نه‌وه بکه‌ین، نه‌و که‌سه‌ی که ره‌فزی ته‌له‌به‌که‌ی ده‌کری بوی هه‌یه ئیعتیراز بکات، یه‌که‌م: داوای نه‌وه بکات که سه‌به‌بی ره‌فزه‌که روون بیته‌وه، به‌لام سه‌به‌به‌که‌ش نه‌وه‌نده کراوه نه‌بی، له قوانینی تردا ده‌لیم بۆ نموونه، نموونه‌ی قانونمان لایه هر کاتی‌ک ره‌فزی ته‌له‌به‌که کرا سه‌به‌به‌که یه‌عنی نه‌و دائیره مولزهم ده‌کری به‌وه‌ی به‌یانی سه‌به‌به‌که بکات، به‌لام سه‌به‌بی زۆر نا، مه‌سه‌له‌ن نه‌گهر وتی ده‌توانی بلی نه‌و مه‌علومه‌یه لای من نییه، یاخود نه‌و مه‌علومه‌یه ده‌چیته ناو ئیستسنائات و ریزپه‌ره‌کانه‌وه، که‌واته هر به‌وه‌نده ئیکتیفا بکه‌ین ماده‌که و سی‌اغه بکریته‌وه هر کاتی‌ک ره‌فزی ته‌له‌به‌که کرا به کولی یان جوژی نه‌و که‌سه‌ی که ته‌قدیمی کردوو بوی هه‌یه ئیعتیراز بگری له و برپاره یه‌که‌م یاخود موئه‌تی یاسایی تیپه‌رینرا، یاخود ته‌کالیفی زیاد له پیویست خرایه سه‌رشانی، پاشان که ده‌لی (فی الحالات الآتیة: اولاً، ثانیاً، ثالثاً، رابعاً، خامساً)، ده‌بی بره‌یه‌کی جیاوازی له ماده‌که، چونکه ناچیته ناو حالته‌کانه‌وه، یه‌عنی خامیسه‌ن ده‌بی مه‌سه‌له‌ن دوو بی یان (ثانیاً) بی نه‌مانه‌ی تر بی به ره‌قه‌م بۆ نه‌وه‌ی نه‌چیته ناو نه‌و حالته‌تانه‌وه که باس کراوه، که‌واته پوخته‌ی قسه‌گانی من نه‌وه‌یه که باری ماده‌که نه‌وه‌نده قورس نه‌بی به‌و شیوه‌یه‌ی که هه‌موو قهرارت و ئیجرائاتی موئه‌سه‌سه‌ی عامه لی‌ردا باس بکری و حه‌قی ئیعتیراز بدری، کوردیه‌که‌شی وشه‌ی ئیعتیراز ته‌رجه‌مه‌کراوه، به‌هه‌له ته‌رجه‌مه‌کراوه بکری به (به‌ره‌ه‌تست کردن)، یاخود (تانه‌لیدان)، محته‌وای ماده‌که نه‌وه‌یه، به‌لام هه‌ست ده‌که‌م سه‌ره‌تا‌که‌ی مه‌وزوعه‌که زۆر گه‌وره‌تر و فراوانتر ده‌بی، که هر که‌سی مافی هه‌بی به‌ره‌ه‌ستی نه‌وه‌موو برپار و ئیجرائاتانه بکه‌ین موئه‌سه‌سه‌یه‌کی گشتی یا تایبه‌تی به‌رامبه‌ر مه‌راجعی ئیداری عولیا، نه‌م مه‌وزوعه له راستی دا له قه‌وانینی تردا باس کراوه، یه‌عنی باری سه‌ر شانی نه‌م ماده‌یه زۆر قورس کراوه به‌م عینوانه گه‌وره‌یه‌ی که له سه‌ره‌تا‌که‌یا هاتوو، ته‌نها ده‌توانین بلیین زۆر له‌وه کورت تر (یحق لكل شخص رفض طلبه للحصول على المعلومة ان يعترض على هذا الرفض فی هذه الحالات) یعنی له‌م حالته‌کان دیاری بکری، به‌لام نه‌گهر نه‌وه بی هر که‌سیک بتوانی ئیعتیراز بکات له قهراراتی موئه‌سه‌سه‌ی عامه و خاصه نه‌مه له شوینی تردا باس ده‌کری، یعنی له قه‌وانینی تر هه‌یه که ته‌که‌فولی نه‌و مه‌وزوعه‌ی کردوو، ته‌نها ئی‌مه ده‌توانین باسی نه‌وه بکه‌ین، نه‌و که‌سه‌ی که ره‌فزی ته‌له‌به‌که‌ی ده‌کری، بوی هه‌یه ئیعتیراز بکات، یه‌که‌م/ داوای نه‌وه بکات که سه‌به‌بی ره‌فزه‌که روون بیته‌وه، به‌لام سه‌به‌به‌که‌ش نه‌وه‌نده کراوه نه‌بی، له قه‌وانینی تردا ده‌لی بۆ نموونه که نموونه‌ی قانونمان لایه هر کاتی‌ک ره‌فزی ته‌له‌به‌که کرا سه‌به‌به‌که نه‌و دائیره مه‌ولزهم ده‌کری به‌وه‌ی به‌یانی سه‌به‌به‌که بکات، به‌لام سه‌به‌بی زۆر نا، بۆ نموونه ده‌توانی بلی نه‌و مه‌علومه‌یه لای من نییه، یاخود نه‌و مه‌علومه‌یه ده‌چیته ناو ئیستسنائات و ریزپه‌ره‌کانه‌وه، که‌واته هر به‌وه‌نده ئیکتفا بکه‌ین، ماده‌که و سی‌اغه بکریته‌وه، هر کاتی ره‌فزی ته‌له‌به‌که کرا، به کولی یان به جوژی، نه‌و که‌سه‌ی که ته‌قدیمی کردوو، بوی هه‌یه ئیعتیراز

بگري لهو برپاره، ياخود نهگهړ مؤلته تي ياساي تپه پندرا، ياخود ته كاليفي زياد له پيويست خرايه سهر شاني، پاشان كه دهلي (في الحالات الاتيه: 1، 2، 3، 4، 5) دهبي برپهگه يه كي جياواز بي له مادده كه، چونكه ناچپته ناو حالته تانوه، يه عني (خامسا) دهبي دوو بي يان (ثانيا) بي، نه مانه ي تر بي به رهقم، بو نهوه ي نه چپته ناو نهو حالته تانوه كه باسكراوه، كه واته پوخته ي قسه كه ي من نهوه يه كه باري مادده كه نهوه نده قورس نه بي بهو شيوه يه ي كه هه موو قهرارات و ئيجرائاتي موئه سه سه ي عامه لي ره باس بكري و حه قى ئيعتزاز بدرئ، كورد يه كه شي وشه ي ئيعتزاز ته رجهمه كراوه به هه له ته رجهمه كراوه، بكري به به ره هه لست كردن ياخود تانوت ليدان، زور سوپاس.

بهريز د.ارسلان بايز (سهرؤكي په رله مان):

په يمان خان فهرموو.

بهريز په يمان عبدالكريم:

بهريز سهرؤكي په رله مان.

پشتگري له دارشنتي نه مادده يه ده كه م، به لام دوو تيبيني بچووكم هه يه، يه كه م/ هه روه كو هاوكارم كاك نه ژاد فهرمووي، نهو تيچووي زياد له پيوستي به سه ردا سه پينرابي، نازانم مه به ست چيه لهو تيچووه؟، دوو م/ لي ره كه خالي 4 هاتوو (احالته او ارشاده الي اكثر من مؤسسه اخري) نازانم يه عني لي ره ديار نيه، چون نهو ده ست و نهو ده ست ي كراوه؟، مه سه له ن ئيمه پرسكي په روه رده ي هه يه ده چين بو لاي وهزاره تي په روه رده، ناي له په روه رده ده تنيري ته ناوخو ده نييري ته كوئ؟ يه عني ديار نيه، ئيستا لي ره روون بكري ته وه، مه به سه ته كه چيه؟، زور سوپاس.

بهريز د.ارسلان بايز (سهرؤكي په رله مان):

كاك يشار فهرموو.

بهريز يشار نجم الدين:

بهريز سهرؤكي په رله مان.

پيشنيار ده كه م خاليك زياد بكري، حه قى ئيعتزاز هه بي له كاتي پيداني زانياري هه له، كاتي زانياريه كه ي پي ده دات ئيعتزاز ناكات زانياري بهو كه سه بدات كه داواي ده كات، به لام نهو زانياريه كه پي ده دات، نهو زانياريه نيه كه نهو داواي كرووه، زانياريه كي تري پي ده دات، كه بو دواچار بو ي دهرده كه وي نهو زانياريانه نيه كه نهو داواي كرووه، نهو كاتي نهو ويش حه قى ئيعتزاز ي هه بي، سوپاس.

بهريز د.ارسلان بايز (سهرؤكي په رله مان):

ناههنگ خان فهرموو.

بهريز ناههنگ عارف:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من ئىستىفسارەكم ھەيە لە لىژنەى قانونى كاك عونى، (رابعا احالته وارشاده الى اكثر من مؤسسة) وابزانم ئەو ماددەيە مۆتەئەلىقە بە ماددەى (11 وجود وثيقة لدى مؤسسة اخرى) و (المادة 12 حفظ الوثائق)، لە ولاتانى دەرى پاش چەند سالىك مۆئەسسەسەيەك ھەيە پى دەلئىن (پەبلىك ئىنفۆرمەيشن ئۇفيس)، ھەموو مەلوماتىك كە مودەتتىكى بەسەرچوو، دەچىتە ئەو مەكتەبەيە يان ئەو دائىرەيە، ھەرودەكو حفزى وەسائىق بى، ئەوراقى ھەر مۆئەسسەسەيەك بى، بەحسەكى علمى بىت، دۆكىۆمىنتەكى موھىم بى، دۆكىۆمىنتەك لە كن شەخسەكى ھەبى، ئەو پەبلىك ئىنفۆرمەيشن ئۇفيسە زۆر زۆر موھىمە لە ئەحكامى عامە جىبى بۇ بىكرىتەو، بە مەداى بەعيد يان قەريب دابمەزرى، بۇ ئەوئە ئەمە ئەو سى ئەشكالاتەى كە دەبى لە حفزى وەسائىق و وجودى وەسائىق لە مۆئەسسەسەى ئوخرا تەنزىم بىكات، بەلام تەنزىمەكە بەشيوھەيەكى عەسرى تەكنەلۇزى، چونكە ئەو دەبى دوو بابى ھەبى، بابەك ھەبى پىپەر ھەبى، يەنى كە ئەوراق ھەبى، بابەك ھەبى ئۆن لايىن، بە تەكنەلۇجيا، ئەمن بە مەلومات دەمەوى لەسەر ئىنتەرنىت دەچمە سايتى ئەو مۆئەسسەسەيە و دەيكەمەو، نا ئەوئە كە فايل لەسەر يەك دابندرى و تۆزى لى بىكەوى كە دەچى شتىكى لى بىرسى نەزانى لە كوئى بىبىنىتەو، وام پى باشە بۇ ئەشكالى ئەو سى ماددەيە كە (رابعا، ماده 11 و ماده 12) ئىمە ئىقتراحى بىكەين لە ئەحكامى عامەى مۆئەسسەسەيەكى وا دابنىين يان مەكتەبەك ئەو كەناوى لى بندرى، مەكتەبەكە لە ھەموو جىگايەك ھەيە، چونكە (پەبلىك ئىنفۆرمەيشن ئاكت) ئەو قانونەى كە ئىستا ئىمە دەردىنين لە ھەموو ولاتى دونيا ھەيە، ئەو مۆئەسسەسەيەش لە ھەموو ولاتى دونيا ھەيە، بۇ ئەوئە بتوانىن (على المدى البعيد) تەنزىمى بىكەين، ئەگەر ئىمكانىەت ھەبى؟، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۋىكى پەرلەمان):

كاك عبدالله فەرموو.

بەرپىز عبدالله مەلا نورى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من لەگەل ئەووم ماددەكە بىمىنىتەو، بەس تەنھا يەك سەرنجى بچووك ئەگەر برادەرانى لىژنە گويم لى بىگرن، سەرەتاي ماددەكە تاوئەكو خالى (پ كە من كوردىبەكەم لەبەردەستە) ھەست ناكەى باسى زانىارى دەكات تاوئەكو دەگەيتە خالى (ت) كە دەلى (شاردنەوئەى زانىارى لى)، بۆيە واباشترە بۇ ئەوئە بەرچاوى ھەموومان پوون بى كاتى كە دەلى ھەركەسىك بۆى ھەيە ناپەزايى لە برپار و رىكارەكانى دامودەزگاي گشتى يان تايبەتى لەبەردەم مەرچەى ئىدارى بالاتر لە دەستەى دادگاي بەرايى تايبەتمەند دەربىرئ ئەگەر زانىارى پى نەدرا، يەنى بۇ ئەوئە ھەست بىكەى ماددەكە پەيوەستە بەو حالەتەو كە زانىارى نادرى، چونكە باسى ئەو نەكراو، ھىوادارم پەيامەكە پوون بى، ھەر ئەوئەندە.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

گونزار خان فەرموو.

بەرپىز گوليزار قادر:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

وئاللا من لەو ماددەيە كە سەيرى دەكەم حەوت رۆژ دانراوه من پيشنيار دەكەم ماوهى ئەو حەوت رۆژە بكرى بە دە رۆژ واتە ئاواى ئى بيت، (هەر كەسك بوى هەبى ناپرمزايى لە برپيار و ئيجرائاتەكانى دامودەزگاي گشتى يان تايبەتى هەبى لەبەردەم دەستە و دادگاي تايبەتمەنددا لە ماوهيەك دا كە لە 10 رۆژ دواى دەرچوونى ئەو برپيار و ريكارانه تى پەر نەكات لەو حالەتانهى لەم ماددەيەدا ديارى كراون)، سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

سەرگول خان فەرموو.

بەرپىز سەرگول رضا حسن:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەراستى منيش ئەو ماددەيەم بەلاوه گرنگە كە ئيزافە بكرى، چونكە ئەمە مافيكە بۆ ئەو كەسەى داواى زانيارى دەكات لە داواى ئەوهى كە ئەو حالەتانهى بەسەر دا ديت، بۆ ئەوهى موراجەعەى ئەو دەزگايانه بكات، بەلام تيبينيەكم هەيه لەسەرەتاي دارشتنى ماددەكە، باس لەوه دەكات كە ئەگەر سى شوين هەبى بۆ ئەوهى ئەو موراجەعەى بكات، بەلام بەراى من لەوانەيه ليژنە ئەمە بە ئيجابى دابنى كە سى شوين هەبى، بەلام من ئەمە بە روتينيكى زياده دادەنيم، چونكە مەرجهى بالاي ئەو مۆئەسسەسەيه بيگومان تەعليماتى دەرگرووه بۆ مۆئەسسەسەكە لەسەر چۆنيەتى پيدانى زانيارى لەسەر ئەو مودانه، لەوانەيه موراجەعەكردنى بۆ ئەو مۆئەسسەسەيه بالاتر هەمان وەلامى دەست بكەوى، دەستەش، هەموومان دەزانين دەستەى مافى مرؤف بارەگاەى يان بليين شوينهكەى لە هەوليرە ئەمە دەبيته بارگرانى بەسەر هاوولاتيان بۆ نموونه لە شوينيكى دووره دەست وله دەزگايەك داواى مەعلوماتى بكات كە ئيعتزازەكەى بچيته دەستە، من پيم باشە يەك شوين هەبى بۆ ئيعتزاز ئەويش دادگاي بەرايە كە لە هەموو مەنتيقەكان دا و لە شار و شارۆچكەكان دا دادگاي بەرايى هەيه، ئەمە كارئاسانيە بۆ هاوولاتى و دادگاكانيش هەموومان دەزانين لەرووى سەربەخويەوه زياتر موعتەبەر ترن لاي هاوولاتى، تەنها دادگاكان حەقى ئەوهيان هەبى سەيرى ئەو ئيعتزازانە بكەن، لەبەرئەوهى دواتريش كە لەم دادگايە كە دەرچوو ئەگەر بە دلى نەبوو بوى هەيه تەمميزىش بكاتەوه لە دادگاي تەمميز، يەعنى ئەمە زەمانەتى زياترە بۆ ئەو كەسەى كە داواى مەعلومات دەكات، لەو سلسيلە موراجەعەى كە دانراوه و كە سى شوينه و سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

د.رؤزان فەرموو.

بەرپىز د.رؤزان عبدالقادر دزەيبى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەك تىبىنىم ھەيە لەسەر دادگاگە، پىشنيار دەكەم دادگاى ئىدارى بى، دادگاى كارگىپى، لەبەرئەووى بە پىي ياساى دەسەلاتى دادوهرى ئەو جۆرە كارانە و ئەو جۆرە ئەركانە بەو دادگاىە راسپىردراو، ناكرى ئىمە ياسايەك دەرىجىوئىن پىچەوانەى ئەو ئەرك و دەسەلاتانەى بە مەحكەمەى ئىدارىمان راسپاردوو بە پىي ياساى دەسەلاتى دادوهرى، مەحكەمەى بىدائە لىرە، تەبەن ئەومەحكەمەىە زۆر ئەركى پى راسپىردراو و كارى زۆرە، ئەو كارەشى بۆ زياد بکەين بەرپاستى زۆر قورس دەبى لەو ماوۋە دىارى كراوۋە كە بە پىي حوكمەكانى ئەو ياسايە بتوانى ئەو ئەركە جى بەجى بكات، بۆيە پىشنيارى ئەو دەكەم لە شوپى مەحكەمەى بىدائە مەحكەمەى ئىدارى و موختەس بى بە وەرگرتى ئەو تانانە بۆ گونجاندى ئەم ياسايە لەگەل ياساى دەسەلاتى دادوهرى و ئەو ئەركانەى بەو دادگاىە راسپىردراو و، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

لىژنەى ھاوبەش؟ كاك عونى فەرموو.

بەرپىز عونى كمال بەزاز:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من دەموى رۆونکردنەوھەيك بەدم سەبارەت بە دادگاو مەحكەمەى ئىدارى و مەحكەمەى بىدائە، بۆ ئىمە ئەوھەمان كرى؟ خۇى بە پىي قانونى ئەنجومەنى شورا نا، بە پىي قانونى دەسەلاتى دادوهرى كە د.رۆژان ئامازەى پىي كرى، ئەنجومەنى شورامان ھەيە مەحكەمى كارگىپىمان ھەيە، بەلام ئىمە تىبىنى ئەوھەمان كرى، تەنھا حالىەن لە ھەولير مەحكەمەى ئىدارىمان ھەيە واتە لە شارەكانى دىكەى كوردستان مەحكەمەى ئىدارىمان نىە، بۆ ئاسانكارى بۆ ھاوولاتىان ئەوانەى كە دەيانەوئى زانىارى بە ئاسانى بەدەستىان بکەوئى، ئىمە گوتمان مەحكەمى بىدائە بەو كارە ھەلبەستى ئەگەر ھاتو داواى كرى زانىارىەك لە دائىرەيەك لە دائىرەكان زانىارىەكە بە ئاسانى نەكەوتە دەست، تانە لەو قەرارە بدات كە جىھەى ئىدارى دەرى دەكات لە مەحكەمەى بىدائە، مەحكەمەى بىدائە لە ھەموو شاروشاروچكەكان ھەيە لە ھەموو قەزاگان ھەيە و لە ھەموو ناحىەكانىشمان ھەيە، ئەمە تەنھا بۆ ئاسانكارى بوو بۆ ئەو كەسانەى كە داواى زانىارى دەكەن، سەبارەت بە پرسىارەكەى ئاھەنگ خان، ئاھەنگ خان فىعلەن ئىمە قانونى عىراقىمان ھەيە (حفظ الوثائق) لە كوردستان پىشنيارىك تەقدىم كراوۋە كە بەناوئى (دىكۆمىنتپارىزى) ھەتا ئىستا ئەم بابەتە يەكلانەكراوۋەتەو، واتە نەخراوۋەتە بەرنامەى كارى پەرلەمان بۆ ئەو دەنگى لەسەر بەدن، داواى رەچاوكردنى ئەو پىشنيارانە كە لەلايەن ئەندامانى پەرلەمانەو پىشكەش كرا، ئىمە سىاغەى ماددەكە بەو شىوۋە دادەپىژىنەو:

المادة 18:

الاعتراض

اولا/ يحق لكل شخص رفض طلبه الاعتراض على قرارات واجراءات المؤسسة العامة أو الخاصة امام المراجع الادارية العليا الهيئة ومحاكم البداية المختصة خلال مدة لاتتجاوز 7 ايام من تاريخ صدورها وفي الحالات الاتية:

1/ رفض الطلب سوى كان كلياً أو جزئياً مالم يكن الرفض مشفوعا بالاسباب الواردة في الفقرة أولا من المادة التاسعة من هذا القانون.

2/ تجاوز المهلة المحددة للاجابة وفق المادة الثامنة (خامساً).

3/ فرض تكاليف غير الضرورية على مقدم الطلب.

4/ احواله أو ارشاده الى اكثر من مؤسسة اخرى بهدف تضليل مقدم الطلب واخفاء المعلومات عنه.

ثانيا/ القرار الصادر من قبل المحكمة البداية المختصة يكون قابلا للطعن تميزا لدى محكمة استئناف المنطقة بصفته التمييزية وخلال مدة خمسة عشرة يوما من تاريخ التبليغ او اعتبارهم مبلغا ويكون القرار الصادر نتيجة طعن باتا.

بهريز د.ارسلان بايز (سهروكي پهرلهمان):

ليز نهى هاوبهش دوا سياغەتان بخويننهوه؟ تكايه گوي بگرن بؤ نهوهى ئاخر سياغه بخويننهوه و بيخهينه دهنگهوه، كاك عوني فهرموو.

بهريز عوني كمال بهزاز:

بهريز سهروكي پهرلهمان.

دارشتنى ماددهكه بهو شيويهيه:

المادة 18:

الاعتراض

اولا/ يحق لكل شخص رفض طلبه للحصول على المعلومات الاعتراض على قرارات واجراءات المؤسسة العامة أو الخاصة امام المراجع الادارية العليا الهيئة ومحاكم البداية المختصة خلال مدة 7 ايام من تاريخ صدور القرار المعترض عليه او قرار الجهة المعترض لديها وفي الحالات الاتية:

1/ رفض الطلب سوى أكان كلياً أو جزئياً مالم يكن الرفض مشفوعا بالاسباب الواردة في الفقرة أولا من المادة التاسعة من هذا القانون.

2/ تجاوز المهلة المحددة للاجابة في المادة الثامنة في الفقرة (خامساً).

3/ فرض تكاليف غير الضرورية على مقدم الطلب.

4/ احواله أو ارشاده الى اكثر من مؤسسة اخرى بهدف تضليل مقدم الطلب واخفاء المعلومات عنه.

ثانيا/ القرار الصادر من قبل محكمة البداية المختصة يكون قابلا للطعن تميزا لدى محكمة استئناف المنطقة بصفته التمييزية وخلال مدة خمسة عشرة يوما من تاريخ التبليغ او اعتبارهم مبلغا ويكون القرار الصادر نتيجة الطعن باتا.

بهريز د.ارسلان بايز (سهروكي پهرلهمان):

بهههرحال فهرموو دوا سياغهكهى بخوينهوه گوڤانكارى ههبوو لهسهرى، فهرموو.

بهريز عونى كمال سعيد بهزاز:

بهريز سهروكي پهرلهمان.

المادة 18:

الاعتراض

اولا/ يحق لكل شخص رفض طلبه للحصول على المعلومات الاعتراض على قرارات واجراءات المؤسسة العامة أو الخاصة امام المراجع الادارية العليا الهيئة ومحاكم البداية المختصة خلال مدة 7 ايام من تاريخ صدور القرار المعارض عليه او قرار الجهة المعارض لديها وفي الحالات الاتية:

1/ رفض الطلب سواء أكان كلياً أو جزئياً.

2/ تجاوز المهلة المحددة للاجابة وفق المادة الثامنة الفقرة (خامساً).

3/ فرض تكاليف غير الضرورية على مقدم الطلب.

4/ احواله أو ارشاده الى اكثر من مؤسسة اخرى بهدف تضليل مقدم الطلب واخفاء المعلومات عنه.

ثانيا/ القرار الصادر من قبل محكمة البداية المختصة يكون قابلا للطعن تميزا لدى محكمة استئناف المنطقة بصفته التمييزية وخلال مدة خمسة عشرة يوما من تاريخ التبليغ او اعتبارهم مبلغا ويكون القرار الصادر نتيجة طعن باتا.

بهريز د.ارسلان بايز (سهروكي پهرلهمان):

كى لهگهّل دايه تكيه دهست بهرز بکاتهوه؟ كى لهگهّل دانيه؟ 1 كهس لهگهّل دانيه به زؤرينهى دهنگ پهسهند كرا فهرموون بو ماددهيهكى تر، كاك عونى فهرموو.

بهريز عونى كمال بهزاز:

بهريز سهروكي پهرلهمان.

المادة 19: تختص بالمادة الثامنة عشرة من اصل المشروع

تقترح اللجنة تغير عنوان المادة من المسؤولية العقابية والمدنية للعقوبات الى المسؤولية الجزائية والمدنية.

اولا/ يعاقب بغرامة لاتقل عن مائتين وخمسين الف دينار ولا تزيد على خمسة ملايين دينار كل من:

أ/ امتنع عن تزويد الوثائق أو الاطلاع او الحصول على المعلومات أو قدم معلومات غير صحيحة بخلاف احكام هذا القانون.

ب/ اعاق اعمال الهيئة في مايتعلق بمراقبة تنفيذ احكام هذا القانون.

ثانيا/ يعاقب كل من اتلف الوثائق خارج حدود الصلاحيات القانونية وفق القوانين النافذة.

بهريز د.ارسلان بايز (سهروكي پهرلهمان):

كاك دلشاد فهرموو.

بەرپىز دىئاد حىسەن:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى 19 كە ماددەى 18 لە ئەسلى پىرۆژەكەيە:

لەئزە پىئىئىئار دەكات ناوى ماددەكە بىگۆردى بۇ بەرپىسىئارىيەتى سزايى و مەدەنى:

يەكەم/ ھەر كەسەك بە غەرامەيەك سزادەدرى كە لە 250 ھەزار دىئار كەمتر نەبى و لە 5 ملىون دىئار زىاتر نەبى، ئەگەر:

1/رەگە بىگىرە لە بەلگەنامەپىدان يان لە ئاگادار بوون يان زانىئارى بەدەستەيئان يان زانىئارى ئاراست بىدات بە پىچەوانەى حوكمەكانى ئەم ياسايە.

ب/ كۆسپ بىخاتە سەر رەگەى كاروبارەكانى دەستە سەبارەت بە چاودىرى كىردنى جى بەجى كىردنى حوكمەكانى ئەم ياسايە.

2/ ھەر كەسى لە دەرهەوى سنوورى دەسەلاتەكانى خۆى بەلگەنامەكان لەناو بىبات بە گوپىرەى ياسا بەركارەكان سزادەدرى.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

كى تىبىنى ھەيە؟ ئەم بەرپىزانە ناويان نووسراو، كاك شىرزاد و كاك عبدالسلام و كاك كاردۆ، ئاھەنگ خان، د.صباح، كاك حمە سعید، كاك سەرھەنگ، كاك پىشەوا، ئاشتى خان، كاك برھان، پەيمان خان، كاك شىرزاد فەرموو.

بەرپىز شىرزاد عبدالحافظ:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە ئەوئەى ا من پىموايە ئەم جەزايەى كە دانراو 5 ملىون تەبەئەن ھەمووتان دەزانن سىقە ھەيە و رەنگە زۆر لە 5 ملىون زىاتر بىكات، بۆيە ئەمەى كە ئەمەى لىرە دانراو دواى ئەوئەى ئەو جەزايەى لەسەردى ئىتر ئەو كەسەى كە ئەو داواكارىيەى ئەو وەسىقەيەى داوا كىردوو رەنگە پىي نەدرى يان پىي بىدرى، چونكە لىرە دىئارى نەكرائو، بۆيە من پىم باشە لەم فەقەرەيە ئىزافەى ئەو بىكرى دواى ئەو جەزايەش ئەو كەسە ئەو وەسىقەيەى ھەر دەست بىكەوئەو، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

كاك عبدالسلام فەرموو.

بەرپىز عبدالسلام بەروارى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بە پىي مەبەئى تەكامولى قانونى ئەم (ئانىا) زىادە بە تەسەورى من بە تايبەتىش ھەر خۆى دەقەكە دەئى (وفق القوانين النافذة)، واتە قانون ھەيە موعاقەبەى خارجى حدودى سەلاحيەتى خۆى دەكات، بۆجى تىدا

بیت، بۇيە پېشنيار دەكەم ئەوۋە نەمىنى، واتە حاجەت بۇ ا و ئەوۋەلەنېش نامىنى و ھەر ماددەكە دەست پى دەكات بە (يعاقب) و پاشان ا و ب، سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۋكى پەرلەمان):

كاك كاردۇ فەرموو.

بەرپىز كاردۇ محمد پىرداود:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

كەسكە لەسەر بەرپرسياريەتى سزادانە لە پرووى جەزائى و مەدەنىيەو، بەلام لايەنى كەمى پارەكە زۆر زۆر كەمە، يەنى ھەرچەند سەيرى دەكەى، چونكە پېشنيكارىيەكان ديارى كراون لەسەر چ بنەمايەك مەسئولىيەتەكە ھەيە، پەيوەندى بە تەزويدى وەسائيق و ئىعاقە دروست كردنە، لەبەرئەوۋە من پېموايە دەبى مەسافەكە كورت بىكەينەوۋە بە شىۋەيەك كە 250 زۆر زۆر كەمەو، سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۋكى پەرلەمان):

ئاھەنگ خان فەرموو.

بەرپىز ئاھەنگ عارف:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

من لەو ماددەيە لە غەرامەكەى ئىستفسارەك ھەيە لە لىژنەى قانونى، مەداى غەرامەكە لە 250 ھەزار دىنار بۇ 5 مىليون، مىكانىزمى تەتبىقى ئەوۋى راستە لە دەست حاكەمە تەقدىرەكە، بەس ئەو مەدايە لەو كەمەى بۇ ئەو زۆرەى يەنى بەراستى ئەشكال دروست دەكات، وەكو ئەوۋى بىيئە سەلاحيەتەكى موتلەق يەنى ھىچ مىكانىزمىكى بۇ تەقدىر ناكەى، ئەوۋە يەك، دوو/ يعاقب كل من ائلف الوثائق خارج حدود صلاحية القانونية، ئەى ئەگەر لە سەلاحيەتى قانونى بى، دوايى ئەو غەرامەيە كى دەيدات مۇئەسسەسە يان ئەشخاس دەيدات، موختەمەلە مودىرەك بلى ئەو وەسقىەى مەدە، ئەو مودىرە بۇ ھەر غەرزەكى بىت، بۇ ھەر شتەكى بۇ ھەر قانونەكى بوى و بلىئە موزەفەكەى ئەو وەسقىەيەى تەزويد مەكە يان ئەو وەسقىەيە ئىتلاف بىكە، ئەو غەرامە كى دەيدات، شەخس دەيدات يان مۇئەسسەسەك دەيدات، يەنى دەردى كاك عبدالسلام گوتەنى ھىچ وازح نىە ئەو فەقەرەيە، بەئىعتقادى منىش عەلامەتى ئىستفهامەكى زۆرە و خزمەتى قانونەكەى ناكە و، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۋكى پەرلەمان):

د.صباح فەرموو.

بەرپىز د.صباح بەرزنجى:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

من پشتگىرى لە بۇچوونى لىژنە دەكەم كە عىنوانى ماددەكەى گۆرپوۋ، لە مۇسئولىيەى عىقابى و مەدەنىيەوۋە بۇ مەسئولىيەى جەزائى و مەدەنى، ئەوۋە زۆر باشە، بەلام ئىقتراحى ئەوۋە دەكەم لە پېشدا

بنووسرى (مع عدم الاخلال بالعقوبات الواردة فى القوانين النافذة الاخرى، يعاقب.....) بهم شيويه،
 ئينجا ئه وهى (ثانيا) كه دهلى (يعاقب كل من اتلف الوثائق خارج حدود الصلاحيات القانونية وفق القوانين
 النافذة) ئه مه ته حسيل حاسله، هيچ ئيزافه يهك پيشكهش ناكات، به لام ئه گهر ئه و بره گه يهى بؤ زياد بكرى
 كه (مع عدم الاخلال بالعقوبات الاخرى الواردة فى القوانين النافذة الاخرى)، ده توانرى ئه وه بكرى به
 سيهم، ئيتز پيوست ناكات، ئه وه ئه ن و دووهمان هه بى، يه عنى پيوست به وه ناكات سياغه كه به و شيويه
 بى كه ئيستا هاتووه، ئينجا مه وزوعى سزاكه ده بى موته ناسب بى له گه ل حه جمى عقوبه كه دا، حه جمى
 تاوانه كه، يه عنى عقوبه كه ته ناسوبىكى ته واوى هه بى له گه ل ئه و تاوانه ي كه ئه نجام ده درى، بؤ ئه وهى زياتر
 رادع بى، يه عنى جارى واهه يه موعلومه كه رهنگه به سبت بى، تۆ ده توانى حه دى بؤ دابنى، به لام حه دى
 ئه علاكه ي كه مه به راستى، يه عنى وه كو ئه وهى كاك شيرزاد باسى كرد، جارى واهه يه ئيتلافى وه سيقه يه ك
 رهنگه پارهيه كى زؤر زؤرى وهرگرتبىت كابر له موقابلى ئيتلافى وه سيقه وه، بؤيه ته ئكيد له سه ر ئه وه
 ده كه مه وه ئيعاده ي سياغه ي ئه و مادديه بكرى به شيويه ك كه ئه و عقوبانه ي كه له قه وانينى تريشدا
 هاتووه لي ره به سپى، وپراى ئه م عقوبانه ي كه له م قانونه تايبه تمه نده ئيمه دهنگى له سه ر ده ده ين و زؤر
 سوپاس.

بهريز د.ارسلان بايز (سهروكى پهرله مان):

كاك حه مه سعيد فهرموو.

بهريز حه مه سعيد حه مه على:

بهريز سهروكى پهرله مان.

منيش پيموايه عقوبه كه وه كو ئه وهى له ئه سلى پرؤژه كه هاتووه با هه م به ندردى تيا بى و هه م
 غه رامه ي مالى تيا بى يان هه ردووكيان، چونكه به راستى رادعيك هه بى و بهرگريه ك دهكات له وهى كه وا
 به پيى ئه م ياسايه موه زه فه كه هه لسو كه وت بكات و بؤ ئه وهى موخاله فه نهكات و زانيارى بدات به و كه سه ي
 كه داوا دهكات، بؤيه پيشنيار ده كه م به نده كه له 3 مانگ و 250 هه زاره ش كه هه ندئى مه علومات هه يه
 كابر مانعى نيه نه يدات، به لام ئه و غه رامه يه بدا و غه رامه كه كه مه، بؤيه ئه و بره زياد بكرى به لاي
 كه مه وه بؤ 500 هه زار يان مليونيك، ئه و 5 مليونه ش وه كو له ئه سلى مادده كه زياد بكرى بؤ 8 مليون
 ئه مه خاليك، خاليكى تر دووهمه كه من پيموايه زؤر گرنگه كه بميتته وه، چونكه ئه مه باسى پاراستنى
 به لگه نامه كانه، يه عنى ئه گهر كه سى موخاله فه ي كرد كه به لگه نامه كان له ناو ببات، له بهرئه وه ئيمه له
 ياساكانى تر دا ده ئين ده بى له مادديه كدا به لگه نامه كان به شيويه ك بپاريزرين كه به ئاسانى ده ست
 بكه وى، به س بؤ له ناوبردى، سزaman دانه ناوه بؤ ئه و كه سانه ي كه له ناوى ده بن، بؤيه پيموايه زه روره
 ئه وهى دووهميش، سوپاس.

بهريز د.ارسلان بايز (سهروكى پهرله مان):

كاك سه ره هه نگ فهرموو.

بەرپىز سەرھەنگ فرج:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەندامانى بەرپىز، دەستخۇشى لە لىژنەى ھاوبەش دەكەم بۆ ئەو گۆرۈنكارىيەى كە لە سەر ماددەكە كىردوووانە، سەبارەت بەو تىببىنەى كە كاك شىرزاد خستىپروو تىببىنەىكى زۆر زۆر گىرنگە و من پشتىوانى دەكەم، چونكە زۆر گىرنگە كە رەنگە ئەگەر ئىمە ئەو تەوزىچە بىكەين و ئەو ئىزافەيە بىكەين بۆ سەر ئەو ماددەيە كەمترىن حالەتى پىنەدانى زانىارى دروست بى و ئەو پىموايە ھەم كاروبارى مەھاكەمەكانىش سووك دەبى و ھەم مەبەستى ياسايەكە كە لە پىدانى زانىارىدا ئاسانتر جى بەجى دەبى، ئەمە يەكەم، لەسەر خالى دووم كە ھەندىك بىرورا ھەبوو نەمىنى، راستە لە قانونى ئەودى كە بەركارە، ئەو قانونانەى كە نافىزن لە ھەرىمى كوردستان، باسى ئەم مەسەلەيە كراو، بەلام پىموايە مانەودى ئەمە لىرە بۆ بابى تەئكىد و تەوكىد شتىكى خراپ نىە و ئىزافەيەكە بە زىانى ماددەكە ناشكىتەو، و، زۆرسوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

كاك پىشەوا فەرموو.

بەرپىز پىشەوا توفىق:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەگەر سەبىرى دەقە عەرەبى و كوردىيەكە بىكەين، بەراستى روون نىە لاي من وەكو ئەندامىكى پەرلەمان ئەو بەرپىسارىيەتە يان ئەو سزايەى كە دانراو بۆ خودى دامودەزگا گشتىيەكە يان تايبەتەيەكەيە يان بۆ ئەو فەرمانبەرەى كە تەرخان كراو بۆ پىدانى زانىارىيەكە، بۆيە ئەگەر دەقەكان ھەردووكان بىخوئىننەو، باس لە شەخس دەكات، چونكە بەراستى ئەو شەخسەى كە دانراو بۆ پىدانى زانىارى ئەگەر سزاكە بەسەر شەخسەكە يان ئەو موەزەفەى كە تەحدىد كراو بەسەپىندىرئ ئەو ئەو مەبلەغەى كە دانراو زۆر زۆر، بەلام ئەگەر بەسەر دامودەزگا گشتى يان تايبەتەيەكە بى كە دەبى زانىارى بدات بەو كەسەى كە داواى دەكات ئەو شتىكى ترە، بۆيە من داوا دەكەم ئەو زىاتر روون بىكەنەو، مەبەستتان لەودەيە ئايا سزا ياسايەكە بۆ دامودەزگا گشتى و تايبەتەيەكەيە، يان بۆ فەرمانبەرەكەيە؟ ئەودى كە تەحدىد كراو، بە نىسبەتى خالى دوومەو، منىش پىموايە ئەو خالە لىرە زىادە، چونكە تەحسىلئ حاسلە و باستان كىردوو، ياساى تر ھەيە كە جى بەجى دەكرى بەسەر ئەو دامودەزگايانە و ئەو كەسانەى كە بەلگەنامەكان لەناو دەبەن، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

ناشتى خان فەرموو.

بەرپىز ئاشتى عزىز:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بەم ماددەدە دەستخۆشى لە گۆرپىنى ناوونىشانەكەى دەكەم، بەلام لەسەر خالى ا ئەگەر ببىنى هەموو محتوای ياساىەكە لەناو خالى ا دايە، واتەى ئەوەى كە ئىمتناع دەكات لە تەزويد كردنى وەسائىق، ئەوەى كە نايەلى كە تەنھا تەماشاش بكەى، يەعنى چەند رۆژە ئىمە بەس ويستوومانە وەكو حەق ئەمانە ئىقرار بكەىن، يەعنى ئىستا بەشيوەىەكى زۆر هەپەمەكى جارىكى تر هەر هەمووى لە سياغەىەك دا و يەك عقوبەشى بۆ دانراو، ئەوەشى كە ئىمتناع دەكات لە پىدانى زانىارى، ئەوانەى مەلوماتى غەلەتیش دەدەن، يەعنى هەر هەمووى مەعقول نىە تۆ يەك سزای بەدى كە لە 250 ھەزارووە بۆ 5 ملىون دەزانىن ھەموو مۇئەسسەسەىەك خۆ موزەفەكە ئەو لە گىرفانى خۆى دەرنەھىنى، ھەموو مۇئەسسەسەىەك دەتوانى ئەو عىبارەتە مالىە بختە سەر شانى خۆى، ئەگەر مەبەستى نەدا بە لايەنىك يان دەلى فەوتاو و 5 ملىونەكەى بۆ دەدات، كە ئىمە دەزانىن بە پىى ئەسعارى ئىستا 5 ملىون لەوانەىە بۆ لاپەرەى وەسىقەىەكىش ھىچ نەبى، نەك دۆكۆمىنتىكى تەواو، بۆيە ئەگەر ئەو ئەقساى عقوبە بى بەراستى ئىمە نەمانتوانى حەقەكە پارىزگارى لى بكەىن، ئەوانەى لە پىشەوە دامانرشتوو، ئەگەر عقوبەكە بە پىى پىويست نەبى رىگرى لەبەردەم دا بكات، ئەو حەقە ناگاتە كەس، مەدئىياىەو بەرلەوەى ياساىەكە دەربجى، چونكە موعامەلە كردن لەگەل ئەو عقوبەىە بە سىعەرى ئىستا بە ژيان و گوزەرانى ئىستای كوردستان، زۆر زۆر يەعنى سادەىە، سەبارەت بە خالى دوووم كە نووسراو (يعاقب كل من اتلف الوثائق)، يەعنى مەن ئالىرەش دا جارىكى تر قسەىەك دەكەم بە وىژدانەو بۆ ئەو موزەفەى كە مەسئولە، يەعنى مەرج نىە وەسىقەكە بە عەمدى وەسىقەكەى فەوتاند بى، خۆ ئىجتىمالى 1% ى بۆ دابىنىن، 10 سال ئەو كەسە لەو ئىشەداىە لاپەرەىەكى لى ئەفەوتى، مەفروزە لىژنەىەكى تەحقىقى مەجالى بەو كەسە بدا پىش ئەوەى عقوبە بەدى، بەلام فەرقى ھەبى لەگەل يەكىك دا كە بە عەمدى، لە كاتىك دا كە مەن داوا دەكەم ئىزافەى وشەى عەمد بۆ ئىتلاف كردنى وەسائىقەكان بكرى، ھەلبەتە ئەو كاتەش عقوبەكە فەرق دەكات لە يەكىك كە تەحقىقى لەگەل دا دەكرى كە عەمد بى يان بە حوسنى نىە يان ئىھمالى بى، يان لە ھەر شتىكى تر، بۆيە مەن پىشنىازىك دەكەم، (يعاقب كل من اتلف الوثائق عمدا) يەعنى ئەوەى بۆ ئىزافە بكرى، زۆر سوپاس.

بەپىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

كاك برهان فەرموو.

بەپىز برهان رشيد حسن:

بەپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پىشەكى منىش بەھەمان شىوە سوپاسى لىژنە دەكەم كە مەسئولەى عىقابى و مەدەنى و عقوباتى گۆرپو، لەبەرئەووە مۇستەلەحاتى مەن يەكەم جارمە گويم لىى بى، دەستيان خۆش بى كە گۆرپو، خالىكى تر دىمە سەربەرگەى ا و ئەوئەن و سانىەنى ماددەكە كە ئەوئەنەكەى لە ا و ب پىك ھاتوو، مەن

وهكو رهئی قانونی خوۆم وا ههست دهكهم ئەم ئەوهلەن و دوومه، نهوعیكه له لهفودهوران به دهوری ماددهی 300 و 330 ی قانونی عقوباتی عیراق، لهبهرئهووی ئیمه مهبدئهئیکێ عامی قانونمان ههیه (الخاص یقید العام) ئەگەر ئەمه بکریت به مهبدئهئیکێ خاص و قانونیکێ خاص، ئەو وهخته کارپیکردن لهبهرامبەر ئەمه به ماددهکانی 300 و 330 ی قانونی عقوباتی 111 ی سالی 69 رادهگری، ئەمهش من بهجوۆی، لهفودهورانی دهبینم به دهوری ماددهی 300 و 330 دا، لهبهرجی؟ لهبهرئهووی ئەوهلەنی ئەم ماددهیه ئەگەر بیینه سەر أ و ب یهکهی له یهکهمیان دا باسی ئیمتناع دهکات، ئیمتناع له قانون دا جهریمهیه، دوهمیان باسی ئیعاقه دهکات که جوۆیکه له ئیمتناع، ههر دووکی له ماددهی 300 و 330 ی قانونی عقوباتی عیراقی 111 ی سالی 69 شموی دهکات که به نهس تیایدا هاتوو (یعاقب بالحبس کل موظف أو مکلف بخدمة عامة امتنع بغير حق عن أداء عمل من أعمال وظيفته أو اخلى عمدا بواجب من واجباتها نتيجة لرجاء او توصية او وساطة أو لای سبب اخر غير مشروع)، ئەگەر بیینه سەر دوومهکهشی که باسی ئیتلافی ئەووراق دهکات، ئیتلافی ئەووراق له قانونی عقوباتی 111 ی 69 دا جهریمهیه و پیویست بهوه ناکات جاریکی تر دیسانهوه وهکو پیشووتر وتم زکر بکریتهوه، له ماددهی 300 هاتوو (یعاقب بالحبس مدة لاتزيد على سبعة سنوات أو بالحبس کل من اتلف أو افسد أو عیوبة (تهنها باسی ئیتلاف ناکات، باسی ئیفساد و عهیب و ئیبتالیشی دهکات) أو افسد او عیوب أو ابطال بسوء محررا موجوده (موحهره ریش موحهرراتی رهسی و غهیر رهسی به شکلیکی عام باسی کردوو) مخالصة أو ای محرر یمكن استعمال لاثبات حقوق الملكية، ثانیاً/ وتكون العقوبة الحبس اذا ارتكب الفعل فی محرر اخر غير فی الفقرة المتقدمة)، بهرپزان ئەم دوو ماددهیه ههبی 300 و 330 له قانونی عقوباتی عیراقی دا، چ پیویست دهکات ئیمه ئەوهلەن و سانیهن لهم ماددهیه بنووسین، ئیلا یهک لهفودهوران و یهک حیلە ی قانونی تیایه له گهڵ حورمهتیا ئەوهیه عقوبه ی ماددهی 330 که نهفسی ئەلف و بایه، عقوبه که ی حهسه، عقوبه ی ماددهی 300 عقوبه که ی سجن یاخود حبسه، تۆ لییره کردووته غهرا مه و 250 هزار دینار بۆ 5 ملیۆن دینار که ئەمه سه لآحیه تی تهقدیری به دهستی مه حکمه مه و حاکمه که یه له 250 هزاره که بۆ 5 ملیۆن دیناره که چهنی عقوبه ههیه، بۆیه من داواکارم تهنها ئەمه بنووسری له برگی سانیه نه که ی ئیلا بکریتهوه، برگی ئەوهلەنه که ی که له أ و ب پیک هاتوو ههر ئەوهنده بنووسری، ههر که سی ئیمتناعی له جی به جی کردنی ئەو ماددهیه ماددهی 330 قانونی عقوباتی 111 ی سالی 1969 شموی دهکا و، زۆر سوپاس.

بهرپز دارسلان پایز (سهروکی په رله مان):

یهک کهس ماوه با ئەویش قسه ی خوۆی بکات، ئینجا تۆ، کاک سالار فهرموو.

بهرپز سالار محمود:

بهرپز سهروکی په رله مان.

له راستی دا دارشتهوه ی راپۆرته که وهکو پیشتریش ناماژه ی پیکرا، به ئیجماعی لیژنه کان بووه و ئەوانه شی که پیکه وه کاری له سهر کرا، به دهر له ههر حاله تیک که په یوهندی به لهف و دهوهران یان

فرتوفيلئووه ههيه، برآى بهرپزم كاك بورهان وهكو پياويكى قانونى خوى پيشان دءدا، بهلام ئهو بابتهه لايهق نيه بو ئهوهى جوهدى ليژنهكه و ئهندامانى بهرلهمان، بوئه داوا دهكهم له پرؤتؤكؤل بسرپئتهوه.

بهرپزم د.ارسلان بايز (سهرؤكى بهرلهمان):

باسى لهف و دوهورانف كرد بلئ مهقسهدم هيچ نهبووه، ههر ئهوه بلئ كاك بورهان فهرموو.

بهرپزم برهان رشيد:

بهرپزم سهرؤكى بهرلهمان.

لائيجهى مهحامى لهبهردهمى حاكم دا باسى لهفودهوران و حيلهى قانونى دهكات، ههزارها لائيجه و هينه، دوو موستهلههى قانونى زؤر زؤر بهسيت و عادى و شائيع و بهكارهينراوه پؤزانه، من نازانم ئهمه شهيرى له كوئيهتى و بوچى له پرؤتؤكؤل بسرپئتهوه؟، سوپاس.

بهرپزم د.ارسلان بايز (سهرؤكى بهرلهمان):

پهيمان خان فهرموو.

بهرپزم پهيمان عبدالكريم:

بهرپزم سهرؤكى بهرلهمان.

منيش پشتگيرى رهئيهكانى كاك بورهان دهكهم له جوؤرى غهرامهكه، پيويسته بگهريئينهوه سهر ئهسلئ قانونهكه كه ئهو جوؤره كارانه و ئيمتناع كردن له مافى پيدانى زانيارى بهراستى به گوئرهى قانونه پيادهكراوهكان چيه؟، ئهوه پياده بكرئ ليهر، نهك با بلئين غهرامهى نوئى بو دابين بكرئ ليهر، زؤر سوپاس.

بهرپزم د.ارسلان بايز (سهرؤكى بهرلهمان):

ليژنهى هاوبهش، كاك ئاسؤ فهرموو.

بهرپزم بكر كريم (ئاسؤ):

بهرپزم سهرؤكى بهرلهمان.

بهراستى پيم خوش بوو كاك بورهان دابنيشئ كه وهلامى دهرپئتهوه، چونكه لهبهرئهوهى بيل فيعل ...، له ئهسلئ مهشروعهكهدا ههم حهبسى تيديايه ههم غهرامه، ئيمه دامانرشتووتهوه نوئنهرانى ليژنهى هاوبهش، ئيمه ئهوهمان به نهزهر ئيعتبار وهرگرت، ئيتجاهى سائيد له سياسهى جينائى لهسهر ئاستى دونيا، ئيتجاهى سائيد بهو ئاستهيه عقوباتى ساليبهى حوريه ورده كهم دهرپئتهوه و جيغهى عقوباتى غهرامه و مالى دهرپئتهوه، يان عقوباتى بهديله، ئهمه باعسى ئيمه بوو، نهك باعسىكى ديكه نه لهف خوا لهسهررا ئاگائى لييه نه دهوران نه نازانم شتيكى ديكه، بهراستى بهداخهوه بهم شيوهيه تهفسيرى

نیهتی ئیمه کرا، له گهڵ ئەم هه‌موو ماندوو بوون و ئەو هه‌موو کۆبوونه‌وانه‌ی که ئی‌مه کردوو مانه، ئی‌تجاهه‌که بۆ ئەوه بوو، ئەمه نو‌قته‌ی یه‌که‌م، نو‌قته‌ی دوو‌ه‌م، به‌پراستی ئەم قانونه شتیکی نو‌ییه له ولاتی ئی‌مه و هه‌موو ده‌ور به‌ر له نه‌وه‌د ولات ئەم شته هه‌یه، ئی‌مه پێش حکومه‌تی عیراقیش ده‌که‌وین، له‌هه‌ر داموده‌زگایه‌کی گشتی وتوو مانه موه‌زه‌فیک یان زیاتر داده‌مه‌زرینن یان دیاری ده‌که‌ن، ته‌ماشامان کرد به‌پراستی نه‌گه‌ر عقوباته‌کان قورس بکه‌ین به‌پراستی ئەمه وا ده‌کات و په‌نگه خه‌لگیک نه‌بی ته‌حه‌مولی مه‌سئوله‌یه‌که بکات، بۆیه ئی‌مه هه‌ولماندا هه‌م ئی‌تجاهی سیاسه‌ی جینائی دونیا به نه‌زه‌ری ئیعتبار وه‌بگرین، هه‌م ئەوه‌ش بۆ ئەوه‌ی ئەم قانونه بیته جی به‌جی کردن، ئەمه سه‌به‌به‌که بوو، سه‌به‌بیکی دیکه نه‌بوو، نو‌ینه‌رانی سه‌رجه‌م لایه‌نه‌کانیشی تیادا بوو له‌ناو لیژنه‌که دا بۆیه به‌داخه‌وه جارێکی دیکه‌ش ده‌یلتیم نه‌ ده‌بووایه ئاوا ته‌فسیری نیه‌تی ئی‌مه بکری.

به‌رپێز د.ارسلان بايز (سه‌رۆکی په‌رله‌مان):

کاک برهان فه‌رموو.

به‌رپێز برهان رشید:

به‌رپێز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

به‌داخه‌وه من چه‌زم ئی نیه موسته‌له‌هاتی قانونی خراپ ته‌فسیر بکری، من ده‌ستخو‌شی له لیژنه ده‌که‌م نه‌گه‌ر ته‌وه‌جو‌هی لیژنه ئەوه بووکه هی سائید له عاله‌م دا چیتز به‌و ئی‌تجاهه بروات، عقوباتی سالیبه که‌م بکاته‌وه، بۆیه وای ئی کردوو، من ده‌ست خو‌شی ئی ده‌که‌م له مو‌قابیلی ئەوه چه‌ق بوو چه‌دی ئەدنا‌ی عقوبه‌که که 250 هه‌زاره به‌رزی بکاته‌وه، سو‌پاس.

به‌رپێز د.ارسلان بايز (سه‌رۆکی په‌رله‌مان):

لیژنه‌ی هاوبه‌ش دوا سیاغه‌تان؟ کاک عونی فه‌رموو.

به‌رپێز عونی کمال به‌زاز:

به‌رپێز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

پیشنیاری جو‌راو جو‌ر پیشکه‌ش کرا سه‌باره‌ت به‌و ماده‌یه، پیشنیاری وا کرا که برگی‌ی دوو‌ه‌م له ماده‌که لایه‌ری، دوو / پیشنیاریکی دیکه کرا که‌وا ئەسلی پرۆژه‌که بیته، واته عقوبه‌ی چه‌بس و ئەوانه بگه‌رپه‌ته‌وه، با ئەو باب‌ه‌تانه یه‌کلا بکریته‌وه، هه‌تا بتوانین به‌ گویره‌ی ئەو ده‌نگدانانه سیاغه‌ی ماده‌که‌ی داب‌رپێزینه‌وه.

به‌رپێز د.ارسلان بايز (سه‌رۆکی په‌رله‌مان):

باشه یه‌ک، یه‌ک بیخو‌یننه‌وه، کاک عونی فه‌رموو.

به‌رپێز عونی کمال به‌زاز:

به‌رپێز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

یه‌که‌م / لایه‌ر دنی برگی‌ی 2 له ماده‌که که ده‌لی (ثانیا) یعاقب کل من اتلف الوثائق خارج حدود الصلاحيات القانونية وفق القوانين النافذة).

بەرپۇز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

كاك شيرزاد فەرموو.

بەرپۇز شيرزاد عبدالخافى:

بەرپۇز سەرۆكى پەرلەمان.

پيشنارىكى ديكەش ھەبوو كە سى كەس باسما كورد، ئەو ھەبوو كە داۋا ئەو ھەبوو ئەو جەزايە دەدرى بەو كەسەى كە داۋا دەكات، ئەو جىي بىرىتەو، تەواۋى كورد وتى ئەو دووانەيە و بەس.

بەرپۇز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

ناخر باشە ئەو ھەل و ھەسل بىرى داۋايى، ئىستا دووم/ (يعاقب كل من اتلف الوثائق خارج حدود صلاحياته القانونية وفق القوانين النافذة)، كى لەگەل ئەو ھەدايە ئەو نەمىنى تىكايە دەست بەرز بىكاتەو؟ 15 كەس لەگەل دايە نەمىنى، كى لەگەل دايە نەمىنى؟ زۆرىنە لەگەل دايە كە بىمىنى، جى تىرىش بوو كاك عونى؟ فەرموو.

بەرپۇز عونى كمال بەزاز:

بەرپۇز سەرۆكى پەرلەمان.

عقوبەى ھەبس كە لە ئەسلى پىرۆزەكە ھەبوو بىگەپتەو، ئىستا دەپخوینمەو، ئەسلى ماددەكە بەو شىوہەى بوو، (المادة الثامنة عشرة: اولا/ يعاقب بالحبس لمدة لاتقل عن ثلاثة اشهر ولا تزيد على السنتين، وبغرامة لاتقل عن مائة وخمسين الف دينار ولا تتجاوز ثلاثة ملايين دينار أو باحدى العقوبتين كل من ... الخ، ا/ اعترض على كيفية استحصا الوثائق أو على كيفية اطلاعه على المعلومات بعكس احكام هذا القانون، ب/ اعترض على عدم تزويده بالوثائق أو على حرمانه من الاطلاع على المعلومات بعكس احكام هذا القانون، ج/ تدخل فى الامور المؤسسة، د/ اتلف الوثائق خارج حدود صلاحياته، ثانيا/ وبلاضافة الى العقوبات الواردة اعلاه فان اللجنة ستسلك الطرق المناسبة الواردة فى نظامها داخلى وقانونها فيما يخص كيفية الانسحاب من المناصب الحكومية بعد الاستلام التقارير ورئيسه.....)، ئەو ئەسلى پىرۆزەكەيە.

بەرپۇز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

كاك دلشاد فەرموو.

بەرپۇز دلشاد حسين:

بەرپۇز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەسلى پىرۆزەكە خوینرايەو بو تەوزىج، بەلام يەك پىرسىار ھەيە، رايەك ھەيە ئەويش ئەو ھەيە كە غەرامەكە كەمە، رايەك ھەيە بلىين بو نموونە وەك ئەسلى پىرۆزەكە سىجنىشى تى بىكەى، ھەرچەندە ئەمە راي لىزنى ھاوبەش پىمان وابوو بلىين لە باتى ئەو غەرامات بى، رايەكە ئەو ھەيە غەرامەكە زياد بىرى، من ھەز دەكەم لىزنى ھاوبەش ئەو بزانن.

بەرپۇز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

بەلەم لىژنەى ھاوبەش سىياغەيەكى تازەيان ھىناو ئىمە دەنگمان لەسەرى دا، ئەودى لىژنەى ھاوبەش ئەو دەكەينە ئەساس، كاك عونى فەرموو.

بەرپىز عونى كمال بەزاز:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

راستە ئەو بوو ئەساس، بەلام پىشنيارىيان ھەبوو گوتيان سىياغەى ئەسلى مەشروعەكە بە نىسبەى عقوبەى حەبس ئەو باشترە لەودى كە ئىستا دارشترەو، واتە ئايا عقوبەى حەبس ھەبى يان نەبىت؟.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

كى لەگەل ئەوويە عقوبەى زىندانى كردن ھەبى دەست بەرز بكاتەو؟ 22 كەس لەگەل دايە، كى لەگەل ئەو دايە زىندانى نەبى دەست بەرز بكاتەو؟ زۆرىنەيە، كەواتە ئەو نەبوو، چى تر؟ كاك نەريمان نوقتەى نىزامىت ھەيە فەرموو.

بەرپىز نەريمان عبدالله:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، ئىمە بابچينەو بۆ سەرەتاي ئەو ياسايە، ئىمە لىرە بە كۆى دەنگ بىرپارماندا كە راپورتى لىژنەى موشتەرەك بىرى بە ئەساس، بۆيە ھەر گەرەنەويەك بۆ دواو و بۆ ئەسلى پرۆژەكە موخالەفەى ئەو دەنگدانەيە، بۆيە داوا دەكەم بەراستى ئىمە نەگەرپىنەو سەر ئەسلى پرۆژەكە، لەبەرئەو بەدەنگدان يەكلايىمان كەردەو كە ھاوبەش دەبىتە بنەما بۆ موناغەشە كردن و گفتوگۆ كردن، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

كاك عونى چى تر ھەيە؟ فەرموو.

بەرپىز عونى كمال بەزاز:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پىشنيار ھەبوو كەوا غەرامەكە 250 ھەزار زياتر بى و ببىتە 500 ھەزار دىنار؟

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

چەند كەس ئەو پىشنيارەى كەردو؟ 3 كەس كەواتە دەبى بخرىتە دەنگدانەو، كى دەپەوى لە 250 ھەزارەو بىرى بە نيو مليون تىكايە دەست بەرزبكاتەو؟ 29 كەس لەگەل دايە، كى لەگەل ئەوويە وەكو خۆى بمىنىتەو 250 ھەزار دىنار، تىكايە دەستى بەرز بكاتەو؟ 38 كەس لەگەل ئەوونە كە 250 ھەزار بمىنىتەو، كەواتە زۆرىنەيە، كاك عونى چى تر ھەيە؟ فەرموو.

بەرپىز عونى كمال بەزاز:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

تەواو جەنابى سەرۆكى پەرلەمان.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

كاك عبدالله نوقتەى نىزامە؟ فەرموو.

بەرپىز عبدالله مەلا نورى:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

كاك شىرزاد پىشنىيازىكى كىردو كاك عمر و كاك سەرھەنگىش پىشتىوانيان كىرد مەسەلەى ئەوھى كاتى كە كەسىك دەروات دۇكىومىنتىك دەكات پىي نادى، فەرمانبەرەكە غەرامە دەكرى داوى ئەوھ دۇكىومىنتەكە ھەر بدرى، واتە ئەسل ئەوھىيە كە كابرە بگات بەزانیارى، ئەگەر لە سەر بنەماى غەرامەىيەكى تر ئەم زانیاریە بشاردىتەوھ، ئەمەش جارىكى تر رىگرىە لەبەردەم پىدانى زانیارى.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۋكى پەرلەمان):

كاك عونى فەرموو.

بەرپىز عونى كمال بەزاز:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ئەو پىشنىيارە تەحسىل حاسلە، زانیاریەكە ھەر دەدرى بەو كەسەى كە داواى دەكات، فەرمانبەرەكە موعاقەبە دەكرى، راستە، بەلام زانیاریەكەش ھەر دەدرىت.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۋكى پەرلەمان):

كاك د.عمر فەرموو.

بەرپىز د.عمر نورەدىنى:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ئەگەر فەرمانبەرىك سزا بدرى لەسەر ئەوھى دۇكىومىنتىكى نەداو، مەعناى وايە نەيداو، كەواتە دەبى بىدات، بۇيە كە سزادەدرى ماناى ئەوھىيە دۇكىومىنتەكە بدات، بۇيە تەحسىل حاسلە ئەوھ.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۋكى پەرلەمان):

كاك سەرھەنگ فەرموو.

بەرپىز سەرھەنگ فرج:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ئىمە ئەگەر لەم نەسە ئەو بابەتە ئىزافە بكەين زور زور گىرنگە و ھىچ ئەو شك و گومانانەى كە ھەيە نايھىلەتەوھ و ھىچ زىانىكىشى نىە بۇ ماددەكە بەراستى، سى كەسىش پىشنىيارى كىردوھ، تكايە لايەنى كەم بىخەنە دەنگدانەوھ.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۋكى پەرلەمان):

لىژنەى ھاوبەش لەبارەى ئەو پىشنىيارەوھ دەللىن جى؟، كاك عبدالسلام فەرموو.

بەرپىز عبدالسلام بەروارى:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

من نائيم نيزامى، ئەگەر بە تەسەۋرى من نيزامى نەبى، شتېك كە دزى مەبدەئى بى ناكرى ۋە رېگىردى ۋەگو پېشنيار بخريته دەنگدان، عيلاقاتى بە سى كەس و پېنج كەسەۋە نىە، من سزاي دەدەم، يەنى چونكە ئەو ئەركەى ئەنجام نەداۋە، مەعنای دوۋم مەلومەكەم داۋا كرد كاپرا ناچارە بيدات، چونكە سزا دەدرى، بۇيە تەسەۋر دەكەم عيلاقە بەۋە نىە پېشنيارە و دايتى، مەبدەئىەن ئەۋە پېۋيست نىە، سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۋكى پەرلەمان):

من قانونى نيم، بەلام قسەيەك ھەيە دەلېن نابى لە قانون دا ھەشو بكرى بەراستى، ۋەگو ھەشو وايە ئەۋە، كاك شېرزاد فەرموو.

بەرپىز شېرزاد عبدالخافظ:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

پېموايە ئەۋ قەزىيە كەتا دەدرىتە مەھكەمە و ئەپوا و دى، رەنگە زۇرچار سائىكى پى بچى، مەفعولى ئەۋ دۇكيۆمىنتە بەۋ كەسەى كە داۋاي كردوۋە ھەر نامېنى، لەبەرئەۋە ئەگەر داۋابكرى لەگەل سزاكەى دا دەست پېكردنى ئەۋ دۇكيۆمىنتەش بدرى باشە.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۋكى پەرلەمان):

ئاھەنگ خان فەرموو.

بەرپىز ئاھەنگ عارف:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ھەرچەندە تازە تەۋاۋ تەسۋىتى لەسەر كرا، بەلام من يەك ئىزافە بۇ قسەكەى كاك شېرزادى دەكەم، ئەى ئەگەر من ئەۋ مودەيە ئەۋ دۇكيۆمىنتە لە كن من موھىم بوو پاشى ئەۋ مودەيە كە عىقاب دراۋ دراۋ بە من ئىكسپايەر بوو بۇ من ھىچ كەلكى نەبوۋ؟ لەۋ ھالەتە بۇ من چ دەكات 250 ھەزار ئەۋ غەرامەى داۋ ھىچ علاجى من ناكرى، چونكە ئەۋ فەترەيە ئەۋ دۇكيۆمىنتە بۇ من موھىم بوۋە، پاشى ۋى ئىكسپايەر بوو مەفعولى، لەۋ ھالەتەى چ دەبى، راست دەكات كاك شېرزاد، سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۋكى پەرلەمان):

كاك سالار فەرموو.

بەرپىز سالار محمود:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

لەراستى دا لەبەرئەۋەى سى ئەندامى پەرلەمان پېشنياريان كردوۋە، ۋەگو مەبدەئىك ھەق وايە بخريته دەنگدانەۋە، بەلام ۋەگو لىژنە ئىمە پېمانوايە ئەمە تەھسىل ھاسلە سزايەكە لەسەر ئەۋ ئەساسەيە كە دۇكيۆمىنتەكەى نەداۋە، ۋەگو جەنابىشتان فەرموۋتان ئەۋە ھەشۋە، بەلام ئەساس ئەۋەيە بخريته دەنگدانەۋە.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۋكى پەرلەمان):

باشه دهیخهینه دهنگاندهوه، لیژنه پییوایه باس کردنی ئەو مهسه لهیه چهشوه، به لام سی برادر ئیلحاح دهکن که بمینی، کئ لهگه ل ئەوه دایه دواى ئەوهی که عقوبه که ددرئ وهسیقه که بدرئ تکایه دهستی بهرز بکاتهوه؟ نهسه که وا ده لئ ئەوان ده لئین که عقوبه ش ددرئ ده بی ئەوهیه کی تیدا بنووسرئ که وهسیقه که ده بی هه ر بدرئ، ئەوانیش ده لئین ته حسیل حاسله هه ر ددرئ، چونکه عوقبه ی له سه ر دراوه، فه رموو.

به ریز عونی کمال به زاز:

به ریز سه رۆکی په رله مان.

ئەو پيشنیهاره خو ی له وه ده گریته وه سیاغه که به و شکه ی بی و ئیزافه بکری له سه ر فه قه ره که، (ویزود مقدم الطلب بالمعلومات المطلوبة).

به ریز د. ارسلان بایز (سه رۆکی په رله مان):

کئ له گه ل ئەوه دایه ئەوه ئیزافه بکری تکایه ده ست به رز بکاته وه؟ 37 که س له گه ل دایه، کئ له گه ل دانیه؟ 40 که س له گه ل ئەوه یه که ئیزافه نه کری، که واته به زۆرینه ی ده نگ ئیزافه ناکری، کاک عونی فه رموو.

به ریز عونی کمال به زاز:

به ریز سه رۆکی په رله مان.

المادة التاسعة عشرة

المسؤولية الجزائية والمدنية يعاقب بالغرامة لاتقل عن مائتين وخمسين الف دينار ولاتزيد على خمسة ملايين دينار كل من:

1 / امتنع عن تزويد الوثائق أو الاطلاع او الحصول على معلومات أو قدم معلومات غير صحيحة بخلاف احكام هذا القانون.

2 / اعاق اعمال الهيئة فى ما يتعلق بمراقبة تنفيذ احكام هذا القانون.

ثانيا/ يعاقب كل من اتلف عمدا وثيقة خارج حدود صلاحياته القانونية وفق القوانين النافذة.

به ریز د. ارسلان بایز (سه رۆکی په رله مان):

تکایه کئ له گه ل دایه ده ستی به رز بکاته وه؟ 55 که س له گه ل دایه، کئ له گه ل دانیه؟ بلیم چی به کو ی ده نگ په سه ند کرا، فه رموو بۆ مادده یه کی تر، کاک عونی فه رموو.

به ریز عونی کمال به زاز:

به ریز سه رۆکی په رله مان.

الفصل الخامس

الاحكام الختامية

المادة التاسعة عشرة من اصل المشروع تقترح اللجنة حذفها لعدم الحاجة اليها.

ئەسلى پىرۇۋەكە جەنابى سەرۋكى پەرلەمان، ماددە 19 بە شىكەيە:

باستثناء الفقرة الاولى من المادة الثالثة فان المجلس ينتخب المؤسسة وصولا الى الدورة الانتخابية الحالية، بعد اعمال هذا القانون.

واتە ئەو ماددەيە ھېچ غەلاقەتى بەو پىرۇۋەيە نىيە كە ئەو گۇرۇنكارىيە لەسەر مۇئەسسەسە ھەيە.

بەپىز د.ارسلان بايز (سەرۋكى پەرلەمان):

بە پىي پىشنىارى لىژنەي ھاوبەش ماددە 19 لە ئەسلى پىرۇۋەكە دەيانەوي رەدى بىكەنەو، كى لەگەل ئەو ھەيە رەد بىكىتەو دەست بەرز بىكەتەو؟ كى لەگەل دانىيە؟ بە كۆى دەنگ رەد كرايەو ھەرموون بۇ ماددەيەكى تر، كاك عونى ھەرموو.

بەپىز عونى كمال بەزاز:

بەپىز سەرۋكى پەرلەمان.

المادة العشرون

على مجلس الوزراء والجهات ذات العلاقة تنفيذ احكام هذا القانون.

ليژنەي ھاوبەش پىشنىارى ماددەكە دەكات بەو شىۋەيەي كە خويىنرايەو.

بەپىز د.ارسلان بايز (سەرۋكى پەرلەمان):

نوقتەي نىزامىت ھەيە كاك نەريمان ھەرموو.

بەپىز نەريمان عبدالله:

بەپىز سەرۋكى پەرلەمان.

لەپراستى دا ماددەي نىزافى ھەبوو كە پىشنىارى لەگەل لىژنەي موشتەرەك قسە كراو، ئىتفاقيش تەقريبەن وابوو بۇئەوئەي ئەمە لە ئەحكامى خىتامى دا پىشنىارى بىكى، ئىمە مەبەستمان لە ياسايەكە مەبەدئەي شەفافىيەت و بەقوت كىردنى پىشنىارى دىموكراتى و موشارەكەي ھاوولاتىيە، ئىمە ھەموومان بە پىي ياسايەكە مۇتەفقين لەسەر ئەوئەي كە حكومەت حكومەتى ھاوولاتى بى، بۇيە ھاوولاتىش پىويستە ئاگادارىيەكى تەواوى ھەبى لە ھەموو ئەو بىپارانىيە كە روودەدات لە حكومەتەكەي دا، ئەو ئىتفاقاتانىي دەكرى و ئەو دانىشتانەي كە دەكرى، بۇيە پىشنىارىك ھەيە من داوا دەكەم لە لىژنەي موشتەرەك و لاي خۇشيان سىاغەكە ھەيە كە بىخىتە پىشنىارى و دەنگى لەسەر بىرى بە قەبول كىردىن، ماددەي يەكەم كە لە ئەحكامى خىتامى دا جىگەي خۇيەتى بوتى، ئەمە پىشنىارىكەي بەپىز سەرۋكى پەرلەمان، (على كل مؤسسة عامة تنوى اجتماع عام تعلن عن موعد ومكان هذا الاجتماع والهدف منه ولايجوز ان يمنع الجمهور من حضور هذا الاجتماع الا وفقا لاستثناءات محددة فى هذا القانون أو وفق الاجراءات الادارية والفنية) ئەمە بەپراستى نەسكىكە كە زۇررىك لە ئەندامانى لىژنە مۇتەفقين لەسەرى، لىژنەي موشتەرەك نەھاتوو لە ياسايەكە، بۇيە من پىشنىارى دەكەم و داوا دەكەم جەنابىش رىگە بەدى بە ئەندامانى پەرلەمان كە رەئى خۇيان لەسەر ئەم بىرگەيە بەدى، زۇر سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

سۆزان خان فەرموو.

بەرپىز سۆزان شەھاب نورى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەمە ھەمان نەسى ئەو ماددەيە كە بە زۆرىنەى دەنگى ئەندامانى پەرلەمان رەفز كرايەو كە باس لە جزورى ئىجتىماعەت دەكات، كاتى خۇشى باسما كىرد، وتوومانە پەرلەمان بە پىپى پەيرەوى ناوخۇى خۇى رىگەى داو كە خەلك ئامادەى كۆبوونەوكانى بى پاش ئەووى كە ئىزن وەردەگرى و دەتوانى بى دابنىشى لە ھەموو جۆرە كەسىك، لە كەسانىك كە خواستىان لەسەر ئەوويە ئاگادارى دانىشتەكانى پەرلەمان بن، يان كەسانىك بن رۆژنامەنووس بن، ئەمە خالى يەكەم، خالى دووہم/ ھەموو ئىجتىماعەتىكى عام كەس رىگرى ناكات لەووى داخلى بى، بەلام مەسەلەن كۆبوونەووى ئەنجومەنى وەزىران بۆ نموونە دەيھىنمەو ھاوولاتى ناتوانى بچى دابنىشى، ئەنجومەنى زانكو، بۆ نموونە ئەنجومەنى زانكو خۇيان داوا دەكەن لەو كاتەدا ئەگەر پىويستىان بەو بى كەسىك بانگ بكەن پىپى دەلئىن فەرموو دابنىشە، بەلام وەكو ئەو باسى شتى فەنى دەكەن، بۇيە من بەداواى لى بوردنەو دەيلىم كەمن بۆ م نىە ئەم قسەيە بكەم، بەلام دەيلىم، چونكە وترا، ئەمە جارىكى تر لەفودەوورانە بەسەر ئەو ماددەيە كرا دەنگمان بۆى داو، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

كاك شوان فەرموو.

بەرپىز شوان كرىم كاپان:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لەسەرەتاي قسە كىردن لەسەر ئەم ياسايە ئەو ماددەيە يان ئەو بىرگەيە خرايە دەنگدانەو و دەنگى نەھىنا، تىكايە رەچاوى ئەومەسەلەيە بكەن، سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

كاك عبدالله فەرموو.

بەرپىز عبدالله مەلا نورى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەوئەندەى من لە دەفەكە تىگەيشتم زۆر جىاوازن لەگەل دەقى ماددەكانى پىشووتردا، يەئنى دوو شتى جىاوازه ئەو، پەرلەمانتارىش حەقى خۇيەتى لە ماددەكانى كۆتايى دا داواى ئىزافە كىردنى ماددە بكات، نابى ئەو حەقەى لى وەربگىرپتەو، ماددەكەى پىشكەش كىردو و چەند كەسىش پىشتىوانى دەكەن و دەنگدانى لەسەر بكەن و دەنگى هىنا، ئەو هىناى نەيھىنا ئەو شتىكى ترە.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

د.عمر فەرموو.

بەرپىز د.عمر نورەددىنى؛

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

وېراي پىشتىوانىم بۇ قىسەكانى سۆزان خان و كاك شوان كە ئەمە لە موناڧەشەكردنى ئەم قانۇنەدا ئەم مەوزوعە موناڧەشە كراو دەنگى لەسەر دراو يەكلا بووتەتەو، پەنگە لە سیاغەدا جياواز بى، بەلام بە ھەمان مەفھوم و ھەمان ناوەرۆك، ئەمە يەك، بۆيە بەراستى قانۇنيەن من دەپرسم لە ليژنەى قانۇنى تىكايە كاك عونى و د.رۆزان وەلامان بدەنەو، جائىزە دىسانەو ئەم مەوزوعە بخىرتە موناڧەشە و دەنگى لەسەر بدرى يان نا؟ ئەمە يەك، دوو/ ئەمە لەناو راپۆرتەكەش دا نىە بەراستى، لەناو راپۆرتەكە كە ھەش بوو بەرز كراوتەو، ئىستا پىويستە ئەگەر موناڧەشەشى لەسەر بكرى بە دەنگى ئەندامانى پەرلەمان ئايا گفوتگۆى لەسەر بكرى يان نا، بەلام من بۇ خۆم لەگەل ئەووم كە من پىموايە قانۇنيەن جائىز نىە جارىكى تر موناڧەشە بكرى و دەنگى لەسەر بدرى.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

كاك پىشەوا فەرموو.

بەرپىز پىشەوا توفىق؛

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من پىموايە ئەوە ليژنەى ھاوبەشە كە دەتوانى برپار لەسەر ئەوە بدات ئايا ئەو ماددەيە دەكرى جارىكى تر بخىرتە دەنگدانەو يان نا؟، توخوا با قىسەكانى خۆمان بكەين، كاك نەريمان باسى لەوە كرد كە ئەوان لە كۆبونوئەى ليژنەى موشتەرەك مەبدەئىەن لەسەر ماددەيەكى بەو شىوئەيە موافەقتيان كردوو، بۆيە من داوا دەكەم ليژنەى ھاوبەش وەلامان بدەنەو ئايا ئەم ماددەيە دەكرى لەناو راپۆرتەكە بوونى ھەبى و بخىرتە دەنگدانەو يان نا؟ چونكە ئەوان دواچار برپار لەسەر ئەوە دەدەن، سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

كاك پىشەوا ليژنەى ھاوبەشەش ناتوانى قەرار لەسەر ئەوە بدات، چونكە ئىمە ئەوەى ليژنەى ھاوبەش وەردەگرين كە دەڧىكە نووسراو كە دەنگمان لەسەرى داو، ھەر ماددەيەكى تر ئىزافە بكرى پەرلەمانتارە بەرپىزەكان دەنگى لەسەر دەدەن و ئىزافە بكرى بۇ موناڧەشەيان نەكرد، چونكە ئەو دەڧەى لەبەردەستمانە ئەوەى تىدا نىە، عظيمة خان فەرموو.

بەرپىز عظيمة نجم الدين؛

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ھەموو ئەندامىك مافى ئەوەى ھەيە بەدەر لە ليژنە جياوازەكان كە با بلىين سیاغەى قانۇنەكەيان كردوو وەكو ئەو پىشنىارەى كاك نەريمان ھەقى خويەتى و كاك عبدالله و منيش پشتگىرى دەكەين و چەند ئەندام پەرلەمانى تىش ھەيە، سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

كاك كاردۇ فەرموو.

بەرپىز كاردۇ محمد پىرداود:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

حەققە ئىمە لە جىياتى ھەم سەرۋكايەتى، ھەم پەيرەۋى ناوخۇى پەرلەمان ۋەلامى پەرلەمانتاران بدرىتەۋە، جگە لەۋەى ئەۋەى بەرپىز سۆزان خان بەۋ نىتەۋە بلى ئىۋە دەتانەۋى لەفودەوران بىكەن، بەراستى حەققە لە پىرۇتۇكۆل بسىرپتەۋە، چۈنكە فەرق دەكات كە تۇ بە ئاساى دىتە سەر زارت يان بە رۋوئەكى ئاساى دەلىلى لەۋەى بە نىتەۋە جۋابى پەرلەمانتار دەدەبىتەۋە، ئەۋە خالىكىان، ئەگەر ھەر ئىجرائاتەك كرابى، يان ھەر دەنگدانىك كرابى سى پەرلەمانتار پىشنيار دەكات و دەخىتە دەنگدانەۋە با رەفز بىرپتەۋە، بەلام كاتىك باس لە حكومەت و لە شەفافىت دەكەين لەبەشدارى كىردن دەكەين، ئىمە لە پەرلەمان ھاۋولاتى حەقى ھەيە، بەلام پەيرەۋ ھەيە و رىكارى ئىدارى ھەيە و ئىجرائاتى تەكنىكى ھەيە، نەك بۇ ھاۋولاتى بۇ پەرلەمانتار جارى ۋا ھەيە ۋا ئاسان نىە سەردانى بىكات، لەبەرئەۋە ئەم پىشنيارە بە ماناى ئەۋە نىە كە ئىمە دەلىين با شەفافىت ھەبى لە كۆبۈنەۋە گىشتىەكان يان لە كۆبۈنەۋەۋەكانى كە پەيۋەندار بە تۋىزىك يان بە ھاۋولاتى، ماناى ئەۋەيە ئىترخەلك بەيانى لە ئەنجومەنى ۋەزىران كۆدەبىتەۋە ۋەۋەندە ھاۋولاتى دەچن رىگە نادەن كۆبۈنەۋەكە ئەنجام بدرى، يەنى لىكدانەۋەكە با بەم شىۋەيە نەكرى، بەلام مەبەدەئىكى شەفافىتە تىايە ھاۋولاتى حەقى ھەيە لە مەحاكم و لە پەرلەمان و لە حكومەتەش، لە كۆبۈنەۋە گىشتىەكانىش و سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۋكى پەرلەمان):

كاك عبدالسلام فەرموو.

بەرپىز عبدالسلام بەروارى:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

كە جەنابت رىگەت دا بە ئىمە كە قسە بىكەين، مەن پىمۋايە ئەۋ پىشنيارەى كاك نەرىمان ۋەكو پىشنيار موعامەلەى لەگەل كراۋە، ئىمە ھەموومان ئەۋە دز و لەگەلى قسە دەكەين، بۇيە ئەۋ مەۋزۋە لەۋە دەرچۈۋە بۇى ھەيە يان بۇى نىە، دەستى خۇش عەزىمە خان كە ئىشارەى بەۋەدا كە ناۋى دوو، سى كەسى ھىنا كە تەئىدىان كىرد، پىشنيارەكە لە دوو، سى كەسەۋە ھاتوۋە، بىجگە لەۋەى ھەلۋىستمان چىە دەربارەى ناۋەرۋكى ۋەكو ئەۋ پىشنيارى كىرد ماددەيەكى تازە ئىزافە بىكرى و ئەۋە خەرىكىن ئىمە لەگەلى و لە دزى بىن، بۇيە مەن لەسەر ئەۋ ئەساسە قسە دەكەم ئەگەر ھاتو ئەۋ پىشنيارە ۋەرگىراۋ خرايە دەنگدان، دوو مەۋزۋە ۋەشەى كۆبۈنەۋەى گىشتى، كۆبۈنەۋەى گىشتى مەعنای (پەبلىك مېتىنگس) ئەۋانەى لە پارك دەكرىن ھەر بەناۋ كۆبۈنەۋەى گىشتىە، مەن تەسەۋر دەكەم ياساى رىكخستنى خۇپىشاندانەكانىش و لە ۋەكو دەستۋورىش و مافى مرفىش مافى ھەر مرفىكە كە بەشدارى بىكات كۆبۈنەۋە گىشتىەكان ئەگەر داخراۋ و موحەدەد نەبوون بۇ خەلكىك، ۋاتە ئەۋ پىشنيارە ھەبىت و نەبىت ئەۋ مافە پارىزراۋە، دوو/

ئەگەر مەبەست ئەو بىۋەشكە كۆبۈنە دەرىجىسى لادەن ئەگەر واپىت كۆبۈنە دەرىجىسى دەزگاپەكە، رجاتان لى دەكەم ئەو فەقيرانە كەرتى تايىبەت لادەن لەو مەوزوعە، من كۆمپانىيە خۇم ھەيە و دوكانى خۇم ھەيە بە چ ھەقىقەت تۆ رېگا دەدەي خەلگ بىن دانىشەن لە كۆبۈنە دەكەن، ئەتو دەتەوئى حكومەت شەفاف بى، واز لە منى فەقىر بىنە، بۇيە ئەو لكاندى كەرتى تايىبەت ھەمىشە بە ھەموو شت، بەراستى من ئەو مۇدىلەم نەدىوہ لە ھىچ جىگاپەك، بۇ ئامادەبوونى دانىشتەنەكان لەدەستووريش و لە زۆربەي ياساكان و لە نىزام داخلىەكان رېكخراوہ ئەو مەوزوعە، وەكو مەبدەئىك كەس مافى ئەوئى نىە لە سنوورە ئىدارىەكان بچىت، ھاوولاتى بە چ سىفەت بچى دانىشى لە كۆبۈنە دەرىجىسى مودىر عامەكان؟، ھاوولاتى بە چ سىفەت بچى دانىشى لە كۆبۈنە دەرىجىسى ئىدارى؟، ئىمە بە شەفافىيەت و مافى ھاوولاتى لە ئاگادار بوون و ئەركى حكومەت بۇ ئاگادار كەردنى ھاوولاتى وا پىشانى نەدەين كە ھەموو سىستەمە ئىدارىەكان بگەينە قوربانى ئەو، بۇيە من ئەو وەكو پىشنىار دەلئىم موبەرر نىە لەبەر دوو ھۇ، يەك/ كۆبۈنە دەرىجىسى گىشتىەكان، ئەو بە ھەموو ياساكان رېگەپىدراوہ و داعى نىە نەس ھەبى، دوو/ پەرنسىپى ئەوئى ئىمە ئەو زانىارىە بلاوبكەينەو كە ھاوولاتى مافى ھەبى بچىت لە كۆبۈنە دەرىجىسى دەولەت دابنىشى، ئەو گەراندى ئىمەيە بۇ پىشەو، ئەو نازانم يەعنى ھەموو ئەو تەشكىلاتى ئىدارى كە سىستەمى دىموكراتى دەولەت پىويستىەتى داھىنانىكى تازە ھەيە سەروو تازە بىريان لى بگەن، سوپاس.

بەرىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

تەكايە دەستتان داگرن، لىژنەي ھاوبەش؟ ئەگەر ئەو ماددەيە كە كاك نەرىمان تەرحى كەرد پىشتر لە بەرنامەكانى ئىوہ بووہ و موناغەشەمان كەردوہ، قابىلى موناغەشە كەردن نىە ماددەيەك دووجار كە دەنگى لەسەر دراوہ كە موناغەشە بگىتەوہ و جارئىكى دىكە تەرح بگىتەوہ بۇ موناغەشە كەردن، تەكايە ئەو وەلامەمان بەدەنەو، كاك عونى فەرموو.

بەرىز عونى كمال بەزاز:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

رەئى قانونى ئەوئى مەدەيە موعالەجە كرا لە ماددەي 6 ى قانونەكە دا و بە پىي ماددەي 56 ى بىرگە 2 ى پەيرەوى ناوخوى پەرلەمان ئەو بابەتە موخالەفەي قانونە ئەگەر دووبارە بخرىتە دەنگدانەو، واتە كۆتايى ھاتووہ ھەسەم كراوہ و يەكلا كراوہتەو، زۇر سوپاس.

بەرىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

ئەو كۆتايى ھاتووہ برونە سەر ماددەيەكى دىكە، كاك عونى فەرموو.

بەرىز عونى كمال بەزاز:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

المادة العشرون

على مجلس الوزراء والجهات ذات العلاقة تنفيذ احكام هذا القانون.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

كەس تىيىنى لەسەر ئەم ماددەيە تا ناوى بنووسين بۇ موناڧەشە كىردن؟ كاك عبدالسلام فەرموو.

بەرپىز عبدالسلام بەروارى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرپىزى لە ھەموو ياساكان دا ماددەيەكى پىرۆتۆكۆئىيە يەئنى تەشريفاتىيە و دەپروات، بەلام سەبارەت بەم ياسايە پىيويستى بە چەند نامادەكارى ھەيە، ئەو مودەزفە ئەرکەكانى سەلاحياتەكانى، بۇيە دەبينم ئەوھش بىرى ئى كراوتەوھ، كە دەئى (ينفذ هذا القانون .. لە ماددەى ئەخىر، بعد تسعين يوما) نيەتى موشەريە ئەوھ بووھ ئەم ياسايە تاوھكو بکەوئىتە بوارى جى بەجى كىردن كاتى پىيويستە، ئەو كاتەش بۇ چەند ئىجرائاتە، بۇيە من پىشنيار دەكەم ئەم ماددەى 20 (على مجلس الوزراء والجهات ذات العلاقة تنفيذ احكام هذا القانون) تەنفيز تەنھا نەبى، سياغەيەك بدۆزنەوھ باوهرپىم بە برادەرانى لىزنىەى ھاوبەش ھەيە زياتر لەمن لەناو مەوزوعەكەنە، سياغە (اتخاذ الاجراءات اللازمة) يان ھەر شتەكى تىدا بى، بىجگە لە تەنفيز، ئەگەر پىيويست بوو، سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

كاك عونى فەرموو.

بەرپىز عونى كمال بەزاز:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سياغەى ماددەكەى دووبارە (على مجلس الوزراء والجهات ذات العلاقة تنفيذ احكام هذا القانون).

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

كى لەگەل داپە تكايە دەستى بەرز بکاتەوھ؟ كى لەگەل دانيە؟ بە كۆى دەنگ پەسەند كرا، فەرموون بۇ

ماددەيەكى تر كاك عونى فەرموو.

بەرپىز عونى كمال بەزاز:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

المادة 21

لايعمل بأى نص قانونى أو قرار يتعارض مع احكام هذا القانون.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

كى تېبىنى ھەيە؟ كى لەگەل داىە تكايە دەست بەرز بكاتەوہ؟ كى لەگەل دانىە؟ بە زۆرىنەى دەنگ پەسەند
كرا، كاك پېشەوا فەرموو.

بەرپىز پېشەوا توفىق:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

دىارە ئەم ياسايە دوای پەسەند كوردنى پېويست بەوہ ناكات كە لايەنىكى تايبەتمەند ھەبى بۆ ئەوہى
تەعلیمات دەربكات بۆ جى بەجى كوردنى ئەحكامەكانى ئەم ياسايە، پېويستە ماددەيەكى لەو شېوہيە ھەبى
ئامازەى پى بىرى، سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

كاك د.عمر فەرموو.

بەرپىز د.عمر نورەدىنى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

وہللا منىش ھەمان رەئى كاك پېشەوام ھەبوو، دەبى ماددەيەكمان ھەبى و بلىين لەسەر دەستەى مافى
مرؤف و لايەنە پەيوەندارەكانە رېنمايى پېويست بۆ ئاسان جى بەجى كوردنى ئەم ياسايە دەربكەن.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

كاك عونى فەرموو.

بەرپىز عونى كمال بەزاز:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

كى ئەو قانونەى جى بەجى دەكات؟ كى ھەر قەوانىنەك كە لە كوردستان و لە پەرلەمان دەردەجى جى
بەجى ى دەكات، مەجلىسى وزەرا، مەجلىسى وزەرا بۆى ھەيە نيزام دەربكات، يان تەعلیمات دەربكات، ئەو
ھەيئەيەى كە لە قانونەكە ئىشارەتمان پييدا ئەوانىش دەتوانن تەعلیمات دەربكەن بە گوپرەى قانونەكەى
خۇيان، واتە ھىچ كېشەمان نىە، بەو سیاغەيەى كە ھاتووہ حكومەت قانونەگان جى بەجى دەكات، جى
بەجى كوردنىشى ئەركى حكومەتە، ھىچ پېويست ناكات شتىكى دى ئيزافە بكەين، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

كاك عمر فەرموو.

بەرپىز عمر عبدالعزیز:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من پېموايە ئەم ياسايە ياسەيى گرنگ بوو بەراستى دەست خۆشى لە لیژنەى ھاوبەش دەكەم، ئەم خالە
وادەزانم تۆزى تیا بوەستين باشە، چونكە مەرجهى ئەم پرۆژە ياسايە بۆ جى بەجى كوردن پەرلەمانى
كوردستانە، لەبەرئەوہ دەبى لەويا تېبىنى ئەوہ بكەين، نەك مەجلىسى وزەرا، چونكە بە حساب دەستەى

مافی مرۇفە و دەستەى مافى مرۇقىش كە سەربەخۇيە و مەرجەكەكەى دەبىتە پەرلەمان و لىرەوۋە بۇ ئەۋى، ويستم ئەو تىببىنيە عەرزى لىژنەى موشتەرەك بكەم.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۋكى پەرلەمان):

كاك سالار فەرموو.

بەرپىز سالار محمود:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

جگە لەۋەى چەند ئەندامىكى پەرلەمانى بەرپىز ئەو پىشنيارەيان كرد بەراستى پىشنيارەكەش پىشنيارىكى مەنتقى و لە جىي خۇيەتى، چونكە ئەحكامى ئەم ياسايە و ناوەرۋكى ئەم ياسايە و مەھامەكەشى، دەستەى سەربەخۇيى مافى مرۇف جى بەجى دەكات، كە سەر بە پەرلەمانى كوردستانە دواجار پەرلەمانى كوردستان و دەستەى سەربەخۇيى مافى مرۇف مەعنيە بە وردكردنەۋەى ئەو بابەتانه و دەركدنى تەعليمات، ئيزافە كردنى ئەو بابەتە خزمەتتىكى گەور بە مەسارى ئەم ياسايە دەكا و سوپاستان دەكەم.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۋكى پەرلەمان):

كاك نەريمان فەرموو.

بەرپىز نەريمان عبدالله:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

لەراستى دا من پشتگىرى ئەو بۇچوونەى كاك پىشەوا دەكەم، زۆر زەرورە، لەبەرئەۋە ئەو ھەيئەتە پەيوەندى بە حكومەتى ھەريمى كوردستانەۋە نيە، پەيوەندى بە پەرلەمانەۋە ھەيە، پەرلەمانىش مەشغول بەو تەعليماتانە و ئەو شتانە نابى، ئەگەر بشى دەبى لە ھۆلى پەرلەماندا بىرپارەكان دەرپچى، بۇيە پىويستە ئيمە ئەو دەسەلاتە بدەين بە ھەيئەتەكە كە بۇيان ھەبى ئەنزيمە وتەعليمات بۇ جى بەجى كردنى ئەم ياسايە دەرپچوئىن، لەبەرئەۋە ئامانجەكانى ئەم ياسايە زۆر بەرفراوانە و پىويستى بە وردەكارى زياتر ھەيە، بۇيە ئەو دەسەلاتە و ئەو سەلاحيەتە پىويستە بدرى بە ھەيئەتەكە، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۋكى پەرلەمان):

كاك عبدالله فەرموو.

بەرپىز عبدالله مەلا نورى:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

من ھەر پشتگىرى لە رەئىھكى كاك نەريمان و كاك پىشەواو كاك سالار دەكەم.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۋكى پەرلەمان):

كاك عبدالسلام فەرموو.

بەرپىز عبدالسلام بەروارى:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

که من داوام کرد ئەووە بوتری لەو جیگای خوی رەفز کرا، سەبارەت بەم تەلەبە، جیهاتی مەعنی کێنە؟، من نازانم ئیئە دەنگمان دا لەسەر ماددەیک دەلی (علی مجلس الوزراء والاجهات ذات العلاقة)، جیهاتی زاتە عیلاقە بیجگە لە هەموویان لە لیژنە یەرلەمانی و دەستە ی مافی مرؤف و کیی ترە؟ بۆیە تەسەور دەکەم ئەوانە ی ناویان هاتووە خەلاس.

بەرپز د.ارسلان بایز (سەرۆکی پەرلەمان):

سۆزان خان فەرموو.

بەرپز سۆزان شهاب:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

لەم یاسایەدا هەموو وەزارەتەکان و هەموو دەوائیرە مەعنیەکان دەبی موزەفی موختەس دابنن، دەستە ی مافی مرؤف تەعلیمات دەرکات ناتوانی ئەمر بکات بەسەر ئەو وەزارەتانەدا و پێیان بلی فەرموون موزەفیک دابنن، کەواتە ئەنجومەنی وەزیرانە تەنفیزی ئەم یاسایە دەکات و ئەو ی هاوکار دەبی و بەردەوامی دەدات بە یاسایە کە و مورافەبە ی دەکات دەستە ی مافی مرؤفە، بۆیە جیهاتی زاتی عیلاقە ئەنجومەنی وەزیران تەعلیماتە کە ی پێ دەر دەکات و هەموو وەزارەتیک لای روون دەبی کە ئیتر لەمەودوا ئینفۆرمەیشن سەنتەری دەبی هەبی موزەفیک دەبی تیا بی، زۆر سوپاس.

بەرپز د.ارسلان بایز (سەرۆکی پەرلەمان):

کاک د.احمد فەرموو.

بەرپز د.احمد ابراهیم:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

دەکرئ لەبری ئەووە ئەو ماددەیک بەو شیوێ بەی کە پێویستە لەسەر ئەنجومەنی وەزیران ولایەنە پەیوەندارەکان حوکمەکانی ئەم یاسایە جی بەجی بکەن، دەتوانین هەر ئەم ماددەیک بەو شیوێ پەیوەندارەکان دابریژینەو کە پێویستە لەسەر ئەنجومەنی وەزیران و لایەنە پەیوەندارەکان رینمای پێویست بو ئاسان جی بەجی کردنی حوکمەکانی ئەم یاسایە دەرکەن) یەعنی بەووە هەم ئەنجومەنی وەزیران تەکلیم دەکرئ و هەم لایەنە پەیوەندارەکان کە رینمای پێویست بو ئاسانکردنی جی بەجی کردنی ئەم یاسایە دەرکەن و، زۆر سوپاس.

بەرپز د.ارسلان بایز (سەرۆکی پەرلەمان):

کاک کاردۆ فەرموو.

بەرپز کاردۆ محمد پیرداود:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

پشتیوانی لە قسەکانی د.احمد دەکەم.

بەرپز د.ارسلان بایز (سەرۆکی پەرلەمان):

تەنھا بۇ ئاسانكارى جى بەجى كىردى ئەو ياسايەيە، زۆر ئاسايە ئەگەر ئەو ئەركە بە ئەنجومەنى وەزىران
راسپىردى و لايەنەكانى تىرىش ھەموو پابەند بن پىو، سوپاس.

بەرىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

كاك عبدالله فەرموو.

بەرىز عبدالله مەلا نورى:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

بە پىي ياسايەكە كاك سالار باسى كىرد دەستەى سەربەخۇى مافى مرۇف دەستەيەكى سەربەخۇيە و لە ژىر
چاودىرى پەرلەماندايە، واتە بە ھىچ شىوئەيەك پەيوەندى لەگەل ئەنجومەنى وەزىراندا نيە، بۇيە ناكىرى
لەرىگەى ئەم ماددەو دەسلات و ياخود ئەو دوو دەستەيە حكومەت و دەستەى مافى مرۇف تىكەل بكەى،
مادام لەژىر چاودىرى پەرلەماندايە دەشى بلىي دەستەكە بەراوئىز لەگەل سەرۆكايەتى پەرلەمان كەمن
لەگەل ئەوئەش نىم، بەلام ئەو مەبدەئەى د.رۇژان راستە لە يەك روو، راستە بۇ ئەوئەى يەك رىنمايى
ھەبى، ھەموو لايەك ئىلتزامى پىو دەكات بدى بە تەنھا لايەنىك ئەم رىنمايە دەركات، ئەوئەش تەنھا
دەستەكەيە، دەستەى سەربەخۇى مافى مرۇف، تەنھا ئەو دەستەيە بۇى ھەيە، بۇيە تىكايە با شتەكان تىكەل
نەكىرى، روونە ھىنەكە.

بەرىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

كوئىستان خان فەرموو.

بەرىز كوئىستان محمد عبدالله:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

زۆربەى ھەرە زۆرى ئەو ياسايەنى لەم پەرلەمانە دەرجوو، ئەوئەى تىايە كە ئەنجومەنى وەزىران و لايەنە
پەيوەندارەكان ئەم ياسايە جى بەجى دەكەن بەدوای ئەو ماددەيەكى دىكە ھەيە كە وەزارەت بى يان
دەستە بى يان لايەنە پەيوەندارەكان رىنمايى پىويست دەردەچوئى بۇ جى بەجى كىردى ئەم ياسايە، ئەوئە
من چوار ياسام لەبەردەستدايە، لە ھەر چوارىدا ھەردوو ماددەكە ھەيەبۇ لەمەيان دا تەعقىد كراو، بۇيە
من پىموايە ھەردووكى دەبى ھەبى، ئەنجومەنى وەزىران و لايەنە پەيوەندارەكان ئەم ياسايە جى بەجى
دەكەن، دواتر دەستەى مافى مرۇف رىنمايى پىويست دەردەكات بۇ ئاسان جى بەجى كىردى ئەم ياسايە، زۆر
سوپاس.

بەرىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

كاك د.عمر فەرموو.

بەرىز د.عمر نورەدنى:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

من پشتیوانی له پېشنیاره‌که‌ی کاک د.احمد ده‌که‌م که به‌راستی من پېموايه سياغه‌یه‌کی قانونی و مەنتقیه، ئەنجومەنی وەزیران سەرەنجام مۆئەسسەساتی عامە 90٪ ی سەر به ئەنجومەنی وەزیران، که‌واته ئەو‌ه‌ی که وتراوه له‌سەر ئەنجومەنی وەزیرانە و لایەنه په‌یوه‌نداره‌کانه که رېنمایي پېویست بۆ ئاسان جی به‌جی کردنی ئەم یاسایه دەر‌بکەن، ئەمە کۆی ده‌کاته‌وه و هەم ده‌ستەش به‌رپر‌سیار ده‌کات و هەم ئەنجومەنی وەزیرانیش، چونکه ده‌ستە‌ی مافی مرۆف به‌ تەنها وەکو ده‌ستە‌یه‌کی سەر‌به‌خۆ که سەر‌به‌ په‌رله‌مانه، رېنمایي دەر‌بکات بۆ 90٪ ی مۆئەسسەساتی عامە که سەر به ئەنجومەنی وەزیران، ئایا ده‌توانن بلیین ئی‌مه ئیلتزایي پېوه ده‌کەین؟ ئەو‌ه‌ش موشکېله‌یه له‌راستی دا.

به‌رپز د.ارسلان بايز (سەرۆکی په‌رله‌مان):

سۆزان خان فەرموو.

به‌رپز سۆزان شهاب نوری:

به‌رپز سەرۆکی په‌رله‌مان.

به‌رپزان ئەندامانی په‌رله‌مان، جاريکی تر من دووپاتی ده‌که‌مه‌وه موه‌زه‌ف تەرخان ده‌که‌ی، ده‌ستە‌ی مافی مرۆف ناتوانی ئەم‌ربکات به‌سەر وەزاره‌تیک دا و پيی بلی تۆ که‌سێک ده‌ست نیشان بکه بۆ ئەو‌ه‌ی مە‌علومات بە‌دات، بۆیه تکایه با ئەم یاسایه دەر‌جی بلی ئەنجومەنی وەزیران سیغه‌که‌ی کاک د.احمد (والجهات ذات العلاقه‌ اصدار التعليمات) بیگومان ئەنجومەنی وەزیران حسابی ئەوه ده‌کات که ده‌ستە‌ی مافی مرۆف عیلاقه‌ی هه‌یه به‌سەر ئەم بابە‌ته‌وه له کاتی دانانی ته‌علیماته‌که‌دا، په‌یوه‌ندیه‌که پیکه‌وه کار ده‌کەن.

به‌رپز د.ارسلان بايز (سەرۆکی په‌رله‌مان):

ناسک خان فەرموو.

به‌رپز ناسک توفیق:

به‌رپز سەرۆکی په‌رله‌مان.

من ته‌واو له‌گه‌ل قسه‌کانی کویستان خانم که ئیشاره‌تی به‌وه دا که ئی‌مه هه‌موو یاسایه‌ک دوو فەه‌ره‌ی تیايه یه‌کیکیان ئەوه‌یه که ئەنجومەنی وەزیران ئەحکامی ئەم قانونه ته‌تبیق ده‌کەن، ئەو‌ه‌ی تریش لایه‌نیک رېنمایي دەر‌ده‌کات، به‌مه دوو شت ته‌حقیق ده‌بی، یه‌که‌م/ جاريکی تر مەر‌جه‌عیه‌تی ئەم یاسایه ده‌گه‌رپینیته‌وه بۆ ده‌سته‌که، چونکه به‌راستی ئی‌مه یه‌که‌م جار ئەم پرۆژه‌یه ئەسلی ئەوانه‌ی که ته‌قدیمیان کردبوو باسیان له ده‌زگایه‌کی سەر‌به‌خۆیی تر بوو، ئەوه لایه‌را، ده‌ستە‌ی مافی مرۆف کراوه‌ته به‌رپر‌سیاری ئەم یاسایه، یه‌عنی ئەم یاسایه مەر‌جه‌عیه‌تی ده‌ستە‌ی مافی مرۆفه، له‌به‌رئ‌ه‌وه کاتی تۆ لی‌ره له ئەحکامی خیتامی دا ناوی ئەم ده‌سته‌یه ئەهینیته‌وه، مافیکی ده‌ده‌یتی که دەر‌کردنی رېنمایي به‌مه پيی ده‌لئیته‌وه جاريکی تر تۆ به‌رپر‌سی ئینجا ئی‌مه له‌م یاسایه دامان ناوه راپۆرت بنووسی له سەر مافی مرۆف، راپۆرت له ده‌زگاکانی گشتی کۆبکاته‌وه، راپۆرت به‌رز بکاته‌وه بۆ په‌رله‌مان، ئە‌ی کي ئەم ته‌علیماتانه دەر‌ده‌کات ئە‌گه‌ر ده‌ستە‌ی مافی مرۆف ده‌ری نه‌کات، له‌به‌رئ‌ه‌وه من پېموايه راسته نه‌سه‌که‌ی د.احمد ته‌واوه، به‌لام ده‌بی ناوی

دەستەى مافى مرۇف بەئىندىرئەتەو، بۇ ئەوۋى جارىكى تر ئەو سەلاھىيەتە لە ئەحكامى خىتامى دا بگەرئىنەوۋە بۇ دەستوور و دەستەى مافى مرۇف.

بەرئىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

ئاھەنگ خان فەرموو.

بەرئىز ئاھەنگ عارف:

بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان.

من پشتگىرى قسەكانى ناسك خان و كوستان خان دەكەم، راستە دەبى دەستەى مافى مرۇف تەسبىت بكرى، بۇ؟ مەبدەئى شەفافیەت لە ھەر ولاتىك سولتە و سەلاھىيات دەبى و دەبى مافى مرۇف رەقابەى لەسەر بى، مافى مرۇف لە دونیا رەقابەى لەسەر قەوانىنى زۆر زۆر موھىم و گىرنگ ھەيە، دەتوانى كۆمىنت لەسەر ئەوۋەش بدات، زۆر زۆر موھىمە دەستەى مافى مرۇف رىعايەتى ئەوۋى بكات بۇ ئەوۋى ئەمە شەفافیەتى تەسبىت بگەين و، زۆر سوپاس.

بەرئىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

كاك عبدالسلام فەرموو.

بەرئىز عبدالسلام بەروارى:

بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان.

تىكرارە و ھەموومان تىكرارى قسەى يەكتر دەكەين حاشاى ھەموويان، ھىچ دەزگايەك پابەند نابى بە رېئىمايى و ئەوامرى دەزگايەك كە لەسەرۋوى ئەو نەبى لەرووى ئىدارىەوۋە، بۇيە بەراستى ئەم موناقتەشەيە نازانم مەعنای چيە؟ دووم/ سياغەكە زۆر زۆر موتەداولە و لە ھەموو قانونەكانمان نووسىوۋە، من نازانم چيە خسوسىيەتى دەستەى مافى مرۇف ئەھمىيەتەكەى، من نايشكىنم و قىمەتى ناھىنمە خواری، بەلام چيە ئەو خسوسىيەتى تۆ ناوى وەزارەتى مەعنى نەئىي لە قانونى تر و ناوى مەحكەمە نەئىي، بۇيە با لەوۋە دەرچىن (على مجلس الوزراء بالتشاور مع الجهات ذات العلاقة اصدار التعليمات لتنفيذ هذا القانون) خەلاس، سوپاس.

بەرئىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

ئىستا دوو بۇچوونى جياواز ھەبوو، ھەردووگان دەخوئىنەوۋە كامەى دەنگى ھىنا براى خۆم و خوشكى خۆم ئەوۋە كى بوو گوتى جار جار بلى خوشكان، خوشكان، برايان، زۆر موناقتەشە كرا تكا دەكەم ئىستا ئەگەر مەجال بدەم شەش، ھەوت كەسى دىكەش قسە دەكەن ديسانەوۋە، بەقوربان دەقە بدەم بە تۆ ناوتان دەنوسمەوۋە، دوو سياغەكە بخوئىنەوۋە و ھەردووو سياغە دەخەينە دەنگدانەوۋە، كاك عونى فەرموو.

بەرئىز عونى كمال بەزاز:

بەرپۇز سەرۆكى پەرلەمان.

مادده زياد كراوهكه بهو شيويهيه: على مجلس الوزراء بالتشاور مع الهيئة اصدار التعليمات اللازمة لتسهيل تنفيذ احكام هذا القانون.

دووهميان/ على مجلس الوزراء والجهات ذات العلاقة اصدار التعليمات اللازمة لتسهيل تنفيذ احكام هذا القانون.

بەرپۇز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

كاك عونى يهك، يهك بيخوينهوه دهخهينه دهنگدانهوه، فەرموو.

بەرپۇز عونى كمال بهزاز:

بەرپۇز سەرۆكى پەرلەمان.

على مجلس الوزراء بالتشاور مع الهيئة اصدار التعليمات اللازمة لتسهيل تنفيذ احكام هذا القانون.

بەرپۇز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

كى لهگه له دايه تكايه دهستى بهرز بكاتهوه؟ تكايه جاريكى ديكه بيخوينهوه فەرموو.

بەرپۇز عونى كمال بهزاز:

بەرپۇز سەرۆكى پەرلەمان.

مه بهستمان له ههينه

بەرپۇز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

كاك عونى راوهسته، ناوتان دنووسم كاكه با ئهوه سهعاتهش قسه بكن، ئهه بهرپزانه ناويان نووسراوه، 1 دهقه تهنه، كاك عبدالله، كاك كاردو، د.صباح، كاك حمه سعيد، كوستان خان، كاك نهريمان، كاك جمال، كهسى ديكه ههيه؟ كاك پيشهوا، كاك شيرزاد، كاك عمر هورامى، ماموستا كاوه، عظيمه خان، كاك عبدالله فەرموو.

بەرپۇز عبدالله مهلا نورى:

بەرپۇز سەرۆكى پەرلەمان.

به نوقتهى نيزامى بكرايه من ئەمەم نەدەگرد، ئەم ماددهيه دهخوينهوه بو بهرچاو روونى ئەمه ياساى دهسپاكيه، ماددهى 24 دهلى چى؟ (سەرۆكى دهسته بوى ههيه رينمايى پيوست بو ئاسان جى بهجى كردنى حوكمهكانى ئەم ياسايه دهرىكات)، ئەم دهستهيه لهگه له دهستهى مافى مرؤف فەرقى چيه، گرنكى ئەم ياسايه لهگه له گرنكى ئەو ياسايه فەرقى چيه؟ من تى ناگهه دهستهيهك كه سەربهخۆ بى و سەر به

پەرلەمان بى بۇ دەسلەپتە كانى لەگەل دەسلەپتە تىكى تردا تىكەل دەكرى، يەنى مەنتقى نىە برى بېرېزىم مەسلەكە ناكرى بە دەنگدان يەكلای كەيتەو، ئەمە مەنتقىك لای نىە.

بېرېزى د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

كاك كاردۇ فەرموو.

بېرېزى كاردۇ محمد پىرداود:

بېرېزى سەرۆكى پەرلەمان.

پەرلەمان ھىزى ئەوھى ھەيە كە برىار دەربكات بلئ ئەو دەستەيە دەتوانئ، چونكە ئىمە لە موناقلەشەكانى پىشتر ئەو دەستەيەمان راسپارد ئەو ياسايە جئ بەجئ بكات، چى تىدايە لەگەل مەجلىسى وزەرا ئەو ھەيئەتە بە گىتوگۇ كرىن بۇ ئاسانكارى جئ بەجئ كرىنى ئەو ياسايە ئەو برىارە دەربكات، يەنى ئەمە لە قازانجى جئ بەجئ كرىنى ياسايەكە و ئاسانكارىيە، نەك ئەنجومەنى وەزىران بۇ خوى ھەندئ رېنمايى دەربكات بە بئ ئەوھى كە ئىمە ئەگەر ئەھمىيەت نادەينە ئەو دەزگايە لەبەرچى ياسايەكەمان بەو راسپاردوو كە موراقلەبەي بكا وجئ بەجئ ي بكات؟.

بېرېزى د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

كاك د.صباح فەرموو.

بېرېزى د.صباح بەرزنجى:

بېرېزى سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو وەقائىعى كوردستانە و لەبەردەستمان دايە، ھەموو ئەو ياسايانەي كە لەم پەرلەمانە دەردەجئ دەبئ بچىتە لای سەرۆكى ھەريم مוסادەقلە لەسەرى بكا، لە زور لە ولاتانى دنيا كە سەيرى ئەو ياسايە دەكەين سەبارەت بە چۆنەيتى بەدەستەينانى موعومات لە ئاخىر دا دەلئ (لائىحەي تەنقىزى جئ بەجئ كرىنى ئەو ياسايە لەلەين دەستەكەو پىشكەش دەكرى، يان دەستەي مافى مروفا بئ، برىارى پئ دەربجئ لەلەين سەرۆكى ولاتەكەو)، يەنى ئەگەر ئىمە بلئين (تصدر اللائحة التنفيذية بقرار من رئيس الاقليم بعد عرضها من الهيئة المستقلة لحقوق الانسان) وازانم ئەشكالەكە ھەل دەبئ.

بېرېزى د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

كاك ھەمە سەيد فەرموو.

بېرېزى ھەمە سەيد ھەمە على:

بېرېزى سەرۆكى پەرلەمان.

پەرلەمان سولتە و دەزگاي تەشريعىيە، ئەم پەرلەمانە شەرعىيەت بدات بەھەر دەزگايەك ئەو دەزگايە يان ئەو موئەسەسەيە يان ئەو ھەيئەيە ئەو شەرعىيەتەي دەبئ كە تەعليمات دەربكات بۇ ھەر دەزگايەكى تر، ھكومت لە پەرلەمانە شەرعىيەتى وەرگرتوو، كەواتە ئەم قووتە پەرلەمان دەببەخشئ بە ھەيئەي مۇستەقىلەي ھوققى ئىنسان، بۇيە من پىموايە ئەگەر ئىمە وەكو پەرلەمان ئەم دەقلە دابرىزىنەو و ئەو

سەلەھىيەتە بەدەين بە ھەيئەتى مۇستەقىلەى حقوقى ئىنسان ئەوا سەلەھىيەتى دەبى تەعلیمات دەرىجات بۇ تەسھیلی ئەم قانۇنە و، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

كوڤىستان خان فەرموو.

بەرپىز كوڤىستان محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

يەكەم/ ئىمە ماددەى 20 دەنگمان لەسەرى دا كە ئەنجومەنى وەزيران و لايەنە پەيوەندارەكان حوكمەكانى ئەم ياسايە جى بەجى دەكەن، ئەو ھەمان تىپەپراندوو، كە بە پىي ئەو ماددانەى كاك عونى باسى كرد ناكرى بگەرپىنەو سەرى، ئەو ھى ئىستا ھەيە ماددەيەكى ئىزافىە، ئەو ھەيە كە دەستەى مافى مرؤف رېنمايى پىويست دەردەكات بۇ جى بەجى كردنى ئەم ياسايە، مەن دووبارەى دەكەمەو، ئەگەر ئىستا جەنابت بقرموى بنىرى ياسايەكانى كە ئەم چوار ساللە پەرلەمان دەرى كردوو، 90% ى ئەم ياسايانە نووسراو ئەنجومەنى وەزيران و لايەنە پەيوەندارەكان حوكمەكانى ئەم ياسايە جى بەجى دەكەن، ماددەيەكى دىكەى تىايە يا وەزارتە يان دەستەيە يان ھەر شوئىكى پەيوەندىدارە دەلى (ئەم شوئىنە و ئەم وەزارتە رېنمايى پىويست دەردەكات بۇ كارناسانى جى بەجى كردنى ئەم ياسايە، مەن تى ناگەم بۇ ئىستا نايانەوى رېگرىەك ھەيە كە ئەمە ئىزافە بكرى، چونكە ماددەى يەكەم بۇ حوكمەكانى ئەو، تىپەپىو ئىستا بەس رېنمايەكە ماو كە بەراى مەن دەبى ئىزافە بكرى بە پىي ئەو ھەموو ياسايانەى كە دەرمان كردوو و سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

كاك نەرىمان فەرموو.

بەرپىز نەرىمان عبدالله:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لەراستى دا ئىمە ھەر لە سەرەتاو كەموكورتىەك ھەيە دەبووايە سەرۆكى دەستەى مافى مرؤف لىرە بووايە و حزورى ھەبووايە لە موناقتەشەكە، ئەمە نەكراو بەداخەو كەموكورتىەكە يەككە لە ئەشكالەكانى ئىستاش، بەراستى ئىمە كە باس لە دەستەيەك دەكەين كە سەربەخوئە، باشە كە وتمان سەربەخوئە چۆن دەكرى ئەنجومەنى وەزيران تەدەخول بكات لە ئىش و كارەكانى و تەعلیماتەكانىش كە لە دەسلەتتىكى ئىعتىادىە كە دراو بە ھەموو دەستەكان كە دەرى بكات، ئەم دەستەيە دەسلەتەكانى لەلای پەرلەمانەو ھەيە، پەرلەمان ئەو دەسلەتەكانى پى دەدا، لەبەرئەو رەبى بە پەرلەمانەو ھەيە، نەك بە سەرۆكايەتى حوكمەتەو، ئەمە مافىكە ئەم مافەش دراو بە ئەم دەستەيە و خراوتە ئەستوى كە جى بەجى ى بكات، ھەندى لە بەرپىزان دەلئىن تەدەخولە لە ئىش و كارى دەزگانى تر چۆن بە قسەى دەكەن، ئىمە بە پىي ياسا دەسلەتەكان پىداو كە ئەمە بكات، كەواتە چۆن دەتوانن موخالەفەى ياسا بكەن، بۇيە ئەمە بەراستى

تەجاۋزە لەگەل ئەۋەدى 90% ى حكومەتە، بۇيە ئەمە بە پىي ياسا دەسلەتەمان پىيداۋە حەقى خۇيەتى ئەم رېنمايىانە و

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

تەۋاۋ، بەلام جەنابت قانونى، سەرۆكى دەستە دەتوانى لىرە نامادە بى؟ ناتوانى نامادە بى، چونكە پلەى وەزىرى نىە، ناكرى، كاك جمال فەرموو.

بەرپىز جمال طاھر:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من نازانم لىرە دىن باسى مەسئولىيەت دەكەن، چ پەرلەمان بى، چ ئەنجومەنى وەزىران بى، چ ھەيئەى مافى مرؤف بىت، ھەر شوپنى بى كە موئەسەسەى عامە مەبدەئىك ھەيە و پىي دەللىن مەبدەئى مەسئولىيەتى تەزامونى، مەسئولىيەى موئەزامىن ھەيە، يەئنى ئىمە لىرە باس بگەن يان باس نەكەن، پىويستە ھەموومان مەسئولين، پەرلەمان مەسئولە، قەزا مەسئولە، ھەيئەى حقوقى ئىنسان مەسئولە، ھەمووان مەسئولن، بۇيە پىويست ناكات ئىمە بىين بەو تەفاسىلە برؤين لەسەر فلان شوپن و فلان شوپن تەعلیمات پى دەرىپىن.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

كاك پىشەۋا فەرموو.

بەرپىز پىشەۋا توفىق:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

دىارە پىشنىارىكى تازە ھاتۆتە ئاراۋە بەو پىيەى كە ئەۋان دوو پىشنىازيان خويىندەۋە، ئەۋىش ئەۋەيە كە دەستەى مافى مرؤف رېنمايى پىويست دەرىكات بۇ جى بەجى كردنى ئەمە ياسايە، پىويستە دۋاى دۋانەكەى دى ئەۋەش بخرىتە دەنگدانەۋە، با دەنگ نەھىنى، ئەمە خالى 1، خالى 2 ئەگەر بگەرپىنەۋە سەر ماددەى 3 بەو نەسە ھاتۋە (دەللى دەستەى مافى مرؤف سەر بارى ئەو ئەركانەى كە لە قانونى ژمارە 4 ى سالى 2010 ھاتۋون بۇ چاۋدىرى جى بەجى كردنى ئەم ياسايانە ئەم ئەرك و دەسلەتەنەشى ھەيە، ھەوت ئەرك و دەسلەتەى تىرى داۋەتى، يەكەمىان/ بەدۋادچوون و جى بەجى كردنى ھوكمەكانى ئەم ياسايە، دوۋەمىان/ دانانى بەرنامەى كار بۇ راھىنانى ئەو فەرمانبەرانەى تايبەتمەندن بە جى بەجى كردنى ئەھكامەكانى ئەم ياسايە، سىيەمىان/ ۋەرگرتنى سكالۋو ساغ كردنەۋەيان بەزۋوتىن كات، چۋارەمىان/..... .

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

تەۋاۋ كاك پىشەۋا، كاك شىرزاد فەرموو.

بەرپىز شىرزاد عبدالحافظ:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من يهك، دوو پرهئيم گوى لى بوو لهناو ئەم ھۆلەدا باسى ئەو دەكەن، ئەو ھەيئەتە وەزارەتەكان پەنگە بەقسەى نەكەن، بەلام ئيمە لە ياسايەكە باسى ئەو كراوہ كە ئەنجومەنى وەزيران پابەندە بە جى بەجى كردنى ئەم ياسايە، يەعنى ئەنجومەنى وەزيران لەسەرۆكى ئەنجومەنى وەزيرانەوہ تا ئەگاتە كەمترين موزەف لەم ولاتەدا، لەبەرئەوہ دەبى ھەمووى ئيلتزامى پيوە بكەن و پيموايە ئەو پرهئە وانىە، سوپاس.

بەرپز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

كاك عمر فەرموو.

بەرپز عمر ھەورامى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بە پيى ئەم ياسايە وەرگرتنى زانيارى لە ھەموو دامەزراوہكان پەرلەمان و حكومەت و قەزا و قتاى خاص بو موجتەمەعى مەدەنى دەتوانى داوا بكات، بويە ئاساييە ئەو لايەنانە ھەر يەكەيان بو خوى بتوانى رينمايى دەربكات بو ئاسان جى بەجى كردنى، بويە من لەگەل ئەو پيشنيارەم حكومەت و لايەنە پەيوەندارەكان بتوانن رينمايى دەربكەن بو ئاسان جى بەجى كردنى ياسايەكە، زور ئاساييە ئەو بابەتە، زور سوپاس.

بەرپز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

ماموستا كاوہ فەرموو.

بەرپز كاوہ محمد امين:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

رەئى من ناوہرۆكى ياسايەكە و ئامانج لە ياسايەكە داببن كردنى مافى ھاوولاتىە بو بەدەسھيئەنى زانيارى، بەدەسھيئەنى زانيارى لە دامودەزگا و مونتەسەساتى حكومەت دەكرىت، بويە زەرورە حكومەت تەعليمات دەربكات، بو ئەوہى ھاوولاتى بە ئاسانى زانيارى بەدەست بكەوى، ھەر ئەو پيشنيارەى د.احمد زور لە جى خويەتى، ئەنجومەنى وەزيران و ھەرودھا (الجهات ذات العلاقة) رينمايى دەربكەن بو ئەوہى ئاسانكارى بكەن، ئەو كاتە دەتوانن بە تەشاوور لەگەل دەستەى مافى مروف ئيتر ئەو كاتە ھىچ كيشەيەك ناميى، زور سوپاس.

بەرپز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

عظيمة خان فەرموو.

بەرپز عظيمة نجم الدين:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من لەگەل ئەوہدام كە ئەو پيشنيارەى كاك عبدالله و ئەوانە دەستە دەسەلاتى لە پەرلەمانەوہ وەرگرتووہ، ئەگەر دەستە با بليين سەر بە ئەنجومەنى وەزيران بى دەسەلاتى تەنفيزى بى يان تەشريعى بى، بويە بوى

هەيە دەستە مادام سەر بە پەرلەمانە، بۆيە بۆيە ھەيە رېنمايى لە دەستەوہ بۆي دەريكرى، بۆيە لەگەل
ئەوہدام كە لە پەرلەمانەوہ بى.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

كاك د.عمر فەرموو.

بەرپىز د.عمر نورەدينى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

وہللاھى من نوقتە نيزامى بوو، دەمويست ئەوہش بلىيم تەكا دەكەم لەبەرپىز سەرۆكى پەرلەمان و
سەرۆكايەتى پەرلەمان، پەيرەوى ناوڤو با پيشيل نەكەين، ھەر كەسيك ھەولتى دا بمانوہستينى، ديينه سەر
تەسووت پاشان رپىزىك تەداخولاتى تر و رپىزىك قسە كردنى تر، ديينه سەر تەسووت، ديسان بەھەمان
شيوہ، من پيموايە ئەمە پيشيلكردنى پەيرەوى ناوڤوہ.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

ليژنەى ھاوبەش، چەند سياغە ھەيە بيخويننەوہ، ھەمووى دەخەينە دەنگەوہ، سياغەكان بخويننەوہ، من
ليتا ناشارمەوہ رەئى خۆم دەلئيم بەسەراحتە، مەفرۆزە ناوى ھەيئەى مافى مرۆقى تيدا بى، ئەنجومەنى
وہزيران بە تەنسيق لەگەل ھەيئەى مافى مرۆف تەعلميات دەربكات، لەگەل ئەو رەئىيەم وەكو رەئى شەخسى
خۆم دەلئيم، ھەيئە بەلام ليژنەى ھاوبەش ھەموو رەئىيەكان بخويننەوہ يەك، يەك دەيخەينە دەنگەوہ، كاك
عونى فەرموو.

بەرپىز عونى كمال بەزاز:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سياغەى پيشنيار كراو لەلايەن عمر عبدالعزیز بەو شيوہيە بوو:

على مجلسى الوزراء بالتنسيق مع الهيئة المستقلة لحقوق الانسان اصدار التعليمات الخاصة لتنفيذ احكام هذا
القانون.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

ئىستا ئەوہ ليژنەى ھاوبەش سياغەيەكى موشتەرەكيان ھەيە، رازين جارى ئەوہ بخەينە دەنگدانەوہ؟
ليژنەى ھاوبەش فەرموو.

بەرپىز عونى كمال بەزاز:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

على مجلس الوزراء بالتنسيق مع الهيئة المستقلة لحقوق الانسان اصدار التعليمات اللازمة لتسهيل تنفيذ
احكام هذا القانون.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

كى له گەل دايە تىكايە دەست بەرز بىكاتەو؟ 54 كەس لەگەلدايە، كى له گەل دانيە؟ 2 كەس لەگەل دانيە، كەواتە بە زۆرىنەى دەنگ پەسەند كرا، ھەر كامەى بىخەيتە دەنگەو ئەوئەندە دەنگە ناھيئى كاكە، كەواتە ئەم ماددەى كۆتايى ھات كاك عبداللە فەرموو.

بەريز عبداللە مەلا نوری:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئاخر قسەى خۆم دەكەم، بەلام ھىچ دەقيك لە پەپرەوى ناوخۆ نيە حەقى دەنگدان لەسەر پيشنيارەكەى ئيمە رەد بىكاتەو، بۇ ئاگاداريت لەناو ئەم 50 كەسە، كە ئيستا دەنگيان داوہ بەوہ ئەگەر پيشنيارەكەى ئيمە بخریتە دەنگدانەوہ بەشيكي زۆرى دەنگ بەمە ئەدات، بۆيە ھەر دەبى دەنگدانەكە بكرى لەسەر ھينەكەى ئيمە.

بەريز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

بپرونە ماددەكى تر تەواو بوو، كاك عونی فەرموو.

بەريز عونی كمال بەزاز:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

المادة الثانية والعشرون

ينفذ هذا القانون بعد مضي تسعين يوما من تاريخ نشره في الجريدة الرسمية (وقائع كوردستان).

بەريز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

كى تيبينى ھەيە لەسەر ئەم ماددەيە؟ كاك شيرزاد و سەرگول خان و كاك حەمە سعید، كاك عبداللە، د.احمد، د.صباح، كاك شيرزاد فەرموو.

بەريز شيرزاد عبدالحافظ:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

من پيموايه ئەم 90 رۆژە زۆرە ھەرچەندە ئەو برادەرانی ليژنە كە دايان ناوہ ديارە ئەوہ بۇ ئەوہ بووہ كە ئەوانە دەورە دەبين كە چۆن فيرى ئەو شتانە بن، بەلام من پيموايه يەك مانگ بۇ ئەوہ زۆر كافيە، چونكە بە مانگيك دەتوانى ئەوئەندە شتەكان قورس نيە و نە دكتورايە و ن ماستەريشە، زۆر سوپاس.

بەريز د.ارسلان بايز (سەرۆكى پەرلەمان):

وئلاھى خوشك و براينە حەق وايە ھەندى بە واقعانە بىر بكەينەوہ، ئەو 5 ليژنەيە نوينەرى ھەموو لايەنەكانى تيدايە، يەعنى حەق بوو ئەم پرۆژە ياسايە لە ھەموو پرۆژە ياسايەك بە ئاسانت برؤيشتبايە، چونكە تەوافوقيكى لەسەر ھەبوو، جا ئەوہ ئيمە تەوافوقمان لەسەرە ئاوا بەو ئەزيەت و عەزابە و بەو ھەموو موناقتەشەيە دەروات، ئەگەر تەوافوق نەكەين دەبى چى بكەين، سەرگول خان فەرموو.

بەريز سەرگول رضا:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

منیش له گه‌ل ره‌ئیه‌گه‌ی گاک شیززادام، راسته ده‌زانین ئەم یاسایه هه‌موو موئه‌سه‌سه‌یه‌ک ده‌بی
فه‌رمانبه‌ریکی موخته‌س دانئ، به‌لام به‌راستی 90 رۆژ زۆر زۆره، من پیموایه ئەگه‌ر 30 رۆژه‌گه‌ش نه‌بی
60 رۆژ کافیه بۆ ئەوه‌ی بتوانی ئەو ئیجرائاته بکری و ئەو یاسایه جی به‌جی بکری، سوپاس.

به‌رپز د.ارسلان بايز (سه‌رۆکی په‌رله‌مان):

گاک حه‌مه سعید فه‌رموو.

به‌رپز حه‌مه سعید حه‌مه‌ علی:

به‌رپز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

تا یاسایه‌که له په‌رله‌مانه‌وه ده‌روا و ده‌چیته لای به‌رپز سه‌رۆکی هه‌ریم و ئیمزای ده‌کات، ئەمه ماوه‌یه‌کی
پی ده‌جی، من پیموایه نه‌وه‌د رۆژ زۆره شه‌ست رۆژ هه‌دیکی وه‌سه‌ته، سوپاس.

به‌رپز د.ارسلان بايز (سه‌رۆکی په‌رله‌مان):

زۆرت په‌له‌یه گاک حه‌مه سعید، گاک عبدالله فه‌رموو.

به‌رپز عبدالله مه‌لا نوری:

به‌رپز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

ته‌واو سوپاس.

به‌رپز د.ارسلان بايز (سه‌رۆکی په‌رله‌مان):

گاک د.احمد فه‌رموو.

به‌رپز د.احمد ابراهیم:

به‌رپز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

منیش له‌گه‌ل ره‌ئیه‌گه‌ی 60 رۆژه‌گه‌مه، چونکه به‌راستی داواکاری پیدانی زانیاری ئەوه‌نده خه‌لکیکی زۆر نیه
پیموایه هه‌تاوه‌کو قه‌ره‌بانغیه‌ک دروست بی له‌سه‌ر داموده‌زگاگان ئیمه 90 رۆژ دابنئین، پیموایه 60 رۆژ
کافیه، ئەگه‌ر ئیجازه‌م بده‌ی ته‌ئکیدیک له‌سه‌ر قسه‌گه‌ی جه‌نابت ده‌که‌مه‌وه، که زۆر موناغه‌شه‌کردنی
هه‌ندی برپه‌گه و ماده‌ده‌رنگه ده‌نگ ده‌ده‌ین له‌سه‌ر هه‌ندی پیشنیار که دوایی له زه‌ره‌ری جی به‌جی کردنی
یاسایه‌که بین، یه‌عنی بۆ نموونه ئەوه‌ی ده‌نگی له‌سه‌ر درا، ئەنجومه‌نی وه‌زیران به‌ ته‌نسیق له‌گه‌ل هه‌یه‌نه‌که
ئەم رینماییه ده‌رده‌کات، یه‌عنی هه‌قی ده‌رکردنی رینماییشی ئی سه‌ندووته‌وه، ...

به‌رپز د.ارسلان بايز (سه‌رۆکی په‌رله‌مان):

ته‌واو بوو دکتۆر گیان جه‌نابت دکتۆری و ئەکادیمی، قانونیکه ته‌واو بووه و ده‌نگمان له‌سه‌ری داوه، برای
من، د.صبحا فه‌رموو.

به‌رپز د.صبحا به‌رزنجی:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

مىنىش پىموايە (خىر الامور اوسطها)، نە 30 رۆز و نە 90 رۆز، با 60 رۆز بى، ھەرچەند ئەو مۇلاھەزەدە يە ھەيە، يەنى ئىمە ئەو ياسايانەى تر دەلىين (من تاريخ نشره فى الجريدة الرسمية) جى بەجى بىرى، ھەر جى بەجى نابى، جا ئەگەر بىلى دواى 60 رۆز يان 90 رۆز دەبى كەى جى بەجى بى؟، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۋىكى پەرلەمان):

كاك شقان قسەت ھەيە؟ فەرموو.

بەرپىز شقان احمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بۇ خۇى لە ھەموو ئەو قەوانيانەى كە مەوادى عقابى تىدا ھاتوو، بۇ ئەودى ھاوولاتيان تووشى ئەو نەبن و زەرەمەند نەبن، پىويستيان بەمودەيەكى زەمەنى ھەيە، ئەو مودە زەمەنيە ئەو سى مانگە مودەيەكى زۆر مەقولە و دەكرىت ئەو ياسايە لەپاش ئەو مودەيە حوجە بۇ ھىچ ھاوولاتىەك و فەرمانبەرىك نابىنىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۋىكى پەرلەمان):

كاك دلشاد بەناوى لىژنە قسە دەكەى يان بەناوى خۇت؟ كوئىستان خان لىت قبول ناكات، فەرموو.

بەرپىز دلشاد حسين:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

لەراستى دا جى بەجى كەردنى ئەم ياسايە من پىموايە حوسنى جى بەجى كەردن باشترە لەودى كە بە خراپى جى بەجى بىرى، بۇيە جى بەجى كەردنى ئەم ياسايە لە دنيا يەكى لە كىشەكانى جى بەجى كەردنەتى، بۇيە مودەيەكى زەمەنى زۆرى دەوى بۇ جى بەجى كەردن، يەنى مودەى رەقابەى دەوى، مودەى چاودىرى دەوى، راستە بە برىواى ئىمە من ھاورام لەگەل لىژنەى ھاوبەش سى مانگمان پىويستە بۇچى؟ لەبەرئەودى ئىمە كۆمەلىك ئىجرائاتمان داناو، ئىجرائاتى تەدرىبى موزەفەينە، دروست كەردنى بلىين وىب سايتە بۇ ھەموو ھىنەكان، يەنى ھەموو ئەو ئىجرائاتانەمان داناو، بۇيە برىوامان وايە ئەگەر ئىمە مەبەستمانە ياسايەكە بەس لە واقائع بلأوبىتەو بلىين ياسايەكمان دەر كەرد يان مەبەستمانە ياسايەك جى بەجى بى؟ بۇيە پىموايە و بە رەئى ئىمە ئەو سى مانگە كافىە بۇ ئەودى ئىمە ھىچ بيانوويەك بە حكومەتەو نەھىلەين بلى ھىشتا من تەدرىبى موزەفەم نەكەردو، دائىرەيەك بلى ھىشتا فرىا نەكەوتووم وىب سايت بکەمەو، دائىرەيەك ھىشتا فرىا نەكەوتووم، ئەم فرسەتە لە دواى ئەمە ئىتر ئىشى ئىمەيە وەك پەرلەمان و دەزگاكانى راگەياندن و كۆمەلگای مەدەنى موراقتەبەى جدى تەنفىزى ئەم قانونە بکەين و زۆر سوپاس.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۋىكى پەرلەمان):

كاك د.دانا فەرموو.

بەرپىز د.دانا سعيد سۇڧى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

راي لىژنەى ھاوبەش تەقريبەن كاك دلشاد ھەندىكى باس كرد، بەلام ئىمە پىمانوايە نەودە رۇژەكە بمىنىتەو، لە ئەسلى پىرۇژەكەش بۇ خۇى بە 90 رۇژ ھاتوو، ئەگەر بگەرپىنەو بۇ ماددەكانى ياسايەكە ئىمە داوامان كىردوو ھەر موئەسسەسەيەك موەزەفكى موختەسى ھەبى، تا ئەوە ديارى دەكرى و تا تۇزىك مەلومات لەسەر ياسايەكە دەدرى و لەوانەشە پىويستى بە تەدرىب دەبى، ئەو بەلای كەمى پىويستى بە سى مانگ دەبى، بە ھەمان شىوە دەركردنى رىنمايەكانىش لەبەرئەوۋى بە تەنسىقە لە بەينى ھەردوو ھەيئە و ئەنجومەنى وەزيران، لەوھشەو پىويستمان بە كات دەبى لەوانەيە ئىمە كە ئەو وەختەمان دانا بەراستى كەمترىن ماوہمان داناو، وامان كرد كە لەوانەشە لەو 3 مانگەدا پىويستيان بە پەلە پەل كىردنىكىش بووبى لەوۋى كە تا بۇ جى بەجى كردن و ئەو كەرەستانەى كە پىويستە نامادەى بگەن، بۇيە راي لىژنەى ھاوبەش ئەوۋىە كە بە 90 رۇژ بمىنىتەو.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۋىكى پەرلەمان):

سى كەس زياتر داوايان كرد كە بە كاك قسەى تىرت ھەبوو؟ فەرموو.

بەرپىز عونى كمال بەزاز:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

نەخىر، تەنھا دەلئىم پىشنيارى كەم كىردنەوۋى ماوہكە بخرىتە دەنگدانەو.

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۋىكى پەرلەمان):

سى كەس زياتر داوايان كرد كە ماوہكە بخرىتە 60 رۇژ، كى لەگەل ئەوۋەدايە كەم بخرىتەو بۇ 2 مانگ تكايە دەست بەرز بكتەو؟ 14 كەس لەگەل دايە، كى لەگەل ئەوۋەدايە وەكو خۇى بمىنىتەو نەودە رۇژەكە دەست بەرز بكتەو؟ ئەو زۇرىنەيە، كەواتە كاك عونى بيخويئەو بۇ ئەوۋى ماددەكە بخەينە دەنگدانەو، فەرموو.

بەرپىز عونى كمال بەزاز:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

المادة الثانية والعشرون

ينفذ هذا القانون بعد مضي تسعين يوما من تاريخ نشره فى الجريدة الرسمية (وقائع كوردستان).

بەرپىز د.ارسلان بايز (سەرۋىكى پەرلەمان):

كى لەگەل دايە تكايە دەست بەرز بكتەو؟ كى لەگەل دانيە؟ بە زۇرىنەى دەنگ پەسەند كرا، فەرموو بۇ ئەسبابى موجبە، كاك عونى فەرموو.

بەرپىز عونى كمال بەزاز:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

الاسباب الموجبة

لاجل تنظيم تقديم المعلومات الصحيحة وترسيخ مبدأ الشفافية وحق المواطن في الحصول عليها فقد شرع هذا القانون.

بهريز د.ارسلان بايز (سهرؤكى پهرلهمان):

كى تيبينى ههيه؟ ثم بهريزانه كاك جمال و ناههنگ خان و ناشتى خان و عهزيمه خان، كاك جمال فهرموو.

بهريز جمال طاهر:

بهريز سهرؤكى پهرلهمان.

تهنها مولاچهزم نهوهيه دووباره سياغه بكريتهوه، جوانتر دهبي، چونكه لييره يعنى نا روونيهك ههيه، بويه من پيشنيار دهكم نهو دهقه بيته خوراي، نهوه بو ليژنهى ياساييم ناردووه، (لاجل تبسيط وتحديد اجراءات حصول المواطن على المعلومات واعتماد مبدأ الشفافية من قبل المؤسسات المعنية في تقديمها فقد شرع هذا القانون) و بهس، سوپاس.

بهريز د.ارسلان بايز (سهرؤكى پهرلهمان):

ناههنگ خان فهرموو.

بهريز ناههنگ عارف:

بهريز سهرؤكى پهرلهمان.

بهريزان نهندامانى پهرلهمان، من نيقتراحهكم ههيه بو ليژنهى قانونى (اسباب موجبة لاجل تنظيم المعلومات الصحيحة) تهرسيخهكه لابيروي بكريته (تطبيق مبدأ الشفافية) نهگهر ههر تهرسيخيش لانا بهن و بلين (ترسيخ و تطبيق مبدأ الشفافية)، چونكه نهو قانونه و ابرانم بو نهوه هاتووه كه تهتبقي مهبدهئى شفافيهت بكات، زور سوپاس.

بهريز د.ارسلان بايز (سهرؤكى پهرلهمان):

ناشتى خان فهرموو.

بهريز ناشتى عزيز:

بهريز سهرؤكى پهرلهمان.

سهبارت به نهسابى موجب له بهر نهوهى نييمه ناوى ياسايهكه مان ناوى تهنزيم كردن و تهقديم كردنى مه معلومات نيه، باس له حق دهكات، يعنى بهلايهنى كه مه وه دهبي جومله يهك له نهسابى موجب دا باسى حق و حورياتى حسول كردن و گهيشتن به زانيارى تيايدا نامازهى پي بكرى، چونكه ناوى ياسايهكه خوى نهوهيه، گهيشتنه به زانيارى لهسهر بنه ماى ماف، لهسهر بنه ماى نازادى و سهربه ستيهگان، به لام ثم يهكسهر چوووته سهر تهنزيم كردنى مه معلومات، نهگهر بيدايهتهن وهكو ناونيشانى ياسايهكه حقهكه له نهسابى موجب كه دا نه يلى موخالف دهبي له گهل ناونيشانى ياسايهكه خوى دا نينجا ئيشارته به مهبدهئى

شەفافىيەت بىكرى و دواتر ەمەلىيە تەنزىمىيە، يەكەم جار ئەھمىيەتەكە ئەۋەپە كە ۋەكو حەق وجودى ھەپە، بەلام نىمە لەم ياسايە پىكمان خستوووتەۋە، بۇپە من پىشنىيازى ئەۋە دەكەم لە بىداپەت دا باس لەۋە بىكرى كە حورىيەتى گەپشتن بە ئازادپەكان، حەقپىكى ئىنسانى ئەسىل بوۋە، دواتر ھەۋل دەدرى كە ئەم حەقە تەنزىم بىكرى لە پىگەى ياساۋە و گەپشتن بە زانىارى، زۇر سوپاس.

بەپىز د.ارسلان باپز (سەرۋكى پەرلەمان):

عظيمة خان فەرموو.

بەپىز عظيمة نجم الدين:

بەپىز سەرۋكى پەرلەمان.

دىارە لە ھۆكانى دەرچوونى ئەۋەى كە پىرۋزە ھاۋبەشەكە ھاتووە، بۇ پىكخستنى پىدانى زانىارى راست و دروست تەنھا زانىارى نپە، ئەۋەى كە نىمە قسەمان لەسەرى كىرۋوۋە لە پەرلەمان لەۋ گەتوگۇپانەى ئەم چەند پىرۋزە باس لە بەلگە و دۇكىۋمىنت و ھەرۋەھا ئاشكرىكرى و جى بەجى نەكرىنى ياسايەكانىش، بۇپە من بەشپوۋەپەكى تر دامپشتوووتەۋە ئەگەر لىژنەى ھاۋبەش لىم قبول بىكەن، (بۇ پىكخستن و پىدانى زانىارى و بەلگە و دۇكىۋمىنتى راست و دروست بۇ چەسپاندىنى پىرەنسىپى شەفافىيەت و پاراستنى مافى ھاۋۋلاتى و ئاشكرىكرىنى پىشلىكارپەكان و سەرۋەرى ياسا ئەم ياسايە دەرچوۋىنرا.

بەپىز د.ارسلان باپز (سەرۋكى پەرلەمان):

لىژنەى ھاۋبەش دوا سىاغەتان كەلەسەرى موافقن؟ كاك دلشاد فەرموو.

بەپىز دلشاد حسين:

بەپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ئەم سىاغەپە ئاۋا پىكخراپەۋە تەقريبەن لەرۋوى لوغەۋپەۋە، (لترسىخ مبدأ الشفافية وتنظيم تقديم المعلومات الصحيحة وحق المواطن فى الحصول عليها فقد شرع هذا القانون.

بەپىز د.ارسلان باپز (سەرۋكى پەرلەمان):

ئەسبابى موجبە و قانونەكە ھەموۋى تكاپە كى لەگەلداپە دەست بەرز بىكاتەۋە؟ كى لەگەل دانپە؟، بە كۆى دەنگ ۋەرگىرا، دەست خۇشپىتان لى دەكەپن و پىرۋزىباپىتان لى دەكەپن، ئومىد دەكەپن ئەمە بىپتە ھۆكارەكى زۇر باش بۇ گەپشتن بە سەرچاۋەكانى زانىارى، لىژنەى ھاۋبەش ئەگەر تىبىنپەكتان ھەپە ئاخىر تىبىنى فەرموون. كاك سالار فەرموو.

بەپىز سالار محمود:

بەپىز سەرۋكى پەرلەمان.

بەپىزان ئەندامانى پەرلەمان، وپىراى ئەۋەى سوپاسى سەرۋكاپەتى پەرلەمان و تىبىنى ھەموۋ پەرلەمانتارانى بەپىز بىكەپن، پىمان خۇشە بۇ ئەم ياسايە ئامازە بە حەقىقەتپك بىكەپن كە ئەۋپش ئەۋەپە